II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 30ής Νοεμβρίου 1994

σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΚ

(Υπόθεση IV/33.126 και 33.322 — Τσιμέντο)

(94/815/ΕG)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ([1]), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, και ιδίως τα άρθρα του 3 και 15,

την απόφαση που έλαβε η Επιτροπή στις 12 Νοεμβρίου 1991 να κινήσει αυτεπαγγέλτως τη διαδικασία στις υποθέσεις τσιμέντου,

αφού έδωσε στις ενεχόμενες επιχειρήσεις την ευκαιρία να γνωστοποιήσουν τις απόψεις τους ως προς τις αιτιάσεις που προέβαλε η Επιτροπή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 παράγραφος 1, του κανονισμού αριθ. 17 και του κανονισμού αριθ. 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής της 25ης Ιουλίου 1963 περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου ([2]),

μετά από διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

ΜΕΡΟΣ Ι

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΤΜΗΜΑ Ι

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η διαδικασία εξέτασης και η διαδικασία μετά την κοινοποίηση των αιτιάσεων

1. **Εισαγωγή**

Η παρούσα απόφαση αποτελεί συνέχεια των ελέγχων που διενεργήθηκαν από τον Απρίλιο 1989 έως τον Ιούλιο 1990, βάσει του άρθρου 14, παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού αριθ. 17, σε ευρωπαίους παραγωγούς τσιμέντου και επαγγελματικές ενώσεις, και των αιτήσεων παροχής πληροφοριών, σύμφωνα με το άρθρο 11 του εν λόγω κανονισμού, οι οποίες τους υποβλήθηκαν.

2. **Η κίνηση της διαδικασίας και η κοινοποίηση των αιτιάσεων και οι προσφυγές στο Πρωτοδικείο**

(1) Στις 12 Νοεμβρίου 1991, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία στις υποθέσεις τσιμέντου και ενέκρινε τις αιτιάσεις.

Με επιστολή της 25ης Νοεμβρίου 1991, οι αιτιάσεις κοινοποιήθηκαν στις επιχειρήσεις. Η κοινοποίηση των

([1]) ΕΕ 13, 21.2.1962, σ. 204/62

([2]) ΕΕ 127, 20.8.1963, σ. 2268/63

αιτιάσεων διακρίνει κυρίως δύο κατηγορίες αμφισβητούμενων πρακτικών, ήτοι δραστηριότητες σε διεθνές επίπεδο και δραστηριότητες σε εθνικό επίπεδο.

(2) Το κείμενο της κοινοποίησης των αιτιάσεων, που περιλαμβάνεται σε ένα μόνο έγγραφο, δεν απεστάλη στο σύνολό του σε κάθε μία από τις 76 επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που ενέχονται στη διαδικασία. Πράγματι, μόνο τα κεφάλαια τα σχετικά με τις δραστηριότητες σε διεθνές επίπεδο κοινοποιήθηκαν σε 61 επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων, ενώ 15 ιταλικές επιχειρήσεις δεν έλαβαν αυτό το μέρος δεδομένου ότι δεν συμμετέχουν σε κανένα διεθνή οργανισμό. Τα κεφάλαια τα σχετικά με τις δραστηριότητες σε εθνικό επίπεδο απεστάλησαν μόνο στις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στο ενεχόμενο κράτος μέλος. Με επιστολή της 20ής Μαΐου 1992, η κοινοποίηση των αιτιάσεων που περιλαμβάνουν το διεθνές μέρος και το σχετικό εθνικό μέρος απεστάλη επίσης σε μία ισπανική επιχείρηση.

Μαζί με τα κεφάλαια που τους αφορούν, οι παραλήπτες της κοινοποίησης των αιτιάσεων έλαβαν πλήρη κατάλογο της κοινοποίησης των αιτιάσεων καθώς και κατάσταση του συνόλου των φακέλων όπου αναφέρονται τα έγγραφα στα οποία έχουν πρόσβαση.

Κάθε παραλήπτης είχε πρόσβαση στο φάκελο βάσει της κατάστασης των εγγράφων που έλαβε και της αναφοράς που περιλαμβάνεται σε αυτή την κατάσταση.

(3) Ωστόσο, με επιστολή της 9ης Ιουλίου 1992, η Επιτροπή κοινοποίησε σε όλες τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που ήταν παραλήπτριες του διεθνούς μέρους των αιτιάσεων ένα έγγραφο (τα πρακτικά της συνεδρίασης της European Task Force της 19ης Αυγούστου 1986), του οποίου έλαβε γνώση μέσω των απαντήσεων στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, και κάλεσε τις ενεχόμενες επιχειρήσεις να γνωστοποιήσουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με αυτό το έγγραφο.

(4) Αφού έλαβαν την κοινοποίηση των αιτιάσεων και μετά την πρόσβαση στο φάκελο, ορισμένες επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων, βασιζόμενες στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1991 στην υπόθεση 7/89 (Ηρακλής/Επιτροπή) [3], ζήτησαν από την Επιτροπή να τους κοινοποιήσει τα κεφάλαια που έλειπαν από το κείμενο της κοινοποίησης των αιτιάσεων που είχε αποσταλεί σε κάθε μία από αυτές, καθώς και να τους δώσει πρόσβαση στο σύνολο του φακέλου, και όχι σε συγκεκριμένα κεφάλαια, με εξαίρεση τα εσωτερικά ή εμπιστευτικά έγγραφα.

Δεδομένου ότι η Επιτροπή αρνήθηκε να κοινοποιήσει τα ελλείποντα κεφάλαια από το κείμενο της κοινοποίησης των αιτιάσεων που απεστάλη σε καθένα από τους παραλήπτες καθώς και να τους δώσει πρόσβαση στα έγγραφα του φακέλου, εκτός από αυτά τα οποία είχαν ήδη μπορέσει να συμβουλευτεί, οι επιχειρήσεις S.A. Cimenteries CBR, Blue Circle Industries Plc, Syndicat National des Fabricants de Ciments et de Chaux, ENCI N.V. και Vereniging Nederlandse Cementindustrie, Fédération de l'Industrie Cimentière άσκησαν προσφυγές στο Πρωτοδικείο για ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής με την οποία αυτή είχε αρνηθεί να τους κοινοποιήσει τα έγγραφα και για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την αναστολή της διαδικασίας (υποθέσεις T-10 έως 12, 14 και 15/92).

(5) Με διάταξη της 23ης Μαρτίου 1992 [4], ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου απέρριψε τις αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων και καθόρισε την 27η και 31η Μαρτίου 1992 ως προθεσμία απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων για τους προσφεύγοντες.

Με διάταξη της 11ης Σεπτεμβρίου 1992, η υπόθεση T-14/92/ENCI και Vereniging Nederlandse Cementindustrie διεγράφη από το πρωτόκολλο του Πρωτοδικείου κατόπιν της παραίτησης των μερών.

Εν αναμονή της απόφασης του Πρωτοδικείου όσον αφορά την ουσία των προσφυγών, η Επιτροπή ανέστειλε την προφορική ακρόαση που έπεται των απαντήσεων στην κοινοποίηση των αιτιάσεων.

Με απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 1992, στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-10 έως 12 και 15/92 [5], το Πρωτοδικείο απέρριψε ως απαράδεκτες τις προσφυγές που ασκήθηκαν από τις CBR, Blue Circle, Syndicat National des Fabricants de Ciments et de Chaux, Fédération de l'Industrie Cimentière.

3. Η προφορική ακρόαση

(1) Με επιστολή της 5ης Φεβρουαρίου 1993, ο Εισηγητής σύμβουλος κάλεσε τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων παραλήπτριες της κοινοποίησης των αιτιάσεων να συμμετάσχουν στην προφορική ακρόαση που πραγματοποιήθηκε από την 1η Μαρτίου έως την 1η Απριλίου 1993.

Η ακρόαση οργανώθηκε σε τρεις σειρές συνεδριάσεων: μία πρώτη σειρά συνεδριάσεων για την αγορά του τσιμέντου στις οποίες μπόρεσαν να συμμετάσχουν όλες οι επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων, μία δεύτερη σειρά συνεδριάσεων για το διεθνές μέρος της κοινοποίησης των αιτιάσεων στις οποίες μπόρεσαν να συμμετάσχουν μόνο οι επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που είχαν λάβει αυτό το μέρος της κοινοποίησης των αιτιάσεων και μία τρίτη σειρά συνεδριάσεων για τα εθνικά μέρη στις οποίες μπόρεσαν να συμμετάσχουν,

[3] Συλλογή 1991, II-σ. 1711

[4] Συλλογή 1992, II-σ. 1571

[5] Συλλογή 1992, II-σ. 2667

για κάθε μέρος χωριστά, οι επιχειρήσεις και οι ενώσεις επιχειρήσεων του ενεχόμενου κράτους μέλους.

Στην επιστολή πρόσκλησης είχε διευκρινιστεί ότι εφόσον μία επιχείρηση επιθυμούσε να αναπτύξει κατ'ιδίαν τις απόψεις της, θα έπρεπε να αναφέρει με ακριβή τρόπο τα αντίστοιχα μέρη της κοινοποίησης των αιτιάσεων καθώς και τα σχετικά επαγγελματικά απόρρητα σύμφωνα με τα άρθρα 19, 20 και 21 του κανονισμού αριθ. 17.

(2) Με επιστολές των 17ης Φεβρουαρίου, 18ης Φεβρουαρίου, και 26ης Φεβρουαρίου 1993, οι ECMEC-CDICT, ECEC και Blue Circle αντίστοιχα πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι δεν είχαν την πρόθεση να κάνουν χρήση της δυνατότητας να αναπτύξουν προφορικά τις απόψεις τους σχετικά με τις αιτιάσεις που τους καταλογίζονταν.

Ούτε η Cedest συμμετείχε στην ακρόαση: επέμεινε για χωριστή ακρόαση χωρίς να αναφέρει τους συγκεκριμένους λόγους.

4 Περάτωση της διαδικασίας κατά ορισμένων επιχειρήσεων

(1) Κατόπιν της εξέτασης των γραπτών απαντήσεων στην κοινοποίηση των αιτιάσεων και των διευκρινίσεων που δόθηκαν προφορικά κατά τη διάρκεια των ακροάσεων του Μαρτίου 1993, η Επιτροπή αποφάσισε στις 23 Σεπτεμβρίου 1993:

α) να αποσύρει τις αιτιάσεις τις σχετικές με το διεθνές μέρος — κεφάλαια 2, 10, 11 και 12 της κοινοποίησης των αιτιάσεων και, κατά συνέπεια, να περατώσει τη διαδικασία που κινήθηκε στις 12 Νοεμβρίου 1991, κατά των 12 γερμανικών και 6 ισπανικών επιχειρήσεων που είχαν κατονομασθεί,

β) να αποσύρει τις αιτιάσεις τις σχετικές με εθνικές συμπράξεις, κεφάλαια 3 έως 9 και 13 έως 19 και, κατά συνέπεια, να περατώσει τη διαδικασία που κινήθηκε στις 12 Νοεμβρίου 1991 σχετικά με αυτά τα κεφάλαια της κοινοποίησης των αιτιάσεων.

(2) Όλες οι επιχειρήσεις και οι ενώσεις επιχειρήσεων ενημερώθηκαν, με επιστολή της 27ης Σεπτεμβρίου 1993, για αυτή την απόφαση της Επιτροπής. Με την ίδια επιστολή, η Επιτροπή ενημέρωσε τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων ότι, συνεπεία αυτής της αποφάσεως *«οι αναφορές που περιλαμβάνονται στο γράμμα Γ του μέρους II (εφαρμογή του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17) στο σημείο 93.β σχετικά με «το γεγονός ότι είναι αδύνατον να διαχωριστούν οι εθνικές συμπράξεις από τις ευρωπαϊκές συμπράξεις δεδομένου και ότι οι μεν και οι δε αποτελούν αδιάσπαστο σύνολο καθίστανται επίσης άνευ αντικειμένου και δεν θα ληφθούν πλέον υπόψη κατά τη διαδικασία η οποία συνεχίζεται κατά τη συνήθη μέθοδο για όλα τα άλλα κεφάλαια των αιτιάσεων τα οποία σας απεστάλησαν»*.

5. Οι επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που ενέχονται στην παρούσα απόφαση

(1) α) *Διεθνείς ενώσεις*

Cembureau — Association Européenne du Ciment *Cembureau,* της οποίας οι δραστηριότητες περιγράφονται εκτεταμένα στο κεφάλαιο 3.

(2) β) *Όμιλοι που έχουν τις έδρες τους σε τρίτες χώρες*

— Η Holderbank Financière Glaris S.A.*Holderbank*, που έχει την έδρα της στην Ελβετία, είναι ο πρώτος παραγωγός τσιμέντου στον κόσμο. Ελέγχει πλείονες εταιρείες στην υφήλιο. Η Κοινότητα ελέγχει τις ακόλουθες εταιρείες, των οποίων οι δραστηριότητες λαμβάνονται υπόψη στην παρούσα απόφαση: στη Γερμανία: Alsen-Breitenburg Zement-und Kalkwerke GmbH *Alsen*· Nordcement AG *Nordcement*· στο Βέλγιο: S.A Obourg *Obourg*, εταιρεία χαρτοφυλακίου που ελέγχει τις σχετικές με το τσιμέντο δραστηριότητες του ομίλου Holderbank μέσω των εταιρειών S.A. Ciments de Haccourt και S.A. Ciments d'Obourg· στην Ισπανία: Hisalba — Hornos Ibéricos Alba S.A. *Hornos Ibéricos*, τσιμεντοβιομηχανία και UMAR — Union Maritima Internacional S.A. *UMAR*, εταιρεία που ασχολείται με το διεθνές εμπόριο clinker και τσιμέντου· στη Γαλλία, Ciments d'Origny S.A. *Origny*. Έχει επίσης συμμετοχή ύψους 31% στο κεφάλαιο της ολλανδικής τσιμεντοβιομηχανίας ENCI N.V..

— Aker a.s. *Aker*, νορβηγική εταιρεία χαρτοφυλακίου (holding), που ελέγχει μεταξύ άλλων τη νορβηγική εταιρεία τσιμέντου Norcem a.s. *Norcem.*

Η EUROC AB *EUROC* είναι σουηδική εταιρεία χαρτοφυλακίου, που ελέγχει, μεταξύ άλλων, τη σουηδική εταιρεία τσιμέντου Cementa AB *Cementa*.

Το 1986, η Aker και η EUROC, που έχουν μεταξύ τους διασταυρούμενες συμμετοχές, αποφάσισαν να συγχωνεύσουν τις διεθνείς τους δραστηριότητες και συνέστησαν μία κοινή θυγατρική εταιρεία με ίσες συμμετοχές, την Scancem Group Limited *Scancem*, η οποία είναι εταιρεία χαρτοφυλακίου που ελέγχει, μεταξύ άλλων, την Scancem International, εταιρεία που ασχολείται με το διεθνές εμπόριο clinker και τσιμέντου και τον βρετανό παραγωγό τσιμέντου Castle Cement Limited *Castle* και έχει έμμεση συμμετοχή ύψους 26% στο κεφάλαιο του ισπανού παραγωγού τσιμέντου Compañía Valenciana de Cementos Portland S.A.

Η Castle υφίσταται από τις 5 Απριλίου 1988. Πράγματι, κατά την ημερομηνία αυτή, η Scancem αγόρασε το εργοστάσιο τσιμέντου του Rio Tinto Zinc Cement και συγχώνευσε στο Castle Cement Limited τις εταιρείες Tunnel Cement Ltd, Castle Cement (Ribblesdale) Ltd, Castle Cement (Ketton) Ltd, Castle Cement (Clyde) Ltd, Castle Cement (Padeswood) Ltd, Castle Cement (Pitstone) Ltd.

(3) γ) *Γερμανία*

— Η Bundesverband der Deutschen Zementindustrie e.V. *BDZ* είναι η ένωση όπου συμμετέχουν οι γερμανοί παραγωγοί τσιμέντου και η οποία έχει ως σκοπό την προστασία και την προαγωγή των κοινών οικονομικών συμφερόντων της γερμανικής τσιμεντοβιομηχανίας στη Γερμανία και το εξωτερικό.

— Η Heidelberger Zement AG *Heidelberger* είναι ένας από τους μεγάλους γερμανούς παραγωγούς τσιμέντου. Κατέχει πλείονες συμμετοχές σε άλλους γερμανούς παραγωγούς τσιμέντου και στο γάλλο παραγωγό Vicat. Το 1993, απέκτησε τον έλεγχο του βελγικού ομίλου S.A. des Cimenteries CBR.

— Η Dyckerhoff AG *Dyckerhoff* είναι ο άλλος μεγάλος γερμανός παραγωγός. Και αυτή η εταιρεία έχει πλείονες συμμετοχές σε γερμανούς παραγωγούς τσιμέντου, ελέγχει τον ισπανό παραγωγό S.A. Española de Cementos Portland και έχει συμμετοχή ύψους 33% στην εταιρεία του Λουξεμβούργου Intermoselle S.a.r.l., κοινή θυγατρική εταιρεία της Dyckerhoff, της Société des Ciments Français και της S.A. des Ciments Luxembourgeois.

— Nordcement και *Alsen* (του ομίλου Holderbank).

(4) δ) *Βέλγιο*

— Η Fédération de l'Industrie Cimentière, a.s.b.l. *FIC* είναι η ένωση όπου συμμετέχουν οι βέλγοι παραγωγοί τσιμέντου και η οποία έχει ως στόχο κάθε δραστηριότητα που σχετίζεται αμέσως ή εμμέσως με την τσιμεντοβιομηχανία, με εξαίρεση όλων των βιομηχανικών και εμπορικών δραστηριοτήτων και κυρίως την προώθηση της σύμπραξης και το συντονισμό μεταξύ των επιχειρήσεων, την άμυνα και την προαγωγή των συμφερόντων του επαγγέλματος και την εξασφάλιση της εκπροσώπησης έναντι των δημοσίων αρχών.

— Η S.A. Cimenteries CBR *CBR* είναι ο μεγαλύτερος βέλγος παραγωγός τσιμέντου. Ελέγχει σε ποσοστό 68%, ενώ 31% κατέχει ο όμιλος Holderbank, ο ολλανδός παραγωγός τσιμέντου Eerste Nederlandse Cement Industrie N.V. *ENCI*. Το 1993, η Heidelberger εξαγόρασε από την Société Générale de Belgique τη συμμετοχή ελέγχου που αυτή κατείχε στη CBR.

— Η S.A. *OBOURG* (του ομίλου Holderbank)

— Η S.A. Compagnie des Ciments Belges *CCB*, τρίτος βέλγος παραγωγός μετά τη CBR και Obourg. Οικογενειακή επιχείρηση, την οποία εξαγόρασε το 1990 η Société des Ciments Français.

(5) ε) *Δανία*

— Η Aalborg Portland A/S *Aalborg*, μοναδικός δανός παραγωγός τσιμέντου στον οποίο η Blue Circle πήρε το 1989 συμμετοχή ύψους 50%.

(6) στ) *Ισπανία*

— Η Agrupación de Fabricantes de Cementos de España — Oficemen *Oficemen* είναι η ένωση που περιλαμβάνει τους ισπανούς παραγωγούς τσιμέντου και η οποία έχει ως αποστολή την εκπροσώπηση και την προστασία των νομίμων συμφερόντων της ισπανικής βιομηχανίας τσιμέντου.

— Η Compañía Valenciana de Cementos Portland S.A. *Valenciana*, ένας από τους μεγαλύτερους ισπανούς παραγωγούς. Κατά τη στιγμή της κοινοποίησης των αιτιάσεων, η Valenciana κατείχε 50% του κεφαλαίου της εταιρείας Cementos del Mar S.A., ενώ 25% της εταιρείας κατείχε η Banco Bilbao Vizcaya και 25% η Banco Central. Πάντα κατά την κοινοποίηση των αιτιάσεων, η Valenciana κατείχε το 50% του κεφαλαίου της εταιρείας Cementos del Altantíco S.A., ενώ το υπόλοιπο κεφάλαιο κατείχε η Cementos del Mar. Από τον Οκτώβριο του 1990, η Valenciana έχει την πλειοψηφία στο διοικητικό συμβούλιο της Cementos del Mar. Από τον Απρίλιο του 1992, η Valenciana κατέχει το 99,95% του κεφαλαίου αυτών των δύο εταιρειών.

— Η ASLAND S.A. *Asland*, η οποία ελέγχει τις εταιρείες Cementos Asland S.A., Asland Catalunya y del Mediterráneo S.A.. Από το 1990, η Lafarge Coppée έχει τον έλεγχο της Asland.

— Η Corporación Uniland S.A. *Uniland* που ελέγχει την Uniland Cementera S.A.

— Η *Hornos Ibéricos* Alba S.A. (του ομίλου Holderbank)

— Η *Hispacement* S.A. είναι μία κοινή εξαγωγική εταιρεία των καταλανών παραγωγών τσιμέντου Asland, Uniland, Cementos Molins S.A., la Auxiliar de la Construcción S.A. και της Compañía Catalana de Cementos Portland.

(7) ζ) *Γαλλία*

— Το Syndicat Français de l'Industrie Cimentière *SFIC*, που έως το 1992 είχε την επωνυμία Syndicat National des Fabricants de Ciments et de Chaux, είναι η ένωση που περιλαμβάνει τους γάλλους παραγωγούς τσιμέντου και η οποία έχει ένα αρκετά ευρύ στόχο, συγκεκριμένα δε να συνενώσει όλα τα μέλη του κλάδου προκειμένου να συντονίσει τη δράση τους, να προβεί σε μελέτες, να αναπτύξει την κατάρτιση ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, να κοινοποιεί στα μέλη κάθε χρήσιμη τεκμηρίωση, να εκπροσωπεί τον κλάδο ενώπιον των δημοσίων αρχών και ενώπιον επαγγελματικών και διεπαγγελματικών ενώσεων.

— Η Lafarge Coppée S.A. *Lafarge* είναι μία εταιρεία χαρτοφυλακίου που ελέγχει πλείονες εταιρείες στον κόσμο και ειδικότερα: στη Γαλλία, ελέγχει τη Ciments Lafarge και τη Lafarge Overseas και κατέχει 25% του κεφαλαίου της Cedest· στη Γερμανία, ελέγχει τη Wössinger Zement (στην οποία η Cedest έχει συμμετοχή ύψους 17%)· στην Ισπανία ελέγχει από το 1990 την Asland S.A.

— Η Société des Ciments Français S.A. *Ciments Français* είναι ένας όμιλος εταιρειών τσιμέντου ο οποίος είναι σχεδόν «πανταχού παρών». Ελέγχει στη Γαλλία τη Ciments de Loire και τη Ciment de l'Adour και είχε συμμετοχή ύψους 33% στην Intermoselle S.A., κοινή εταιρεία με ίσα μερίδια της Ciments Français, της S.A. des Ciments Luxembourgeois και της Dyckerhoff AG.
Από το 1990 απέκτησε τον έλεγχο του βέλγου παραγωγού S.A. Compagnie des Ciments Belges και των ισπανών παραγωγών Sociedad Financera y Minera S.A. και Cementos Rezola S.A.
Το 1992 ο ιταλός παραγωγός Italcementi S.p.A. απέκτησε τον έλεγχο της Ciments Français.

— Η Vicat S.A. *Vicat*, η οποία ανήκει κατά 65% στην οικογένεια Vicat και κατά 35% στη Heidelberger.

— Η Cedest S.A. *Cedest*, που ανήκει στον όμιλο CGIP και στην οποία η Lafarge έχει συμμετοχή 25%.

(8) η) *Ελλάς*

— *Η Ένωση Ελληνικής Τσιμεντοβιομηχανίας* είναι η ένωση που περιλαμβάνει τους έλληνες παραγωγούς τσιμέντου και η οποία έχει ως στόχο την ανάπτυξη, την προστασία και την προαγωγή της ελληνικής τσιμεντοβιομηχανίας στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

— Η Τιτάν Α.Ε. Εταιρεία Τσιμέντου *Τιτάν*.

— Η Ηρακλής Ανώνυμος Γενική Εταιρεία Τσιμέντου *Ηρακλής*, εταιρεία που ελέγχεται από το κράτος και εξαγοράστηκε το 1992 από την Calcestruzzi S.p.A. του ομίλου Ferruzzi.

— Η Τσιμέντα Χαλκίδος Α.Ε. *Χαλκίς*.

(9) θ) *Ιρλανδία*

— Η Irish Cement Limited *Irish Cement*, μοναδικός ιρλανδός παραγωγός τσιμέντου.

(10) ι) *Ιταλία*

— Italcementi — Fabbriche Riunite Cemento S.p.A. *Italcementi* που ελέγχει πλείονες εταιρείες παραγωγής τσιμέντου και σκυροδέματος στην Ιταλία. Το 1992, απέκτησε τον έλεγχο του ομίλου τσιμέντου Societé des Ciments Français S.A.

— Η Unicem S.p.A. *Unicem*, που ανήκει στον όμιλο Agnelli, IFI, ο οποίος ελέγχει πλείονες εταιρείες παραγωγής τσιμέντου στην Ιταλία και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

— Η Cementir — Cementerie del Tirreno S.p.A. *Cementir*, εταιρεία που ανήκει στην κρατική εταιρεία χαρτοφυλακίου IRI και πωλήθηκε το 1992 στον όμιλο Caltagirone.

— Η Fratelli Buzzi S.p.A. *Buzzi*.

(11) ια) *Λουξεμβούργο*

— Η S.A. des Ciments Luxembourgeois *Ciments Luxembourgeois* που έχει συμμετοχή ύψους 33% στην Intermoselle S.A., κοινή εταιρεία με ίσα μερίδια της Ciments Luxembourgeois, της Société des Ciments Français S.A. και της Dyckerhoff AG.

(12) ιβ) *Κάτω Χώρες*

— Η Vereniging Nederlandse Cement — Industrie (VNC) είναι η ένωση των ολλανδών παραγωγών τσιμέντου, (τώρα απομένει μόνο ένας παραγωγός) που έχει ως στόχο την προστασία των κοινών μη ανταγωνιστικών συμφερόντων των μελών και την περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς και της έρευνας.

— *ENCI* N.V. (που ελέγχεται από την CBR)

— Η NCH — Nederlandse Cement Handelmaatschappij B.V. *NCH* είναι μία κοινή εταιρεία εμπορίας και διανομής τσιμέντου των ακόλουθων γερμανών παραγωγών: Dyckerhoff AG, Montanzement Marketing GmbH, Heidelberger Zement AG, Anneliese Zementwerke AG, E. Schwenk Zement-und Steinwerke,

Wülfrather Zement GmbH, Hermann Milke KG GmbH und Co., Phoenix Zementwerke Krogbeumker KG, Teutonia Zementwerk AG, Gebr. Gröne GmbH und Co. KG, Alsen-Breitenburg Zement-und Kalkwerke GmbH, Hannoversche Portland-Cementfabrik AG, Nordcement AG.

(13) ιγ) *Πορτογαλία*

— Η ATIC — Associaçao Tecnica da Industria do Cimento *ATIC* είναι η ένωση που περιλαμβάνει τους πορτογάλους παραγωγούς τσιμέντου και η οποία έχει ως σκοπό την άσκηση δραστηριοτήτων επιστημονικής και τεχνικής φύσεως και αναπτύσσει τις δραστηριότητές της στους τομείς της έρευνας, πληροφόρησης και προαγωγής της χρήσης του τσιμέντου.

— Η Cimpor — Cimentos de Portugal S.A. *Cimpor* είναι εταιρεία που ανήκει στο πορτογαλικό κράτος.

— SECIL — Companhia Geral de Cal e Cimento S.A. *Secil* είναι επιχείρηση της οποίας το κεφάλαιο ανήκει κατά 59% στο πορτογαλικό κράτος και κατά 41% σε ξένους μετόχους.

(14) ιδ) *Ηνωμένο Βασίλειο*

— Η British Cement Association *BCA* είναι η ένωση που περιλαμβάνει τους βρετανούς παραγωγούς τσιμέντου και η οποία έχει κυρίως ως σκοπό την προαγωγή και εκπροσώπηση των συμφερόντων των μελών, την προώθηση της χρήσης του τσιμέντου, και την παροχή ορισμένων, τεχνικών κυρίως, υπηρεσιών.

Πριν αποκτήσει αυτή την επωνυμία την 1η Ιουνίου 1988, η BCA απεκαλείτο Cement and Concrete Association, με καθαρά τεχνική αποστολή, ενώ η εκπροσώπηση των συμφερόντων των παραγωγών τσιμέντου είχε ανατεθεί σε μια άλλη ένωση, τη Cement Makers' Federation. Την 1η Ιουνίου 1988, η Cement Makers' Federation διαλύθηκε και η αντιπροσώπευση των συμφερόντων των βρετανών παραγωγών ανατέθηκε στην Cement and Concrete Association, η οποία άλλαξε το καταστατικό της και την επωνυμία της σε British Cement Association και συνένωσε τις δραστηριότητες των δύο προηγούμενων ενώσεων. Ο τελευταίος πρόεδρος της Cement Makers' Federation έγινε πρόεδρος της British Cement Association· τα μέλη της Cement Makers' Federation, που ήταν επίσης μέλη της Cement and Concrete Association, έγιναν μέλη της British Cement Association.

— Η Blue Circle Industries Plc *Blue Circle* είναι ο όμιλος ο οποίος ελέγχει πλείονες εταιρείες στον κόσμο που ασχολούνται με την παραγωγή τσιμέντου, ετοίμου σκυροδέματος, την εμπορία και τη μεταφορά τσιμέντου και clinker.

— Η The Rugby Group Plc *Rugby* είναι ένας όμιλος με δραστηριότητα στον τομέα του τσιμέντου στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Αυστραλία, στον τομέα των μεταφορών, του ξύλου και γυαλιού και του χάλυβα.

— Η Castle Cement Ltd *Castle* (που ανήκει στον όμιλο Aker/Euroc).

ΤΜΗΜΑ II

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η αγορά του τσιμέντου

6. **Το προϊόν τσιμέντο**

(1) Ο όρος τσιμέντο περιλαμβάνει διάφορα συνδετικά υλικά που έχουν την κοινή ιδιότητα να σκληρύνονται, όταν αναμειχθούν με νερό.

Οι ιδιότητες του τσιμέντου ποικίλλουν ανάλογα με τις ποσότητες των χρησιμοποιουμένων πρώτων υλών και τις επιλεγείσες μεθόδους παραγωγής. Ωστόσο, όλοι οι τύποι τσιμέντου προκύπτουν από ένα μόνο ενδιάμεσο προϊόν που ονομάζεται «clinker».

(2) Το clinker λαμβάνεται με την έψηση μίγματος υλικών που περιέχουν ασβεστολιθικά άλατα, όπως η κιμωλία και η άσβεστος, με αργιλώδη προϊόντα όπως οι σχιστόλιθοι, ο αργιλικός σχιστόλιθος και η άμμος.

(3) Υφίστανται δύο βασικές μέθοδοι παραγωγής clinker: η υγρά και η ξηρά μέθοδος, εκ των οποίων η πρώτη αποτελεί τον παραδοσιακό τρόπο παραγωγής clinker. Η βασική διαφορά μεταξύ των δύο αυτών μεθόδων είναι η ακόλουθη: ενώ στην υγρά μέθοδο οι πρώτες ύλες (ασβεστολιθικές και αργιλώδεις) κονιοποιούνται και αναμιγνύονται με νερό, αποκτώντας έτσι μορφή πολτού πριν εισαχθούν στην κάμινο προς έψηση, αντίθετα, στην ξηρά μέθοδο παρασκευάζεται με τη βοήθεια της υγρασίας που περιέχουν οι πρώτες ύλες μέσω συστημάτων προθέρμανσης, που εφαρμόζονται κατά και μετά την κονιοποίηση και τοποθετούνται πριν την έψηση του μίγματος.

Η υγρά μέθοδος απαιτεί υψηλή κατανάλωση ενέργειας διότι το προστιθέμενο νερό πρέπει να αφαιρείται κατά την έψηση στην κάμινο.

Οι δύο κυριότερες παραλλαγές της ξηράς και της υγρής μεθόδου είναι η ημιξηρά και η ημιυγρή μέθοδος, οι οποίες σε γενικές γραμμές βασίζονται στις ίδιες αρχές με εκείνες τις ξηράς μεθόδους (προθέρμανση πριν από την εισαγωγή στην κάμινο έψησης), αλλά και στην προσθήκη ορισμένης ποσότητας νερού.

Η εγκατάλειψη της υγράς μεθόδου υπέρ της ξηράς, ημιξηράς ή ημιυγρής μεθόδου επιτρέπει την επίτευξη σημαντικών οικονομιών ύδατος και ενέργειας και επιφέρει αξιοσημείωτα πλεονεκτήματα από οικολογική άποψη.

(4) Λόγω του ότι το clinker είναι ένα ενδιάμεσο προϊόν δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τέτοιο ως υδραυλικό συνδετικό υλικό, επειδή απαιτεί περαιτέρω κατεργασία. Μπορεί, ωστόσο, να αποτελέσει και αποτελεί αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών, αλλά μεταξύ παραγωγών τσιμέντου, οι οποίοι, για διάφορους λόγους, μπορούν να αγοράσουν ή να πωλήσουν αυτό το ενδιάμεσο προϊόν σε άλλους παραγωγούς. Όταν το clinker αποτελεί αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών είναι ένα διάφορο του τσιμέντου προϊόν και, κατά συνέπεια, προϊόν με δική του αγορά.

(5) Για να μπορέσει να μετατραπεί σε τσιμέντο, το clinker πρέπει να κονιοποιηθεί και να αναμιχθεί με άλλες ύλες, όπως γύψο, φυσικές ποτιολάνες, ιπτάμενη τέφρα ή σκωρία.

(6) Η πρώτη μεγάλη διάκριση που μπορεί να γίνει μεταξύ των διαφόρων τύπων τσιμέντου βασίζεται στο ποσοστό clinker που περιέχει το τελικό προϊόν. Έτσι υπάρχουν δύο βασικοί τύποι τσιμέντου: το τσιμέντο Portland, στο οποίο το ποσοστό clinker μπορεί να ανέλθει σε 95% και το τσιμέντο με δευτερεύοντα συστατικά (όπως οι ποτιολάνες, η σκωρία, κτλ.) στα οποία το ποσοστό clinker μπορεί να κατέλθει μέχρι το 20%.

Η χρήση δευτερευόντων συστατικών, που συνδέεται προφανώς με τη δυνατότητα αγοράς αυτών των υλικών σε ικανοποιητικές συνθήκες εφοδιασμού και τιμές, συνεπάγεται σημαντικές οικονομίες ενέργειας.

(7) Ανάλογα με τη σύνθεση, το τσιμέντο μπορεί να ταξινομηθεί σε κατηγορίες, οι κυριότερες των οποίων είναι οι ακόλουθες:

α) το κοινό και ειδικό τσιμέντο Portland, είναι το τσιμέντο που χρησιμοποιείται κατεξοχήν σε έργα οικοδομών και κατασκευών·

β) το ποτιολανικό τσιμέντο — clinker + ποτιολάνη ή ιπτάμενη τέφρα·

γ) το τσιμέντο υψικαμίνου — clinker + σκωρία·

δ) το αλουμινούχο τσιμέντο, που παράγεται από ειδικό clinker που σκληρύνεται ταχέως και είναι ανθεκτικό στις επιθετικές ουσίες (π.χ. το θαλασσινό νερό).

(8) Τα περισσότερο χρησιμοποιούμενα τσιμέντα ταξινομούνται ανά κατηγορίες αντοχής σε τσιμέντα κανονικού τύπου και σε τσιμέντα υψηλής αντοχής: ο κανονικός τύπος έχει, την 28η ημέρα από τη χρησιμοποίησή του, μία ελάχιστη αντοχή στη συμπίεση 300 έως 350 Kg/cm2· ο τύπος υψηλής αντοχής, έχει αντοχή στη συμπίεση 425 έως 450 Kg/cm2 και πλέον.

(9) Το τσιμέντο είναι ένα ομοιογενές προϊόν και ο ανταγωνισμός που βασίζεται στο εμπορικό σήμα δεν έχει καθοριστική σημασία. Πράγματι, αν και οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται μπορεί να είναι διαφορετικές από τη μία βιομηχανία στην άλλη ή από το ένα κράτος στο άλλο, το τελικό προϊόν πρέπει να έχει προδιαγραφές που αντιστοιχούν σε φυσικά, χημικά και μηχανικά χαρακτηριστικά τα οποία, ακόμα πριν επιβληθούν από τις δημόσιες αρχές, είχαν αναγνωριστεί παγκοσμίως από τους παραγωγούς. Συνεπώς, οποιοσδήποτε και αν είναι ο τύπος παραγόμενου τσιμέντου (κοινού ή ειδικού, κανονικής ή ταχείας πήξεως κλπ.), πρέπει πάντα να έχει τις απαιτούμενες σταθερές προδιαγραφές, ενώ η πλειοψηφία των παραγωγών είναι σε θέση να προσφέρουν όλους τους τύπους τσιμέντου.

7. Το προϊόν «λευκό τσιμέντο»

(1) Η παραγωγή λευκού τσιμέντου απαιτεί μία όλως ειδική ποιότητα ασβεστολίθου για την παραγωγή λευκού clinker και, κατά συνέπεια, σπανιότερες από τον ασβεστόλιθο που χρησιμοποιείται για το clinker του κοινού τσιμέντου, και σε ειδικές εγκαταστάσεις παραγωγής.

Το λευκό τσιμέντο προκύπτει, όπως το κοινό τσιμέντο, από την κονιοποίηση του άσπρου clinker και την προσθήκη γύψου. Η λευκότητά του αποτελεί αντικείμενο όλως ειδικών μέτρων και ελέγχων προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της ζήτησης οι οποίες, τις περισσότερες φορές είναι αισθητικές.

Το λευκό τσιμέντο είναι κανονικά ένα τσιμέντο τύπου Portland και, όπως το κοινό τσιμέντο, πρέπει να έχει ορισμένες φυσικές, χημικές και μηχανικές ιδιότητες και υποδιαιρείται σε κατηγορίες αντοχής.

(2) Λόγω της χρήσεώς του και της σπανιότητας των απαιτουμένων πρώτων υλών, το λευκό τσιμέντο παράγεται από έναν αρκετά περιορισμένο αριθμό παραγωγών, ενώ η κατανάλωσή του αντιπροσωπεύει ± 1% της κατανάλωσης κοινού τσιμέντου, η τιμή κόστους είναι μεγαλύτερη από αυτή του κοινού τσιμέντου και η τιμή πώλησής του είναι διπλάσια της τιμής του κοινού τσιμέντου.

Η αγορά του λευκού τσιμέντου διαφέρει από εκείνη του κοινού τσιμέντου.

8. Χαρακτηριστικά της βιομηχανίας

(1) Η τσιμεντοβιομηχανία είναι μια βαριά βιομηχανία υψηλής εντάσεως κεφαλαίου που απαιτεί σημαντικές επενδύσεις. Η μέση διάρκεια ζωής των εγκαταστάσεων είναι μεγάλη, και κυμαίνεται μεταξύ των 20 και 30 ετών.

(2) Η τσιμεντοβιομηχανία είναι γεωγραφικά διασπαρμένη: το τσιμέντο παράγεται σε ολόκληρο σχεδόν τον κόσμο. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην τεχνική μέθοδο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ακόμη και στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες καθώς και στην ύπαρξη, σε τοπικό επίπεδο, ευπρόσιτων πρώτων υλών σχετικά χαμηλού κόστους. Γενικά οι τσιμεντοβιομηχανίες είναι εγκατεστημένες πλησίον των πηγών πρώτων υλών λόγω του υψηλού κόστους μεταφοράς των βαρέων αυτών προϊόντων. Ένα άλλο επίσης σημαντικό στοιχείο είναι η γειτνίαση τσιμεντοβιομηχανιών καταναλωτών.

(3) Η προσφορά είναι ανελαστική διότι βραχυπρόθεσμα εξαρτάται από συγκεκριμένες παραγωγικές ικανότητες που απαιτούν σημαντικές επενδύσεις για να διευρυνθούν.

(4) Η ζήτηση είναι επίσης σχετικά ανελαστική στις διακυμάνσεις των τιμών. Συνεπώς, η κλασσική λύση της

μείωσης των τιμών σε περίοδο πτώσης των πωλήσεων δημιουργεί έντονα προβλήματα βιωσιμότητας για τους παραγωγούς, επειδή η τσιμεντοβιομηχανία αυτή καθεαυτή μπορεί να έχει μικρή μόνο επιρροή στους παράγοντες που καθορίζουν τη ζήτηση, οι οποίοι αντικατοπτρίζουν τη γενική κατάσταση της οικονομίας. Οι παράγοντες αυτοί είναι βασικά τα επιτόκια, η πιστωτική πολιτική, η εξέλιξη της πραγματικής αγοραστικής δύναμης, το επίπεδο των δημοσίων επενδύσεων καθώς και η αποδοτικότητα του εμπορίου και της βιομηχανίας γενικά. Η τσιμεντοβιομηχανία εξελίσσεται λοιπόν προς τα άνω ή προς τα κάτω σε συνάρτηση με την εξέλιξη των οικονομικών κύκλων των κρατών.

(5) Η τσιμεντοβιομηχανία παρουσιάζει ιδανικές συνθήκες για την πραγματοποίηση οικονομιών κλίμακος: η βασική μέθοδος παραγωγής είναι απλή, το τελικό προϊόν είναι ομοιογενές, όλοι έχουν πρόσβαση στην τεχνολογία. Οι οικονομίες κλίμακος έχουν σημαντική επιρροή στο πάγιο κόστος και στο κόστος εργασίας. Μπορούν επίσης να έχουν επιρροή στο κόστος της ενέργειας, εφόσον ακολουθείται η ίδια μέθοδος παραγωγής (ξηρά ή υγρά), δεδομένου ότι η μεγαλύτερη κατανάλωση ενέργειας σε μια μεγάλη μονάδα παραγωγής συνεπάγεται μείωση της τιμής ανά μονάδα, όπως θα διαπιστωθεί. Κατεβλήθη προσπάθεια να μετρηθούν οι οικονομίες κλίμακος προκειμένου να καθοριστεί το βέλτιστο μέγεθος μιας βιομηχανίας παραγωγής τσιμέντου (6), και μολονότι υπήρξαν διαφορές μεταξύ των οικονομολόγων όσον αφορά τον καθορισμό των οικονομιών μιας βιομηχανίας βέλτιστου μεγέθους σε σχέση με μια άλλη που δεν έχει αυτό το μέγεθος — οι οικονομίες αυτές μπορούν να ανέλθουν, σύμφωνα με διάφορες γνώμες, από 10 έως 26% — γίνεται δεκτό ότι οι οικονομίες αυτές έχουν μεγάλη σημασία για την τσιμεντοβιομηχανία.

Η διαπίστωση αυτή οδήγησε την τσιμεντοβιομηχανία να μειώσει τον αριθμό εργοστασίων και να αυξήσει το μέσο μέγεθος, όπως καταδεικνύει ο πίνακας 6Β που προβλήθηκε κατά τη διάρκεια της ακρόασης στις 2 Μαρτίου 1993 από την ιταλική βιομηχανία.

9. Το κόστος παραγωγής

(1) Στις απαντήσεις τους στην κοινοποίηση των αιτιάσεων και κατά τη διάρκεια της ακρόασης, οι επιχειρήσεις επιβεβαίωσαν ότι κατ' ουσίαν η καμπύλη του μοναδιαίου κόστους παραγωγής είναι σχεδόν η ίδια σε όλα τα κράτη. Βάσει των δεδομένων που δημοσιεύτηκαν στα αναφερθέντα έγγραφα στις υποσημειώσεις σχετικά με τα υπό 4 και 5, οι ισχυρισμοί των επιχειρήσεων δεν φαίνεται να ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

(2) Φαίνεται κατ'αρχάς ότι στις τιμές κόστους του τσιμέντου οι πάγιες και οι μεταβλητές δαπάνες είναι σχεδόν ίσες, αφού κάθε είδος δαπανών αντιπροσωπεύει ± 50%.

(3) Στις πάγιες δαπάνες πρέπει να αναφερθούν τα χρηματοοικονομικά έξοδα που διαφέρουν από το ένα κράτος στο άλλο, δεδομένου ότι συνδέονται με τα επιτόκια τα οποία διέφεραν σημαντικά στα διάφορα κράτη μέλη καθ'όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του '80. Τα ποσοστά απόσβεσης επηρεάζονται επίσης από τα επιτόκια, αν και λιγότερο άμεσα από τα οικονομικά έξοδα.

(4) Το κόστος εργασίας, που αποτελεί μικρό μέρος των πάγιων δαπανών (συντήρηση) και μεγαλύτερο μέρος των μεταβλητών δαπανών, παρουσιάζει το ακόλουθο μέσο επίπεδο ωριαίου κόστους κατά το 1987 στα κράτη μέλη, (Γερμανία: δείκτης 100) (7) :

Γερμανία	100
Κάτω Χώρες	95
Βέλγιο	92
Δανία	88
Γαλλία	78
Ιταλία	74
Ιρλανδία	60
Ηνωμένο Βασίλειο	58
Ισπανία	50
Ελλάς	40
Πορτογαλία	20

(5) Οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας (8) για βιομηχανικές χρήσεις ποικίλλουν επίσης από το ένα κράτος στο άλλο και είναι παντού φθίνουσες σε συνάρτηση με τις καταναλούμενες ποσότητες. Η Eurostat εξετάζει 7 κλάσεις κατανάλωσης που ξεκινούν από 30 000 KWH έως 24 000 000 KWH. Εφόσον αναλυθούν τα δεδομένα που αφορούν τους 2 000 000 KWH (η ανάλυση για τις άλλες κλάσεις κατανάλωσης οδηγεί σε παρόμοιες διαπιστώσεις) διαπιστώνεται ότι το 1985 και 1990 (η ανάλυση για τα άλλα έτη οδηγεί σε παρόμοιες διαπιστώσεις) οι τιμές της ενέργειας διαφέρουν αισθητά από το ένα κράτος στο άλλο (ECU/100 KWH):

	1985	1990
Βρυξέλλες	7,37	6,94
Κοπεγχάγη	6,82	5,71
Ντύσσελντορφ	7,70	9,83
Αθήνα	8,55	6,52
Μαδρίτη	7,03	8,29
Παρίσι	5,67	5,82
Δουβλίνο	8,54	6,52
Μιλάνο	9,85	9,28
Λουξεμβούργο	6,65	7,33
Ρότερνταμ	8,70	6,63
Λισαβόνα	7,65	6,99
Λονδίνο	6,36	6,35

(6) Το διαφορετικό κόστος παραγωγής έχει ως αποτέλεσμα διαφορετικές τιμές από το ένα κράτος στο άλλο και μάλιστα από μια περιφέρεια στην άλλη ενός ιδίου κράτους, όταν οι τιμές πώλησης δεν καθορίζονται ή δεν ελέγχονται από τις δημόσιες αρχές.

(6) C. Pratten, A. Survey of the economies of scale, Studies on the Economic Integration, Research on the «Cost of Non-Europe», Basic findings, Vol. 2, Commission CE, Bruxelles 1988.

(7) Πήγη: European Commission, Panorama of EC Industry, 1990, σ. 77; DRI Europe. Τα ίδια δεδομένα λαμβάνονται υπόψη στη γνώμη του Καθηγητού Peter Williamson, που επισυνάπτεται στο υπόμνημα απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων της Blue Circle.

(8) Πηγή: Eurostat — Τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας 1985-1991, σ. 177.

Έτσι οι πίνακες 7, που προβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της ακρόασης στις 2 Μαρτίου 1993 από την ιταλική βιομηχανία και υπέστησαν επεξεργασία βάσει των δεδομένων της Cembureau, (βλέπε παράρτημα 9) καταδεικνύουν την εξέλιξη των τιμών στα κράτη μέλη από το 1981 έως το 1991 και επιτρέπουν να διαπιστωθεί ότι μεταξύ των τιμών του Ηνωμένου Βασιλείου και των γερμανικών, γαλλικών και βελγικών τιμών υπήρχε το 1981 διαφορά ± 30 ECU ανά τόνο (η βρετανική τιμή ήταν ± 70 ECU) και 15 ως 20 ECU ανά τόνο το 1991, ότι η διαφορά της τιμής μεταξύ της Γαλλίας, Βελγίου και Γερμανίας η οποία ήταν σχεδόν μηδενική το 1981 αυξήθηκε προοδευτικά από το 1982 για να φθάσει σε ± 12 ECU ανά τόνο το 1986 και να μειωθεί εκ νέου σε ± 7 ECU ανά τόνο το 1991, ότι η διαφορά της τιμής μεταξύ της Γαλλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου ήταν πάντα τεράστια ± 30 ECU, ότι οι ιταλικές τιμές παρέμειναν πάντα κατώτερες σε σχέση με τις γαλλικές τιμές τουλάχιστον κατά 20% και προς τις γερμανικές τιμές κατά τουλάχιστον 35%.

Οι διαφορές αυτές τιμών μεταξύ των διαφορών κρατών επιβεβαιώθηκαν στις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της Cembureau. (βλέπε σημείο 19).

Στις χώρες όπου δεν υπήρχε έλεγχος τιμών ή όπου ο έλεγχος αυτός σταμάτησε, οι παραγωγοί δημοσιεύουν τιμές για κάθε εργοστάσιο, οι οποίες μπορούν να διαφέρουν μεταξύ τους, πράγμα το οποίο αποδεικνύεται από το γεγονός ότι για τις χώρες αυτές (π.χ. Γερμανία, Γαλλία, Ισπανία), οι εθνικές ενώσεις κοινοποιούν στη Cembureau μέσες τιμές.

10. Το κόστος μεταφοράς

(1) Το κόστος της μεταφοράς είναι ένα σημαντικό στοιχείο για τον καθορισμό της τελικής τιμής για τον χρήστη του τσιμέντου, επειδή το τσιμέντο είναι ένα βαρύ προϊόν και χαμηλής αξίας σε σχέση με το βάρος του.

Μια πρώτη διαπίστωση που πρέπει να γίνει είναι ότι το μοναδιαίο κόστος οδικής μεταφοράς ανά τόνο μειώνεται με την αύξηση της ποσότητας. Πράγματι με τον καθορισμό του δείκτη 100 για την απόσταση μεταξύ 150 και 490 Km, ο δείκτης αυτός ανέρχεται σε ± 80 για την απόσταση 500 και 1.499 Km και σε ± 65 για μεγαλύτερη απόσταση. Σε απόλυτη αξία, για την πρώτη κατηγορία απόστασης διαπιστώνεται, για το 1989, ελάχιστο ύψους 0,06 ECU/T.Km και μέγιστο ύψους 0,08/T.Km, για την δεύτερη κατηγορία ελάχιστο ύψους 0,05 ECU/T.Km και μέγιστο ύψους 0,07/T.Km, για την τρίτη κατηγορία απόστασης ελάχιστο ύψους 0,04 ECU/T.Km και μέγιστο 0,06/T/Km [9].

Μία δεύτερη διαπίστωση είναι ότι, για τα έτη από το 1982 έως το 1988, ο δείκτης τιμών εξελίχθηκε κατά διαφορετικό τρόπο στις διάφορες χώρες [10]. Πράγματι, με τον καθορισμό σε 100 του δείκτη για το 1982 (ο δείκτης αυτός αντιστοιχεί σε διαφορετικές απόλυτες αξίες από τη μία χώρα στην άλλη), ο δείκτης αυτός ανέρχεται, το 1988, σε 122 για τη Γερμανία, σε 109,8 για τη Γαλλία, σε 115 για την Ιταλία, σε 108,7 για τις Κάτω Χώρες, και σε 117,8 για το Βέλγιο-Λουξεμβούργο.

Το μοναδιαίο κόστος θαλάσσιας μεταφοράς είναι πολύ χαμηλότερο από εκείνο της οδικής μεταφοράς. Σε αυτό το χαμηλότερο, σε σχέση με την οδική μεταφορά, κόστος πρέπει να προστεθεί το κόστος που αντιπροσωπεύει η εγκατάσταση σιλό στο σημείο εκφόρτωσης.

(2) Οι τρεις βασικές μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για να προστεθεί το κόστος μεταφοράς στο κόστος παραγωγής προκειμένου να καθοριστεί η τιμή που πρέπει να πληρώσει ο χρήστης είναι οι ακόλουθες [11].

(3) α) *Η μέθοδος των σημείων βάσης* («Basing Points System»).

«Η πώληση σε σημείο βάσης προϋποθέτει ότι η τιμή παράδοσης στον προορισμό είναι ίση με μια τιμή βάσης στην οποία προστίθεται το κόστος μεταφοράς μέχρι τον τόπο παράδοσης, που υπολογίζεται από σημείο βάσης που καθορίζεται προηγουμένως, και όχι απαραιτήτως από τον τόπο όπου βρίσκεται το εργοστάσιο του πωλητή.» (Phlips, σ. 10) [12]. Η επιλογή μπορεί να γίνει για πολλά σημεία βάσης: στην περίπτωση αυτή το σύστημα καλείται «πολλαπλών σημείων βάσης».

Το σύστημα αυτό που απορρίφθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες από τη δεκαετία του 40, προβλέπεται επίσημα από το άρθρο 60 της συνθήκης ΕΚΑΧ. (Phlips, σ. 15).

«Το σύστημα αυτό απαιτεί τη συμφωνία μεταξύ των παραγωγών όσον αφορά τη μέθοδο υπολογισμού του κόστους μεταφοράς, τον τρόπο καθορισμού και τροποποίησης των τιμών εκκίνησης (π.χ. για το μέσο κόστος παραγωγής ή με την αναγνώριση των price-leaders) και τους επιλεγέντες τόπους ως σημεία βάσης. Η ζώνη που καλύπτεται από τη συμφωνία αναπαρίσταται με ομόκεντρους κύκλους γύρω από κάθε σημείο βάσης κατά

[9] European Communities — Europa Transport, Annual Report 1989, Supplement to the Scad Bulletin, 1991, p. 59.

[10] European Communities — Europa Transport, Annual Report 1988, Supplement to the Scad Bulletin, 1990, n. 2.8.2 «Price indices».

[11] Στην έκθεση που ακολουθεί χρησιμοποιήθηκαν οι μελέτες του Phlips, Les systèmes de prix géographiques et la concurrence, Commission des CE, Série Concurrence n. 29, 1976, και του P. Bianchi, Politiche pubbliche e strategie dell'impresa nell'industria europea del cemento, Ed. Il Mulino, Bologna, 1980.

[12] Στο πρωτότυπο:
«La vente sur un point de parité implique que le prix rendu destination est égal à un prix de base auquel est ajouté un coût de transport jusqu'au lieu de livraison calculé à partir d'un point de parité fixé d'avance, et non pas nécessairement à partir du lieu où se situe l'usine du vendeur.»

τρόπο που, γνωρίζοντας την απόσταση μεταξύ του σημείου βάσης και του αγοραστή και την τιμή εκκίνησης, ο καθένας είναι σε θέση να γνωρίζει την τελική τιμή κάθε αγοραστή... Το σύστημα αυτό, κατά συνέπεια, επιτρέπει σε κάθε παραγωγό να καθορίζει αμέσως την επέκταση της αγοράς του κοιτάζοντας τον διαβαθμισμένο χάρτη σε σχέση με τα συμφωνημένα σημεία βάσης. Καθιστά επίσης δυνατή μια κατανομή της αγοράς μεταξύ των παραγωγών επειδή επιτρέπει τον καθορισμό της μέγιστης απόστασης στην οποία μπορεί να φτάσει κάθε παραγωγός χωρίς να είναι υποχρεωμένος να απορροφήσει ένα μέρος του κόστους μεταφοράς καθώς και της μέγιστης απόστασης πέραν της οποίας η απορρόφηση του κόστους μεταφοράς μηδενίζει το περιθώριο κέρδους.» (Bianchi, σ. 30) [13].

(4) β) *Η μέθοδος της τιμής franco ανά ζώνες*

«Μία ενιαία τιμή παράδοσης προορισμού εφαρμόζεται σε μια ολόκληρη περιοχή. Όταν το μοναδιαίο κόστος αναφοράς είναι σχετικά υψηλό, και η ζήτηση επικεντρώνεται σε διάφορα μέρη, μπορούν να προβλεφθούν πλείονες ζώνες. Εντός κάθε ζώνης, μία ενιαία τιμή franco εφαρμόζεται για όλα τα σημεία παράδοσης... Μεταξύ των ζωνών, διατηρείται αυστηρή διαφορά τιμής, πράγμα το οποίο συνεπάγεται απαγόρευση για τους αγοραστές να αγοράσουν ή να επαναπωλήσουν σε άλλη ζώνη εκτός από αυτή στην οποία ευρίσκονται (ή η οποία τους έχει οριστεί). Επιβάλλεται, κατά συνέπεια, αυστηρός έλεγχος των αποστολών. Το απλούστερο μέσο για την πραγματοποίηση αυτού του ελέγχου συνίσταται στην απαγόρευση στους αγοραστές να πραγματοποιήσουν μόνοι τους τη μεταφορά. Ωστόσο, μια τέτοια απαγόρευση δεν είναι απαραίτητη: μπορεί να αρκεί να απαιτηθεί η πληρωμή της τιμής «παράδοση σε προορισμό» (...) που ισχύει στη ζώνη του αγοραστή, ακόμη και αν αυτός προμηθεύεται σε μια άλλη ζώνη. Στην περίπτωση αυτή, οι αποκλίσεις των τιμών μεταξύ των ζωνών δεν μπορούν να υπερβούν το κόστος μεταφοράς προς τα βασικά κέντρα κατανάλωσης, προκειμένου να εξαλειφθούν δυνατότητες προσπορισμού οφέλους από τη διαφορά τιμής. Εντός των ζωνών, η απαγόρευση για παράδοση στο ίδιο το εργοστάσιο εγγυάται την καλή λειτουργία του συστήματος. Και πάλι όμως είναι δυνατόν να προβλεφθούν ελαστικότερες ρυθμίσεις: είναι δυνατόν να γίνει δεκτή η επιστροφή (συχνά μερική) των εξόδων μεταφοράς σε περίπτωση παράδοσης στο εργοστάσιο, αλλά αυτό προϋποθέτει ιδιαίτερα πειθαρχημένο εμπόριο, αυστηρό έλεγχο των προορισμών και τιμές που αντιστοιχούν στο πραγματικό κόστος μεταφοράς» (Phlips, σσ. 9-10) [14].

«Στην περίπτωση ενός συστήματος τιμών ανά ζώνες, η κατάσταση είναι σαφής και δεν επιδέχεται συζήτηση: το σύστημα αυτό είναι δυνατόν μόνο εάν μία γεωγραφική αγορά κατανέμεται σε ζώνες με σιωπηρή ή ρητή σύμπραξη περιφερειακής κατανομής. Η λογική του συστήματος, από την άποψη του ανταγωνισμού τιμών, είναι σαφής: αφενός, αποκλείει κάθε ανταγωνισμό τόσο σε επίπεδο της παραγωγής όσο και από την άποψη του εμπορίου και αφετέρου, στερεί από τους αγοραστές κάθε συμφέρον να προμηθευτούν προϊόντα από έναν πλησιέστερο παραγωγό». (Phlips, σ. 14) [15].

(5) γ) *Η μέθοδος των τιμών εκ του εργοστασίου (FOB)*

Με τη μέθοδο αυτή, *«οι παραγωγοί ανακοινώνουν μία τιμή εκ του εργοστασίου στην οποία οι αγοραστές έχουν τη δυνατότητα να αγοράσουν, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναλάβουν τα έξοδα μεταφοράς ή ότι, εφόσον προτιμούν να τα αναλάβει ο παραγωγός, τα πραγματικά έξοδα μεταφοράς θα προστεθούν στην τιμή εκ του εργοστασίου. Εν πάση περιπτώσει, η*

[13] Στο πρωτότυπο:
Questo sistema richiede un accordo fra i produttori sul metodo di calcolare i costi di trasporto, sul modo di fissare e cambiare i prezzi base (ad esempio un comitato esterno che sulla base dei costi medi di produzione fissa i nuovi prezzi base, oppure un sistema di *price-leadership* riconosciuto da tutti, ecc.) e naturalmente le località scelte come punti-base. L'area coperta dall'accordo è delineata, diciamo, appunto in cerchi concentrici attorno a ciascun punto-base cosicché, data la distanza fra il punto base e l'acquirente e dato il prezzo base, è possibile per chiunque dire immediatamente quale sarà il prezzo finale per ogni acquirente... Pertanto questo sistema permette al singolo produttore di individuare immediatamente l'area di espansione delle sue vendite solo guardando la mappa, graduata in relazione ai punti base concordati.Questo sistema regola pertanto la ripartizione dei mercati fra i produttori perché specifica la massima distanza a cui è possibile per un produttore vendere senza dover assorbire almeno parte dei costi di trasporto e quindi anche la massima distanza oltre la quale l'assorbimento dei costi di trasporto assorbe tutto il margine di profitto.

[14] Στο πρωτότυπο:
«Un prix rendu destination uniforme est appliqué sur tout un territoire. Lorsque le coût de transport unitaire est relativement élevé, et la demande concentrée en différents endroits, plusieurs zones peuvent être prévues. A l'intérieur de chaque zone, un prix franco unique est d'application pour tous les points de livraison ... Entre les zones, une différence de prix rigide est maintenue, ce qui implique l'interdiction pour les acheteurs d'acheter ou de revendre dans une zone autre que celle dans laquelle ils sont localisés (ou qui leur est assignée). Un contrôle rigoureux des expéditions s'impose donc. Le moyen le plus simple pour réaliser ce contrôle consiste à interdire aux acheteurs d'assurer eux-mêmes le transport. Cependant, une telle interdiction n'est pas indispensable: il peut suffire d'exiger le paiement du prix 'rendu destination' (...) valable dans la zone de l'acheteur, même si celui-ci s'approvisionne dans une autre zone. Dans ce cas, les écarts de prix entre les zones ne peuvent pas dépasser les coûts de transport vers les centres de consommation principaux, afin d'éliminer les possibilités d'arbitrage. A l'interieur des zones, l'interdiction de prendre livraison à l'usine même garantit le bon fonctionnement du système. Une fois de plus, des assouplissements sont possibles: on peut aller jusqu'à admettre le remboursement (souvent partiel) des frais de transport en cas de livraison à l'usine, mais ceci suppose un négoce très discipliné, un contrôle rigoureux des destinations et des tarifs correspondant aux coûts de transport véritables»

[15] Στο πρωτότυπο:
«Dans le cas d'un système de prix par zones, la situation est claire et ne semble pas prêter à discussion: ce système n'est possible que si un marché géographique est réparti en zones par une entente tacite ou explicite de répartition régionale. La logique du système, du point de vue de la concurrence en prix, est claire: d'une part, il exclut toute concurrence tant au niveau de la production qu'à celui du négoce; d'autre part, il enlève aux acheteurs tout intérêt à s'approvisionner auprès d'un producteur plus rapproché.»

καθαρή τιμή παραγωγού είναι η ίδια, εναξάρτητα από τους προορισμούς, και η τιμή με παράδοση ισούται σε όλα τα σημεία παράδοσης, με την τιμή εκ του εργοστασίου πλέον του πραγματικού κόστους μεταφοράς. Σε ένα τέτοιο σύστημα, η τιμή με παράδοση στον προορισμό αυξάνεται όσο ο τόπος παράδοσης είναι πιο απομακρυσμένος από το εργοστάσιο ή από το κέντρο παραγωγής. Κάθε κέντρο διαθέτει έτσι «φυσική αγορά» στην οποία τα προϊόντα της έχουν τιμή παράδοσης κατώτερη από αυτή των ανταγωνιστικών κέντρων παραγωγής.» (Phlips, σ. 12) [16].

Η μέθοδος αυτή μπορεί να εμφανιστεί με δύο παραλλαγές.

Η πρώτη παραλλαγή είναι ότι η τιμή εκ του εργοστασίου είναι μία για όλους τους παραγωγούς. *«Οι ενιαίες τιμές FOB συναντώνται τόσο εντός των οργανωμένων συμπράξεων όσο και σε περιπτώσεις σιωπηρής συμφωνίας, όπως το σύστημα των σημείων βάσης. Αν η διαφάνεια της αγοράς είναι μικρότερη όσον αφορά την τιμή με παράδοση, λόγω του ότι οι αγοραστές χρησιμοποιούν τα δικά τους μέσα μεταφοράς, η διαφάνεια αυτή είναι πλήρης όσον αφορά τις τιμές εκ του εργοστασίου. Εάν ο αποκλεισμός της ευθυγράμμισης περιορίζει κάθε κέντρο παραγωγής στη φυσική του αγορά, η σιωπηρή σύμπραξη στις τιμές ευνοείται επίσης. Η επιλογή μεταξύ των δύο τύπων εξαρτάται κυρίως από τη γεωγραφική σταθερότητα της ζήτησης. Εάν αυτή αναπτύσσεται παράλληλα στα διάφορα περιφερειακά τμήματα της αγοράς, το σύστημα FOB είναι το απλούστερο. Κάθε φυσική αγορά αναπτύσσεται με τον ίδιο ρυθμό, και αρκεί να διατηρηθεί η φυσική αγορά του καθενός προκειμένου να προστατευθούν τα μερίδια της αγοράς ...*

Εφόσον παρουσιαστούν ανεπιθύμητες μετακινήσεις των φυσικών ορίων, π.χ. με την ανάπτυξη νέων μέσων μεταφοράς, παραμένει δυνατή μία διόρθωση με προσαρμογή των περιθωρίων μεταξύ της τιμής εκ του εργοστασίου. Αντιθέτως, εάν οι περιφερειακές μετακινήσεις της ζήτησης είναι συχνές και σημαντικές, επιβάλλεται η προσφυγή στην ευθυγράμμιση και, κατά συνέπεια, στα σημεία βάσης. Έτσι, ένα κέντρο το οποίο βλέπει την ζήτησή του να υποχωρεί μπορεί να διατηρήσει το μερίδιό του στην αγορά χάρη σε παραδόσεις σε διευρυνόμενες περιφέρειες, χωρίς να θέσει σε κίνδυνο την εκεί διάρθρωση των τιμών» (Phlips, σ. 17-18) [17].

Η άλλη παραλλαγή της μεθόδου συνίσταται σε μία τιμή εκ του εργοστασίου η οποία δεν είναι ενιαία για ορισμένο αριθμό παραγωγών, αλλά ειδική για καθέναν από αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, κάθε παραγωγός έχει μία «φυσική» αγορά, η έκταση όμως αυτής της αγοράς, δεν είναι καθορισμένη από τον ενιαίο χαρακτήρα των τιμών εκ του εργοστασίου των άλλων παραγωγών, αλλά εξαρτάται αποκλειστικά από παράγοντες που σχετίζονται με μια συμφωνία. Πράγματι, εάν ο παραγωγός μειώσει την τιμή εκ του εργοστασίου επειδή επέτυχε να μειώσει το κόστος παραγωγής με καλύτερη χρησιμοποίηση των εγκαταστάσεων ή με καινοτομίες που βελτιώνουν την απόδοση της παραγωγής, η «φυσική του αγορά» διευρύνεται και είναι σε θέση να εισβάλει στις «φυσικές αγορές» άλλων παραγωγών. Κατά τον ίδιο τρόπο, η καλύτερη χωροθέτηση του εργοστασίου σε σχέση με αυτές των ανταγωνιστών και οι τεχνολογικές καινοτομίες που εφαρμόζονται στα μέσα μεταφοράς είναι σε θέση να διευρύνουν τη φυσική αγορά. (Βλέπε Bianchi, σ. 29).

11. Η σχετική αγορά

(1) Από την άποψη των προϊόντων, το κοινό τσιμέντο, το λευκό τσιμέντο και το clinker αποτελούν χωριστές αγορές, δεδομένου ότι καθένα από αυτά τα προϊόντα ανταποκρίνεται σε διαφορετικές ανάγκες.Πρέπει, ωστόσο, να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το clinker μπορεί να επηρεάζει τις δύο άλλες αγορές υπό την έννοια ότι το clinker είναι το ενδιάμεσο προϊόν που είναι απαραίτητο για την παραγωγή του κοινού τσιμέντου και λευκού τσιμέντου.

(2) Από γεωγραφική άποψη, η αγορά του τσιμέντου μπορεί να θεωρηθεί ως ένα σύνολο αγορών, περιστρεφομένων γύρω από διάφορα εργοστάσια, που έχουν αντιπαραταχθεί μεταξύ τους και καλύπτουν όλη την Ευρώπη.

(3) Η έκταση κάθε αγοράς, καθώς και η έκταση των επικαλύψεων των αγορών, είναι συνάρτηση της απόστα-

[16] Στο πρωτότυπο:
«les producteurs annoncent un prix départ usine auquel les acheteurs ont la possibilité d'acheter, étant entendu qu'ils assureront le transport à leurs frais ou que, s'ils préfèrent que le producteur s'en charge, le coût de transport effectif sera ajouté au prix départ usine. En toute hypothèse, le prix net au producteur est le même, quelles que soient les destinations, alors que le prix rendu est égal, en tout point de livraison, au prix départ usine plus le coût de transport véritable. Dans un tel système, le prix rendu destination s'élève au fur et à mesure que le lieu de livraison est plus éloigné de l'usine ou du centre de production. Chaque centre dispose ainsi d'un 'marché naturel' dans lequel ses produits ont un prix rendu inférieur à celui des centres de production concurrents.»

[17] Στο πρωτότυπο.
«Les prix FOB uniformes se rencontrent aussi bien au sein de cartels organisés qu'en cas de collusion tacite, comme le système des points de parité. Si la transparence du marché est moindre du côté du prix rendu, du fait que les acheteurs utilisent leurs propres moyens de transport, elle reste totale du côté des prix départ. Si l'exclusion de l'alignement cloisonne chaque centre de production dans son marché naturel, l'entente tacite de prix est tout aussi favorisée. Le choix entre les deux formules dépendra notamment de la stabilité géographique de la demande. Si celle-ci se développe parallèlement dans les différentes parties régionales du marché, le système FOB est le plus simple. Chaque marché naturel se développe au même rythme, et il suffit de maintenir le marché naturel d'un chacun pour sauvegarder les parts de marché ...
Si des déplacements indésirables de frontières naturelles se présentaient, par exemple par le développement de nouveaux moyens de transport, une correction par ajustement des écarts entre prix départ reste possible. En revanche, si des déplacements régionaux de la demande sont fréquents et importants, le recours à l'alignement, et donc aux points de parité, s'impose. Alors, en effet, un centre qui voit sa demande fléchir peut maintenir sa part de marché grâce à des livraisons dans des régions en expansion, sans y mettre la structure des prix en danger.»

σης, από το εργοστάσιο, στο οποίο μπορεί να πωληθεί το τσιμέντο. Οι παραγωγοί δεν είναι σύμφωνοι ως προς το μέγεθος αυτής της απόστασης δεδομένου ότι ορισμένοι ανέφεραν στην ακρόαση μέγιστη απόσταση 100 χιλιομέτρων (ιταλική ένωση AITEC, πίνακας 4· Oficemen, γραμμογράφημα 2), και άλλοι έφθασαν έως 150 ή 200 χιλιόμετρα (SFIC, διαφάνεια 14).

Εάν οι παραγωγοί δεν έχουν ομόφωνη γνώμη όσον αφορά την απόσταση που το τσιμέντο μπορεί να διανύσει από οικονομική άποψη, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση, όσον την αφορά, να καθορίσει αυτήν την απόσταση, λόγω του ότι πρέπει να περιορίζεται σε διαπιστώσεις πραγματικών περιστατικών.

Λαμβανομένου υπόψη των όσων ελέχθησαν προηγουμένως όσον αφορά τις οικονομίες κλίμακος, το κόστος παραγωγής, το κόστος μεταφοράς και η μέθοδος προσθήκης του κόστους μεταφοράς στην τιμή κόστους, είναι δυνατόν να επιβεβαιωθεί γενικά ότι, σε ένα ανταγωνιστικό σύστημα, η απόσταση που μπορεί να διανύσει το τσιμέντο είναι συνάρτηση περισσοτέρων παραγόντων όπως το μέγεθος του εργοστασίου παραγωγής, ο βαθμός χρησιμοποίησης του δυναμικού παραγωγής, οι δαπάνες παραγωγής, το μέσο μεταφοράς και το κόστος κάθε μέσου μεταφοράς, καθώς και οι εφαρμοζόμενες τιμές στις διάφορες αγορές.

(4) Από την άποψη των πραγματικών περιστατικών, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, η επιχείρηση Schwenk, που έχει τα εργοστάσια της παραγωγής στο Ulm και στην Karlstadt, παραδίδει τσιμέντο μέσω της NCH διανύοντας, μέχρι τα ολλανδικά σύνορα περισσότερα από 500 χιλιόμετρα, στα οποία πρέπει να προστεθούν τα χιλιόμετρα που διανύονται στις Κάτω Χώρες για την προμήθεια των αγοραστών. Η Teutonia παραδίδει οδικά μέσω της NCH, από το εργοστάσιό της στο Αννόβερο, τσιμέντο στις Κάτω Χώρες διανύοντας μέχρι την ολλανδική μεθόριο μεταξύ 224 και 264 χιλιομέτρων (ανάλογα από το αν παραδίδει στο βορρά ή στο νότο των Κάτω Χωρών) στα οποία πρέπει να προστεθούν τα χιλιόμετρα που πρέπει να διανυθούν στις Κάτω Χώρες για την προμήθεια των αγοραστών. Οι παραγωγοί της βόρειας Γαλλίας παρέδωσαν, μέσω του σταθμού πώλησης Norcim, τσιμέντο στις Κάτω Χώρες και από τις Κάτω Χώρες στο Βέλγιο διανύοντας οδικά περισσότερα από 250 χιλιόμετρα (βλέπε: εσωτερικό σημείωμα της Vicat της 1ης Σεπτεμβρίου 1982, χειρόγραφο σημείωμα της Obourg του 1985, τέλεξ της Vicat της 4ης Απριλίου 1986, πρακτικά της Norcim της 27ης Νοεμβρίου 1985: έγγραφα 33126/ 6042-6043, 309-310, 6040, 5747-5748). Οι βέλγοι παραγωγοί επικαλέσθηκαν τις μεγάλες δυσχέρειες για την παράδοση στη Γαλλία λόγω των εξόδων αναμονής στο τελωνείο, τα διαφορετικά βάρη που επιτρέπονται στις δύο χώρες, διαφορετικούς κανόνες, κλπ. (βλέπε πρακτικά της ακρόασης στις 8 Μαρτίου 1993, Παράρτημα VII/B, σσ. 7-8 και Παράρτημα VIII) πληροφορήθηκαν από τη βελγική οικονομική εφημερίδα «Ł'Echo de la Bourse» της 18ης Νοεμβρίου 1992, ότι αφότου η Ciments Français αγόρασε την CCB, *«θα παραχθούν επιπλέον ένα εκατομμύριο τόνοι αυτή τη χρονιά για να ικανοποιηθεί η γαλλική ζήτηση (μέχρι τη λεκάνη των Παρισίων), μετά το πρόσφατο κλείσιμο τριών μονάδων παραγωγής που ήταν εγκατεστημένες στον βορρά της Γαλλίας, και ήταν και αυτές ιδιοκτησίας της Ciments Français. Το τσιμέντο αυτό, με προορισμό τη Γαλλία, μεταφέρεται εκκινώντας από ένα σταθμό αποστολής που είναι εγκατεστημένος στον ίδιο το χώρο της CCB, μια και η εταιρεία διαθέτει εκεί 8 σιλό αποθήκευσης 5 000 τόνων το καθένα»* ([18]): κατά συνέπεια, είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν τα έξοδα διέλευσης της μεθορίου, να διανυθούν περισσότερα από 200 χιλιόμετρα, και να αντιμετωπιστούν επίσης τα συμπληρωματικά έξοδα αποθήκευσης.

(5) Τα φυσικά εμπόδια όπως, τα όρη, δεν εμποδίζουν τις παραδόσεις τσιμέντου. Έτσι η Buzzi μπορεί να περάσει τις Άλπεις και να παραδώσει στη Γαλλία από το εργοστάσιό της κοντά στο Cuneo, ενώ η Italcementi, που έχει ένα εργοστάσιο κοντά στο Cuneo, το ίδιο με τους γάλλους παραγωγούς από την άλλη πλευρά των συνόρων, βεβαιώνει ότι δεν είναι σε θέση να προβεί σε επικερδείς παραδόσεις πέραν των συνόρων. Τα σημειώματα των συνεδριάσεων των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας (βλέπε σημείο 19) αναφέρουν ότι οι παραδόσεις τσιμέντου είναι δυνατές από τη Γερμανία και την Ισπανία προς το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία, καθώς και ότι οι ιταλοί παραγωγοί μπόρεσαν να διαβούν τις Άλπεις και να παραδώσουν στην Ελβετία.

Οι παραδόσεις των ελλήνων παραγωγών στην Μεγάλη Βρετανία και στην Ιταλία και η απειλή παραδόσεων σε άλλες ευρωπαϊκές αγορές οδήγησαν στο αποκαλούμενο «ελληνικό πρόβλημα». Ο Τιτάν μπόρεσε να εγκαταστήσει ένα τερματικό σταθμό για να παραδίδει κατά σταθερό τρόπο τσιμέντο στο Ηνωμένο Βασίλειο και επιπλέον, ο Τιτάν όπως και άλλοι έλληνες παραγωγοί μπόρεσαν να εγκαταστήσουν σημεία παράδοσης στην Ιταλία και στη Γαλλία.

(6) Όσον αφορά αυτές τις διαπιστώσεις πραγματικών περιστατικών καθώς και τις περιορισμένες ενδοκοινοτικές συναλλαγές σε σχέση με την κατανάλωση οι οποίες, κατά την Blue Circle, οφείλονται επίσης στο γεγονός ότι οι εξαγωγές δεν εγγυώνται μακροπρόθεσμο κέρδος, μπορεί να παρατηρηθεί ότι ο περιορισμένος χαρακτήρας αυτών των εξαγωγών δεν επαρκεί για να αποδείξει ότι δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν σημαντικότερες εξαγωγές.

Μολονότι αληθεύει ότι το τσιμέντο, βαρύ προϊόν με χαμηλή προστιθεμένη αξία, προσφέρεται δύσκολα για μεταφορά σε μεγάλες αποστάσεις, δεν υπάρχει εντούτοις κανένας γενικός κανόνας οικονομικής φύσεως όσον αφορά τη μεταφορά του προϊόντος αυτού.

Οι οικονομικά αποδεκτές αποστάσεις μεταφοράς εξαρτώνται πράγματι από το κόστος παραγωγής κάθε εργοστασίου, από τις οικονομίες κλίμακας που έχουν πραγματοποιηθεί λόγω των συγκεντρώσεων καθώς και από τα χρησιμοποιούμενα μέσα μεταφοράς (οδικώς, σιδηροδρομικώς ή δια της θαλάσσιας οδού). Εξάλλου, σε περίπτωση συνηθισμένου και υποκατστάσιμου προϊόντος ανεξαρτήτως προέλευσης, η προσφορά

([18]) Στο πρωτότυπο:
«million de tonnes supplémentaires seront fabriquées cette année pour satisfaire à des demandes françaises (jusqu'au bassin parisien), après la fermeture récente de trois unités de fabrication implantées dans le Nord de la France, propriétés elles aussi de Ciments Français. Ce ciment, à destination de l'Hexagone, est acheminé au départ d'une gare d'expédition installée sur le site même de CCB, la Compagnie disposant là de huit silos de stockage de 5 000 tonnes chacun»

έστω και μικρής ποσότητας ενός προϊόντος σε τιμή κάπως χαμηλότερη από την τιμή που προτείνει ο τοπικός παραγωγός, έχει συνέπειες που ενδέχεται να θεωρηθούν ως παράγοντς διατάραξης του επιπέδου τιμών ή των εμπορικών συναλλαγών στο μέτρο που πολυάριθμοι αγοραστές είτε αναβάλλουν κατά το δυνατόν τις αγορές τους, είτε ασκούν πίεση επί των τοπικών παραγωγών προκειμένου να επιτύχουν την ευθυγράμμιση των τιμών, πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα την δημιουργία της κατάστασης που περιγράφεται κατωτέρω (υπό 7).

Οι παρατηρήσεις οι σχετικές με τον περιορισμένο χαρακτήρα των εξαγωγών δεν έχουν νόημα διότι, προκειμένου να υπάρξει σημαντική και κανονική ροή εξαγωγής, ο εξαγωγέας πρέπει να εξασφαλίσει ότι η εφικτή τιμή στην εξαγωγική αγορά είναι πάντα ανώτερη από την τιμή που είναι εφικτή στη δική του αγορά. Έτσι, όπως ελέχθη στο σημείο 9, από το 1981 υπήρξαν διαφορές που έφταναν από 10% έως 15 ή 20% (μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας, μεταξύ Γερμανίας, Κάτω Χωρών και Βελγίου, μεταξύ Γαλλίας και Ιταλίας, μεταξύ Γερμανίας και Ηνωμένου Βασιλείου), σε 30% (μεταξύ Γερμανίας και Ιταλίας, μεταξύ Ισπανίας, Πορτογαλίας και Γερμανίας), σε 50% (μεταξύ Ιταλίας και Ηνωμένου Βασιλείου, μεταξύ Ισπανίας, Πορτογαλίας και Ηνωμένου Βασιλείου) και μάλιστα έως 100% (μεταξύ Ελλάδος και Ηνωμένου Βασιλείου) (βλέπε σχετικά τους πίνακες 7 που προβλήθηκαν στην ακρόαση στις 2 Μαρτίου 1993 από την ιταλική βιομηχανία). Οι διαφορές αυτές τιμών που διαπιστώθηκαν επί μακρά χρονική περίοδο μπορούν να ανταποκριθούν στην προσδοκία των εξαγωγέων για διαρκές κέρδος. Η τελευταία παρατήρηση αφορά την ύπαρξη ολιγοπωλίων στις διάφορες αγορές και, κατά συνέπεια το γεγονός ότι κάθε επιχείρηση πρέπει να λάβει υπόψη της, πριν αποφασίσει να εισέλθει στην αγορά ενός άλλου, τις αντιδράσεις των ανταγωνιστών και τα αντίποινα που αυτοί μπορούν να προβλέψουν. Χωρίς να εισέλθουμε στην θεωρία των παιγνίων και στο «δίλημμα των φυλακισμένων», είναι δυνατόν να παρατηρηθεί ότι δεν είναι βέβαιο ότι κάθε επιχείρηση κερδίζει περισσότερα παραμένοντας στη δική της αγορά, επειδή η θεωρία των παιγνίων αποδεικνύει επίσης ότι κάθε επιχείρηση αποφασίζει να διεισδύσει στην αγορά των άλλων και να διακινδυνεύσει τα αντίποινα όταν κρίνει ότι τα κέρδη της μακράς περιόδου είναι ανώτερα με την παρουσία της σε περισσότερες αγορές παρά μόνο σε μία. Εξάλλου, τα παίγνια μεταξύ ολιγοπωλητών δεν είναι εύκολο να διευθετηθούν καθότι υπάρχουν πολλοί αστάθμητοι παράγοντες που παίζουν ρόλο και όχι μόνο τα ενδεχόμενα αντίποινα της μιας ή της άλλης επιχείρησης.

Η ύπαρξη χωριστών αγορών από γεωγραφική άποψη δεν εμποδίζει με τρόπο καθοριστικό τον ανταγωνισμό μεταξύ παραγωγών γειτονικών αγορών.

(7) Το σύνολο των αγορών που επικαλύπτονται είναι αλληλοεξαρτώμενες οι μεν από τις δε και κάθε δράση που εμφανίζεται σε μία αγορά υπάρχει κίνδυνος να διαδοθεί, σαν κύμα, στις πλέον απομακρυσμένες αγορές. Αυτό αποδεικνύεται από τα ακόλουθα περιστατικά. Οι συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της Cembureau (βλέπε σημείο 19), που συγκέντρωναν κατά συνέπεια όλη την ευρωπαϊκή βιομηχανία ακόμη και την μη άμεσα ενεχόμενη βιομηχανία κατά τη στιγμή των περιστατικών, πραγματοποιήθηκαν προκειμένου να αποφευχθεί η επέκταση του φαινομένου των ενδοκοινοτικών ανταλλαγών σε όγκο και σε σοβαρότητα και για να δοθούν συμβουλές ως προς τη μείωση των αποκλίσεων τιμών μεταξύ των αγορών προκειμένου να περιοριστούν οι πειρασμοί εξαγωγών. Οι συμφωνίες μεταξύ των ελλήνων και ισπανών παραγωγών στους κόλπους της Cement Marketing Association εκτιμήθηκαν ως θεμελιώδεις για την ισορροπία στην Ευρώπη. Η αντίδραση στις ελληνικές εξαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιταλία ήταν μία συλλογική αντίδραση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας επειδή θεωρήθηκε ότι η συνεργασία μεταξύ ολόκληρης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας ήταν ουσιώδης για την προστασία της σταθερότητας αυτής της βιομηχανίας και όχι μόνο αυτής των απειλουμένων κρατών.

Προκύπτει από τα ανωτέρω ότι η Ευρώπη αποτελεί τη σχετική αγορά που συγκροτείται από ένα σύνολο αντιπαρατιθέμενων και αλληλεξαρτούμενων αγορών.

12. Η προσφορά

(1) Η Κοινότητα είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός τσιμέντου στον κόσμο. Η παραγωγική της ικανότητα ανέρχεται σε ± 220 εκατομμύρια τόνους, ενώ η κατανάλωσή της κατά την καλύτερη χρονιά δεν υπερέβη τα 180 εκατομμύρια τόνους ([19]). Η Κοινότητα υποφέρει σε διαρθρωτικό επίπεδο από πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και μάλιστα από υπερπαραγωγή: εκτός από τις Κάτω Χώρες, αυτές οι πλεονάζουσες παραγωγικές ικανότητες παρουσιάζονται σε όλα τα κράτη, ενώ στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι κυκλικές. Οι εξαγωγές ήταν πάντα ανώτερες των εισαγωγών: η Κοινότητα είναι κατά συνέπεια, καθαρός εξαγωγέας.

(2) Το ετήσιο ποσοστό αύξησης της παραγωγής της ευρωπαϊκής τσιμεντοβιομηχανίας ανερχόταν κατά την περίοδο 1965 έως το 1981 σε 3,6%. Μετά το 1981, η ευρωπαϊκή τσιμεντοβιομηχανία υπέστη την κακή οικονομική συγκυρία και ειδικότερα την κρίση της οικοδομής. Ενώπιον των δυσχερειών της αγοράς, οι τσιμεντοβιομήχανοι ακολούθησαν παρόμοιες βιομηχανικές στρατηγικές: προσαρμογή των παραγωγικών συντελεστών, τόσο με τη μείωση των πλεοναζουσών παραγωγικών ικανοτήτων όσο και με τη μείωση του εργατικού δυναμικού, προσαρμογή της παραγωγικής διαδικασίας μέσω της μετατροπής των καμίνων για την καύση φθηνότερων καυσίμων και της επέκτασης των μεθόδων της ξηράς οδού, ημιξηράς ή ημιυγράς, προσπάθεια για την αύξηση της χρησιμοποίησης των δευτερογενών συστατικών για την παραγωγή του τσιμέντου, γεωγραφική διαφοροποίηση των αγορών τόσο μέσω της αύξησης των εξαγωγών κυρίως προς τρίτες χώρες, όσο και μέσω της εξαγοράς τσιμεντοβιομηχανιών στη Βόρειο Αμερική.

([19]) Βλέπε τους συνημμένους πίνακες σχετικά με την παραγωγική ικανότητα, την εξέλιξη της παραγωγής, της κατανάλωσης, των εξαγωγών και εισαγωγών κάθε κράτους μέλους.

Από το 1987, η οικονομική συγκυρία ήταν δυναμικότερη και η παραγωγή τσιμέντου αυξήθηκε με ετήσιο ρυθμό μεγαλύτερο του 3% για να μειωθεί και πάλι από το 1991.

(3) Αν και η τσιμεντοβιομηχανία πρέπει να θεωρηθεί ως βαριά βιομηχανία, είναι, ωστόσο, αρκετά συγκεντρωμένη όχι μόνο σε περιφερειακό επίπεδο αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι τάσεις συγκέντρωσης είναι έντονες, κυρίως λόγω του υψηλού κόστους επενδύσεων, και συνεχίζονταν μέχρι το 1993 (όσον αφορά τον έλεγχο των διαφόρων επιχειρήσεων βλέπε σημείο 5).

Οι πρώτοι όμιλοι τσιμέντου στον κόσμο είναι ευρωπαϊκοί όμιλοι. Οι Holderbank, Lafarge-Coppée, Ciments Français, Italcementi, Blue Circle, Heidelberger ελέγχουν μόνοι τους το 20% περίπου της παγκόσμιας αγοράς τσιμέντου.

Στην Κοινότητα στο σύνολό της, οι 6 ανωτέρω όμιλοι (5 όμιλοι από το 1992 μετά την εξαγορά της Ciments Français από την Italcementi) ελέγχουν μόνοι τους το ± 45% της προσφοράς τσιμέντου. Εάν εξεταστεί η προσφορά σε επίπεδο κάθε κράτους μέλους, διαπιστώνεται ότι το ολιγοπώλιο γίνεται στενότερο. Πράγματι, σε καθένα από τα κράτη Δανία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο και Κάτω Χώρες απομένει ένας μόνο παραγωγός, ενώ στο Βέλγιο η CBR (από το 1993 Heidelberger) και η Holderbank ελέγχουν το 80% της προσφοράς, στη Γαλλία, η Lafarge και η Ciments Français (Italcementi από το 1992) ελέγχουν το 77% της προσφοράς, στη Γερμανία οι Heidelberger, Dyckerhoff, Schwenk ελέγχουν ± 60% της προσφοράς, στην Ιταλία, η Italcementi, η Unicem και η Cementir κατέχουν περισσότερο από το 60% της αγοράς, στο Ηνωμένο Βασίλειο οι τρεις υφιστάμενοι παραγωγοί (Blue Circle, Rugby και Castle) μοιράζονται το σύνολο σχεδόν της προσφοράς, στην Πορτογαλία, οι δύο υφιστάμενοι παραγωγοί (Cimpor και Secil) ελέγχουν σχεδόν το σύνολο της προσφοράς και στην Ισπανία τέσσερις όμιλοι, η Valenciana, η Asland (από το 1990 Lafarge), η Holderbank και η Uniland, ελέγχουν μεταξύ 50 και 60% της προσφοράς.

(4) Οι περισσότερες από τις ευρωπαϊκές τσιμεντοβιομηχανίες κατέβαλαν προσπάθεια να διαφοροποιήσουν τον επιχειρηματικό κίνδυνο εγκαθιστάμενες εκτός Ευρώπης, και πρόσφατα στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, το μεγαλύτερο μέρος της προσφοράς ελέγχεται από ευρωπαϊκούς ομίλους.

(5) Το μεγαλύτερο μέρος των παραγωγών έχουν κάθετη ολοκλήρωση. Πράγματι, εκτός από το έλεγχο στα ανάντι της πηγής των πρώτων υλών, κατέχουν στα κατάντι πολλές επιχειρήσεις έτοιμου σκυροδέματος και προκατασκευασμένων προϊόντων σε σκυρόδεμα, και επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν τσιμέντο, και ελέγχουν συχνά, άμεσα ή έμμεσα, επιχειρήσεις μεταφοράς τσιμέντου. Όλα αυτά τους επιτρέπουν να επηρεάζουν τη ζήτηση.

(6) Ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις (οι Holderbank, Blue Circle, Τιτάν, Ηρακλής, Aker/Euroc, Lafarge, Asland-Uniland-LACSA-Molins), μόνες ή σε συνεργασία με άλλες, δραστηριοποιούνται εξάλλου στο διεθνές εμπόριο τσιμέντου, που τις περισσότερες φορές προορίζεται για τρίτες χώρες.

13. **Η ζήτηση**

(1) Οι τάσεις όσον αφορά την κατανάλωση τσιμέντου απορρέουν αφενός από το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας και, αφετέρου, από τη θέση που κατέχουν τόσο το τσιμέντο όσο και τα παράγωγα προϊόντα (έτοιμο σκυρόδεμα, προϊόντα από προεντεταμένο σκυρόδεμα) μεταξύ των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται στις κατασκευές.

Παρά τη μεγαλύτερη χρησιμοποίηση προϊόντων προκατασκευασμένων από σκυρόδεμα, το μερίδιο του τσιμέντου στο κόστος των κατασκευών είναι πολύ χαμηλό.

(2) Όπως ελέχθη, η ζήτηση, λόγω της μικρής επίπτωσης της τιμής του τσιμέντου στο κόστος των κατασκευών, επηρεάζεται λίγο από τις διακυμάνσεις των τιμών.

(3) Λόγω της εξέλιξης των τεχνικών κατασκευής, η απευθείας χρησιμοποίηση τσιμέντου παρουσίασε πτώση. Οι κυριότεροι πελάτες των τσιμεντοβιομηχανιών είναι σήμερα οι βιομηχανίες ετοίμου σκυροδέματος που αγοράζουν το ± 45% του καταναλούμενου στην Κοινότητα τσιμέντου. Οι υπόλοιποι σημαντικοί πελάτες είναι οι κατασκευαστές προϊόντων από προεντεταμένο σκυρόδεμα και άλλων στοιχείων κατασκευής που αντιπροσωπεύουν το ± 30% των αγορών τσιμέντου στην Κοινότητα στο σύνολό της. Ο τελικός καταναλωτής είναι συνήθως η κατασκευαστική βιομηχανία, από την οποία η τσιμεντοβιομηχανία ζητεί ολοένα και περισσότερο να χρησιμοποιεί το τσιμέντο σε νέες εφαρμογές, όπως η κατασκευή αυτοκινητοδρόμων και τα προϊόντα από προεντεταμένο σκυρόδεμα σε αντικατάσταση παραδοσιακών προϊόντων, όπως το μάρμαρο ή οι λαξευτές πέτρες, ο χάλυβας και το ξύλο.

14. **Οι εμπορικές ροές**

Όπως ήδη ελέχθη, η Κοινότητα είναι καθαρός εξαγωγέας. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών των εξαγωγών κατευθύνονται προς διάφορες τρίτες χώρες, κυρίως χώρες της Βόρειας Αμερικής, της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής. Η βιομηχανία όλων των κρατών μελών συμμετέχει, σε διαφορετικό βαθμό, στις εξαγωγές αυτές συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανίας των Κάτω Χωρών, οι οποίες είναι ωστόσο καθαρός εισαγωγέας τσιμέντου, μέσω επιτροπών εξαγωγών που συστάθηκαν μεταξύ των μεγάλων εξαγωγέων και μεταξύ όλων των κρατών. Οι τιμές για τις μεγάλου μεγέθους εξαγωγές είναι συνήθως κατώτερες από τις ισχύουσες τιμές στα διάφορα κράτη μέλη όπως μπορεί να διαπιστωθεί από τα έγγραφα αυτών των επιτροπών εξαγωγής (βλέπε κεφάλαιο 6).

Οι ενδοκοινοτικές ροές, πολύ χαμηλές πριν από το 1985, είχαν την τάση να αυξάνονται και υπερδιπλασιάστηκαν στις αρχές της δεκαετίας του '90 σε σχέση με τα μέσα της δεκαετίας του '80, παρά το γεγονός ότι διάφορες χώρες, όπου ίσχυαν κανόνες σχετικά με τη χρησιμοποίηση του τσιμέντου εδώ και λίγο χρονικό διάστημα, εισήγαγαν, από το 1986 διοικητικά εμπόδια, όπως τη διαδικασία έγκρισης.

ΤΜΗΜΑ III

Οι διεθνείς οργανώσεις τσιμεντοβιομηχανιών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Cembureau

15. Ο εταιρικός σκοπός και η δομή της Cembureau

(1) Η Cembureau — Ευρωπαϊκή Ένωση Τσιμέντου — είναι μία ένωση που ιδρύθηκε το 1947 έχει την έδρα της στο Malmö, της Σουηδίας, και τα γραφεία της διοικήσεώς της προηγούμενως στο Παρίσι και από την 1η Οκτωβρίου 1988 στις Βρυξέλλες.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του καταστατικού που ίσχυε μέχρι την 6η Ιουνίου 1989, *η ένωση έχει κυρίως ως σκοπό:*

1. *την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μελών*
2. *τη συγκέντρωση στατιστικών και άλλων πληροφοριών*
3. *τη μελέτη των οικονομικών θεμάτων*
4. *τη συνεργασία όσον αφορά την ανάπτυξη της αγοράς (προαγωγή)*
5. *τη συνεργασία στους τεχνικούς τομείς και τους συναφείς βιομηχανικούς τομείς*
6. *να αποτελέσει το κέντρο πληροφοριών όσον αφορά την τσιμεντοβιομηχανία* [20]

Το καταστατικό που εγκρίθηκε στις 6 Ιουνίου 1989 τροποποίησε κατά τον ακόλουθο τρόπο τα σημεία 3 και 5 του άρθρου 3 και προσέθεσε ένα στοιχείο β μετά το σημείο 6:

«3. τη μελέτη των παραγόντων ανάπτυξης της τσιμεντοβιομηχανίας»

«5. την εκπροσώπηση των μελών της σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο»

«β) Οι δραστηριότητες της Cembureau μπορούν να ασκηθούν από την ίδια την Ένωση, ή από κάθε νομικό πρόσωπο στο οποίο η Cembureau κατέχει μερίδιο που της εξασφαλίζει τον έλεγχό του». [21]

(2) Το άρθρο 4 του παλαιού καταστατικού, που περιελήφθη με μικρές τροποποιήσεις στο νέο καταστατικό, προβλέπει: *«Οι εταιρείες τσιμέντου (σύμφωνα με το νέο καταστατικό: «Οι τσιμεντοβιομηχανίες») των διαφόρων κρατών που, ατομικά ή μέσω εθνικών οργανώσεων, εξέφρασαν την επιθυμία να συμμετάσχουν στις δραστηριότητες της Ένωσης και στην πραγματοποίηση των δηλωθέντων σκοπών στο άρθρο 3 ανωτέρω, μπορούν να καταστούν μέλη της Ένωσης. Νέα μέλη μπορούν να γίνουν δεκτά αφού εγκριθούν ομόφωνα από τη Γενική Συνέλευση» (σύμφωνα με το νέο καταστατικό: «Νέα μέλη μπορούν να γίνουν δεκτά μετά από συμφωνία της Γενικής Συνέλευσης που αποφασίζει ομόφωνα»)* [22].

Τα μέλη της Cembureau ήταν κατά την περίοδο των πραγματικών περιστατικών και είναι πάντοτε:

— Για το Βέλγιο: Fédération de l'Industrie Cimentière·
— Για τη Δανία: Aalborg Portland·
— Για τη Γαλλία: Syndicat Français de l'Industrie Cimentière (παλιά επωνυμία: Syndicat National des Fabricants de Ciments et de Chaux)·
— Για τη Γερμανία: Bundesverband der Deutschen Zementindustrie·
— Για την Ελλάδα: Ένωση της Ελληνικής Τσιμεντοβιομηχανίας·
— Για την Ιρλανδία: Irish Cement Ltd·
— Για την Ιταλία: Italcementi, Unicem και Cementir·
— Για το Λουξεμβούργο: S.A. des Ciments Luxembourgeois·
— Για τις Κάτω Χώρες: Vereniging Nederlandse Cement-Industrie·
— Για την Πορτογαλία: ATIC — Associaçao Tecnica da Industria do Cimento·
— Για την Ισπανία: OFICEMEN — Agrupación de Fabricantes de Cemento de España·
— Για το Ηνωμένο Βασίλειο: από το 1988, British Cement Association, η οποία συγκεντρώνει τις δραστηριότητες των ενώσεων που διαλύθηκαν Cement and Concrete Association και Cement Makers' Federation, ενώ η τελευταία είχε διατελέσει μέλος της Cembureau μέχρι τη λύση της την 1η Ιουνίου 1988.

([20]) Στο πρωτότυπο:«l'association a essentiellement pour buts:
1. 'échange d'informations entre les Membres
2. le rassemblement de statistiques et autres renseignements
3. l'étude des questions économiques
4. la coopération en matière de développement du marché (promotion)
5. la coopération dans les domaines techniques et domaines industriels connexes
6. de servir de centre d'informations en ce qui concerne l'industrie cimentière.»

([21]) Στο πρωτότυπο:
«3. l'étude des facteurs de développement de l'industrie cimentière»
«5. la représentation de ses Membres au niveau européen et au niveau international»
«b) Les activités de Cembureau pourront être exercées par l'Association elle-même, ou par toute entité juridique dans laquelle Cembureau détiendrait une participation lui en assurant le contrôle».

([22]) Στο πρωτότυπο:
«Les cimentiers (d'après les nouveaux Statuts: «Les industries cimentières») de différents pays qui, à titre individuel ou par l'intermédiaire d'organisations nationales, ont exprimé le désir de participer aux activités de l'Association et à la réalisation des objectifs énoncés à l'Article 3 ci-dessus, peuvent devenir Membres de l'Association. De nouveaux membres pourront être admis après avoir été approuvés à l'unanimité par l'Assemblée Générale» (d'après les nouveaux Statuts: «De nouveaux membres pourront être admis après accord de l'Assemblée Générale statuant à l'unanimité»)

Ήταν και είναι επίσης μέλη της Cembureau οι ενώσεις ή οι τσιμεντοβιομηχανίες επτά τρίτων χωρών (Αυστρία, Φιλανδία, Ισλανδία, Νορβηγία, Σουηδία, Ελβετία, Τουρκία).

(3) Σύμφωνα με το παλαιό καταστατικό τα όργανα της Ένωσης είναι: η Γενική Συνέλευση, η Εκτελεστική Επιτροπή, η Ομάδα Συντονισμού για την προαγωγή και τις τεχνικές δραστηριότητες, η Επιτροπή Οικονομικών Θεμάτων, η Επιτροπή Συνδέσμου των Τσιμεντοβιομηχανιών της Κοινότητα, οι Μόνιμες Επιτροπές που ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 11, η Γραμματεία.

Το νέο καταστατικό προβλέπει τα ακόλουθα όργανα: Γενική Συνέλευση, Εποπτικό Συμβούλιο, Εκτελεστικό Γραφείο, Επιτροπή Συνδέσμου των Τσιμεντοβιομηχανιών της Κοινότητας, Μόνιμες Επιτροπές που ορίζονται σύμφωνα με άρθρο 12, Γραμματεία.

(4) Σύμφωνα με το άρθρο 6 πρώτο εδάφιο, του παλαιού και του νέου καταστατικού, η εξουσία απόφασης των μελών όσον αφορά τις δραστηριότητες της Ένωσης ασκείται στους κόλπους της Γενικής Συνέλευσης που αποτελείται από εκπροσώπους που ορίζονται από τα μέλη. Πριν από κάθε συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης, τα μέλη ορίζουν τον εκπρόσωπο της χώρας τους που ασκεί το δικαίωμα ψήφου σύμφωνα με το άρθρο 8.

Οι εκπρόσωποι των μελών που ασκούν το δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση καλούνται «Επικεφαλής Αντιπροσωπείας» (Head Delegates). Ο όρος επικεφαλής αντιπροσωπείας δεν περιέχεται στο παλιό καταστατικό, ενώ υπάρχει στο νέο στο άρθρο 9: *«Το Εποπτικό Συμβούλιο της Ένωσης αποτελείται από έναν πρόεδρο και τους 19 Επικεφαλής Αντιπροσωπείας των κρατών μελών. . .»* Ωστόσο, το «Members Directory» της Cembureau του Ιουλίου 1988, που δημοσιεύτηκε όταν ίσχυε το παλαιό καταστατικό, απαριθμεί από τη σελίδα 53 έως τη σελίδα 65, κατά σειρά τις ακόλουθες «επιτροπές»: Εκτελεστική Επιτροπή, Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, Ομάδα Συντονισμού, Επιτροπή Συνδέσμου των Τσιμεντοβιομηχανιών της Κοινότητας, Επιτροπή Οικονομικών Θεμάτων, Επιτροπή Αγοράς, Τεχνική Επιτροπή, Εκπρόσωποι Ενημέρωσης.

Στο υπόμνημά της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σελίδα 7, η Cembureau βεβαιώνει: *«I. 2 . . . Οι «Head Delegates» δεν προβλέπονται από το καταστατικό, ούτε έχουν καταστατικές εξουσίες. Η Cembureau είναι κυρίως μία επαγγελματική ένωση που συγκεντρώνει τις εθνικές ενώσεις».*

«I. 3 Οι «Head Delegates».

«Όπως συμβαίνει με τους εκπροσώπους των κυβερνήσεων στους διεθνείς οργανισμούς και παρά το γεγονός ότι ο τίτλος του «Head Delegate» δεν είναι καταστατικός (V.I.2), ένα πρόσωπο ονομάζεται «Επικεφαλής Αντιπροσωπείας» («Head Delegate») για να ασκεί το δικαίωμα ψήφου στους κόλπους της Γενικής Συνέλευσης. Η Cembureau κρατούσε ενήμερη κατάσταση αυτών των «Επικεφαλής Αντιπροσωπείας».

«Από το 1983 έως το 1985, οι υπηρεσίες της Cembureau παρείχαν τη βοήθειά τους με την εξασφάλιση παροχών γραμματείας όταν τους εζητείτο να οργανώσουν συνεδριάσεις προσώπων που είχαν, τότε, τον τίτλο του «Επικεφαλής Αντιπροσωπείας».

«Η Cembureau δεν είναι σε θέση να σχολιάσει τις συνεδριάσεις μετά το 1985 δεδομένου ότι η Cembureau δεν έχει καμία απολύτως σχέση με αυτές τις συνεδριάσεις. [23]

(5) Το άρθρο 12 του παλιού καταστατικού και το άρθρο 13 του νέου καταστατικού «Γραμματεία», προβλέπουν ότι εφόσον κανένας από τους διευθυντές δεν κατοικεί στη Σουηδία, ορίζεται αναπληρωτής διευθυντής με σουηδική ιθαγένεια και κάτοικος Σουηδίας με καθήκοντα μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Cembureau ώστε η Ένωση να μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει ένα Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωριζόμενο από τη σουηδική νομοθεσία.

(6) Οι συνδρομές των μελών βασίζονται στην παραγωγή τους, σύμφωνα με το παλιό καταστατικό, και στις πωλήσεις τσιμέντου, σύμφωνα με το νέο καταστατικό, εξαιρουμένου του λευκού τσιμέντου.

Οι δραστηριότητες της Cembureau είναι ευρείες και περίπλοκες λόγω του ότι περιλαμβάνουν τους τεχνικούς, οικονομικούς, χρηματοπιστωτικούς και στατιστικούς τομείς.

16. **Η κυκλοφορία των πληροφοριών για τις τιμές μεταξύ των μελών της Cembureau**

(1) Εξ όσων γνωρίζει η Επιτροπή, η Cembureau άρχισε να ενδιαφέρεται για την τιμή του τσιμέντου τουλάχιστον από το 1978. Κατ' αρχάς, τουλάχιστον σύμφωνα με την εγκύκλιο EC 1/1981 (έγγρ. 33126/3241-3242) που αναφέρεται στην εγκύκλιο EC 7/78, η Cembureau εκπόνησε και διένειμε μελέτες για τις διαφορές τιμών μεταξύ του τσιμέντου σε σάκους και του τσιμέντου χύδην στις χώρες μέλη. Στη συνέχεια, η δραστηριότητα της Cembureau διευρύνθηκε κατά τρόπο που, βάσει των διατιθεμένων εγγράφων, μπορεί να γίνει διάκριση μεταξύ κυκλοφορίας ειδικών πληροφοριών επ'ευκαιρία συνεδριάσεων και κυκλοφορίας περιοδικών πληροφοριών.

---

[23] Στο πρωτότυπο:
«I. 2 . . . Les «Head Delegates» n'ont ni existence statutaire, ni pouvoirs statutaires. Cembureau est essentiellement une association professionnelle qui regroupe des associations nationales».
«I. 3 Les «Head Delegates».
«Comme c'est le cas pour les représentants des gouvernements dans des organismes internationaux et en dépit du fait que le titre de «Delegates» n'est pas statutaire (V.I.2), une personne fut nommée «Chef de délégation («Head Delegate») pour exercer le droit de vote au sein de l'Assemblée Générale. Cembureau tenait à jour une liste de ces «Chefs de délégation».
«De 1983 à 1985, les services de Cembureau ont prêté leur assistance en fournissant des prestations de secrétariat lorsqu'il leur était demandé d'organiser des réunions de personnes qui avaient, alors, le titre de «Chef de délégation».
«Cembureau n'est pas en mesure de commenter les réunions après 1985 puisque Cembureau n'a absolument plus rien eu à voir avec ces réunions.»

α) *Κυκλοφορία πληροφοριών επ' ευκαιρία συνεδριάσεων*

(2) — Χειρόγραφο σημείωμα με τίτλο «*Προετοιμασία για τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 14 Ιανουαρίου 1983*» αναφέρει (έγγρ. 33126/11590· βλέπε επίσης έγγραφο 33126/11561-11562):

«1. Εισαγωγές από την Ανατολική Ευρώπη

(M) 1.1 Να αποσταλεί ο πίνακας σε όλα τα μέλη και να ζητηθούν — εκτιμήσεις — διορθώσεις — προσθήκες για το 1982

(HD) 1.2 Να ζητηθούν πληροφορίες σχετικά με τιμές CIF στα σημεία εισόδου

2. Διευρωπαϊκό εμπόριο

2.1 Η Γραμματεία πρέπει να συγκεντρώσει τα υπάρχοντα δεδομένα για την περίοδο 1979-1981

(M) 2.2 Τα μέλη πρέπει να δώσουν τις εκτιμήσεις για τους απομένοντες μήνες του 1982

2.3 Η Γραμματεία πρέπει να συγκεντρώσει τις καταστάσεις των επισήμων τιμών εκ του εργοστασίου (υφιστάμενες ή εκτιμώμενες) για το κοινό Portland ή/και το βασικό τσιμέντο

3. Παγκόσμιες αγορές τσιμέντου

(HD) (3.1 Να ζητηθούν πληροφορίες επί των τιμών εξαγωγής των μελών

(3.2 Να ζητηθούν πληροφορίες για τις τιμές CIF για τα πλησίον της Ευρώπης κράτη». (24)

(3) Ένα άλλο χειρόγραφο σημείωμα (έγγρ. 33126/11592) που περιλαμβάνεται μεταξύ των εγγράφων που αναφέρονται στη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 14 Ιανουαρίου 1983, αναφέρει:

«(A) Εκ του εργοστασίου. — Υφιστάμενο — Εκτιμώμενο (Cembureau) —

— (i) Καθαρό Portland — (πρόβλημα της Γαλλίας)

— (ii) Ανώτερο τσιμέντο

— (iii) Πληροφορίες σχετικά με μη δυνατές εκπτώσεις. Για τις εκπτώσεις είναι απαραίτητη ειδική έρευνα.

(Διάφοροι τύποι — ρήτρες)

(B) Τιμές εξαγωγής. Μη επίσημες πληροφορίες. Δυνατές από την Ομάδα Εξαγωγών

(Γ) Διεθνείς τιμές. Επιλογή διαθέσιμων τιμών. Μπορούμε να ενημερώσουμε

(Δ) Τιμή ενδοευρωπαϊκού εμπορίου — ορισμένες άτυπες πληροφορίες σχετικά με τιμές μπορούν ωστόσο να ληφθούν με την άδεια της Εκτελεστικής Επιτροπής.» (25)

(4) Ένα άλλο χειρόγραφο σημείωμα (έγγρ. 33126/11614), που περιλαμβάνεται μεταξύ των εγγράφων που αναφέρονται στη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 14 Ιανουαρίου 1983, αναφέρει:

«Τιμές Ηνωμένου Βασιλείου

Τιμή βάσης (5 μίλια)	*— £ 43,48*	
εκ του εργοστασίου	*— £ 1,03*	
Κόστος μεταφοράς	*— £ 1,80*	*= £ 41,68*
μείον εμπορική προμήθεια	*— £ 1,20*	*= £ 40,48*
μείον έκπτωση πληρωμής μετρητοίς 2 ½	*— £ 1,00*	*= £ 39,50» (26)*

(5) — Κατά τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 30 Μαΐου 1983, διανεμήθηκε πίνακας που περιέχει τις «Εγχώριες τιμές (εκτός φόρου)» των κρατών μελών της Cembureau. Ο πίνακας αυτός περιλαμβάνει τους ακόλουθους τύπους δεδομένων (έγγρ. 33126/11599):

εκ του εργοστασίου	*Τιμές καταλόγου*
χύδην	*Φάκελος αναφοράς τιμών*
Βασικός τύπος	*τσιμέντου*

(24) Στο πρωτότυπο:
«1. Imports from Eastern Europe
(M) 1.1 Send a table to all Members *requesting* — 1982 estimates corrections — addition
(HD) 1.2 Request information on *CIF prices at points of entry*
2. *Intra-European Trade*
2.1 *Secretariat* compiles existing data 1979-1981
(M) 2.2 Members *requested*estimates for remaining months 1982
2.3 *Secretariat* compiles list of official prices, — ex works, (actual or estimated) for Ordinary Portland and/or Principal Cement
3. *World Cement Markets*
(HD) 3.1 Request information on Members export price
3.2 Request information on CIF prices in countries close to Europe».

(25) Στο πρωτότυπο:
«(A) *Ex-works.* Actual — Calculated (Cembureau) —
— (i) Pure Portland — (problem of France)
— (ii) Major Cement
— (iii) No information rebates. For rebates special enquiry needed
(Different types — Clauses)
(B) Export Prices. No official information. Poss. by Group Exportations
(C) World Prices. Selection of Prices available — We can update
(D) European Intra-Trade Prices — Some informal prices but could be obtained with authority of Executive Committee.»

(26) Στο πρωτότυπο:

«U.K. Price	
Basing Price (5 miles)	— £ 43,48
ex works	— £ 1,03
but hauliers costs	— £ 1,80 = £ 41,68
less Merchant Commission	— £ 1,20 = £ 40,40
less cash rebate 2 1/2	— £ 1,00 = £ 39,50

Κράτος	Τύπος	F.F	Όροι	NC F.F. χύδην	NC F.F. σάκοι

Συντελεστές: 4.1.83 και 12.1.83 για την Ελλάδα

α) Νέο τσιμέντο, αντικαθιστά P. 30. Μηνιαίος μέσος όρος Ιούλιος —Δεκέμβριος 1982. Τιμή εκ του εργοστασίου υπολογιζόμενη από τη Cembureau

β) Μέσος όρος για όλη τη χώρα: μέσος όρος νότου: 300 μέσος όρος βορρά: 270 (αποκλείονται εκπτώσεις)

γ) Περιφέρεια Αθηνών. x: συμπεριλαμβανομένων των φόρων

δ) Μέγιστη τιμή: 305 — ελάχιστο: 250. ([27])

(6) — Ένα διάγραμμα που αναφέρει την κατάσταση των τιμών στην Ευρώπη στο τέλος του 1993 απεστάλη για συζήτηση κατά τη διάρκεια της συζήτησης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 19 Μαρτίου 1984 (βλέπε έγγρ. 33126/11714 και 11718-11720). Το διάγραμμα αυτό συνοδεύεται από επεξηγηματικό σημείωμα στα αγγλικά και γαλλικά (έγγρ. 33126/11715 και 11717) που αναφέρει:

Επίπεδο των τιμών τσιμέντου στα κράτη μέλη στις 31 Δεκεμβρίου 1983

Όπως τον προηγούμενο χρόνο, η πληροφορία αυτή παρουσιάζεται στο επισυναπτόμενο σχήμα που απαιτεί τις ακόλουθες εξηγήσεις:

— Στο αριστερό ήμισυ του σχήματος, βρίσκονται, υπό τη σύντμηση P, οι χώρες στις οποίες το τσιμέντο που πωλείται περισσότερο είναι το τσιμέντο Portland «καθαρό», ενώ στο δεξιό μέρος περιλαμβάνονται οι χώρες που παράγουν κατά κύριο λόγο τσιμέντα Portland σύνθετα (PCo), δηλαδή τσιμέντα που αποτελούνται γενικά από 75 ως 85% από clinker και από 15 έως 25% από δευτερογενή συστατικά.

— Ο αριθμός που εμφανίζεται αριστερά ή δεξιά από κάθε τετράγωνο αναφέρει, σε εκατομμύρια τόνους, την παραγωγή του συνόλου των χωρών που ευρίσκονται σε αυτό το τετράγωνο.

— Οι τιμές αναφέρονται σε δολάρια σε ισοτιμία της 31 Δεκεμβρίου 1983. Προκειμένου να ληφθούν υπόψη διακυμάνσεις και ενδεχόμενες εκπτώσεις εντός των χωρών, οι τιμές αυτές παρουσιάζονται υπό τη μορφή ελλειπτικής επιφάνειας της οποίας η έκταση είναι περίπου συνάρτηση της παραγωγής της εξεταζόμενης χώρας και της οποίας το κέντρο αντιστοιχεί εγγύτατα στη μέση τιμή.

— Το φάσμα των τιμών υποδιαιρέθηκε σε κλάσεις ανά διατήματα 10 δολαρίων.

— Για σύγκριση, στο άκρο αριστερό του σχήματος, βρίσκονται δύο άλλες ελλείψεις που αναφέρουν το φάσμα των τιμών που ισχύουν στην αγορά των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας ([28])

(7) Το υπόμνημα προς τον Πρόεδρο (έγγρ. 33126/11728-11729) και οι σημειώσεις της συνεδρίασης (έγγρ. 33126/11733-11737) περιλαμβάνουν επίσης σχόλια που συνοψίζουν την κατάσταση όσον αφορά τις τιμές: τα σχόλια αυτά θα αναφερθούν στο σημείο 19 στοιχείο β) κατωτέρω.

β) *Κυκλοφορία περιοδικών πληροφοριών*

(8) Τουλάχιστον από το 1980, η Cembureau λαμβάνει από τα μέλη της και κοινοποιεί σ' αυτά πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες τιμές στα διάφορα κράτη. Το σύστημα της κυκλοφορίας αυτών των πληροφοριών είναι το ακόλουθο:

i) Κάθε μέλος αποστέλλει στην Cembureau το νέο τιμοκατάλογο ή τις τιμολογιακές τροποποιήσεις με την ημερομηνία θέσης σε ισχύ. Σύμφωνα με τα έγγραφα που έδωσε η Cembureau (έγγρ. 33126/15096-15305), η αποστολή αυτή πραγματοποιείται από τα περισσότερα από τα μέλη μετά τη θέση σε ισχύ των τιμοκαταλόγων με εξαίρεση ορισμένων μελών που πραγματοποίησαν αυτή την αποστολή πριν τη θέση σε ισχύ, ήτοι: το Βέλγιο (έγγρ. 33126/15100-15109), η Δανία σε τρεις ευκαιρίες για τους τιμοκαταλόγους που τέθηκαν σε ισχύ την 1η Μαρτίου 1984, την 1η Μαρτίου 1985 και την 1η Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/15188, 15187, 15185), οι Κάτω Χώρες (έγγρ. 33126/15136-15155), το Ηνωμένο Βασίλειο για το μοναδικό παράδειγμα τιμολογιακής τροποποίησης που έδωσε η Cembureau (έγγρ. 33126/15115-15121).

([27]) Στο πρωτότυπο:

Ex-works Bulk Principal type			Prices listed Cement Price Reference File			
Country	Type	F.F.	Type	Conditions	NC F.F. Bulk	NC F.F. Bagged

Rates: 4.1.83 and 12.1.83 for Greece

a) New cement, replaces P. 30. Monthly average July-December 1982.
Ex-works price estimated by Cembureaub)

b) Average for the whole country. Average South : 300 — Average North : 270 (excl. rebates)

c) Athens area. * : incl. taxes

d) max. price: 305 — min.: 250.

([28]) Στο πρωτότυπο:
«Niveau des prix du ciment dans les pays membres au 31.12.83
Comme l'an passé, cette information est présentée sur la figure ci-jointe qui appelle les explications suivantes:

— Dans la moitié gauche de la figure, on trouve sous l'abbréviation P les pays dans lesquels le ciment le plus vendu est le ciment Portland «pur» tandis que la partie droite regroupe les pays qui produisent en ordre principal des ciments Portland composés (PCo), c'est-à-dire des ciments constitués en général de 75 à 85% de clinker et de 15 à 25% de constituants secondaires.

— Le chiffre figurant à gauche ou à droite de chaque case indique, en millions de tonnes, la production de l'ensemble des pays situés dans cette case.

— Les prix sont indiqués en dollars au cours du 31.12.1983; pour tenir compte des variations et des rabais éventuels à l'intérieur des pays, ces prix sont présentés sous forme d'une plage en forme d'ellipse dont la superficie est approximativement fonction de la production du pays considéré et dont le centre correspond à peu de choses près au prix moyen.

— L'éventail des prix a été subdivisé en classes de 10 en 10 dollars.

— Pour comparaison, à l'extrême gauche de la figure, on trouve deux autres ellipses indiquant la gamme de prix pratiqués sur le marché des USA et du Japon.»

ii) Η Cembureau επαναδιαβιβάζει στα μέλη της, ως συνέχεια της παραλαβής της κοινοποίησης που πραγματοποίησε κάθε μέλος και μετά τη θέση σε ισχύ των κοινοποιημένων τιμοκαταλόγων, τρία έγγραφα:

— μία επιστολή («form letter») κάλυψης που συνοψίζει τις τιμολογιακές τροποποιήσεις που μεσολάβησαν στα ενεχόμενα κράτη μέλη και τις ημερομηνίες θέσης σε ισχύ·

— ένα δελτίο ανά ενεχόμενο κράτος μέλος που αποκαλείται «Cement Price Reference File» και περιλαμβάνει τις νέες τιμές ανά τύπο τσιμέντου καθώς και τους όρους πώλησης·

— ένα δελτίο ανά ενεχόμενο κράτος μέλος που αποκαλείται «Price Development for Cement» και περιλαμβάνει τις ημερομηνίες τροποποίησης των τιμών από ένα ορισμένο αριθμό ετών (συνήθως από το 1979/1980) καθώς και τις τιμές εργοστασίου και τα ποσοστά αύξησης σε κάθε τιμολογιακή τροποποίηση.

(9) Στο υπόμνημα της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, η Cembureau επιβεβαιώνει επανειλημμένα (βλέπε κυρίως σ. 6): *«Τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Cembureau όσον αφορά τις τιμές είναι, κατά συνέπεια, συνολικά στοιχεία, ανά χώρα, εκτός ΦΠΑ και χωρίς αναφορά στην έκπτωση. Επαναδιαβιβάζονται πάντα από τη Cembureau στα μέλη της κατά τρόπο απολύτως σφαιρικό, χωρίς να υπάρχει οιαδήποτε εξατομίκευση».* ([29])

Πρέπει να ελεγχθεί, βάσει της εξέτασης των δεδομένων που διαβιβάζονται στη Cembureau και επαναδιαβιβάζονται από αυτήν στα μέλη της, η σημασία των εκφράσεων «συνολικά στοιχεία» και «χωρίς οιαδήποτε εξατομίκευση». Ο έλεγχος αυτός θα πραγματοποιηθεί βάσει των εγγράφων που διαβιβάστηκαν από τη Cembureau κατόπιν αιτήσεων παροχής πληροφοριών *(«Επισυνάπτεται, στο παράρτημα 3, το σύνολο των εγγράφων τα οποία ήταν δυνατόν να βρεθούν όσον αφορά τις πληροφορίες επί των κατώτερων τιμών του τσιμέντου, που ελήφθησαν από τα μέλη μας και επαναδιαβιβάζονται στα μέλη μας από το 1984 έως το τέλος του 1989»* ([30]) : (έγγρ. 33126/15066) και βάσει των υπομνημάτων απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων της Cembureau και των μελών της.

(10) Βέλγιο

Σύμφωνα με τις υπουργικές αποφάσεις της 20ής Δεκεμβρίου 1950, της 22ας Δεκεμβρίου 1971, της 6ης Νοεμβρίου 1986 και της 24ης Ιουνίου 1988, οι τιμές του τσιμέντου υπόκεινται στο Βέλγιο σε σύστημα ελέγχου των τιμών σύμφωνα με το οποίο κάθε αύξηση της τιμής πρέπει προηγουμένως να κοινοποιηθεί στο Υπουργείο Οικονομικών και να λάβει σχετική άδεια.

Η Fédération de l'Industrie Cimentière (FIC) είναι αυτή που, ως επαγγελματική οργάνωση αντιπροσωπεύουσα τις βελγικές τσιμεντοβιομηχανίες και όχι κάθε παραγωγός ατομικά προβαίνει σε δήλωση αύξησης της τιμής και, αφού εγκριθεί η αύξηση, δημοσιεύει τον πίνακα των τιμών που αποκαλείται «τιμές του τσιμέντου στο Βέλγιο που εφαρμόζονται από την. . .». Οι πίνακες των τιμών που δημοσιεύονται από την FIC αντιπροσωπεύουν, κατά συνέπεια, τους πίνακες των βέλγων παραγωγών.

Οι πίνακες αυτοί τιμών περιλαμβάνουν (έγγρ. 33126/15099, 15101-15102, 15104–15105, 15107, 15109) ανά κατηγορίες και ποιότητες τσιμέντου, χύδην και συσκευασμένο, τις τιμές σε φράγκα ανά τόνο παραδιδόμενο στην αποβάθρα λιμένα (ανά πλοίο των 251 τ.), παραδιδόμενο στον σιδηροδρομικό σταθμό (ανά βαγόνι των 20 τ.). Για το τσιμέντο που παραδίδεται με φορτηγό (ανά πλήρες φορτίο τουλάχιστον 20 τ.), που αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μέρος των πωλήσεων των παραγωγών, οι πίνακες δεν περιλαμβάνουν καμία τιμή αλλά μονάχα την ένδειξη «κυμαινόμενες τιμές ανάλογα τον προορισμό».

Στο υπόμνημά της απάντησης στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, η FIC δηλώνει (σελίδα 16), όπως εξάλλου και οι βέλγοι παραγωγοί, ότι τα ίδια δεδομένα που διαβιβάστηκαν στην Cembureau απεστάλησαν συγχρόνως στην Ομοσπονδία της Βιομηχανίας Σκυροδέματος, στην SNCB, στην Ομοσπονδία των Εμπόρων Οικοδομικών Υλικών, στην Ένωση Ετοίμου Σκυροδέματος και στην Ομοσπονδία Οικοδομών. Κανένα έγγραφο δεν συνετάγη ούτε από την FIC ούτε από τους παραγωγούς προκειμένου να αποδειχθεί ότι τα δεδομένα που διαβιβάστηκαν στις διάφορες επαγγελματικές ενώσεις είναι τα ίδια με αυτά που διαβιβάστηκαν στην Cembureau.

Οι επιστολές κάλυψης (έγγρ. 33126/15100, 15106) με τις οποίες η FIC διαβιβάζει τους πίνακες τιμών στη Cembureau περιλαμβάνουν στο τέλος την ακόλουθη παράγραφο: *«Λαμβανομένης υπόψη αυτής της αύξησης (ή των τροποποιήσεων οι οποίες αναφέρονται προηγουμένως), οι τιμές παράδοσης με φορτηγό τσιμέντου Portland με ποτιολάνη «PPZ 30» (τιμές αναφοράς) είναι:*

	τσιμέντο χύδην	*συσκευασμένο τσιμέντο*
ελάχιστο	*FB . . .*	*FB . . .*
μέγιστο	*FB . . .*	*FB . . .* ([31])

([29]) Στο πρωτότυπο:
«Les données recueillies par Cembureau en matière de prix sont donc des données globales, pays par pays, hors TVA et sans indication de rabais. Elles sont toujours retransmises par Cembureau à ses membres de manière tout à fait globale, sans individualisation quelconque».

([30]) Στο πρωτότυπο:
«Vous voudrez bien trouver ci-joint, en annexe 3, l'ensemble des documents que nous avons pu retrouver à propos des informations sur les prix intérieurs du ciment, reçues de nos associés et retransmises à nos associés de 1984 à fin 1989»

([31]) Στο πρωτότυπο:
«Compte tenu de cette majoration (ou des modifications dont question ci-avant), les prix rendus par camion de ciment Portland à la pouzzolane «PPZ 30» (prix de référence) deviennent:

	ciment en vrac	ciment emballé
minimum	FB . . .	FB . . .
maximum	FB . . .	FB . . .

Μια πρώτη σελίδα του «Cement Price Reference File» (έγγρ. 33126/15111) περιλαμβάνει για τις παραδόσεις με φορτηγό μία κατώτατη τιμή και μία ανώτατη τιμή και, στο σημείωμα τις αυξήσεις ανά τόνο για το τσιμέντο που παραδίδεται σε λιμάνι ή σε σιδηρόδρομο και το ποσοστό της αύξησης των εξόδων μεταφοράς του τσιμέντου που παραδίδεται με φορτηγό. Μια δεύτερη σελίδα του «Cement Price Reference File» (έγγρ. 33126/15112) περιλαμβάνει για το τσιμέντο που παραδίδεται σε λιμάνι και σε σιδηρόδρομο τα ίδια δεδομένα με τον πίνακα που απεστάλη από την Fédération de l'Industrie Cimentière. Για το τσιμέντο που παραδίδεται με φορτηγό περιλαμβάνει μια κατώτατη τιμή («lowest price») (0 έως 10 km) για κάθε τύπο τσιμέντου.

Από την έκθεση που προηγείται προκύπτει ότι τα δεδομένα που διαβιβάστηκαν από την FIC στη Cembureau και απεστάλησαν πάλι από αυτή στα μέλη της είναι δεδομένα που αφορούν κάθε βέλγο παραγωγό δεδομένου ότι η αίτηση για τη χορήγηση άδειας αύξησης των τιμών στο αρμόδιο υπουργείο υποβάλλεται από την FIC και όχι ατομικά από τους παραγωγούς. Εξάλλου, ενώ το υπουργείο επιτρέπει ανώτατες τιμές, η ομοσπονδία ανακοινώνει στη Cembureau και αυτή γνωστοποιεί για το τσιμέντο που παραδίδεται με φορτηγό το οποίο, όπως ήδη ελέχθη αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μέρος των πωλήσεων των τσιμεντοβιομηχανιών, κατώτατες τιμές οι οποίες, σύμφωνα με το συντάκτη της ανακοίνωσης, πρέπει να θεωρηθούν ως κατώτατες τιμές για το σύνολο του επαγγελματικού κλάδου και, κατά, συνέπεια για κάθε παραγωγό.

Σύμφωνα, τέλος, με την FIC, *««το απόσπασμα του εγγράφου που μνημονεύει η Επιτροπή το οποίο αναφέρει ότι υπήρξε «τηλεφωνική επιβεβαίωση των τιμών μία φορά το χρόνο» (έγγρ. 33126/15096) κάνει μόνο αναφορά στο γεγονός ότι από το 1986 δεν υπήρξε γενική αύξηση των τιμών που να είχε επιτραπεί από το Υπουργείο Οικονομικών. Η FIC επιβεβαίωνε, κατά συνέπεια, ότι οι πίνακες που κοινοποιήθηκαν το 1986 ήταν πάντοτε σε ισχύ»»* (υπόμνημα απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σελίδα 38) [32].

(11) Δανία

Στη Δανία που υπάρχει ένας μόνο παραγωγός *«Οι τιμές του Aalborg υποβάλλονταν μέχρι το 1989 στην προηγούμενη έγκριση της αρχής της αρμόδιας για τους ελέγχους των μονοπωλίων και οι τιμοκατάλογοι των τροποποιημένων τιμών αποστέλλονταν στη Cembureau μετά από έγκριση και τη δημοσίευση στη Δανία»* [33] (υπόμνημα απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων της Aalborg, σ. 13, σημείωμα 2).

Η Aalborg κοινοποιεί στη Cembureau τις τιμές εκ του εργοστασίου (έγγρ. 33126/ 15183-15188 και 15244-15249). Η Cembureau αναπαράγει αυτές τις τιμές στο δελτίο «Cement Price Reference File» (βλέπε παράρτημα 2/β στο υπόμνημα απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων της Cembureau) [34]

(12) Γαλλία

Η σημείωση της Cembureau που συνοδεύει τη διαβίβαση στην Επιτροπή των σχετικών εγγράφων όσον αφορά την κυκλοφορία πληροφοριών για τις τιμές αναφέρει: *«Φωτοτυπίες των τιμών από το 1984 έως το 1986 — επιπλέον αντίγραφα 2 πληροφοριακών σημειωμάτων σχετικά με τον μέσο όρο των τιμών στη Γαλλία για προσωπική μου πληροφόρηση. Σύστημα τιμών (έλεγχος μέχρι το 1986). Οι κοινοποιηθείσες τιμές είναι μέσες τιμές για τη Γαλλία. Τιμές για δύο τύπους τσιμέντου. Από το 1987 η Γαλλία δεν επιθυμεί πλέον να δημοσιεύονται οι τιμές αυτές στα έγγραφα της Cembureau. Μπορούν να κοινοποιούνται τηλεφωνικά στα μέλη»* (έγγρ. 33126/ 15096) [35].

Μετά από μία περίοδο ελευθέρωσης, οι τιμές του τσιμέντου στη Γαλλία υποβλήθηκαν από το 1982 έως το 1986 στο σύστημα «καταπολέμησης του πληθωρισμού» και στη συνέχεια ελευθερώθηκαν.

Σύμφωνα με τα έγγραφα που έδωσε η Cembureau (έγγρ. 33126/15170-15182 και 15230-15243), το Syndicat National des Fabricants de Ciments et Chaux έστειλε στη Cembureau, μετά από τις αυξήσεις των τιμών στη Γαλλία, τις μέσες τιμές για τέσσερις κατηγορίες προϊόντων: CPA 55R, CPA 55, CPJ 45R, CPJ 45. Οι διαβιβαστικές επιστολές περιέχουν την ακόλουθη φράση: *Στην περίπτωση μέσων κατά προσέγγιση αξιών, όλες οι συγκρίσεις με τις τιμές που δημοσιεύθηκαν προηγουμένως δεν*

(32) Στο πρωτότυπο:
«le passage du document cité par la Commission qui indique qu'il y eut «confirmation des prix donnée par téléphone une fois par an» (doc. 33126/15096) ne fait référence qu'au fait que depuis 1986 il n'y avait pas eu de hausse générale de prix autorisée par le Ministère des affaires économiques. La FIC confirmait donc que les barèmes communiqués en 1986 étaient toujours valables»

(33) Στο πρωτότυπο:
«The prices of Aalborg have until 1989 been subject to advance approval by the Monopoly Control Authorities, and revised price lists have been sent to Cembureau after approval and publication in Denmark».

(34) Το έγγραφο αυτό δεν απεστάλη από τη Cembureau στην Επιτροπή σε παράρτημα της απάντησης της 2ας Φεβρουαρίου 1990 στην επιστολή με την οποία ζητήθηκαν πληροφορίες, αλλά επισυνάφθηκε μόνο στο υπόμνημα απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων. Πρόκειται, ωστόσο, για έγγραφο που ανήκει στην κατηγορία των εγγράφων τα οποία, εξ όσων γνωρίζει η Επιτροπή και όπως έχει επιβεβαιωθεί από τη Cembureau, κοινοποιούνται τακτικά στα μέλη της Cembureau.

(35) Στο πρωτότυπο:
«Photocopies des prix de 1984 à 1986 — plus copies de deux notes d'information sur la moyenne des prix en France pour mon information personnelle. Système des prix (contrôle jusqu'à 1986). Les prix communiqués sont des prix moyens pour la France. Prix pour deux types de ciment. A partir de 1987 la France ne veut plus voir ces prix publiés dans les documents Cembureau. Ceux-ci peuvent être communiqués par téléphone aux Membres»

μπορούν να έχουν αυστηρό χαρακτήρα και οι διαφορές των τιμών μεταξύ κατηγοριών δεν είναι σημαντικές». Η φράση αυτή περιέχεται στο δελτίο «Cement Price Reference File» ([36]).

Για τα έτη 1987 και 1988, η Syndicat διαβίβασε στη Cembureau τις τιμές του τσιμέντου στη Γαλλία για τις κατηγορίες CPJ 45 και CPA 55R, χωρίς καμιά άλλη αναφορά: η επιστολή της 2ας Μαρτίου 1988 που κοινοποιεί τις τιμές για το τσιμέντο που ίσχυαν στη Γαλλία στις 31 Δεκεμβρίου 1987 περιλαμβάνει στο τέλος τα εξής *«Μετά την τηλεφωνική μας επικοινωνία της 1ης Μαρτίου 1988, για δική σας προσωπική χρήση»* ([37]).

(13) Γερμανία

Το εν λόγω σημείωμα της Cembureau που συνοδεύει τα έγγραφα τα οποία διαβιβάσθηκαν στην επιτροπή για τις τιμές (έγγρ. 33126/15096) αναφέρει: *«Φωτοτυπίες των τιμών από το 1984 έως το 1989. Σύστημα τιμών (ελεύθερος καθορισμός των τιμών). Οι μέσες τιμές που δόθηκαν στη Cembureau από τη γερμανική ένωση είναι ο μέσος όρος των τιμών, όπως υπολογίστηκε από την εθνική στατιστική υπηρεσία της Γερμανίας»* ([38]). Η τελευταία αυτή πληροφορία επιβεβαιώνεται από τη Bundesverband der Deutschen Zementindustrie (υπόμνημα απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων σ. 8-12) και από τα περισσότερα ευανάγνωστα αντίτυπα που παρέδωσε η Cembureau (έγγρ. 33126/15161-15167). Οι πληροφορίες που περιέχονται στο τέλεξ το οποίο η Bundesverband διαβίβασε στη Cembureau στις 28 Μαΐου 1985 φαίνεται ότι επαναδιαβιβάστηκαν από τη Cembureau στη Cement Makers' Federation: πράγματι το τέλεξ περιέχει την ακόλουθη χειρόγραφη σημείωση: *«Υπόψη κ. Pinnock. Αναφορά στο σημερινό τέλεξ. Δυτική Γερμανία (τιμές σε κύκλο) χαιρετισμούς»* ([39]) (έγγρ. 33126/15166).

(14) Ελλάς

Οι τιμές στην Ελλάδα υπόκειντο σε κυβερνητική έγκριση μέχρι το Μάιο 1989 (βλέπε υπόμνημα απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων του Τιτάν, σ. 14). Ο Τιτάν κοινοποίησε στη Cembureau, για το σύνολο των ελλήνων παραγωγών, όλες τις μεταβολές τιμών των τριών τύπων τσιμέντου («average ex-works prices») (έγγρ. 33126/ 15291-15305).

(15) Ιρλανδία

Οι τιμές στην Ιρλανδία υπόκειντο σε έλεγχο μέχρι τον Ιούλιο 1985. Η Irish Cement Ltd, μόνος παραγωγός στην Ιρλανδία, *«παρέδωσε στη Cembureau στοιχεία για τις τιμές από την αρχή της συλλογής από τη Cembureau στατιστικών δεδομένων για τις τιμές»* ([40]) (υπόμνημα απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σ. 10). Σύμφωνα με το υπόδειγμα της κοινοποίησης που έδωσε η Cembureau, η Irish Cement Ltd διαβίβασε τις τιμές για κοινό τσιμέντο portland 0/10 μίλια χύδην, κοινό τσιμέντο portland χύδην εκ του εργοστασίου και τα επιπλέον ποσά για τσιμέντο ταχείας πήξης και το τσιμέντο που είναι ανθεκτικό στα θειικά άλατα, τσιμέντο portland κοινό σε σάκους από... (ελάχιστο) έως... (μέγιστο), τσιμέντο portland κοινό σε σάκους εκ του εργοστασίου και το επιπλέον ποσό για το τσιμέντο ταχείας πήξης (έγγρ. 33126/15122).

(16) Ιταλία

Μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 1985, οι τιμές του τσιμέντου υπόκειντο στον έλεγχο των δημοσίων αρχών. Η ένωση AITEC ανέλαβε για λογαριασμό των μελών της Cembureau από την Ιταλία να κοινοποιεί στη Cembureau τις ανώτατες τιμές όπως αυτές επιτρέπονται για όλη χώρα από τις δημόσιες αρχές και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα (έγγρ. 33126/15130-15135). Από τον Δεκέμβριο του 1985, οι τιμές υπόκειντο στο καθεστώς εποπτείας, σύμφωνα με το οποίο κάθε επιχείρηση, βάσει της έρευνας για την εξέλιξη του κόστους που πραγματοποιείται από τη CIP σε ορισμένο αριθμό παραγωγών, υποβάλει στο αρμόδιο υπουργείο τον τιμοκατάλογο που προτίθεται να εφαρμόσει και επί του οποίου το υπουργείο αποφαίνεται εντός 30 ημερών. Μετά τη θέση σε ισχύ αυτής της νέας διαδικασίας, η AITEC κοινοποιεί στη Cembureau (έγγρ. 33126/15129) τις ανώτατες επιτραπείσες τιμές: η επιστολή της AITEC φαίνεται ότι αφήνει να εννοηθεί ότι πρόκειται για ανώτατες τιμές που ισχύουν για όλο τον επαγγελματικό κλάδο, δεδομένου ότι δεν γίνεται αναφορά σε μέση τιμή. Η ερμηνεία αυτή φαίνεται να ενισχύεται από το γεγονός ότι η επιστολή, αφού επιβεβαιώνει ότι οι τιμές δεν δημοσιεύονται πλέον στην Επίσημη Εφημερίδα και κάθε παραγωγός δημοσιοποιεί τις τιμές του, συνεχίζει: *«Ένα ανακοινωθέν της AITEC δημοσιεύεται στον ειδικευμένο τύπο» («Un annuncio, come AITEC, appare sulla stampa specializzata»).* Προκύπτει από τα ανωτέρω ότι οι κοινοποιούμενες τιμές από την AITEC στην Cembureau είναι οι ανώτατες τιμές εκ του εργοστασίου που ισχύουν για όλους τους παραγωγούς.

([36]) Στο πρωτότυπο:
«S'agissant de valeurs moyennes approximatives, toutes comparaisons avec les prix publiés précédemment ne peuvent avoir un caractère rigoureux et les écarts de prix entre catégories ne sont pas significatifs.»

([37]) Στο πρωτότυπο:
«Suite à notre entretien téléphonique du 1er mars 1988, pour votre gouverne personnelle.»

([38]) Στο πρωτότυπο:
«Photocopies des prix de 1984 à 1989. Système des prix (libre fixation des prix). La moyenne des prix fournie à Cembureau par l'Association allemande est la moyenne des prix calculée par l'Office National des Statistiques allemand.»

([39]) Στο πρωτότυπο:
«Att. Mr. Pinnock. Ref. au Tx d'aujourd'hui. Allemagne de l'Ouest (Prix entourés) Salutations.»

([40]) Στο πρωτότυπο:
«Has supplied price data to Cembureau since the commencement of collation of price data statistics by Cembureau».

(17) Λουξεμβούργο

Σε αυτή τη χώρα, οι τιμές υπόκεινται στον έλεγχο του κράτους. Ο μόνος παραγωγός Ciments Luxembourgeois που δραστηριοποιείται σε αυτή τη χώρα κοινοποιεί στη Cembureau τους δημόσιους τιμοκαταλόγους του χωρίς καμία προφανή αναφορά των όρων πώλησης και εκπτώσεων (έγγρ. 33126/15126-15127, 15158-15160). Τα δελτία «Cement Price Reference File» και «Price Development for Cement» που αποστέλλονται από τη Cembureau στα μέλη της περιλαμβάνουν τις ακόλουθες ενδείξεις: *«Οι τιμές του τσιμέντου (ή οι τιμές τιμοκαταλόγου) ανά τόνο της S.A. des Ciments Luxembourgeois είναι εκ του εργοστασίου, χύδην, συμπεριλαμβανομένων των εκπτώσεων, εκτός ΦΠΑ»* (41). Το κείμενο του δελτίου «Cement Price Reference File» συνεχίζει: *«Για τις παραδόσεις τσιμέντου χύδην που γίνονται από φορτηγά της εταιρείας, το κόστος μεταφοράς ανάλογα με την απόσταση τιμολογείται χωριστά»* (42) (βλέπε παράρτημα2/α στο υπόμνημα της Cembureau απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων) (43).

(18) Κάτω Χώρες

Στη χώρα αυτή, υπήρχαν από το 1982 έως το 1988 δύο παραγωγοί: η ENCI και η Cemij. Η Cemij εξαγοράστηκε από τον όμιλο ENCI το 1989. Η ENCI και η Cemij συνδέονταν με συμφωνίες αμοιβαίας προμήθειας, κατανομής της ολλανδικής αγοράς τσιμέντου και συνεργασίας στον τομέα της πώλησης και διανομής. Σύμφωνα με τα έγγραφα που υπέβαλε η Cembureau (έγγρ. 33126/15136-15157), η ENCI είναι αυτή που κοινοποιεί στη Cembureau, πριν τη θέση τους σε ισχύ, τους επίσημους τιμοκαταλόγους. Μεταξύ αυτών των εγγράφων περιλαμβάνεται επίσης μία ανακοίνωση που έγινε από τη Vereniging Nederlandse Cementindustrie στη Cembureau στις 12 Δεκεμβρίου 1984 έγγρ. 33126/15152), η οποία αναφέρει: *«Αναφερόμενοι στο τηλεφώνημά σας της προηγούμενης εβδομάδας σας πληροφορούμε ότι οι τιμές για τους διάφορους τύπους τσιμέντου θα μεταβληθούν από τις 2 Ιανουαρίου 1985. Η τιμή για το τσιμέντο υψικαμίνου (HD-A), παραδιδόμενο από πλοίο θα είναι FL. 119,05/τόνος ενώ η τιμή για το τσιμέντο portland κατηγορίας A θα είναι FL. 128,50/τόνος. Πληροφορήθηκα από τον κ. Kuijt ότι πριν από δύο χρόνια σας έστειλε αντίγραφο της επίσημης επιστολής προς τους πελάτες σχετικά με τις τροποποιήσεις τιμών. Στις στατιστικές σας θα αναφέρετε μόνο το τσιμέντο υψικαμίνου και το τσιμέντο Portland χωρίς αναφορά στα εμπορικά σήματα»* (44).

Λαμβανομένων υπόψη των συμφωνιών συνεργασίας που προαναφέρθηκαν και του γεγονότος ότι η ένωση VNC ομιλεί στην επιστολή της για μεταβολή των τιμών χωρίς καμία αναφορά σε παραγωγούς πρέπει να υποτεθεί ότι οι κοινοποιήσεις που έγιναν στο Cembureau αφορούν τις τιμές των δύο παραγωγών. Οι τιμοκατάλογοι που κοινοποιήθηκαν στη Cembureau περιλαμβάνουν ενιαία τιμή για κάθε πρισμό δια της πλωτής οδού (έως το 1984, ενιαία τιμή με σιδηρόδρομο), μία ελάχιστη τιμή και μία ανώτατη τιμή για τις παραδόσεις με φορτηγό. Το δελτίο «Cement Price Reference File» (έγγρ. 33126/15149) περιέχει τα ίδια δεδομένα που περιλαμβάνονται στους τιμοκαταλόγους.

(19) Πορτογαλία

Οι τιμές στην Πορτογαλία υπόκειντο στο καθεστώς των δηλούμενων τιμών μέχρι το 1987. Έκτοτε υπόκεινται στο καθεστώς συμφωνίας των τιμών (έγγρ. 33126/15201).

Κάθε τιμολογιακή μεταβολή των τιμών εκ του εργοστασίου κοινοποιείται στη Cembureau από την επαγγελματική ένωση ATIC και περιλαμβάνεται στα δελτία «Cement Price Reference File» και «Price development for cement» (έγγρ. 33126/15192-15229 και 15253-15290). Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι στα σημειώματα διαβίβασης της ATIC γίνεται λόγος για τιμή του τσιμέντου στην Πορτογαλία, πρέπει να γίνει η υπόθεση ότι οι τιμές αντιπροσωπεύουν τις τιμές που περιλαμβάνονται στους τιμοκαταλόγους των δύο πορτογάλων παραγωγών.

(20) Ισπανία

Το σημείωμα της Cembureau που συνοδεύει τη διαβίβαση στη Επιτροπή των εγγράφων των σχετικών με την κυκλοφορία πληροφοριών όσον αφορά τις τιμές (έγγρ. 33126/15096) αναφέρει: *«Ισπανία — Φωτοτυπίες των τιμών από το 1984 έως το 1988. Σύστημα τιμών (ελεύθερος καθορισμός τιμών). Δεν δημοσιεύουμε πλέον τις τιμές του τσιμέντου από το 1984, ο μέσος όρος των τιμών μας κοινοποιείται μια φορά το χρόνο, προς ενημέρωση δια τηλεφώνου»* (45).

Η Cembureau υπέβαλλε στην Επιτροπή τρία μόνο έγγραφα: το δελτίο «Cement Price Reference File» (έγγρ. 33126/15191 και 15252) σχετικά με τις τιμές την 1η

(41) Στο πρωτότυπο:
«The cement prices (or tabled prices) per tonne of the S.A. des Ciments Luxembourgeois are ex-works, naked, rebates included, exclusive of VAT».

(42) Στο πρωτότυπο:
«For deliveries of bulk cement which are made in the company's own lorries, transport costs according to distance are charged separately».

(43) Το έγγραφο αυτό δεν απεστάλη απο τη Cembureau στην Επιτροπή στο παράρτημα της απάντησης της 2ας Φεβρουαρίου 1990 στην επιστολή που ζητεί πληροφορίες, αλλά μόνο επισυνάφθηκε στο υπόμνημα απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων. Πρόκειται, ωστόσο, για έγγραφο που ανήκει στην κατηγορία των εγγράφων τα οποία, εξ όσων γνωρίζει η Επιτροπή και όπως επιβεβαιώνεται από τη Cembureau, κοινοποιούνται τακτικά στα μέλη της Cembureau.

(44) Στο πρωτότυπο:«With reference to our telcon of last week we inform you that the prices for different types of cement will be changed as per 2 January 1985. The price for blastfurnace cement (HD-A) delivered by barge will be Dfl 119,05/ton whilst the price for Portland Cement class A will be Dfl 128,50/ton. I have been informed by Mr. Kuijt that since a couple of years he has sent you a copy of the official letter to customers about changes in prices. In your statistics you only mention blastfurnace cement and Portland cement without reference to the trade marks».

(45) Στο πρωτότυπο:
«Spain — Photocopies des prix de 1984 à 1988. Système des prix (libre fixation des prix). Nous ne publions plus les prix du ciment depuis 1984, une moyenne des prix nous est communiquée une fois par an, pour information par téléphone»

Ιανουαρίου 1984 και το οποίο περιλαμβάνει, εκτός από τις μέσες τιμές, την ακόλουθη πληροφορία *«Από την ημερομηνία αυτή (14 Οκτωβρίου 1980) οι τιμές εξελίχθηκαν διαφορετικά ανάλογα με την περιφέρεια. Είναι κατά συνέπεια δύσκολο να καθοριστεί μια μέση τιμή για το σύνολο της χώρας»* [46], καθώς και χειρόγραφο πίνακα, που απεστάλη με φαξ στη Cembureau στις 7 Ιουλίου 1987 και περιλαμβάνει τις μέσες τιμές από τον Ιανουάριο 1985 έως τον Δεκέμβριο 1986 και την υποσημείωση *«Οι τιμές αυτές κοινοποιήθηκαν στην κ. Lacroux στις 22 Μαΐου 1987 για να διαβιβαστούν στη Γενική Συνέλευση της Cembureau του ιδίου μήνα»* [47], (έγγρ. 33126/15190 και 15251), και πίνακα που κοινοποιήθηκε στη Cembureau στις 2 Μαρτίου 1989 που περιλαμβάνει τις μέσες τιμές εκ του εργοστασίου και με παράδοση το Δεκέμβριο του 1988 (έγγρ. 33126/15189 και 15250).

(21) Ηνωμένο Βασίλειο

Μέχρι το Φεβρουάριο 1987, μία συμφωνία κοινών τιμών και όρων («Common Price and Marketing Arrangement») υπήρχε μεταξύ των βρετανών παραγωγών: οι τιμές και οι όροι πώλησης είχαν αποφασιστεί από κοινού και είχαν κατατεθεί στις βρετανικές αρχές (το Restrictive Practices Court έκρινε, δύο φορές, ότι η συμφωνία αυτή δεν ήταν αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον). Οι τιμές αυτές ήταν εκείνες που κοινοποιήθηκαν από την Cement Makers' Federation στη Cembureau (έγγρ. 33126/15115-15116) και περιελήφθηκαν από αυτή στο δελτίο «Cement Price Reference File» (έγγρ. 33126/15117). Η Cembureau προσκόμισε μία μόνο κοινοποίηση που έγινε από την Cement Makers' Federation, αυτή που σχετίζεται με την τιμολογιακή μεταβολή της 1ης Ιουνίου 1985. Σύμφωνα με τη Cembureau, η οποία δεν ανέφερε τις προηγούμενες μεταβολές έως το 1985, *«Δεν λάβαμε πλέον επίσημη κοινοποίηση των τιμών από το 1985. Μας γνωστοποιούνται τιμές από διάφορες πηγές (π.χ. κατασκευαστές) τις οποίες κοινοποιούμε τηλεφωνικώς ως κατά προσέγγιση εκτίμηση. Σύστημα τιμών (ελεύθερος καθορισμός των τιμών από το 1987)»* [48] (έγγρ. 33126/15096).

(22) Η σημείωση της Cembureau που συνοδεύει τη διαβίβαση στην Επιτροπή των εγγράφων που αφορούν την κυκλοφορία των πληροφοριών επί των τιμών καταλήγει ως εξής στη σελίδα 2 (έγγρ. 33126/15097):*«Κοινοποιούμε, γενικά, τις τιμές μόνο στα μέλη μας. Οι αιτήσεις που προέρχονται από το εξωτερικό προέρχονται πάντοτε από εταιρείες ή γραφεία συμβούλων που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν συγκρίσεις τιμών. Δυστυχώς, οι δομές των τιμών και οι τύποι τσιμέντου που επιλέγονται από κάθε χώρα ως αναφορά διαφέρουν μεταξύ τους σε τέτοιο βαθμό ώστε όλες οι συγκρίσεις που πραγματοποιήθηκαν απεδείχθησαν εσφαλμένες. Μία τσιμεντοβιομηχανία που γνωρίζει καλά τους κανόνες, το κόστος μεταφοράς, μπορεί φυσικά να χρησιμοποιήσει αυτές τιμές, αλλά ποτέ δεν κάνουμε αυτήν την εργασία για τα μέλη μας»* [49].

17. Οι συζητήσεις για τον «θεμιτό ή υγιή ή ορθό» ανταγωνισμό

(1) Τρία έγγραφα ή ομάδες εγγράφων αναφέρονται σε συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν σχετικά κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων των οργάνων της Cembureau.

α) *Σημείωμα της Cimpor*

(2) Σύμφωνα με ένα χειρόγραφο σημείωμα της Cimpor, ένα πεντασέλιδο έγγραφο διανεμήθηκε (έγγρ. 33322/308-312) στη συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής στις 25 Μαρτίου 1983.

Το έγγραφο αυτό εκθέτει τρία σημεία, και τα δύο πρώτα σημεία περιλαμβάνουν μία υποδιαίρεση σε επιμέρους τίτλους: 1. Εισαγωγές από τον ανατολικό συνασπισμό· 2. Διευρωπαϊκές εμπορικές συναλλαγές· 3. Συνθήκες της παγκόσμιας αγοράς. Το σημείο *«2. Διευρωπαϊκές εμπορικές συναλλαγές»* περιλαμβάνει ένα επί μέρους τίτλο *«(α) Γενικά»*, έναν επί μέρους τίτλο *«(β) Συγκρίσεις τιμών»*, έναν επί μέρους τίτλο *«(γ) Θέση της ΕΟΚ»* που αναφέρει: *«Τα άρθρα 85 και 86 σχετικά με την πολιτική ανταγωνισμού είναι σαφή και δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί καμία δράση κατά παράβαση αυτών των άρθρων.*

Η τάση που επικρατεί στους κόλπους της Κοινότητας είναι να εξεταστεί η θέση των διαφόρων κρατών από οικονομική άποψη και ο σημερινός στόχος είναι να ευρεθεί ένα καθεστώς τιμών για ομοιογενή προϊόντα που θα συμβιβάζεται με το άρθρο 85. Το σύστημα των σημείων βάσης που μελετάται τώρα έχει ως στόχο να αποφευχθεί ο καταστρεπτικός ανταγωνισμός και προσιδιάγει στο τσιμέντο.

---

[46] Στο πρωτότυπο:
«Depuis cette date (14.10.1980) les prix ont subi une évolution différente suivant les régions. Il est donc difficile d'établir un prix moyen pour l'ensemble du pays»

[47] Στο πρωτότυπο:
Estas precios han sido comunicados a Mme Lacroux el dia 22. 5. 1987 para que puedan ser ofrecidos a la Asamblea General de Cembureau de este mismo mes».

[48] Στο πρωτότυπο:
«Nous n'avons plus reçu de communication officielle des prix depuis 85. Nous obtenons des prix de différentes sources (ie constructeurs) que nous communiquons comme estimation approximative par téléphone. Système des prix (libre fixation des prix depuis 1987)»

[49] Στο πρωτότυπο:
«Nous ne communiquons, en général, les prix qu'à nos Membres. Les demandes qui émanent de l'extérieur proviennent toujours de sociétés ou bureaux de consultants qui souhaitent faire des comparaisons de prix. Malheureusement les structures des prix et les types de ciment choisis par chaque pays comme référence, sont tellement différents que toutes les comparaisons qui ont été faites se sont révélées fausses. Un cimentier qui connaît bien les normes, le coût du transport, peut évidemment utiliser ces prix. Mais nous ne faisons jamais ce travail pour nos membres»

Διατυπώθηκαν επίσης υποδείξεις με στόχο να εξασφαλισθεί ένας θεμιτός ανταγωνισμός» ([50]).

(3) Το έγγραφο αυτό είναι το ίδιο με το έγγραφο, στα αγγλικά και στα γαλλικά, που βρέθηκε μεταξύ εκείνων που αναφέρονται στη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 14 Ιανουαρίου 1983 (έγγρ. 33126/11617-11629) και αποτελεί το μεγαλύτερο τμήμα ενός εγγράφου στα αγγλικά, που βρέθηκε μεταξύ εκείνων που αναφέρονται στη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 14 Ιανουαρίου 1983 (έγγρ. 33126/11630-11633), με τον τίτλο *«Συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, Παρίσι, 14 Ιανουαρίου 1983 — σημειώσεις για τον Πρόεδρο»*,με ημερομηνία 18 Ιανουαρίου 1983-HC/no, και το οποίο περιλαμβάνει έκθεση επί πέντε σημείων, ενώ τα σημεία 1-2-4-5 υποδιαιρούνται σε επί μέρους τίτλους:*«1. Εισαγωγές από τον ανατολικό συνασπισμό»· «2. Διευρωπαϊκό εμπόριο»· «3. Συνθήκες της παγκόσμιας αγοράς»· «4. θέματα προς εξέταση από την Εκτελεστική Επιτροπή»· «5. Γενικές παρατηρήσεις»*.Το σημείο*«2. Διευρωπαϊκό εμπόριο» περιλαμβάνει έναν επί μέρους τίτλο «(α) Σύγκριση των τιμών»* και έναν επί μέρους τίτλο*«(β) Θέση της ΕΟΚ»*που είναι το κείμενο στα αγγλικά του σημείου «2.(γ) Θέση της ΕΟΚ» του εγγράφου που διανεμήθηκε στη συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής στις 25 Μαρτίου 1983 και το οποίο περιλαμβάνει επί πλέον την ακόλουθη προσθήκη: *«(πρβλ. σημειώσεις του κ. Van Hove)»*. Οι σημειώσεις του κ. Van Hove έχουν τη μορφή διαφανειών (έγγρ. 33126/11602-11613):

— οι διαφάνειες 4, 5, 6 και 7 υπενθυμίζουν τη δυνατότητα εφαρμογής των άρθρων 85 και 86, τους όρους για την αρνητική βεβαίωση και την εξαίρεση καθώς και τις εξουσίες έρευνας της Επιτροπής·

— η διαφάνεια 8 αναφέρει: *«Η Κοινότητα σχεδιάζει μία διοικητική επιστολή για να ανεχθεί:*

— *Σύστημα σημείων βάσης = Διαφάνεια των τιμών για την αποτροπή καταστρεπτικού ανταγωνισμού.*

Επιχειρήματα:
— *Βαρύ και ομοιογενές προϊόν*
— *Βιομηχανία εξαρτώμενη από προϊόντα βάσης περιφερειακά*
— *Μικρή αξία του προϊόντος*
— *Ανελαστική ζήτηση*
— *Ολιγοπωλιακή δομή*
— *Ιδιαίτερα «ώριμη» βιομηχανία*
— *Βιομηχανία έντασης κεφαλαίου*

Βάσης:
Μελέτη του Πανεπιστημίου του Tübingen
Μελέτη του Πανεπιστημίου της Louvain.» ([51])

— οι διαφάνειες 9Α, 9Β, 9Γ απεικονίζουν με σχήματα τα σημεία βάσης σε δύο όμορα κράτη και το σημείο συνάντησης της «τιμής με παράδοση» μεταξύ των δύο «σχετικών αγορών» που εξετάζονται.

— η διαφάνεια 10 περιλαμβάνει τις «υποδείξεις για θεμιτό ανταγωνισμό» με αναφορά με στα σχήματα που απεικονίζονται στις διαφάνειες 9Α, 9Β και 9Γ:

«1. Εφόσον είναι δυνατόν
— τιμοκατάλογος των τιμών με παράδοση
— και τιμές εκ του εργοστασίου διαθέσιμες.

2. Οι τιμές αυτές πρέπει να υπολογίζονται με την υπόθεση, για μια εταιρεία που έχει την ηγεσία της τιμής, τιμές εκ του εργοστασίου για ταυτόσημα σημεία βάσης, για κάθε προορισμό, ακόμα και για πωλήσεις πέραν των εθνικών συνόρων.

3. Εντός της σχετικής αγοράς, ευθυγράμμιση με την τιμή της εταιρείας που έχει την ηγεσία

4. Εκτός της σχετικής αγοράς, εφαρμογή του 2 ή ευκαιριακή ευθυγράμμιση» ([52]).

(4) Σύμφωνα με τις δηλώσεις των περισσοτέρων επιχειρήσεων, που περιλαμβάνονται στα υπομνήματα απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, *«οι υποδείξεις που διατυπώθηκαν με στόχο την εξασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού»* δεν είναι άλλες από τις υποδείξεις που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας κοινοποίησης που πραγματοποιήθηκε από τις βελγικές και ολλανδικές τσιμεντοβιομηχανίες στις 16 Ιουλίου 1981, υποδείξεις ως προς τις οποίες η Επιτροπή, σύμφωνα με τις επιχειρήσεις, σχεδίαζε εκείνη την εποχή να παραχωρήσει απαλλαγή.

([50]) Στο πρωτότυπο:
«Les articles 85 et 86 portant sur la politique de concurrence sont clairs et on ne peut envisager aucune action en contravention à ces articles. La tendance qui prévaut au sein de la CEE est d'examiner la position des différents pays d'un point de vue économique et l'objectif actuel est de trouver un régime de prix pour les produits homogènes qui soit compatible avec l'article 85. Le système de points de parité actuellement à l'étude a pour objet d'éviter la concurrence ruineuse et conviendrait au ciment.
Des suggestions ont également été formulées dans le but de garantir une concurrence loyale»

([51]) Στο πρωτότυπο:
«EEC intends 'letter of comfort' to tolerate:
—Basing-point system = Price transparency in order to avoid ruinous competition.
Arguments:
— Heavy and homogeneous product
— Industry dependent on regional raw materials
— Low specific value
— Inelasticity of demand
— Oligopolistic structure
— Highly «mature» industry
— High capital intensive industry
Bases:
— Studies University of Tubingen
— Studies University of Louvain».

([52]) Στο πρωτότυπο:
1. If possible
— list of delivered prices
— and ex-works prices available.
2. These price lists to be calculated assuming for a price leader company *identical basing-point prices* ex-works, for all destinations, even for sales beyond the national borders.
3. Within a relevant market, alignment on the price-leader
4. Outside of the relevant market, application of 2 or occasional alignement».

Πρέπει να υπογραμμιστεί κατ' αρχάς ότι οι σημειώσεις του κ. Van Hove συνιστούν μέρος των εγγράφων που αναφέρονται στη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 14 Ιανουαρίου 1983 (βλέπε σημείο (3) ανωτέρω) και αποτελούν την έκθεση του σημείου 2.Β της ημερήσιας διάταξης αυτής της συνεδρίασης «Δυνατά μέσα για τη διατήρηση ενός θεμιτού εμπορίου ... Σύστημα διαμόρφωσης των τιμών — Εφαρμοστέες θεωρίες — Κανόνες θεμιτού ανταγωνισμού» (βλέπε κατωτέρω, παράγραφος 19, σημείο (3)). Το «Σχέδιο εισαγωγικής έκθεσης του Προέδρου» βεβαιώνει προς το τέλος ότι «είναι μάλλον περιττό να σας πω ότι δεν θα υπάρξουν πρακτικά των συζητήσεων μας» (βλέπε σημείο (5)). Εφόσον, όπως υποστηρίζουν οι επιχειρήσεις, οι υποδείξεις που διατυπώθηκαν προκειμένου να εξασφαλιστεί θεμιτός ανταγωνισμός« δεν ήταν άλλες από τις υποδείξεις που κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή στις 16 Ιουλίου 1981, δεν είναι δυνατόν να καταλάβει κανείς γιατί δεν έπρεπε να υπάρχουν πρακτικά κατά τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 14 Ιανουαρίου 1983.

Ακόμα και αν αληθεύει ότι οι υποδείξεις που συζητήθηκαν στις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας και της Εκτελεστικής Επιτροπής της Cembureau αντιστοιχούσαν σε μεγάλο μέρος στο περιεχόμενο της κοινοποίησης που έγινε στις 16 Ιουλίου 1981 και ότι η Επιτροπή είχε, στις 21 Απριλίου 1982, διαβιβάσει στη CBR, το σχέδιο μιας ανακοίνωσης προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17, δεν είναι λιγότερο αληθές ότι, κατά την ημερομηνία της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 14 Ιανουαρίου 1983 και στη συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής στις 25 Μαρτίου 1983, η Επιτροπή δεν είχε ακόμη καθορίσει την επίσημη θέση της και εξάλλου, η δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της ανακοίνωσης σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17 δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ. Επιπλέον, όπως υπενθυμίζει η CBR στο υπόμνημά της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων (σ. 44), η Επιτροπή ανακοίνωσε στους κοινοποιούντες, την 1η Αυγούστου 1993, ότι επιφυλασσόταν να προβεί στην τυπική εκτίμηση της κοινοποίησης και ότι εξέταζε το ενδεχόμενο η δημοσίευση των τιμών με παράδοση παράλληλα με τις τιμές εκ του εργοστασίου να δημιουργήσει αντιανταγωνιστικές καταστάσεις ([53]). Κρίνεται σκόπιμο να υπενθυμιστεί σχετικά ότι το σύστημα των σημείων βάσης καθιστά επίσης δυνατή μία κατανομή της αγοράς μεταξύ των παραγωγών (βλέπε σημείο 10/α).

Πρέπει ακόμη να προστεθεί ότι η θέση σε εφαρμογή του κοινοποιηθέντος συστήματος είχε υποβληθεί από τα κοινοποιούντα μέρη σε δύο όρους: κατάργηση του ελέγχου των τιμών από τις δημόσιες αρχές και κατάργηση, από τους ανταγωνιστές στις αγορές που αφορά το κοινοποιηθέν σύστημα των ενιαίων περιφερειακών τιμών με παράδοση ή με ανώτατο όριο. Στόχος των υποδείξεων θεμιτού ανταγωνισμού που υποβλήθηκαν από τον κ. Van Hove στις συνεδριάσεις και αναφέρθηκαν ανωτέρω ήταν να γίνει δεκτό το σύστημα από τους ανταγωνιστές, πράγμα που αναγνωρίζει η CBR στο υπόμνημά της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων σ. 42-43: *«Εν όψει της ευνοϊκής αντίδρασης της Επιτροπής, οι βελγικές και οι ολλανδικές τσιμεντοβιομηχανίες κατέβαλαν προσπάθεια να εξασφαλίσουν την προώθηση του συστήματος στις τσιμεντοβιομηχανίες των άλλων κρατών μελών δεδομένου ότι αυτό τους φαινόταν ως ένας αποδεκτός συμβιβασμός μεταξύ των απαιτήσεων του δικαίου του ανταγωνισμού και της ανάγκης να αποφευχθεί ένας καταστρεπτικός ανταγωνισμός. Εάν επείθοντο οι τσιμεντοβιομηχανίες των άλλων κρατών μελών να υιοθετήσουν παρόμοιο σύστημα, αυτό θα επέτρεπε επίσης να ικανοποιηθεί ο δεύτερος όρος για την εφαρμογή του συστήματος (κατάργηση του ανταγωνισμού των ενιαίων περιφερειακών τιμών με παράδοση ή με ανώτατο όριο) και θα διευκόλυνε ιδιαίτερα κάθε δράση που στοχεύει στην κατάργηση ή διευθέτηση των κρατικών ελέγχων ως προς τις τιμές του τσιμέντου»*

β) *Συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της 9ης Νοεμβρίου 1983*

(5) Το σχέδιο πρακτικών της συνεδρίασης της Εκτελεστικής Επιτροπής της 9ης Νοεμβρίου 1983 (έγγρ. 33322/286-294), σημείο 2. «Τρέχουσες δραστηριότητες», σημείο β) «Άλλα θέματα που παρακολουθούνται τώρα από την Επιτροπή — Συνεργασία όσον αφορά τις εξαγωγές», μετά από αναφορά στη διαπίστωση του κ. Κανελλόπουλου σχετικά με την μείωση των τιμών εξαγωγής, αναφέρει: *«Ο κ. Bertran αναφέρει ότι είναι προσωπικά αισιόδοξος όσον αφορά τη διατήρηση του όγκου των υπερποντίων αγορών, αλλά ότι το πρόβλημα των χαμηλών τιμών δεν είναι λιγότερο κρίσιμο. Εκτιμά ότι έφτασε ο καιρός να επανεξεταστούν οι δυνατότητες βελτίωσης της συνεργασίας, όχι μόνο μεταξύ των μεγάλων εξαγωγικών χωρών, αλλά μεταξύ όλων των μελών της Cembureau. Ένας από τους ρόλους της Cembureau πρέπει να είναι να συμβάλει στην καθιέρωση ενός υγιούς αλλά ρεαλιστικού ανταγωνι-*

([53]) Η μελέτη που εκπονήθηκε από τον Louis Phlips, «Les systèmes des prix géographiques et la concurrence», Série Concurrence Rapprochement des législations, 1976 αριθ. 29, εκτιμά (βλέπε σ. 14, 15, 17, 18, 56) ότι το basing point system είναι αντιανταγωνιστικό. Ειδικότερα στη μελέτη αυτή επιβεβαιώνεται (σ. 56): «Πράγματι, από την άποψη ενεργού ανταγωνισμού σε τιμές, τα συστήματα που συνεπάγονται απορρόφηση του ναύλου και εισάγουν, κατά συνέπεια, διακρίσεις, όπως η πώληση σε ενιαία τιμή franco, η πώληση σε ενιαίο σύστημα βάσης και η πώληση σε πολλαπλά σημεία βάσης, με ευθυγράμμιση, εμφανίζονται ως τα απαραίτητα υποστηρίγματα μιας σύμπραξης τιμών που στοχεύει στη διατήρηση της γεωγραφικής διαμόρφωσης των τιμών με παράδοση σε προορισμό που μεγιστοποιεί τα σημεία κέρδους. Στις ολιγοπωλιακές βιομηχανίες που παράγουν βαρέα εμπορεύματα με μικρή αξία μονάδας, η λειτουργία αυτών των συστημάτων δείχνει την ύπαρξη σιωπηρών συμπράξεων όσον αφορά τις τιμές. Τα συστήματα αυτά πρέπει να απαγορευθούν, εφόσον επιθυμούμε να καταστήσουμε επιχειρησιακή την απαγόρευση ως προς τη σύμπραξη τιμών. Εάν όχι, οι ρητές συμφωνίες των τιμών θα αντικατασταθούν με σιωπηρές συμπράξεις που θα λειτουργούν χάρη στη διαφάνεια και στους κανόνες τους σχετικούς με την απορρόφηση του ναύλου που χαρακτηρίζουν αυτά τα συστήματα».

σμού» ([54]). Συμπεριελήφθηκαν κατόπιν στα πρακτικά η παρέμβαση του κ. Heiberg σχετικά με την αναφορά στον αυτοπεριορισμό των εξαγωγών των τσιμεντοβιομηχανιών της Ιαπωνίας και της Νότιας Κορέας και η παρέμβαση του Sir J. Milne όσον αφορά την ανάγκη καθιέρωσης στενότερων σχέσεων μεταξύ της Export Policy Committee, που έχει συγκροτηθεί εκτός της Cembureau, και της Εκτελεστικής Επιτροπής μετά από τη διατύπωση από τον κ. Van Hove της γνώμης *«ότι καμία ρύθμιση της ΕΟΚ δεν είναι αντίθετη με τις διαβουλεύσεις και τη συνεργασία στις υπερπόντιες αγορές»* ([55]).

(6) Προφανώς, όπως το επιβεβαιώνουν η Cembureau και τα μέλη της, η διαβεβαίωση *«ένας από τον ρόλους της Cembureau πρέπει να είναι να συμβάλλει στην καθιέρωση ενός υγιούς αλλά ρεαλιστικού ανταγωνισμού»* αναφέρεται στις εξαγωγές εκτός ΕΟΚ. Η Cembureau επιβεβαιώνει σχετικά (σ. 15 του υπομνήματος απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων): *«Η σελίδα αριθ. 12 είναι η σελίδα 4 του ιδίου εγγράφου που επιβεβαιώνει ότι η Export Policy Committee είναι μια επιτροπή που λειτουργεί εκτός της σφαίρας επιρροής της Cembureau. Τα πρακτικά υπό τον τίτλο «συνεργασία στον τομέα των εξαγωγών (σελίδα 11) αναφέρουν ότι πρόκειται για τη συνεργασία στις υπερπόντιες αγορές «δεδομένου ότι καμία ρύθμιση της ΕΟΚ δεν αντιτίθεται σε μια τέτοια διαβούλευση». Η πρώτη παράγραφος αυτής της σελίδας που αναφέρει ότι «ένας από τους ρόλους της Cembureau πρέπει να είναι να συμβάλλει στην καθιέρωση ενός υγιούς αλλά ρεαλιστικού ανταγωνισμού μεταξύ όλων των μελών της Cembureau» πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια.* ([56])

(7) Εκτός του γεγονότος ότι η γνώμη σύμφωνα με την οποία *«καμία ρύθμιση της ΕΟΚ δεν αντιτίθεται σε διαβουλεύσεις και στη συνεργασία στις υπερπόντιες αγορές»* δεν μπορεί να δεσμεύσει παρά το συντάκτη της, παραμένει το πρόβλημα του τρόπου με τον οποίο η Cembureau μπορεί να *«συμβάλει στην καθιέρωση ενός υγιούς αλλά ρεαλιστικού ανταγωνισμού»* μεταξύ των μελών της, ενώ δηλώνει ότι τα προβλήματα εξαγωγών εκτός Κοινότητας δεν εμπίπτουν στον τομέα της. Πράγματι, βεβαιώνει στη σελίδα 15 του υπομνήματος απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων ότι *«Η Export Policy Committee* (Επιτροπή των μεγάλων εξαγωγέων, σημείωση του συντάκτη) *είναι μία επιτροπή που λειτουργεί εκτός της σφαίρας επιρροής της Cembureau»* ([57]). Σχολιάζοντας το εσωτερικό σημείωμα της Blue Circle της 9ης Απριλίου 1981 (έγγρ. 33126/11338-11340), σύμφωνα με το οποίο η Cembureau εγκατέλειψε την επιτροπή για τις εξαγωγές που είχε δημιουργηθεί στους κόλπους της και έκτοτε δημιουργήθηκαν επιτροπές εξαγωγών εκτός της Cembureau, η Cembureau επιβεβαιώνει στη σελίδα 10 του υπομνήματος απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων: *«Σελίδες αριθ. 1 έως 3: Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από την εταιρεία Blue Circle. Επεξηγούν ότι από το 1958* (σύμφωνα με το σημείωμα της Blue Circle, από το 1972, σημ. του συντάκτη), *η ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συνθήκης ΕΟΚ, η Cembureau δεν έχει στους κόλπους της πλέον επιτροπή στην οποία έχει ανατεθεί οιοσδήποτε συντονισμός όσον αφορά τις εξαγωγές. Προκύπτει επίσης ότι η Cembureau δεν έχει καμία σχέση ούτε με το London Club, ούτε με την E.C.E.C. (European Cement Export Committee)»* ([58]).

(8) Στις ανωτέρω υπομνησθείσες δηλώσεις, υπάρχουν ορισμένες αντιφάσεις. Πράγματι, αφενός η Cembureau επιβεβαιώνει ότι από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης ΕΟΚ δεν διαθέτει πλέον επιτροπή επιφορτισμένη με οιοδήποτε συντονισμό όσον αφορά τις εξαγωγές και το προαναφερόμενο σημείωμα της Blue Circle της 9ης Απριλίου 1981 τονίζει ([59]) ότι λόγω της αποστροφής της Κοινής Αγοράς προς κάθε είδους σύμπραξη, η Cembureau εγκατέλειψε αυτό το ανεπιθύμητο τέκνο που ήταν η European Export Committee και, αφετέρου, το σχέδιο πρακτικών της Εκτελεστικής Επιτροπής της 9ης Νοεμβρίου 1983 αναφέρει τη γνώμη *«ότι καμία ρύθμιση της ΕΟΚ δεν αντιτίθεται σε διαβουλεύσεις και στη συνεργασία στις υπερπόντιες αγορές»* Εξάλλου, αφενός η Cembureau επιβεβαιώνει ότι *«δεν διαθέτει πλέον επιτροπή επιφορτισμένη με οιοδήποτε συντονισμό όσον αφορά τις εξαγωγές»*, και αφετέρου στο προαναφερόμενο σχέδιο πρακτικών της Εκτελεστικής Επιτροπής τονίζεται ότι: *«Κρίνεται ότι είναι καιρός να επανεξεταστούν οι δυνατότητες βελτίωσης της συνεργασίας, όχι μόνο μεταξύ των μεγάλων εξαγωγικών χωρών, αλλά*

([54]) Στο πρωτότυπο:
«M. Bertran indique qu'il est personnellement optimiste en ce qui concerne le maintien du volume des marchés d'outre-mer mais que le problème de la faiblesse des prix n'en demeure pas moins critique. Il estime qu'il est temps de réexaminer les possibilités d'améliorer la coopération, non seulement entre les grands pays exportateurs, mais entre tous les Membres de Cembureau. Un des rôles de Cembureau doit être de contribuer à l'établissement d'une concurrence saine mais réaliste»

([55]) Στο πρωτότυπο:
«qu'aucune réglementation de la CEE ne s'oppose à des consultations et à la coopération dans les marchés d'outre-mer»

([56]) Στο πρωτότυπο:
«La page n° 12 est la page 4 du même document qui confirme que l'Export Policy Committee est un comité fonctionnant en dehors de la sphère d'influence de Cembureau. Le procès-verbal sous la rubrique «coopération en matière d'exportations (page 11) indique qu'il s'agit de la coopération dans les marchés d'outre-mer «aucune réglementation de la CEE ne s'opposant à de telle consultation». Le premier paragraphe de cette page indiquant qu'«un des rôles de Cembureau doit être de contribuer à l'établissement d'une concurrence saine mais réaliste entre tous les membres de Cembureau» doit se lire dans cette perspective.«

([57]) Στο πρωτότυπο:
«l'Export Policy Committee (Comité des grands exportateurs, n.d.r.) est un Comité fonctionnant en dehors de la sphère d'influence de Cembureau»

([58]) Στο πρωτότυπο:
«Pages n° 1 à 3: Ces pièces émanent de la société Blue Circle. Elles expliquent que depuis 1958 (d'après la note de Blue Circle, depuis 1972, n.d.r.), date d'entrée en vigueur du Traité de la C.E.E., Cembureau ne comprend plus de comité chargé d'une coordination quelconque en matière d'exportation. Il en découle également que Cembureau n'a rien à voir ni avec le London Club, ni avec l'E.C.E.C. (European Cement Export Committee)».

([59]) Στο πρωτότυπο: «In years gone by, Cembureau ran a European Export Committee under its own wing, but with the advent of the Common Market and its clear distaste for cartels of any sort, Cembureau eventually abandoned its unwanted child, and European Cooperation in cement exports was left to an informal initiative from outside. This Michael Chapman took up, and in 1972 we saw the formation of the so-called «London Club», which had its origins in a very small informal grouping of exporters who had been meeting for some years under Michael's guidance.»

μεταξύ όλων των μελών της Cembureau. Ένας από τους ρόλους της Cembureau πρέπει να είναι να συμβάλει στην καθιέρωση υγιούς αλλά ρεαλιστικού ανταγωνισμού».

Η Επιτροπή εκτιμά ότι η Cembureau ενεθάρρυνε τη συνεργασία μεταξύ των μελών της για τις δραστηριότητες εντός της Κοινότητας και στις τρίτες χώρες.

γ) *Σημείωμα της Italcementi*

(9) Το χειρόγραφο σημείωμα της Italcementi σχετικά με την Εκτελεστική Επιτροπή που συνήλθε στο Παρίσι στις 14 Απριλίου 1986 (έγγρ. 33126/3185) αναφέρει:

«3.1 Van Hove — εσωτερικός κανονισμός — Συνεργασία με Cembureau.

α) Πρόβλημα ατμοσφαιρική ρύπανση — ΕΟΚ: πετύχαμε να εξαιρεθεί η τσιμεντοβιομηχανία από τις εγκαταστάσεις μεγάλης (;). Θα υπάρχει ένα ειδικό όνομα για το τσιμέντο με έναν έλληνα σύμβουλο. Η CLC θα μπορεί να συμμετάσχει στην ομάδα εργασίας — κανένα νέο μέχρι σήμερα.

β) Εισαγωγή σε ντάμπινγκ. Δυσχερής κατάσταση, η ζημία είναι περιορισμένη, είναι δύσκολο να γίνει δεκτή η ζημία, προς καταμέτρηση — με την πάροδο του χρόνου, η απειλή δεν αυξήθηκε περιορισμένες εισαγωγές. Η Επιτροπή δεν θα πραγματοποιήσει συνεδριάσεις πριν από το τέλος Μαΐου και το μόνο θετικό αποτέλεσμα θα είναι ενδεχομένως να αποφευχθεί η αρχειοθέτηση.

Bertrand — πρέπει να εξευρεθούν κανόνες του παιχνιδιού προκειμένου να αποφευχθεί ένας μη ορθός ανταγωνισμός.

Collis — Υπάρχει ένα όριο ντάμπινγκ (δυσανάγνωστη λέξη)

V.H. — 1) Πρέπει να υπάρχει ντάμπινγκ και 2) πρέπει να υπάρχει ζημία — σ' αυτό το δεύτερο σημείο σταματήσαμε.

3.2 Laplace — (μισή σελίδα του χειρόγραφου σημειώματος αναφέρεται στα εσωτερικά προβλήματα της Cembureau, όπως δαπάνες και οργάνωση)» ([60]).

([60]) Στο πρωτότυπο:
«3.1 Van Hove. Regolamento interno Collaborazione con Cembureau.
a) Problema polluzione atmosferica — CEE: si è ottenuto di far ritirare l'industria cementiera dalle installazioni di grande (parola illegibile). Ci sarà un nome speciale per il cemento, con consulente greco. Il CLC potrà partecipare al gruppo di lavoro — a oggi nessuna notizia.
b) Importazione in dumping. Situazione difficile, il danno è limitato, difficile fare ammettere il danno da misurare — nel tempo la minaccia non si è accresciuta — importazioni deboli. La Commissione non si riunisce prima della fine maggio e l'unico risultato positivo forse sarà di impedire l'archiviazione.
Bertrand — trovare delle regole del gioco tra di noi per evitare concorrenza non corretta.
Collis — Esiste un limite di dumping — (parola illegibile)
V.H. 1) Ci deve essere dumping e 2) ci deve essere un danno — è su questo secondo punto che ci si è arrestati».

(10) Σύμφωνα με τα μέρη, η Επιτροπή προέβη σε κακή ερμηνεία της φράσης *«πρέπει να εξευρεθούν κανόνες του παιχνιδιού μεταξύ μας προκειμένου να αποφευχθεί ένας μη ορθός ανταγωνισμός»*, διότι η φράση αυτή αναφερόταν στα προβλήματα του ντάμπινγκ, και ορισμένοι μάλιστα έφθασαν να πουν ότι ο μη ορθός ανταγωνισμός για τον οποίο πρόκειται είναι αυτός των ξένων παραγωγών που ασκούν ντάμπινγκ.

Η εν λόγω φράση προστέθηκε από τον συντάκτη του χειρογράφου μετά το σημείο β) που ομιλεί για τα προβλήματα του ντάμπινγκ και πριν τις παρεμβάσεις του κ. Collis και του κ. Van Hove που μίλούν για τα ίδια προβλήματα. Αλλά είναι προφανές ότι η φράση δεν έχει καμία σχέση με τα προβλήματα του ντάμπινγκ διότι αναφέρει ότι πρέπει να εξευρεθούν οι κανόνες του παιχνιδιού *«μεταξύ μας»* και όχι μεταξύ των ξένων παραγωγών για τους οποίους υπάρχουν υπόνοιες ότι εφαρμόζουν πρακτικές ντάμπινγκ.

18. **«Η συμφωνία Cembureau ή η αρχή Cembureau σεβασμού των ευρωπαϊκών εγχώριων αγορών» («The Cembureau Agreement or Cembureau principle of not transhipping to internal European Markets»)**

(1) Η Επιτροπή έλαβε γνώση για πρώτη φορά αυτής της «συμφωνίας» ή «αρχής» με δύο έγγραφα που βρέθηκαν κατά τη διάρκεια ελέγχου στη Blue Circle.

1) Εσωτερικό σημείωμα, με ημερομηνία 1 Δεκεμβρίου 1983, με τίτλο «Στρατηγική κατά των εισαγωγών και το μέλλον της τσιμεντοβιομηχανίας» Έγγρ. 33126/11332-11334).

(2) Αφού εξετάσει την κατάσταση των εισαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο και της ζήτησης στην Ευρώπη και αλλού, το σημείωμα αναφέρει: *«Προς το παρόν 22 εκατομμύρια τόνοι πλεονάζουσας παραγωγής της Δυτικής Ευρώπης μπορούν να διοχετευθούν στις υπερπόντιες αγορές σε συνάρτηση με τη ζήτηση του προϊόντος, αλλά υπάρχουν πολλές πιθανότητες οι ποσότητες αυτές να μειωθούν στα 15 εκατομμύρια τόνους ή λιγότερο κατά τις αρχές του 1985 και είναι πιθανό λόγω αυτής της απειλής, η αρχή της Cembureau του σεβασμού των ευρωπαϊκών εγχώριων αγορών να καταπέσει.*

Τα αντίμετρα κατά των εισαγωγών που έχουν ληφθεί είναι τα ακόλουθα.

1. Προσφυγή αντί-ντάμπινγκ η οποία εφόσον στεφθεί με επιτυχία το 1984 μπορεί να καταστεί περιττή μακροπρόθεσμα εάν η Ισπανία προσχωρήσει στην Κοινότητα.

2. Χειρισμοί και διαπραγματεύσεις με τους φορτωτές και τους εισαγωγείς· λογικά αποτελεσματική προς το παρόν αλλά κίνδυνος να ενθαρρυνθούν οι άλλοι.

3. Απειλές και κολακείες των φίλων της Cembureau. Πιθανώς πρόσφορο έναντι των μεγαλύτερων παραγωγών αλλά απίθανο να σταματήσει κάθε πηγή στην Κοινότητα.

4. *Να κατασκευαστούν πράγματι σιλό στα «εχθρικά» εδάφη. Μία αξιόπιστη επιλογή, δυνατή και αποτελεσματική μέχρις ορισμένου σημείου αλλά α) η οποία μπορεί να αποδειχθεί μακρά και δαπανηρή β) η οποία μπορεί να ωθήσει τη χώρα αντικείμενο του μέτρου να υιοθετήσει βαρύτερα αντίποινα και, κατά συνέπεια, να διακόψει εξ ολοκλήρου τη συμφωνία Cembureau και, στις περιπτώσεις αυτές, η BC θα είναι μοιραία αυτή που θα υποστεί τις μεγαλύτερες απώλειες. Αυτό προϋποθέτει επίσης ότι οι στόχοι μας δεν θα έχουν την έμμεση προστασία της κυβέρνησης και είναι μία πολύ επικίνδυνη υπόθεση στο εμπόριο με τις ιδιαίτερα καταπονημένες λατινικές οικονομίες που δεν παράγουν πετρέλαιο.*

5. *Η εξασφάλιση ποιότητας θα ήταν επίσης ένα προνομιούχο μέσο αλλά μπορεί να ικανοποιηθεί με σχετικά χαμηλό κόστος.*

6. *Η υπαναχώρηση από τη συνεργασία στις εξαγωγές μας προς τη Νιγηρία ενέχει επίσης μία ευθύνη αλλά μπορούμε να έχουμε εμπιστοσύνη στην οικονομία της Νιγηρίας ή στη μόνιμη καλή θέληση του Κουμάνταρου;* ([61])

Το σημείωμα συνεχίζει εξετάζοντας δύο άλλα μέσα και εκφράζοντας υποθέσεις όσον αφορά τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν εντός της επιχείρησης.

2) *Εσωτερικό σημείωμα, χωρίς ημερομηνία, με τίτλο «Απειλές εισαγωγών»* Έγγρ. 33126/11335-11337).

(3) Το σημείωμα αυτό αναφέρει: *«Εφόσον υποθέσουμε ότι η πολιτική της Cembureau σεβασμού των εγχώριων αγορών εφαρμόζεται και ότι η υπόθεσή μας ότι οι εισαγωγές από τη Δυτική Γερμανία δεν θα αποδειχθούν ευνοϊκές, μπορούν να εμφανιστούν τρεις μόνο ακόμα απειλές:*

1. *Παρτίδες τσιμέντου χύδην εμφανιζόμενου σε σάκους που παραδίδονται από πλοία 5.000 τόνων προέλευσης Ανατολικής Γερμανίας.*

2. *Σάκοι, συμπεριλαμβανομένων μεγάλων σάκων, από την Πολωνία*

3. *Ένας μεγάλος επιχειρηματίας με μια ναυαρχίδα που χρησιμοποιεί πλοία των 25.000 τόνων από λιμάνια της Κομεκόν της Νότιας Ευρώπης.*

Απομένει μία μικρή απειλή των μικρών ισπανών του Βορρά που εισάγουν εδώ, αλλά οι ποσότητές τους, η ποιότητα και η οργάνωση είναι περιορισμένες» ([62]).

Το σημείωμα συνεχίζει με την εξέταση των απειλών της Ανατολικής Γερμανίας και της Πολωνίας.

(4) Κατά τη διάρκεια ενός ελέγχου σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, που ακολούθησε την ανακάλυψη αυτών των δύο σημειωμάτων της Blue Circle, ζητήθηκε από τη Cembureau να υποβάλει, σύμφωνα με το άρθρο 14(1) του εν λόγω κανονισμού, ορισμένο αριθμό εγγράφων και, μεταξύ άλλων, *«όλα τα έγγραφα σχετικά με την «Συμφωνία Cembureau ή/και Αρχή της Cembureau σεβασμού των εγχώριων ευρωπαϊκών αγορών». Ελλείψει εγγράφων τεκμηρίων, παρακαλείσθε να περιγράψετε το περιεχόμενο αυτής της «Συμφωνίας ή Αρχής».* «(έγγρ. 33126/11523-11524). Η απάντηση της Cembureau ήταν ότι *«δεν υπάρχει καμία «Cembureau Agreement or Principles» ούτε a fortiori κανένα έγγραφο που περιλαμβάνει κανόνες εφαρμογής. Όταν υπάρχει αναφορά της έκφρασης σε ένα έγγραφο, αυτή δεν αφορά οιαδήποτε αντιανταγωνιστική τακτική, αλλά τον σεβασμό των κανόνων των συναλλακτικών ηθών και δεοντολογίας που έχουν προκύψει προοδευτικά από τη συνεργασία των επιχειρήσεων και την οικονομική εξέλιξη στις διάφορες χώρες»* (έγγρ. 33126/11525) ([63]).

([61]) Στο πρωτότυπο:
«Strategy against imports and the future of the Cement Industry»
«At the moment 22 million tonnes of the West European surplus is able to be channelled to overseas markets in need of the product but there is every likelihood that this figure will collapse dramatically to 15 million tonnes or less by early 1985 and under that strain it is probable that the Cembureau principle of not transhipping to internal European markets will break down.
The counter measures against imports we have taken so far are as follows.
1. Anti-dumping suit which if successful in 1984 may be useless in the long term if Spain joins the EEC.
2. Dealing and negotiating with shippers and importers; reasonably effective at the moment but risks encouraging les autres.
3. Threatening and cajoling Cembureau friends. Probably adequate against most large producers but unlikely to stop every source in the EEC.
4. Actually setting up silos in «enemy» territories. A credible and possible effective option to a limited degree, but a) will be time consuming and expensive b) may infuriate the whole target country to even greater measures thereby totally breaking the Cembureau agreement and if so BC will inevitably be the greatest loser. This also assumes that our targets will not obtain «back-door» government protection which is a very dangerous assumption in dealing with hard pressed non-oil producing latin economies.
5. Quality Assurance may also be a useful tool but can be complied with at relatively little cost.
6. Withdrawing cooperation on our Nigeria exports also carries weight but can we rely on the Nigeria economy or Coumantaros goodwill lasting forever?»

([62]) Στο πρωτότυπο:
«Import Threat»
«Assuming that the Cembureau policy of non-transhipment holds and our assumption that the West German imports are not going to prove profitable, there would appear to be only three major residual threats.
1. Bags, of bulk in 5000 tonne pneumatic vessels from East Germany
2. Bags, including big bags, from Poland
3. A large entrepreneur with a mother ship using 25.000 tonne vessels from South European Comecon ports.
There is a small residual threat of the small independent North Spaniards importing here but their tonnage, quality and organisation is limited.»

([63]) Στο πρωτότυπο:
«tous les documents concernant «l'Accord Cembureau et/ou le Principe Cembureau de respect des marchés domestiques Européens». A défaut de supports écrits, veuillez décrire le contenu de cet «Accord ou Principe». « (doc. 33126/11523-11524). La réponse de Cembureau a été qu'«il n'existe aucun «Cembureau Agreement or Principles» ni à fortiori aucun document qui contiendrait des règles d'application. Lorsque l'expression est citée dans un document, elle se réfère non pas à une quelconque pratique anti-concurrentielle, mais au respect de règles d'usage et d'éthique progressivement dégagées de la fréquentation des entreprises et de l'évolution économique dans les différents pays»

Στην απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού αριθ. 17, (έγγρ. 33126/13568-13573), η Cembureau σχολίασε ως εξής το εσωτερικό σημείωμα της Blue Circle της 1ης Δεκεμβρίου 1983 που αναφέρεται ανωτέρω: *«Παράρτημα 10. Το έγγραφο αυτό δεν απαιτεί ιδιαίτερο σχολιασμό εκ μέρους της Cembureau. Προέρχεται από μία εταιρεία παραγωγής τσιμέντου και επικαλείται, απλά και μόνο, τους κανόνες καλής γειτνίασης που ενθαρρύνονται από τη Cembureau. Η αναφορά στην 'Cembureau principle of not transhipping to internal European markets' αναφέρεται σε ένα είδος συμπεριφοράς που είναι επιθυμητό από τα μέλη, αλλά δεν περιλαμβάνει καθεαυτό κανέναν καταναγκασμό ούτε a fortiori καμία κύρωση. Η αναφορά σε μία 'Cembureau agreement', δεν στοχεύει παρά την ίδια αρχή, και παραπέμπει σε κανόνες «συναλλακτικούς και δεοντολογικούς που έχουν προκύψει προοδευτικά από τη συνεργασία των επιχειρήσεων και την οικονομική εξέλιξη στις διάφορες χώρες» (βλέπε απάντηση στο ερώτημα αριθ. 2 που ετέθη από τους ελεγκτές, κατά την επίσκεψή τους στις 15 Νοεμβρίου 1989)»* ([64]).

(5) Κατά τη διάρκεια του ελέγχου στην ελληνική επιχείρηση Ηρακλής ελήφθησαν η ημερήσια διάταξη και τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου της 15ης Ιουνίου 1986. Στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης έχει εγγραφεί, υπό το στοιχείο «Δ) *διάφορα θέματα και ανακοινώσεις»* το σημείο «2. *επέκταση της εξαγωγικής δραστηριότητας της εταιρείας. Σύμπραξη Ηνωμένου Βασιλείου»* και τα πρακτικά στις σελίδες 3 και 4 αναφέρουν τη δήλωση που έκανε ο Πρόεδρος Καλογερόπουλος *« Σχετικά με τις διαπραγματεύσεις με τη βρετανική σύμπραξη, οι βρετανοί παραγωγοί έχουν, όσον αφορά την αντίδρασή τους στις ελληνικές εξαγωγές την πλήρη υποστήριξη εκ μέρους των άλλων ευρωπαίων παραγωγών τσιμέντου διότι υπήρξε και εξακολουθεί να υπάρχει μία συμφωνία όλων των ευρωπαίων παραγωγών τσιμέντου σύμφωνα με την οποία κανένας δεν μπορεί να παρεμβαίνει στα εθνικά σύνορα των άλλων κατά τρόπο ώστε να προστατεύονται οι τιμές και να μην υπάρχει πτώση αυτών λόγω του ανταγωνισμού εκ μέρους, κυρίως, των παραμεθορίων γειτόνων. Με αυτό τον τρόπο σκέψης τα τελευταία 30 χρόνια και με αυτή την τακτική, οι ευρωπαίοι δεν αντιμετώπισαν ποτέ ενεργό ανταγωνισμό και πτώση των τιμών»* (έγγρ. 33126/19875-19877).

(6) Η Cembureau επιβεβαίωσε στο υπόμνημά της απάντηση στην ανακοίνωση των αιτιάσεων (σελίδα 9) ότι το σχόλιό της όσον αφορά το σημείωμα της Blue Circle της 1ης Δεκεμβρίου 1983 *«δεν ήταν παρά καθαρή «θεωρητική ανάλυση» όσον αφορά τη σημασία εκφράσεων που εξήχθησαν από έγγραφα ξένα προς τη Cembureau»* ([65]).

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η Cembureau χρησιμοποίησε τις εκφράσεις που χαρακτηρίζει ως καθαρή «θεωρητική ανάλυση» στο πλαίσιο μιας διαδικασίας και σε ένα έγγραφο υπογεγραμμένο από τον εντεταλμένο διευθυντή. Είχε κατά συνέπεια τη δυνατότητα να σταθμίσει τις λέξεις που χρησιμοποίησε καθώς και τη σημασία τους. Οι λέξεις αυτές γράφτηκαν είναι επειδή η Cembureau αναγνώρισε στις χρησιμοποιηθείσες εκφράσεις στο έγγραφο της Blue Circle τους κανόνες «της καλής γειτονείας» που ενθαρρύνονται από αυτήν. Εφόσον ο στόχος της Cembureau ήταν να αρνηθεί απλά την ύπαρξη μιας «Αρχής ή Συμφωνίας της Cembureau», δεν θα είχε προβεί στα σχόλια που αναφέρθηκαν ανωτέρω.

(7) Η Cembureau και ορισμένες επιχειρήσεις ισχυρίσθηκαν στα υπομνήματά τους απάντησης στην ανακοίνωση των αιτιάσεων (Cembureau σ. 23, FIC σ. 46, CBR σ. 65, SFIC σ. 64) ότι τα δύο σημειώματα της Blue Circle προέρχονται από μία εταιρεία η οποία δεν είναι μέλος της Cembureau και ότι, κατά συνέπεια, εναπόκειται σ' αυτή την εταιρεία να τα σχολιάσει.

Η Blue Circle σχολίασε ως εξής δύο σημειώματα (υπόμνημα απάντησης στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, σημείο 3.48): *«Δεύτερον, η Επιτροπή αναφέρεται σε δύο εσωτερικά σημειώματα τη Blue Circle που έχουν γραφεί από τον Jeremy Reiss και τα οποία επικαλούνται την «Αρχή της Cembureau σεβασμού των εγχώριων αγορών». Δεν είναι σαφές τι είχε ο κ. Reiss κατά νου του όταν αναφερόταν στην «Αρχή της Cembureau» ή στην «Συμφωνία της Cembureau». Είναι δυνατόν να χρησιμοποίησε αυτές τις εκφράσεις ως εκφράσεις της «ειδικής γλώσσας» για να αναφέρει οικονομικά γεγονότα της ζωής που περιορίζουν φυσικά τη δυνατότητα για το τσιμέντο να υπερβεί τα σύνορα μεταξύ των χωρών παραγωγής (βλέπε κεφάλαιο 2 ανωτέρω και τον Τόμο ΙΙ). Αυτά τα οικονομικά γεγονότα της ζωής δεν εφαρμόζονται φυσικά κατά τον ίδιο τρόπο στις εισαγωγές των παραγωγών οι οποίοι, λαμβάνοντας τις κρατικές ενισχύσεις, είναι σε θέση να πωλούν το τσιμέντο ασκώντας ντάμπινγκ, πράγμα με το οποίο ασχολούνται τα δύο σημειώματα του κ. Reiss (γεγονός που η Επιτροπή αγνοεί εσκεμμένα στην κοινοποίηση των αιτιά-*

([64]) Στο πρωτότυπο:
«Annexe 10. Ce document n'appelle pas de commentaire particulier de la part de Cembureau. Il émane d'une société cimentière et fait allusion, sans plus, aux règles de bon voisinage encouragées par Cembureau. La référence au 'Cembureau principle of not transhipping to internal European markets' se réfère à un mode de comportement qui est souhaité par les membres, mais ne contient en lui-même aucune contrainte ni à fortiori aucune sanction. La référence à un 'Cembureau agreement', ne vise que le même principe, et renvoie à des règles 'd'usage et d'éthique progressiment dégagées de la fréquentation des entreprises et de l'évolution économique dans les différents pays' (voir réponse à la question n. 2 posée par les inspecteurs, lors de leur visite du 15 novembre 1989)»

([65]) Στο πρωτότυπο:
«n'était que pure 'spéculation' sur la signification d'expressions extraites de documents étrangers à Cembureau»

σεων«. ([66]). Η Blue Circle έχει δίκαιο όταν βεβαιώνει ότι η κοινοποίηση των αιτιάσεων δεν μνημονεύει τα αποσπάσματα των σημειωμάτων που αναφέρονται στο πρόβλημα των εισαγωγών από τρίτες χώρες, και ιδίως από τις Ανατολικές χώρες: τα αποσπάσματα αυτά δεν μνημονεύτηκαν γιατί δεν είναι σχετικά με τα αντικείμενα της ανακοίνωσης των αιτιάσεων. Εν πάση περιπτώσει, τα εν λόγω δύο έγγραφα τέθηκαν στη διάθεση όλων των ελεγχομένων επιχειρήσεων οι οποίες μπόρεσαν έτσι να προβούν στα σχόλιά τους. Η Blue Circle δεν εξηγεί τη σχέση η οποία μπορεί να υπάρχει μεταξύ των οικονομικών γεγονότων που θα περιόριζαν φυσικά τις διεθνικές ροές μεταξύ των παραγωγών χωρών και των εκφράσεων, ακόμη και αν αυτές χρησιμοποιούνται σε «ειδική γλώσσα», «Συμφωνία της Cembureau» ή «Αρχή της Cembureau».

Όσον αφορά την παρατήρηση σύμφωνα με την οποία τα εν λόγω δύο έγγραφα προέρχονται από μία εταιρεία η οποία δεν είναι μέλος της Cembureau, πρέπει να υπομνησθεί αρχικά ότι, και αν ακόμη οι παραγωγοί δεν είναι απευθείας μέλη της Cembureau, είναι εμμέσως μέσω της επαγγελματικής τους ένωσης η οποία είναι μέλος της Cembureau και, εν συνεχεία ότι η ειδική θέση της Blue Circle όπως αυτή δηλώνεται από την ίδια στο υπόμνημα απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σημεία 3.4 και 3.5: *«Η Blue Circle ήταν αρχικά η ίδια μέλος της Cembureau ατομικά με τους άλλους παραγωγούς του Ηνωμένου Βασιλείου. Ωστόσο, το 1972, ελήφθη η απόφαση να αντικατασταθούν τα ατομικά μέλη με τη συμμετοχή της εμπορικής τους ένωσης στο Ηνωμένο Βασίλειο, Cement Makers' Federation (CMF). Η εκπροσώπηση της τσιμεντοβιομηχανίας του Ηνωμένου Βασιλείου στις διάφορες επιτροπές της Cembureau αποφασίστηκε και εγκρίθηκε με ψηφοφορία κατά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου της CMF. Ο Sir John Milne ορίστηκε εκπρόσωπος των παραγωγών του Ηνωμένου Βασιλείου ως Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στη Cembureau στη συνεδρίαση τους Συμβουλίου της CMF στις 19 Νοεμβρίου 1975. Η θητεία του Sir John διήρκησε μέχρι την 1η Μαΐου 1985, ημερομηνία κατά την οποία εξελέγη, Πρόεδρος της Cembureau με ισχύ από τον Ιούνιο του 1985. Αντικαταστάθηκε ως Επικεφαλής Αντιπροσωπείας του Ηνωμένου Βασιλείου από τον Dr. Gordon Marshall του οποίου ο διορισμός εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της CMF την 1η Μαΐου 1985. Άλλα πρόσωπα που ανήκαν στους διάφορους παραγωγούς του Ηνωμένου Βασιλείου αντιπροσώπευσαν τη βιομηχανία του Ηνωμένου Βασιλείου στις διάφορες επιτροπές της Cembureau»* ([67]).

Η Blue Circle, της οποίας ο Πρόεδρος άσκησε κατά τη διάρκεια μακράς περιόδου τα καθήκοντα του Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της βρετανικής τσιμεντοβιομηχανίας στη Cembureau, ήταν κατά συνέπεια σε θέση να γνωρίζει τις δραστηριότητες της Cembureau και να εκφράζεται, γνωρίζοντας το θέμα, ως προς την «αρχή ή συμφωνία της Cembureau».

(8) Όσον αφορά τη δήλωση του κ. Καλογερόπουλου, ορισμένοι (Blue Circle, σημείο 3.46 του υπομνήματος απάντησης· CBR, σσ. 63-64 του υπομνήματος απάντησης· Ciments Français, σ. 53 του υπομνήματος απάντησης) την θεωρούν ως ένα είδος προληπτικής απόσειρης κατηγοριών προκειμένου να δικαιολογήσουν τις κρατικές ενισχύσεις που λαμβάνονται από την επιχείρησή του. Άλλοι (SFIC, σ. 64 του υπομνήματος απάντησης) εκτιμούν ότι η δήλωση αυτή *«μνημονεύει μόνο «μία συμφωνία και μία αρχή σεβασμού των ευρωπαϊκών εγχωρίων αγορών», αλλά ουδόλως μνημονεύει τη Cembureau»* ([68]). Η Aalborg εκτιμά ότι η δήλωση του κ. Καλογερόπουλου πρέπει να θεωρηθεί ως αυτή ενός πολιτικού που έχει κληθεί να ασκήσει τα καθήκοντα του διευθυντή σε μια κρατικοποιημένη βιομηχανία (πρακτικά της ακρόασης στις 3 Μαρτίου 1993, παράρτημα VI, σ. 7).

Στο υπόμνημά του απάντησης στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, σ. 16 και 17, σημεία 5 και 6, ο Ηρακλής σχολιάζει ως εξής τη δήλωση του κ. Καλογερόπουλου: *«Οι αναφορές του κ. Καλογερόπουλου στη βρετανική σύμπραξη και στην αρχή της Cembureau αποτελούν θεωρίες και περιγραφές δυσχερειών που αντιμετωπίζει η εταιρεία του κατά τις εξαγωγές. Ο κ. Καλογερόπουλος δεν προβαίνει σε καμία αποδεδειγμένη διαπίστωση. Εξάλλου, δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει ακριβώς αυτά τα οποία συνέβαιναν και, επιπλέον, μία έντονη εμπορική αντίδραση εκ μέρους των ανταγωνιστών δεν αποτελεί αυτόματη απόδειξη της ύπαρξης σύμπραξης.*

([66]) Στο πρωτότυπο:
«Secondly, the Commission refers to two internal Blue Circle memoranda written by Jeremy Reiss which refer to the «Cembureau principle of not transhipping». It is not clear what Mr. Reiss had in mind when he referred to the «Cembureau principle» or «Cembureau agreement». He may well have been using those expressions as a 'short hand' to refer to the economic facts of life that naturally limit transhipment of cement between producer countries (see chapter 2 above and volume II). Those economic facts of life would not of course apply in the same way to imports from state-aided producers able to dump cement, which was the same theme of both of Mr. Reiss memoranda (a fact that the Commisson studiously ignores in the S.O.).

([67]) Στο πρωτότυπο:
«Blue Circle was originally itself a member of Cembureau together with the other individual producers in the United Kingdom. However, in 1972 the decision was taken to replace the individual members with membership on the part of their United Kingdom trade association, the Cement Makers' Federation («the CMF»). The representation of the United Kingdom cement industry on the various committees of Cembureau was decided upon and approved by vote at meetings of the Council of the CMF. Sir John Milne was appointed to represent the United Kingdom producers as Head Delegate to Cembureau at the CMF Council meeting of 19th November 1975. Sir John's tenure lasted until 1 May 1985 when he was elected to be President of Cembureau from June 1985. He was succeded as the United Kingdom Head Delegate by Dr. Gordon Marshall whose appointment was approved by the CMF Council on 1st May 1985. Various other personal from the United Kingdom producers represented the United Kingdom on various other committees of Cembureau».

([68]) Στο πρωτότυπο:
«mentionne uniquement «un accord ou un principe de respect des marchés domestiques Européens», mais ne mentionne aucunement Cembureau».

Αυτό το οποίο είναι βέβαιο είναι ότι, ακόμα και εάν τελικά αποδειχθεί ότι υπήρχε οργανωμένη σύμπραξη, η σύμπραξη αυτή δεν λειτούργησε στην περίπτωση των ελληνικών εξαγωγών διότι αυτές πραγματοποιήθηκαν και διευρύνθηκαν τα επόμενα χρόνια. Οι εξαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο πραγματοποιήθηκαν τελικά. Το ίδιο συνέβη με τις εξαγωγές προς την Ιταλία παρά τις έντονες αντιδράσεις των ιταλών παραγωγών. Οι εξαγωγές στις κοινοτικές αγορές ακολούθησαν μία γρήγορη ανάπτυξη σε όγκο και όσο αναφορά τους προορισμούς».

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο κ. Καλογερόπουλος βρισκόταν στην ίδια θέση στην οποία βρίσκεται κάθε ανώτερο διευθυντικό στέλεχος, που ασκεί νέα καθήκοντα. Όπως κάθε ανώτερο διευθυντικό στέλεχος πρέπει να είχε πληροφορηθεί από τους συνεργάτες του το βιομηχανικό και εμπορικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείτο η επιχείρησή του. Η δήλωσή του πραγματοποιήθηκε, κατά συνέπεια, εν πλήρη γνώσει και σε ένα κλειστό κύκλο (δηλαδή ενώπιον της Εκτελεστικής Επιτροπής της επιχείρησής του και όχι σε δημόσιο χώρο) προκειμένου να δικαιολογήσει έναντι τρίτων τις ενδεχόμενες κρατικές ενισχύσεις.

19. **Οι συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της Cembureau**

(1) Μεταξύ του 1983 και 1985, εξ όσων γνωρίζει η Επιτροπή οργανώθηκαν πέντε συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας από τη Cembureau: στις 14 Ιανουαρίου 1983, και στις 30 Μαΐου 1983, στις 13 Μαρτίου 1984 και στις 7 Νοεμβρίου 1984, και στις 10 Ιουνίου 1985. Δεδομένης υπόψη της ημερήσιας διάταξης αυτών μόνο η πρώτη, η τρίτη και η τέταρτη συνεδρίαση θα ληφθούν υπόψη σε αυτή την έκθεση.

a) *Συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 14 Ιανουαρίου 1983*

(2) Η επιστολή πρόσκλησης στη συνεδρίαση αυτή, με ημερομηνία 16 Νοεμβρίου 1982, υπογεγραμμένη από το κ. Gil Braz de Oliveira — Εντεταλμένο μέλος στην Εκτελεστική Επιτροπή της οποίας η Cembureau προσκόμισε τα αντίγραφα που απεστάλησαν στην Aalborg και στην Irish Cement (έγγρ. 33126/11552-11553) αναφέρει: «*Κατά την τελευταία συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής, στις 5 Νοεμβρίου, ετέθη ένα θέμα το οποίο, σύμφωνα με την ομόφωνη γνώμη των μελών, αξίζει όλως ιδιαιτέρας προσοχής, δικαιολογώντας μία έκτακτη συνεδρίαση σε επίπεδο των Head-Delegates της Cembureau. Δεδομένης της συγκυρίας της γενικευμένης ύφεσης στις εσωτερικές πωλήσεις, οι μεταφορές τσιμέντων μεταξύ κρατών μελών μπορούν να έχουν δυσμενείς συνέπειες για τη βιομηχανία μας εάν δεν ληφθούν εγκαίρως ορισμένα κατάλληλα μέτρα, όπως είναι, παραδείγματος χάρη, η περίπτωση των ανταλλαγών μεταξύ του Βελγίου και των Κάτω Χωρών οι οποίες θα ρυθμιστούν με ένα πρωτόκολλο που θα δημοσιευθεί προσεχώς στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΟΚ. Κατόπιν αιτήματος του Προέδρου της Cembureau, κ. Jean Bailly, έχω την τιμή να σας γνωστοποιήσω, ότι προτεινόμενη ημερομηνία για τη συνεδρίαση αυτή είναι η 14η Ιανουαρίου προσεχούς έτους, στις 9.00 π.μ. στα γραφεία της Cembureau, στο Παρίσι. Η συνεδρίαση αυτή των Head-Delegates θα προετοιμαστεί και θα οργανωθεί από την Εκτελεστική Επιτροπή πριν από το τέλος του τρέχοντος έτους και θα επιβεβαιωθεί εγκαίρως*» (69).

(3) Το σχέδιο ημερήσιας διάταξης, με ημερομηνία 16 Νοεμβρίου 1982, (έγγρ. 33126/11580), απεστάλη στις 17 Νοεμβρίου 1982 για γνωμοδότηση με το ακόλουθο τέλεξ στον κ. Van Hove — Πρόεδρο της Επιτροπής Συνδέσμου των τσιμεντοβιομηχανιών της ΕΟΚ (έγγρ. 33126/11559): «*Συνεδρίαση των Head Delegates, Παρίσι 14 Ιανουαρίου 1983. Προετοιμάζουμε το σχέδιο ημερήσιας διάταξης αυτής της συνεδρίασης που θα συζητηθεί στις 22 Δεκεμβρίου από την Εκτελεστική Επιτροπή. Ιδού ένα απόσπασμα αυτού του σχεδίου για το οποίο ο κ. Bailly επιθυμεί να πληροφορηθεί την άποψή σας όσον αφορά τη διατύπωση του σημείου 2 το οποίο θα θέλαμε να συντάξουμε κατά τρόπο αρκούντως ρητό χωρίς τον κίνδυνο να προκαλέσουμε αντιδράσεις:* (70)

1. Εισαγωγές από την Ανατολική Ευρώπη

2. Ενδοευρωπαϊκό Εμπόριο

Α. Ανάλυση της κατάστασης

1. Δεδομένα

2. Κατάσταση των τιμών — εθνικές τιμές

3. Τόνωση και οργάνωση του διαμεθοριακού εμπορίου. Προβλεπόμενες εξελίξεις

(69) Στο πρωτότυπο:
«Lors de la dernière réunion du Comité Exécutif, le 5 novembre, un sujet a été soulevé, lequel, selon l'avis unanime des Membres, mérite une attention toute particulière, justifiant une réunion exceptionnelle au niveau des Head-Delegates de Cembureau. Etant donnée la conjoncture de récession généralisée dans ses ventes intérieures, les transferts de ciments entre pays-membres pourront avoir des conséquences nuisibles pour notre industrie si certaines mesures appropriées ne sont pas prises à temps, comme c'est, par exemple, le cas des échanges entre la Belgique et les Pays-Bas qui seront réglés par un protocole à être publié prochainement dans le Journal Officiel de la CEE. A la demande du Président de Cembureau, Monsieur Jean Bailly, j'ai l'honneur de vous informer de la date proposée pour cette réunion, c'est-à-dire le 14 janvier de l'année prochaine, à 9.00 heures, dans les bureaux de Cembureau, à Paris. Cette réunion des Head-Delegates sera préparée et organisée par le Comité Exécutif avant la fin de l'année courante et confirmée avec l'anticipation convenable»

(70) Στο πρωτότυπο:
«Réunion des Head Delegates, Paris 14.1.83. Nous préparons le projet d'ordre du jour de cette réunion qui sera discuté le 22 décembre par le Comité Exécutif. Voici un extrait de ce projet pour lequel M. Bailly souhaite recevoir vos avis en ce qui concerne la formulation du point 2 que nous voudrions rédiger de manière suffisamment explicite sans risques de susciter des réactions:

Β. Ενδεχόμενα μέτρα για τον έλεγχο του διεμπορίου

1. Κυβερνητικές ενισχύσεις κατά του ντάμπινγκ

2. Αιτιολόγηση των συμφωνιών λογικών τιμών. Παρέμβαση της Επιτροπής Συνδέσμου

3. Μελέτες και σεμινάρια —Ντάμπινγκ, αποδοτικότητα

4. Άλλα μέτρα

3. Συνθήκες της παγκόσμιας αγοράς

4. Συμπεράσματα και αποφάσεις (71)

Επειδή ο κ. Bailly επιθυμεί να οριστικοποιήσει αυτή την ημερήσια διάταξη αύριο απόγευμα πριν αναχωρήσει για μακρά παραμονή στο εξωτερικό, ελπίζουμε να λάβουμε τα σχόλιά σας με τέλεξ το συντομότερο». (72).

Με τέλεξ της 17ης Νοεμβρίου 1982, ο κ. Van Hove απάντησε ως εξής (έγγρ. 33126/11558): *«Οι ακόλουθες λέξεις που περιέχονταν στο τέλεξ σας της 17ης Νοεμβρίου πρέπει να εξαφανιστούν από κάθε επίσημο έγγραφο:* (73)

Α. — 3 ..... Οργάνωση του διαμεθοριακού εμπορίου ....

Β. — ... Έλεγχος διεμπορίου

2. Αιτιολόγηση συμφωνιών λογικών τιμών —Παρέμβαση της Επιτροπής Συνδέσμου. (74)

Προτείνω να αντικατασταθεί αυτό το κείμενο με:

— Σύστημα διαμόρφωσης των τιμών — εφαρμοστέες θεωρίες

— Κανόνες θεμιτού ανταγωνισμού. (75)

Επωφελούμαι της ευκαιρίας για να προτείνω να κληθώ ως Πρόεδρος της C.L.C. για τα προβλήματα ΕΟΚ και συστήνω όπως το Βέλγιο ορίσει ένα άλλο πρόσωπο ως Head Delegate» (76).

Κατά τη συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής στις 22 Δεκεμβρίου 1992, *«Το σχέδιο ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης της 14ης Ιανουαρίου 1983 που είχε αποσταλεί πριν από τη συνεδρίαση εγκρίνεται με την επιφύλαξη ορισμένων μικρών τροποποιήσεων»* (77) (έγγρ. 33126/11565). Κατόπιν των υποδείξεων του κ. Van Hove το σχέδιο ημερήσιας διάταξης εγκρίθηκε ως εξής όσον αφορά το σημείο 2 (έγγρ. 33126/11656):

«2. Ενδοευρωπαϊκό Εμπόριο

Α. Ανάλυση της κατάστασης

(i) Δεδομένα

(ii) Κατάσταση τιμών — εθνικές τιμές

(iii) Τόνωση και φύση του εμπορίου —Προβλεπόμενες εξελίξεις

Β. Εφικτά μέτρα για τη διατήρηση θεμιτού εμπορίουπ.χ.

— Κυβερνητική ενίσχυση κατά του ντάμπινγκ

— Σύστημα διαμόρφωσης των τιμών — Εφαρμοστέες θεωρίες

(71) Στο πρωτότυπο:
1. Imports from Eastern Europe
2. Intra European Trade
A. Analysis of situation
1. Data
2. Price situation — National Prices
3. Motivation and organisation of Crossborder Trade-Expected developments
B. Possible measures to control intratrade
1. Government support against dumping
2. Justification of reasonable price agreements. Intervention of Liaison Committee
3. Studies and Seminars — Dumping, profitability
4. Other measures
3. World market conditions
4. Conclusions and decisions».

(72) Στο πρωτότυπο:
M. Bailly désirant mettre au point cet ordre du jour demain soir avant un long départ à l'étranger, nous espérons recevoir vos commentaires par prochain telex»

(73) Στο πρωτότυπο:
«Les mots suivants qui étaient repris dans votre telex de ce 17 novembre doivent disparaître de tout document officiel:

(74) Στο πρωτότυπο:
A. — 3 ..... Organisation of Crossborder Trade ...
B. — ... Control Intratrade
2. Justification of reasonable price agreements — Intervention of Liaison Committee.

(75) Στο πρωτότυπο:
— Price formation system — Applied theories
— Fair Competition rules.

(76) Στο πρωτότυπο:
«Je profite de l'occasion pour suggérer d'être invité comme Président du C.L.C. pour les problèmes CEE et que la Belgique puisse désigner une autre personne comme Head Delegate»

(77) Στο πρωτότυπο:
«Le projet d'ordre du jour de la réunion du 14 janvier 1983 qui avait été envoyé avant la réunion est adopté sous réserve de quelques légères modifications»

— *Κανόνες θεμιτού ανταγωνισμού*

— *Μελέτες και σεμινάρια —Ντάμπινγκ, αποδοτικότητα».* ([78])

(4) Οι Επικεφαλής Αντιπροσωπείας των χωρών που είναι τώρα μέλη της ΕΟΚ και ήταν παρόντες κατά τη συνεδρίαση ήσαν οι ακόλουθοι (έγγρ. 33126/11581): Βέλγιο — ο κ. A. Pestalozzi· Δανία — ο κ. O. Stevens Larsen· Γαλλία — ο κ. R. Poitrat· Γερμανία — ο κ. P. Schuhmacher· Μεγάλη Βρετανία Sir J. Milne· Ελλάς — οι κκ. Α. Γ. Τσάτσος και Α. Κανελλόπουλος· Ιρλανδία — ο κ. D. Quirke· Ιταλία — οι κκ. C. Cesareni και C. Pesenti· Λουξεμβούργο -ο κ. J. C. Tesch· Κάτω Χώρες — ο κ. M. Platschorre· Πορτογαλία ο κ. J. Toscano Junior· Ισπανία — ο κ. J. Bertrán· η Επιτροπή Συνδέσμου των τσιμεντοβιομηχανιών της ΕΟΚ εκπροσωπείτο από τον κ. Van Hove και η Cembureau από τον Πρόεδρό της κ. Bailly και τους κκ. Collis και Dutron, Διευθυντή και Εντεταλμένο Διευθυντή.

(5) Το «Σχέδιο εισαγωγικής έκθεσης του Προέδρου», μετά τις συνήθεις ευχαριστίες προς τους συμμετέχοντες, επιβεβαιώνει (έγγρ. 33126/11583-11585):

«Είναι χρήσιμο να υπενθυμίσουμε διαδοχικά τις περιστάσεις που στάθηκαν αφορμή για τη συνεδρίασή μας:

— *Αφενός, ο κ. Heiberg έθεσε στους κόλπους της Ομάδας Συντονισμού στην οποία προεδρεύει το θέμα του επιπέδου των τιμών εξαγωγής εκτός της Cembureau και τους πραγματικούς ή ενδεχόμενους κινδύνους που μπορούν να προκύψουν από αυτό. Η Ομάδα Συντονισμού αναγνώρισε ομόφωνα τη σημασία αυτού του προβλήματος και συνέστησε να ληφθεί υπόψη από την Εκτελεστική Επιτροπή.*

— *Αφετέρου, οι Ιρλανδοί συνάδελφοί μας απευθύνθηκαν σε εμένα για να εκθέσουν τους κινδύνους που απειλούν την εσωτερική τους αγορά και ζήτησαν τη βοήθειά μου. Αυτά προκάλεσαν τα δύο πρώτα σημεία της ημερήσιας μας διάταξης:*

— *Εισαγωγές από τις Ανατολικές Χώρες*

— *Συναλλαγές μεταξύ μελών*

— *Κατά τη συνεδρίασή της στις 5 Νοεμβρίου, η Εκτελεστική Επιτροπή έλαβε γνώση αυτού του ιρλανδικού διαβήματος και της σύστασης της Ομάδας Συντονισμού. Συνειδητοποίησε την εξαιρετική σημασία αυτών των θεμάτων και αποφάσισε αμέσως να πραγματοποιήσει μια συνάντηση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, αφιέρωσε δε μια ειδική συνεδρίαση στις 22 Δεκεμβρίου για να την οργανώσει υπό τις καλύτερες προϋποθέσεις.*

Αυτό σας εξηγεί γιατί έκρινα σκόπιμο να καλέσω εξάλλου σήμερα τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής που δεν είναι Επικεφαλής Αντιπροσωπείας.

Θα ήθελα τώρα να καθορίσω με σαφήνεια το σκοπό και τη σημασία των συζητήσεών μας:

— *Πρόκειται κατ' αρχάς να παρουσιάσουμε, με τη βοήθειά σας και με πλήρη σαφήνεια, τα δεδομένα τα οποία διαθέτουμε όσον αφορά τους τρεις εξεταζόμενους τομείς.*

— *Έτσι θα είμαστε σε θέση να εκτιμήσουμε τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από τη διεύρυνση ορισμένων εισαγωγών από κοινού με τη μείωση που παρατηρείται στο επίπεδο ορισμένων τιμών, και αυτό πριν το φαινόμενο προλάβει να διογκωθεί και να οξυνθεί.*

— *Στόχος μας δεν είναι προφανώς να λάβουμε εδώ αποφάσεις συλλογικού χαρακτήρα, ούτε να κρίνουμε τη διαπιστωθείσα κατάσταση των πραγμάτων, ούτε να διαδραματίσουμε ρόλο διαιτητή, αλλά πάντοτε με τη βοήθειά σας να αναφέρουμε τις δυνατές λύσεις που θα είναι ικανές να αμβλύνουν την εξέλιξη των αγορών και να προτείνουμε, τουλάχιστον σε επίπεδο αρχών, ορισμένους κανόνες του παιχνιδιού που έχουμε συμφέρον να σεβαστούμε.*

— *Αυτό το οποίο αναμένουμε κατόπιν από όλους εσάς, είναι οι ανταλλαγές αυτές απόψεων να σας ενθαρρύνουν να διαδώσετε γύρω σας λόγους σωφροσύνης και να οργανωθούν, κάθε φορά που είναι απαραίτητο, διμερείς ή πολυμερείς διάλογοι για κάθε επιμέρους περίπτωση.*

— *Ο ρόλος της Cembureau θα περιοριστεί τότε να σας παράσχει κάθε βοήθεια ιδιαίτερα στο επίπεδο της απαραίτητης τεκμηρίωσης.*

Θα περάσουμε τώρα στην εξέταση των 3 κεφαλαίων της ημερήσιας διάταξης τα οποία θα εισηγηθούν και διευθύνουν οι Διευθυντές της Cembureau και εγώ ο ίδιος.

Είναι σχεδόν περιττό να σας πω ότι δεν θα υπάρξουν πρακτικά των συζητήσεών μας.

Προβλέπουμε να ολοκληρώσουμε τη συζήτηση γύρω στις 1.00 το μεσημέρι ή μάλιστα στις 1.30 και προβλέπεται ένα γεύμα γι' αυτούς που το επιθυμούν (ζητείται ο αριθμός των συμμετεχόντων).

([78]) Στο πρωτότυπο:
«2. Intra-European trade
A. Analysis of situation
(i) Data
(ii) Price situation — national prices
(iii) Motivation and nature of trade — Expected developments
B. Possible ways to maintain fair trading
e.g. — Government support against dumping
— Price formation systems — Applied theories
— Fair competition rules
— Studies and seminars — Dumping, profitability».

Εάν ορισμένοι από εσάς επιθυμούν να παρατείνουν τις συζητήσεις σε μικρές ομάδες, οι χώροι της Cembureau είναι προφανώς στην πλήρη τους διάθεση» ([79]).

(6) Το υπόμνημα για τη διεξαγωγή της συνεδρίασης αναφέρει όσον αφορά το σημείο 2 (έγγρ. 33126/11578-11579): *«II συναλλαγές μεταξύ μελών της Cembureau.*

ώρα 11.00 — Παρουσίαση από τον κ. Dutron της τεκμηρίωσης που διανεμήθηκε σχετικά με τις εισαγωγές και το επίπεδο των τιμών.

— Παρέμβαση του κ. Dempsey σχετικά με την ειδική κατάσταση της χώρας του που είναι αυτή που εν μέρει προκάλεσε τη συνεδρίαση.

ώρα 11.15 — A. Ανάλυση της κατάστασης
Παρεμβάσεις όλων των συμμετεχόντων

ώρα 11.45 — B. Απολογισμός των διατιθέμενων μέσων
Παρέμβαση του κ. Van Hove σχετικά με τα συστήματα διαμόρφωσης των τιμών.
Παρέμβαση του κ. Schrafl σχετικά με τις μελέτες όσον αφορά το ντάμπινγκ και την αποδοτικότητα».

Στο τέλος της σελίδας 2 διευκρινίζεται *«ώρα 13.15 μ.μ. / 13.30 — Περάτωση της συνεδρίασης, για την οποία δεν θα συνταχθούν πρακτικά»* ([80]).

Μεταξύ των εγγράφων που δόθηκαν από τη Cembureau δεν υπάρχουν ούτε συνοπτικά ούτε πλήρη πρακτικά της συνεδρίασης. Τα έγγραφα αυτά περιλαμβάνουν έγγραφα προετοιμασίας της συνεδρίασης, πίνακες, διαφάνειες, χειρόγραφα σημειώματα (έγγρ. 33126/11560-11577, 11587-11633).

β) *Συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 19 Μαρτίου 1984*

(7) Η συνεδρίαση αυτή συνεκλήθη με επιστολή της Cembureau της 22ας Φεβρουαρίου 1984 (έγγρ. 33126/11714 και 11730).

Οι πίνακες που περιλαμβάνουν τις εισαγωγές από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, δεδομένα για τις παραγωγές, εσωτερικές παραδόσεις, εισαγωγές, εξαγωγές και καταναλώσεις των κρατών μελών της Cembureau, καθώς και διάγραμμα με επεξηγηματικό σημείωμα όσον αφορά την κατάσταση των τιμών, επισυνάφθηκαν στην επιστολή πρόσκλησης (έγγρ .33126/11715 και 11717-11727).

Το διάγραμμα και το επεξηγηματικό σημείωμα αναφέρθηκαν στην παράγραφο 16/α ανωτέρω.

(8) Οι Επικεφαλής Αντιπροσωπείας των κρατών που είναι τώρα μέλη της Κοινότητας και ήταν παρόντες κατά τη συνεδρίαση ήταν οι ακόλουθοι (έγγρ. 33126/11699-11700): Βέλγιο — κ. J. Van Hove· Δανία — ο κ. O. Stevens Larsen· Γαλλία — ο κ. B. Collomb· Γερμανία — ο

([79]) Στο πρωτότυπο:
«Il est utile de rappeler succinctement les circonstances qui sont à la base de notre réunion:
— D'une part, M. Heiberg a soulevé au sein du Groupe de Coordination qu'il préside la question du niveau des prix à l'exportation hors Cembureau et des dangers réels ou potentiels qui pourraient en résulter. Le Groupe de Coordination a reconnu unanimement l'importance de ce problème et a recommandé sa prise en considération urgente par le Comité Exécutif.
— D'autre part, nos collègues irlandais se sont adressés à moi pour exposer les dangers qui menacent leur marché intérieur et ont sollicité mon assistance.C'est l'origine des 2 premiers points de notre ordre du jour:
— Importations de l'Est
— Echanges entre membres
— A sa réunion du 5 novembre le Comité Exécutif a pris connaissance de cette démarché irlandaise et de la recommandation du Groupe de Coordination. Il a pris conscience de l'extrême importance de ces questions et a aussitôt décidé de mettre sur pied une rencontre des Chefs de Délégation et a même consacré une réunion spéciale le 22 décembre pour l'organiser dans les meilleures conditions.
Ceci vous explique pourquoi j'ai cru utile d'inviter en outre aujourd'hui les membres du Comité Exécutif qui ne sont pas Chefs de Délégation.
Je voudrais maintenant préciser très clairement le but et la portée de nos discussions:
— Il s'agit d'abord de présenter, avec votre aide et en toute clarté, les données dont nous disposons dans les trois domaines considérés.
— Nous serons ainsi en mesure d'apprécier les risques pouvant résulter d'un accroissement de certaines importations conjointement avec une réduction marquée du niveau de certains prix, cela avant que ce phénomène n'ait eu le temps de s'étendre en volume et en gravité.
— Notre objectif n'est évidemment pas de prendre ici des décisions de caractère collectif, ni de porter un jugement sur l'état de choses constaté, ni de jouer un rôle d'arbitrage, mais toujours avec votre aide d'évoquer des solutions possibles susceptibles de tempérer l'évolution des marchés et de proposer, au moins sur le plan des principes, certaines règles du jeu que nous avons tous intérêt à respecter.
— Ce que nous attendons ensuite de vous tous, c'est que ces échanges de vue vous encouragent à répandre autour de vous des paroles de sagesse et que s'organisent, chaque fois que nécessaire, des dialogues bi- ou multi-latéraux dans chaque cas d'espèce.
— Le rôle de Cembureau se limitera à ce moment à vous prêter toute assistance particulièrement au niveau de la documentation nécessaire.
Nous allons maintenant passer à l'examen des 3 chapitres de l'ordre du jour que les Directeurs de Cembureau et moi-même vont introduire et animer.
Il est presque inutile de vous dire qu'il n'y aura pas de compte-rendu de nos débats.
Nous envisageons d'achever la réunion vers 13h00 ou même 13h30 et un lunch a été prévu pour ceux qui le désirent (demander le nombre de participants).
Si quelques uns d'entre vous souhaitaient prolonger des discussions en petits groupes, les locaux de Cembureau sont évidemment à leur entière disposition»

([80]) Στο πρωτότυπο:
«13h15./.13h30 — Clôture de la réunion qui ne donnera pas lieu à procès-verbal»

κ. A. Von Engelhardt· Μεγάλη Βρετανία — ο Sir J. Milne· Ελλάς — ο κ. Α. Κανελλόπουλος· Ιρλανδία — ο κ. D. Quirke· Ιταλία — ο κ. A. D'Agostino· Λουξεμβούργο ο κ. J-C. Tesch· Κάτω Χώρες — ο κ. M. Platschorre· Πορτογαλία ο κ. V. Teixeira Lopo· Ισπανία — ο κ. J. Bertrán. Η Cembureau εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρό της κ. J. Bailly και από τους κκ. H. Collis και P. Dutron, Διευθυντή και Εντεταλμένο Διευθυντή.

(9) Το Μνημόνιο προς τον Πρόεδρο, με ημερομηνία 15 Μαρτίου 1984 (έγγρ. 33126/11728-11729), απαριθμεί τα σημεία της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης: *«1. Εισαγωγές από την Ανατολική Ευρώπη· 2. Κατάσταση της ευρωπαϊκής αγοράς· 3. Κατάσταση της παγκόσμιας αγοράς». Το σημείο «2. Κατάσταση της ευρωπαϊκής αγοράς» περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδείξεις: «Το μέρος αυτό της συνεδρίασης διευθύνεται από τον κ. Bailly.*

— *Παρουσίαση σχολίου επί του πίνακα που συνοψίζει την κατάσταση όσον αφορά τις τιμές:*

— *Τα επίπεδα των αναφερομένων τιμών είναι μεν κατά προσέγγιση αλλά, ωστόσο, ενδεικτικά.*

— *Κατά γενικό κανόνα, οι τιμές είναι εκ του εργοστασίου, εκτός για την Αυστρία και τη Μεγάλη Βρετανία και, σε μικρότερο βαθμό, για το Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες.*

— *Η απόκλιση μεταξύ των άκρων που παραμένει από 1 έως 2 αποτελεί αναπόφευκτα πειρασμό.*

— *Είναι, κατά συνέπεια, επιθυμητό να μειωθεί προοδευτικά αυτή η απόκλιση, κυρίως με την αύξηση των χαμηλότερων τιμών (2/3 της παραγωγής πωλούνται σε λιγότερο από 50$, δηλαδή αρκετά κάτω από τις εσωτερικές ιαπωνικές και αμερικανικές τιμές) και συγχρόνως με ένα μετριασμό της εξέλιξης των υψηλών τιμών.*

— *Παρουσίαση ενός σχολίου για τον πίνακα που αναφέρει τις εισαγωγές και εξαγωγές των κρατών μελών.*

— *Προς υπόμνηση, οι συζητήσεις δεν αφορούν το διακρατικό εμπόριο παραδοσιακού χαρακτήρα, και μάλιστα διαρθρωτικού όπως συμβαίνει παραδείγματος χάρη με τις εξαγωγές της Γερμανίας και του Βελγίου προς τις Κάτω Χώρες.*

— *Τα καίρια ζητήματα είναι πάντα:*

— *Οι εξαγωγές της Γερμανίας προς τη Μεγάλη Βρετανία και την Ιρλανδία.*

— *Οι εξαγωγές της Γαλλίας προς τη Γερμανία*

— *Οι εξαγωγές της Ισπανίας προς την Ιρλανδία και τη Μεγάλη Βρετανία.*

— *Είναι δυνατόν να προστεθεί ένα καίριο ζήτημα που αναφέρθηκε πρόσφατα, ήτοι οι εξαγωγές της Ιταλίας προς την Ελβετία.*

— *Να ζητηθούν κατόπιν οι παρεμβάσεις των συμμετεχόντων κατά την ανταλλαγή απόψεων»* ([81])

(10) Οι σημειώσεις όσον αφορά τη συνεδρίαση, με ημερομηνία 2 Απριλίου 1984 (έγγρ. 33126/11733-11737), μνημονεύουν συζητήσεις και παρεμβάσεις όσον αφορά τα τρία θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Οι σημειώσεις αυτές αναφέρουν επίσης τις συζητήσεις επί του σημείου 2 της ημερήσιας διάταξης «Κατάσταση της ευρωπαϊκής αγοράς»: *«Ο πίνακας που αναφέρει την τάξη μεγέθους των τιμών του τσιμέντου (κατ' αρχήν εκ του εργοστασίου) στα κράτη μέλη καθώς και στην Ιαπωνία και στις ΗΠΑ προκαλεί ορισμένες παρατηρήσεις:*

— *Ηνωμένο Βασίλειο:*
Εάν ο πελάτης είχε τη δυνατότητα να παραλάβει τσιμέντο στο εργοστάσιο, η τιμή χύδην θα ήταν περίπου 54$ με αφαίρεση των εξόδων διανομής που αντιπροσωπεύουν 17 ως 18% της τιμής πώλησης εις βάρος της τσιμεντοβιομηχανίας.

— *Σουηδία:*
Η τιμή εκ του εργοστασίου θα έπρεπε να είναι κατώτερη κατά 20% περίπου από την αναφερόμενη αξία.

— *Φιλανδία:*
Επειδή η περιεκτικότητα σε clinker του φιλανδικού τσιμέντου είναι τουλάχιστον 85%, θα ήταν ενδεχομένως προτιμότερο να τεθεί η Φιλανδία στη στήλη «P» του καθαρού Portland.

Συμπεράσματα:

Αν και τα συγκεντρωθέντα στοιχεία δεν είναι πλήρως συγκρίσιμα, λαμβανομένων υπόψη των διαφορών όσον αφορά την ποσόστωση των τιμών, συνεφωνήθη

([81]) Στο πρωτότυπο:
Présentation d'un commentaire sur le tableau résumant la situation en matière de prix:
— Les niveaux de prix indiqués sont approximatifs mais néanmoins significatifs.
— En règle générale, les prix sont ex-works, sauf pour l'Autriche et la Grande-Bretagne et dans une moindre mesure la Belgique et les Pays-Bas.
— L'écart entre extrêmes qui reste de 1 à 2 constitue inévitablement une tentation.
— Il est donc souhaitable de réduire progressivement cet écart, essentiellement en augmentant les prix les plus bas (2/3 de la production sont vendus à moins de 50$, c'est-à-dire bien en-dessous des prix intérieurs japonais et américains) et en même temps par une modération de l'évolution des prix élevés.
— Présentation d'un commentaire sur le tableau indiquant les importations et exportations des pays-membres.
— Pour rappel, les discussions ne portent pas sur le commerce interétats de caractère traditionnel, voire structurel tel que c'est le cas par exemple pour les exportations d'Allemagne et de Belgique vers les Pays-Bas.
— Les points chauds sont toujours:
— Les exportations de l'Allemagne vers la Grande-Bretagne et l'Irlande.
— Les exportations de la France vers l'Allemagne.
— Les exportations de l'Espagne vers l'Irlande et la Grande-Bretagne.
— On peut y ajouter un point chaud nouvellement mentionné, à savoir les exportations de l'Italie vers la Suisse.
— Solliciter ensuite les interventions des participants au cours d'un tour de table».

ότι η οπτική παρουσίαση του φάσματος των τιμών συνιστούσε αποτελεσματικό μέσο προκειμένου να προβληθούν οι υπάρχοντες εν δυνάμει λόγοι της σύγκρουσης.

Η ευρύτερη κυκλοφορία ενός τέτοιου εγγράφου δεν θα ήταν ωστόσο σκόπιμη δεδομένου του κινδύνου εσφαλμένων ερμηνειών στις οποίες θα μπορούσε να οδηγήσει. Επιπλέον, δεν εμφανίζονται οι επιπτώσεις σημαντικών αλλαγών ως προς τις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Εάν θελήσουμε να εξειδικεύσουμε αυτά τα δεδομένα αναφέροντας τις τιμές που χρησιμοποιούνται από τις τσιμεντοβιομηχανίες παρά τις επίσημες τιμές που κοινοποιούνται από τα μέλη, αυτό θα μπορούσε να θεωρηθεί ως αντίθετο με τις ρυθμίσεις της κοινής αγοράς.

Η συζήτηση αφορά κατόπιν τον πίνακα που περιλαμβάνει όλες τις στατιστικές πληροφορίες για το 1983 και κυρίως τις εμπορικές κινήσεις μεταξύ των κρατών μελών. Ο πίνακας προκαλεί τα ακόλουθα σχόλια:

— *Βέλγιο:*
Εφιστάται η προσοχή στο γεγονός ότι, εάν πράγματι ένα μέρος των εξαγωγών τσιμέντου της Γερμανίας προς τις Κάτω Χώρες έχει διαρθρωτικό και παραδοσιακό χαρακτήρα, σ' αυτό προστίθενται από πολλά χρόνια «ανεξέλεγκτες» συμπληρωματικές εξαγωγές προς τις Κάτω Χώρες και το Βέλγιο. Δεδομένου ότι οι προηγούμενες συζητήσεις μεταξύ των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας δεν τροποποίησαν αυτή την κατάσταση πραγμάτων, κρίνεται περιττό να διενεργηθεί παρόμοια συζήτηση στους κόλπους της Cembureau.

Ο Πρόεδρος υπενθυμίζει ότι η διεξαγωγή της παρούσας συνεδρίασης αποφασίστηκε χωρίς καμία αντίρρηση κατά την τελευταία συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής και ζητεί τη γνώμη των άλλων μελών.

— *Ισπανία:*
Η συνέχιση της ανταλλαγής απόψεων σχετικά με αυτό το θέμα είναι επιτακτική, άλλως η Ισπανία είναι έτοιμη να εγκαταλείψει τη Cembureau.

— *Ηνωμένο Βασίλειο:*
Εφόσον καταστεί πλέον δυνατό να εξεταστεί στο επίπεδο αυτό ένα τέτοιο πρόβλημα, διακυβεύεται το μέλλον της Cembureau.

— *Ελβετία:*
Πρέπει να μπορούμε να συζητούμε εδώ γι' αυτά τα προβλήματα και επισημαίνεται σ' αυτό το πλαίσιο ότι οι διαφορές μεταξύ της Ελβετίας και της Ιταλίας είναι καθ' οδόν για την εύρεση μιας λύσης.

— *Ιρλανδία:*
Δεδομένου ότι είναι η χώρα που προκάλεσε παρόμοιες συζητήσεις, η Ιρλανδία έχει την υποχρέωση να ζητήσει τη συνέχιση αυτών των συζητήσεων διότι ήταν ιδιαίτερα χρήσιμες για την άμβλυνση της κατάστασης στην Ιρλανδία.

— *Ιταλία:*
Η Cembureau πρέπει να είναι ένα βήμα όπου οι βιομήχανοι πρέπει να είναι σε θέση να συνειδητοποιούν πλήρως τα ζωτικά προβλήματα.

Συμπεράσματα:

Η πίεση η οποία οφειλόταν στο εμπόριο μεταξύ των μελών υποχώρησε σημαντικά χάρη στη βελτίωση των διμερών επαφών. Οι εξαχθείσες ποσότητες μειώνονται μάλλον αλλά παραμένει η απειλή εκ μέρους των outsiders» ([82]).

([82]) Στο πρωτότυπο:
«Le tableau indiquant l'ordre de grandeur des prix du ciment (en principe départ usine) dans les pays-membres ainsi qu'au Japon et aux USA soulève un certain nombre d'observations:
— Royaume-Uni:
Si le client avait la possibilité de prendre livraison du ciment à l'usine, le prix en vrac serait environ de 54$ par déduction des frais de distribution qui représentent 17 à 18% du prix de vente à la charge de l'industrie cimentière.
— Suède:
Le prix départ usine devrait être inférieur d'environ 20% à la valeur indiquée.
— Finlande:
La teneur en clinker du ciment finlandais étant d'au moins 85%, il serait peut-être préférable de placer la Finlande dans la colonne «p» du Portland pur.
Conclusions:
Bien que les données rassemblées ne soient pas parfaitement comparables eu égard aux différences en matière de quotation des prix, il a été convenu que la présentation visuelle de la gamme des prix était un moyen efficace de mettre en relief les causes potentielles de conflit qui existent.
Une plus large circulation d'un tel document serait toutefois inopportune vu le risque d'interprétations erronées auxquelles elle pourrait conduire.
De plus, les effets de modifications importantes dans les taux de change n'apparaissent pas.
Si l'on voulait affiner ces données en indiquant les prix pratiqués par les sociétés cimentières plutôt que les prix officiels communiqués par les Membres, cela pourrait être considéré comme contraire aux réglementations du Marché commun.
La discussion porte ensuite sur le tableau contenant toutes les informations statistiques pour 1983 et notamment les mouvements commerciaux entre les pays-membres. Il donne lieu aux commentaires suivants:
— *Belgique:*
L'attention est attirée sur le fait que, si effectivement une partie des exportations de ciment de l'Allemagne vers les Pays-Bas ont un caractère structurel et traditionnel, il s'y ajoute depuis plusieurs années des exportations «sauvages» complémentaires vers les Pays-Bas et la Belgique. Les discussions précédentes entre Chefs de Délégation n'ayant pas modifié cet état de choses, il est estimé inutile de tenir un pareil débat au sein de Cembureau.
Le Président rappelle que la tenue de la présente réunion a été décidée sans aucune opposition lors de la dernière réunion du Comité Exécutif et sollicite l'avis des autres membres.
— *Espagne:La poursuite d'échanges de vues sur ce sujet est impérative, faute de quoi l'Espagne serait prête à quitter Cembureau.*
— *Royaume-Uni:Si l'on ne parvenait plus à traiter à ce niveau un tel problème, l'avenir de Cembureau est en cause.*
— *Suisse:*
On doit pouvoir discuter ici de ces problèmes et il est signalé dans ce contexte que le différend entre la Suisse et l'Italie est en voie de trouver une solution.
— *Irlande:*
Etant le pays qui a provoqué de pareilles discussions, l'Irlande a le devoir de demander la poursuite de ces discussions car elles ont été d'une grande utilité pour apaiser la situation en Irlande.
— *Italie:*
Cembureau doit être un forum où les industriels doivent pouvoir prendre pleinement conscience des problèmes vitaux.
Conclusions:
La pression due au commerce inter-membres s'est affaiblie nettement grâce à l'amélioration des contacts bilatéraux. Les quantités exportées sont plutôt en diminution mais il reste la menace en provenance des outsiders»

(11) Εκτός των εγγράφων που αναφέρθηκαν ανωτέρω, τα ακόλουθα έγγραφα περιλαμβάνονταν στο φάκελο το σχετικό με τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 19 Μαρτίου 1984: επιστολή της 20ης Ιανουαρίου 1984 με την οποία ο κ. Bailly, Πρόεδρος της Cembureau, πληροφορεί τον κ. Bertran, Πρόεδρο της Asland, ότι επιθυμεί μία φιλική διευθέτηση του προβλήματος των ισπανικών εξαγωγών προς το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία (έγγρ. 33126/11697)· σημείωμα της 13ης Μαρτίου 1984 με τίτλο «Εξαγωγές τσιμέντου από την Ιταλία προς την Ελβετία — Απολογισμός μιας τηλεφωνικής επικοινωνίας με τον κ. d'Agostino» (έγγρ. 33126/11698)· επιστολές της 16ης Φεβρουαρίου 1984 του κ. Bailly, Προέδρου της Cembureau, στους κκ. Bertrán, Πρόεδρο της Asland, και Κανελλόπουλο, Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τιτάν, στις οποίες γίνεται αναφορά στο πρόβλημα των σχέσεων μεταξύ της Cembureau και Export Committee (έγγρ. 33126/11701-11702)· χειρόγραφο σημείωμα σχετικά με την Export Policy Committee (έγγρ. 33126/11703)· πρακτικά της συνεδρίασης της European Cement Export Committee της 7ης Δεκεμβρίου 1983 (έγγρ. 33126/11704 -11713)· χειρόγραφο σημείωμα «Export Cooperation — Jan. 84» (έγγρ. 33126/11732).

γ) *Συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 7 Νοεμβρίου 1984*

(12) Η συνεδρίαση αυτή, που συνεκλήθη με επιστολή της 17ης Οκτωβρίου 1984 (έγγρ. 33126/11748), είχε την ακόλουθη ημερήσια διάταξη (έγγρ. 33126/11749):

«1. *Εισαγωγές από την Ανατολική Ευρώπη*

— *Κατάσταση και προβλέψεις*

— *Δραστηριότητες των εμπόρων*

— *Καταγγελίες αντιντάμπινγκ και μέτρα.*

2. *Εξέλιξη της παγκόσμιας αγοράς*

— *Πρόοδος στη συνεργασία μεταξύ των ευρωπαίων παραγωγών.*

— *Ενδεχόμενη επίπτωση του τσιμέντου της Ανατολικής Ευρώπης στις παγκόσμιες αγορές.*

— *Εξελίξεις της Άπω Ανατολής».* ([83])

Προετοιμάστηκε ένα σχέδιο προοιμίου για τη συνεδρίαση (έγγρ. 33126/11751).

(13) Οι Επικεφαλής Αντιπροσωπείας των κρατών που είναι τώρα μέλη της Κοινότητας και ήταν παρόντες κατά τη συνεδρίαση ήταν οι ακόλουθοι (έγγρ. 33126/11752): Βέλγιο — ο κ. J. Van Hove· Δανία — ο κ. O. Stevens Larsen· Γαλλία — ο κ. B. Collomb· Γερμανία — ο κ. P. Schuhmacher· Μεγάλη Βρετανία ο Sir J. Milne· Ελλάς — ο κ. A. Κανελλόπουλος· Ιρλανδία — ο κ. D. Quirke· Ιταλία — ο κ. C. Cesareni· Λουξεμβούργο — ο κ. J-C. Tesch· Πορτογαλία ο κ. V. Teixeira Lopo· η απουσία των Επικεφαλής της Ισπανίας και των Κάτω Χωρών είναι δικαιολογημένη· η Cembureau εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρό της κ. J. Bailly και από τους κκ. H. Collis και P. Dutron, Διευθυντή και Εντεταλμένο Διευθυντή.

(14) Οι «Summary notes» της 12ης Νοεμβρίου 1984 (33126/11754-11755) αποδίδουν, κατά τον ακόλουθο τρόπο τις συζητήσεις επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης:

«Εισαγωγές από την Ανατολική Ευρώπη

.....

Εξελίξεις της παγκόσμιας αγοράς

Κατάσταση

.....

Ελληνο-ισπανική συμφωνία ([84])

Η συμφωνία αυτή θεωρείται απ' όλες τις πλευρές ως βασική προϋπόθεση εάν επιθυμείται η επίτευξη καλύτερων τιμών εξαγωγής και η αποφυγή του κινδύνου μιας αποσταθεροποίησης στην Ευρώπη. Συνεχίστηκαν οι διαπραγματεύσεις κατά τη διάρκεια πολλών μηνών μεταξύ τεσσάρων ισπανικών επιχειρήσεων και τριών ελληνικών, μολονότι δεν έγινε γνωστή η δυναμική των συζητήσεων. Επιτεύχθηκαν ορισμένα αποτελέσματα, αλλά μέχρι τώρα δεν υπήρξε επίπτωση επί των τιμών. Συζητήσεις πραγματοποιήθηκαν επίσης με την Ιαπωνία και την Κορέα. Η γενική εντύπωση, ωστόσο, είναι ότι το βασικό πρόβλημα αποτελεί η επίτευξη σταθερής συμφωνίας μεταξύ των μεγαλύτερων ευρωπαίων εξαγωγέων.

Το τσιμέντο της Ανατολικής Ευρώπης στις παγκόσμιες αγορές

.....

Έμποροι

.....

([83]) Στο πρωτότυπο:
«1. East European imports
— Situation and forecast
— Activities of traders
— Anti-dumping complaints and measures.
2. *World market developments*
— Progress in co-operation between European producers.
— Possible effect of East European cement on world markets.
— Far Eastern developments».

([84]) Η εν λόγω συμφωνία υπεγράφη στις 16 Οκτωβρίου 1984 (έγγρ. 33126/19261-19284) από τέσσερις ισπανικές και τρεις ελληνικές επιχειρήσεις.
Τα μέρη της συμφωνίας συμφώνησαν τη δημιουργία μιας Cement Marketing Association και τη χογήρηση ποσοστώσεων για τις εξαγωγές τους εκτός Ευρώπης. Αυτή η συμφωνία έπρεπε να ισχύσει μέχρι το τέλος του 1986. Φαίνεται όμως ότι εφαρμόστηκε εν μέρει για λόγους τραπεζικών εγγυήσεων τις οποίες τα μέρη είχαν αναλάβει την υποχρεώση να προσκομίσουν και ορισμένες από αυτές δεν μπόρεσαν να τις προσκομίσουν. Τα ίδια μέρη υπέγραψαν άλλη συμφωνία στο Λονδίνο στις 6 Φεβρουαρίου 1986, με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 1986 έως 31ης Δεκεμβρίου 1987, η οποία διέπετο από τους ίδιους κανόνες με την Cement Marketing Association και της οποίας η εφαρμογή εξαρτάτο με την παροχή τραπεζικών εγγυήσεων (έγγρ. 19295-19310). Δεν είναι γνωστή η εφαρμογή αυτής της τελευταίας συμφωνίας.

Γενικά συμπεράσματα

Η κατάσταση ήταν σοβαρή και οι τιμές εξαγωγής πολύ χαμηλές. Υπήρχε πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στην Ευρώπη και στην Άπω Ανατολή, της οποίας έπρεπε να γίνει χρήση κατά υπεύθυνο τρόπο.

Πρέπει να εκφραστεί ικανοποίηση για τις προσπάθειες που κατέβαλαν η ελληνική και η ισπανική τσιμεντοβιομηχανία προς την επίτευξη συμφωνίας, και τα άλλα κράτη μέλη είναι έτοιμα, εφόσον τους ζητηθεί, να υποστηρίξουν πλήρως τις προσπάθειές τους. Μικρές ποσότητες που μπορούν να έλθουν από άλλες χώρες δεν πρέπει να ενοχλήσουν την αγορά εφόσον υπερισχύει η αμοιβαία εμπιστοσύνη» ([85]).

(15) Εκτός από τα έγγραφα που αναφέρθηκαν ανωτέρω, τα ακόλουθα έγγραφα περιλαμβάνονταν στο φάκελο το σχετικό με τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 7 Νοεμβρίου 1984: δέκα τέλεξ (έγγρ. 33126/11739-11747 και 11750)· χειρόγραφο σημείωμα δύο σελίδων «Projected Meeting 7 Νοεμβρίου 1984- Information to be collected about traders» (έγγρ. 33126/11756-11757)· χειρόγραφο σημείωμα «Preparation Meeting Head Delegates 7 Νοεμβρίου 1984» (έγγρ. 33126/11758)· χειρόγραφο σημείωμα που ενδεχομένως προβαίνει σε απολογισμό των τηλεφωνικών συζητήσεων με Milne (17/9) σχετικά με τις συζητήσεις μεταξύ ελλήνων και ισπανών παραγωγών, με Milne (13/9) σχετικά με τις τιμές στη ζώνη του Μπέλφαστ, με Heiberg και Bertrán (17/9) σχετικά με τις εξαγωγές από την Ανατολική Ευρώπη (έγγρ. 33126/11759)· χειρόγραφο σημείωμα 13 σελίδων (λείπει η σελίδα 4) το οποίο φαίνεται ότι είναι απόλυτα συνοπτικό πρακτικό της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας (έγγρ. 33126/11762-11773)· σημειώματα, πίνακες και καταστάσεις για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες (έγγρ. 33126/11760-11761, 11774-11789).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Οι διμερείς και πολυμερείς σχέσεις μεταξύ των παραγωγών των χωρών της Κοινότητας

20. **Γαλλία — Ιταλία**

(1) Η κατάσταση των εργοστασίων τσιμέντου εκατέρωθεν των γαλλο-ιταλικών συνόρων είναι η εξής: πλησίον του Cuneo, η Buzzi έχει ένα εργοστάσιο στο Robilante και η Italcementi στο Borgo S. Dalmazzo· η Unicem είχε μέχρι το 1987 ένα εργοστάσιο στο Morano Po (πλησίον της Alessandria)· σε μικρή απόσταση από τη Νίκαια, η Lafarge έχει ένα εργοστάσιο στο Contes-Les-Pins και η Vicat στο Grave-de-Peille· στο Bouches-du-Rhône η Lafarge έχει ένα εργοστάσιο στη La Malle και η Ciments Français στην Ranville· στη Gard η Ciments Français έχει ένα εργοστάσιο στο Beaucaire.

(2) Κατά την υπό εξέταση περίοδο, οι τιμές των ιταλών παραγωγών είναι κατά +20% χαμηλότερες από τις τιμές των γάλλων παραγωγών.

(3) *Lafarge —Buzzi.* Στις 26 Οκτωβρίου 1988, ο κ. Emanuele Buzzi και ο κ. Pierre Saint-Hillier της Lafarge είχαν συνομιλία. Τα πρακτικά της συνομιλίας αυτής, που συνέταξε η Lafarge, περιγράφουν ως εξής το περιεχόμενο των συζητήσεων (έγγρ. 33126/6857/β): «Εξετάσθηκαν διάφορα θέματα:

1. *Νότιος Γαλλία*

Ο κ. Emanuel (μετά από συνομιλία με τον κ. Liduena) αντελήφθη ότι είχε τρεις δυνατότητες:

— να κατασκευάσει εργοστάσιο clinker σε παράκτια περιοχή·

— να κατασκευάσει εργοστάσιο κονιορτοποίησης·

— να κλείσει το εργοστάσιο. Να εξετάσει την αγορά. Να ιδρύσει εταιρεία για προμήθειες είτε από το La Malle, είτε από το Robilante, είτε από το εξωτερικό (π.χ. εισαγωγές από την Ελλάδα).

Τον διαβεβαίωσα ότι το θέμα δεν ήταν επείγον, επειδή είχαμε μπροστά μας 15 έως 20 χρόνια αποθεμάτων. Το κυριότερο πρόβλημα είναι η άδεια εκμετάλλευσης.

Η κατάσταση της Buzzi:

— Η αγορά ανήκει στην Ciments Lafarge.

— Δεν προτίθεται να εγκατασταθεί στην Κυανή Ακτή για να διαταράξει την αγορά.

— Έχει μόνο 2 - 3 πελάτες εδώ και 20 χρόνια.

— Ο πόλεμος είναι ανώφελος.

([85]) Στο πρωτότυπο:
«East European imports
. . . . . .
World market developmentsSituation
. . . . . .
Greek/Spanish Agreement
This is unanimously considered as the basic criterion if better export prices are to be achieved, and the risk of a destabilisation in Europe avoided. Negotiations have been proceeding for several months between four Spanish and three Greek companies, though the mechanism of the discussions were not described. Some results have been achieved, but there has been no effect so far on prices. Discussions have already been held also with Japan and Korea. The general sentiment, however, is that the main problem is to achieve a firm understanding between the major European exporters.
East European cement on world markets
. . . . . .
Traders
. . . . . .
General conclusions
The situation was serious and export prices damagingly low. There was surplus capacity both in West Europe and the Far East, which had to be used in responsible manner.
The Greek and Spanish cement industries were to be congratulated on their efforts to reach understanding, and other Member countries were prepared, if requested, to support fully their endeavours. Small quantities expected by other countries would not disturb the market if mutual confidence prevailed».

— Πρέπει να συναφθούν συμφωνίες για να αποφευχθούν οι συγκρούσεις.

— Είναι διατεθειμένη να εξετάσει το ενδεχόμενο κοινών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων» ([86]).

Στα πρακτικά αυτά αναφέρεται ότι εκφράσθηκε η επιθυμία κατανομής της αγοράς της Κυανής Ακτής, καθώς και μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης κατανομής των πηγών εφοδιασμού σε τσιμέντο.

(4) *Société des Ciments Français — Buzzi*

Στις 17 Μαρτίου 1988, η Ciments Français ανεκοίνωσε τις τιμές που ίσχυαν από τις 2 Μαρτίου 1987. Στο σχετικό σημείωμα αναφέρονται τα εξής: «Απαντώντας στο τέλεξ που λάβαμε σήμερα, σας συναποστέλλουμε τον πίνακα τιμών εργοστασίου για το τσιμέντο σε σάκους και το τσιμέντο χύδην. Δεν έχει ληφθεί ακόμη απόφαση για το χρονοδιάγραμμα αναπροσαρμογής των τιμών. Κατά το τρέχουν έτος προβλέπεται μέση αύξηση 1% έως 1,5%» ([87]) (έγγρ. 33126/11982-11987).

(5) *Vicat — Buzzi*

Μετά από αίτημα της Buzzi (έγγρ. 33126/11974), στις 11 Μαΐου 1983 η Vicat διαβίβασε στη Buzzi τον τιμοκατάλογο που ίσχυε από την 1η Ιουνίου 1983 (έγγρ. 33126/11973), η δε Buzzi γνωστοποίησε στη Vicat με τέλεξ την ίδια ημέρα και στις 16 Μαΐου 1983 τις τιμές εκ του εργοστασίου του Robilante που ίσχυαν από τις 28 Φεβρουαρίου 1983 (έγγρ. 33126/11975-11977). Στις 23 Απριλίου 1986, η Buzzi έστειλε στη Vicat το ακόλουθο τέλεξ (έγγρ. 33126/6144): «Εκτός από τη Νίκαια, λάβαμε παραγγελίες τσιμέντου και από την Τουλόν. Δώσαμε αρνητική απάντηση σε όλους και έχουμε την πρόθεση να συνεχίσουμε να το πράττουμε. Πληροφορηθήκαμε ότι οι τιμές σας αυξήθηκαν πρόσφατα. Παρακαλείσθε να μας γνωστοποιήσετε: τις τιμές εκ του εργοστασίου για το τσιμέντο χύδην και σε σάκους, το ποσοστό αύξησης καθώς και τις αυξήσεις των τιμών που προβλέπονται κατά το τρέχον έτος. Οι τιμές μας από το Μάρτιο του 1986 είναι: τιμή εκ του εργοστασίου λιρέττες/Τόνο, (;), (;), λιρέττες/τόνο 81.EPP τιμή εκ του εργοστασίου. Το ποσοστό αύξησης ήταν 4.5% περίπου. Προβλέπουμε/ελπίζουμε ότι το Σεπτέμβριο θα γίνει νέα αύξηση κατά 3%» ([88]). Η Vicat διαβίβασε στη Buzzi τον τιμοκατάλογο που ίσχυε από την 1η Ιουλίου 1986 (έγγρ. 33126/11971), στο επάνω μέρος του οποίου η Buzzi σημείωσε τα εξής: «+6,3% για το τσιμέντο χύδην σε σύγκριση με το Μάρτιο του 1986· +18,79% για το τσιμέντο σε σάκους.

(6) Η Επιτροπή κρίνει ότι η εκ μέρους της Ciment Français γνωστοποίηση του τιμοκαταλόγου και της προβλεπόμενης αύξησης των τιμών της, καθώς επίσης και η εκ μέρους της Vicat γνωστοποίηση του τιμοκαταλόγου της έχουν ως στόχο να δώσουν στη Buzzi τη δυνατότητα να ευθυγραμμίσει τις τιμές για τις πωλήσεις τσιμέντου στη Γαλλία προς εκείνες της Ciment Français και της Vicat. Η Επιτροπή κρίνει επίσης ότι η επιστολή με την οποία η Buzzi ενημέρωσε τη Vicat ότι είχε αρνηθεί να εκτελέσει παραγγελίες τσιμέντου από τη Νότιο Γαλλία και ότι είχε την πρόθεση να συνεχίσει να το πράττει, εντάσσεται στο πλαίσιο κατανομής της αγοράς στη Νότιο Γαλλία.

(7) Οι εν λόγω γαλλικές επιχειρήσεις κρίνουν ότι, για οικονομικούς λόγους που έχουν κυρίως σχέση με το κόστος μεταφοράς, η αγορά πλησίον των ιταλικών συνόρων δεν τις ενδιαφέρει.

Η Buzzi επιβεβαιώνει, παρά τα εμπόδια που χρειάσθηκε να υπερπηδήσει (κόστος μεταφοράς, τελωνείο, διαφορά ποιότητας μεταξύ των ιταλικών και γαλλικών τσιμέντων) και παρά τη δυνατότητα που είχε να διοχετεύσει την παραγωγή της στις πλησιέστερες και αποδοτικότερες αγορές, εξάγει, από τα τέλη της δεκαετίας του '60 σημαντικές ποσότητες («interessanti quantità») τσιμέντου στη Νότιο Γαλλία. Παρατηρεί ότι, εάν είχε συνάψει συμφωνίες με τους γάλλους παραγωγούς, δεν θα αντιμετώπιζε τόσα προβλήματα στην προσπάθειά της να αποκτήσει μερίδιο στην αγορά της Γαλλίας. Το γεγονός ότι ανέλαβε το δύσκολο έργο των εξαγωγών καταδεικνύει ότι η Buzzi ενήργησε τελείως αυτόνομα, υπακούοντας αποκλειστικά στη λογική του επιχειρηματία που αναζητεί νέες αγορές. Η Buzzi υποστηρίζει επίσης ότι οι τιμές της ήταν χαμηλότερες από τις τιμές του τιμοκαταλόγου που της είχαν διαβιβάσει οι γάλλοι παραγωγοί.

Από τα στοιχεία που περιέχονται στην απάντηση της Buzzi στην κοινοποίηση των αιτιάσεων (σελ. 15) προκύπτει ότι οι πωλήσεις τσιμέντων της Buzzi στη Γαλλία,

([86]) Στο πρωτότυπο:
«Plusieurs sujets ont été abordés:
1. *Le Sud de la France*
Emanuel a compris (suite à l'entrevue avec G. Liduena) qu'il avait trois possibilités:
— Faire une usine à clinker près de l'eau
— Faire une station de broyage
— Fermer l'usine. Négocier le marché. Réalisation d'une Société pour fournir, soit à partir de La Malle, soit à partir de Robilante, soit à partir d'import (La Grèce par exemple).
Je lui ai affirmé qu'il n'y avait pas d'urgence car nous avions devant nous 15 à 20 ans de réserves. Le problème se situe principalement au niveau du permis d'exploitation.
La position de Buzzi:
— Le marché appartient à Ciments Lafarge.
— Aucun souhait de venir sur la Côte d'Azur pour perturber le marché.
Ils ont seulement 2 ou 3 clients depuis vingt ans.
— La guerre est inutile.
— Il faut faire des accords pour éviter des conflits.
— Prêts à regarder une affaire en commun.»

([87]) Στο πρωτότυπο:
«En réponse au telex de ce jour, ci-joints nos barêmes de prix ciment sac et vrac au départ des usines. Le calendrier de révisions des prix n'est pas décidé à ce jour. Une hausse moyenne de 1% à 1,5% sur l'année en cours est envisagée.»

([88]) Στο πρωτότυπο: «Ci giungono richieste di forniture cemento, oltre che da Nizza, anche da Tolone. Abbiamo già dato risposta negativa a tutte e intendiamo continuare a farlo. Sappiamo che recentemente i Vs/prezzi sono aumentati. Gradiremmo conoscere: i prezzi, franco fabbrica, per merce sfusa e in sacchi, qual è stata la percentuale di aumento. Se ci sono previsioni di altri aumenti nell'anno. I nostri prezzi, dal marzo 1986, sono: (illeggibile) Lire/tonn. (illeggibile) franco fabbrica. (illeggibile) Lire/tonn. 81.EPP Franco fabbrica (illeggibile).La percentuale di aumento è stata del 4,5 per cento circa. Prevediamo/speriamo altro aumento settembre 3 per cento».

ενώ μέχρι το 1986 αυξάνονταν, από το 1987 άρχισαν να μειώνονται σημαντικά. Κατά τη γνώμη της Buzzi, η κάμψη των πωλήσεών της στη Γαλλία οφείλεται στο γεγονός ότι απώλεσε δύο σημαντικούς πελάτες, οι οποίοι επώλησαν τις επιχειρήσεις τους σε γάλλους παραγωγούς τσιμέντου. Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί το γεγονός ότι η Buzzi μπορεί να απώλεσε δύο σημαντικούς πελάτες, γνωρίζει όμως ότι η εταιρεία αυτή αρνήθηκε να εφοδιάσει τσιμέντο σε νέους πελάτες, ότι στις 25 Απριλίου 1986 γνωστοποίησε στη Vicat με τέλεξ ότι αρνήθηκε να εκτελέσει παραγγελίες τσιμέντου και ότι θα συνέχιζε να το πράττει, και ότι εξέφρασε στη Lafarge, κατά τη συνομιλία της 26ης Νοεμβρίου 1988, την πρόθεσή της να μη διαταράξει την αγορά στη Νότιο Γαλλία και την επιθυμία της να διατηρήσει μόνο τη σημερινή της πελατεία. Συνεπώς, η μείωση των πωλήσεων τσιμέντου της Buzzi στη Γαλλία από το 1987 πρέπει να αποδοθεί σε συνεννοήσεις της Buzzi με τους γάλλους παραγωγούς Vicat και Lafarge.

Όσον αφορά το γεγονός ότι οι τιμές πώλησης της Buzzi στη Γαλλία ήταν χαμηλότερες εκείνων που εμφαίνονται στους τιμοκαταλόγους των γάλλων παραγωγών, αρκεί να υπενθυμισθεί ότι οι χαμηλότερες αυτές τιμές δικαιολογούνται από το γεγονός ότι οι κατηγορίες αντοχής των τσιμέντων «Portland» που πωλούνται από τη Buzzi στη Γαλλία (κατηγορίες 325 και 425) είναι κατώτερες των αντίστοιχων κατηγοριών αντοχής των τσιμέντων που παράγονται και πωλούνται από γαλλικές τσιμεντοβιομηχανίες (κατηγορίες 350 και 450).

21. **Ισπανία — Πορτογαλία**

(1) Οι πορτογάλοι παραγωγοί Cimpor και Secil καθώς και η ένωση των ισπανών παραγωγών «Oficemen» πραγματοποίησαν, κατά την περίοδο 1985 - 1989, πολλές συνεδριάσεις με θέμα τις εξαγωγές τσιμέντου, που γίνονται ιδίως από την Πορτογαλία στην Ισπανία, της διαφοράς των τιμών στις δύο αυτές χώρες. Στις συνεδριάσεις αυτές η Oficemen εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρό της, επικουρούμενο από μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

(2) Στις 22 Ιουλίου 1985, τα δύο μέρη συμφώνησαν, όπως προκύπτει από τα πρακτικά της Cimpor (έγγρ. 33322/155-157), τα ακόλουθα: «Τα παρόντα μέρη, που μπορούν να θεωρηθούν ως εκπρόσωποι των παραγωγών τσιμέντου της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, εξέφρασαν την αμετακίνητη προσήλωσή τους στην αρχή σύμφωνα με την οποία δεν πρέπει να διακινείται τσιμέντο από την Ισπανία προς την Πορτογαλία και αντίστροφα, εκτός και εάν αυτό είναι επιθυμητό ή ελέγχεται από την τσιμεντοβιομηχανία καθεμιάς των δύο χωρών. Εντούτοις, τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η σαφής αυτή συμφωνία δεν αποκλείει το ενδεχόμενο παρεμβάσεων «τρίτων» (διανομέων, εμπόρων λιανικής πώλησης, καταναλωτών, μεταφορέων, κλπ.) που μπορούν να αμφισβητήσουν τις προθέσεις των δύο μερών, χωρίς τα μέρη αυτά να είναι σε θέση να ελέγχουν την κατάσταση. Σε περίπτωση κατά την οποία προκύψουν παρόμοιες καταστάσεις, τα δύο μέρη οφείλουν να προβαίνουν σε ανοικτή ανταλλαγή πληροφοριών για την εξεύρεση λύσεως ([89]). Αφού τόνισαν το γεγονός ότι η διακίνηση τσιμέντων ενθαρρύνεται από τις διαφορές των τιμών μεταξύ Ισπανίας και Πορτογαλίας, εξέφρασαν ελπίδα ότι οι τιμές στην Πορτογαλία θα αυξηθούν κατά 10% τον Οκτώβριο, και επεσήμαναν τις δυσκολίες τις οποίες οι κοινοτικοί κανόνες ανταγωνισμού καθώς και οι αντίστοιχοι κανόνες των δύο χωρών ενδέχεται να δημιουργήσουν κατά τη λήψη των αποφάσεών τους, τα μέρη συμφώνησαν να επανεξετάσουν την κατάσταση τον Οκτώβριο του 1985. Η Επιτροπή δεν διαθέτει κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση τον Οκτώβριο· Ωστόσο, σύμφωνα με έγγραφο της Hispacement (έγγρ. 33322/2901), είχε διεξαχθεί συνεδρίαση το Δεκέμβριο: «Ο κ. Bordado μου επεσήμανε ότι οι πρόεδροι των εταιρειών τσιμέντων της Πορτογαλίας συναντήθηκαν στα γραφεία της Oficemen με τους ισπανούς συναδέλφους τους το Δεκέμβριο του παρελθόντος έτους, και ότι στη συνεδρίαση αυτή αποφασίσθηκε να απαγορευθεί κάθε εξαγωγή από τη μια χώρα στην άλλη. Με διαβεβαίωσε ότι η Secil είναι αποφασισμένη να εφαρμόσει τη συμφωνία αυτή. Με πληροφόρησε ότι διάφορες εταιρείες είχαν ζητήσει πρόσφατα από τη Cimpor να εξάγει προϊόντα στην Extremadura της Ισπανίας. Οι παραγγελίες αυτές ήταν πειρασμός στο οποίο η Cimpor δεν ενέδωσε παρά το γεγονός ότι οι εταιρείες τσιμέντου των δύο χωρών ήταν πιθανό να υποστούν ζημίες υιοθετώντας την απόφαση αυτή» ([90]).

(3) Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου της Oficemen (έγγρ. 33322/1311 και 1314), στις 20 Ιανουαρίου 1986, πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση μεταξύ της Oficemen, της Cimpor και της Secil με θέμα την αμοιβαία ενημέρωση όσον αφορά την εξέλιξη των εξαγωγών τσιμέντου μεταξύ των δύο χωρών. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης αυτής, οι πορτογάλοι παραγωγοί πληροφόρησαν την Oficemen ότι οι πορτογαλικές τιμές είχαν αυξηθεί κατά 650 Εσκούδα/τόνο, και ότι τα δύο μέρη είχαν συμφωνήσει να ενημερώνονται αμοιβαία όσον αφορά τις εξαγωγές για τις οποίες θα διέθεταν στοιχεία.

([89]) Στο πρωτότυπο:
«1. Os presentes, que se podem considerar os representantes da industria de produçào de cemento de Espanha e de Portugal, manifestaram a sua adesào inequivoca ao principio de que nào deverào haver movimentos de cimento de Espanha para Portugal e de Portugal para Espanha, a nào ser que sejam solicitados e controlados pelas industrias cimenteiras de cada um dos paises.
2. Todavia, reconneceram que esta posiçào de acordo inequivoca nào evita que haja intervençào de «terceiros», (Distribuidores, Retalhistas, Consumidores, Camionistas, etc.), que possam pôr em causa as intençoes das duas partes, sem que as mesmas possam exercer um controle efectivo.
No caso de ocorrência destas situaçòes, as duas partes deverào proceder a uma troca de informaçòes completamente aberta a fim de se tentar encontrar uma soluçào para o problema».

([90]) Στο πρωτότυπο:
«El Sr. Bordado me dice que los Presidentes de las Compañias cementeras portuguesas se reunieron en Oficemen con sus homólogos españoles en el pasado mes de Diciembre, llegando a la decisión de que ninguno de los paises exportaria al otro.
Me confirma que SECIL está firmenente dispuesto a cumplir con ese compromiso. Me indica que CIMPOR últimamente ha tenido muchas solicitudes para exportar a España por la zona de Extremadura, que han supuesto una tentación para CIMPOR pero hasta el momento ha desistido, al valorar finalmente el perjudicio que podría suponer para las compañias cementeras de ambos paises la adopción de esa decisión».

(4) Στις 21 Ιανουαρίου 1987 πραγματοποιήθηκε μια άλλη συνεδρίαση για την οποία συνετάγησαν δύο πρακτικά: τα μεν (χειρόγραφα) στην πορτογαλική γλώσσα (έγγρ. 33322/164-166), τα δε στην ισπανική (33322/1406-1408). Από τα πρακτικά αυτά προκύπτει ότι: οι ισπανοί παραγωγοί εξέφρασαν την ανησυχία τους για την αύξηση των εξαγωγών στην Extremadura πορτογαλικού τσιμέντου σε σάκους και την έναρξη εξαγωγών πορτογαλικού τσιμέντου χύδην στην Galice, καθώς και ότι οι πορτογάλοι παραγωγοί απέδωσαν τις εν λόγω ροές τσιμέντου στο γεγονός ότι οι τιμές είναι διαφορετικές και δεν λαμβάνουν υπόψη τη διαφορά ποιότητας μεταξύ πορτογαλικών και ισπανικών τσιμέντων, και πρότειναν μια μεσοπρόθεσμη λύση που συνίσταται σε μια πολιτική αύξησης των τιμών του πορτογαλικού τσιμέντου, και μια βραχυπρόθεσμη λύση που συνίσταται σε μια πολιτική αποθάρρυνσης των πορτογάλων επιχειρηματιών οι οποίοι εξάγουν προϊόντα σε παραμεθόριες περιοχές.

(5) Κατά τη συνεδρίαση της 6ης Μαρτίου 1987, για την οποία υπάρχουν πρακτικά στην ισπανική γλώσσα (έγγρ. 33322/1410-1412), συζητήθηκαν κυρίως δύο θέματα: οι τιμές του πορτογαλικού τσιμέντου σε συνδυασμό με τις εξαγωγές στην Ισπανία και το πορτογαλικό τσιμέντο P-300 που δεν ανταποκρίνεται στις ισπανικές προδιαγραφές και του οποίου η χρησιμοποίηση θα πρέπει να απαγορευθεί από τις αρχές της χώρας αυτής. Κατά την εν λόγω συνεδρίαση, οι πορτογάλοι παραγωγοί ενεχείρησαν στους ισπανούς συναδέλφους τους κατάλογο των ισπανών επιχειρηματιών οι οποίοι τους είχαν ζητήσει τιμοκατάλογο για το τσιμέντο (έγγρ. 33322/172), και εξετάστηκε η κατάσταση των εξαγωγών πορτογαλικού τσιμέντου στην Ισπανία από κάθε σημείο εισόδου (Valencia de Alcántara, Badajoz, Tuy) για κάθε μήνα του 1986 και για το τρίμηνο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 1987 (έγγρ. 33322/170).

(6) Κατά τη διάρκεια των ελέγχων δεν βρέθηκαν πρακτικά για διάφορες συνεδριάσεις: η διεξαγωγή των οποίων προκύπτει από τα ακόλουθα έγγραφα:

— Η διεξαγωγή της συνεδρίασης της 25ης Ιουνίου 1987 προκύπτει από το έγγραφο της Cimpor «Programa de Acçào Conjunta» (έγγρ. 33322/79)·

— η διεξαγωγή των συνεδριάσεων της 10ης Νοεμβρίου 1987 και της 5ης Φεβρουαρίου, 21ης Απριλίου, 10ης Μαΐου και 27ης Ιουλίου 1988 προκύπτει από τα έγγραφα της Cimpor «Programa de Acçào Conjunta» (έγγρ. 33322/84, 85, 88, 89, 90 αντίστοιχα) και από τα τέλεξ και τους καταλόγους με τα ονόματα των παρόντων (έγγρ. 33322/160, 161, 270-276, 158-159, 1397-1399)·

— η διεξαγωγή των συνεδριάσεων της 28ης Οκτωβρίου 1988, 12ης Ιανουαρίου 1989, 23ης Φεβρουαρίου 1989, 24ης Απριλίου 1989 προκύπτει από τα έγγραφα της Cimpor «Programa de Acçào Conjunta» (έγγρ. 33322/ 92, 93, 95, 96).

(7) Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων αυτών εξετάσθηκαν τα δεδομένα σχετικά με την ετήσια κατάσταση των εξαγωγών πορτογαλικού τσιμέντου στην Ισπανία από κάθε σημείο εισόδου (έγγρ. 33322/162, 177, 181, 252).

(8) Μια σειρά τέλεξ του 1988 και του 1989 ((έγγρ. 33322/ 485-486, 493-495, 512-513, 530-532, 537-538, 549-550) δείχνει ότι η Cimpor αρνήθηκε να εκτελέσει κάθε παραγγελία τσιμέντου από την Ισπανία δίδοντας τη στερεότυπη απάντηση «δεν έχουμε δυνατότητα εξαγωγής».

Ένας ισπανός έμπορος ονόματι Tracoisa, ο οποίος έλαβε αρνητική απάντηση όταν ζήτησε τσιμέντο για να το εξάγει όχι μόνο στην Ισπανία (έγγρ. 33322/512-513, 566-567) αλλά και στις χώρες της Μπενελούξ (έγγρ. 33322/527-529), έστειλε στις 13 Μαρτίου 1989 το ακόλουθο τέλεξ στη Cimpor (έγγρ. 33322/575): «Εάν οι εξαγωές στην Ισπανία δεν είναι δυνατές λόγω της συμφωνίας μεταξύ των ισπανών και πορτογάλων παραγωγών, παρακαλείσθε να μας γνωρίσετε τις δυνατότητές σας για άλλες αγορές» ([91]).

Αν και η Cimpor αρνήθηκε να πωλήσει προϊόντα της στην Ισπανία, αποδέχθηκε, κατά την ίδια περίοδο 1988/89, να εκτελέσει μεμονωμένες παραγγελίες τσιμέντου που, ως εκ τούτου, δεν έχουν σχέση με τις μακροπρόθεσμες ή βραχυπρόθεσμες συμβάσεις, για τους ακόλουθους τόπους προορισμού: Αφρική (έγγρ. 33322/ 516-517, 525-526, 533-536· Γουϊνέα (έγγρ. 33322/496-511, 554-556)· Σενεγάλη (έγγρ. 33322/551-553)· Λιβύη (έγγρ. 33322/490-492, 546-548)· Μαδαγασκάρη (έγγρ. 33322/539-541, 571-574)· Πουέρτο Ρίκο (έγγρ. 33322/ 543-545)· ΗΠΑ (έγγρ. 33322/523-524)· Αντίλλες (έγγρ. 33322/514-515).

(9) Από τα εν λόγω στοιχεία προκύπτει ότι ο στόχος των πορτογάλων και των ισπανών παραγωγών που εκπροσωπούνταν από την ένωσή τους, ήταν ο έλεγχος των εξαγωγών τσιμέντου μεταξύ των δύο χωρών της Ιβηρικής Χερσονήσου και, κατά συνέπεια, η κατανομή των αγορών.

(10) Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη οι συνεδριάσεις των πορτογάλων παραγωγών με την Oficemen δεν είχαν ως στόχο την παρακώλυση του εμπορίου τσιμέντου μεταξύ των δύο χωρών, αλλά την επαγρύπνηση για την τήρηση των ισπανικών προδιαγραφών όσον αφορά τη χρησιμοποίηση του τσιμέντου και την επανόρθωση των μη φυσιολογικών διαφορών των τιμών.

Σύμφωνα με την πορτογαλική νομοθεσία (διάταγμα 208/85), τα τσιμέντα που χρησιμοποιούνται στη χώρα αυτή είναι κατηγορίας 30 και 40. Η εν λόγω νομοθεσία τροποποιήθηκε το 1991 και οι νέες διατάξεις προβλέπουν τη χρησιμοποίηση τσιμέντων των κατηγοριών 32,5 και 42,5.

Αντίθετα, η ισπανική νομοθεσία προέβλεπε τη χρησιμοποίηση των κατηγοριών τσιμέντου 35, 45, 55 (διάταγμα 1964/75). Το διάταγμα 1312/88 της 28 Οκτωβρίου 1988, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (BOE), στις 4 Νοεμβρίου 1988, θέσπιζε

([91]) Στο πρωτότυπο:
«If exports to Spain cannot (be) even considered due to the bilateral agreement between Spanish and Portuguese producers, okay but please let us know your possibilities for other markets».

νέες τεχνικές προδιαγραφές για τις κατηγορίες τσιμέντου 25 έως 55 και κατέστησε υποχρεωτική (διάταγμα 1313/88 της 28ης Οκτωβρίου 1988, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (BOE) της 4ης Νοεμβρίου 1988) την έγκριση του τσιμέντου το οποίο χρησιμοποιείται στην Ισπανία για την παρασκευή σκυροδέματος και αμμοκονίας που προορίζονται για την παραγωγή προκατασκευασμένων προϊόντων.

Σύμφωνα με την Oficemen, και όπως προκύπτει από τα πρακτικά της συνεδρίασης της 6ης Μαρτίου 1987, μέλημα των ισπανικών τσιμεντοβιομηχανιών ήταν να αποφευχθεί το εμπόριο τσιμέντου που δεν πληρούσε τις διατάξεις της νομοθεσίας της Ισπανίας και να μην ευθύνονται οι εγχώριοι παραγωγοί σε περίπτωση που το πορτογαλικό τσιμέντο αναμιγνυόταν με ισπανικό.

(11) Ως προς τις παρατηρήσεις των μερών πρέπει να διατυπωθούν τα ακόλουθα σχόλια:

Ενώ το ισπανικό διάταγμα 1312/88 της 28ης Οκτωβρίου 1988, ορίζει κατηγορηματικά ότι οι τεχνικές προδιαγραφές σχετικά με το τσιμέντο ισχύουν για όλα τα έργα που ανατίθενται τόσο από κρατικές όσο και από ιδιωτικές διοικητικές υπηρεσίες, το διάταγμα 1964/75 δεν είναι εξίσου σαφές καθότι ορίζει ότι «από την έναρξη της ισχύος του διατάγματος [δεν θα μπορούν να αποτελούν το αντικείμενο κατακύρωσης ή σύμβασης τα έργα,] οι εργασίες ή οι υπηρεσίες που προβλέπουν τη χρησιμοποίηση τσιμέντου το οποίο δεν ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές του παραρτήματος».

Πάντως, οποιαδήποτε ερμηνεία και εάν δοθεί στα εν λόγω διατάγματα, η εφαρμογή τους εναπόκειται στις κρατικές αρχές και όχι στις επιχειρήσεις ή τις ιδιωτικές εταιρείες στις οποίες δεν έχει παραχωρηθεί καμία σχετική αρμοδιότητα.

Το ισπανικό διάταγμα 1964/75 προέβλεπε, ανεξάρτητα από την ερμηνεία σχετικά με το πεδίο εφαρμογής του, ότι έπρεπε να χρησιμοποιείται τσιμέντο τουλάχιστον της κατηγορίας 35. Συνεπώς, τίποτα δεν εμπόδιζε τη χρησιμοποίηση του πορτογαλικού τσιμέντου της κατηγορίας 40.

Στα πρακτικά της συνεδρίασης της 22ας Ιουλίου 1985 (έγγρ. 33322/155-157) γίνεται λόγος για το ψήφισμα σύμφωνα με το οποίο «δεν θα πρέπει να γίνεται διακίνηση τσιμέντου από την Ισπανία προς την Πορτογαλία ή αντίστροφα εκτός και εάν αυτό είναι επιθυμητό ή ελέγχεται από τη τσιμεντοβιομηχανία καθεμιάς των δύο χωρών». Εάν οι ισχυρισμοί των μερών είναι αληθινοί, δηλαδή ότι το κυριότερο μέλημά τους ήταν να αποφευχθεί η διακίνηση τσιμέντου που δεν ανταποκρίνονταν στα πρότυπα μιας χώρας, δεν είναι κατανοητό με ποιο τρόπο οι πιθανές συναλλαγές τσιμέντου που θα ελέγχονταν ή θα ήταν επιθυμητές από τη τσιμεντοβιομηχανία των δύο χωρών, θα μπορούσαν να καταστήσουν το εξαγόμενο τσιμέντο συμβατό προς τα πρότυπα της χώρας προορισμού. Επίσης, αυτό δεν αρκεί για να δικαιολογήσει τον έλεγχο των ενδεχόμενων εξαγωγών από την Ισπανία προς την Πορτογαλία, τη στιγμή κατά την οποία το ισπανικό τσιμέντο είναι τουλάχιστον κατηγορίας 35 και, ως εκ τούτου, ανώτερο από την πορτογαλική κατηγορία 30.

Από το έγγραφο της Hispacement (έγγρ. 33322/2901) προκύπτει ότι η Secil ήταν αποφασισμένη να εκτελέσει τη συμφωνία απαγόρευσης των εξαγωγών από μια χώρα στην άλλη και ότι η Cimpor δεν ενέδωσε στον πειρασμό των εξαγωγών, παρά τις παραγγελίες τσιμέντου από την Ισπανία. Το γεγονός ότι οι πορτογαλικές επιχειρήσεις έχουν την αμετακίνητη πρόθεση να μην ενδώσουν στον πειρασμό των εξαγωγών σημαίνει ότι οι εξαγωγές είναι δυνατές, ειδάλλως το πρόβλημα του «πειρασμού» δεν θα είχε καν τεθεί.

Η Oficemen ισχυρίζεται ότι η αύξηση των πορτογαλικών εξαγωγών από 2 439 τόνους το 1986 σε 28 999 τόνους το 1987 και σε 75 427 το 1988, και η διαδοχική μείωσή τους σε 2.715 τόνους το 1989 και σε 83 τόνους το 1990, μετά από την έναρξη της ισχύος των διαταγμάτων 1312/88 και 1313/88 καταδεικνύουν ότι δεν υπήρξαν ποτέ συμφωνίες μεταξύ των πορτογάλων παραγωγών και της Oficemen με στόχο την παρεμπόδιση των εξαγωγών τσιμέντου. Η αύξηση των εξαγωγών δεν είναι ικανή να ανατρέψει τα έγγραφα στοιχεία. Η πτώση των εξαγωγών το 1989 και το 1990 οφείλεται αποκλειστικά στην υποχρέωση των πορτογάλων παραγωγών να τηρούν, σύμφωνα με το διάταγμα 1313/88, τη χρονοβόρο διαδικασία έγκρισης του τσιμέντου από τις ισπανικές αρχές: η διαδικασία αυτή ολοκληρώθηκε μόλις στις 17 Φεβρουαρίου 1990 (Boletin Oficial de Estado αριθ. 50 της 27.2.1990). Επίσης, η έγκριση αφορά μόνο το τσιμέντο που χρησιμοποιείται για την κατασκευή ορισμένων προϊόντων (σκυρόδεμα και αμμοκονία για προκατασκευασμένα προϊόντα), πράγμα που εξηγεί το γεγονός ότι, παρά τα διατάγματα 1312/88 και 1313/88, το 1989 και το 1990 έγιναν εξαγωγές για άλλες χρήσεις.

22. **Γαλλία — Γερμανία**

(1) Σε ένα εσωτερικό σημείωμα της Vicat (έγγρ. 33126/6055-6057), της 22ας Ιουλίου 1992, με θέμα «Παραδόσεις γερμανικού τσιμέντου στην Ανατολική Γαλλία», αφού γίνεται η διαπίστωση ότι στην αγορά της Αλσατίας έκανε την εμφάνισή του γερμανικό τσιμέντο που συμφωνεί με τις γαλλικές προδιαγραφές και διατίθεται σε τιμή κατά 10,5% χαμηλότερη εκείνης του αντίστοιχου γαλλικού τσιμέντου, αναφέρονται τα πορίσματα της έρευνας:

«1° Ιστορικό»

Η υπόθεση αυτή ανάγεται στην εκ νέου οικονομική προσάρτηση του Sarre στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας το 1959.

Μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, η διοικητικά αυτόνομη περιοχή του Sarre (1947) προσαρτήθηκε οικονομικά στη Γαλλία για να ενσωματωθεί εκ νέου στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας την 1η Ιανουαρίου 1957. Η οικονομική επανένταξή της στην ΟΔΓ πραγματοποιήθηκε μόλις το 1959. Κατά την περίοδο 1947-1959, ο εφοδιασμός σε τσιμέντο γινόταν — βάσει προσχεδιασμένης κατανομής — μέσω της γαλλικής και της γερμανικής σιδηρουργίας (Thionville και Hagondange).

Συνεπώς, μέχρι πρόσφατα οι παραδόσεις ήταν οι εξής:

— S.C.F. = 120 000 τόνοι/ετησίως μέσω της Saarlaendische Zement-Gesellschaft (θυγατρικής εταιρείας της S.C.F.)

— Cedest = 90 000 τόνοι/ετησίως.

— Γερμανοί παραγωγοί (Dyckerhoff σε τιμές εργοστασίου του Gommel και Heidelberger) = 250 000 τόνοι/ετησίως.

Η περιοχή του Sarre, με κατά κεφαλήν κατανάλωση 0,430 τόνους, έχει πληθυσμό 1 200 000 περίπου κατοίκων.

Την υφιστάμενη κατάσταση, με την οποία ήταν όλοι ικανοποιημένοι ανέτρεψε πριν από 5 χρόνια η Cedest η οποία, μη αρκούμενη στον εφοδιασμό της αγοράς της περιοχής του Sarre, οικειοποιήθηκε μερίδιο 100 έως 120 000 περίπου τόνων ετησίως, αποκτώντας μια ολόκληρη κατηγορία γερμανών πελατών. Η εξέλιξη αυτή προκάλεσε σφοδρές διαμαρτυρίες εκ μέρους των γερμανών παραγωγών οι οποίοι, εγκαταλείποντας τις άκαρπες συζητήσεις, ανέλαβαν την πρωτοβουλία να εισβάλουν στην Ανατολική Γαλλία για να καλύψουν το εν λόγω διαφυγόν κέρδος στη γαλλική αγορά απευθυνόμενοι κυρίως στην πελατεία της Cedest.

Πρέπει να προστεθεί σχετικά το γεγονός ότι η γερμανική τσιμεντοβιομηχανία Wössingen (συμμετοχή της Lafarge κατά 34%) (πράγματι, η Lafarge έχει τον έλεγχο της Wössingen από το 1981, σ.σ.) ανέλαβε ταυτόχρονα τον εφοδιασμό της Readymix στο Schoeneck που μέχρι τότε προμηθευόταν τσιμέντο από την S.C.F.

Με τον τρόπο αυτό δημιουργήθηκε ένα άκρως τεταμένο κλίμα μεταξύ της Cedest και της S.C.F. που εντάθηκε περισσότερο από το σφοδρό ανταγωνισμό μεταξύ των δύο αυτών εταιρειών στην περιοχή του Κάτω Ρήνου και του Μοζέλλα.

2° *Συνέπειες*

Παρά την υποτίμηση του γαλλικού φράγκου και το «πάγωμα» των τιμών (11 Ιουνίου 1982), οι γερμανοί παραγωγοί ανέλαβαν την πρωτοβουλία να εντατικοποιήσουν τις εμπορικές τους δραστηριότητες στο ανατολικό μέρος της χώρας.

Εκτός από τέσσερεις εμπόρους της περιοχής του Κάτω Ρήνου, ο εφοδιασμός ενός πολύ σημαντικού πελάτη, του εργοστασίου σκυροδέματος Angernmuller του Sarreguemines, τακτικού πελάτης της Cedest, εξασφαλίζεται πλέον από την Heidelberger.

Η κατάσταση αυτή που περιοριζόταν στην περιοχή του Κάτω Ρήνου και του Μοζέλλα, εάν επεκταθεί στην περιοχή του Meurthe και του Μοζέλλα ή των Βοσγίων, ενδέχεται να έχει ιδιαίτερα σοβαρές συνέπειες σε μια αγορά που διέρχεται περίοδο έκδηλης κρίσης.

Επιπλέον, η Cedest προσπαθεί να υπονομεύσει το επικρατόν κλίμα, πράγμα που θα έχει απλώς ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας κατάστασης συγκρούσεων, η οποία υπάρχει κίνδυνος να επεκταθεί σε μέρη όπου γίνεται προσπάθεια προώθησης των προϊόντων της.

Ωστόσο, το πρόβλημα παραμένει ακέραιο όσον αφορά το μερίδιο της γαλλικής αγοράς που περιήλθε στους γερμανούς παραγωγούς εξαιτίας της στάσης της Cedest» ([92]).

(2) Η συμφωνία κατανομής της αγοράς της περιοχής Sarre στηρίχθηκε σε μια άλλη συμφωνία για τη σύσταση κοινής εταιρείας μεταφοράς τσιμέντου, της «Saarlandische Silo-Transport GmbH», η οποία έπρεπε να χρησιμοποιείται μόνο από τις συμμετέχουσες εταιρείες (Arbed, Ciments Français, Cedest, Wössingen, Heidelberger, Dyckerhoff) για τη μεταφορά των τσιμέντων τους στην περιοχή του Sarre. Έχοντας υπόψη το γεγονός ότι οι γερμανοί εταίροι δεν ήταν πλέον σε θέση να χρησιμοποιήσουν την κοινή εταιρεία, η οποία λειτουργούσε πλέον με ζημίες, η εταιρεία αυτή μεταφορών

([92]) Στο πρωτότυπο:
«1° Historique»
Le point de départ de cette affaire est historiquement le rattachement économique à la R.F.A. de la Sarre en 1959.
Après le second conflit mondial, la Sarre administrativement autonome (1947) fut rattachée économiquement à la France avant de faire retour à la R.F.A. le 1.1.1957. La réintégration économique n'eut lieu en fait qu'en 1959. Pendant la période 1947-1959, les fournitures de ciment furent effectuées — par répartition délibérée — par le canal des sidérurgistes français (Thionville et Hagondange) et allemands.
Les livraisons se faisaient donc jusqu'à ces dernières années dans la relation suivante:
— S.C.F. = 120 000 Tonnes/an par le canal de Saarlaendische Zement-Gesellschaft (affiliée à S.C.F.).
— Cedest = 90 000 Tonnes/an.
— Producteurs allemands (Dyckerhoff au départ de l'usine de Gommel et Heidelberger) = 250 000 Tonnes/an.
La Sarre — qui a un taux de consommation de 0,430 T. par habitant dispose d'une population de 1 200 000 personnes environ.
Cette situation reconnue de tous a été profondément amendée il y a environ 5 ans par Cedest qui, non content d'approvisionner le marché sarrois, s'est adjugé pour une part annuelle d'environ 100 à 120 000 Tonnes/an toute une couche d'utilisateurs allemands. Cette novation a engendré des protestations véhémentes des producteurs allemands qui las des discussions stériles ont pris l'initiative en envahissant l'Est de la France de transporter ce manque à gagner sur le marché français en visant particulièrement la clientèle Cedest.
A cela il y a lieu d'ajouter le fait que le producteur allemand Wössingen (Participation Lafarge de 34%) (en fait Lafarge a le contrôle de Wössingen depuis 1981, n.d.r.) a pendant le même temps entrepris de fournir Readymix à Schoeneck jusqu'alors approvisionné par S.C.F.
Un climat de tension très grave s'est donc installé entre Cedest et S.C.F. qui se trouve être accru par la bataille que se livrent ces deux concurrents dans le Bas-Rhin et en Moselle.
2° *Conséquences*
En dépit de la dévaluation du Franc français et des mesures de blocage de prix (11 06.1982), les producteurs allemands ont pris l'initiative d'intensifier leur action dans l'Est.
En plus des quatre négociants bas-rhinois, les approvisionnements d'un très important négociant — bétonnier de Sarreguemines inféodé à Cedest — Angernmuller — sont désormais assurés par Heidelberger.
Cette situation circonscrite au Bas-Rhin et à la Moselle — si elle venait à s'étendre à la Meurthe et Moselle ou aux Vosges — aurait des conséquences particulièrement graves dans un marché en pleine récession.
De surcroit Cedest fait en sorte de pourrir le climat ce qui ne peut que déboucher sur une situation conflictuelle — qui risque de faire tache d'huile à un moment où nous tentons de valoriser nos tonnes. Le problème demeure toutefois entier pour ce qui concerne les tonnes prises sur le marché français par les producteurs allemands — du fait de l'attitude de Cedest.»

εκποιήθηκε με σχετική πράξη στις 16 Απριλίου 1986 (έγγρ. 33126/13477-13478 και 13444-13445).

(3) Για να αντιμετωπισθούν οι εκτός ποσοστώσεων πωλήσεις της Cedest και οι αντιδράσεις των γερμανών, πραγματοποιήθηκαν συνεδριάσεις και αντηλλάγησαν σημειώματα.

(4) Ένα χειρόγραφο εσωτερικό σημείωμα της Lafarge — Ciments Bétons Europe της 23ης Ιουνίου 1982 (έγγρ. 33126/6592-6596) αφορά τις συζητήσεις της Lafarge με ένα γερμανό παραγωγό.

Το έγγραφο αρχίζει με την επικεφαλίδα «Gr (uner-Dyckerhoff, σ.σ.) 1) Ιστορικό» και αφορά τις σχέσεις Cedest — Νότιας Γερμανίας, «τον κανόνα του παιχνιδιού» στην περιοχή του Sarre που είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της τιμής κατά 15 DM, την παράβαση του κανόνα αυτού γύρω στο 1970 από την Thionvillaise (Cedest σ.σ.), την αντίδραση της Γερμανικής Ένωσης, και τις συνομιλίες με τη Syndicat Français.

Το σημείωμα συνεχίζει στη σελίδα 2 με τα εξής: «2) W(össingen, σ.σ.) — εκφράσαμε κατηγορηματικά την άποψη ότι ο καθένας πρέπει να περιορισθεί στα εθνικά του σύνορα. Επεκτατισμός ή σημείο εκκίνησης μια ποσότητα 500 000 ετησίως που να αυξηθεί σε 600 000. Γίνεται λόγος για επέκταση της καμίνου του Rohmuhle — 2 500 τόνοι/ημερησίως ---* Άσχημη εντύπωση της L.(afarge, σ.σ.) εξαιτίας της W (össingen, σ.σ.). Και στις δύο υποθέσεις έπρεπε να εφαρμοσθεί ο κανόνας του παιχνιδιού. Να μην εξετασθούν τα πράγματα χωριστά — 268 000 τόνοι επί 12-14 χρόνια.

B.C. (Bertrand Collomb — Lafarge, σ.σ.) — δύο πολύ διαφορετικά προβλήματα.

1) Σχέσεις με τις βιομηχανίες των γειτονικών χωρών

2) Συμμετοχές μιας εταιρείας σε μια άλλη χώρα

3) Η αρχή του home market OK. Είναι όμως εύκολο να τηρηθεί — στο Βέλγιο; Μπορεί να αμφισβητηθεί σε επίπεδο συνόρων, αλλά όχι χωρίς συμφωνία.

Τι θα κάνουμε με τη Cedest; Μέτοχοι κατά 25% ---* όχι ανασταλτική πλειοψηφία (1/3) ούτε καν για τις σημαντικές αποφάσεις. Δεν πρόκειται μόνο για το τσιμέντο CGIP της ίδιας αξίας με εκείνο της Lafarge (10 δισ.).

Περίοδος σχετικά δύσκολη. Σκοπός της Cedest ήταν να καταρρεύσει το γαλλικό σύστημα. Σημερινές σχέσεις με Cedest. Οι αρμοδιότητές μας φθάνουν μέχρι τα σύνορα των ενδιαφερόντων της Cedest ή της μητρικής εταιρείας.

Η HB (Holderbank, σ.σ.) στην Champagnolle δεν κατόρθωσε να ανταπεξέλθει στην κατάσταση παρόλο που ελέγχει το 40%. Ευθύνη της τσιμεντοβιομηχανίας για τις εξαγωγές/Cedest. Η βιομηχανία (Syndicat) και ιδίως η Lafarge κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια όταν ο ανταγωνισμός ήταν «άγριος» (Kerpen). Η κονιοποιημένη σκωρία είναι επικίνδυνη για τα μίγματα. Τι απέγινε με τα σχετικά δικαιώματα της Cedest εφόσον αυτό διαρκεί εδώ και 10 χρόνια; Ο κ. Renard (Cedest, σ.σ.) αναφέρει ότι εξαρτάται από τη W (össingen, σ.σ.) και τη L (afarge, σ.σ.).

Σε ποιόν ανώτερό του πρέπει να απευθυνθούμε. Η Cedest είναι υποχρεωμένη να αντιληφθεί ότι είτε η παραγωγή της πρέπει να επανέλθει στην προτέρα κατάσταση είτε χρειάζεται να εξισορροπηθούν οι αμοιβαίες εξαγωγές όχι όμως μονόπλευρα.

H(ummel, Dyckerhoff, σ.σ.). Στις συνομιλίες με γάλλους συναδέλφους από το 1980 υποστηρίζαμε συνεχώς να μην γίνει δεκτή η Cedest (81).Υπολογίζαμε στους γάλλους συναδέλφους μας για την εξεύρεση λύσης. Άλλη επιλογή ήταν η RMC, που δεν είναι τελικά εφικτή· πηγαίνουμε στη Γαλλία αντίθετα με τις *βασικές αρχές*·

Η BC (Bertrand Collomb — Lafarge, σ.σ.) — επιρρίπτει την ευθύνη στη Ciments Français.

Η Hummel αποκτά προφανώς εκ νέου τον έλεγχο της CF (Ciments Français σ.σ.). Γνωρίζουμε ότι η επιρροή της στη Cedest είναι μικρότερη από εκείνη της της L(afarge σ.σ.). Επιπλέον, οι τιμές των προϊόντων που προμηθεύει στη RMC είναι χαμηλότερες από τις τιμές στη Γαλλία.

Πως μπορεί να γνωρίζουμε ποια αναφορά ισχύει για ποιο δικαίωμα εφοδιασμού;

BC (Bertrand Collomb — Lafarge, σ.σ.) — W (össingen, σ.σ.).

Οι συνεννοήσεις δεν έχουν τελειώσει ακόμη.

Η Γερμανία σημαντική στην Ευρώπη. Η ίδια αρχή όπως και στη Βόρειο Αμερική. Δυσάρεστο συναίσθημα (δυσανάγνωστο) παρουσία. Αρμονία. Μη επιθετικότητα.
(Οι γερμανοί συνομιλητές λαμβάνουν το λόγο επειδή το σημείωμα αναφέρει στη συνέχεια τα εξής):

Η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα είναι μεγαλύτερη στη Βεστφαλία. Όμως, πλεονάζουσα παραγωγή υπάρχει σχεδόν παντού και διατίθεται με τη διείσδυση σε γειτονικές περιοχές και χώρες. Πιστεύουμε ότι διατηρούμε αρκετά καλές σχέσεις με τη L(afarge σ.σ.) ώστε να της ζητήσουμε να μην εξάγει στη W.(Βεστφαλία σ.σ.)·

Βεστφαλία: Wülfr(ather), RMC Hoesch, Dyckerhoff ή συνδυασμός των 2, η Sebel Söhne πρέπει να κλείσει.

Gr (uner — Dyckerhoff, σ.σ.). Είμαστε όλοι διατεθειμένοι να δεχθούμε τη συμμετοχή σας όταν θα είμαστε βέβαιοι ότι θα αποδεχθείτε τους κανόνες του παιχνιδιού, αλλά δεν έχουμε φθάσει ακόμη στο σημείο αυτό. Τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν από τη Verband για την εγχώρια αγορά είναι ακριβή με πιθανότητα λάθους 1%.

Η G (runer — Dyckerhoff, σ.σ.) θεωρεί της στάση της W (össingen, σ.σ.) ως επιθετική.

— η W (össingen) προσφέρει τιμή κατά 3 έως 5 DM χαμηλότερη από ό,τι οι έμποροι χονδρικής πώλησης στην Καρλσρούη.

— Η W (össingen) δεν παρέχει στοιχεία, δεν συμφωνεί για τον καθορισμό του μεριδίου της αγοράς.

Έχουμε παραγωγική ικανότητα 700 000 τόνων clinker: ο στόχος επετεύχθη.

Κατασκευάζεται εργοστάσιο κονιοποιήσεως για ανανέωση και όχι για αισθητή αύξηση της παραγωγικής ικανότητας.

W (össingen, σ.σ.) = 337 000 το 1972 και πιστεύουμε ότι είναι λογικό ποσό
76 → 81 ΟΔΓ 10%
BW 9,2
Συνεπώς, η W (össingen, σ.σ.) είναι παρούσα και αυτή στη Γερμανία.

Πράξη εχθρική, από οπουδήποτε και αν προέρχεται, ή άφιξη στη Βεστφαλία χωρίς προειδοποίηση.

Όσο χρονικό διάστημα:
— δεν υπάρχουν στοιχεία
— δεν διαπιστώνεται παρά μόνο μείωση των τιμών
— γίνονται επενδύσεις
— δεν δίδεται σύμφωνη γνώμη για την κατανομή της αγοράς,

δεν μπορούμε παρά να αντιδρούμε με ορισμένη δυσπιστία.

Μας λέτε ..... δεν έχετε παρά να μας πιστέψετε. Η απάντηση είναι απλή: Ιδού τα στοιχεία μας.

H(ummel, Dyckerhoff, σ.σ.). Ο συντελεστής μέσης χρησιμοποίησης είναι 60%. Πρόκειται για ιδιαίτερα ευνοϊκή κατάσταση.

Η BC (Bertrand Collomb — Lafarge, σ.σ.) κρίνει ότι ο βαθμός εμπιστοσύνης που απαιτείται στην αρχή L(afarge, σ.σ.) δεν είναι μικρότερος από εκείνο που έπρεπε να έχει --- ένα μέλος της Verband. Ωστόσο, από την πλευράς μας κρίνουμε ότι δεν είναι παράδοξο να ζητάμε άνοιγμα» ([93]).

(5) Στις 28 Ιουλίου 1992, απαντώντας στην επιστολή της Lafarge της 26ης Ιουλίου 1992, (έγγρ. 33126/6597-6599), η Dyckerhoff τονίζει τις καλές σχέσεις μεταξύ των δύο εταιρειών αναφέρει τα εξής: «εφόσον ανταλλάσσουμε με ειλικρίνεια τις απόψεις μας, θα ήθελα επίσης να προσθέσω σήμερα ότι, κατά τη γνώμη μας, μια πραγματική συνεργασία θα μπορούσε να έχει θετική επίδραση όχι μόνο στην πλειοψηφική συμμετοχή μας στο κεφάλαιο της Wössingen αλλά κυρίως στη Cedest. Τα υφιστάμενα προβλήματα θα μπορέσουν να επιλυθούν με την τήρηση μιας απόλυτα θετικής στάσης εκ μέρους όλων των

([93]) Στο πρωτότυπο:
«Gr (uner— Dyckerhoff, n.d.r.) 1) Rappel histoire» et évoque les relations Cedest-Allemagne du Sud, «la règle du jeu» en Sarre qui avait eu comme résultat le relèvement de prix de 15 DM, la violation de cette règle vers 1970 par la Thionvillaise (Cedest, n.d.r.), la réaction de l'Association allemande, les pourparlers avec le Syndicat Français.
La note continue en p. 2 2) W(össingen, n.d.r.) — Nous avons clairement exprimé l'avis que chacun doit rester dans ses frontières. Expansionisme ou supposons 500 000 T./an point départ passé à 600 000. On parle de l'agrandissement du four Rohmühle — 2.500 T./jour → Impression défavorable de L. (afarge, n.d.r.) à cause de W. (össingen, n.d.r.). Jeu devrait être joindre les 2 affaires. Ne pas traiter les choses séparément — 268 000 T. il y a 12/14 ans.
B.C. (Bertrand Collomb — Lafarge, n.d.r.) — deux problèmes très différents.
1) Relations entre les industries des pays voisins
2) Participations d'une société dans un autre pays
1) Principe home market OK. Mais est-ce facile à respecter — En Belgique?
Peut-être à remettre en cause au niveau des frontières mais pas sans accord.
Face à Cedest, nous sommes où? Actionnaires à 25% de Cedest → pas minorité de blocage (1/3) même pour les grandes décisions. Groupe pas seulement ciment CGIP même ordre d'importance que Lafarge (10 Mia).
Période relativement difficile. Cedest a voulu faire éclater le système français. Relations aujourd'hui avec Cedest. Notre pouvoir s'arrête à la frontière des intérêts de Cedest ou maison mère.
HB (Holderbank, n.d.r.) en Champagnolle n'a pas pu maîtriser avec 40%.
Responsabilité de l'industrie Cimentière dans exportations/ Cedest.
Industrie (Syndicat) et particulièrement Lafarge a exercé tout son poids lorsque:
concurrence sauvage (Kerpen)
laitier moulu dangereux pour mélanges.
Où en sont les droits de Cedest puisque cela dure depuis 10 ans?
Renard (Cedest, n.d.r.) dit qu'il dépend de W(össingen, n.d.r.) et de L(afarge, n.d.r.).
A qui devons-nous nous adresser au-dessus de lui. Cedest doit comprendre que le tonnage doit être ramené à sa base ou un équilibre des exportations mutuelles mais pas à sens unique.
H(ummel, Dyckerhoff, n.d.r.). Nous avons dit ne pas accepter, constamment depuis 1980 dans des conversations avec collègues français Cedest (81).
Nous avons compté sur nos collègues français pour solutions.
L'autre branche de l'alternative était RMC impossible donc finalement, contre nos *principes fondamentaux* nous allons en France.
BC (Bertrand Collomb — Lafarge, n.d.r.) réjette la balle aux Ciments Français.
(Hummel reprend apparemment) CF (Ciments Français, n.d.r.) nous savons que son influence sur Cedest est inférieure à celle de L(afarge, n.d.r.). En plus prix de fourniture à RMC sont inférieurs prix français.
Comment reconnaît-on la référence valable le droit à la fourniture?
BC (Bertrand Collomb — Lafarge, n.d.r.) — W(össingen, n.d.r.). Concentration pas arrivée à son terme.
Allem. important en Europe. Même principe qu'en Amérique du Nord. Sentiment désagréable (illisible) présence. Harmonie. Pas d'agressivité.
(Peut-être les interlocuteurs allemands reprennent la parole car la note poursuit en indiquant):
La plus grande surcapacité est en Westphalie. Mais surcapacité un peu partout et cela crée des percées vers les régions et les pays voisins. Donc nous croyons être en assez bonnes relations avec L.(afarge, n.d.r.) pour dire: ne venez pas en W.(estphalie, n.d.r.);
Westphalie: Wülfr(ather), RMC Hoesch, Dyckerhoff ou combinaison des 2, Sebel Söhne doit fermer.
Gr(uner — Dyckerhoff, n.d.r.). Nous sommes tout disposés à vous voir participer lorsque nous serons sûrs que vous accepterez les règles du jeu mais nous n'en sommes pas encore là. Les chiffres publiés par le Verband pour marché domestique sont exacts à moins de 1%.
G(runer — Dyckerhoff, n.d.r.) considère que W(össingen, n.d.r.) est agressif.
— W(össingen) offre 3 à 5 DM. de moins que les gros à Karlsruhe
— W(össingen) ne fournit pas ses chiffres, n'est pas d'accord pour fixer une part de marché.
Nous avons capacité 700 000 T. clinker: on l'a fait.
On construit un row-mill pour renouveler et pas pour une sensible augmentation de capacité.
W(össingen, n.d.r.) = 337 000 en 72 et nous croyons que c'est un chiffre raisonnable.
76 → 81 RFA 10%
BW 9,2
donc W(össingen, n.d.r.) aussi Rep. à peu près.
Acte inamical de n'importe quelle source l'arrivée en Westphalie sans nous en parler.
Aussi longtemps que: — on n'a pas les chiffres
— on ne voit que l'abaissement des prix
— on voit des investissements
— on ne donne pas un accord sur partage
nous ne pouvons que réagir avec une certaine méfiance.
Vous nous dites ... vous n'avez qu'à nous croire. La réponse est simple: voici nos chiffres.
H(ummel — Dyckerhoff, n.d.r.). Moyenne utilisation est 60%. C'est une situation très favorable.
BC (Bertrand Collomb — Lafarge, n.d.r.) estime que le niveau de confiance demandé au départ par L(afarge, n.d.r.) n'est pas inférieur à celui que vous devriez avoir → 1 membre Verband. Mais de notre côté nous estimons qu'il n'est pas anormal de demander une ouverture».

συμμετεχόντων, εάν ληφθεί υπόψη η σύνθεση των διοικητικών συμβουλίων της Cedest και της Lafarge» (94).

Η επιστολή αυτή επιβεβαιώνει τη συμφωνία μεταξύ Dyckerhoff και Lafarge (βλέπε σημείωμα της 23ης Ιουνίου 1982 στο σημείο 5) για την αναζήτηση λύσης στο πρόβλημα των εκτός ποσοστώσεων πωλήσεων της Cedest στη Γερμανία.

(6) Ένα εσωτερικό χειρόγραφο σημείωμα της Lafarge — Ciments Béton Europe, της 2ας Σεπτεμβρίου 1982 (έγγρ. 33126/6584), αναφέρεται σε μια τηλεφωνική επικοινωνία με την Dyckerhoff. Η τελευταία επανήλθε στην ιδέα που είχε προταθεί, σε τηλεφωνική συνομιλία της 29ης Ιουλίου 1984, δηλαδή την σύγκλιση γενικής συνεδρίασης μεταξύ των Dyckerhoff, Heidelberger, Cedest και Lafarge με στόχο την επίλυση του προβλήματος της επιθετικότητας της Cedest στη Γερμανία. Η Lafarge απήντησε ότι έπρεπε πρώτα να εξαντληθούν οι δυνατότητες άμεσων διαπραγματεύσεων με τη Cedest, διαπραγματεύσεις στις οποίες η ίδια θα μπορούσε να συμμετάσχει εάν την καλούσε η Cedest. Η Lafarge απάντησε επίσης ότι ήταν, κατά τη γνώμη της, άκαιρη η διοργάνωση συνεδρίασης των γερμανών παραγωγών, συμπεριλαμβανόμενης και της Wössingen, που έχουν θιγεί από την επιθετικότητα της Cedest, πριν από τη διεξαγωγή συζητήσεων με τη Cedest. Καταλήγοντας, η Lafarge προτείνει στη Dyckerhoff τα εξής: «1. Όχι γενική συνάντηση, αλλά απαραίτητη η συνομιλία της Dyckerhoff (με ή χωρίς τη Heidelberger) με τον πρόεδρο της Cedest πριν από οποιαδήποτε άλλη συνεδρίαση. 2. Συνεδρίαση των θιγέντων γερμανών παραγωγών μετά τη συνομιλία αυτή, προς καταμερισμό των θυσιών σε περίπτωση που επιτευχθεί συμφωνία» (95).

Συνεπώς, σε περίπτωση που επιτευχθεί συμφωνία με τη Cedest, η Lafarge είναι πρόθυμη, μέσω της θυγατρικής της εταιρείας Wössingen, να υποστεί θυσίες από κοινού με τους άλλους ενδιαφερόμενους γερμανούς παραγωγούς όσον αφορά τον μερίδιό της στην αγορά.

(7) Σύμφωνα με εσωτερικό χειρόγραφο σημείωμα της Lafarge — Ciments Béton Europe (έγγρ. 33126/6582-), η συνεδρίαση που η Lafarge πρότεινε να πραγματοποιηθεί μεταξύ της Cedest, της Dyckerhoff και της Heidelberger, διεξήχθη στις 17 Νοεμβρίου 1982, με τη συμμετοχή των κ.κ. Seillière και Renard της Cedest, των κ.κ. Lose και Gruner της Dyckerhoff και του κ. Brenke της Heidelberger. Το σημείωμα αυτό βασιζόμενο σε πληροφορίες της Wössingen, η οποία πρέπει να τις είχε λάβει από την Cedest περιγράφει το περιεχόμενο των συζητήσεων ως εξής:

«1. ο κ. Seillière παρέσχε, για πρώτη φορά, τα ακόλουθα στοιχεία (εξαγωγές στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, πλην της περιοχής του Sarre): 1981: 108 000 τόνοι. Κυρίως τσιμέντο HDZ· 10μηνο 1982: 95 000 τόνοι. Κυρίως τσιμέντο HDZ. Αναφέρθηκε σε προηγούμενα χρόνια με πληροφορίες για το τσιμέντο και το clinker (10 χρόνια αλλά με ακρίβεια; ---* βλέπε στο χειρόγραφο σημείωμα του κ. Renard).

2. Ο ίδιος επεσήμανε ότι οι πωλήσεις clinker στη Wössingen κατά το έτος αυτό είχαν ανέλθει σε 9 000 τόννους (πράγμα που δεν ευχαριστεί τον K. (διευθυντή της Wössingen σ.σ.). (Παρατήρηση που διατυπώθηκε από το συντάκτη του σημειώματος ο οποίος αναφέρεται σε διαδοχικά περιστατικά).

3. Η Cedest επιβεβαίωσε τη πρόθεσή της να πωλεί τσιμέντο στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας μόνο στην RMC .... και στην PZW (Wössingen, σ.σ.). Θα συμφωνούσε επίσης να προσαρμόζονται στο μέλλον οι προμήθειές της στην ΟΔΓ (εξαιρούμενης πάντα της περιοχής του Sarre) ανάλογα με τις αυξομειώσεις των ποσοτήτων τσιμέντου που διακινούνται στη χώρα αυτή.

4. Ο κ. Seillière δήλωσε ότι είναι πρόθυμος να αποσυρθεί από της ζώνες τις PZW (Wössingen, σ.σ.) υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι η παραγωγή της εταιρείας του θα μετατοπισθεί προς το βορειότερο τμήμα της χώρας. Ο κ. Gruner αντέταξε το επιχείρημα ότι η PZW (Wössingen) έπρεπε να παραχωρήσει στην D(yckerhoff) ποσότητες ανάλογες προς εκείνες που θα εγκατέλειπε η Cedest στις ζώνες της Καρλσρούης και Μανχάϊμ/Ludwigshafen (96). Απάντηση της Cedest: αυτό δεν είναι πλέον δική μας υπόθεση. Ο κ. K. (διευθυντής της Wössingen) αντιδρά βέβαια επειδή κρίνει ότι η Cedest δεν συμπεριφέρεται ως σωστός εταίρος, εφόσον από τη μια πλευρά δείχνει να υποχωρεί, ενώ από την άλλη μας «καταγγέλλει» στην D(yckerhoff). Ανεξάρτητα από τα όσα ανέφερε ο κ. K. (διευθυντής της Wössingen), προτίθεμαι να ζητήσω από τον κ. Renard πληροφορίες όσον αφορά την εξέλιξη της κατάστασης μετά τη συνάντησή

(94) Στο πρωτότυπο:
«Und da wir unsere Gedanken offen austauschen, möchte ich heute auch sagen, daß nach unserer Meinung ein echtes Zusammenspiel positive Auswirkungen bringen könnte, sowohl bezüglich Ihrer Mehrheitsbeteiligung Wössingen; aber auch insbesondere bezüglich Cedest. Hier müßten sich bei positiver Grundeinstellung aller Beteiligten die bestehenden Probleme lösen lassen, dies in Anbetracht der personellen Zusammensetzung der Verwaltungsräte von Cedest und Lafarge.»

(95) Στο πρωτότυπο:
«1. Pas de réunion générale, mais un indispensable entretien de Dyckerhoff (avec ou sans Heidelberger) avec le Président de Cedest avant toute autre réunion. 2. Une réunion des producteurs allemands touchés, après cet entretien, en quelque sorte pour partager les sacrifices si un accord a été conclu.»

(96) Η Lafarge ελέγχει την Wössingen, στην οποία η Cedest έχει μειοψηφική συμμετοχή· η Lafarge κατέχει επίσης το 25% των μετοχών της Cedest. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η Dyckerhoff κρίνει ότι η Lafarge πρέπει να επηρεάζει τη συμπεριφορά της Cedest και της Wössingen και, κατά συνέπεια, ότι η Wössingen και η Cedest αποτελούν μια ενιαία οικονομική οντότητα ή μέρος του ιδίου ομίλου.

μας στις 28 Οκτωβρίου για την οποία σας έχω αποστείλει λεπτομερή έκθεση» ([97]).

Από το σημείωμα αυτό προκύπτει ότι η Cedest είναι διατεθειμένη να περιορίσει τις πωλήσεις της στη Γερμανία και να τις προσαρμόσει στην εξέλιξη της αγοράς.

(8) Ένα εσωτερικό σημείωμα της Ciments Français της 25ης Ιανουαρίου 1983 (έγγρ. 33126/4254-4256) αναφέρεται σε επίσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 21 Ιανουαρίου 1983 στην Dyckerhoff και κάνει λόγο για την ημερήσια διάταξη που καταρτίσθηκε για τη συνεδρίαση της 15ης Φεβρουαρίου 1983 μεταξύ της Ciments Français και της Dyckerhoff. Το σημείωμα αυτό περιέχει ορισμένες παρατηρήσεις για τα σημεία της ημερήσιας διάταξης της εν λόγω συνεδρίασης: «Σημείο 7. Πρόκειται στην ουσία για τις πωλήσεις της Cedest στη Γερμανία και της DYZ (Dyckerhoff) στη Γαλλία (αίτημα του κ. Gruner). Σημείο 8. Υπάρχει συμφωνία της DYZ για επανάληψη των γερμανογαλλικών συνεδριάσεων η οποία, κατά τη DYZ, εξαρτάται προφανώς από τη ρύθμιση του θέματος της πρωτοκαθεδρίας» ([98]).

Από το σημείωμα αυτό προκύπτει ότι η Ciments Français συμμετέχει ενεργά στις συζητήσεις για τον περιορισμό των πωλήσεων της Cedest στη Γερμανία και στα αντίποινα που υιοθέτησε η Dyckerhoff στη Γαλλία κατά της Cedest.

(9) Σύμφωνα με τα πρακτικά της Ciments Français, της 17ης Μαΐου 1983 (έγγρ. 33126/4251-4253), στις 9 και 10 Μαΐου 1983 πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ της Ciments Français και της Dyckerhoff. Τα θέματα της συζήτησης ήταν η κατάσταση της επιχείρησης Dyckerhoff, οι πωλήσεις της, η εκμετάλλευση των εργοστασίων της (σημεία 1 έως 4), οι συνομιλίες της Dyckerhoff με τη Ciments Luxembourgeois για την κονιοποίηση 100 000 τόνων clinker (σημείο 6), η επιθετικότητα της Cedest (σημείο 7), οι μηχανολογικές δραστηριότητες και οι μέτοχοι της Dyckerhoff (σημεία 8 και 9) και η διοργάνωση συνάντησης στο Παρίσι στις 17 και 18 Νοεμβρίου 1983 μεταξύ της Dyckerhoff και της Ciments Français (σημείο 10). Όσον αφορά τα σημεία 6 και 7, τα πρακτικά αναφέρουν τα εξής: «6. Η DYZ επιβεβαίωσε ότι οι συνομιλίες με τη CL πλησίαζαν προς αίσιο τέλος και θα εξασφάλιζαν στην DYZ μια ποσόστωση κονιοποίησης 100 000 τόνων στις εγκαταστάσεις της CL και προμήθειες τσιμέντου στις περιοχές του Trèves και Eifel. Οι ποσότητες αυτές δεν θα διατίθεντο στην περιοχή του Sarre, εκτός εάν υπήρχε συγκεκριμένο οικονομικό όφελος σε σχέση με το το τσιμέντο που εφοδίαζε προς το παρόν το εργοστάσιο του Goellheim στην περιοχή αυτή. Οι ποσότητες αυτές δεν θα διατίθεντο ποτέ στη Γαλλία.

7. Η DYZ τονίζει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει στην αγορά της Γερμανίας μετά την επιθετική εμπορική συμπεριφορά της Cedest στην αγορά αυτή και γνωστοποιεί τα μέτρα και τα σχέδιά προς την αντιμετώπιση του εν λόγω ανταγωνισμού» ([99]).

Το σημείωμα αυτό αφορά τη συνέχιση των συζητήσεων μεταξύ της Ciments Français και της Dyckerhoff σχετικά με τον περιορισμό των πωλήσεων της Cedest στη Γερμανία και τα αντίποινα της Dyckerhoff. Αναφέρεται επίσης στην πρόθεση της Dyckerhoff να σεβασθεί τη γαλλική αγορά, πρόθεση που εξέφρασε με τη δήλωσή της ότι δεν πρόκειται να πωλήσει τα τσιμέντα που προέρχονται από κονιοποίηση clinker στην Ciments Luxembourgeois.

(10) Όλες οι εν λόγω επαφές και συνεδριάσεις είχαν ως αποτέλεσμα την επίτευξη συμφωνίας για την επέκταση πέραν της περιοχής του Sarre και το διακανονισμό των πωλήσεων, όπως προκύπτει από επιστολή την οποία ο πρόεδρος της Ciments Français, κ. Laplace, που ήταν ταυτόχρονα και πρόεδρος της Syndicat Français, απηύθυνε στις 22 Σεπτεμβρίου 1986 στον πρόεδρο της Heidelberger κ. Schumacher, που ήταν ταυτόχρονα πρόεδρος της γερμανικής ένωσης Bundesverband der Deutschen Zementindustrie (έγγρ. 33126/3574-3576). Στην επιστολή αυτή, αφού γίνεται λόγος για τις περιοδικές συνεδριάσεις στο Lose (Dyckerhoff) και Brenke (Heidelberger), την πρόοδο που επετεύχθη κατά τις συνεδριάσεις αυτές σε σχέση με την κατάσταση του 1984 ([100]), και

([97]) Στο πρωτότυπο:
«1. M. Seillière a, pour la première fois, sorti les chiffres suivants (export en RFA, Sarre exclue): 1981: 108 000 T. Ciment essentiellement HDZ; 10 mois 1982: 95 000 T. Ciment essentiellement HDZ. Il serait remonté loin dans les années passées avec des indications pour ciment et clinker (10 ans mais précision? → voir document écrit par Renard).
2. Le même a signalé avoir vendu cette année 9 000 T. de clinker à Wössingen (ce qui ne fait pas plaisir à K. (directeur de Wössingen, n.d.r.)). (Remarque faite par l'auteur de la note qui relate d'une circonstance successive).
3. Cedest a réaffirmé sa volonté de ne vendre en RFA qu'à RMC . . . et à PZW (Wössingen, n.d.r.). Elle serait aussi d'accord pour adapter, dans l'avenir, ses fournitures en RFA (toujours Sarre exclue) à l'évolution des expéditions dans ce pays, à la baisse comme à la hausse.
4. Seillière a déclaré être prêt à se retirer des zones de PZW (Wössingen, n.d.r.) à la condition évidente de reporter ses tonnages plus au Nord. A quoi Gruner aurait rétorqué que PZW (Wössingen) devrait céder à D(yckerhoff) un tonnage équivalent à celui qu'abandonnerait Cedest dans zones Karlsruhe et Mannheim/Ludwigshafen. Réponse de Cedest: cela ce n'est plus notre affaire. [K(directeur de Wössingen) réagit évidemment en considérant que le jeu de Cedest n'est pas celui d'un associé correct, puisqu'en ayant l'air de céder d'un côté, il nous «dénonce» auprès de D(yckerhoff)].
Indépendamment de ce qu'a rapporté K.(directeur de Wössingen) je compte demander à Renard des nouvelles en suite à notre réunion du 28.10 dont je vous ai transmis un rapport détaillé».

([98]) Στο πρωτότυπο:
«Point 7. Il s'agit en fait des ventes de Cedest en Allemagne et de DYZ (Dyckerhoff) en France (demande de M. Gruner). Point 8. Il y a accord de DYZ sur la reprise des réunions franco-allemandes qui, d'après DYZ, est apparemment subordonnée à des questions de préséance».

([99]) Στο πρωτότυπο:
«6. DYZ a confirmé que des conversations étaient prêtes à aboutir avec CL pour assurer à DYZ un quota de broyage de 100 000 T. sur les installations de broyage de CL et pour des livraisons de ciment dans la région de Trèves et dans l'Eifel. A priori ces tonnes n'iront pas en Sarre, sauf s'il y avait un avantage économique certain par rapport à l'usine de Goellheim qui livre actuellement la Sarre. Ces tonnes n'iront jamais en France.
7. DYZ indique ses difficultés sur le marché allemand à la suite de l'agressivité commerciale de Cedest sur ce marché et fait part de son action et de ses projets pour faire face à cette concurrence.»

([100]) Όπως προαναφέρθηκε στο σημείο 19 στοιχείο β), μεταξύ των «φλεγόντων θεμάτων» που αναφέρθηκαν στη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπειών, της 19ης Μαρτίου 1984, συγκαταλέγονταν και οι «εξαγωγές της Γαλλίας προς τη Γερμανία».

το γεγονός ότι, εάν οι διαιτητές που είχαν ορισθεί από τη γαλλική και από τη γερμανική πλευρά δεν κατέληγαν σε μια βιώσιμη λύση για όλα τα μέρη, οι εταιρείες αυτές θα επιλαμβάνονταν οι ίδιες του θέματος, αναφέρονται συνέχεια τα εξής: «Το δεύτερο πρόβλημα αφορά το μέλλον. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας συνεδρίασής μας, ο κ. Ted Brenke είχε εκφράσει την άποψη ότι, προϋπόθεση για την ανανέωση της συμφωνίας μας θα ήταν το αίτημα της γερμανικής πλευράς για μείωση της διαφοράς που υφίσταται από το 1984 μεταξύ των γαλλικών και γερμανικών παραδόσεων. Του απάντησα ότι εάν επέμεναν στο αίτημα αυτό, υπήρχαν λίγες πιθανότητες επίτευξης μιας άλλης συμφωνίας. Όπως θα ενθυμείστε, δεν υπήρχε καμία εύλογη και, πόσο μάλλον, δεοντολογική εξήγηση της διαφοράς αυτής, η οποία δεν ήταν στην ουσία το αποτέλεσμα διμερών συζητήσεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων γαλλικών και γερμανικών φορέων, αλλά είχε προκύψει από ένα πολυπλοκότερο φάσμα συζητήσεων που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τις συγκρούσεις στη γαλλική πλευρά καθώς και ενδεχομένως, τις συγκρούσεις στη γερμανική πλευρά, εάν δεν είχε συμφωνηθεί τότε να «αφεθεί κατά μέρος» η Wössingen. Δεν νομίζω ότι πολλοί θα μπορούσαν να συμφωνήσουν για κάτι καινούριο εκτός και εάν τους ασκηθούν πιέσεις. Ο αληθινός στόχος της ανανέωσης είναι να αποτραπεί η αύξηση πιέσεων αυτών. Θα ήθελα επίσης να πληροφορηθώ τη γνώμη σας για δύο προβλήματα. Ελπίζω να συναντηθούμε στο Παρίσι κατά τα τέλη Οκτωβρίου, αλλά έχω επίσης συνάντηση, στις 15 Οκτωβρίου, με τους κ. Ted Brenke και Jürgen Lose, και θα σας ήμουν ευγνώμων εάν επικοινωνούσατε μαζί μου πριν από την ημερομηνία αυτή» ([101]).

Σε μια χειρόγραφη σημείωση του παραλήπτη της επιστολής αυτής αναφέρονται τα εξής: «Συνομιλία της 11ης Οκτωβρίου.

α) συμφωνία αρχής για τα καθήκοντα των διαιτητών

β) για τις σχέσεις ποσοτήτων όχι, δεν θα γίνει σχετικά λόγος πριν από το Παρίσι» ([102]).

Μπορούν να επισημανθούν τα κυριότερα σημεία της επιστολής αυτής που είναι τα εξής: Υπήρχε συμφωνία μεταξύ ορισμένων γαλλικών και γερμανικών επιχειρήσεων (SFIC, Lafarge, Ciments Français και Cedest, αφενός, και BDZ, Heidelberger και Duckerhoff, αφετέρου). Η εκτέλεση ή η ερμηνεία της συμφωνίας αυτής προκάλεσαν διαφορές που παραπέμφθηκαν σε διαιτησία. Πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις για την ανανέωση της συμφωνίας. Η διαφορά μεταξύ των γαλλικών και των γερμανικών παραδόσεων δεν ήταν το αποτέλεσμα διμερών συζητήσεων (που αναφέρονται στα σημεία 4 έως 9 παραπάνω) μεταξύ γαλλικών και γερμανικών επιχειρήσεων, αλλά οφειλόταν στη διάσταση απόψεων μεταξύ των γαλλικών επιχειρήσεων. Οι πρόεδροι των γαλλικών και γερμανικών ενώσεων συζήτησαν, στις 11 Οκτωβρίου 1986, τα δύο προβλήματα που αναφέρονται στην επιστολή και συμφώνησαν, όσον αφορά τις ποσότητες, να εξετάσουν επίσημα το πρόβλημα μετά τη γερμανο-γαλλική συνάντηση, που είχε πραγματοποιηθεί στο Παρίσι στις 27-28 Οκτωβρίου 1986 (σύμφωνα με τα έγγραφα 33126/14764-14768). Η Επιτροπή δεν διαθέτει αποδείξεις όσον αφορά την ανανέωση της συμφωνίας, αλλά τα στατιστικά στοιχεία για τις γαλλικές παραδόσεις στη Γερμανία και για τις γερμανικές παραδόσεις στη Γαλλία (βλέπε παρακάτω σημείο 12) δείχνουν ότι η συμφωνία μεταξύ της Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, της Lafarge, της Ciments Français, και της Cedest, αφενός, και της Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, της Heidelberger, και της Dyckerhoff, αφετέρου, συνέχισε να ισχύει και μετά το 1986.

Σύμφωνα με εσωτερικό σημείωμα της Heidelberger της 12ης Αυγούστου 1987 (έγγρ. 33126/3573), οι γαλλογερμανικές συζητήσεις συνεχίσθηκαν το 1987: «Είχα συμφωνήσει με τον κ. Laplace να συζητήσουμε, πριν από τη λήξη της θητείας του στη γαλλική τσιμεντοβιομηχανία τα γνωστά εκκρεμή θέματα. Θα τον συναντήσετε με την αντιπροσωπεία του Cembureau που αναχωρεί για τη Ρωσία. Θα ήθελα να συμφωνήσω μαζί σας, πριν συναντηθείτε μαζί του, το περιεχόμενο των συζητήσεων που θα πραγματοποιηθούν. Παράρτημα» ([103])

Το παράρτημα περιλαμβάνει την προαναφερόμενη επιστολή της 22ας Σεπτεμβρίου 1986.

(11) Για να ολοκληρωθεί το πλαίσιο των γαλλογερμανικών σχέσεων είναι επίσης χρήσιμο να υπενθυμισθούν οι σχέσεις μεταξύ των σημαντικότερων παραγόντων ([104]).

Η Heidelberger κατέχει το 35% του μετοχικού κεφαλαίου της Vicat εδώ και πολλά χρόνια.

([101]) Στο πρωτότυπο:
«The second problem concerns the future. Ted Brenke expressed during our last meeting the opinion that, if we were to our agreement, there would be a demande from the German side that the gap existing since 1984 between French and Cerman delliveries be reduced. I told him that, if this demand were to be maintained, I saw very little hope in our reaching a further agreement. As you remember, there was no logical and, even less, ethical justification for this gap,, which was not, in fact, the result of bilateral discussion between French and German intrests, but resulted from a far more complicated pattern of discussion which included conflicts between the French parties, and would probably have included conflicts in the German side, had we not agreed then to leave Wössingen aside for the time being. I do not believe we can have so many people agree on something new unless they are under pressure, and the very purpose of a renewal is not to let such a pressure develop. I should like to have your reaction on these two questions. We shall, I hope, see each other in Paris at the end of october, but I also have an appointment withe Ted Brenke and Jürgen Lose on the 15th of October, and if you could call me before then, I would appreciate it».

([102]) Στο πρωτότυπο:
— Gespräch
a) der Schiedsrichterfuktion im Prinzip Zugestimmt.
b) der Mengenrelation nicht, officiell nach Paris erst ansprechen».

([103]) Στο πρωτότυπο:
«Aktennotiz an Herrn Brenke.
Ich Hatte ein Cespräch mit Herrn Laplace verabredet, um gemeinsam mit ihm, bevor er sein Mandat für die französische Zementindustrie niederlegt, die bekannten offenen Fregen zu pesprechen. Sie wirden ihm zusammen mit der Cembureau-Delegation, die nach Russiand reist, begegnen. Ich würde mich gerne vorher mit Ihnen über den inhalt des zu führenden Gespräches abstimmen. Anlage».

([104]) Τα γεγονότα που περιγράφονται στο σημείο αυτό δεν χρησιμοποιήθηκαν κατά των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων. Αναφέρονται απλώς για να δοθεί ολοκληρωμένη εικόνα των υφιστάμενων σχέσεων μεταξύ των διάφορων παραγόντων.

Η Ciments Luxembourgeois, θυγατρική εταιρεία της Arbed της οποίας η βελγική τσιμεντοβιομηχανία CBR κατέχει το 10% του μετοχικού κεφαλαίου (έγγρ. 33126/818 -819), η Ciments Français και η Dyckerhoff ίδρυσαν το 1973 μια κοινή εταιρεία, την Intermoselle, με στόχο την παραγωγή clinker και υδραυλικών συνδετικών υλικών. Όπως αναφέρεται στη σύμβαση μεταξύ των εταίρων (έγγρ. 33126/4446-4451), καθένας από αυτούς δικαιούται μέρος της παραγωγής ίσο προς εκείνο καθενός των δύο άλλων. Εντούτοις, έχοντας υπόψη το γεγονός ότι η Intermoselle αποτελεί τη μόνη βάση εφοδιασμού clinker της Ciments Luxembourgeois και της θυγατρικής της εταιρείας Stahlwerke Röchling-Burbach, εάν το μέρος της παραγωγής της Intermoselle που διοχετεύεται στη Ciments Luxembourgeois δεν αρκεί για να καλύψει της ανάγκες της τελευταίας και της θυγατρικής της εταιρείας, η Ciments Français και η Dyckerhoff αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προμηθεύσουν στη Ciments Luxembourgeois συμπληρωματικές ποσότητες clinker υπό όρους που αναφέρονται στη σύμβαση [105].

Ο όμιλος Lafarge ελέγχει, από το 1981, τη γερμανική τσιμεντοβιομηχανία Wössinger Zement GmbH (PZW: συντομογραφία της πρώην Portland Zementwerk Wössinger) στην οποία η Cedest έχει συμμετοχή 17% Από τότε που απέκτησε τον έλεγχο της, η Lafarge πραγματοποίησε πολλές επαφές με γερμανούς παραγωγούς και ιδίως με τη Heidelberger, με στόχο να περιληφθεί η PZW στο σύστημα κατανομής πιστώσεων για τη Νότιο Γερμανία, σύστημα το οποίο η PZW είχε εγκαταλείψει το 1977. Οι επαφές αυτές εντατικοποιήθηκαν το 1984 σε μια προσπάθεια να φέρουν αποτελέσματα και έδωσαν το έναυσμα για τη διεξαγωγή συνεδριάσεων και την ανταλλαγή επιστολών (έγγρ. 33126/6671-6672, 6687, 6710-6711, 6715-6719). Η τελική προσχώρηση στο σύστημα ποσοστώσεων για τη Νότιο Γερμανία αποφασίσθηκε κατά τη συνεδρίαση του Εποπτικού Συμβουλίου της PZW στις 29 Σεπτεμβρίου 1985 (έγγρ. 33126/6976-6979 και 16556): οι εκπρόσωποι της Lafarge και της Cedest στο συμβούλιο αυτό ψήφισαν υπέρ της προσχώρησης, ενώ οι μειοψηφούντες εταίροι εψήφισαν κατά. Όπως προκύπτει από την έρευνα και από την απόφαση της Bundskartellamt της 12ης Σεπτεμβρίου 1988 (έγγρ. 33126/6720-6745), το καλοκαίρι του 1985, ο όμιλος Lafarge, πλειοψηφών εταίρος της PZW, και ο κ. Schumacher, πρόεδρος της Heidelberger και της Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, ενέκριναν τη συμμετοχή της PZW στη συμφωνία για τη Νότιο Γερμανία. Βάσει της συμφωνίας αυτής, χορηγήθηκε ποσόστωση προμηθειών 12,087%, στην PZW, η οποία ανέλαβε την υποχρέωση α γνωστοποιεί τις παραδόσεις της στη « Dr. Bache και στη Heidelberger.

(12) Η Syndicat Français de l'Industrie Cimentière και η Bundesverband der Deutschen Zementindustrie διαβιβάζουν η μια στην άλλη, σε μηνιαία βάση και επί σειρά ετών, δεδομένα σχετικά με τις γαλλικές εξαγωγές στη Γερμανία και τις γερμανικές εξαγωγές στη Γαλλία. Δεδηλωμένος στόχος των ανταλλαγών αυτών δεδομένων είναι να μπορούν οι δύο ενώσεις να συγκρίνουν τα στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους με εκείνα τα οποία δημοσιεύουν τα τεχνικά στατιστικά ιδρύματα. Παρότι τα ανταλλασσόμενα δεδομένα είναι γενικού χαρακτήρα και δεν περιέχουν καμία πληροφορία όσον αφορά τον προορισμό σε κάθε περιοχή, και ούτε τα στοιχεία που δημοσιεύονται από τα διάφορα στατιστικά ιδρύματα ούτε τα στοιχεία που δημοσιεύει η Statistisches Bundesamt δεν περιέχουν καμία πληροφορία σχετικά με τον τόπο προορισμού στις διάφορες περιφέρειες, η Bundesverband der Deutschen Zementindustrie είναι σε θέση να γνωρίζει κάθε τρίμηνο τις εισαγωγές των διάφορων χωρών στα συγκεκριμένα ομοσπονδιακά κρατίδια και να δημοσιεύει σχετικά αποτελέσματα. Ειδικότερα, η Bundesverband είναι σε θέση να αποδείξει, με στοιχεία για κάθε ομοσπονδιακό κρατίδιο εκφρασμένα σε τόνους, ότι οι εισαγωγές τσιμέντου από τη Γαλλία προορίζονταν ανέκαθεν για τα ομοσπονδιακά κρατίδια της Rheinland-Pfalz, Saarland και Baden-Württemberg, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που υπήρχαν τη στιγμή της διενέργειας των ελέγχων σχετικά με την τελευταία πενταετία.

	1985	1986	1987	1988	1989 (9 μήνες)
Rheinland-Pfalz	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .] (*)
Saarland	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
Baden-Württemberg	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
ΣΥΝΟΛΟ	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
Για την ίδια περίοδο, οι εξαγωές της Γερμανίας προς τη Γαλλία ήταν οι εξής:					
	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]

(*) «[. . .]»: Στο κείμενο της παρούσας απόφασης που δημοσιεύθηκε, ορισμένοι αριθμοί παρελείφθησαν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του κανονισμού αριθ. 17 περί μη αποκαλύψεως επαγγελματικών απορρήτων.

Το σύστημα αυτό ανταλλαγής δεδομένων αποτελεί μέσο ελέγχου της εκτέλεσης της συμφωνίας διακανονισμού των πωλήσεων μεταξύ γαλλικών και γερμανικών επιχειρήσεων (βλέπε σημείο 10).

Η σύγκριση των δεδομένων αυτών δείχνει ότι «η υφιστάμενη από το 1974 διαφορά μεταξύ των γαλλικών και γερμανικών παραδόσεων» (επιστολή της 22ας Σεπτεμβρίου 1986, που αναφέρεται στο σημείο 10) έχει μειωθεί.

(13) Η Lafarge υποστηρίζει ότι εξαιτίας της συμμετοχής της σε γαλλο-γερμανική συμφωνία, θα έπρεπε να θεωρηθεί ότι αποτελεί απειλή για τις γερμανικές επιχειρήσεις είτε ότι απειλείται η ίδια στην αγορά της από τους γερμανούς ανταγωνιστές της. Όμως, η γεωγραφική θέση των εργοστασίων της Lafarge στη Γαλλία δείχνει ότι δεν υφίσταται καμία σοβαρή απειλή που θα μπορούσε να ωθήσει τη Lafarge να συνάψει συμφωνίες με γερμανούς ανταγωνιστές. Όσον αφορά τη Wössinger, δεν θα ήταν οικονομικά συμφέρουσα η εξαγωγή τσιμέντου στη Γαλλία.

Ακόμη και εάν η γεωγραφική θέση των τσιμεντοβιομηχανιών αυτών, σε σύγκριση με την πλεονεκτικότερη θέση άλλων γαλλικών τσιμεντοβιομηχανιών, μπορούσε να τις προστατεύσει από τον έντονο ανταγωνισμό στη Γερμανία ή να αποτρέψει την έκθεσή τους στον ανταγωνισμό των γερμανών παραγωγών, η Lafarge δεν θα απέφευγε όλες τις συνέπειες ενός ανταγωνισμού μεταξύ των παραγωγών των δύο χωρών, εφόσον, όπως

([105]) Η προαναφερόμενη σύμβαση και οι συμφωνίες σχετικά με την Intermoselle κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή η οποία, με επιστολή στις 29 Νοεμβρίου 1984, ανακοίνωσε ότι δεν προέβαλε αντιρρήσεις στα πλαίσια των κανόνων ανταγωνισμού.

αναφέρει η Vicat στο σημείωμα της 22ας Ιουλίου 1982, που προαναφέρθηκε στο σημείο 1, ο ανταγωνισμός αυτός θα μπορούσε να εξαπλωθεί και να μεταδώσει τα αποτελέσματά του σε άλλες περιοχές.

Η Lafarge έχει κάθε συμφέρον να συμμετέχει στο σύστημα κατανομής της αγοράς, τουλάχιστο για να προστατεύσει τη θυγατρική της εταιρεία Wössinger.

Πράγματι, η Wössinger έχει ζημιωθεί από ορισμένες εξαγωγές της Γαλλίας στην αγορά της. Η Lafarge κατέβαλε προσπάθειες, τουλάχιστο από το 1984, για την ένταξη της Wössinger σε σύστημα εξισορρόπησης των ποσοστώσεων στη Γερμανία (βλέπε στα έγγραφα που αναφέρονται στο σημείο 11). Συνεπώς, μέλημα της Lafarge ήταν να μην διαταράξουν οι συμφωνίες μεταξύ γάλλων και γερμανών παραγωγών την αγορά της Wössinger και το γερμανικό σύστημα στο οποίο η τελευταία έχει ενταχθεί.

(14) Η Cedest υποστηρίζει ότι από τα έγγραφα που αναφέρει η Επιτροπή προκύπτει ότι εφήρμοσε επεκτατική πολιτική στην αγορά της Γερμανίας και όχι πολιτική σύναψης συμφωνιών.

Πρέπει να υπενθυμιστεί καταρχάς ότι η Cedest συμμετέχει με τη Ciments Français, τη Heidelberger και την Dyckerhoff στην κατανομή της αγοράς της περιοχής του Sarre (βλέπε σημειώματα της 22ας Ιουλίου 1982 και της 23ης Ιουνίου 1982 που αναφέρονται στα σημεία 1 και 4). Επίσης, το χειρόγραφο σημείωμα της Lafarge σχετικά με τη συνεδρίαση της Cedest — Dyckerhoff — Heidelberger, στις 17 Οκτωβρίου 1982 (βλέπε σημείο 7) αναφέρει ότι η Cedest «θα συμφωνούσε να προσαρμόζονται στο μέλλον οι προμήθειές της στη Γερμανία (εξαιρούμενης πάντα της περιοχής του Sarre) στις αυξομειώσεις των ποσοτήτων τσιμέντου που διακινούνται στη χώρα αυτή». Είναι αναμφισβήτητο ότι τα προαναφερόμενα σημειώματα υποδηλώνουν βελτίωση της κατάστασης σε σχέση με το 1984 και πιθανότητα ανανέωσης της γαλλο-γερμανικής συμφωνίας.

Για να αποδείξει την αυτονομία της πολιτικής εξαγωγών της, η Cedest συναπέστειλε με το απαντητικό υπόμνημα στην κοινοποίηση των συνεδριάσεων, δύο πίνακες: ο μεν ένας (παράρτημα II) αναφέρει τις πωλήσεις στη Γερμανία (κατά προσέγγιση, συμπεριλαμβανομένης και της περιοχής του Sarre) από το 1970 έως το 1981, ο δε άλλος (παράρτημα III) έχει ως στόχο να αποδείξει την αύξηση των εξαγωγών στη Γερμανία από το 1987 έως το 1991. Το μεσολαβούν διάστημα που δεν καλύπτουν οι δύο πίνακες είναι το πλέον ενδιαφέρον. Μπορεί επίσης να προστεθεί ότι κατά την περίοδο 1987-1989, οι εξαγωγές σημείωσαν προοδευτική κάμψη σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία, ενώ αυξήθηκαν το 1990 και το 1991. Τέλος, η παράβαση της συμφωνίας δεν συνιστά απόδειξη διαφωνίας προς αυτή.

(15) Η Ciments Français επιβεβαιώνει ότι τα σημειώματα της Vicat και της Lafarge δεν αποδεικνύουν τη συμμετοχή της στις γαλλο-γερμανικές συμφωνίες. Άλλωστε, δεν την ενδιαφέρουν ούτε οι εξαγωγές της Cedest προς τη Γερμανία ούτε ο ρόλος της Wössinger.

Καταρχάς, η Ciments Français ενδιαφέρεται, όπως και η Cedest, η Dyckerhoff και Heidelberger, για τις παραδόσεις στην περιοχή του Sarre (σημείωμα της Vicat της 22ας Ιουλίου 1982 και σημείωμα της Lafarge της 23 Ιουνίου 1982 που προαναφέρονται στα σημεία 1 και 4). Εν συνεχεία, ενδιαφέρεται για τις παραδόσεις της Cedest στη Γερμανία λόγω των αντιδράσεων των γερμανών παραγωγών στην Ανατολική Γαλλία (σημείωμα της Vicat της 22ας Ιουλίου 1982) που δημιούργησε «ένα ιδιαίτερα τεταμένο κλίμα μεταξύ της Cedest και της Ciments Français» επειδή η εταιρεία αυτή πρέπει να αντιμετωπίσει στη Γαλλία τον ανταγωνισμό των γερμανών παραγωγών που αντιδρούν στη διείσδυση της Cedest στη Γερμανία. Τέλος, η πωλήσεις της Cedest στη Γερμανία και της Dyckerhoff στη Γαλλία απετέλεσαν θέμα της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων της 15ης Φεβρουαρίου 1983 και της 10ης Μαΐου 1983 μεταξύ της Ciments Français και της Dyckerhoff (σημειώματα της Ciments Français της 25ης Ιανουαρίου 1983 και 17ης Μαΐου 1983, που προαναφέρονται στα σημεία 8 και 9).

Όσον αφορά το πρόβλημα της κονιοποίησης από την Dyckerhoff της σχετικής ποσόστωσης clinker στις εγκαταστάσεις της Ciments Luxembourgeois, η Επιτροπή δεν αμφισβητεί την κατανομή της παραγωγής clinker της κοινής θυγατρικής εταιρείας. Τα πρακτικά της συνεδρίασης της Ciments Français στις 17 Μαΐου 1983 αναφέρουν ότι η Dyckerhoff προτίθεται να κονιοποιήσει τη σχετική ποσόστωση clinker «για παραδόσεις τσιμέντου στις περιοχές της Treves και Eifel». Οι ποσότητες που δεν θα διοχετευθούν στην περιοχή του Sarre, ούτε θα διατεθούν ποτέ στη Γαλλία είναι ποσότητες τσιμέντου και όχι clinker, όπως ισχυρίζεται η Ciments Français (βλέπε πρακτικά της συνεδρίασης της Ciments Français στις 17 Μαΐου 1983, που αναφέρεται στο σημείο 9).

Κατά την κοινή ακρόαση όλων των επιχειρήσεων, η Ciments Français, αφού αναφέρθηκε στα διάφορα εμπόδια κατά την εξαγωγή, στο γεγονός ότι, παρά τα εμπόδια αυτά, οι διασυνοριακές ροές μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας είναι σημαντικές σε σύγκριση με την κατανάλωση στις εν λόγω περιοχές, καθώς και στο ότι, για να αξιολογηθούν οι εν λόγω διασυνοριακές ροές, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η συχνότητα κατανάλωσης στις σχετικά γαλλικές ζώνες είναι πολύ μικρότερη από εκείνη στις αντίστοιχες γερμανικές ζώνες και ότι τα γαλλικά εργοστάσια είναι περισσότερο απομεμακρυσμένα από τις γαλλικές αγορές από ό,τι τα γαλλικά εργοστάσια από τις γερμανικές αγορές (από 20 χιλιόμετρα περίπου), έδωσε την εξήγησή της όσον αφορά την εξέλιξη της διαφοράς των παραδόσεων μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας μετά το 1986: «Ωστόσο, αν και υπάρχει η τάση να εκτιμάται ότι η εν λόγω διαφορά αρχίζει να μειώνεται από το 1986, θα διαπιστωθεί ότι αυτό *οφείλεται στο γεγονός ότι οι γερμανικές παραδόσεις στη Γαλλία αυξάνονται κατά την προαναφερόμενη περίοδο*, πράγμα για το οποίο υπάρχουν δύο λογικές εξηγήσεις: συγκεκριμένα:

— η εγχώρια γαλλική αγορά σημείωσε μεγαλύτερη ανάπτυξη από εκείνη της γερμανικής αγοράς κατά την περίοδο 1986-1988: ± 11% έναντι + 4%.

Συνεπώς, η γαλλική αγορά ήταν ελκυστικότερη για τα γερμανικά εργοστάσια.

— Επιπλέον, μετά το 1986 οι τιμές στη Γαλλία ήταν πλέον συμφέρουσες από εκείνες στη Γερμανία. *Συνεπώς, η εξέλιξη της διαφοράς των παραδόσεων* τσιμέντου μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας *εξηγείται απόλυτα*» ([106]).

Η εταιρεία Ciments Français δεν παρέσχε στοιχεία προς υποστήριξη των ισχυρισμών της. Ακόμη και εάν παραβλεφθεί το γεγονός ότι η μεγαλύτερη επέκταση της γαλλικής αγοράς δεν θα μπορούσε να αντισταθμίσει τα αρχικά μειονεκτήματα που ανέφερε η Ciments Français, δηλαδή τη χαμηλότερη συχνότητα κατανάλωσης των σχετικών γαλλικών περιφερειών και το περισσότερο απομεμακρυσμένο (20 χιλιόμετρα) των γερμανικών εργοστασίων από τις γαλλικές αγορές, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, βάσει των πληροφοριών που έδωσαν στη Cembureau η Syndicat Français (έγγρ. 33126/15168-15170) και η Bundesverband (έγγρ. 33126/15161-15163), οι τιμές στη Γαλλία δεν ήταν σε καμία περίπτωση πλέον συμφέρουσες από τις τιμές στη Γερμανία κατά την περίοδο 1986-1988. Αντίθετα, η διαφορά της τιμής είναι ακόμη σχετικότερη τη στιγμή κατά την οποία το γερμανικό τσιμέντο PZ35 ανήκει σε κατηγορία αντοχής κατώτερη από εκείνη των γαλλικών τσιμέντων CPJ45 και CPA55R.

	Μέσες τιμές εργοστασίου, Γάνευ φόρων, στη Γερμανία τις οποίες ανακοίνωσε η BDZ μόνο για το PZ35	Μέση συναλλαγματική ισοτιμία DM-/FF κάθε έτος	Τιμή του γερμανικού τσιμέντου σε FF	Τιμές εργοστασίου, στη Γαλλία άνευ φόρων, τις οποίες ανακοίνωσε η SFIC για τα CPJ45/CPA55R
1986	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1987	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1988	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]

Επομένως, οι εξηγήσεις της Ciments Français δεν επιβεβαιώνονται από τα γεγονότα.

(16) Όσον αφορά τις παρατηρήσεις της Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι το σημείωμα της Lafarge, της 23ης Ιουνίου 1982 (βλέπε σημείο 4) αναφέρει τη λέξη «Syndicat» όχι μόνο σε σχέση με τις συνομιλίες μεταξύ της «Syndicat Français» και της «Bundesverband», αλλά και σε σχέση με πιέσεις (σελ. 3, «Η τσιμεντοβιομηχανία (Syndicat) και ιδιαίτερα η Lafarge άσκησαν εντονότερες πιέσεις όταν ο ανταγωνισμός ήταν «άγριος» (Kerpen)· η κονιοποιημένη σκωρία είναι επικίνδυνη για μίγματα»). Επίσης, η επιστολή του κ. Laplace, της 22ας Σεπτεμβρίου 1986 (βλέπε σημείο 10) είναι επιστολή του προέδρου της Syndicat Français προς τον πρόεδρο της γερμανικής Bundesverband, όπως προκύπτει από το περιεχόμενό της. Άλλωστε, η Ciments Français εκφράζει την ίδια άποψη.

(17) Η Dyckerhoff και η Heidelberger κρίνουν ότι η συμφωνία για την περιοχή του Sarre είναι απόλυτα υποθετική, πρώτον επειδή δεν συνέταξαν τα σημειώματα αυτά και δεύτερον επειδή τα μερίδιά τους στην αγορά της περιοχής του Sarre ήταν ελάχιστα. 16,92% και 3% αντίστοιχα το 1989, και δεν αναφέρονται ημερομηνίες. Εξάλλου, τα σημειώματα της Lafarge και της Ciments Français δεν αποδεικνύουν τη συμμετοχή των δύο γερμανικών εταιρειών σε τυχόν συμφωνίες επειδή καθεμία από αυτές ενήργησε τελείως αυτόνομα όταν εξήγαγε προϊόντα στη Γαλλία. Τέλος, η επιστολή της 22ας Σεπτεμβρίου 1986 (βλέπε σημείο 10) δεν έχει καμία συγκεκριμένη σημασία επειδή αναφέρεται απλώς σε υποθέσεις.

Τα επιχειρήματα της Dyckerhoff και της Heidelberger έρχονται σε αντίθεση με τα γεγονότα που έχουν ήδη αναφερθεί και συγκεκριμένα: η συμφωνία για την περιοχή του Sarre αναφέρεται σε σημειώματα δύο διαφορετικών παραγωγών. Η συμφωνία αυτή αναφέρεται στα δύο σημειώματα όχι μόνο ως ιστορικό γεγονός αλλά και ως τρέχουσα πραγματικότητα. Εάν η συμφωνία αυτή δεν ήταν πραγματική, δεν μπορεί να γίνει αντιληπτό για ποιο λόγο η Dyckerhoff είχε δηλώσει στη Ciments Français (σημείωμα της 17ης Μαΐου 1983 στο σημείο 9) σχετικά με την κονιοποίηση clinker στη Ciments Luxembourgeois ότι οι σχετικές ποσότητες δεν θα διοχετευθούν ποτέ στη Γαλλία και ότι δεν είναι βέβαιο ότι θα διατεθούν στην περιοχή του Sarre. Δεν μπορεί να βασισθεί κανείς στις ποσότητες των παραδόσεων ή το μέγεθος των μεριδίων της αγοράς για να στοιχειοθετήσει ή να αποκλείσει την ύπαρξη συμφωνιών. Τα δύο άλλα σημειώματα της Lafarge και της Ciments Français αποδεικνύουν ότι οι δύο γερμανοί παραγωγοί είχαν ασκήσει πιέσεις στη Cedest για να εφαρμόσει λιγότερο επιθετική πολιτική πωλήσεων στη Γερμανία, εκτός της περιοχής του Sarre, και ότι οι πιέσεις αυτές, όπως και οι συνομιλίες με τους γάλλους παραγωγούς έφεραν αποτελέσματα, δεδομένου ότι η επιστολή του κ. Laplace στις 22 Σεπτεμβρίου 1986 (βλέπε σημείο 10) ομιλεί για βελτίωση της κατάστασης το 1986 σε σχέση με το 1984 και για πιθανή ανανέωσης της συναφθείσας συμφωνίας. Τέλος, σύμφωνα σημείωμα της Heidelberger, της 12ης Αυγούστου 1987 (βλέπε σημείο 10) οι συζητήσεις για τα θέματα που αναφέρονται στην επιστολή του κ. Laplace συνεχίσθηκαν το 1987.

(18) Η Bundesverband der Deutschen Zementindustrie υποστηρίζει ότι δεν ενημερώθηκε ποτέ για τις επαφές, τις συνομιλίες και τη γαλλο-γερμανική αλληλογραφία και ότι ο διευθυντής της Bundesverband έλαβε γνώση της επιστολής που συνέταξε ο κ. Laplace, στις 22 Σεπτεμβρίου 1986, στα πλαίσια της κοινοποίησης των αιτιάσεων. Σημειωτέον ότι η Lafarge είναι εκείνη η οποία τονίζει στο σημείωμά της της 23ης Ιουνίου 1982, ότι «η Bundesverband είδε με πολύ άσχημο μάτι» τη διαταραχή της γερμανικής αγοράς καθώς και ότι επειδή η επιστολή του κ. Laplace εστάλη στον πρόεδρο της Heidelberger, δεν χρειάζεται να αποδειχθεί ότι ο διευθυντής της γερμανικής ένωσης είχε επίγνωση του θέματος.

([106]) Στο πρωτότυπο:
«Si toutefois, en tendance, on apprécie que cet écart diminue à partir de 1986, on constatera que c'est *parce que les livraisons allemandes en France augmentent sur cette période,* et là encore il y a des explications logiques: en effet
— Le marché régional français a été en plus forte expansion que le marché allemand sur la période 1986-1988: + 11% contre + 4%. Le marché français a donc été plus attractif pour les usines allemandes.
— En plus, les prix français ont été plus attractifs que les prix allemands à partir de 1986. *L'évolution de l'écart de livraison de ciment entre la France et l'Allemagne s'explique donc parfaitement*».

Όσον αφορά τα στατιστικά στοιχεία, η Bundesverband επιβεβαιώνει ότι ανταλλάσσει με τη Syndicat Français γενικά δεδομένα για τις εξαγωγές εδώ και ορισμένες δεκαετίες με στόχο τον έλεγχο των επίσημων στατιστικών, ότι τα στοιχεία που λαμβάνει η Syndicat Français δεν ανακοινώνονται στα μέλη της Bundesverband, ότι η κατανομή των γαλλικών εισαγωγών στα ομοσπονδιακά κρατίδια πραγματοποιείται βάσει επίσημων στατιστικών στοιχείων και εκτιμήσεων σε συνάρτηση με τη γεωγραφική θέση των γαλλικών εργοστασίων και το κόστος μεταφοράς και ότι οι εν λόγω κατανομές των εισαγωγών στρογγυλοποιούνται σε χιλιάδες τόνους για τα ομοσπονδιακά κρατίδια του Baden-Württemberg και του Saarland, αλλά όχι για το Rheinland-Pfalz στο οποίο αποδίδεται η διαφορά. Εξάλλου, η Bundesverband επιβεβαιώνει ότι οι εν λόγω κατανομές συγκρίνονται αργότερα με τις στατιστικές για τις εισαγωγές που καταρτίζει κάθε ομοσπονδιακό κρατίδιο. Σύμφωνα με την απάντηση που δόθηκε κατά την ακρόαση, μετά τη σύγκριση αυτή δεν διορθώνονται οι κατανομές που έχουν υπολογισθεί.

Όπως είχε αναγγείλει στην ακρόαση, η Bundesverband διαβίβασε στην Επιτροπή, στις 4 Μαΐου 1993, μέσω του νομικού της συμβούλου, σχέδιο των νέων στατιστικών που καταρτίζονταν για τις εσωτερικές παραδόσεις από το 1992 και αντίγραφο, των στατιστικών για τις εισαγωγές τσιμέντου τις οποίες είχε καταρτίσει το ομοσπονδιακό κρατίδιο του Nordrhein-Westfalen. Μολονότι οι στατιστικές των ομοσπονδιακών κρατιδίων είναι οι ίδιες με εκείνες του αντίγραφου που διαβιβάσθηκε στην Επιτροπή, διαπιστώνεται ότι τα δεδομένα των στατιστικών αυτών δεν είναι παρεμφερή επειδή αφορούν μόνο τις εισαγωγές τσιμέντου μέσω του εμπορίου («Einfahr-Generalhandel»).

Παρά τα επιχειρήματα που ανέπτυξε γραπτά και προφορικά η Bundesverband, η Επιτροπή δεν κατόρθωσε να βρει βάσιμες εξηγήσεις για την κατανομή των εισαγόμενων ποσοτήτων στα διάφορα ομοσπονδιακά κρατίδια.

Η Bundesverband υποστηρίζει ότι η κατανομή έγινε βάσει των επίσημων στατιστικών. Όμως, όλοι οι πίνακες από το 1985 έως το 1989 περιέχουν αστερίσκους μόνο δίπλα στις εισαγωγές από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας και τις συνολικές εισαγωγές, ενώ στις υποσημειώσεις περιέχουν την ένδειξη «Σύμφωνα με επίσημες στατιστικές». Δεν αναφέρεται τίποτα για τις εισαγωγές από άλλες χώρες, αν και μόλις το 1985 αναφέρεται η ένδειξη «Αβέβαια προέλευση» για 7.639 τόνους τσιμέντου από την Πολωνία. Μετά τους πίνακες του 1988 και του 1989 ακολουθεί υποσημείωση με ένα μικρό σταυρό δίπλα από το Βέλγιο (μπορεί να υποθέσει κανείς ότι πρόκειται για εισαγωγές από το Βέλγιο/Λουξεμβούργο, λόγω της οικονομικής ένωσης μεταξύ των δύο χωρών), που αναφέρει: «Χωρίς τις ποσότητες που έχουν ήδη συμπεριληφθεί στο Saarland» ([107]). Σύμφωνα με τους πίνακες του 1988 και του 1989, καθώς επίσης και σύμφωνα με τους πίνακες των ετών 1985, 1986 και 1987, δεν έγινε καμία εισαγωγή από το Βέλγιο/Λουξεμβούργο με προορισμό την περιοχή του Sarre. Συνεπώς, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι εισαγωγές από το Βέλγιο/Λουξεμβούργο είχαν καταχωρηθεί από τη Bundesverband είτε στις εισαγωγές από μια άλλη χώρα, πιθανώς τη Γαλλία, είτε στις εσωτερικές προμήθειες. Για να το πράξει αυτό, η Bundesverband πρέπει να γνώριζε την πραγματική προέλευση των εισαγωγών αυτών καθώς και τον πραγματικό τους προορισμό.

Ο υπολογισμός του κόστους μεταφοράς δεν φαίνεται να αποτελεί αξιόπιστη βάση για την κατανομή των εισαγόμενων ποσοτήτων στα διάφορα ομοσπονδιακά κράτη. Στην ουσία, μολονότι ο υπολογισμός αυτός μπορεί να αποτελέσει χονδρικό κριτήριο του βαθμού διείσδυσης των γαλλικών τσιμέντων στη γερμανική αγορά, δεν επιτρέπει τον προσδιορισμό των ποσοτήτων που προορίζονται για τις διάφορες περιφέρειες εντός της υπολογιζόμενης ακτίνας διείσδυσης. Άλλωστε, ο πίνακας που κοινοποίησε η Bundesverband στις 4 Μαΐου 1993, και ο οποίος περιέχει στατιστικές για τις εισαγωγές στο Nordrhein-Westfalen από το 1983 έως το 1991, δείχνει ότι η Γαλλία εξήγαγε και πώλησε μέσω του εμπορικού δικτύου στο εν λόγω ομοσπονδιακό κρατίδιο ποσότητες που κυμαίνονται από 4.621 το 1983 έως 8.916 το 1991. Αυτό καταδεικνύει, αφενός, ότι το εκτιμώμενο κόστος μεταφοράς δεν αποτελεί αξιόπιστο δεδομένο για την κατανομή των εισαγόμενων ποσοτήτων στα διάφορα ομοσπονδιακά κρατίδια και, αφετέρου, ότι δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα το επιχείρημα που διατύπωσε η Ciments Français κατά την ακρόαση σύμφωνα με το οποίο, για οικονομικούς λόγους, οι γαλλικές εξαγωγές στη Γερμανία δεν μπορούν να προορίζονται παρά μόνο για την περιοχή του Sarre, νότια του Rheinland-Pfalz και δυτικά του Baden-Württemberg. Μπορεί να παρατηρήσει κανείς ότι ο πίνακας των εισαγωγών που έγιναν μέσω εμπόρων στο κρατίδιο του Nordrhein-Westfalen δείχνει προφανώς ότι οι κατανομές της Bundesverband είναι απλώς εκτιμήσεις και, ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατό να ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Εκτός του ότι είναι δύσκολο να γίνει κατανοητό, ελλείψει εξηγήσεων, για ποιο λόγο η πραγματικότητα όσον αφορά τις γαλλικές εξαγωγές στο Nordrhein-Westfalen, που ήταν γνωστή επί σειρά ετών, δεν ελήφθη ποτέ υπόψη στις στατιστικές της Bundesverband, η παρατήρηση αυτή θα είχε νόημα εάν οι κατανομές των γαλλικών εξαγωγών γίνονταν συνολικά και για τα τρία ομοσπονδιακά κρατίδια: στην υπό εξέταση περίπτωση πρόκειται για σαφώς καθορισμένες ποσότητες που κατανέμονται ανά τρίμηνο σε κάθε ομοσπονδιακό κρατίδιο.

23. Βέλγιο — Κάτω Χώρες — Γερμανία

(1) Οι Κάτω Χώρες καταναλώνουν κατά παράδοση περισσότερο τσιμέντο από όσο παράγουν. Στις αρχές της δεκαετίας του '80, η παραγωγή, η οποία αντιπροσώπευε, ανάλογα με το έτος, το 55% έως 60% της κατανάλωσης, προερχόταν από τρεις τσιμεντοβιομηχανίες: αφενός, από την ENCI, τη μεγαλύτερη τσιμεντοβιομηχανία, της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκε και ανήκει κατά 68% στο βελγικό όμιλο CBR και κατά 31% στο βελγικό όμιλο Obourg που συμμετέχει στον ελβετικό όμιλο Holderbank και, αφετέρου, από δύο άλλες τσιμεντοβιομηχανίες, τη Cemij και τη Robur, κοινές θυγατρικές εται-

([107]) Στο πρωτότυπο:
«Onne die Mengen, die bereits unter Saarland erfaßt sind».

ρείες (50%-50%) της ENCI και της Hoogovens Ijmuiden. Το 1982, η Hoogovens εξαγόρασε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Cemij και η ENCI απέκτησε το 100% των μετοχών της Robur. Μέχρι το 1982, η ENCI, η Cemij και η Robur είχαν αναθέσει στην Verkoop Associatie Nederlandse Cement ENCI Cemij — Robur B.V. την πώληση του τσιμέντου τους στο έδαφος των Κάτω Χωρών.

Το 1982, η Verkoop Associatie διαλύθηκε και τη θέση της κατέλαβε η Vereniging Nederlandse Cementindustrie (VNC), ως επαγγελματική ένωση. Πάντα το 1982, μετά την εξαγορά των Cemij και Robur από την Hoogovens και την ENCI αντίστοιχα και τη διάλυση της Verkoop Associatie, η Hoogovens και η ENCI συνήψαν συμφωνίες αμοιβαίου εφοδιασμού, κατανομής της ολλανδικής αγοράς τσιμέντου, και συνεργασίας στον τομέα της πώλησης και της διανομής.

Στις αρχές του 1989, η ENCI εξαγόρασε τη Cemij και έκτοτε υπάρχει μια μόνο τσιμεντοβιομηχανία στις Κάτω Χώρες .

(2) Ο εφοδιασμός της ολλανδικής αγοράς, που εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από εισαγωγές, αποτέλεσε, επί σειρά δεκαετιών, το αντικείμενο συμφωνιών μεταξύ των τσιμεντοβιομηχανιών διάφορων ευρωπαϊκών κρατών.

Το 1956, μια πρώτη συμφωνία «Noordwijks — Cement — Accord» (N.C.A.), που υπεγράφη μεταξύ βελγικών και ολλανδικών τσιμεντοβιομηχανιών και του παραρτήματος πωλήσεων ενός ομίλου γερμανικών τσιμεντοβιομηχανιών, της N.C.H. ([108]), προέβλεπε κατανομή της αγοράς και ενιαίους όρους πωλήσεων.

Η συμφωνία αυτή αντικαταστάθηκε από μια άλλη τη «Cementregeling voor Nederland» (C.R.N.), που άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1971, και ίσχυσε επί μια τριετία. Η συμφωνία προέβλεπε ότι το σύνολο της προβλεπόμενης ζήτησης στην Ολλανδία, εκτός από 550 000 τόνους που μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο ελεύθερου ανταγωνισμού, έπρεπε να κατανεμηθεί μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών ως ακολούθως: 69% στην ολλανδική τσιμεντοβιομηχανία, 17% στη βελγική τσιμεντοβιομηχανία και 14% στη γερμανική τσιμεντοβιομηχανία (N.C.H.). Η συμφωνία C.R.N κηρύχθηκε ασύμβατη προς το άρθρο 85 ([109]).

Στις 14 Ιανουαρίου 1975, η Cimbel, που διαδέχθηκε τη FIC, ως εντολοδόχος των βελγικών τσιμεντοβιομηχανιών, η Verkoop Associatie, που διαδέχθηκε τη VNC, ως εντολοδόχος των ολλανδικών τσιμεντοβιομηχανιών, και η NCH κοινοποίησαν στην Επιτροπή τη συμφωνία «Cement en Beton Stichting» (CBS), στα πλαίσια της οποίας τα μέρη ανακοινώνουν στο λογιστή τον οποίο έχει ορίσει η CBS τις παραδόσεις τσιμέντου στην ολλανδική αγορά, ανά είδος και κατηγορία τσιμέντου, ανά τρόπο μεταφοράς και συσκευασία, ανά κατηγορία πελατών και ανά περιφέρεια παράδοσης. Η CBS ανακοινώνει στα μέλη της, σε τριμηνιαία και ετήσια βάση, τα συνολικά δεδομένα σχετικά με τις παραδόσεις των ολλανδών παραγωγών, των βέλγων παραγωγών και της NCH.

Από την άλλη πλευρά, το 1972 οι γερμανικές τσιμεντοβιομηχανίες που συμμετείχαν στη N.C.H., κοινοποίησαν στην Επιτροπή το νέο καταστατικό της τελευταίας καθώς και τις συμβάσεις — πλαίσια που είχαν υπογράψει τα μέλη.

(3) Υπάρχουν αποδείξεις ότι οι συμφωνίες κατανομής της ολλανδικής αγοράς εξακολουθούν στην ουσία να ισχύουν. Τα πρακτικά της συνεδρίασης της Γενικής Διεύθυνσης της CBR στις 30 Αυγούστου 1982 (έγγρ. 33126/8124) αναφέρουν τα εξής: «2. *STR. — λευκό τσιμέντο — στρατηγική στις αγορές του Βελγίου, των Κάτω Χωρών και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας (Nord-Rheinland).*

21. *Εξετασθέν έγγραφο:* χειρόγραφο έγγραφο που συνέταξε το Τμήμα STR στις 27 Αυγούστου 1982 (το έγγραφο αυτό δεν έχει βρεθεί ακόμη).

22. *Συζητήσεις και συμπεράσματα*

— Διαπιστώσεις που προκύπτουν από σύγκριση της κατάστασης την 1η Σεπτεμβρίου 1982 και την 1η Σεπτεμβρίου 1981.

— Αγορά Κάτω Χωρών: μείωση του μεριδίου της NCH και ελαφρά αύξηση του μεριδίου των άλλων τσιμεντοβιομηχανιών.

— Αγορά του N. Rheinland: ελαφρά μείωση του μεριδίου της βελγο-ολλανδικής τσιμεντοβιομηχανίας.

— Η μείωση των παραδόσεων της γερμανικής τσιμεντοβιομηχανίας στο Βέλγιο, την Ολλανδία και το N. Rheinland οφείλεται κυρίως στην κάμψη της κατανάλωσης τσιμέντου.

— Ενόψει της καθιέρωσης του BPS, οι γερμανικές τσιμεντοβιομηχανίες έπρεπε να αυξήσουν τις ισχύουσες τιμές κατά 8 έως 10 DM για να επιτευχθεί εξισορρόπηση των μεριδίων της αγοράς που να είναι αποδεκτή από τη CBR-ENC. Το σημείο ισορροπίας στην κατανομή των μεριδίων της αγοράς θα βρισκόταν στο ενδιάμεσο

([108]) Βλέπε απόφαση 72/68/ΕΟΚ της Επιτροπής, ΕΕ L 22, 26.1.1972, σ. 16.

([109]) Βλέπε απόφαση 72/468/ΕΟΚ της Επιτροπής, ΕΕ L 303, 31.12.1972, σ. 7. Από την απόφαση αυτή προκύπτει ότι η συμφωνία N.C.A. προέβλεπε τις ακόλουθες ποσοστώσεις παραδόσεων: +62,5% στην ολλανδική τσιμεντοβιομηχανία εάν η κατανάλωση έφθανε τα 2 000 000 τόννους, +20% στη βελγική τσιμεντοβιομηχανία, +14,5% στη γερμανική τσιμεντοβιομηχανία.

μεταξύ της πρώην NCA και της σημερινής κατάστασης» ([110]).

Από τις στατιστικές που κατήρτισε η Cement en Beton Stichting όσον αφορά τις παραδόσεις στις Κάτω Χώρες, στατιστικές τις οποίες τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν στη διάθεσή τους (Obourg 33126/296-298, FIC 33126/2388-2405, CBR 9434-9450), προκύπτει η ακόλουθη κατάσταση όσον αφορά τα μερίδια που κατέγραψε η CBS σχετικά με τις παραδόσεις στην αγορά:

	Κάτω Χώρες (παραδόσεις σε χιλιάδες τόνους)	% (Μερίδιο της αγοράς)	Βέλγιο (παραδόσεις σε χιλιάδες τόνους)	% (Μερίδιο της αγοράς)	NCH (Παραδόσεις σε χιλιάδες τόνους)	% (Μερίδιο της αγοράς)	Σύνολο Παραδόσεις σε χιλιάδες τόνους)	% (Παραδόσεις)
1983	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1984	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1985	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1986	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1987	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1988	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1989	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]

(4) Τα παραπάνω δεδομένα δείχνουν ότι: το μερίδιο της αγοράς της NCH στις παραδόσεις που η CBS είχε καταχωρήσει στα λογιστικά της βιβλία κυμαίνεται, με εξαίρεση το έτος 1988, γύρω στο [. . .], ποσοστό που πρέπει να συσχετισθεί με το [. . .] το οποίο προέβλεπε η συμφωνία C.R.N.. Όσον αφορά το ποσοστό των παραδόσεων των τσιμεντοβιομηχανιών των Κάτω Χωρών, κάθε σημαντική απόκλιση ενός έτους (1984, 1987 και 1988) σε σύγκριση με το προηγούμενο αντισταθμίζεται με αντίστοιχη απόκλιση του ποσοστού των παραδόσεων των βελγικών τσιμεντοβιομηχανιών, έστω και εάν η απόκλιση αυτή δεν είναι ακριβώς η ίδια. Η αντιστοιχία αυτή πρέπει να συσχετισθεί με τους δεσμούς, που αναφέρονται υπό 2), μεταξύ των δύο μεγάλων βελγικών τσιμεντοβιομηχανιών και της ENCI καθώς και μεταξύ των ολλανδικών τσιμεντοβιομηχανιών μέχρι το 1988. Τα ποσοστά των ολλανδικών και των βελγικών τσιμεντοβιομηχανιών δεν αντιστοιχούν επακριβώς στα ποσοστά που προβλέπουν οι πρώην συμφωνίες N.C.A. και C.R.N. Ωστόσο, το συνολικό ποσοστό των βελγικών και ολλανδικών τσιμεντοβιομηχανιών, που προκύπτει από τις προαναφερθείσες σχέσεις μεταξύ των τσιμεντοβιομηχανιών αυτών, είναι σχεδόν το ίδιο με το ποσοστό που προέβλεπε η συμφωνία C.R.N. για τους δύο αυτούς ομίλους παραγωγών. Πράγματι, η συμφωνία C.R.N. προέβλεπε [. . .] για την ολλανδική τσιμεντοβιομηχανία και [. . .] για τη βελγική τσιμεντοβιομηχανία, ήτοι συνολικά [. . .] για τους δύο αυτούς ομίλους παραγωγών. Τα συνολικά ποσοστά των παραδόσεων των δύο ομίλων παραγωγών κατά την περίοδο 1983 — 1989 ήταν τα εξής: [. . .], [. . .], [. . .], [. . .], [. . .], [. . .], [. . .]. Η μόνη σημαντική απόκλιση σε σχέση με το ποσοστό της C.R.N. παρατηρήθηκε το 1988: [. . .], ήτοι [. . .] λιγότερο, πράγμα που πρέπει να οφείλεται στην αύξηση των παραδόσεων της NCH κατά το ίδιο έτος ([. . .]).

Η κανονικότητα των ποσοστώσεων παραδόσεων διατηρήθηκε, παρά τις αποκλίσεις όσον αφορά την κατανάλωση στις Κάτω Χώρες και παρά το γεγονός ότι το μερίδιο των παραδόσεων τρίτων υπέστη μεταβολές και αυξήθηκε από το 1986, όπως μπορεί να διαπιστωθεί από τον ακόλουθο πίνακα:

	Κατανάλωση στις Κάτω χώρες (στοιχεία Cembureau) (σε χιλιάδες τόνους)	Συνολικές παραδόσεις των ολλανδικών/βελγικών τσιμεντοβιομηχανιών και της NCH (σε χιλιάδες τόνους)	Παραδόσεις τρίτων (σε χιλιάδες τόνους)	Μερίδιο αγοράς τρίτων όσον αφορά την κατανάλωση στις Κάτω Χώρες
1983	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1984	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1985	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1986	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1987	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1988	[. . .] ([111])	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1989	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]

(5) Στο σημείο 19, στοιχείο β), τονίσθηκε το γεγονός ότι σύμφωνα με το υπόμνημα που τέθηκε υπόψη του προέδρου στη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 19ης Μαρτίου 1984, οι συζητήσεις δεν αφορούσαν «το διακρατικό εμπόριο παραδοσιακού και, πόσο μάλλον, διαρθρωτικού χαρακτήρα, όπως συμβαίνει με τις εξαγωγές της Γερμανίας και του Βελγίου προς τις Κάτω Χώρες». Σύμφωνα με σημειώματα από τη συνεδρίαση αυτή, Επικεφαλής της Βελγικής Αντιπροσωπείας διαμαρτυρήθηκε για τις μη διαρθρωτικές εξαγωγές από τη Γερμανία: «Βέλγιο — εφιστάται η προσοχή στο γεγονός ότι, αν και στην ουσία ένα μέρος των εξαγωγών τσιμέντου από τη Γερμανία στις Κάτω Χώρες έχει διαρθρωτικό και παραδοσιακό χαρακτήρα, εδώ και μερικά χρόνια παρατηρούνται «άγριες» πρόσθετες εξαγωγές προς τις Κάτω Χώρες και το Βέλγιο. Επειδή οι προηγούμενες συζητήσεις μεταξύ των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας δεν μετέβαλαν την εν λόγω κατάσταση των πραγμάτων, θεωρείται άσκοπο να πραγματοποιηθεί παρόμοια συζήτηση στη Cembureau.

Ο πρόεδρος υπενθυμίζει ότι τα θέματα της συνεδρίασης αυτής συμφωνήθηκαν χωρίς καμία αντίρρηση

([110]) Στο πρωτότυπο:
«2. *STR. —Ciment gris —Stratégie Marchés BEL NDL —RFA (Nord-Rheinland).*
21. *Document examiné:* dossier manuscrit établi par le Département STR et daté du 27 août 1982 (ce document n'a pas été trouvé, n.d.r.).
22. *Discussions et conclusions*
— Constatations basées sur comparaison 1er sem. 1982 /1er sem. 1981.
— Marché NDL: recul de la part de marché du NCH; légère augmentation de la part de marché du non NCH.
— Marché N. Rheinland: léger recul de l'industrie belgo-néerlandaise.
— La diminution des livraisons de l'industrie allemande en BEL — NDL et N. Rheinland provient en ordre principal de la baisse de la consommation de ciment.
— Dans la perspective de l'introduction du BPS, il faudrait que les cimentiers allemands augmentent les prix pratiqués actuellement de 8 à 10 DM pour arriver à un équilibre de parts de marché que CBR-ENCI pourrait considérer comme acceptable. La répartition des parts de marché se situerait à mi-chemin entre l'ancien NCA et la situation actuelle.»

([111]) [. . .]

κατά την τελευταία συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής, και ζητεί τη γνώμη των άλλων μελών . . .» ([112]).

Όταν ο Επικεφαλής της Βελγικής Αντιπροσωπείας διαμαρτυρήθηκε για τις γερμανικές εξαγωγές στις Κάτω Χώρες (1983), οι εξαγωγές αυτές, σύμφωνα με τον πίνακα «Εισαγωγές από χώρες της Cembureau» της 15ης Μαρτίου 1984, που διανεμήθηκε για τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας (έγγρ. 33126/11725), είχαν ανέλθει σε 1 460 000 τόνους. Το ποσό είναι μάλλον προσωρινό και, ίσως υπερβολικό, δεδομένου ότι οι στατιστικές της BDZ αναφέρουν το ποσό του 1.108.989 ως οριστικό ποσό των γερμανικών εξαγωγών στις Κάτω Χώρες. Η διαφορά μεταξύ των δύο ποσών είναι μεγάλη: ωστόσο, οι επιχειρήσεις δεν έδωσαν καμία εξήγηση κατά τη διοικητική διαδικασία. Ούτως ή άλλως, εάν χρησιμοποιηθούν οι ίδιες πηγές για να είναι η σύγκριση αξιόπιστη, διαπιστώνεται ότι οι ανταλλαγές απόψεων και οι διμερείς και πολυμερείς διάλογοι που προτάθηκαν από τον πρόεδρο της Cembureau κατά τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 14 Ιανουαρίου 1983, είχαν ορισμένη επίδραση, εφόσον οι γερμανικές εξαγωγές, ιδίως των τσιμεντοβιομηχανιών που δεν ήταν μέλη της NCH, προς τις Κάτω Χώρες σημείωσαν καταρχάς βαθμιαία κάμψη και στη συνέχεια, από το 1986 και μετά, σταθεροποιήθηκαν σε σχέση με την κατανάλωση, όπως δείχνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

	Κατανάλωση στις Κάτω Χώρες (πηγή Cembureau) (σε χιλιάδες τόνους	Συνολικές παραδόσεις της Γερμανίας (πηγή BDZ) (σε χιλιάδες τόνους	% σε σχέση με την κατανάλωση	Παραδόσεις της NCH (πηγή CBS) (σε χιλιάδες τόνους)	% σε σχέση με την κατανάλωση	Παραδόσεις από μη μέλη της NCH (διαφορά συνολικών γερμανικών παραδόσεων και παραδόσεων της NCH) (σε χιλιάδες τόνους)	% σε σχέση με την κατανάλωση
1983	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1984	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1985	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1986	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1987	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1988	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]
1989	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]	[. . .]

(6) Όσον αφορά τις εξαγωγές του Βελγίου και των Κάτω Χωρών προς τη Γερμανία, η Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, παρά το γεγονός ότι σε κανένα επίσημο έγγραφο δεν αναφέρεται ο προορισμός ανά ομοσπονδιακό κρατίδιο, είναι σε θέση, να καταρτίζει και να δημοσιεύει τριμηνιαίους καταλόγους στους οποίους εμφαίνεται ότι οι εισαγωγείς από τις δύο χώρες προορίζονται, αναφέροντας τις ποσότητες για κάθε κρατίδιο, και για τις περιοχές Nordrhein και Rheinland Pfalz.

([112]) Στο πρωτότυπο:
«Belgique — L'attention est attirée sur le fait que, si effectivement une partie des exportations de ciment d'Allemagne vers les Pays-Bas ont un caractère structurel et traditionnel, il s'y ajoute depuis plusieurs années des exportations «sauvages» complémentaires vers les Pays-Bas et la Belgique. Les discussions précédentes entre Chefs de Délégation n'ayant pas modifié cet état de choses, il est estimé inutile de tenir un pareil débat au sein de Cembureau.
Le Président rappelle que la tenue de la présente réunion a été décidée sans aucune opposition lors de la dernière réunion du Comité Exécutif et sollicite l'avis des autres membres. . .».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

«Cembureau Task Force» ή «European Task Force»

24. **Πηγή του «ελληνικού προβλήματος»**

(1) Μεταξύ του πρώτου ημίσεως της δεκαετίας του '70 και των αρχών της δεκαετίας του '80, η ελληνικές τσιμεντοβιομηχανίες αύξησαν την παραγωγική τους ικανότητα κατά + 7 εκατομμύρια τόνους για να ικανοποιήσουν την ιδιαίτερα αυξημένη ζήτηση στις αγορές κατασκευών και εξοπλισμού της Μέσης Ανατολής, οι οποίες διέρχονταν τότε περίοδο πλήρους ανάπτυξης χάρις στα έσοδα που απέφερε στις χώρες της περιοχής αυτής του κόσμου η αύξηση της τιμής των πετρελαϊκών προϊόντων. Ωστόσο, κατά τα μέσα του 1985, η πτώση της τιμής του πετρελαίου, που προκάλεσε κατάρρευση των αγορών της Μέσης Ανατολής, σε συνδυασμό με την επέκταση των τοπικών τσιμεντοβιομηχανιών, δημιούργησαν στην ελληνική τσιμεντοβιομηχανία οξύτατα προβλήματα πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας και κατέστησαν αναγκαία την αναζήτηση άλλων αγορών για τη διοχέτευση της παραγωγής της που ήταν πολύ μεγαλύτερη από την εσωτερική ζήτηση.

Κατά τα τέλη του 1985 και στις αρχές του 1986, οι έλληνες παραγωγοί στράφηκαν προς την Δυτική Ευρώπη και ιδίως προς τις αγορές που θεωρούσαν προσιτότερες: καταρχήν στο Ηνωμένο Βασίλειο, επειδή η τιμή του τσιμέντου ήταν η υψηλότερη στην Ευρώπη και σε μικρότερο βαθμό στην Ιταλία, όπου οι μικρές ενώσεις οι οποίες είχαν συσταθεί από τους χρήστες και τις μικρές εταιρείες εισαγωγών — εξαγωγών ανέλαβαν την πρωτοβουλία εισαγωγής ελληνικού τσιμέντου.

(2) Όταν η εταιρεία Libexim άρχισε να εισάγει τσιμέντο, το οποίο αγόραζε από τις εταιρείες «Τιτάν και Ηρακλής», οι βρετανοί παραγωγοί δεν άργησαν να αντιδράσουν: συγκεκριμένα, κατήγγειλαν στην Επιτροπή ότι η ελληνική τσιμεντοβιομηχανία επιδοτείτο από την Κυβέρνηση ([113]).

([113]) Κατά την προσχώρηση της Ελλάδας στις Κοινότητες, η ελληνική τσιμεντοβιομηχανία ελάμβανε πολυάριθμες κρατικές ενισχύσεις. Με την απόφαση στις C/85/1344 της 13ης Αυγούστου 1985, η Επιτροπή κήρυξε ασύμβατες προς την κοινή αγορά ορισμένες ελληνικές ενισχύσεις με τη μορφή επιστροφών κατά την εξαγωγή. Ωστόσο, έχοντας υπόψη την κατάσταση του ισοζυγίου πληρωμών της Ελλάδας, η Επιτροπή, με την απόφαση 85/594/ΕΟΚ, (ΕΕ L 373, 31.12.1985, σ. 9), ενέκρινε τη διατήρηση των επιστροφών αυτών μέχρι της 31 Δεκεμβρίου 1986. Με την απόφαση 86/614/ΕΟΚ, (ΕΕ L 357, 18.12.1986, σ. 28), η Επιτροπή, λαμβάνοντας πάντα υπόψη την οικονομική κατάσταση της Ελλάδας, τροποποίησε την απόφασή και ανέθεσε στην Ελλάδα να καταργήσει προοδευτικά τις ενισχύσεις σε τέσσερις φάσεις, η τελευταία των οποίων ορίσθηκε το 1990. Η Επιτροπή παρενέβη επίσης για να κηρύξει ασυμβίβαστες προς την κοινή αγορά τις ενισχύσεις που χορηγούσε η Ελλάδα με τη μορφή επιδοτήσεων επιτοκίου (απόφαση 86/187/ΕΟΚ, ΕΕ L 136, 23.5.1986, σ.18).
Όλα αυτά συνέβησαν κατά την περίοδο που η European Task Force λειτουργούσε. Σημειωτέον ότι κατά το διάστημα που ακολούθησε, η Επιτροπή περάτωσε, τον Αύγουστο 1991 (ΕΕ C 1, 4.1.1992, σ. 16) — τη διαδικασία που είχε κινήσει το 1988 κατά της Ελλάδας για τις ενισχύσεις στην επιχείρηση «Ηρακλής», και ότι, αντίθετα με την απόφαση 91/144/ΕΟΚ, (ΕΕ L 73, 20.3.1991, σ. 1) κήρυξε ασύμβατες προς την κοινή αγορά τις ενισχύσεις που χορηγούνταν στην τσιμεντοβιομηχανία «Χαλκίς».

Οι βρετανοί παραγωγοί αναγκάσθηκαν να προειδοποιήσουν τους συναδέλφους τους, όποτε σχηματίσθηκε πολύ γρήγορα ένας συνασπισμός τσιμεντοβιομηχανιών προς αντιμετώπιση της γνωστής ως «ελληνικής απειλής».

(3) Ο συνασπισμός αυτός δημιουργήθηκε στα πλαίσια της Cembureau. Πράγματι, όπως θα διαπιστωθεί κατά την παρουσίαση του θέματος, η Cembureau εκπροσωπήθηκε σε δύο τουλάχιστο συνεδριάσεις από διευθυντές της (σύμφωνα με έγγραφα της Holderbank συμμετείχε στις συνεδριάσεις της Ρώμης, στις 28 Μαΐου 1986, και της Ζυρίχης στις 3 Ιουνίου 1986· σύμφωνα με γραπτή δήλωση της Cembureau, που πρωτοκολλήθηκε στις 15 Νοεμβρίου 1989, συμμετείχε στις συνεδριάσεις της 28ης Μαΐου 1986 και «ενδεχομένως» του Σεπτεμβρίου 1986), το όργανο των «Επικεφαλής Αντιπροσωπείας» υιοθέτησε τις σημαντικότερες αποφάσεις, ενώ η Ciments Français επιβεβαίωσε στις 12 Μαρτίου 1983 ότι ο κ. Laplace «συμμετείχε στις συνεδριάσεις αυτές των Head Delegates υπό την ιδιότητά του στη «Symdocat» και στην «Επιτροπή Συνδέσμου».

Επίσης, στα πρακτικά της συνεδρίασης της 13ης Μαΐου 1987 της «European Export Policy Committee», που συνέταξε ο κ. Gordon Marshall της Blue Circle, και τα οποία εντοπίσθηκαν στα γραφεία της τελευταίας (έγγρ. 33126/11344-11345), αναφέρονται τα εξής (σελ. 2): *«Cembureau Task Force.* Με προσέγγισαν δύο φορές για να με διαβεβαιώσουν ότι η Task Force της Cembureau συνεχίζει να λειτουργεί για να είναι δυνατή η συνεχής άσκηση πιέσεων στους έλληνες. Η Scancem εξέφρασε ιδιαίτερες ανησυχίες και τόνισε ότι, αφού το 80% του τσιμέντου που προορίζονταν για τις ΗΠΑ διακινούνταν από τέσσερεις ευρωπαϊκούς ομίλους — Blue Circle, Lafarge, Holderbank και Scancem — έπρεπε να υπάρχουν τρόποι για να ασκηθούν πιέσεις στους έλληνες» ([114]).

Είναι σκόπιμο να υπενθυμισθεί ότι το 1987 ο κ. Marshall ήταν πρόεδρος της European Export Policy Committee, και το 1985 Γενικός Υποδιευθυντής του ομίλου Blue Circle. Επίσης, όπως υπενθύμισε η Blue Circle στην απάντηση που έδωσε στην ανακοίνωση των αιτιάσεων (σημείο 3.5), μετά από συνεδρίαση του Συμβουλίου της Cement Makers Federation, την 1η Μαΐου 1985, ο κ. Marshall ορίσθηκε, από τον Ιούλιο του 1985, Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας του Ηνωμένου Βασιλείου στην Cembureau, ενώ ο Sir J. Milne, πρόεδρος της Blue Circle, ορίσθηκε πρόεδρος της Cembureau. Συνεπώς, ο κ. Marshall κατείχε θέση που του επέτρεπε να έχει καλή γνώση των δομών της Cembureau και των δραστηριοτήτων της.

Στο παράρτημα 2, σελ. 2, της απάντησης στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, η European Cement Manufacturers Export Committee (ECMEC) αναφέρεται σε δήλωση του κ. Marshall σύμφωνα με την οποία το σημείωμα που είχε συντάξει για τη Blue Circle δεν αφορούσε τα θέματα που είχαν συζητηθεί στις συνεδριάσεις της Export Policy Committee, πλην των παραγράφων με τίτλο «Summary», «Turkey», «Freight», και ότι δεν είχε συντάξει το σημείωμα αυτό υπό την ιδιότητά του ως πρόεδρος της Export Policy Committee. Ανεξάρτητα από το κατά πόσο το σημείωμα αυτό αποτελεί ή όχι πρακτικά της συνεδρίασης της EPC της 13ης Μαΐου 1987, όποια και αν ήταν η ιδιότητα υπό την οποία ο κ. Marshall συνέταξε το σημείωμα και οποιοιδήποτε και αν ήταν οι παραλήπτες του, είναι γεγονός ότι ο κ. Marshall δεν αμφισβητεί το περιεχόμενο των γεγονότων που εκτίθενται στο σημείωμα. Από τα όσα αναφέρει η ECMEC προκύπτει επίσης ότι ο κ. Marshall αμφισβητεί μόνο την ευθύνη που ενδέχεται να έχει σε σχέση με τα γεγονότα που εκτίθενται στο σημείωμα. Αντίθετα, η ECMEC δεν διαψεύδει ότι το σημείωμα αυτό δεν αφορά τη Cembureau. Συνεπώς, η διευκρίνιση της ECMEC δεν αναιρεί καθόλου το συμπέρασμα της Επιτροπής σύμφωνα με το οποίο το σημείωμα αυτό περιγράφει στην ουσία τη σχέση μεταξύ της Cembureau και της Task Force, σχέση που προκύπτει από τις εκφράσεις που επέλεξε ο κ. Marshall.

25. **Σύσταση και δραστηριότητες της «Cembureau Task Force» ή της «European Task Force» (ETF)** ([115])

α) *Συνεδρίαση της Ρώμης*

(1) Στις 28 Μαΐου 1986, οι εκπρόσωποι των εταιρειών Blue Circle, Ciments Français και Lafarge, Holderbank, Heidelberger και Dyckerhoff, Italcementi και Asland συνεδρίασαν στη Ρώμη για να εξετάσουν το ενδεχόμενο λήψης ταχέων μέτρων στήριξης και προστασίας από την απόφαση της ελληνικής τσιμεντοβιομηχανίας να εξάγει τσιμέντο στην Ανατολική Ευρώπη.

Τα δακτυλογραφημένα πρακτικά της συνεδρίασης αυτής συνετάγησαν από τον κ. Philippe Dutron, Διευθυντή της Cembureau, που συμμετείχε στη συνεδρίαση (έγγρ. 33126/18771)· υπάρχουν επίσης χειρόγραφα πρακτικά τα οποία πρέπει μάλλον να έχει συντάξει ο ίδιος ο Διευθυντής της Cembureau (έγγρ. 33126/10982-10983).

Οι εκπρόσωποι των εταιρειών αυτών απεφάσισαν να συνεδριάσουν για μια ακόμη φορά στο Grand Hotel, της

([114]) Το πρωτότυπο: *«Cembureau Task Force.* I was approached on two occasions to try to make sure that the Cembureau Task Force continues in operation as a means of keeping up our pressure on the Greeks. Scancem were particularly anxious and felt that as 80% of the Cement to the USA is handied by four European Organisations — Blue Circle, Lafarge, Holderbank and Scancem — some pressure could be brought to bear on the Greeks».

([115]) Η ETF συστάθηκε με διπλό στόχο: αφενός μεν την ανάληψη δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης των εθνικών και κοινοτικών αρχών όσον αφορά τις συνέπειες που έχουν για τις διάφορες αγορές οι εξαγωγές ελληνικού τσιμέντου σε χαμηλές τιμές, αφετέρου δε τη λήψη μέτρων για να παρακωλυθούν ή να καταστούν δυσκολότερες οι ελληνικές εξαγωγές στην Ανατολική Ευρώπη. Πρόκειται για μέτρα που εκτείνονται πέραν των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης ή/και άσκησης πιέσεων στις εθνικές και κοινοτικές αρχές που θα ληφθούν υπόψη στην παρούσα έκθεση.

Στοκχόλμης τη Δευτέρα 9 Ιουνίου 1986, και ώρα 6.30 μ.μ.· στη συνεδρίαση αυτή θα συμμετείχαν επίσης και εκπρόσωποι της Cementa/Norcem και, ίσως, της CBR. Ενόψει της συνεδρίασης της Στοκχόλμης, ανατέθηκε σε μια τετραμελή ομάδα εργασίας (Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία, Γαλλία και Ιταλία) επικουρούμενη από το Διευθυντή της Cembureau, κ. Henry Collis να καταρτίσει σε συνεδρίαση που θα διεξαγόταν μια εβδομάδα αργότερα στη Ζυρίχη, έγγραφα σχετικά με τα πιθανά μέτρα άμυνας και τα ακόλουθα θέματα: νομικές πτυχές κάθε δράσης σε σχέση με το κοινοτικό δίκαιο και, ειδικότερα, νομιμότητα των κρατικών ενισχύσεων στην ελληνική τσιμεντοβιομηχανία και νομιμότητα μιας κοινής αντίδρασης με τη μορφή εξαγωγών τσιμέντου στην Ελλάδα, εμπόδια στις σημερινές εξαγωγές στην Ελλάδα, δυνατότητα διάθεσης πλοίων και πλωτών εξεδρών, διάρθρωση της ελληνικής βιομηχανίας έτοιμου σκυροδέματος, κατάλογος των ευρωπαϊκών τραπεζών που είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα, δυνατότητα σύστασης κοινής θυγατρικής εταιρείας μεταξύ των μεγαλύτερων ευρωπαίων παραγωγών τσιμέντου για την υλοποίηση των απαιτούμενων δράσεων.

Οι εκπρόσωποι των εταιρειών προέβλεψαν επίσης ότι, σε περίπτωση που εσυμφωνείτο στη Στοκχόλμη η χάραξη στρατηγικής, τρεις εκπρόσωποι της ευρωπαϊκής τσιμεντοβιομηχανίας θα εσυναντώντο με εκπροσώπους της ελληνικής τσιμεντοβιομηχανίας, στις 10 Ιουνίου, μετά τη Γενική Συνέλευση της Cembureau.

β) *Συνεδρίασης της Ομάδας Εργασίας στη Ζυρίχη και το Céligny*

(2) Όπως προβλεπόταν, η ομάδα εργασίας που συστάθηκε στη Ρώμη συνεδρίασε από τις 3 έως τις 5 Ιουνίου στη Ζυρίχη και την επόμενη ημέρα στο Céligny.

Εκτός από τις χώρες που αναφέρονται στο σημείωμα της 28ης Μαΐου 1986, στις συνεδριάσεις συμμετείχε επίσης και η Holderbank, στα γραφεία της οποίας πραγματοποιήθηκαν οι εν λόγω συνεδριάσεις. Ήταν παρόντες (έγγρ. 33126/18756):

— στις 3 Ιουνίου, οι εκπρόσωποι της Blue Circle (οι κ. Horner και Cheney), της Hispacement (κ. Fernandez), της Lafarge (κ. Marshall) και της Holderbank (κ. Ackermann).
Σύμφωνα με την Holderbank, ο Διευθυντής της Cembureau, κ. Collis, ήταν παρών μόνο στην αρχή της συνεδρίασης και απεχώρησε αμέσως μετά,

— στις 4 Ιουνίου, οι εκπρόσωποι της Blue Circle, της Hispacement, της Holderbank και Italcementi (κ. D'Agostino),

— στις 5 Ιουνίου, οι εκπρόσωποι της Blue Circle, της Hispacement, της Lafarge και της Holderbank,

(3) Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων αυτών, καταρτίσθηκε έγγραφο με τίτλο «Κοινή αντίδραση στα προβλήματα που δημιουργεί η αποσταθεροποίηση της τσιμεντοβιομηχανίας»(«Collective response to problems posed by destabilizing cement industry») (έγγρ. 33126/18772-18779). Το έγγραφο αυτό που καταρτίσθηκε στις 5 Ιουνίου 1986 για τη συνεδρίαση της Στοκχόλμης στις 9 Ιουνίου 1986 (βλέπε έγγρ. 33126/18755) αναφέρει στο εισαγωγικό του μέρος τα εξής: «Η συνεργασία μεταξύ των παραγωγών της Κοινής Αγοράς/Δυτικής Ευρώπης είναι απαραίτητη για τη σταθερότητα της ευρωπαϊκής τσιμεντοβιομηχανίας, ενόψει της απειλής που συνιστούν χώρες που αποσταθεροποιούν την αγορά με την εξαγωγή των πλεονασμάτων τους. Επιπλέον, η ύπαρξη αδρανών πλωτών σιλό αποτελεί έναν ακόμη αποσταθεροποιητικό παράγοντα. Οι στρατηγικές που αναπτύσσονται παρακάτω αποτελούν αντίδραση με βάση την αλληλεγγύη και σε συνάρτηση με τα εμπόδια που πρέπει να αρθούν. Εφαρμόσθηκαν μέθοδοι χρησιμοποίησης της «ράβδου» και του «καρότου», διαχωρίζοντας τα αμέσως εφαρμόσιμα βραχυπρόθεσμα αντίποινα και μέτρα στήριξης από τις λύσεις που προϋποθέτουν πολιτικές και διαρθρωτικές μεταβολές στην τσιμεντοβιομηχανία που αποσταθεροποιεί την αγορά. Εκτιμάται ότι «για να πειστεί» να συνεργαστεί η τσιμεντοβιομηχανία που προκαλεί την αποσταθεροποίηση, είναι απαραίτητο να δείξουν οι άλλοι (κυριότεροι) ευρωπαίοι παραγωγοί δύναμη και ενότητα. Η σημερινή κατάσταση αποτελεί προφανώς απειλή για ολόκληρη την Ευρώπη και όχι μόνο για τις χώρες που δέχονται αμεσότερη επίθεση» ([116]). Το έγγραφο εξετάζει στη συνέχεια τα πιθανά βραχυπρόθεσμα μέτρα:

(4) — Αποτρεπτικά μέτρα («Stick Actions»)

— Προστασία των εγχώριων ευρωπαϊκών αγορών μέσω διάφορων μέτρων, όπως για παράδειγμα τα διοικητικά εμπόδια, η επιβολή προτύπων ποιότητας, οι συνδικαλιστικές δραστηριότητες, η επιβολή κυρώσεων σε πελάτες που αγοράζουν εισαγόμενο τσιμέντο.

— Επίθεση στις αγορές εξαγωγών κατά των παραγωγών που αποσταθεροποιούν την αγορά, εκτοπίζοντας τους έλληνες παραγωγούς από τους προμηθευτές σε διάφορες χώρες (Αλγερία, ΗΠΑ, Δυτική Αφρική, Αίγυπτος και Σαουδική Αραβία) ή καθιστώντας μη αποδοτικές τις εξαγωγές των ελληνικών τσιμεντοβιομηχανιών.

([116]) Στο πρωτότυπο:
«Cooperation between the Common Market/Western European Producers is essential for the stability of the European Cement Industry in view of the threat posed by certain countries who disrupt by exporting surplus tonnage. Furthermore the presence of idle floating silos constitutes an additional destabilizing effect. The strategies developed below reflect a response *based on solidarity* and the obstacles to be overcome. A «stick» and «carrot» approach has been adopted separating short therm punitive and supportive measures for immediate implementation from those solutions involving political and structural changes in the relevant destabilizing cement industry. It is believed that if the destabilizing cement industry is to be «persuaded» to cooperate, then it will be essential for other (leading) European Producers to demonstrate a strong and united approach. Clearly the current situation constitutes a threat to the whole of Europe and not only to the countries under immediate attack».

— Εμπορικός αποκλεισμός των ναυτιλιακών εταιρειών που ελέγχονται από τους παραγωγούς οι οποίοι αποσταθεροποιούν την αγορά.

— Μελέτη της δυνατότητας εξαγωγής τσιμέντου στην Ελλάδα και, εάν οι τιμές δεν είναι συμφέρουσες, μελέτη της δυνατότητας αντιποίνων και της δυνατότητας εξαγωγής άλλων προϊόντων θυγατρικών εταιρειών των ευρωπαϊκών τσιμεντοβιομηχανιών.

— Μελέτη της κατάστασης των πλωτών εξεδρών και των μεσαζόντων.

— Προσφυγή στη συνδρομή διεθνών τραπεζών για να «πεισθούν» οι παραγωγοί που αποσταθεροποιούν την αγορά, οι μεσάζοντες και οι πλοιοκτήτες να συνεργασθούν.

(5) — Προτρεπτικά μέτρα («Carrot Actions»)

Απορρόφηση των διαθέσιμων ποσοτήτων των τσιμεντοβιομηχανιών που αποσταθεροποιούν την αγορά και διοχέτευσή τους στις ΗΠΑ (η Blue Circle, η Holderbank, η Lafarge, η Cementa/Norcem και άλλοι θα μπορούσαν να αναλάβουν τα καθήκοντα αυτά), στη Δυτική Αφρική (η Γαλλία θα μπορούσε να επιληφθεί του θέματος) και άλλες χώρες (προβλέπονται περίπλοκες λύσεις, εάν χρειασθεί).

(6) — Ρύθμιση της αγοράς

— Σύσταση *κοινής εμπορικής θυγατρικής εταιρείας* (βραχυπρόθεσμη δράση) στην οποία θα μπορούσαν να συμμετέχουν σε ένα πρώτο στάδιο οι τσιμεντοβιομηχανίες της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, της Ελβετίας, της Νορβηγίας, της Σουηδίας, της Ισπανίας, και του Ηνωμένου Βασιλείου, (θα μπορούν, ωστόσο, να συμμετέχουν σε αυτή όλες οι τσιμεντοβιομηχανίες). Η εν λόγω κοινή θυγατρική εταιρεία θα είχε τα εξής βασικά καθήκοντα: να ικανοποιεί τη ζήτηση στις κυριότερες αγορές εξαγωγών τις οποίες εφοδιάζουν οι χώρες που απειλούν τη σταθερότητα των αγορών των κρατών μελών, να αγοράζει τσιμέντο και clinker από τις χώρες που απειλούν τη σταθερότητα των αγορών των κρατών μελών και να εξάγει τσιμέντο και clinker στις χώρες που απειλούν τη σταθερότητα των αγορών των κρατών μελών.

— Δημιουργία *σύμπραξης εξαγωγών* (μακροπρόθεσμη δράση) για τον καθορισμό των ποσοστώσεων, των ελάχιστων τιμών και των συμβατικών όρων για τις εξαγωγές.

(7) — Άλλες προτάσεις

— Στο πλαίσιο των μακροπρόθεσμων προτρεπτικών μέτρων, προτείνεται να αναληφθούν ενέργειες σύμφωνα με τις υποδείξεις που περιέχονται στο παράρτημα I, και συγκεκριμένα, να γίνουν προσπάθειες ώστε να πεισθεί η ελληνική κυβέρνηση να λάβει τα μέτρα που αναφέρονται στο παράρτημα για την επίλυση των προβλημάτων της ελληνικής τσιμεντοβιομηχανίας, να ευαισθητοποιηθεί η Επιτροπή όσον αφορά το ελληνικό πρόβλημα να ενημερωθούν οι υπηρεσίες της Επιτροπής για τις προβλεπόμενες δράσεις.

— Προτείνεται επίσης να ζητηθεί η γνώμη ενός νομικού, ειδικού επί θεμάτων κοινοτικού δικαίου, όσον αφορά τις προβλεπόμενες δράσεις.

Καμία επιχείρηση δεν ανέφερε εάν και ποιες υπηρεσίες της Επιτροπής ενημερώθηκαν για τις προβλεπόμενες συλλογικές δράσεις.

γ) *Συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στη Στοκχόλμη*

(8) Στις 9 Ιουνίου 1986, οι Επικεφαλής Αντιπροσωπείας πραγματοποίησαν συνεδρίαση στα πλαίσια της Γενικής Συνέλευσης της Cembureau στη Στοκχόλμη. Η Επιτροπή δεν έχει στη διάθεσή της τα πρακτικά της συνεδρίασης αυτής και, ως εκ τούτου, πρέπει να προσπαθήσει να προσδιορίσει τον κατάλογο των συμμετεχόντων και το αντικείμενο των συζητήσεων μέσω άλλων εγγράφων.

(9) — Οι παρόντες Επικεφαλής Αντιπροσωπείας

Ελβετία — Holderbank: η συμμετοχή ενός εκπροσώπου της Holderbank προκύπτει από το περιεχόμενο της απάντησης (7/β) που έδωσε σε αίτηση παροχής πληροφοριών (έγγρ. 33126/18755), από το παράρτημα 2 της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης της 19ης Αυγούστου 1986 (έγγρ. 33126/18821-18822) και από τα πρακτικά της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 9 Σεπτεμβρίου 1986 που αναφέρονται στην κατανομή των δραστηριοτήτων της Interciment η οποία αποφασίσθηκε στη Στοκχόλμη (έγγρ. 33126/18861)·

Ιταλία — Η Italcementi παραδέχεται τη συμμετοχή της σε επιστολή της 21ης Μαρτίου 1990 με την οποία απάντησε σε σχετικό αίτημα παροχής πληροφοριών (έγγρ. 33126/15983): «Ο κ. Pesenti ενθυμείται ότι είχε συμμετάσχει στη Στοκχόλμη, στο παρασκήνιο μιας συνεδρίασης της Cembureau, σε

συνεδρίαση εκπροσώπων άλλων ευρωπαίων παραγωγών» ([117]).

Βέλγιο — Στην απάντηση που έδωσε στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σελ. 188, η CBR αναφέρει: «Η απόφαση να συσταθεί η Joint Trading Company υιοθετήθηκε από τους Head Delegates των οκτώ χωρών, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και το Βέλγιο, κατά τη συνεδρίαση της Στοκχόλμης στις 9 Ιουνίου 1986» ([118]). Συνεπώς, η CBR συμμετείχε στη συνεδρίαση αυτή, όπως άλλωστε παραδέχθηκε στην ακρόαση της 11ης Μαρτίου 1993.

Η Aker/Euroc (Corcem/Cementa) στην απάντηση που έδωσε στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σελ. 49, υποστηρίζει ότι ο κ. Borelius (Euroc/Cementa) και ο κ. Heiberg (Norcem) είχαν προσκληθεί από το Sir J. Milne (Blue Circle) να συμμετάσχουν στη συνεδρίαση, αλλά απέρριψαν την πρόσκληση αυτή η οποία έγινε, αντίθετα, αποδεκτή από τον κ. Linderoth (Euroc/Cementa).

Ηνωμένο Βασίλειο — Η συμμετοχή της Blue Circle προκύπτει όχι μόνο από το γεγονός ότι είχε ανατεθεί στο Sir J. Milne να προσκαλέσει του συνέδρους, όπως ισχυρίζεται η Aker/Euroc, αλλά και από την κατανομή των αρμοδιοτήτων της Interciment που αναφέρεται στο παράρτημα 2 της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης της 19ης Αυγούστου 1986 (έγγρ. 33126/18821-18822) και στα πρακτικά της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 9ης Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/18861), καθώς επίσης και από το περιεχόμενο της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων (σημεία 4.74-4.77).

Γαλλία — Η συμμετοχή της Lafarge συμπεραίνεται από την αόριστη παραδοχή της ότι συμμετείχε σε συνεδριάσεις της Task Force (σελ. 50 της απάντησης της κοινοποίησης των αιτιάσεων και προφορική παρουσίαση κατά την ακρόαση της 12ης Μαρτίου 1993). Η Ciments Français, αφού δήλωσε στην προφορική ακρόαση της 12ης Μαρτίου 1993 ότι ο κ. Laplace (πρόεδρος της Ciments Français) συμμετείχε στις συνεδριάσεις της Ρώμης (28 Μαΐου 1986), της Στοκχόλμης (9 Ιουνίου 1986) και των Βρυξελλών (6 Νοεμβρίου 1986), επιβεβαίωσε ότι η συμμετοχή του κ. Laplace «στις συνεδριάσεις των Head Delegates είχε σχέση με το ρόλο του στη Syndicat και στην Επιτροπή Συνδέσμου» ([119]) (της Industrie Cimentiere de la CEE, οργάνου της Cembureau, σ.σ.).

Γερμανία — Η Dyckerhoff παραδέχεται ότι συμμετείχε στη συνεδρίαση της Στοκχόλμης, αλλά υποστηρίζει ο εκπρόσωπός της δεν έλαβε μέρος με την ιδιότητα του Επικεφαλής Αντιπροσωπείας (απάντηση στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σελ. 59-60). Η Heidelberger ισχυρίζεται ότι δεν συμμετείχε στη συνεδρίαση (σελ. 44 της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων), η δε Bundesverband der Deutschen Zementindustrie αμφισβητεί απλώς την ιδιότητα του Επικεφαλής Αντιπροσωπείας των ατόμων που συμμετείχαν στη συνεδρίαση (απάντηση στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σελ. 22).

Ισπανία — Η συμμετοχή της Asland στη συνεδρίαση της Στοκχόλμης προβλέφθηκε στη συνεδρίαση της Ρώμης (έγγρ. 33126/18771), αλλά η Asland αρνείται ότι συμμετείχε σε άλλες συνεδριάσεις πλην εκείνης της Ρώμης (απάντηση στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σελ. 41-42, και προφορική παρουσίαση στην ακρόαση της 11ης Μαρτίου 1993). Εντούτοις, η συμμετοχή ενός Επικεφαλής της Ισπανικής Αντιπροσωπείας προκύπτει από την κατανομή των δραστηριοτήτων της Interciment που αναφέρεται στο παράρτημα 2 της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης της 19ης Αυγούστου 1986 (έγγρ. 33126/18821-18822) και στα πρακτικά της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 9ης Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/18861): στην ουσία θεωρήθηκαν ως παρόντες μόνο οι μέτοχοι που συμμετείχαν ή εκπροσωπούνταν στη συνεδρίαση και οι οποίοι εξέφρασαν τη συμφωνία τους.

(10) — Θέματα συζητήσεων και ληφθείσες αποφάσεις

Σύμφωνα με την απάντηση 7/β της Holderbank στις 7 Μαΐου 1990 (έγγρ. 33126/18755) σε μια αίτηση της Επιτροπής για την παροχή πληροφοριών, οι συμμετέχοντες στη συνεδρίαση της Στοκχόλμης απεφάσισαν επίσημα τη δημιουργία της European Task Force.

Το παράρτημα 2 της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης της ETF στη Γενεύη, στις 19 Αυγούστου 1986 (έγγρ. 33126/18821-18822), και τα πρακτικά της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στο Baden-Baden, στις 9 Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/18857-18862), επιβεβαιώνουν ότι οι Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, κατά τη συνεδρίασή τους στη Στοκχόλμη, απεφάσισαν επίσης να συσταθεί μια «Trading Company» και να αποδοθούν οι συμμετοχές μετόχων στην εταιρεία αυτή σε διάφορες «χώρες/ή εταιρείες» που έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση.

([117]) Στο πρωτότυπο:
«Per quanto riguarda la riunione di Stoccolma, l'Ing. G. Pesenti ricorda di avervi partecipato, a margine di una riunione di Cembureau, con i rappresentanti di vari altri produttori europei».

([118]) Στο πρωτότυπο:
«La décision de constituer la Joint Trading Company a été adoptée par les Head Delegates de huit pays, dont la Belgique, lors de la réunion à Stockholm le 9 juin 1986».

([119]) Στο πρωτότυπο:
«à ces réunions de Head Delegates tenait à son rôle au Syndicat et au Comité de Liaison».

δ) *Πρώτη συνεδρίαση της ETF στο Λονδίνο*

(11) Στις 17 Ιουνίου 1986, η ETF πραγματοποίησε συνεδρίαση στο Λονδίνο στην οποία έλαβαν μέρος εκπρόσωποι της Blue Circle, της Lafarge, της Italcementi και της Holderbank (έγγρ. 33126/18756). Η Blue Circle γνωστοποίησε στη Holderbank, πριν από τη συνεδρίαση και κατόπιν αιτήματος της τελευταίας (έγγρ. 33126/18781), τις τελευταίες εκτιμήσεις της όσον αφορά την Joint Trading Company (έγγρ. 33126/18782-18785).

Πάντα πριν από τη διεξαγωγή της συνεδρίασης, η Holderbank ζήτησε από τη Lafarge να της ανακοινώσει στη συνεδρίαση της 17ης Ιουνίου τις ποσότητες ελληνικού τσιμέντου που η Lafarge θα μπορούσε να διοχετεύσει στις μη ευρωπαϊκές αγορές (έγγρ. 33126/18786).

Σε σημείωμα του κ. Cheney της Blue Circle, με ημερομηνία 19 Ιουνίου 1986, αναφέρονται τα θέματα που εξετάσθηκαν στη συνεδρίαση αυτή (έγγρ. 33126/18787):

— Κατάρτιση της στερεότυπης σύμβασης για την αγορά ελληνικού τσιμέντου και clinker από την Joint Trading Company (έγγρ. 33126/18788-18790) (ένα σχέδιο συνημμένο στο σημείωμα προέβλεπε την κοινοποίηση της σύμβασης αυτής στην Επιτροπή, πράγμα που προφανώς δεν έγινε)·

— συλλογή πληροφοριών για τη Bouri·

— μελέτη της δυνατότητας μεταστροφής των ελληνικών εξαγωγών προς άλλες χώρες·

— έρευνα σχετικά με την κατάσταση των ελληνικών ναυτιλιακών εταιρειών·

— μελέτη της δυνατότητας εξαγωγών στην Ελλάδα·

— συντονισμός της ίδρυσης της Joint Trading Company·

— συνεκτίμηση της δυνατότητας δημιουργίας ομάδων άσκησης πιέσεων·

— έρευνα σχετικά με τις εξαγωγές από τις ανατολικές χώρες και την Τουρκία·

— συντονισμός της κατάστασης της Ferruzzi.

ε) *Δεύτερη συνεδρίαση της ETF στο Μιλάνο*

(12) Στις 2 Ιουλίου 1986, η ETF συνεδρίασε στο Μιλάνο με τη συμμετοχή εκπροσώπων της Blue Circle, Lafarge, Italcementi, Holderbank (έγγρ. 33126/18756-18757 και 18791-18793).

Στο σχέδιο ημερήσιας διάταξης αναφέρονται τα ακόλουθα θέματα (έγγρ. 33126/18794): Συμφωνία με την ελληνική τσιμεντοβιομηχανία — πορεία της κατάστασης και συνέχεια — Όμιλος Bouri — πορεία των διαπραγματεύσεων — πληροφορίες — Παραδοσιακές αγορές των ελληνικών εξαγωγών, Εξαγωγές στην Ελλάδα, πορεία της έρευνας και συνέχεια — Κατάσταση της Ferruzzi, Σύσταση της Interciment, πορεία της κατάστασης, μέτοχοι, μεταγενέστερες δράσεις — Δραστηριότητες ομάδων άσκησης πιέσεων — πορεία της κατάστασης, συνέχεια — Ενημέρωση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας — Διάφορα θέματα.

στ) *Τρίτη συνεδρίαση της ETF στη Γενεύη*

(13) Στις 8 Ιουλίου 1986, η ETF συνεδρίασε στη Γενεύη με τη συμμετοχή εκπροσώπων της Blue Circle, της Lafarge, της Italcementi, της Hornos Ibericos και της Holderbank (έγγρ. 33126/18757 και 18795). Δεν είναι διαθέσιμα πρακτικά ή ημερήσια διάταξη.

ζ) *Τέταρτη συνεδρίαση της ETF στη Γενεύη*

(14) Στις 19 Αυγούστου 1986, η ETF πραγματοποίησε συνεδρίαση στη Γενεύη με τη συμμετοχή εκπροσώπων των Blue Circle, Lafarge, Hornos Ibericos, Cementa/Norcem (Aker/Euroc) και Holderbank (έγγρ. 33126/18757-18758 και 18795-18811). Για τη συνεδρίαση αυτή καταρτίσθηκε ημερήσια διάταξη (έγγρ. 33126/18811). Κατά τη διάρκεια των ελέγχων, δεν βρέθηκαν πρακτικά της εν λόγω συνεδρίασης. Η Aker/Euroc παρέθεσαν στο παράρτημα 15 της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων πρακτικά που συνέταξε στις 26 Αυγούστου 1986 ο κ. Ulestig, εκπρόσωπος της Norcem/Cementa στη συνεδρίαση αυτή, και τα οποία απευθύνονταν στα διευθυντικά στελέχη της επιχείρησής του. Με επιστολή της 9ης Ιουλίου 1992 η Επιτροπή κοινοποίησε σε όλες τις επιχειρήσεις τις οποίες αφορά το διεθνές μέρος της κοινοποίησης των αιτιάσεων, αντίγραφο των πρακτικών της Aker/Euroc ανακοινώνοντάς τους ότι επροτίθετο να χρησιμοποιήσει το έγγραφο αυτό στη διαδικασία και καλώντας τους να εκφράσουν τις απόψεις τους.

Τα πρακτικά που συνέταξε ο κ. Ulestig αναφέρονται με ακρίβεια στα θέματα της ημερήσιας διάταξης και στις ακόλουθες συζητήσεις και αποφάσεις.

(15) Το σημείο 1. «Ενημέρωση» είχε περιληφθεί στην ημερήσια διάταξη για να διευκρινισθούν οι στόχοι της ETF σε όσους συμμετείχαν σε συνεδριάσεις για πρώτη φορά (στην ουσία η Norcem/Cementa). Τα πρακτικά ορίζουν ως εξής το στόχο της ETF: «Στόχος της ETF είναι να μελετά μέτρα για την εξουδετέρωση των εισαγωγών στη Δυτική Ευρώπη, που προς το παρόν προέρχονται από την Ελλάδα. Η ETF προτείνει τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν οι Επικεφαλής Αντιπροσωπείας» [120].

(16) Τα σημεία 2 και 3 αναφέρονται στην κατάσταση των εισαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιταλία και την Ισπανία, και στις πιέσεις που η Holderbank πρόκειται να

[120] Στο πρωτότυπο:
«ETF's purpose is to evaluate measures to eliminate imports to Western Europe, presently imports form Greece. ETF shall recommend measures to the Head Delegates for decisions».

ασκήσει στην Grédit Suisse για να σταματήσει τη χρηματοδότηση της Bouri ([121]).

(7) Τα σημεία 4 και 5 αφορούν την κατάσταση των αποτρεπτικών και προτρεπτικών μέσων.

Αν και δεν επετεύχθη καμία συμφωνία για τα ελληνικά τσιμέντα, η Blue Circle άρχισε να αγοράζει ελληνικό τσιμέντο για να το διοχετεύσει στις ΗΠΑ, πράγμα που θα συνεχίσει το Σεπτέμβριο-Οκτώβριο, η Lafarge αγόρασε φορτίο τσιμέντου Τιτάν για να το διοχετεύσει στο Μόντρεαλ ενώ ένα άλλο φορτίο θα παραδοθεί το Σεπτέμβριο, η Holderbank συμφώνησε να αγοράσει 90 000 τόνους τσιμέντου Τιτάν (από τους οποίους 7 000 έχουν ήδη παραδοθεί), 100 000 τόνους τσιμέντου Ηρακλή (από τους οποίους 40 000 έχουν ήδη παραδοθεί), 50 000 τόνους clinker από τον Τιτάν (από τους οποίους 25 000 τόννοι έχουν ήδη παραδοθεί)· όλες οι ποσότητες αυτές προορίζονται για τις ΗΠΑ.

Η Blue Circle αναφέρθηκε στις συνομιλίες με τον Τιτάν και στις προσπάθειες εξεύρεσης κοινής λύσεως που θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως μέσο άσκησης πιέσεων στον Ηρακλή.

Η Italcementi παρουσίασε την έκθεσή της σχετικά με τη δυνατότητα εξαγωγών στην Ελλάδα (έγγρ. 33126/18812-18820).

Τέλος, εξετάσθηκε η κατάσταση των παραδοσιακών αγορών των ελληνικών εξαγωγών, η θέση των εμπόρων και η απειλή εισαγωγών από άλλες χώρες.

(18) Στο σημείο 6 εξετάζεται η σύσταση της Joint Trading Company «Interciment» που είχε ήδη πραγματοποιηθεί, ο καταμερισμός του κεφαλαίου και το καταστατικό (έγγρ. 33126/18821-18841). Βάσει εσωτερικού σημειώματος της Blue Circle (έγγρ. 33126/18842-18843), προτείνεται να κοινοποιηθεί στην Επιτροπή η σύσταση της Interciment.

(19) Το σημείο 7, αφορά τις πληροφορίες που παρέσχε η Blue Circle σχετικά με τις δραστηριότητες άσκησης πιέσεων στην κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου (έγγρ. 33126/18844-18845).

(20) Το σημείο 8 αναφέρεται στη μελέτη της Blue Circle όσον αφορά της δυνατότητα διενέργειας επενδύσεων στη τσιμεντοβιομηχανία Χαλκίς (έγγρ. 33126/18846).

η) *Πέμπτη συνεδρίαση της ETF στο Baden-Baden*

(21) Η συνεδρίαση αυτή που συγκλήθηκε από τη Holderbank στις 9 Σεπτεμβρίου 1986, με ώρα ενάρξεως 12 00 π.μ., είχε ως κύριο θέμα την προετοιμασία της εφ'όλης της ύλης ενημέρωσης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας που συνεδρίαζαν την ίδια ημέρα μετά τις 6 00 μ.μ. Κάθε σύνεδρος κλήθηκε να προετοιμάσει προφορική ή γραπτή εισήγηση για το θέμα που του είχε ανατεθεί (έγγρ. 33126/18848).

θ) *Συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στον Baden-Baden*

(22) Μετά την απογευματινή συνεδρίαση της ETF, οι Επικεφαλής Αντιπροσωπείας συναντήθηκαν στις 9 Σεπτεμβρίου 1986 και ώρα 6 00 μ.μ.

Στην αρχή καταρτίσθηκε ένα σχέδιο πρακτικών της συνεδρίασης στο οποίο δόθηκε εν συνεχεία τελική μορφή (έγγρ. 33126/18849-18862). Τα πρακτικά αυτά έχουν τον εξής τίτλο: «Περίληψη των παρεμβάσεων και των συμπερασμάτων της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας και των εκπροσώπων της Task Force στο Baden-Baden, στις 9 Σεπτεμβρίου 1986».

(23) Οι ακόλουθοι Επικεφαλής Αντιπροσωπείας ήταν παρόντες: ο Sir J. Milne — Blue Circle (R.U.)· ο κ. D. Amstutz — Holderbank (CH)· ο κ. Pesenti — Italcementi (I)· ο κ. Kasriel — Lafarge Coppée (F)· ο κ. P. Rumeu — Cementos Uniland (ES)· ο κ. J. Lose -Dyckerhoff και ο κ. B. Steinbach — Bundesverband der Deutschen Zementindustrie (D)· ο κ. P. Rabl Norcem (N)· ο κ. O. Stevens Larsen — Aalborg (DK)· ο κ. D. Quirke Irish Cement (IRL)· ο κ. P. Sytor — Cimenteries CBR (B).

Οι ακόλουθοι εκπρόσωποι της ETF ήταν επίσης παρόντες: ο κ. Akermann — Holderbank (CH)· ο κ. J. Marichal — Lafarge Coppée (F)· ο κ. A. D'Agostino — Italcementi (I)· ο κ. J. Félix — Hornos Ibéricos και ο κ. J. Bruguera — Cementos del Norte (ES)· ο κ. M. Horner και ο κ. R. J. Cheney — Blue Circle (R.U.).

(24) Το σημείο 1 της ημερήσια διάταξης αφορά οργανωτικά θέματα. Υπενθυμίζονται οι στόχοι της Task Force: να εξετάζει τα πιθανά «αποτρεπτικά» και «προτρεπτικά μέτρα» σε περίπτωση διοχέτευσης φθηνού τσιμέντου στις ευρωπαϊκές αγορές (κυρίως σε περίπτωση ελληνικών εισαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο) και να διατυπώνει συστάσεις στους Επικεφαλής Αντιπροσωπείας.

Επισημάνθηκε ότι οι εταιρείες ή/και οι χώρες που εκπροσωπούνται στην Task Force είναι οι ακόλουθες: η Holderbank — κ. Akermann· H.B. — κ.κ. Horner και Cheney· Γαλλία -ο κ. J. Marichal· Ιταλία — ο κ. D'Agostino· Ισπανία — οι κ.κ. Félix και Bruguera. Η Task Force ενετόπισε τα ακόλουθα θέματα για μελέτη και έρευνα: συμφωνία με την ελληνική τσιμεντοβιομηχανία· αντίποινα στις παραδοσιακές αγορές εξαγωγών της ελληνικής τσιμεντοβιομηχανίας· εξαγωγές στην Ελλάδα· απειλές από άλλες χώρες· έμποροι τσιμέντου, ιδίως η Bouri. Δεδομένου ότι η Task Force είχε πολύ μεγάλο φόρτο εργασίας και δεν είχε προτείνει ουσιαστικές λύσεις, αποφασίσθηκε να συσταθούν οι ακόλουθες

([121]) Η Επιτροπή είχε επισημάνει, στην κοινοποίηση των αιτιάσεων της 25ης Νοεμβρίου 1991 (παράγραφος 19/α και γ, και παράγραφος 61/η/ii και iii), τις πιέσεις που είχαν ασκηθεί στη Bouri και στους πιστωτές της, καθώς και στην RMC. Οι αιτιάσεις αυτές δεν διατηρήθηκαν στην παρούσα απόφαση.

υποομάδες εργασίας, που θα συντονίζονταν από την Task Force και των οποίων οι εργασίες θα γνωστοποιούνταν κατά διαστήματα στους Επικεφαλής Αντιπροσωπείας:

— υποεπιτροπή «Μεσάζοντες» απαρτιζόμενη από τον κ. Horner, συντονιστή, (H.B), τον κ. Fraisse (F), τον κ. Manglano (ES) και τον κ. X (I)·

— υποομάδα «Αγορές εξαγωγών της Ελλάδας», απαρτιζόμενη από τον κ. Akermann — συντονιστή (CH), τον κ. Palomas (ES), τον κ. Clemente (I), τον κ. Fraisse (F), και τον κ. X (Σκανδιναβία)·

— η υποεπιτροπή «Εξαγωγές στην Ελλάδα» απαρτιζόμενη από τον κ. Clemente — συντονιστή, (I), τον κ. Marichal (F), τον κ. Ynzenga (H.B.) και τον κ. Kober (D)·

— υποεπιτροπή «Ανταλλαγή εμπειριών στον τομέα των αμυντικών μέτρων», απαρτιζόμενη από τον κ. Marichal — συντονιστή (F), τον κ. Albert (I), τον κ. Andia (ES), τον κ. Brnke (D), και τον k. Shepherd (H.B.)·

— υποεπιτροπή «Απειλές από άλλες χώρες» απαρτιζόμενη από τον κ. X (συντονιστή από τη Σκανδιναβία), τον Y (S) τον κ. Albert (I), τον κ. Fraisse (F), τον κ. Z (D) και τον κ. K. (Σκανδιναβία).

(25) Το σημείο 2 αφορά τη συμφωνία με την ελληνική τσιμεντοβιομηχανία. Μια σφαιρική συμφωνία με την ελληνική τσιμεντοβιομηχανία για την απορρόφηση τσιμέντου δεν κατέστη δυνατό να συναφθεί λόγω προβλημάτων σχετικά με τις τιμές και τη διάρκεια και, ίσως, εξαιτίας του γεγονότος ότι, όπως ισχυρίζεται ο συντάκτης των πρακτικών, κάθε έλληνας παραγωγός προτιμά συμφωνίες σε ατομική βάση. Αποφασίσθηκε να συνεχισθούν οι διαπραγματεύσεις.

(26) Όσον αφορά το σημείο 3, «Εξαγωγές στην Ελλάδα», ανατέθηκε στην Task Force να απευθύνει σύσταση προς τους Επικεφαλής Αντιπροσωπείας κατά τα τέλη Σεπτεμβρίου, αλλά εκφράσθηκαν σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά την οικονομική σκοπιμότητα του μέτρου αυτού.

(27) Όσον αφορά τις εξαγωγές στις παραδοσιακές αγορές της Ελλάδας (σημείο 4 της ημερήσιας διάταξης) το συμπέρασμα ήταν ότι επρόκειτο για ανέφικτο μέτρο.

(28) Στα πλαίσια του σημείου 5, εξετάσθηκε η κατάσταση όσον αφορά τις εισαγωγές ελληνικού τσιμέντου από την Ferruzzi και σημειώθηκε ότι οι συνομιλίες με τους ιταλούς παραγωγούς τσιμέντου και τη Ferruzzi μπορούσαν να φέρουν αποτελέσματα. Εξετάσθηκαν εκ νέου η κατάσταση των εισαγωγών τυνησιακού τσιμέντου στην Ισπανία και η εξέλιξη των συνομιλιών με ισπανούς και τυνήσιους παραγωγούς. (Πρέπει να σημειωθεί ότι όσον αφορά τις εισαγωγές από τρίτες χώρες, οι ισπανοί παραγωγοί υπέβαλλαν το 1992 καταγγελία αντιντάμπινγκ. Το πρόβλημα αυτό δεν αναφέρθηκε από τις επιχειρήσεις).

(29) Το σημείο 6 αφορά τη δυνατότητα εναλλακτικών παραδόσεων τσιμέντου «low aklari».

(30) Το σημείο 7 αφορά τη Bouri. Η Blue Circle γνωστοποίησε τις άκαρπες ενέργειες στις οποίες προέβη για να σταματήσει η Banque Worms και η Crédit Suisse France τη χρηματοδότηση της Bouri, και αποφασίσθηκε να συλλεγούν συμπληρωματικές πληροφορίες.

(31) Το σημείο 8 αφορά την πρόοδο της μελέτης που είχε αναλάβει η Blue Circle για τη διενέργεια επενδύσεων στη τσιμεντοβιομηχανία Χαλκίς.

(32) Στα πλαίσια του σημείου 9 αναφέρθηκε ότι, σύμφωνα με απόφαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στη Στοκχόλμη, συστάθηκε η Joint Trading Company Intercim ent η οποία μπορεί να αρχίσει αμέσως τις δραστηριότητές της στο πλαίσιο των αποτρεπτικών ή προτρεπτικών μέτρων. Συμφωνήθηκε να παραμείνει η εταιρεία «αδρανής», θεωρήθηκε όμως σημαντικό να ληφθούν μέτρα ώστε να είναι έτοιμη να λειτουργήσει.

(33) Με επιστολές στις 22 Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/19019-19025), η Holderbank διαβίβασε τα πρακτικά της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στους εξής: στον κ. D'Agostino, με την παράκληση να τα κοινοποιήσει στον κ. Pesenti και στην Unicem· στον κ. Lose, με την παράκληση να τα κοινοποιήσει στον κ. Schumacher (Heidelberger) και στον κ. Steinbch (BDZ)· στον κ. Rabl (Norcem) με την παράκληση να τα κοινοποιήσει στη Cementa· στον κ. Marichal με την παράκληση να τα κοινοποιήσει στον κ. Kasriel (Lafarge) και στη Ciments Français· στον κ. Félix με την παράκληση να κοινοποιήσει στον κ. Rumeu (Uniland) και στον κ. Bruguera (Cementos del Norte)· στον κ. Cheney με την παράκληση να τα κοινοποιήσει στον κ. Larsen (Aalborg) και στον κ. Quirke (Irish Cement)· στον κ. Syrot (CBR).

1) *Έκτη συνεδρίαση της ETF στη Γενεύη*

(34) Η συνεδρίαση αυτή πραγματοποιήθηκε στις 21 Οκτωβρίου 2986 με τη συμμετοχή εκπροσώπων της Holderbank, Lafarge, Italcementi, Hornos Ibéricos, Scancem (Aker/Euroc), Blue Circle. Σύμφωνα με τα πρακτικά της εν λόγω συνεδρίασης (έγγρ. 33126/18895-18900), συζητήθηκαν 6 σημεία.

(35) Όσον αφορά τις οργανωτικές πτυχές του θέματος, αποφασίσθηκε να συνεδριάζει η Task Force κατά διαστήματα για να εξετάζει θέματα κοινού ενδιαφέροντος, και εξορθολογισμός της Κοινοτικής τσιμεντοβιομηχανίας σε περίοδο πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας να γίνεται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία. Το πρόβλημα της εκπροσώπησης της Ισπανίας θα μπορούσε να αποτελέσει το αντικείμενο συζητήσεων μεταξύ του κ. Félix και του κ. Rumeu.

(36) Εξετάσθηκε η κατάσταση των εισαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το πρόβλημα των κρατικών ενισχύσεων στην ελληνική τσιμεντοβιομηχανία είχε εκτεθεί στους υπαλλήλους της Επιτροπής.

Είχε ορισθεί συνάντηση στις 6 Νοεμβρίου με τον αρμόδιο για τον προϋπολογισμό Επίτροπο.

Εξετάσθηκε η κατάσταση των εισαγωγών στην Ιταλία και την Ισπανία.

(37) Όσον αφορά την Interciment, επιβεβαιώθηκε ότι θα παραμένει προς το παρόν «αδρανής».

(38) Συζητήθηκε η πορεία της μελέτης για πιθανές επενδύσεις στη τσιμεντοβιομηχανία Χαλκίς.

ι) *Συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις Βρυξέλλες*

(39) Στις 6 Νοεμβρίου 1986, συναντήθηκαν στις Βρυξέλλες οι ακόλουθοι επικεφαλής αντιπροσωπείας: ο Sir J. Milne (H.B.), ο κ. Laplace (F), ο κ. J. Lose (D), ο κ. G. Pesenti (I), ο κ. Van Hove (B), ο κ. P. Rumeu (ES), και ο κ. Quirke (IRL).

Στη συνεδρίαση συμμετείχαν επίσης ο κ. D'Agostino (Italcementi) και ο κ. D. Irons (Blue Circle) ο οποίος συνέταξε πρακτικά με τίτλο «Σημειώματα από τη συνεδρίαση εκπροσώπων της τσιμεντοβιομηχανίας της ΕΟΚ στο ξενοδοχείο Hilton, στις 6 Νοεμβρίου 1986 και ώρα 9 00 π.μ.» (εγγρ. 33126/19007-19008).

(40) Ο Sir J. Milne κηρύσσει την έναρξη της συζήτησης υπενθυμίζοντας ότι η αναδιάρθρωση της ευρωπαϊκής τσιμεντοβιομηχανίας που παρουσιάζει πρόβλημα χρόνιας πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας πρέπει να γίνεται πάντα σύμφωνα με τους κανόνες του ανταγωνισμού. Στη συνέχεια, ανασκοπεί την κατάσταση των ελληνικών εισαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Οι κ.κ. Laplace, Rumeu και Pesenti κάνουν επίσης λόγο για απειλές εισαγωγών στις χώρες τους.

(41) Μετά από σύντομη συζήτηση, αποφασίσθηκε προς το παρόν να παραμείνει η Interciment «αδρανής» εταιρεία και να μην εγγραφεί προς το παρόν καμία κοινοτική εταιρεία για την αγορά του μέρους του κεφαλαίου που της αντιστοιχούσε.

Ο κ. Van Hove πρότεινε και επέτυχε να εγκριθεί τροπολογία στο άρθρο 2 του Καταστατικού της Interciment.

(42) Συμφωνήθηκε επίσης να συνεχίσει η Task Force να συνεδριάζει κατά διαστήματα και να προταθεί στον πρόεδρο της Holderbank να μεταβεί στην Ελλάδα για να συζητήσει με τις αρχές και τη βιομηχανία πιθανές λύσεις στα προβλήματα της ελληνικής τσιμεντοβιομηχανίας.

(43) Συζητήθηκε το περιεχόμενο του εγγράφου που έπρεπε να υποβληθεί στον αρμόδιο για τον ανταγωνισμό Επίτροπο κατά τη συμφωνηθείσα συνομιλία (έγγρ. 33126/19009-19010).

ια) *Έβδομη συνεδρίαση της ETF στο Μιλάνο*

(44) Η εν λόγω συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε στις 9 Ιανουαρίου 1987 και συμμετείχαν σε αυτή εκπρόσωποι της Blue Circle, Lafarge, Italcementi, Hornos Ibericos, και Holderbank (έγγρ. 33126/18759). Η Επιτροπή δεν έχει στη διάθεσή της τα πρακτικά, αλλά μόνο την ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης (έγγρ. 33126/18921-18922) που περιελάμβανε τα εξής θέματα: εξέταση της συνεδρίασης των Βρυξελλών, εξέταση της κατάστασης στην Ιταλία και την Ισπανία, Interciment, επίσκεψη στην Ελλάδα του κ. Schmidheiny (προέδρου της Holderbank), πληροφορίες για την Bouri, μελλοντικός ρόλος της Task Force.

Μεταξύ των εγγράφων που βρέθηκαν στην Italcementi σχετικά με τη συνεδρίαση του Μιλάνου συγκαταλέγεται και χειρόγραφο σημείωμα που περιέχει μια νομική γνωμάτευση σχετικά με την Interciment, η οποία αναλύεται στο σημείο 26.

ιβ) *Όγδοη συνεδρίαση της ETF στη Γενεύη*

(45) Η εν λόγω συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε στη Γενεύη στις 11 Ιουλίου 1987 και συμμετείχαν σε αυτή εκπρόσωποι της Blue Circle, Lafarge, Italcementi, Cementa/Norcem και Holderbank (έγγρ. 33126/18760 και 18929-18936). Η ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης προέβλεπε τα εξής (έγγρ. 33126/18937-18938): θέματα σχετικά με την Ελλάδα (επίσκεψη στην Ελλάδα των κ.κ. Marshall και Poole της Blue Circle, αναβολή της επίσκεψης του κ. Schmidheiny, σχέδιο επιστολής του κ. Marshall της Blue Circle στην Τράπεζα της Ελλάδας και στο Υπουργείου Βιομηχανίας (έγγρ. 33126/18939-18944), μείωση των ελληνικών ενισχύσεων, ελληνικές εξαγωγές, ποσότητες και συμβάσεις με τα μέλη της Task Force)· θέματα σχετικά με τη Bouri· θέματα σχετικά με τη Ferruzzi· κατάσταση στην Ισπανία· Interciment (ισολογισμός μη επικυρωμένος στις 31 Δεκεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/18946-18949), προσεχή στάδια, συμμετοχή των άλλων εταιρειών — μελών της Task Force)· υποομάδες της Task Force (δυνατότητα εξαγωγών στην Ελλάδα, ανταλλαγές εμπειριών για τα αμυντικά μέτρα)· λοιπά θέματα (πρόταση να δοθεί συνέχεια στις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας — «Ομάδα Στοκχόλμης», Intercem, GOIC).

(46) Στη Lafarge βρέθηκαν χειρόγραφα πρακτικά της συνεδρίασης στα οποία αναφέρονται μόνο ορισμένα σημεία της ημερήσιας διάταξης (έγγρ. 33126/4911-1913). Τα πρακτικά αυτά αφορούν τις ελληνικές εισαγωγές στη Μεγάλη Βρετανία και τη μείωση των τιμών από τους βρετανούς παραγωγούς, τις εισαγωγές στην Ισπανία τσιμέντου τρίτων χωρών, τη συμφωνία η οποία θα διαπραγματευόταν η Ferruzzi με τους ιταλούς παραγωγούς τσιμέντου, τις ελληνικές επιδοτήσεις στις εξαγωγές, και την κατάσταση των πωλήσεων των τσιμεντοβιομηχανιών Ηρακλής και Χαλκίς.

ιγ) *Συνεδρίαση της υποομάδας «Μέτρα προστασίας»*

(47) Η υποομάδα αυτή συνεδρίασε στις 17 Μαρτίου 1987 με τη συμμετοχή του κ. Marichal για λογαριασμό της Γαλλίας, του κ. De Vogue για λογαριασμό της Lafarge, του κ. Albert για λογαριασμό της Ιταλίας, του κ. Andia de Oficemen για λογαριασμό της Ισπανίας, του κ. Shepherd της Blue Circle για λογαριασμό του Ηνωμένου Βασιλείου και του κ. Steinbach της Bundesverband για λογαριασμό της Γερμανίας.

Τα πρακτικά της συνεδρίασης που βρέθηκαν στη Lafarge αφορούν τις ακόλουθες συζητήσεις (έγγρ. 33126/4858-4861): *Μεγάλη Βρετανία:* εισαγωγές ελληνικού τσιμέντου, επίδραση στις τιμές της Βρετανίας, η βρετανική κυβέρνηση έδωσε στην ελληνική κυβέρνηση «άδεια» εισαγωγής ελληνικού τσιμέντου μέχρι 3% της παραγωγής στη χώρα αυτή· συνεννοήσεις των βρετανών παραγωγών με τον Υπουργό Βιομηχανίας· η Επιτροπή δεν είναι ικανοποιημένη με τους παρελκυστικούς χειρισμούς της Ελλάδας όσον αφορά τις ενισχύσεις, σχέσεις μεταξύ των βρετανών παραγωγών. *Ισπανία:* κατάσταση των εισαγωγών από τρίτες χώρες· *Ιταλία:* αν η συμφωνία με τη Ferruzzi δεν έχει ολοκληρωθεί, οι ιταλικές τσιμεντοβιομηχανίες εξετάζουν το ενδεχόμενο να εφαρμόσουν τα μέτρα ελέγχου των εισαγωγών που προβλέπει ο Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 288/82· ΟΔΓ: οι πιέσεις των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης συνεχίζονται.

ιδ) *Η μετέπειτα τύχη της ETF*

(48) Από ό,τι γνωρίζει η Επιτροπή, η ΕΤΕ δεν πραγματοποίησε καμία άλλη συνεδρίαση.

Έγιναν προσπάθειες σύγκλησης της ETF (έγγρ. 33126/18950, 18952 και 18960), αλλά προφανώς χωρίς επιτυχία. Για το λόγο αυτό, αποφασίσθηκε να αναβληθεί η λήψη κάθε απόφασης σχετικά με το μέλλον της ETF κατά τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας που προβλεπόταν να πραγματοποιηθεί στα πλαίσια Γενικής Συνέλευσης της Cembureau στο Λουξεμβούργο, από τις 25 έως τις 28 Μαΐου 1987. Σύμφωνα με τη Holderbank, η ETF διελύθη επίσημα στα τέλη Μαΐου 1987 κατά τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας (έγγρ. 33126/18760): δεν συνετάγησαν πρακτικά για τη συνεδρίαση στην οποία αποφασίσθηκε η διάλυση της ETF. Κατά τις συνεδριάσεις του Λουξεμβούργου, από τις 25 έως τις 28 Μαΐου 1987, ο κ. Marichal της Lafarge συνέλεξε ορισμένες πληροφορίες που περιλαμβάνονταν στο εμπιστευτικό σημείωμα της 1ης Ιουνίου 1987 (έγγρ. 33126/4487-4490). Στη σελ. 4 του σημειώματος αυτού αναφέρονται σχετικά με την European Task Force τα εξής: *«Η αποστολή της ομάδας που συγκροτήθηκε ακριβώς πριν από ένα χρόνο θα είναι στο εξής αποκλειστικά και μόνο οι ανταλλαγές πληροφοριών για σαφώς καθορισμένα θέματα. Οι Άγγλοι επιθυμούν την κατάργησή της, αλλά οι Ελβετοί έπεισαν τελικά τους συναδέλφους τους ότι αυτό θα ήταν λανθασμένο: το όργανο αυτό διατηρήθηκε ώστε να είναι έτοιμο να χρησιμοποιηθεί. Ακόμη και οι Βρεττανοί ανεγνώρισαν ότι η TEF αποτελούσε πολύτιμη πηγή πληροφοριών».*

26. **Τα μέτρα ρύθμισης της αγοράς: η Joint Trading Company**

(1) Όπως αναφέρθηκε στο σημείο 25 στοιχείο β), η ομάδα εργασίας είχε προτείνει τη σύσταση μιας Joint Trading Company ως βραχυπρόθεσμο μέτρο ρύθμισης της αγοράς, και τη δημιουργία μιας σύμπραξης εξαγωγών ως μακροπρόθεσμο μέτρο. Δεν υπάρχουν στοιχεία που να τεκμηριώνουν ότι το μακροπρόθεσμο αυτό μέτρο υιοθετήθηκε πραγματικά. Αντίθετα το βραχυπρόθεσμο μέτρο είχε όντως υιοθετηθεί. Πράγματι, οι Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, κατά τη συνεδρίασή τους στη Στοκχόλμη στις 9 Ιουνίου 1986, είχαν αποφασίσει (βλέπε σημείο 25 υπό στοιχείο γ)) να συσταθεί μια Joint Trading Company της οποίας τα καθήκοντα ορίσθηκαν ως εξής από την ομάδα εργασίας στις 3/5 Ιουνίου 1986 (έγγρ. 33126/18776-18777): να εκτελεί τις παραγγελίες στις κυριότερες αγορές εξαγωγών τις οποίες εφοδιάζουν οι χώρες που απειλούν τη σταθερότητα των αγορών των κρατών μελών· να αγοράζει τσιμέντο και clinker από τις χώρες που απειλούν τη σταθερότητα των αγορών των κρατών μελών· να διοχετεύει στην αγορά τις ποσότητες τσιμέντου που απορροφώνται κατόπιν παρέμβασης στην αγορά· να εξάγει τσιμέντο και clinker στις χώρες που απειλούν τη σταθερότητα των αγορών των κρατών μελών· μια διευθύνουσα επιτροπή υποδεικνύει τις χώρες όπου μπορεί να γίνει αγορά, εμπορία και εξαγωγή τσιμέντου, και ορίζει τις τιμές αγοράς και πώλησης. Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας που πραγματοποιήθηκε στο Baden-Baden στις 9 Σεπτεμβρίου 1986, «η εταιρεία μπορεί να καταστεί άμεσα λειτουργική για «αποτρεπτικά» ή «προτρεπτικά» μέτρα ([122]).

(2) Σύμφωνα με την απόφαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας που υιοθετήθηκε κατά τη συνεδρίαση της Στοκχόλμης, το μετοχικό κεφάλαιο της εν λόγω Joint Trading Company διανεμήθηκε μεταξύ των ακόλουθων «χωρών και/ή εταιρειών» σε κάθε μια από τις οποίες αναλογούσε το 12,5 του κεφαλαίου αυτού: Ιταλία, Γερμανία, Norcem/Cementa, Γαλλία, Ισπανία, Blue Circle, Βέλγιο (CBR/Ciments d'Obourg), Holderbank (έγγρ. 33126/18821-18822, 18857-18861).

(3) Στις 24 Ιουνίου 1986, τρεις ελβετοί δικηγόροι, που ενεργούσαν ως καταπιστευματούχοι, ίδρυσαν την εταιρεία Interciment S.A. με μετοχικό κεφάλαιο 50 000 ελβετικών φράγκων (έγγρ. 33126/18734-18739).

(4) Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Καταστατικού, «η εταιρεία έχει ως αντικείμενο το διεθνές εμπόριο υλικών κατασκευών, καθώς και την απόκτηση συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο ξένων εταιρειών που ασχολούνται με το εμπόριο υλικών κατασκευών. Γενικότερα, η εταιρεία μπορεί να αναλάβει οποιαδήποτε δραστηριότητα και να διεκπεραιώσει οποιοδήποτε καθήκον, τόσο για λογαριασμό της όσο και για λογαριασμό τρίτων που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με το αντικείμενό της»

([122]) Στο πρωτότυπο:
«The company can be put immodiately into operation either for «stick» or «carrot» measures».

(έγγρ. 33126/18833-18841) ([123]). Όπως αναφέρεται στο σημείο 25/ι, οι Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, κατά τη συνεδρίασή τους στις Βρυξέλλες, στις 6 Ιουνίου 1986, ενέκριναν πρόταση του κ. Van Hove για τροποποίηση του άρθρου 2 του Καταστατικού (έγγρ. 33126/19007-19008), σύμφωνα με την οποία η εταιρεία έχει ως αντικείμενο το εμπόριο υλικών κατασκευών για εξαγωγές εκτός του εδάφους της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. Καμία επιχείρηση δεν υπέβαλε καταστατικό που να περιέχει την τροποποίηση η οποία εγκρίθηκε στις 6 Νοεμβρίου 1986 από τους Επικεφαλής Αντιπροσωπείας.

(5) Η Interciment είναι εγγεγραμμένη στα μητρώα του Fribourg με έδρα το γραφείο ενός δικηγόρου ο οποίος ενεγράφη για την αγορά όλων σχεδόν των μετοχών και είναι το μοναδικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου (έγγρ. 33126/18823-18832). Τα πρακτικά της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στο Baden-Baden, στις 9 Σεπτεμβρίου 1986, αναφέρονται στη συγκρότηση μιας Εκτελεστικής Επιτροπής της Interciment στην οποία συμμετείχαν οι εξής: ο κ. D'Agostino — Ιταλία, ο κ. Marichal — Γαλλία, ο κ. Félix — Ισπανία, ο κ. Horner — Blue Circle, ο κ. Akermann — Holderbank (συντονιστής) (έγγρ. 33126/18861).

(6) Το απαιτούμενο ποσό για την εγγραφή στο κεφάλαιο κατεβλήθη από τη Holderbank, η οποία, με επιστολή στις 22 Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/19019-19025), ζήτησε από τις ακόλουθες εταιρείες ή χώρες να καταβάλουν το μετοχικό τους μερίδιο στην Interciment: από την Italcementi για τη συμμετοχή της Ιταλίας· από την Dyckerhoff για την συμμετοχή της Γερμανίας· από την Norcem για τη συμμετοχή της Σκανδιναβίας· από τη Lafarge-Coppée για τη συμμετοχή της Γαλλίας· από τη Hornos Ibericos για τη συμμετοχή της Ισπανίας· από τη Blue Circle για τη συμμετοχή της· από την CBR για τη συμμετοχή του Βελγίου.

(7) Η Blue Circle κατέβαλε το ποσό που αντιστοιχούσε στο μερίδιό της μέσω της ελβετικής θυγατρικής της εταιρείας BCO AG κατά το διάστημα μεταξύ Σεπτεμβρίου και Οκτωβρίου, όπως προκύπτει από τη λογιστική κατάσταση της 7ης Νοεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/10960-10962), αλλά στη συνέχεια επέτυχε να αλλάξει το αντικείμενο της πληρωμής για τη συμμετοχή της στην Interciment· ζήτησε να θεωρείται στο εξής η πληρωμή ως «συνεισφορά για έρευνες της αγοράς» (έγγρ. 33126/10958) ([124]).

(8) Η Italcementi ενεγράφη για την αγορά μετοχών στις 11 Φεβρουαρίου 1987 (έγγρ. 33126/16220) και επώλησε περαιτέρω τις μετοχές στη Holderbank στις 7 Νοεμβρίου 1988 (έγγρ. 33126/16218).

(9) Όσον αφορά την καταβολή του ποσού για τα άλλα μετοχικά μερίδια, η Holderbank δήλωσε τα εξής: (έγγρ. 33126/18329): «Εκτός από την Holderbank, ένα μόνο άλλο μέλος (Italcementi σ.σ.) της «European Task Force» ενεγράφη για την αγορά μετοχικού κεφαλαίου και ελευθέρωσε τις μετοχές. Ένα άλλο μέλος (η Blue Circle, σ.σ.) κατέβαλε το ανάλογο ποσό, αλλά δεν κατέστη ποτέ πραγματικός μέτοχος. Το εν λόγω μέλος προτίμησε να ζητήσει επ'αόριστο αναβολή της μεταβίβασης των μετοχών στους κομιστές και, στη συνέχεια, δεν ζήτησε ποτέ, προφανώς λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος, τη μεταβίβαση των εν λόγω μετοχών. Για το λόγο αυτό και εξαιτίας των σχετικά ασήμαντων διακυβευόμενων ποσών, δεν έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα καμία επιστροφή. Δεν καταρτίσθηκε κανένα σχετικό έγγραφο. Απόδειξη αποτελεί το περιεχόμενο του εγγράφου που διαβιβάσθηκε εις απάντηση του ερωτήματος 7/ε (επιστολές της 22ας Σεπτεμβρίου 1986 με τις οποίες η Holderbank ζήτησε την καταβολή των προαναφερόμενων μετοχικών μεριδίων, σ.σ.). Επιπλέον, η Holderbank έχει ήδη εξαγοράσει όλες τις μετοχές και, ως εκ τούτου, είναι ο μόνος μέτοχος της Interciment S.A., εταιρείας που μέχρι σήμερα παραμένει αδρανής» ([125]). Στην απάντηση που έδωσε στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σημείο 4 159, η Blue Circle δήλωσε ότι, με την πληρωμή που διενήργησε, κατέβαλε στην Holderbank το μερίδιο του 1/8 των εξόδων στα οποία υπεβλήθη η Holderbank

([123]) Στο πρωτότυπο:
«la société a pour objet de faire le commerce international de matériaux de construction ainsi que de prendre des participations dans des entreprises étrangères faisant le commerce de matériaux de construction. D'une manière générale, la société peut faire toutes opérations et assurer toutes fonctions, tant pour son compte que pour le compte de tiers, qui ont un rapport direct ou indirect avec son but».

([124]) Τέλεξ της Blue Circle στην Cementia στις 7 Οκτωβρίου 1987: «Further to our conversation I confirm the funds which were advanced towards the end of last year and which are noted in the BCO AG accounts as being in anticipation of a capital subscription in Interciment should be reclassified as a contribution towards market research expenses and should have been written off last year. I would be grateful if the accounts of BCO AG could be corrected for this as soon as possible».
Σύμφωνα με την Blue Circle (βλέπε υποσημείωση 55, σημείο 4,158 της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων): «Cementia (now owned by Lafarge but then independent) performed a company secretarial and administrative function for Blue Circle's Swiss subsidiary BCO AG whose purpose was to . . Blue Circle's 50% shareholding in Marinecement, a 50/50 Blue Circle/Cementia Joint Venture».

([125]) Στο πρωτότυπο:
«Outre Holderbank, un seul autre membre (Italcementi, n.d.r.) de la 'European Task Force' a souscrit et libéré ses actions. (Un autre membre (Blue Circle, n.d.r.) a payé le montant correspondant mais n'est jamais devenu actionnaire effectif. Le membre en question préféra demander la postposition sine die de la transmission des actions aux porteurs et par après ne réclama jamais, apparemment par manque d'intérêt, une telle transmission. C'est pourquoi, et au vu des montants en jeu relativement peu importants, aucune restitution n'a eu lieu jusqu'à ce jour). Aucun document ne fut établi à ce sujet; la preuve peut en être déduite du libellé du document communiqué en réponse à la question 7/e (lettres du 22.9.1986, par lesquelles Holderbank a réclamé le paiement de quote-parts des actions, ci-dessus mentionées, n.d.r.). De plus, Holderbank a, depuis un certain temps déjà, racheté toutes les actions et est donc seul actionnaire d'Interciment S.A., société n'ayant jusqu'à ce jour aucune activité».

για τη σύσταση της Interciment S.A. ([126]). Η Holderbank δεν διευκρίνισε ποτέ από ποιόν αγόρασε τις μετοχές της Interciment, ούτε υπέβαλε οιοδήποτε έγγραφο για να αποδείξει ότι έχει καταστεί ο μοναδικός μέτοχος της Interciment.

(10) Παρά την απόφαση που ελήφθη στη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις Βρυξέλλες, στις 6 Νοεμβρίου 1986, σύμφωνα με την οποία καμία κοινοτική εταιρεία δεν θα εγγραφόταν για την αγορά μετοχών της Interciment (έγγρ. 33126/19007-19008), η Holderbank, με επιστολή στις 12 Φεβρουαρίου 1987, κοινοποίησε σε όλα τα μέλη τον ισολογισμό της Interciment στις 31 Δεκεμβρίου 1986 και ενέγραψε το θέμα αυτό στην ημερήσια διάταξη της ETF στις 11 Φεβρουαρίου 1987 (έγγρ. 33126/18936-18938 και 18946-18949). Σύμφωνα με τη Blue Circle (σημείο 4.162 της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων), τα μέλη είχαν το δικαίωμα να εξετάσουν τον ισολογισμό της Interciment εφόσον η εταιρεία αυτή είχε συσταθεί κατόπιν οδηγιών τους. Επιπλέον, η Holderbank είχε το δικαίωμα να ζητήσει επιστροφή των εξόδων, ανεξάρτητα από την εγγραφή για την αγορά μετοχών ([127]).

(11) Σημειωτέον επίσης ότι, πριν και μετά από την προαναφερόμενη απόφαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις Βρυξέλλες, στις 6 Νοεμβρίου 1986, είχε επιλυθεί το πρόβλημα του κατά πόσο συμβιβαζόταν με το άρθρο 85 η εγγραφή στο κεφάλαιο της Interciment. Πριν από την απόφαση, σε χειρόγραφο σημείωμα της Lafarge της 3ης Οκτωβρίου 1986 (έγγρ. 33126/6647), αφού θίγεται το θέμα του συμβατότητας της Interciment με το άρθρο 85, αναφέρονται τα εξής: «Είναι ίσως αργά να αμφισβητηθούν εκ νέου η μορφή του μετοχικού κεφαλαίου και, ως εκ τούτου, οι συνεισφορές στο κεφάλαιο· δεν είναι όμως πολύ αργά. Σε τι ενέργειες να προβούμε; ([128])

(12) Μετά την απόφαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, αναζητήθηκαν λύσεις για να μπορέσουν τα μέλη της ETF να απαλλαγούν από τις οικονομικές τους υποχρεώσεις έναντι της Holderbank η οποία είχε, ενεργώντας για λογαριασμό τους, είχε καταβάλει το κεφάλαιο.

Ένα αχρονολόγητο χειρόγραφο σημείωμα, που βρέθηκε στην Italcementi ανάμεσα στα έγγραφα σχετικά με τη συνεδρίαση της ETF στο Μιλάνο, στις 9 Νοεμβρίου 1987 (έγγρ. 33126/2915), αφού αναφέρεται στα προβλήματα που δημιουργεί το άρθρο 85, συνιστά, στο σημείο 4 ότι για να φανεί η Interciment χρήσιμη, ενδείκνυται η τροποποίηση των σχεδίων όσον αφορά τους μετόχους, ο περιορισμός του αριθμού των μετόχων αυτών και η εξεύρεση άλλου μέσου είσπραξης των συνεισφορών από τους άλλους παραγωγούς ([129]). Το πρόβλημα της συμμετοχής των άλλων μελών στο μετοχικό κεφάλαιο της Interciment ενεγράφη ως σημείο 5.2 στην ημερήσια διάταξη, της συνεδρίασης της ETF στη Γενεύη, στις 11 Φεβρουαρίου 1987 (έγγρ. 33126/18937-18938) ([130]).

(13) Μετά την απόφαση που ελήφθη στην Στοκχόλμη για να ιδρυθεί η Joint Trading Company, τέθηκε αμέσως το πρόβλημα της ενδεχόμενης κοινοποίησης στην Επιτροπή. Σε σημείωμα του νομικού συμβούλου της Blue Circle, της 10ης Ιουλίου 1986 (έγγρ. 33126/18842-18843) επιβεβαιώνεται ότι η σύσταση της Joint Trading Company συνιστά παράβαση του άρθρου 85, και προτείνεται η κοινοποίησή της στην Επιτροπή βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3: η πρόταση γίνεται αποδεκτή από την ETF κατά τη συνεδρίαση της 19ης Αυγούστου 1986 (έγγρ. 33126/18821-18822). Η Italcementi φαίνεται επίσης ότι είχε κοινοποιήσει στην ETF τη γνώμη ενός καθηγητή πανεπιστημίου (έγγρ. 33126/18848). Έχει ήδη αναφερθεί η γνωμάτευση της Lafarge για την οποία γίνεται λόγος στο σημείωμα της 3ης Οκτωβρίου 1986 (έγγρ. 33126/6647), καθώς επίσης και η γνώμη της γαλλικής πλευράς που είναι αχρονολόγητη (έγγρ. 33126/2915). Στα πλαίσια της τελευταίας, συνιστάται, για να κερδηθούν 12 το πολύ μήνες, να κοινοποιηθεί η σύσταση της Joint Trading Company στην Επιτροπή ταυτόχρονα με την έναρξη της λειτουργίας της.

Δεν έγινε καμία κοινοποίηση.

(14) Λόγω των διαφορετικών αυτών νομικών γνωμών, κατά τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 9 Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/18857-18861) αποφασίσθηκε να παραμείνει η εταιρεία «αδρανής». Η απόφαση αυτή επιβεβαιώθηκε στη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 6 Νοεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/19007-19008). Έγινε επίσης λόγος για τις συνεδριάσεις της ETF στις 21 Οκτωβρίου 1986 (έγγρ. 33126/18895-18896) και στις 9 Ιανουαρίου 1987 (εγγρ. 33126/18921-18922).

(15) Κατά τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 9 Σεπτεμβρίου 1986 αποφασίσθηκε επίσης ότι ήταν επιβεβλημένο να ληφθούν μέτρα ώστε να είναι έτοιμη η Interciment να λειτουργήσει ([131]). Στο σημείο 4.147 της απάντησής της στην κοινοποίηση των αιτιά-

([126]) «Thus, there was — and is — no mystery. Blue Circle reimbursed Holderbank its 1/8 share of the expenses incurred by Holderbank in setting up Interciment S.A.. As a separate matter Blue Circle decided not to take up shares in Interciment and told Holderbank of that decision. The other six Task Force membres also chose not to take up shares in Interciment. The circumstances of this general decision to «freeze» Interciment are explained at para. 151 essentially, it was a decision taken ex abundantia cautela in light of competition law advice that had been receved».

([127]) «There is surely nothing to be surprised at in this. Apart from the fact that Intercimetn was established pursuant to a Task Force instruction (so that Task Force instruction (so that Task Force Membrers ought naturally to be kept abreast), Holderbank had paid out 50 000 Swiss Francs plus legal and other costs to set up Interciment under delegation form the Task Force. Holderbank was entitled to be reimbursed for that outlay regardless of whether Task Force members subscribed for shares in Interciment or not. The circulated accounts state clearly the monies owing and were therefore a convenient «invoice».»

([128]) Στο πρωτότυπο:
«Sans doute est-il tard pour remettre en cause la forme de l'actionnariat et donc les contributions au capital, mais il n'est pas trop tard. Que faisons-nous?».

([129]) «To use S.A. Interciment, it is recommended to change our plans about shareholders, to limit the number of these, and to find another way to collect other producers contributions».

([130]) «5.2. Next moves are participation of other Task Force Member Companies».

([131]) «It was agreed that Interciment would be maintained as «dormant» company for the time being. However, it was important to ensure that it be «ready for operation».»

σεων, η Blue Circle παραδέχεται ότι η Interciment ήταν πάντα έτοιμη να λειτουργήσει, αλλά ότι μπορούσε να εξυπηρετήσει οποιοδήποτε σκοπό ([132]).

(16) Με επιστολή στις 3 Μαΐου 1993, ο δικηγόρος της Holderbank διαβίβασε στην Επιτροπή τα πρακτικά της Γενικής Συνέλευσης της Interciment S.A., της 26ης Μαρτίου 1993, κατά τη διάρκεια της οποίας αποφασίσθηκε η διάλυση της εταιρείας.

27. «Μέτρα προστασίας των εθνικών αγορών»: Ιταλία

(1) Μεταξύ των αποτρεπτικών μέτρων («Stick actions»), που προτάθηκαν από την ομάδα εργασίας κατά τη συνεδρίασή της στη Ζυρίχη και το Céliqny στις 3-5 Ιουνίου 1986 (έγγρ. 33126/18772-18779), συγκαταλέγεται και η προστασία των αγορών που αντιμετώπιζαν προβλήματα λόγω των εισαγωγών, κάνοντας χρήση διάφορων μέσων. Κατωτέρω θα εξετασθούν μόνο τα μέτρα προστασίας της ιταλικής αγοράς, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν διαθέτει αποδείξεις για τις άλλες αγορές.

(2) Στις 30 Απριλίου 1986, η ελληνική τσιμεντοβιομηχανία Τιτάν και η Calcestruzzi S.p.A., η μεγαλύτερη επιχείρηση παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος στην Ιταλία, υπέγραψαν σύμβαση, διάρκειας 5 ετών, βάσει της οποίας ο Τιτάν ήταν υποχρεωμένος να πωλεί και η Calcestruzzi να αγοράζει κάθε χρόνο ποσότητα τσιμέντου μέχρι 440 000 τόνους, οι δε πραγματικές ετήσιες παραδόσεις θα μπορούσαν να προσδιοριστούν με μεταγενέστερες συμφωνίες (έγγρ. 33126/16361-16368 και 19210-19217).

(3) Το πρόβλημα των εισαγωγών ελληνικού τσιμέντου στην Ιταλία από την Calcestruzzi τέθηκε σε επίπεδο ETF και συζητήθηκε στις συνεδριάσεις της στις 17 Ιουνίου 1986, 2 Ιουλίου 1986, 19 Αυγούστου 1986, 9 Σεπτεμβρίου 1986, 21 Οκτωβρίου 1986, 9 Ιανουαρίου 1987, 11 Φεβρουαρίου 1987, 15 Μαρτίου 1987, καθώς και στις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 9 Σεπτεμβρίου 1986 και 6 Νοεμβρίου 1986 (βλέπε σημείο 25).

Ένα εσωτερικό σημείωμα της Blue Circle, της 4ης Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/11026-11027) αναφέρει ότι η Blue Circle εξέτασε με τον Τιτάνα το πρόβλημα των εξαγωγών στην Ιταλία: «Όσον αφορά την Ιταλία, ο Τιτάν παραμένει αμετακίνητος όσον αφορά την πρόθεσή του να μην καταγγείλει τη σύμβαση με τη Ferruzzi (Calcestruzzi, θυγατρική εταιρεία της Ferruzzi σ.σ.) το νωρίτερο πριν από το Δεκέμβριο του 1987, ημερομηνία κατά την οποία φαίνεται να διαθέτει ρήτρα διαφυγής» ([133]).

(4) Ταυτόχρονα με τη γνωστοποίηση του προβλήματος στην ETF, ασκήθηκαν πιέσεις στην Calcestruzzi να τηρήσει τη σύμβαση με τον Τιτάνα. Πράγματι, όπως προκύπτει από επιστολή του Τιτάνα της 2ας Σεπτεμβρίου 1988 προς τους δικηγόρους του στο Λονδίνο, επιστολή που συνετάγη όταν το θέμα της μη εκτέλεσης της σύμβασης Τιτάνα-Calcestruzzi είχε ήδη παραπεμφθεί σε διαιτησία, η Calcestruzzi δεν φαίνεται και τόσο διατεθειμένη να εκτελέσει τη σύμβαση λόγω των συνομιλιών με ορισμένους ιταλούς παραγωγούς τσιμέντου: «Στις 6 Φεβρουαρίου 1987, η Calcestruzzi φαίνεται για πρώτη φορά επιφυλακτική να επιβεβαιώσει το πρόγραμμα παραδόσεων υποστηρίζοντας ότι «η κατάσταση της εγχώριας τσιμεντοβιομηχανίας βρίσκεται σε εξέλιξη (!). Στις 17 Φεβρουαρίου 1987, λόγω της σιωπής του αγοραστή, του αποστείλαμε τέλεξ στο οποίο περιγράφαμε την κατάσταση και τον προειδοποιούσαμε για τις συνέπειες που θα είχε η ενδεχόμενη διακοπή της σύμβασης» (έγγρ. 33126/19195-19196) ([134]).

(5) Σε συνεδριάσεις της ETF, ο ιταλός εκπρόσωπος αναφέρθηκε σε συνομιλίες με την Calcestruzzi και/ή τη μητρική της εταιρεία Ferruzzi. Τα χειρόγραφα πρακτικά της συνεδρίασης της ETF στις 11 Φεβρουαρίου 1987 αναφέρονται ως ακολούθως στην εισήγηση του ιταλού εκπρόσωπου (έγγρ. 33126/4911-1913):

«2.2 Ιταλία

Η συμφωνία μεταξύ των ιταλικών τσιμεντοβιομηχανιών και της Ferruzzi έχει υπογραφεί. Αποτρέπει την απειλή εισαγωγής από τον όμιλο αυτό 1,5 εκατ. τόνων σε 10 περίπου λιμένες, πράγμα που θα είναι καταστροφικό για τις τιμές. Διάρκεια: 5 χρόνια. Εκτός από τις διασταυρωμένες συμμετοχές που θα «μπλοκάρουν» την Calcestruzzi, τη θυγατρική εταιρεία της Ferruzzi «BPE» αλλά και τη μητρική εταιρεία «Ciments de Ravenna», ελήφθησαν επίσης ορισμένα μέτρα προς την εδραίωση της συμμαχίας αυτής.

Η Ferruzzi θα εισπράττει για την καλή της θέληση το σεβαστό ποσό των 15 εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ ετησίως επί μια πενταετία. Το ποσό αυτό θα καταβληθεί εν μέρει σε τίτλους (Montedison) και εν μέρει σε μετρητά: η Ferruzzi πρέπει να αφιερώσει ένα μέρος του ποσού που θα εισπράξει για την αγορά εταιρειών της BPE ή συμμετοχών στις εταιρείες της BPE ώστε να προφυλάξει τα νώτα της.

Εναπομένουν να επιλυθούν δύο προβλήματα:

1. Πρέπει να ευρεθεί τρόπος χρησιμοποίησης δύο πλοίων της Ferruzzi. Πρόκειται για πλοία σιλό 6 000 τόνων νεκρού βάρους (DWT).

([132]) «Had any such measures been decided upon (which they were not, in the event) Interciment could, it is true, have been used to carry them into effect: so could any other vehicle such as another Joint Company, a subsidiary of one of the producers, an informal liaison commitee, an agent etc. etc. Equally, Interciment could have been used to sell cabbages to Japan».

([133]) Στο πρωτότυπο:
«In regard to Italy, Titan remain adamant that they will not cancel their contract with Ferruzzi before December 1987 at the earliest when it appears they have an escape clause».

([134]) Στο πρωτότυπο:
«3. On February 6, 1987, Calcestruzzi for the first time seems reluctant to confirm shipments schedule claiming that «the situation is in evolution with the local cement industries» (!). On February 17, 1987, and due to Buyer's silence, we sent them a telex outlining the situation and describing the consequences of an eventual breach of contract on their behalf»

2. Η σύμβαση με τον Τιτάνα για την αγορά 75 000 τόνων ετησίως και η σύμβαση με τη Spulato για την αγορά X τόνων γιουγκοσλαβικού τσιμέντου ετησίως πρέπει είτε να τηρηθούν είτε να καταβληθούν οι προβλεπόμενες αποζημιώσεις.

Προς επίλυση των προβλημάτων αυτών, η Italcementi ζητεί τη βοήθεια των ευρωπαίων συναδέλφων της.

Οι ιταλικές τσιμεντοβιομηχανίες θα ζητήσουν τη σύμφωνη γνώμη της Κοινότητας για να εφαρμόσουν την ιταλική νομοθεσία που προβλέπει την «προηγούμενη κοινοποίηση» κάθε εισαγωγής τσιμέντου.

Ζητούν από τους ευρωπαίους συναδέλφους τους να ειδοποιήσουν τον αντιπρόσωπό τους στην Κοινότητα ώστε να μην αντιταχθεί στο αίτημα αυτό» ([135]).

Τα πρακτικά της συνεδρίασης της υποομάδας «Μέτρα προστασίας» της 15ης Μαρτίου 1987, περιγράφουν ως ακολούθως τις πληροφορίες που δόθηκαν από τον ιταλό εκπρόσωπο (έγγρ. 33126/4858-4861):

«Ιταλία

— Ο εκπρόσωπος επανέλαβε τα όσα είχε ήδη αναφέρει κατά τις συνεδριάσεις της Task Force (βλέπε σημείωμα J.M. της 12ης Φεβρουαρίου 1987), διευκρινίζοντας ωστόσο, ότι η συμφωνία με τη Ferruzzi δεν είχε ακόμη ολοκληρωθεί.» ([136])

(6) Η συμφωνία με την Calcestruzzi υπεγράφη τον Απρίλιο του ιδίου έτους. Πράγματι, στις 3 και 15 Απριλίου 1987, οι ιταλικές τσιμεντοβιομηχανίες Italcementi, Unicem, Cementir και Calcestruzzi υπέγραψαν συμφωνίες και συμβάσεις για την προμήθεια τσιμέντου και τη μεταξύ τους συνεργασία (έγγρ. 33126/12145-12342). Με τις εν λόγω συμφωνίες και συμβάσεις, η Italcementi, η Unicem και η Cementir αναλαμβάνουν την κοινή δέσμευση να ικανοποιούν όλες τις ανάγκες σε τσιμέντο του ομίλου Calcestruzzi και να χορηγούν τις εκπτώσεις των τιμών που αναφέρονται στις εν λόγω συμφωνίες και συμβάσεις. Από την πλευρά της η Calcestruzzi αναλαμβάνει την υποχρέωση να παρέχει το ήμισυ των εν λόγω εκπτώσεων των τιμών σε μια κοινή θυγατρική εταιρεία των τεσσάρων συμβαλλόμενων μερών, η οποία οφείλει να επενδύει κεφάλαια στις εταιρείες έτοιμου σκυροδέματος ή σε συναφείς δραστηριότητες, και να ικανοποιεί τουλάχιστον το 80% των αναγκών της σε τσιμέντο από την Italcementi, Unicem και Cementir ή από άλλες εταιρείες που υποδείξει οι τελευταίες. Οι τρεις τσιμεντοβιομηχανίες επιφυλάσσονται του δικαιώματος καταγγελίας των συμβάσεων εάν οι ποσότητες τσιμέντου που η Calcestruzzi αγοράζει από αυτές είναι χαμηλότερες του 95% των αναγκών του αγοραστή.

(7) Μετά την υπογραφή των εν λόγω συμφωνιών και συμβάσεων με την Italcementi, την Unicem και τη Cementir, η Calcestruzzi απήντησε στα αιτήματα του Τιτάνα για εκτέλεση της σύμβασης και στις απειλές του να καταθέσει αγωγή αποζημίωσης (τέλεξ στις 14 Απριλίου 1987 — έγγρ. 33126/19207), επικαλούμενη καταρχάς δυσκολίες προγραμματισμού των παραδόσεων (τέλεξ στις 6 Μαΐου 1987 — έγγρ. 33126/19206), και αποστέλλοντας εν συνεχεία στον Τιτάνα, στις 13 Μαΐου 1987, το ακόλουθο τέλεξ (έγγρ. 33126/19205): «Όπως θα έχετε ήδη πληροφορηθεί, δεν μπορούμε να εισάγουμε τσιμέντο στην Ιταλία κατ'εκτέλεση της σύμβασης που έχει ήδη υπογραφεί επειδή συνήψαμε συμφωνία με ιταλικές τσιμεντοβιομηχανίες. Επειδή οι τσιμεντοβιομηχανίες αυτές ενδιαφέρονται να εξευρεθεί ένας τρόπος ρύθμισης του θέματος, πράγμα που τις αφορά άμεσα, ζήτησαν ρητά να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις για την εξεύρεση λύσεως που να ικανοποιεί και τα δύο μέρη. Επομένως, πρότειναν να διεξαχθεί συνεδρίαση στα πλαίσια της επόμενης Γενικής Συνέλευσης της Cembureau στις 26 Μαΐου, πράγμα που θα σας επιβεβαιώσουν με τέλεξ. Έχοντας υπόψη τις απλές σχέσεις που είχαμε πάντα, ελπίζω να εξετασθούν κατά τη συνεδρίαση αυτή όλα τα στοιχεία που μπορούν να οδηγήσουν σε συμφέροντα συμβιβασμό και για τις δύο πλευρές ([137]).

(8) Την ίδια ημέρα (13 Μαΐου 1987), η Italcementi έστειλε στον Τιτάνα το ακόλουθο τέλεξ (έγγρ. 33126/19204): «Όσον αφορά τη σύμβαση μεταξύ του Τιτάνα και της Calcestruzzi για παραδόσεις τσιμέντου στην Ιταλία, και

([135]) Στο πρωτότυπο:
«2.2 Italie
L'accord entre les producteurs cimentiers et Ferruzzi a été signé. Il permet d'éviter une menace d'importation par ce dernier groupe de 1,5 MT dans une dizaine de ports, ce qui aurait été catastrophique pour les prix. Durée: 5 ans. Outre les participations croisées qui bloqueront Calcestruzzi, la filiale BPE de Ferruzzi mais aussi la maison mère, Ciments de Ravenna, une série de mesures destinées à consolider l'alliance ont été prises.
Ferruzzi recevra pour sa bonne volonté la coquette somme de 15 M. US $/an pendant les cinq années. Cette somme sera versée partiellement en titres (Montedison) partiellement en espèces: Ferruzzi devra consacrer une partie du magot à acheter des sociétés de BPE ou des participations dans des sociétés BPE pour cadenasser les côtes.
Il reste deux problèmes à résoudre:
1. 2 bateaux de Ferruzzi devraient trouver une utilisation. Ce sont des bateux silos 6000 DWT.
2. Les contrats de 75 000 T/an avec Titan, de x T/an avec Spalato en ciment yougoslave devront être honorés ou les pénalités prévues payées.
Pour résoudre ces problèmes, Italcementi demande l'aide des collègues européens.
Les cimentiers italiens vont demander l'accord de la CEE pour appliquer la loi italienne prévoyant l'instauration d'une «Notification préalable» à toute importation de ciment.
Il demandent à leurs collègues européens de prévenir leur représentant auprès de la CEE pour qu'ils ne s'opposent pas à la demande.»

([136]) Στο πρωτότυπο:
«Italie
— Le représentant a repris ce qui fut déjà dit au cours des réunions de la Task Force (cf. note J.M. du 12 02.1987) en précisant cependant que l'accord avec Ferruzzi n'avait pas encore été finalisé.»

([137]) Στο πρωτότυπο:
«As you are already informeo, we could not import cement in Italy as per purchase contract already signed as consequence of an agreement we reached with italian cement producers. Therefore, as they are interested at directly involved in trying to reach a mutually settlement with gour company, they have expressely requested to be present at the negotiation to find with us a mutually satisfying solution. They have therefore proposed to promote the meeting on the occasion of the next conference of the Cembureau the next 26th of May. You will receive their confirmation by telex in this regard. As there has been always a good relationship between us, we hope that during this meeting will be examined the elements necessary to reach a mutually interest agreement».

τη συνεδρίαση που προβλέπεται να πραγματοποιηθεί στο Λουξεμβούργο, στις 24 Μαΐου 1987 κατόπιν αιτήματος της ίδιας της Calcestruzzi, σας πληροφορούμε ότι εμείς, οι παραγωγοί τσιμέντου, θα συμμετάσχουμε προφανώς στην εν λόγω συνεδρίαση επειδή το θέμα μας αφορά περισσότερο από κάθε άλλον. Συνεπώς, οι κ.κ. Pesenti, Testore και Carella (επικεφαλής της Italcementi, της Unicem και της Cementir αντίστοιχα) θα είναι στη διάθεσή σας μετά τη Γενική Συνέλευση της Cembureau ώστε να εξεύρουν μαζί σας λύση στο ζητούμενο πρόβλημα, διαπνεόμενοι από το ίδιο πνεύμα που χαρακτηρίζει εδώ και πολλά χρόνια τη σχέσεις των τσιμεντοβιομηχανιών των διαφόρων χωρών της Ευρώπης ([138]).

(9) Με τέλεξ στις 20 Μαΐου 1987 (έγγρ. 33126/19203), ο Τιτάν, αφού πληροφορήθηκε την ανάμιξη των ιταλών παραγωγών, γνωστοποίησε στην Calcestruzzi ότι τα διμερή προβλήματα που οφείλονται στη μη εκτέλεση της σύμβασης πρέπει να επιλυθούν μεταξύ των δύο ενδιαφερόμενων μερών και πρότεινε συνεδρίαση την εβδομάδα που ακολουθούσε στην Αθήνα ή τη Ρώμη. Η Calcestruzzi απάντησε με τέλεξ στις 25 Μαΐου 1987 (έγγρ. 33126/19202) ότι η συνεδρίαση που πρότεινε ο Τιτάν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μετά τη συνεδρίαση του Λουξεμβούργου στις 26 Μαΐου.

(10) Η συνάντηση στο Λουξεμβούργο μεταξύ των τριών ιταλικών τσιμεντοβιομηχανιών και του Τιτάνα έλαβε χώρα, καθότι η Calcestruzzi έστειλε στον Τιτάνα, στις 28 Μαΐου 1987, το ακόλουθο τέλεξ (έγγρ. 33126/19201): «Λάβαμε γνώση της συνάντησης την οποία είχατε στο Λουξεμβούργο με τους ιταλούς παραγωγούς τσιμέντου. Με την ευκαιρία αυτή έγιναν προτάσεις οι οποίες θα πρέπει να εκτιμηθούν και να επανεξετασθούν κατά την επόμενη συνεδρίαση. Φυσικά, δεδομένου ότι οι ιταλοί παραγωγοί τσιμέντου έχουν σχέση, όπως πληροφορηθήκατε, με τη διακοπή των παραδόσεων που προβλέπονται στη σύμβαση, είναι αναγκαία στο εξής η συμμετοχή τους σε κάθε συνάντηση για την αναζήτηση λύσεως που να ικανοποιεί και τις δύο πλευρές. Σας παρακαλώ να μας γνωρίσετε πότε ο κ. Κανελλόπουλος θα είναι διαθέσιμος για να συναντηθεί με τον κ. Giampier Pesenti, συνάντηση που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στην Αθήνα ή, ενδεχομένως, στη Ρώμη» ([139]). Με τέλεξ στις 2 Ιουνίου 1987, η Calcestruzzi επαναλαμβάνει στον Τιτάνα το αίτημά της για συνάντηση με τους ιταλούς παραγωγούς ώστε να εξευρεθεί λύση στο πρόβλημα της μη εκτέλεσης της συμβάσεως αγοράς ελληνικού τσιμέντου (έγγρ. 33126/19208): «Όπως γνωρίζετε, η διακοπή των προμηθειών τσιμέντου οφείλεται σε συμφωνία με τις μεγαλύτερες ιταλικές τσιμεντοβιομηχανίες (Italcementi — Unicem — Cementir). Δεδομένου ότι, βάσει της συμφωνίας αυτής, οι ιταλικές τσιμεντοβιομηχανίες αναλαμβάνουν τα σχετικά έξοδα και, κατά συνέπεια, εκείνα που ενδέχεται να προκύψουν από τη διακοπή της συμβάσεώς μας, η παρουσία τους σε όλες τις διαπραγματεύσεις είναι απαραίτητη εφόσον η λήψη οποιασδήποτε απόφασης απαιτεί την απόλυτη συμφωνία τους. Αυτός είναι ο μόνος λόγος για τον οποίο ο κ. Ing. Giampier Pesenti, ο Δρ. D'Agostino, ο Δρ. Ing. Testore, ο Δρ. Ing. Oliviero και ο Δρ. Carella επικοινώνησαν μαζί σας κατά την πρόσφατη συνάντηση των παραγωγών τσιμέντου στο Λουξεμβούργο.

Δεν κρύβουμε την έκπληξή μας για τα αιτήματα που διατυπώσατε μετά την εν λόγω συνεδρίαση καθότι, σύμφωνα με πληροφορίες που μας είχαν δώσει απευθείας τα άτομα που σας είχαν συναντήσει, επιθυμούσατε να επιτευχθεί συμφωνία που να ικανοποιεί και τις δύο πλευρές και να καλύπτει ευρύτερους τομείς. Έχοντας υπόψη τα όσα ελέχθησαν, σας πληροφορούμε ότι είμεθα απόλυτα διατεθειμένοι να καταλήξουμε σε συμφέρουσα συμφωνία για τη διαφορά που προέκυψε. Μια ειδική αντιπροσωπεία των ιταλικών τσιμεντοβιομηχανιών πρέπει να συμμετάσχει στις διαπραγματεύσεις.

Κατά τη γνώμη μας, για να διευκολυνθεί η περάτωση των διαπραγματεύσεων, θα ήταν χρήσιμο να συμμετάσχουν στη συνεδρίαση ο κ. Κανελλόπουλος και ο κ. Ing. Giampiero Pesenti, εφόσον αντιπροσωπεύουν τις δύο μεγαλύτερες τσιμεντοβιομηχανίες και μπορούν, ως εκ

([138]) Στο πρωτότυπο:
«With refernce to the contract between Titan and Calcestruzzi related to cement supplies in Italy and also to the proposed meeting requested my M/S. Calcestruzzitself to take place in Luxembourg on May 24, 1987, I whish to inform you that we, the cement Manufacturers, will clearly take part to said meeting since we are the parties involved at top level. Therefore, Messrs. Pesent, Testore and Carella (in charge of Italcementi, Unicem and Cementirespectively) will gladly be available for the meeting after the General Assembly of Cembureau, with the aim to find a solution to the problem, object of our discussions, with the some spirit that for many years has binded the cement industries of various European Countries».

([139]) Στο πρωτότυπο:
«We know of the meeting held in Luxembourg between you and italian cement industries. In this occasion some proposals have been made which will be valued and on which it will be necessary to go back on the occasion of the next meeting. Of course, as you are informed of the italian cement industries' involvement in this suspension of the witndiawls, as per contract agreed upon at that time, it is necessary that they are present from now in every circumstance which concerns this pursuit of a mutually interest solutions. Please inform us when you think that Mr. Canellopoulos will be available to meet Mr. Giampiero Pesenti, meeting which could be held whether in Athens or eventually in Rome».

τούτου, να λάβουν αποφάσεις για ένα μελλοντικό στρατηγικό σχέδιο» ([140]).

(11) Οι συναντήσεις με τους ιταλούς τσιμεντοβιομήχανους που πρότεινε η Calcestruzzi στον Τιτάνα έλαβαν χώρα, αλλά δεν έφεραν αποτελέσματα όσον αφορά την αποζημίωση που ζητούσε ο Τιτάν λόγω της μη εκτέλεσης της σύμβασης με την Calcestruzzi. Αυτό προκύπτει από επιστολή της Italcementi στην Επιτροπή, στις 21 Μαρτίου 1990 (έγγρ. 33126/15981): «Στις 16 Ιουλίου 1987, ο Ing. Pesenti και ο Δρ. D'Agostino της Italcementi, ο Ing. Testore και ο Δρ. Olevero της Unicem συναντήθηκαν στην Αθήνα με τον κ. Κανελλόπουλο του Τιτάνα, μετά από πρόσκληση του τελευταίου. Κατόπιν άλλων αιτημάτων της ελληνικής πλευράς, ο Δρ. Clemente της Italcementi και ο Ing. Albert της Unicem συναντήθηκαν, το Δεκέμβριο του 1987 και κατά τους πρώτους μήνες του 1988, με τους κ.κ. Καλογερόπουλο και Σεβδαλή του Ηρακλή και τους κ.κ. Πρεζάνη και Τρύφωνα του Τιτάνα.

Το θέμα των συναντήσεων αυτών ήταν πάντα το ίδιο: Να εξετασθούν οι προτάσεις των ελλήνων τσιμεντοβιομηχάνων, των οποίων οι αθέμιτες απειλές στην ιταλική αγορά αποτελούσαν πηγή ανησυχιών. Τελικά, κανένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα δεν επιτεύχθηκε στις συνεδριάσεις αυτές ([141])».

Η αντιδικία σχετικά με τη μη εκτέλεση της σύμβασης Calcestruzzi — Τιτάνα παραπέμφθηκε σε διαιτησία.

([140]) Στο πρωτότυπο:
«As you know, the suspension of the withdrawals of cement has been determined by an agreement reached with the major italian cement producers (Italcementi — Unicem — Cementir). And as on the ground of this agreement, italian cement producers will saddle themselves with charges, and consquently also with those eventual and relative to the suspension of our agreement, it is necessary their presence at eace negotiation, as the decision need their full assent. This and not other is the exact reason for which Mr. ing. Giamplero Pesenti, Dr, D'Agostino, Dr. Ing. Testore, Dr. Ing. Olivero and Dr. Carella have contacted you on the occasion of the recent meeting of the cement producers held in Luxembourg. We dont'hide that we are surprised of your requests, expressed after the meeting above-mentioned, as the news transmitted to us directly from the persons which have met you, are quite reassuring towards an agreement of mutual interest which should expand to a larger range of interests. Considering the previous, we communicate you: our complete availabililty to reach a good settlement of the arisen controversy. A qualified delegation of the italian cement should be present to the negotiations. To make the conclusion of the negotiations easier, in our opinion, it would be very useful that Mr. Dr. Canellopoulos and Mr. Dr. Ing. Giampiero Pesenti could attend the meeting, as they are two big end so they are able to take decisions on the future strategie plan too».

([141]) Στο πρωτότυπο:
«In data 16 luglio 1987, l'ing. Pesenti e il dr. D'Agostino della Italcementi, l'ing. Testore e il dott. Olivero dell'Unicem hanno incontrato il sig. Cannellopoulos della Titan ad Atene, su invito di quest'ultimo. A seguito di ulteriori sollecitazioni da parte greca, il Dr. Clemente della Italcementi e l'ing. Albert della Unicem hanno incontrato nel dicembre del 1987 e nei primi mesi del 1988 i sigg. Kalogeropoulos e Sevdalis della Heracles ed i sigg. Prezanis e Trifonas della Titan.
L'oggetto degli incontri era sempre il medesimo: esaminare le proposte avanzate dai produttori greci, le cui minacce sleali al mercato italiano preoccupavano. In tali riunioni peraltro non si è raggiunto alcun risultato concreto».

28. **Προτρεπτικά μέτρα («carrot actions»): απορρόφηση των ποσοτήτων που μπορούν να αποσταθεροποιήσουν την αγορά**

(1) Στο έγγραφο που κατήρτισε η ομάδα εργασίας στις συνεδριάσεις της Ζυρίχης και του Celiqny στις 3-5 Ιουνίου 1986 (έγγρ. 33126/18772-18779), προτείνεται, ως προτρεπτικό μέτρο, η αγορά τσιμέντου και clinker από ελληνικές τσιμεντοβιομηχανίες. Στη σελ. 4 του ιδίου εγγράφου αναφέρονται τα εξής:

«Απορρόφηση «αποσταθεροποιητικών ποσοτήτων»

Οι ευρωπαϊκές τσιμεντοβιομηχανίες έχουν τη δυνατότητα, εάν λάβουν τα μέτρα τους, να διοχετεύσουν σε ορισμένες αγορές τσιμέντο της βιομηχανίας που «αποσταθεροποιεί» την αγορά.

Για παράδειγμα:

ΗΠΑ — 1η προτεραιότητα

(1) Η Blue Circle Atlantic θα μπορούσε να προτείνει 500 000 τόνους τσιμέντο·

(2) Η Holderbank/Dundee θα μπορούσε να προτείνει 50/60 000 τόνους clinker·

(3) Η Lafarge/General τι θα μπορούσε να προτείνει;

(4) Cementa/Norcem τι θα μπορούσε να προτείνει;

(5) Άλλες εταιρείες/εισαγωγείς τι θα μπορούσαν να προτείνουν; (δηλ. να προτείνουν την αγορά προϊόντων για να τα διοχετεύσουν στις ΗΠΑ, σ.σ.)

Δυτική Αφρική

Η Γαλλία θα μπορούσε ενδεχομένως να λάβει μέτρα ώστε να διαθέσει... τόνους στις ακόλουθες χώρες: (α), (β), (γ), (δ).» ([142])

([142]) Στο πρωτότυπο:
«Absorption of «Destabilizer's tonnage»
The opportunity exists in a number of markets for European Producers to arrange to place tonnage with the «destabilizing» Cement Industry. For example:
USA — 1st priority
(1) Blue Circle Atlantic could offer 500 000 tons cement
(2) Holderbank/Dundee could offer 50/60 000 tons clinker
(3) Lafarge/General could offer ?
(4) Cementa/Norcem could offer ?
(5) Other Companies/Importers could offer ?
West Africa
France perhaps could arrange to place ... tonnes in the following territories: (a) (b) (c) (d)».

(2) Ένα χειρόγραφο σημείωμα της Blue Circle, με τίτλο «θέματα προς εξέταση» (έγγρ. 33126/10988-10990) αναφέρει στο σημείο 5 τα εξής: «αΗ πρόθεσή μας να καταβάλουμε προσπάθειες για την εξεύρεση λύσεως αποδεκτής και από τις δύο πλευρές υπόκειται στους εξής όρους:

α) Ότι δεν θα γίνονται στη Δυτική Ευρώπη περαιτέρω παραδόσεις ελληνικού τσιμέντου, είτε απευθείας στους χρήστες είτε μέσω εμπόρων/πλοιοκτητών κλπ.

β) Ότι θα επιτευχθεί γενική συμφωνία με την ελληνική τσιμεντοβιομηχανία και όχι με τα μεμονωμένα μέλη της» ([143]).

(3) Το πρόβλημα της αγοράς ελληνικού τσιμέντου συζητήθηκε στις συνεδριάσεις της ETF στις 17 Ιουνίου 1986 (βλέπε σημείο 25/δ παραπάνω), στις 2 Ιουλίου 1986 (βλέπε σημείο 25/ε παραπάνω) και στις 19 Αυγούστου 1986 (βλέπε σημείο 25/ζ). Τα πρακτικά της τελευταίας συνεδρίασης, τα οποία συνέταξε ο εκπρόσωπος της Scancem, αναφέρουν στο σημείο 4.1 τα εξής:

«Δεν επετεύχθη καμία συμφωνία με τις ελληνικές εταιρείες. Δεν είχαν καν επικοινωνήσει μεταξύ τους τον τελευταίο μήνα¡ Οι κυριότερες αιτίες της αποτυχίας είναι η τιμή (διαφορά 1 — 2 δολαρίων ΗΠΑ ανά τόννο) και το ποιος πρόκειται να ασχοληθεί με τη Bouri R.U.

Εντούτοις, η BCI έχει ήδη αρχίσει να προωθεί τις ελληνικές παραδόσεις στις ΗΠΑ (το πρώτο πλοίο τελείωσε την εκφόρτωση 20 000 τόνων στη Βοστώνη, ενώ το δεύτερο θα φορτώσει σύντομα 25 000 τόνους για τη Βαλτιμόρη). Τιμή: πρώτη παράδοση δολάρια $ 29-FOB και δεύτερη παράδοση δολάρια $ 27. Θα συνεχίσουν τις παραδόσεις το Σεπτέμβριο — Οκτώβριο.

Η Lafarge αγόρασε φορτίο του Τιτάνα για το Μόντρεαλ και θα αγοράσει ένα δεύτερο φορτίο το Σεπτέμβριο.

Η Holderbank συμφώνησε επίσης να αγοράσει (δεν έχει ακόμη υπογράψει) 90 000 τόνους τσιμέντου από τον Τιτάνα. Έχουν ήδη παραδοθεί 7 000 τόνους. Επιπλέον, η Holderbank αγόρασε από τον Ηρακλή 100 000 τόνους, οι 40 000 από τους οποίους έχουν ήδη παραδοθεί. Η Bloom συμμετείχε στην τελευταία συναλλαγή, εφόσον εκφόρτωσε πλοία στο Μισσισιπή και διένειμε το φορτίο στην αγορά της Dundee.

Η Holderbank αγόρασε επίσης 50 000 τόνους clinker από τον Τιτάνα σε τιμή FOB 19.80 $ ΗΠΑ. Έχουν ήδη παραδοθεί 25 000 τόννοι. Όλη η ποσότητα αυτή προορίζεται για την αγορά των ΗΠΑ.

Με λίγα λόγια, αν και δεν καταλήξαμε σε συμφωνία απορρόφησης τσιμέντων, κατά τη γνώμη μου ορισμένα μέλη μας έφεραν σε μειονεκτική θέση κατά τις διαπραγματεύσεις.

Μετά από μακρά συζήτηση, συμφωνήθηκε να εξακριβώσει μια υποομάδα κατά πόσο ορισμένες εταιρείες μπορούν σήμερα και θα μπορούν στο άμεσο μέλλον να προμηθεύουν τσιμέντο ASTM τύπου II.

Επιπλέον, η BCI θα συνεχίσει τις συζητήσεις με τον Τιτάνα και θα προσπαθήσει να εξεύρει κοινή λύση ώστε να ασκηθούν πιέσεις στον Ηρακλή» ([144]).

(4) Η αγορά ελληνικών προϊόντων επιβεβαιώνεται από εσωτερικό σημείωμα της Blue Circle, που είναι μεν αχρονολόγητο, είναι όμως σχεδόν βέβαιο ότι συνετάγη το Σεπτέμβριο του 1986, με τίτλο «Εισαγωγές από την Ελλάδα» (έγγρ. 33126/11083-11084): «Πριν από μερικές εβδομάδες, η Blue Circle, η Holderbank και η Lafarge άρχισαν να απορροφούν ελληνικό τσιμέντο και clinker, κυρίως του Τιτάνα, για να το διοχετεύσουν στις ΗΠΑ και τον Καναδά, πράγμα που αποτελεί χειρονομία καλής θέλησης έναντι των Ελλήνων» ([145]). Με επιστολή στις 22 Σεπτεμβρίου 1986, η Blue Circle ανακοίνωσε στη Holderbank ότι είχε αποφασίσει να συνεχίσει την αγορά ελληνικών προϊόντων για τις ΗΠΑ (έγγρ. 33126/11094-11095).

([143]) Στο πρωτότυπο:
«5. Out Willingness to work to a mutually acceptaple solution is preconditioned by:
a) no further shipments of Greek cement into Western Europe either direct to end users or through traders/shipowners etc.
b) a collective agreement is reached with the Creek cement industry and not individual members».

([144]) Στο πρωτότυπο:
«4.1. No agreement has been reached with the Greek companies. They have not even been in contact with each other the last month¡ Reason for failure are primar(e) ly price (USD) -2/ton difference) and the question whom is taking care of Bouri U.K.
However, BCI has started taking deliveries from Greece . . . . U.S. already (first vessel completed discharging Boston 20 000 ton, second loading shortly for Baltimore 25 000 ton). Price; 1st shipment USD 29, — FOB and 2nd USD 27, —. They will continue take shipments September — October.
Lafarge has bought one cargo from Titan for Montreal and second cargo will be taken in September.
Holderbank has also agreed to buy (not signed yet) 90 000 tons from Titan. One shimpent 7 000 tons has been taken. Furthermore they have bought 100 000 tons from Heracles, wherof 40 000 has been delivered. Bloom is involved in the last deal as he unloads the vessels in Mississipi and distributes it to Dundees market.
Holderbank has also bought 50 000 tons clinker from Titan at a price of UDS 19,80 FOB. 25 000 tons already delivered, all above for U.S. markets.
In summary, although we have not agreed with the greeks on a take-off agreement, some members, in my opinion, have put us in a rather weak position in negotiations. It was agreed, after a long discussion, that a sub group shall investigate what companies can deliver ASTM type II cement now and in the near future.
Furthermore, BCI shall resume talks with Titan and try to find a solution with them in order put some pressure or Heracles».

([145]) Στο πρωτότυπο:
«In recent weeks Blue Circle, Holderbank and Lafarge have all started absorbing some Greek cement or clinker, primarly from Titan, in their US and Canadian operations in good faith to keep the door open with the Greeks.»

(5) Στο σημείο 1.2 των πρακτικών της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, της 9ης Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/18857-18862), αναφέρονται τα εξής: οι τσιμεντοβιομηχανίες Ηρακλής, Τιτάν και Χαλκίς τάχθηκαν υπέρ μια κοινής συμφωνίας απορρόφησης. Ωστόσο, δεν κατέστη δυνατό να επιτευχθεί συμφωνία λόγω της διαφοράς απόψεων όσον αφορά τις τιμές και τη διάρκεια, καθώς και εξαιτίας των δεσμεύσεων του Ηρακλή και του Τιτάνα έναντι της Bouri και της Ferruzzi. Τα πρακτικά συνεχίζουν αναφέροντας ότι ο Τιτάν δήλωσε ότι ήταν πρόθυμος να συνεργαστεί κατά τις συνομιλίες με τη Blue Circle και τη Holderbank, ότι λόγω της υποστήριξης από τη βρετανική κυβέρνηση και από άλλα όργανα ήταν προτιμότερο να μην συναφθούν ακόμη συμφωνίες, και ότι έπρεπε να διακοπούν οι διαπραγματεύσεις με τους έλληνες παραγωγούς έως ότου αποδυναμωθεί η θέση τους στην αγορά, όπως και εκείνης της Bouri. Το σημείωμα διευκρινίζει στη συνέχεια: «Ωστόσο, θα πρέπει ταυτόχρονα να εξετασθεί διεξοδικότερα η δυνατότητα αποδοχής μιας συμφωνίας απορρόφησης μεγαλύτερων ποσοτήτων, π.χ. 2-3 εκατομμυρίων τόνων, ή μικρότερων ποσοτήτων σε ειδική τιμή. Τελικά, συμφωνήθηκε να συνεχισθούν οι διαπραγματεύσεις» ([146]).

(6) Στο σημείο 1.5 της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης της ETF στις 11 Φβερουαρίου 1987 (έγγρ. 33126/18937-18938), αναφέρονται τα εξής: «Ελληνικές εξαγωγές — ποσότητες και συμβάσεις με τα μέλη της Task Force 1987» ([147]): όπως προαναφέρθηκε στο σημείο 25, τα πρακτικά της συνεδρίασης που βρέθηκαν στη Lafarge αφορούν τις συζητήσεις για ορισμένα μόνο θέματα της ημερήσιας διάταξης.

(7) Από τα έγγραφα που προαναφέρθηκαν στα σημεία (2) έως (6) προκύπτει ότι τα μέλη της ETF δεν επέτυχαν συλλογική συμφωνία με τους έλληνες παραγωγούς, μάλλον επειδή οι τελευταίοι ήταν ιδιαίτερα επιφυλακτικοί. Ωστόσο, προκύπτει επίσης ότι οι ευρωπαίοι παραγωγοί συνήψαν με τους έλληνες παραγωγούς συμβάσεις αγοράς τσιμέντου και clinker με στόχο να αναχαιτισθούν, τουλάχιστον, οι ελληνικές εξαγωγές στην Ευρώπη. Τέλος, προκύπτει ότι, παρά το γεγονός ότι τα μέλη της ETF δεν κατόρθωσαν να συνάψουν συλλογική συμφωνία με τους έλληνες παραγωγούς, ενημερώθηκαν αμοιβαία για τις ποσότητες που είχε αγοράσει ο καθένας και για τις συμβάσεις που είχε συνάψει με τους έλληνες παραγωγούς.

α) *Συμφωνίες μεταξύ βρετανών και ελλήνων παραγωγών*

(8) Το εσωτερικό σημείωμα της Blue Circle με τίτλο «Σχέδιο για το οποίο συμφώνησαν οι MJH και ο κ. Πρεζάνης — 16 Ιουνίου 1986» (έγγρ. 33126/10991) αναφέρει τα εξής:

«1. Η Blue Circle πωλεί 300 000 τόνους τσιμέντο της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στη Bouri που το διοχετεύει στην Αίγυπτο σε τιμή FOB 10 $.

2. Ο Τιτάν/Ηρακλής πωλούν 500 000 τόνους τσιμέντου στην BC Atlantic σε τιμή FOB $ 25 για τον Τύπο II και σε τιμή FOB $ 27 για τον Τύπο II AASHTO.

3. Χρησιμοποιούμε το πλοίο χωρητικότητας 25 000 τόνων του Τιτάνα, το «Ionian Carrier» με έξοδα μεταφοράς 7,50 $ ανά τόνο.

4. Η Blue Circle αγοράζει 100 000 τόνους clinker BS 12 από τον Τιτάνα/Ηρακλή για τη Magheramorne σε τιμή FOB 21,50 $. Τα έξοδα μεταφοράς υπολογίζονται σε 12 $ ανά τόνο για πλοίο χωρητικότητας 4 000 τόνων.

5. Η Blue Circle μισθώνει την εξέδρα της Bouri — π.χ. αντί 2 000 000 $. Θα μπορούσαμε είτε να την αφήσουμε αδρανή στην αποβάθρα του Tilbury είτε να τη χρησιμοποιήσουμε ως εξέδρα της BCC και να κλείσουμε τις εγκαταστάσεις του Wouldham.

Σημειώσεις

α) Η συμφωνία είναι διάρκειας ενός έτους. Στο διάστημα αυτό, θα επιδιώξουμε με την ελληνική τσιμεντοβιομηχανία την εξεύρεση πλέον μακροπρόθεσμης λύσης, η δε BCC θα συρρικνωθεί.

β) Οι τιμές είναι ενδεικτικές. Υπόκεινται σε διαπραγματεύσεις. Εάν τελικά συμφωνηθούν, η BCI δεν θα έχει επιπρόσθετα έξοδα, εκτός από τη δέσμευση για το τσιμέντο από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας, ενώ η Rugby και η RTZ εξακολουθούν να συμμετέχουν στις καθαρές ζημίες με 5 $ ανά τόνο.

γ) Η Magheramorne δεν συμμετέχει στην CPA (Common Price Agreement, σ.σ., βλέπε παράγραφο 16, σημείο (21)), το ελληνικό clinker βρίσκεται στο εσωτερικό της ΕΟΚ, η Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας αποτελεί πάντα το αντικείμενο δράσεων αντιντάμπινγκ.

δ) Υπάρχουν πιθανότητες 50:50 να επιτευχθεί επικοδομητική συμφωνία με τους ευρωπαίους, πράγμα που ενδέχεται να περιορίσει στο μέλλον την ελευθερία δράσης της BCI. Η σημερινή συνεργασία πιθανόν να έχει το αντίτιμό της αργότερα.

ε) Η συμφωνία της μορφής αυτής δεν πρέπει να συνιστά παράβαση των κοινοτικών κανόνων, της FTC ή της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας.

([146]) Στο πρωτότυπο:
«Simultaneously however, the possibility of accepting a take-off-agreement for a higner tonnage, say 2/3 million tonnes or lower tonnage at a premium price should be considered further. It was eventually agreed that negotiations should continue».

([147]) Στο πρωτότυπο:
«Greek exports — tonnages and contracts with Task Force Members 1987».

στ) Η διάλυση της Bouri θα είναι ακόμη περισσότερο δαπανηρή όταν θα έχει αρχίσει τις πωλήσεις» ([148])

(9) Το εσωτερικό σημείωμα της Blue Circle «Έγγραφο συζήτησης — εισαγωγές σε χαμηλές τιμές — συνεδρίαση της 7ης Ιουλίου 1986» (έγγρ. 33126/10992-10994), αφού αναφέρεται στις εναλλακτικές δυνατότητες που έχει η βρετανική τσιμεντοβιομηχανία, δηλαδή πολιτική μη συνεργασίας με τους έλληνες παραγωγούς ή πολιτική συνεργασίας, αναφέρει σχετικά με την τελευταία ότι οι συζητήσεις με τον Τιτάνα και τον Ηρακλή οδήγησαν στη μελέτη δύο εναλλακτικών λύσεων:

1η λύση: ένας ευρωπαίος μεσάζοντας θα αγοράσει 1 000 000 τόνους σε διάστημα ενός έτους και θα τους διοχετεύσει εκτός Ευρώπης. Όμως, οι έλληνες παραγωγοί δεν αποδέχονται τον περιορισμό του ενός έτους.

2η λύση: συμφωνία για μια τριετία, κατά τη διάρκεια της οποίας ο Τιτάν και ο Ηρακλής θα πωλήσουν στη Blue Circle τις ακόλουθες ποσότητες: 1° έτος (1986/87): 700 000 τόνους (από τους οποίους 100 000 θα προορίζονται για τη Βόρειο Ιρλανδία, 500 000 τόνους για τις ΗΠΑ και 100 000 για άλλες χώρες)· 2° έτος (1987/88): 900 000 τόννοι (από τους οποίους 100 000 θα προορίζονται για τη Βόρειο Ιρλανδία, 200 000 για άλλες περιοχές του Ηνωμένου Βασιλείου, 500 000 για τις ΗΠΑ και 100 000 για άλλα ακαθόριστα μέρη)· 3° έτος (1988/89): 900 000 τόνους στις ποσότητες και τους τόπους προορισμού που προβλέπονται για το δεύτερο έτος.

Το σημείωμα συνεχίζει: «Η λύση αυτή αποτελεί ήδη το αντικείμενο μιας συμφωνίας αρχής με τους έλληνες παραγωγούς αλλά εξαρτάται, όπως και λύση Α, από την επίτευξη συμφωνίας με τη Bouri» ([149]).

Οι ίδιες ποσότητες και οι τόποι προορισμού που προβλέπονται στη δεύτερη λύση, αναφέρονται σε χειρόγραφο και αχρονολόγητο σημείωμα του Ηρακλή σε επιστολόχαρτο με την επωνυμία «Sheraton Park Tower-London» (έγγρ. 33126/19864-19865), καθώς επίσης και σε ένα αχρονολόγητο πρωτόκολλο συμφωνίας («Memorandum of Understanding»), το οποίο περιέχει την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της συμφωνίας (1η Αυγούστου 1986) και αναφέρει ότι τα προϊόντα που προορίζονται για το Ηνωμένο Βασίλειο και άλλες ακαθόριστες χώρες μπορούν να είναι είτε τσιμέντο είτε clinker, ενώ κατά κανόνα στις Ηνωμένες Πολιτείες διοχετεύεται τσιμέντο (έγγρ. 33126/11096).

(10) Τα πρακτικά της συνεδρίασης της 17ης Σεπτεμβρίου 1986 μεταξύ Blue Circle και Τιτάν (έγγρ. 33126/11080-11082) αναφέρονται στην απόφαση την οποία η Blue Circle έλαβε και κοινοποίησε στον Τιτάν. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή το πρόγραμμα αγοράς από τη Blue Circle προϊόντων του Τιτάνα και του Ηρακλή με προορισμό τις ΗΠΑ δεν είχε σχέση με την κατάσταση στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ο συντάκτης του σημειώματος παρατηρεί ότι η αγορά σημαντικών ποσοτήτων προϊόντων του Τιτάνα από τη Blue Circle Atlantic πιθανόν να ενεθάρρυνε τον Τιτάνα να αποσυρθεί μονομερώς από το Ηνωμένο Βασίλειο και να αποδυναμωθεί με τον τρόπο αυτό η θέση της Bouri.

(11) Το εσωτερικό σημείωμα της Blue Circle, που συνετάγη το Σεπτέμβριο χωρίς όμως να είναι γνωστή η ακριβής ημερομηνία ((έγγρ. 33126/11083-11084), αναφέρει τα εξής: Κατά τη συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε την προηγούμενη εβδομάδα στην Αθήνα, ο Τιτάνας πρότεινε να περιορισθούν οι συνολικές πωλήσεις του ιδίου και του Ηρακλή στο Ηνωμένο Βασίλειο ως εξής: σε 300 000 τόνους το 1° έτος και σε 500 000 το 2° και το 3° έτος. Ο Τιτάν έδειχνε βέβαιος ότι ήταν δυνατό να πεισθεί ο Ηρακλής. Οι ποσότητες αυτές θα πωληθούν σε βρετανούς παραγωγούς για περαιτέρω πώλησή τους μέσω των δικτύων διανομής τους. Ο συντάκτης του σημειώματος συνιστά να εξετασθεί διεξοδικότερα με τους έλληνες παραγωγούς, κατά τη συνεδρίαση της 8ης και 9ης Σεπτεμβρίου 1986, η λύση που προβλέπει τον περιορισμό των πωλήσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο.

(12) — Στις συζητήσεις αυτές συμμετείχαν απευθείας μόνο η Blue Circle, από βρετανικής πλευράς, και ο Τιτάν και ο Ηρακλής, από ελληνικής πλευράς. Εντούτοις, από ορισμένα έγγραφα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή προκύπτει ότι η Blue Circle δεν ενεργούσε μόνο για ίδιο λογαριασμό, αλλά και για λογαριασμό των δύο άλλων βρετανών παραγωγών, της Rugby και της RTZ (σήμερα Castle Cement). Πράγματι, η Blue Circle έλαβε επανειλημμένα μέτρα προστασίας από τις εισαγωγές και έπεισε

([148]) Στο πρωτότυπο:
«Concept arrived at MJH/Presanis — 16.6.1986
1. Blue Circle sells 300 000 tons GDR cement to Bouri for Egypt at $ 10 FOB.
2. Titan/Heracles sell 500 000 tons cements to BC Atlantic at $ 25 FOB Type II — $ 27 FOB Type II AASHTO.
3. We use Titan 25 000 ton vessel «Ionian Carrier» at $ 7,50 freight.
4. Blue Circle purchases 100 000 tons BS12 clinker from Titan/Heracles for Magheramorne at $ 21,50 FOB — estimated freight 4 000 ton vessel $ 12.
5. Blue Circle charters Bouri terminat — say $ 2 millions; either hold idle on berth at Tilbury or operate as BCC terminat and close Wouldnam.

Notes
a. Deal is for 1 year while we look for longer term solution with Greek industry and BCC slims itself down.
b. Prices are tentative — subject to negotiation. If achieved RCI should not pay their proportion of net loss, i.e. $ 5 per ton.
c. Magheramorne is outside the CPA, Greek clinker is within the EEC, GDR is still subject of antidumping action.
d. Achieving an effective agreement with the Europeans has a 50:50 chance. It could restrict BCI's freedom of action in the future — there could be a price to pay later for co-operation now.
e. A deal structured this way should not breach EEC, FTC or antitrust regulations.
g. Bouri will be more expensive to remove once he starts selling».

([149]) Στο πρωτότυπο:
«This scheme has been agreed in principie with the Greeks but is contingent upon, as is Scheme A, reaching agreement with Bouri».

δύο άλλες επιχειρήσεις να αναλάβουν ένα μέρος των εξόδων. Συγκεκριμένα:

α) Στο σημείωμα της συνεδρίασης στις 6 Ιουνίου 1986 μεταξύ των κ.κ. Hornet και Πρεζάνη (έγγρ. 33126/10991) γίνεται σαφής νύξη της Rugby και της RTZ: η Blue Circle υπολόγιζε στην οικονομική τους συνδρομή για τη μείωση των εξόδων εφαρμογής των μέτρων που είχε προβλέψει με τον Τιτάνα τα οποία διαφορετικά θα έπρεπε να αναλάβει μόνης της.

β) Το εσωτερικό σημείωμα της Blue Circle όσον αφορά τη συνεδρίαση με τον Τιτάνα στις 17 Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/11080) αναφέρεται σε μια θέση την οποία η Blue Circle απέδωσε, κατά σχετικές τις συζητήσεις, στη «βρετανική τσιμεντοβιομηχανία» γενικότερα.

γ) Από τα εσωτερικά σημειώματα της Blue Circle, στις 7 Σεπτεμβρίου 1987, 22 Οκτωβρίου 1987, 18 Φεβρουαρίου 1987 και 8 Ιανουαρίου 1988 (έγγρ. 33126/11195-11198) προκύπτει ότι η εταιρεία αυτή είχε πείσει δύο άλλες εταιρείες να αναλάβουν μέρος του «κόστους καταπολέμησης των εισαγωγών» («Import Battle Costs»), όπως το αποκαλούσε. Ειδικότερα, από το σημείωμα της 18ης Οκτωβρίου 1987 (έγγρ. 33126/11197) προκύπτει ότι υπήρχε γενική υποχρέωση κατανομής του κόστους επί σειρά ετών, πράγμα που καθιστούσε περιττή μια προηγούμενη συγκεκριμένη συμφωνία για κάθε συναλλαγή.

— Οι τρεις βρετανικές επιχειρήσεις αμφισβητούν αυτό τον τρόπο θεώρησης του θέματος.

Σύμφωνα με την Castle και τη Rugby:

— Το σημείωμα σχετικά με τη συνεδρίαση της 17ης Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/11080) δεν τις αφορά: η μνεία της «βρετανικής τσιμεντοβιομηχανίας» αφορούσε μόνο τις νόμιμες δραστηριότητες «άσκησης πιέσεων» στις κρατικές αρχές. Άλλωστε η Rugby κρίνει ότι είναι απίθανο ένα τόσο λεπτομερές σημείωμα να μην αναφερόταν στο γεγονός ότι οι ενέργειες αυτές ενδιέφερουν και τις δύο άλλες επιχειρήσεις, εάν οι τελευταίες είχαν πράγματι σχέση με τις ενέργειες αυτές (απαντήσεις στην κοινοποίηση των αιτιάσεων: Rugby, σημείο 4.3.19 και Castle, σημείο 5.2.18)·

— τα σημειώματα της 7ης Σεπτεμβρίου 1987, 22ας Οκτωβρίου 1987, 18ης Δεκεμβρίου 1987 και 8ης Ιανουαρίου 1988 (έγγρ. 33126/11195-11198) δεν αφορούν τις ελληνικές εισαγωγές, εφόσον αυτές άρχισαν στην πραγματικότητα μόλις κατά τα μέσα του 1986 ενώ το σημείωμα της 18ης Δεκεμβρίου 1987 (έγγρ. 33126/11197-11198) αναφέρεται στην περίοδο 1983-1986· στα σημειώματα δεν γίνεται καμία νύξη για την Ελλάδα, πόσο μάλλον γενικότερα για τη «Δυτική Ευρώπη». Η Castle προσθέτει ότι το εν λόγω σημείωμα δείχνει ακριβώς ότι η RTZ δεν είχε αποδεχθεί να καταβάλει οιαδήποτε συνεισφορά. Αντίθετα, είχε αρνηθεί να το πράξει και είχε αποσύρει την προσφορά ποσού 595 000 £ που είχε υποβάλει παλαιότερα (βλέπε στα σημεία 4.3.40 και 5.2.30 έως 32 αντίστοιχα).

Σύμφωνα με τη Blue Circle:

— Δεν υπήρχε καμία προηγούμενη συμφωνία μεταξύ της ιδίας και των δύο άλλων επιχειρήσεων όσον αφορά τις επαφές της με τον Τιτάνα ή με τους πιστωτές της Bouri.

— Ωστόσο, υπό την ιδιότητά της ως μεγαλύτερη βρετανική τσιμεντοβιομηχανία, είχε υιοθετήσει την εποχή εκείνη θέσεις ελαφρώς «πατερναλιστικές», αναλαμβάνοντας την πρωτοβουλία να καταπολεμήσει δραστηριότητες (αναφέρει το παράδειγμα των εισαγωγών με ντάμπινγκ από την Ανατολική Ευρώπη) τις οποίες εξελάμβανε ως απειλή, όχι μόνο για τη ίδια αλλά για την βρετανική τσιμεντοβιομηχανία γενικότερα. Μερικές φορές είχε προσπαθήσει να πείσει άλλους παραγωγούς να καλύψουν ένα μέρος των εξόδων που είχε αναλάβει προς το σκοπό αυτό, με περιορισμένη όμως επιτυχία, όπως αποδεικνύουν τα έγγραφα στα οποία αναφέρεται η Επιτροπή [150].

— Η Επιτροπή δεν μπορεί να κάνει αποδεκτές τις εξηγήσεις αυτές. Σημειωτέον ότι το σημείωμα σχετικά με τη συνεδρίαση της 17ης Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/11080), δεν περιοριζόταν στο να υπενθυμίσει μόνο τη στάση της «βρετανικής τσιμεντοβιομηχανίας» έναντι των διαβημάτων της προς τις κρατικές αρχές· ο συντάκτης του σημειώματος αναφέρει ότι η συλλογική αυτή στάση της τσιμεντοβιομηχανίας έχει επίσης σχέση με μια πιθανή συμφωνία με το νέο ανταγωνιστή τους στη βρετανική αγορά, τη Bouri. Όσον αφορά τα σημειώματα της 7ης Σεπτεμβρίου 1987, 22ας Οκτωβρίου 1987, 18ης Δεκεμβρίου 1987 και 8ης Ιανουαρίου 1988 (έγγρ. 33126/11195-11198), θα υπενθυμιστούν τα εξής:

α) αν και οι εισαγωγές ελληνικών προϊόντων άρχισαν να φθάνουν σε σημαντικά επίπεδα μόλις το 1986, το έτος αυτό ανήκει στην περίοδο την οποία αφορά το σημείωμα της 18ης Δεκεμβρίου 1987 (έγγρ. 33126/11197)·

β) είναι ασήμαντο το γεγονός ότι το σημείωμα της 22ας Οκτωβρίου 1987 (έγγρ. 33126/11196) κάνει νύξη μόνο στη «Δυτική Ευρώπη» (σε αντίθεση προς την «Ανατολική Γερμανία», το μόνο άλλο θέμα) εφόσον η Ελλάδα ήταν εκείνη η οποία, σύμφωνα με τις ίδιες τις επιχειρήσεις, αποτελούσε μια από τις κυριότερες πηγές εισαγωγών προς το Ηνωμένο Βασίλειο κατά την υπό εξέταση περίοδο (απάντηση της Blue Circle στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, τόμος II, σχεδιάγραμμα 5)·

---

[150] «Blue Circle, as the largest of the United Kingdom producers, was inclined in former years to adopt a somewhat paternalistic stance. On occasion it took certain actions (fighting the dumping cases against the Eastern European producers, for example) which it perceived to be not only in its own interest but also in the wider interest of the United Kingdom cement industry. On an ex post facto basis Blue Circle occasionally sought to recoup a proportion of its costs in relation to these exercises from the other United Kingdom producers — with a limited degree of success as the documents which the Commission relies upon attest.» Απάντηση στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σημείο 4.224.

γ) το σημείωμα της 8ης Ιανουαρίου 1988 (έγγρ. 33126/11198) δεν δείχνει ασφαλώς ότι δεν υπήρχε περίπτωση να είχαν αναλάβει οι τρεις επιχειρήσεις από κοινού τα έξοδα ενός μέτρου προστασίας από εισαγωγές. Δείχνει, όπως γνωρίζει η Castle, ότι η RTZ είχε υποβάλει στη Blue Circle πρόταση που δεν είχε γίνει αποδεκτή. Προφανώς το θέμα της συζήτησης ήταν μόνο το ύψος του ποσού, εφόσον πρόθεση της Blue Circle ήταν να δεχθεί η RTZ να καταβάλει μεγαλύτερο ποσό·

δ) μολονότι η Castle και η Rugby επιμένουν ότι τα σημειώματα αυτά δεν δείχνουν ότι οι υπό εξέταση ρυθμίσεις αφορούσαν και τις εισαγωγές από την Ελλάδα, είναι προφανές (σημείωμα της 16ης Ιουνίου 1986 έγγρ. 33126/10991) ότι τα μέτρα που επρόκειτο να ληφθούν από κοινού με τον Τιτάνα έπρεπε να αποτελέσουν το αντικείμενο κατανομής, που εναπόκειτο στην κρίση της Blue Circle, η οποία παραδέχεται κατηγορηματικά ότι είχε εξασφαλίσει παρόμοιες συνεισφορές στα πλαίσια των μέτρων της κατά των εισαγωγών·

ε) στην 4η παράγραφο του σημειώματος της 18ης Δεκεμβρίου 1987 (έγγρ. 33126/11197) αναφέρονται ρητά τα εξής: «Επεσήμανα στη Hewitt, ότι τα όσα υποστήριζε ήταν άτοπα, επειδή το θέμα μας ήταν τα έξοδα που ανέλαβε η BC κατά την περίοδο 1983-1986 και τίποτε δεν είχε απαλλάξει την RTZ από την υποχρέωση συμμετοχής της στα έξοδα. Εξάλλου, η Rugby είχε ήδη καταβάλει τη συνεισφορά της και, ως εκ τούτου, ήταν ακόμη πιο παράλογο για την RTZ να μην αποδεχθεί καμία ευθύνη για τα όσα είχαν συμβεί». ([151]) Από αυτά προκύπτει ότι η Rugby είχε ήδη καταβάλει το μερίδιό της για την υπό εξέταση περίοδο. Όσον αφορά τη RTZ, στο εν λόγω σημείωμα γίνεται λόγος για *υποχρέωσης* καταβολής συνεισφοράς. Το θέμα της συζήτησης είναι αποκλειστικά και μόνο το ύψος του σχετικού ποσού. Πράγματι, το σημείωμα αυτό αναφέρεται σε μια «προσφορά» 595 000 £ που είχε ήδη υποβάλει η RTZ, προφανώς σε συνάρτηση με «την υποχρέωση» για την οποία γίνεται λόγος στο ίδιο σημείωμα.

Τα στοιχεία επιβεβαιώνονται έμμεσα από την απάντηση της Blue Circle στην κοινοποίηση των αιτιάσεων: αναγνωρίζει ότι συνήθως εζητούντο συνεισφορές και από άλλες επιχειρήσεις και ότι η τακτική αυτή δεν ήταν πάντα επιτυχής, επιβεβαιώνει ότι, σε άλλες περιπτώσεις, είχαν καταβληθεί συνεισφορές. Η Blue Circle υποστηρίζει απλώς ότι δεν υπήρχε προηγούμενη συμφωνία με τους άλλους παραγωγούς στην υπό εξέταση υπόθεση (σημείο 4.223 της απάντησης).

([151]) Στο πρωτότυπο:
«I pointed out to Hewitt that much of what he said was irrelevant since we were discussing costs incurred by BC in the period 1983-1896 and nothing had removed RTZ's obligation to stand its corner. Furthermore Rugby had contributed and it was even more unreasonable, therefore, for RTZ to take no responsibility for whad been done.»

(13) Όσον αφορά τον περιορισμό των ελληνικών εξαγωγών προς το Ηνωμένο Βασίλειο, πρέπει να προστεθεί ότι από τα ακόλουθα έγγραφα προκύπτει ότι ο περιορισμός αυτός δεν είχε προφανώς συμφωνηθεί επίσημα μεταξύ των ελλήνων και βρεττανών παραγωγών, παρά το γεγονός ότι οι πρώτοι είχαν προτείνει στους βρεττανούς συναδέλφους τους να περιορίσουν τις εξαγωγές τους προς το Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά μεταξύ της βρετανικής και της ελληνικής κυβέρνησης. Πράγματι, οι «Financial Times» στις 18 Δεκεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/2907) αναφέρονται σε μια διακυβερνητική ελληνο-βρετανική συμφωνία, σύμφωνα με την οποία οι ελληνικές εξαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο θα περιορίζονταν αρχικά στο 2,75% της κατανάλωσης για να φθάσουν το 1989 στο 3%· Τα πρακτικά της συνεδρίασης της Cement Maker's Federation, της 9ης Ιανουαρίου 1987 (παράρτημα VI της απάντησης της Blue Circle στην κοινοποίηση των αιτιάσεων) αναφέρονται σε μια διακυβερνητική συμφωνία για 300 000 τόνους/ετησίως· τα πρακτικά της συνεδρίασης της υποομάδας «Μέτρα προστασίας» της ETF στις 15 Μαρτίου 1987 (έγγρ. 33126/4858) αναφέρουν ότι «λόγοι «πολιτικής υψηλού επιπέδου» ώθησαν την αγγλική κυβέρνηση να παραχωρήσει στην ελληνική κυβέρνηση ένα είδος «άδειας» εισαγωγής μέχρι το 3% της εθνικής κατανάλωσης».

(14) Αντίθετα, οι αγορές τσιμέντου και clinker από την Ελλάδα, ως μέτρα για την αναχαίτιση των εισαγωγών ελληνικών προϊόντων στα άλλα κράτη μέλη, είναι το αποτέλεσμα συμφωνιών μεταξύ παραγωγών. Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι μπορεί να έγιναν πωλήσεις από ελληνικές τσιμεντοβιομηχανίες σε χρήστες. Ωστόσο, αυτό δεν αποκλείει τον ενδεχόμενο να είχαν οι συμβάσεις μεταξύ των ελληνικών και των ευρωπαϊκών τσιμεντοβιομηχανιών ως στόχο την αναχαίτιση των εξαγωγών προς τις ευρωπαϊκές χώρες.

— Συμφωνίες Blue Circle — Τιτάν

(15) Με τέλεξ στις 4 και 7 Ιουλίου 1986 (έγγρ. 33126/19545-19546), η Blue Circle αναφερόμενη σε προηγούμενες τηλεφωνικές συνομιλίες, επιβεβαιώνει στον Τιτάνα την αγορά 20 000 τόνων τσιμέντου με προορισμό τη Βοστώνη σε τιμή FOB 29 $ ανά τόννο, παραδοτέων στις 18-21 Ιουλίου.

Οι εν λόγω ποσότητες και η τιμή αυτή πρέπει να συγκριθούν με τα όσα αναφέρονται στα πρακτικά της συνεδρίασης της ETF στις 18 Αυγούστου 1986 (βλέπε σημείο 3 παραπάνω): «Η BCI άρχισε ήδη τις παραδόσεις ελληνικών προϊόντων στις ΗΠΑ (το πρώτο πλοίο τελείωσε την εκφόρτωση 20 000 τόνων στη Βοστώνη...). Τιμή της πρώτης παράδοσης: 29 $ ΗΠΑ — FOB . . . .».

Τα τέλεξ της 1ης Αυγούστου 1986, της 14ης Αυγούστου 1986, της 1ης Σεπτεμβρίου 1986, της 5ης Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/19547-19551 και 19553-19555) αναφέρονται στην αγορά, από τη Blue Circle, 25 000 τόνων περίπου τσιμέντου Τιτάν για τη Blue Circle Atlantic, σε τιμή που έφθανε μέχρι 27 $ FOB ανάλογα με την αντοχή του τσιμέντου. Οι ποσότητες αυτές και η εν λόγω τιμή

πρέπει να συσχετισθούν με τα όσα αναφέρονται στα πρακτικά της συνεδρίασης της ETF στις 19.8.1986: «... το δεύτερο πλοίο θα φορτώσει σύντομα 25 000 τόνους για την Βαλτιμόρη). Τιμή: .... η 2η 27 $ ΗΠΑ.

Τα πρακτικά συνεχίζουν: «Θα συνεχίσουν τις παραδόσεις το Σεπτέμβριο — Οκτώβριο». Πράγματι, με τέλεξ στις 30 Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/19552), η Blue Circle Atlantic επιβεβαιώνει στον Τιτάνα την πρόθεσή της να απορροφήσει 22 000 τόνους στις 16-19 Οκτωβρίου 1986 και 20 000 τόνους στις 1-6 Νοεμβρίου 1986.

Μεταξύ της Blue Circle Atlantic και του Τιτάνα υπεγράφησαν οι ακόλουθες συμβάσεις παράδοσης τσιμέντου με προορισμό τις ΗΠΑ: σύμβαση της 14ης Οκτωβρίου 1986, που τροποποιήθηκε στις 30 Νοεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/10926-10941)· σύμβαση της 1ης Αυγούστου 1987 που τροποποιήθηκε στις 2 Αυγούστου 1987, στις 31 Αυγούστου 1987, στις 15 Ιανουαρίου 1988, στις 24 Οκτωβρίου 1988 (έγγρ. 33126/10896-10905, 10946-10951 και 19562-19579)· σύμβαση της 24ης Οκτωβρίου 1988 (έγγρ. 33126/10907-10914). Οι συμβάσεις αυτές αφορούν τις παραδόσεις 300 000 τόνων από την 1η Ιανουαρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 1987, 200 000 τόνων από την 1η Ιανουαρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 1988 με προαίρεση αγοράς 200 000 ακόμη τόνων, και 216 000 τόνων από την 1η Νοεμβρίου 1988 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1989 αντίστοιχα. Οι ποσότητες αυτές πρέπει να συσχετισθούν με τις ποσότητες τις οποίες η Blue Circle δήλωσε ότι ήθελε να αγοράσει από τον Τιτάνα και τον Ηρακλή για τις Ηνωμένες Πολιτείες κατά τα έτη 1986/87, 1987/88 και 1988/89 (βλέπε στα προαναφερόμενα έγγραφα). Επίσης, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης της ETF στις 11 Φεβρουαρίου 1987 και συγκεκριμένα στο σημείο 1.5 αναφέρονται τα εξής: «Ελληνικές εξαγωγές: ποσότητες και συμβάσεις με τα μέλη της Task Force 1987».

Με τέλεξ στις 17 Δεκεμβρίου 1986, 7 Ιανουαρίου 1987, 15 Ιανουαρίου 1987, 12 Φεβρουαρίου 1987, 26 Φεβρουαρίου 1987, 1η Απριλίου 1987, 3 Απριλίου 1987 (έγγρ. 33126/19461-19469), η Blue Circle παρήγγειλε από τον Τιτάνα τσιμέντο με προορισμό τη Νιγηρία. Η αγορά του τσιμέντου αυτού πρέπει να συσχετισθεί με την ποσότητα των 100 000 τόνων την οποία η Blue Circle είχε δηλώσει ότι επροτίθετο να αγοράζει κάθε χρόνο κατά την περίοδο 1986-1989 για να τη διαθέσει σε άγνωστο τόπο προορισμού (βλέπε προαναφερόμενα έγγραφα).

Η Blue Circle και ο Τιτάν ισχυρίζονται ότι οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ του τελευταίου και της Blue Circle Atlantic και μεταξύ του ίδιου και της Νιγηρίας ανάγονται πολύ πριν από το 1986, και ότι το έτος αυτό η Blue Circle Atlantic εκτελούσε σύμβαση που είχε υπογράψει το 1985 με τον Τιτάνα.Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι τα μέρη μπορεί να είχαν εμπορικές σχέσεις πολύ πριν από την εμφάνιση του δήθεν ελληνικού προβλήματος.

Ωστόσο, από τα προαναφερόμενα έγγραφα προκύπτει ότι οι εμπορικές σχέσεις, στη μορφή που είχαν λάβει από το δεύτερο ήμισυ του 1986, αποτελούσαν προσπάθεια για την επίλυση του δήθεν «ελληνικού προβλήματος». Επιπλέον, ο κανονικός χαρακτήρας των σχέσεων αυτών αντιφάσκει με το γεγονός ότι τα μέλη της ETF αντήλλασσαν πληροφορίες. Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα σύμφωνα με το οποίο οι συμβάσεις με τις ελληνικές επιχειρήσεις ήταν προγενέστερες του δήθεν «ελληνικού προβλήματος», η Επιτροπή παρατηρεί ότι έστω και αν αυτό συνέβαινε για ορισμένες από αυτές, οι σχετικές ποσότητες θεωρούνταν ως συμβολή στις δραστηριότητες της ETF και αποτελούσαν το αντικείμενο κοινών συζητήσεων. Αυτό ισχύει συγκεκριμένα για την περίπτωση των συμβάσεων της Blue Circle και του Τιτάνα.

Πρέπει να επίσης να υπενθυμιστεί ότι το σημείωμα του κ. Marshall, της 14ης Μαΐου 1987, σχετικά με τη συνεδρίαση της EPC στις 13 Μαΐου 1987 (έγγρ. 33126/11344-11345) αναφέρει: «Τιτάν». Είναι ικανοποιημένος από τις συμβάσεις με τη Blue Circle και ειδικότερα με τη Philip Hawkeswort. Ο Ιβάν Τρύφωνας παρατήρησε ότι όπως φαίνεται τώρα, άρχισε να επικρατεί σύνεση, τουλάχιστον στον Τιτάνα.

Εκτίμησαν τη μεταχείριση της οποίας έτυχαν στις ΗΠΑ και κρίνουν ότι οι παραδόσεις στη Βόρειο Ιρλανδία δεν είναι τόσο λεπτό θέμα όσο εκείνες στη μεγάλη Βρετανία ([152]).

Στο σημείωμα αυτό επιβεβαιώνεται ότι οι εν λόγω συμβάσεις είναι διαφορετικό πράγμα από τις συνήθεις εμπορικές σχέσεις.

β) *Συμφωνίες μεταξύ των ελληνικών τσιμεντοβιομηχανιών και του Ομίλου Holderband*

(16) — Τιτάν — Όμιλος Holderbank

Υπάρχει ένα σχέδιο σύμβασης μεταξύ Τιτάνα και Umar (θυγατρικής της Holderbank) με ημερομηνία 19 Ιουνίου 1986: το σχέδιο αυτό υπεγράφη από τον Τιτάνα, αλλά όχι και από την Umar, και αφορά παραδόσεις clinker και τσιμέντου με προορισμό τις ΗΠΑ (έγγρ. 33126/19501-19511). Σύμφωνα με τον Τιτάνα (σελ. 50 της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων), η σύμβαση αυτή δεν έγινε αποδεκτή από την Umar. Ωστόσο, τον Ιούνιο και Ιούλιο του 1986 ο Τιτάν έστειλε στην Umar δύο φορτία clinker και ένα φορτίο τσιμέντου που έφθαναν συνολικά τους 61 434 τόνους. Η ποσότητα αυτή πρέπει να συσχετισθεί με εκείνη που προκύπτει από τα πρακτικά της συνεδρίασης της ETF στις 19 Σεπτεμβρίου 1986 (βλέπε σημείο 3 παραπάνω): «Η Holderbank συμφώνησε επίσης, (αλλά δεν υπέγραψε ακόμη) την αγορά 90 000 τόνων από τον Τιτάνα. Έχουν ήδη παραδοθεί 7 000 τόνοι . . .».

([152]) Στο πρωτότυπο:
«*Titan.* They were pleased with their contact with Blue Circle and particularly Philip Hawkesworth. Ivan Tryfonas commented that with kindsight he believes that common sense is beginning to prevail, certainly in Titan. They respect the way we have dealt with them in the USA and feel that their supplying Northern Ireland is not as emotive as to the mainland».

Στις 16 Ιανουαρίου 1987 και 18 Δεκεμβρίου 1987 η UMAR και ο Τιτάν υπέγραψαν δύο ακόμη συμβάσεις (έγγρ. 33126/19482-19489) για την παράδοση στην Ideal Basic Industries — U.S.A. (θυγατρική της Holderbank) σημαντικών ποσοτήτων clinker, ήτοι τουλάχιστον 200 000 τόνων το 1987 και 90 000 τόνων το 1988.

Στις 28 Αυγούστου 1988, η Pays Bas Cement Co του ομίλου Holderbank και ο Τιτάν υπέγραψαν σύμβαση (έγγρ. 33126/19814-19843) για την παράδοση, από την 1η Αυγούστου 1988 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990, 300 000 συνολικά τόνων clinker, το ήμισυ των οποίων έπρεπε να διοχετευθεί στις χώρες της Μπενελούξ και το άλλο ήμισυ στην Αφρική. Η τιμή που συμφωνήθηκε σε ECU μπορούσε να μεταβληθεί, π.χ. ανάλογα με τις διακυμάνσεις των τιμών του τσιμέντου «Portland 40», που ορίζει το Υπουργείο Οικονομικών του Βελγίου.

Οι ποσότητες αυτές πρέπει να συσχετισθούν με τον ισχυρισμό της Holderband και άλλων παραγωγών ότι επιθυμούσαν να αγοράσουν άνω του ενός και μάλιστα δύο έως τρία εκατομμύρια τόνους από έλληνες παραγωγούς (βλέπε έγγραφα που προαναφέρονται υπό 1 έως 6).

Στην παρατήρηση του Τιτάνα, σύμφωνα με την οποία οι εμπορικές σχέσεις με την Ideal Basic Industries είναι προγενέστερες της περιόδου που καλύπτουν οι επίμαχες συμβάσεις, μπορεί να δοθεί η εξής απάντηση: το γεγονός ότι οι εμπορικές αυτές σχέσεις είχαν συναφθεί σε προγενέστερο χρονικό σημείο δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να εντάσσονταν οι συμβάσεις αυτές στα πλαίσια των μέτρων που αποσκοπούσαν στην απορρόφηση των αποσταθεροποιητικών ποσοτήτων, εφόσον η μητρική εταιρεία Holderbank αποφάσισε, από κοινού με άλλους παραγωγούς, ότι οι πιέσεις των ελλήνων παραγωγών στην Ευρώπη έπρεπε να μειωθούν με την αγορά και τη διοχέτευση των προϊόντων τους ιδίως στις ΗΠΑ.

(17) — Ηρακλής — Ομάδα Holderbank

Στις 9 Μαΐου 1986, υπεγράφη μεταξύ του Ηρακλή και της Umar σύμβαση για την παράδοση 100 000 τόνων τσιμέντου (έγγρ. 33126/20057-20064). Η ποσότητα αυτή πρέπει να συσχετισθεί με όσα αναφέρονται στα πρακτικά της συνεδρίασης της ETF στις 19 Σεπτεμβρίου 1986: «... Επιπλέον, η Holderbank αγόρασε 100 000 τόνους από τον Ηρακλή, από τους οποίους 40 000 τόννοι έχουν ήδη παραδοθεί ....».

Στις 19 Μαΐου 1988 ο Ηρακλής και η Umar υπέγραψαν σύμβαση για την παράδοση 400 000 τόνων (δηλαδή 230 000 τόνους clinker και 260 000 τόνων clinker ή τσιμέντου), που υποδιαιρέθηκαν σε 110 000 τόνους το 1988, 190 000 τόνους το 1989 και 190 000 το 1990 (έγγρ. 33126/20063-20071). Το άρθρο 6 της σύμβασης αυτής προβλέπει ότι τουλάχιστο 230 000 τόνοι clinker πρέπει να διοχετευθούν, κατ'επιλογή του αγοραστή, στις Κάτω Χώρες ή/και στο Λουξεμβούργο ή/και στο Βέλγιο. Οι υπόλοιπες ποσότητες clinker ή τσιμέντου μπορούν να διοχετευθούν σε χώρες εκτός της Μπενελούξ, ο δε αγοραστής πρέπει να ζητήσει προηγουμένως την έγγραφη συγκατάθεση του πωλητή.

Οι ποσότητες αυτές πρέπει να συσχετισθούν με τη διαβεβαίωση της Holderbank και άλλων παραγωγών ότι επροτίθετο να αγοράσουν από τις ελληνικές τσιμεντοβιομηχανίες ένα και πλέον, και μάλιστα 2 έως 3 εκατομμύριο τόνους (βλέπε έγγραφα που προαναφέρονται υπό 1 έως 6).

γ) *Συμφωνίες ελληνικών τσιμεντοβιομηχανιών — Lafarge*

(18) — Τιτάν — Lafarge

Τα πρακτικά της συνεδρίασης της ETF στις 19 Αυγούστου 1986 αναφέρουν τα εξής: «Η Lafarge αγόρασε φορτίο από τον Τιτάνα που προορίζεται για το Μόντρεαλ, ενώ ένα δεύτερο φορτίο θα παραληφθεί το Σεπτέμβριο . . .».

Από τα εσωτερικά έγγραφα της Lafarge της 8ης Ιουλίου 1986 και της 21ης Ιανουρίου 1987, καθώς και από τον πίνακα αγορών του 1986 από την Ελλάδα (έγγρ. 33126/14412, 14417, 14407) προκύπτει ότι, στις 22 Ιουλίου 1986, η Lafarge αγόρασε από την Ελλάδα, με τη μεσολάβηση της CFCI, 33 051 τόνους clinker για να τους παραδώσει στο Μόντρεαλ στις 5/10 Αυγούστου 1986, ενώ στις 19 Αυγούστου 1986 αγόρασε 29 806 τόνους clinker με προορισμό την Canada Cement Lafarge.

Στις 12 Ιουνίου 1987, ο Τιτάν συμφώνησε να πωλήσει στη Lafarge φορτίο 26 000 τόνων clinker με προορισμό το Μόντρεαλ (έγγρ. 33126/14433-14437).

Με τη σύμβαση της 3ης Ιουνίου 1988 (έγγρ. 33126/14442-14424), που περιλαμβάνεται στη σύμβαση της 20ης Οκτωβρίου 1988 (έγγρ. 33126/19708-19721), ο Τιτάν συμφώνησε να παραδίδει στη Lafarge 150 000 τόνους clinker ετησίως, από την 1η Ιανουαρίου 1988 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1991, το ήμισυ των οποίων θα διοχετεύονταν για τη Γαλλία, συμπεριλαμβανόμενων και των νήσων της χώρας αυτής.

Οι εν λόγω ποσότητες πρέπει να συσχετισθούν με τον ισχυρισμό της Lafarge και άλλων παραγωγών ότι επροτίθεντο να αγοράσουν ένα εκατομμύριο και πλέον, και μάλιστα 2 έως 3 εκατομμύρια τόνους, από τις ελληνικές τσιμεντοβιομηχανίες.

(19) — Ηρακλής — Lafarge

Στις 17 Ιουνίου 1988 η Lafarge Overseas Amerika και ο Ηρακλής υπέγραψαν σύμβαση που ίσχυε από την 1η Ιουνίου 1988 έως τις 15 Ιουνίου 1991, (έγγρ. 33126/14454-14469). Η σύμβαση αυτή αφορούσε την παράδοση, για κάθε έτος ισχύος της σύμβασης, 500 000 τόνων clinker και τσιμέντου. Το clinker μπορούσε να διατεθεί εκτός Γαλλίας, ένα μέρος του τσιμέντου μπορούσε να εξαχθεί στις χώρες που αναφέρονται στο παράρτημα 2 και, όσον αφορά την Ευρώπη, στη Γαλλία, την Πορτογαλία, στη Σκανδιναβία και την Τουρκία, ενώ το μεγαλύτερο μέρος του έπρεπε να διοχετευθεί στη Γαλλία. Οι τιμές του clinker και του τσιμέντου που προορίζονταν για τη Γαλλία κυμαίνονταν ανάλογα με τις μεταβολές της τιμής του τσιμέντου στη Γαλλία (έγγρ. 33126/14446-14453).

Οι ποσότητες αυτές πρέπει να συσχετισθούν με τον ισχυρισμό της Lafarge και άλλων παραγωγών ότι επροτίθεντο να αγοράσουν ένα εκατομμύριο και πλέον, και μάλιστα 2 έως 3 εκατομμύρια τόνους, από τις ελληνικές τσιμεντοβιομηχανίες.

Οι συμβάσεις του Οκτωβρίου 1988 μεταξύ της Lafarge, του Τιτάνα και του Ηρακλή γνωστοποιήθηκαν στην EPC κατά τη συνεδρίαση της 20ής Οκτωβρίου 1988 (βλέπε πρακτικά της Ciments Français, (έγγρ. 33126/18179-18180).

Το γεγονός ότι οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ Lafarge και Ηρακλή/Τιτάνα είχαν συναφθεί, απευθείας ή με μεσολάβηση, σε προγενέστερο χρονικό σημείο, δεν μειώνει καθόλου τη σημασία του γεγονότος ότι οι αγορές εντάσσονται στα πλαίσια των προτρεπτικών μέτρων που έλαβε η ETF. Πράγματι, οι συμβάσεις αυτές γνωστοποιήθηκαν στα άλλα μέλη της ETF, και μάλιστα στα μέλη της EPC (βλέπε σημείο 36, υπό 8). Αυτό δείχνει ότι, αν και οι εν λόγω εμπορικές σχέσεις ήταν προγενέστερες του «ελληνικού προβλήματος», η Lafarge ήθελε να παρουσιάσει τις συμβάσεις αυτές ως τη συμβολή της στο σύστημα αγορών που είχε συζητηθεί από κοινού στην ETF.

δ) *Οι αγορές ελληνικών προϊόντων από τον Όμιλο CBR*

(20) Η CBR συμμετείχε στα προτρεπτικά μέτρα όχι με απευθείας σχέσεις με τους έλληνες παραγωγούς, αλλά έμμεσα, μέσω της θυγατρικής εταιρείας της Holderbank, Umar.

Όπως αναφέρθηκε στο σημείο β), στις 19 Μαΐου 1988 και στις 20 Αυγούστου 1988 η UMAR και η Pays Bas Cement Co υπέγραψαν με τον Ηρακλή και τον Τιτάνα, αντίστοιχα, συμβάσεις για την παράδοση clinker, το ήμισυ του οποίου έπρεπε να διοχετευθεί στην αγορά των χωρών της Μπενελούξ.

Στις 15 Ιουλίου 1988, η Umar και η CBR υπέγραψαν σύμβαση σχετικά με τους γενικούς όρους πωλήσεις ελληνικού clinker (έγγρ. 33126/18117-18121). Με τέλεξ στις 13 Σεπτεμβρίου 1988, 27 Ιανουαρίου 1989 και 24 Μαρτίου 1989, η CBR παρήγγειλε κάθε φορά 25 000 τόνους clinker (έγγρ. 33126/18122-18124). Οι συμβάσεις θαλάσσιας μεταφοράς για την εκτέλεση των παραγγελιών αυτών αναφέρουν ως παραλήπτη την CBR και ως προμηθευτή — αποστολέα τον Τιτάνα (έγγρ. 33126/18125-18127).

Τα χειρόγραφα πρακτικά της συνεδρίασης της Διευθύνουσας Επιτροπής της CBR, στις 4 Μαΐου 1988, δίδουν την ακόλουθη ερμηνεία στην εν λόγω σύμβαση πώλησης: «Ελληνικά τσιμέντα — Δεδομένου ότι στις χώρες της Μπενελούξ είναι προτιμότερες οι εισαγωγές clinker παρά τσιμέντου, επειδή είναι αδύνατο να επηρεάσουν την αγορά, ο κ. Celis, με την έγκριση της Κοινότητας, υπέγραψε συμφωνία εισαγωγής clinker από την Ελλάδα. Το clinker αυτό θα χρησιμοποιηθεί στις εγκαταστάσεις κονιοποίησης των Κάτω Χωρών και του Βελγίου. Μέσω της εταιρείας Humar (εταιρείας διεθνούς εμπορίου με έδρα τη Μαδρίτη), ο κ. Celis θα υπογράψει, σύμβαση για την εισαγωγή ελληνικού clinker, υπό την προϋπόθεση ότι η Ελλάδα θα περιορίσει τις εξαγωγές τσιμέντου στις χώρες της Μπενελούξ. Η σύμβαση αυτή θα είναι διετούς διάρκειας και θα αφορά την εισαγωγή 280 000 τόνων ήτοι του 1,65% της κατανάλωσής μας. Η τιμή αγοράς FOB από την Ελλάδα είναι 29,5 $ συν τα έξοδα μεταφοράς και εκφόρτωσης. Ο πρόεδρος ευχαριστεί τον κ. Celis για το γεγονός ότι διαπραγματεύθηκε ευφυέστατα τη σύμβαση αυτή και επέτυχε έναν ιδιαίτερα θετικό αποτέλεσμα (έγγρ. 33126/7632-7633) ([153]).

(21) Η CBR προσάπτει στην Επιτροπή ότι έδωσε αδικαιολόγητη σημασία στο χειρόγραφο αυτό σημείωμα, το οποίο θα μπορούσε να είχε συνταχθεί από μια γραμματέα και περιέχει πολλές διαγραφές, εσωτερικές αντιφάσεις (μερικές φορές γίνεται λόγος για σύμβαση που έχει συναφθεί και άλλες για σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί) και οφθαλμοφανή λάθη, ενώ αναφέρει ότι η αγορά ελληνικού clinker γίνεται με «την έγκριση της Κοινότητας». Όλα αυτά αντικατοπτρίζουν τη σύγχυση που διακατείχε τον συντάκτη του σημειώματος όσον αφορά το ακριβές αντικείμενο των συζητήσεων» ([154]) (σελ. 112 της απάντησης στην ανακοίνωση των αιτιάσεων). Επίσης, η CBR προσάπτει στην Επιτροπή ότι αποσιώπησε τα επίσημα πρακτικά της συνεδρίασης αυτής.

Ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι το σημείωμα συνετάγη από άτομο που δεν είχε γνώση των υπό συζήτηση θεμάτων, πρέπει να σημειωθεί ότι η πλημελής γνώση των υπό εξέταση θεμάτων θα μπορούσε να έχει σημασία εάν το εν λόγω σημείωμα περιέχει διευκρινίσεις για τις σχετικές συζητήσεις και όχι εάν περιέγραφε, όπως συμβαίνει, τις συζητήσεις. Η Επιτροπή κρίνει ότι δεν είναι δυνατόν, υπό τις συνθήκες αυτές, να ληφθούν υπόψη μόνο τα επίσημα πρακτικά. Άλλωστε, οι διευκρινίσεις της ίδιας της CBR στη σελίδα 116 της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων επιβεβαιώνουν έμμεσα το συμπέρασμα που προκύπτει από την πρώτη φράση του αποσπάσματος των προαναφερόμενων χειρόγραφων πρακτικών.

([153]) Στο πρωτότυπο:
«Ciments grecs — Préférant au Benelux les importations de clinker à celles de ciment parce qu'elles ne confèrent aucune possibilité d'influence sur le marché, Mr. Celis, avec l'accord de la CEE, a conclu un accord d'importation de clinker en provenance de la Grèce. Ce clinker sera utilisé dans les salles de mouture des Pays-Bas et en Belgique. Par l'intermédiaire de la société madrilène Humar (société de trading international) Mr. Celis va établir un contrat portant sur l'importation de clinker grec, moyennant que la Grèce limite les exportations de ciment vers le Benelux. La durée de ce contrat est fixée à 2 ans et portera sur 280 000 tonnes soit 1,65% de notre consommation. Le prix d'achat FOB Grèce est de 29,5 $ auquel s'ajoutent les frais de transport et de déchargement. Le Président remercie Mr. Celis pour avoir négocié brillamment ce contrat et avoir abouti à un résultat très positif.»

([154]) Στο πρωτότυπο:
«se caractérise par de nombreuses ratures, des contradictions internes (il est tour à tour question d'un contrat conclu et à conclure) et d'erreurs indubitables. Ainsi il y est indiqué que l'achat de clinker grec se fait avec «l'accord de la CEE».

Τα επίσημα πρακτικά, αν και δεν παρατίθενται στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, τέθηκαν στη διάθεση όλων των επιχειρήσεων και παρουσιάζουν τα γεγονότα με διαφορετικό τρόπο. Για να καταστεί δυνατή η σύγκρισή τους με τα χειρόγραφα πρακτικά της συνεδρίασης της Διευθύνουσας Επιτροπής της CBR στις 4 Μαΐου 1988, τα επίσημα πρακτικά της συνεδρίασης αυτής παρατίθενται κατωτέρω (έγγρ. 33126/7629-7631): «*Ευρώπη: αγορά clinker.* Λόγω της απροσδόκητης αύξησης της κατανάλωσης τσιμέντου στη φυσική μας αγορά (τέλη Απριλίου 1988: +32% σε σχέση με το 1987, παρά τη προβλεπόμενη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης των πραγμάτων) και έχοντας υπόψη τις συμβάσεις εξαγωγής clinker και τσιμέντου που υπεγράφησαν στις αρχές του έτους για να αποφευχθεί η παύση της λειτουργίας των καμίνων λόγω υπερβολικών αποθεμάτων, υπάρχει σήμερα κίνδυνος ελαφράς έλλειψης. Ο κ. Celis διαπραγματεύθηκε με την εταιρεία UMAR (εταιρεία διεθνούς εμπορίου) τη δυνατότητα εφοδιασμού των CBR και ENCI με 250 000 τόνους εισαγόμενου clinker βάσει ενιαίας σύμβασης. Με τον τρόπο, αυτό θα μπορούσε να καλυφθεί περίοδος 2,5 ετών και ποσότητα μέχρι 24 χιλιοτόνους, ήτοι το 3,2% των αναγκών της CBR και της ENCI σε clinker και το 2,5% των συνολικών παραδόσεων τσιμέντου. Η τιμή αγοράς θα είναι 48 $ ανά τόνο παραδοτέο στο Ρότερνταμ ή την Αμβέρσα. Το clinker αυτό θα χρησιμοποιηθεί απευθείας στις εγκαταστάσεις κονιοποίησης του Rozenburg, της Γάνδης ή του Ujmuiden. Η συνολική τιμή πώλησης του clinker που υφίσταται κατεργασία με την υγρά μέθοδο στο όμιλο CBR-EUR είναι 42 $ ανά τόνο εργοστασιακού αποθέματος clinker. Η τιμή θα αναγράφεται και θα καταβάλλεται σε ECU. Ο πρόεδρος ευχαριστεί τον κ. Celis για την ταχεία αντίδρασή του και το θετικό αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων» ([155]).

Ως προς τα επίσημα αυτά πρακτικά, τα οποία η CBR αναφέρει στην απάντηση που έδωσε στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, επιβάλλε να γίνουν ορισμένες παρατηρήσεις. Καταρχάς, έστω και εάν είχε πράγματι συντελεστεί απροσδόκητη αύξηση της κατανάλωσης τσιμέντου, αυτό δεν θα εμπόδιζε την αγορά ελληνικού clinker για την αναχαίτιση των ελληνικών εξαγωγών στις χώρες της Μπενελούξ, πράγμα που αναγνωρίζει έμμεσα η CBR: «Τέλος, με την αγορά clinker από ελληνικές τσιμεντοβιομηχανίες η CBR ήλπιζε να μειώσει το ενδιαφέρον που θα μπορούσαν να παρουσιάζουν για τις τσιμεντοβιομηχανίες αυτές οι εισαγωγές τσιμέντου στο Βέλγιο» ([156]) (βλέπε σελ. 116 της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων).

Επίσης, όσον αφορά τα ποσοστά της απρόβλεπτης αύξησης της κατανάλωσης, από την ετήσια έκθεση της CBR για το 1988 προκύπτει ότι η κατανάλωση αυξήθηκε το έτος αυτό σε σχέση με το 1987 κατά 16% στο Βέλγιο, 15% στις Κάτω Χώρες και 16% στο Nordrhein, και ότι οι παραδόσεις τσιμέντου και clinker της CBR αυξήθηκαν κατά 16% και όχι κατά 30%, όπως αναφέρει η CBR στην απάντησή της, η οποία καλύπτει ένα μόνο τετράμηνο χωρίς κανένα συγκεκριμένο στοιχείο αναφοράς, ούτε καμία εξήγηση για τα υψηλότερα ποσοστά του 1985.

ε) *Συμφωνίες ελληνικών τσιμεντοβιομηχανιών — Scancem (Aker-Euroc)*

(22) Το έγγραφο που κατήρτισε η ομάδα εργασίας στη Ζυρίχη και το Celinqny (βλέπε σημείο 1) αναφέρει την Cimenta/Norcem μεταξύ των εταιρειών που θα μπορούσαν να συμμετάσχουν στην απορρόφηση ελληνικού τσιμέντου. Το εσωτερικό σημείωμα της Blue Circle της 4ης Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/11026-11027) επιβεβαιώνει ότι η Norcem/Cementa (που ανήκει όπως και η Scancem, στον όμιλο Aker/Euroc) συγκαταλέγεται στις εταιρείες που μπορούν να συμμετάσχουν στην απορρόφηση ελληνικών προϊόντων. Ο όμιλος Aker/Euroc συμμετείχε στις δύο συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας και στις συνεδριάσεις της ETF (βλέπε σημείο 25 εδάφια γ), ζ), θ), λ), ξ)).

— Τιτάνας/Scancem

Ο Τιτάνας και η Scancem υπέγραψαν τις ακόλουθες συμβάσεις:

— της 28ης Ιανουαρίου 1987 (έγγρ. 33126/19621-19629) για την παράδοση, από την 1η Φεβρουαρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 1987, 125 000 τόνων clinker με προορισμό την Γκάνα, τη Λιβερία και το Τογκό·

— της 7ης Οκτωβρίου 1987, που τροποποιήθηκε επανειλημμένα — και για τελευταία φορά στις 17 Νοεμβρίου 1989 (έγγρ. 33126/19585-19620) για την παράδοση, από την 1η Ιανουαρίου 1988 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990, 650 000 τόνων τσιμέντου με προορισμό τις ΗΠΑ και τις Μπαχάμες·

— της 15ης Οκτωβρίου 1987, που τροποποιήθηκε επανειλημμένα — και για τελευταία φορά στις 15 Μαρτίου 1990 (έγγρ. 33126/19631-19656), για την παράδοση, από την 1η Ιανουαρίου 1988 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990 300 000 τόνων clinker με προορισμό την Γκάνα, τη Λιβερία και το Τογκό.

([155]) Στο πρωτότυπο:
«*Europe: achat clinker.* Etant donné la croissance inattendue de la consommation de ciment dans notre marché naturel (fin avril 1988: + 32% par rapport à 1987 contre prévision de statu quo) et les contrats d'exportation de clinker et de ciment conclus au début de l'année dans le but d'éviter l'arrêt des fours pour excès de stock, il y a actuellement risque d'une légère pénurie. Monsieur Celis a négocié avec la société Umar (société de trading international) la possibilité pour CBR et ENCI de s'approvisionner en clinker étranger par contrat unitaire de 25 000 tonnes. Cette possibilité pourra s'étendre sur une période de 2 ans et demi jusqu'à concurrence de 240 Kt, soit 3,2% des besoins en clinker de CBR et ENCI et 2,5% des livraisons totales de ciment. Le prix d'achat sera d'environ 48 dollars/tonne livrée à Rotterdam ou Anvers. Ce clinker sera utilisé directement dans les salles de mouture de Rozenburg, Gand ou Ijmuiden. Le prix de revient total du clinker voie humide dans le groupe CBR-EUR est de 42 dollars/tonne stock usine de clinker. Le prix sera libellé et payé en ECU. Le Président remercie Monsieur Celis pour cette réaction rapide et le résultat positif de la négociation.»

([156]) Στο πρωτότυπο:
«Enfin, en achetant du clinker auprès des producteurs grecs, CBR espérait réduire l'intérêt que pouvait avoir pour ceux-ci l'importation de ciment en Belgique.»

Οι ποσότητες αυτές πρέπει να έχουν σχέση με την πρόθεση των ευρωπαίων παραγωγών να απορροφήσουν 2 έως 3 εκατ. τόνους προϊόντων για να αναχαιτίσουν τις ελληνικές εξαγωγές στην Ευρώπη (βλέπε έγγραφα που αναφέρονται στα σημεία 1 έως 6).

Το γεγονός ότι η Scancem είναι εταιρεία που ασχολείται συνήθως με το διεθνές εμπόριο τσιμέντου και clinker, δεν σημαίνει ότι οι συμβάσεις αυτές δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο των προτρεπτικών μέτρων. Οι Holderbank, Lafarge και Blue Circle ασχολούνται επίσης με το διεθνές εμπόριο τσιμέντου και clinker. Οι δραστηριότητές τους τους επιτρέπουν να διοχετεύσουν ευκολότερα στην αγορά ποσότητες για να την αποσταθεροποιήσουν. Επίσης, από τα προαναφερόμενα έγγραφα προκύπτει ότι οι εμπορικές σχέσεις, στην μορφή την οποία είχαν λάβει από το δεύτερο ήμισυ του 1986, αποτελούσαν προσπάθεια επίλυσης του δήθεν «ελληνικού προβλήματος». Επιπλέον, ο κανονικός χαρακτήρας των σχέσεων αυτών αντιφάσκει προς το γεγονός ότι τα μέλη της ETF αντήλλασσαν πληροφορίες. Τέλος, τα πρακτικά της συνεδρίασης της ETF στις 19 Αυγούστου 1986 (βλέπε σημείο 3) δείχνουν ότι η Scancem συμμετείχε στην απορρόφηση ελληνικών προϊόντων, εφόσον ο συντάκτης των πρακτικών αυτών διαμαρτύρεται μόνο για το γεγονός ότι οι πρωτοβουλίες ορισμένων μελών της ETF έθεσαν την Scancem σε μειονεκτική θέση κατά τις διαπραγματεύσεις με τους έλληνες παραγωγούς.

29. *Η θέση ορισμένων επιχειρήσεων*

(1) Έχοντας υπόψη τις θέσεις που έλαβαν διάφορες επιχειρήσεις, είναι σκόπιμο να διευκρινισθεί η θέση ορισμένων από τις επιχειρήσεις αυτές όσον αφορά τα γεγονότα που εκτίθενται στο παρόν κεφάλαιο.

(2) Για τη Cembureau μπορούν να αναφερθούν μόνο όσα εκτίθενται στο σημείο 24.

(3) Η Oficemen κρίνει ότι τα γεγονότα σχετικά με την ETF δεν την αφορούν καθόλου, επειδή στη μόνη συνεδρίαση που έπρεπε να συμμετάσχει ο πρόεδρός της, κ. Andia, δηλαδή στη συνεδρίαση της υποομάδας «Μέτρα προστασίας» στις 15 Μαρτίου 1987, δεν μπόρεσε τελικά να το πράξει λόγω καθυστέρησης του αεροπλάνου. Αυτό αντιφάσκει με το γεγονός ότι ο κ. Andia είχε ορισθεί μέλος της υποομάδας αυτής στη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 9ης Σεπτεμβρίου 1986 (βλέπε σημείο 25, υπό 54) και, κυρίως, με το ότι τα πρακτικά της συνεδρίασης αναφέρουν τον κ. Andia ως παρόντα (βλέπε σημείο 25, υπό 27).

Επίσης, πράγμα ακόμη σημαντικότερο, ο Επικεφαλής της Ισπανικής Αντιπροσωπείας, που εκπροσωπούσε και αυτός την ισπανική βιομηχανία και, ως εκ τούτου, την ίδια την Oficemen, συμμετείχε στις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 9 Ιουνίου 1986, 9 Σεπτεμβρίου 1986 και 6 Νοεμβρίου 1986 (βλέπε σημείο 25, υπό 9, 23 και 39).

(4) Η Syndicat Français de l'Industrie Cimentière ισχυρίζεται ότι δεν συμμετείχε σε καμία συνεδρίαση με θέμα την ETF και αγνοεί πλήρως τις σχετικές δραστηριότητες. Πρέπει να υπενθυμιστεί καταρχάς ότι ο Επικεφαλής της Γαλλικής Αντιπροσωπείας, που εκπροσωπούσε τη «Syndicat» και, ως εκ τούτου, ολόκληρη τη γαλλική τσιμεντοβιομηχανία, συμμετείχε στις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας στις 9 Ιουνίου 1986, 9 Σεπτεμβρίου 1986 και 6 Νοεμβρίου 1986 (βλέπε σημεία 25, υπό 9, 23, και 39). Επίσης, η Ciments Français δήλωσε ότι η παρουσία του κ. Laplace σε ορισμένες συνεδριάσεις είχε σχέση, μεταξύ άλλων, με το ρόλο του στη «Syndicat» (βλέπε σημείο 24, υπό 3 και σημείο 25, υπό 9). Επίσης, το πρόβλημα των εξαγωγών ελληνικού τσιμέντου είχε εγγραφεί ως σημείο 3 στην ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων του Προεδρείου της «Syndicat» στις 8 Ιουλίου 1986, 9 Σεπτεμβρίου 1986, 7 Οκτωβρίου 1986, ενώ στα πρακτικά των συνεδριάσεων αυτών δεν αναφέρεται τίποτα σχετικά με το εν λόγω θέμα (έγγρ. 33126/14828-14860). Η «Syndicat» δεν ήθελε όπως ισχυρίζεται, να υπάρχουν γραπτές αποδείξεις για την κριτική που άσκησε το Προεδρείο στις κρατικές αρχές της Γαλλίας. Η εξήγηση αυτή αντιφάσκει προς την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων του Προεδρείου της «Syndicat» στις 8 Ιουλίου 1986 και 9 Σεπτεμβρίου 1986, κατά τις οποίες δεν έγινε καθόλου λόγος για τις κρατικές αρχές, αλλά μόνο για τις εξαγωγές τσιμέντου από την Ελλάδα: η μόνη αναφορά στις κρατικές αρχές περιλαμβάνεται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης στις 7 Οκτωβρίου 1986 στην οποία γίνεται, εντός παρενθέσεως, αναφορά σε «συνομιλία στην DREE στις 25 Σεπτεμβρίου». Επιπλέον, το σημείο 3 αγνοείται τελείως στα πρακτικά και μάλιστα δεν αναφέρεται. Πάντως, μεταξύ των μελών του Προεδρείου που συμμετείχαν στις συνεδριάσεις της 8ης Ιουλίου, 9ης Σεπτεμβρίου και 7ης Οκτωβρίου 1986, ήταν πάντα ο πρόεδρος, κ. Laplace, και σε μια συνεδρίαση ο κ. Kasriel, ο οποίος συμμετείχε σε διάφορες συνεδριάσεις και, συγκεκριμένα, στις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας με θέμα την ETF. Συνεπώς, ο ισχυρισμός της «Syndicat» ότι δεν εγνώριζε τίποτα για τις δραστηριότητες της ETF είναι τελείως αβάσιμος.

(5) Για τις πολύ συγκεκριμένες περιπτώσεις της Cementos Cosmos και της Cementos del Norte, η Επιτροπή αποφάσισε να περατώσει τη σχετική διαδικασία (βλέπε σημείο 4).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

European Cement Manufacturers Export Committee (ECMEC)

30. **Ιστορικό της δημιουργίας της ECMEC**

(1) Στο εσωτερικό σημείωμα της Blue Circle, της 4ης Απριλίου 1981 (έγγρ. 33126/11338-11340) η σύσταση των επιτροπών εξαγωγών περιγράφεται ως ακολούθως: «Στο παρελθόν, η Cembureau διαχειριζόταν απευθείας μια

Ευρωπαϊκή Επιτροπή Εξαγωγών, αλλά με τη δημιουργία της Κοινής Αγοράς και την αποστροφή της Κοινότητας προς κάθε είδος σύμπραξης, η Cembureau εγκατέλειψε αυτό το «ανεπιθύμητο τέκνο» και η ευρωπαϊκή συνεργασία για τις εξαγωγές τσιμέντου εναποτέθηκε σε μια εξωτερική ανεπίσημη πρωτοβουλία. Ο κ. Michael Chapman επωμίσθηκε προσωπικά το καθήκον αυτό και το 1972 δημιουργήθηκε το γνωστό ως «London Club», που είχε ως βάση μια ολιγομελή ομάδα εξαγωγέων, οι οποίοι εσυναντώντο ήδη επί σειρά ετών υπό την καθοδήγηση του Michael» ([157]). Το κείμενο συνεχίζει αναφερόμενο στη διάσπαση του «London Club» σε δύο ομάδες: η μια είχε αμφιβολίες ως προς τη χρησιμότητα της επιτροπής των μεγάλων εξαγωγέων, ενώ στην άλλη επικρατούσε δυσπιστία μεταξύ των ελλήνων και ισπανών παραγωγών οι οποίοι, σύμφωνα με το σημείωμα, είχαν κατορθώσει να διοχετεύσουν στην αγορά σημαντικές ποσότητες με καταστρεπτικές συνέπειες.

Το «London Club» αναπτύχθηκε, είχε ως έδρα τα γραφεία της Blue Circle και απαρτιζόταν από μια «Γενική Επιτροπή Εξαγωγών» και μια «Επιτροπή Εργασίας για τις Εξαγωγές».

(2) Το 1978, οι μεγαλύτεροι εξαγωγείς έκριναν ότι έπρεπε να συνεδριάζουν εκτός του «London Club» και δημιούργησαν μια άλλη επιτροπή, την «Επιτροπή Ευρωπαϊκής Πολιτικής Εξαγωγών» (EPC).

Μετά τη σύσταση της EPC, τα μέλη του «London Club» αποφάσισαν, κατά τη συνεδρίαση της 23ης Ιανουαρίου 1979 στα γραφεία της Cembureau στο Παρίσι, τα εξής: (έγγρ. 33126/12751-12752):

«1. Τη συγχώνευση της Γενικής Επιτροπής Εξαγωγών και της Επιτροπής Εργασίας για τις Εξαγωγές σε μια ενιαία επιτροπή, που θα συνεδρίαζε τέσσερεις περίπου φορές ετησίως. Στην επιτροπή αυτή θα μπορούσαν να συμμετάσχουν όλα τα μέλη της Cembureau που είχαν επιδείξει ζωηρό ενδιαφέρον για τις εξαγωγές σε χώρες μη μέλη της. Η επιτροπή αυτή θα αποκαλείται European Cement Export Committee και θα έχει ως καθήκον την προώθηση των εξαγωγών και την ανταλλαγή εμπορικών πληροφοριών. (Τα σημεία 2, 3 και 4 αφορούν τον ορισμό ενός προέδρου και 3 αντιπροέδρων, μια διοικητική υποεπιτροπή και την έδρα της γραμματείας). Οι σημαντικότεροι εξαγωγείς θα συνεχίσουν να συναντώνται κατά διαστήματα και οι απόψεις τους όσον αφορά τα εμπορικά προβλήματα θα γνωστοποιούνται στα άλλα μέλη της European Cement Export Committee μέσω των εκπροσώπων τους στην επιτροπή αυτή» ([158]).

(3) Τουλάχιστον από το 1980 είχε αποφασισθεί ότι οι δύο επιτροπές θα είχαν κοινή γραμματεία, το δε όργανο που θα παρείχε τις υπηρεσίες αυτές γραμματείας επωνομάσθηκε ECMEC. Σύμφωνα με την επιστολή της ECMEC στις 30 Μαρτίου 1990 (έγγρ. 33126/16766-16774), η επωνυμία ECMEC δεν έχει καμία νομική σημασία. Χρησιμοποιήθηκε αποκλειστικά και μόνο ως επωνυμία μιας οργάνωσης που είχε ως καθήκον να παρέχει ανεξάρτητες υπηρεσίες γραμματείας. Δεν υπεγράφη καμία σύμβαση μεταξύ της ECMEC και των δύο επιτροπών για την παροχή των υπηρεσιών αυτών ([159]).

(4) Ευθύς εξαρχής, η Blue Circle απέσπασε στην ECMEC έναν από τους υπαλλήλους της, τον κ. Gac, για να αναλάβει καθήκοντα γραμματείας· ο κ. Gac ανέλαβε από το 1989 την ευθύνη για τη διάρθρωση της ECMEC. Έδρα της τελευταίας μέχρι το 1987 ήταν τα γραφεία της Blue Circle 1987, ημερομηνία κατά την οποία η εταιρεία αυτή μίσθωσε γραφεία για την ECMEC. Στις 7 Ιουνίου 1989, η Blue Circle διαβίβασε το μισθωτήριο στον κ. Gac (έγγρ. 33126/ 13673-13682 και 11260-11274).

Φαίνεται ότι η διακοπή κάθε σχέσης μεταξύ της Blue Circle και της ECMEC και μεταξύ της Blue Circle και του κ. Gac ήταν συνέπεια της έρευνας που διενήργησαν οι ΗΠΑ μέσω της Federal Trade Commission όσον αφορά την πιθανή αθέμιτη συνεργασία μεταξύ των ευρωπαίων παραγωγών που εξήγαν προϊόντα στις ΗΠΑ, πράγμα που φαίνεται να προκύπτει από σημείωμα του νομικού συμβούλου της Blue Circle της 17ης Οκτωβρίου 1988 (έγγρ. 33126/11275) ([160]).

([157]) Στο πρωτότυπο:
«In years gone by, Cembureau ran a European Export Committee under its own wing, but with the advent of the Common Market and its clear distaste for cartels of any sort, Cembureau eventually abandoned its unwanted child, and European Cooperation in cement exports was left to an informal initiative from outside. This Michael Chapman took up, and in 1972 we saw the formation of the so-called «London Club», which had its origins in a very small informal grouping of exporters who had been meeting for some years under Michael's quidance.»

([158]) Στο πρωτότυπο:
«1. That the Export General Committee and the Export Working Committee are merged into one Committee, which should meet about four times a year. This Committee to be open to Cembureau members actively interested in the Export trade to non-Cembureau countries. This Committee to be called the European Cement Export Committee, its object to be the promotion of export and the exchange of commercial information .... The larger exporters will continue to meet together from time to time and their views on commercial matters will be shared with the other members of the European Cement Export Committee through their representatives on this Committee».

([159]) «It should be understood that the name ECMEC has no legal significance. It is merely a convenient term for an organisation which provides independent secretarial services .... Neither agreement between ECMEC and the two Committees for the provisions of secretarial services was embodied in written contracts».

([160]) «Subject: EPC — Andrew Gac.
As you are aware, our American lawyers have insisted that we divorce ourselves from all association with the Cembureau (sic¡) Export Policy Committee and the European Cement Exporters Committee and, indeed, Jim McColgan has resigned from the above committees. They also require us to cease supporting these committees on any way and to cease having any association in employment terms withe Andrew Gag.
Can you please advise me of the precise nature, if any, of our current relationship with Andrew. If there is such a relationship it should be terminated forthwith including any agreement to re-employ him in the future».

(5) Επειδή δεν είχε καταστατικό και δεν υπέκειτο σε καμία νομική υποχρέωση στο Ηνωμένο Βασίλειο, η ECMEC ενεργούσε εκ των πραγμάτων ως ένωση. Οι δαπάνες της κατανέμονταν μεταξύ των δύο επιτροπών και επιβάρυναν κατά 80% την EPC και κατά 20% την ECEC, βάσει συμφωνίας μεταξύ των δύο αντίστοιχων προέδρων που αναφέρεται στην επιστολή της 15ης Δεκεμβρίου 1980 (έγγρ. 33126/16785).

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι στην ουσία η ECMEC εκτελούσε καθήκοντα γραμματείας των επιτροπών και απαρτιζόταν από τον κ. Gac και τη γραμματέα του.

(6) Με επιστολή στις 31 Δεκεμβρίου 1992 (έγγρ. 33126/2228bis), ο κ. Gac πληροφόρησε την Επιτροπή ότι η ECMEC είχε διαλυθεί την 1η Ιανουαρίου 1993 και ότι η αλληλογραφία για τις δύο επιτροπές έπρεπε έκτοτε να απευθύνεται στους προέδρους των επιτροπών αυτών.

A) EUROPEAN CEMENT EXPORT COMMITTEE (ECEC)

31. **Καθήκοντα, διάρθρωση και μέλη της ECEC**

(1) Όπως αναφέρεται προηγουμένως, η ECEC συστάθηκε το 1979 με τη συγχώνευση της Export Gneral Committee και της Export Working Committee.

(2) Με την ιδρυτική πράξη της 6ης Δεκεμβρίου 1989 (έγγρ. 33126/16786-16789), ανατίθεται στην ECEC το καθήκον της προώθησης, σε ανεπίσημη βάση, της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαίων παραγωγών που ενδιαφέρονται για εξαγωγές κοινού τσιμέντου σε όλες τις χώρες, με εξαίρεση τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης και τις ΗΠΑ. Παρά τον περιορισμό αυτό, η ECEC μπορεί να προμηθευθεί και να δημοσιεύσει στατιστικές για την τσιμεντοβιομηχανία και για όλες τις χώρες. Μέλη της μπορεί να γίνουν ενώσεις ή παραγωγοί χωρών της Δυτικής Ευρώπης που ενδιαφέρονται για εξαγωγές. Κάθε χώρα έχει δικαίωμα ψήφου. Οι χώρες που εξάγουν από 1 έως 3 εκατομμύρια τόνους ετησίως έχουν 2 ψήφους. ενώ οι χώρες που εξάγουν άνω των 3 εκατομμυρίων τόνων έχουν δικαίωμα για 3 ψήφους. Τα όργανα της ECEC είναι η Γενική Συνέλευση, ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και η Steering Committee. Η τελευταία απαρτίζεται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τέσσερα μέλη, δύο από τα οποία έχουν εκλεγεί μεταξύ των χωρών που έχουν δικαίωμα για μια ψήφο και δύο μεταξύ εκείνων που έχουν δικαίωμα για δύο ή τρεις ψήφους.

Η ιδρυτική πράξη της 26ης Σεπτεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/12516-12578) προβλέπει τα ίδια καθήκοντα και τα ίδια όργανα με την προηγούμενη ιδρυτική πράξη. Η μόνο διαφορά έγκειται στην κατανομή των δικαιωμάτων ψήφου: ένας ψήφος για κάθε χώρα ανεξάρτητα από τις εξαγόμενες ποσότητες και, ως εκ τούτου κατά την εκλογή των πέντε μελών της Steering Committee, όπου δεν υπάρχει καμία θέση για μεγάλους εξαγωγείς.

Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται δύο φορές ετησίως και η Steering Committee τέσσερεις φορές.

(3) Μέλη της ECEC από τις χώρες της ΕΟΚ είναι: για το Βέλγιο, από το 1986, η Fédération de l'Industrie Cimentière που διαδέχθηκε τη Cimbel, πρώην μέλος της ECEC· για τη Δανία, η Aalborg· για τη Γαλλία, η Syndicat Français de l'Industrie Cimentière (πρώην Syndicat National des Fabricants de Ciments et de Chaux)· για τη Γερμανία η Dyckerhoff, η Alsen Breitenburg και η Nordcement· για την Ελλάδα η Ένωση Ελληνικής Τσιμεντοβιομηχανίας· για την Ιρλανδία, η Irish Cement· για την Ιταλία, Italcementi, η Unicem και η Cementir· για τις Κάτω Χώρες, η ENCI· για την Ισπανία, η Oficement· για το Ηνωμένο Βασίλειο, η Castle Cement από το 1986 (απάντηση στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, σελ. 54). Στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, η ATIC αναφέρεται ως μέλος της ECEC για την Πορτογαλία. Η ATIC ισχυρίσθηκε, στην απάντηση που έδωσε στην κοινοποίηση των αιτιάσεων και κατά την ακρόαση, ότι δεν είναι μέλος της ECEC, βασίζοντας τον ισχυρισμό της στο γεγονός ότι είναι απλώς και μόνο τεχνική ένωση. Στο ισχυρισμό αυτό είναι πιθανό να δοθεί η απάντηση ότι, παρά την ιδιότητά της ως τεχνικής ένωσης, είναι μέλος της Cembureau. Βάσει των εγγράφων που έχει στη διάθεσή της, η Επιτροπή κρίνει ότι η ATIC ήταν μέλος της ECEC. Συγκεκριμένα: τα χειρόγραφα πρακτικά της συνεδρίασης της Steering Committee στις 13/14 Απριλίου 1989, που συνέταξε η Ciments Français (έγγρ. 33126/18201-18204) αναφέρουν στο στοιχείο θ) τα εξής: Ο Πρόεδρος διαβάζει επιστολή που απηύθυνε ο κ. Meric όσον αφορά τη μη συμμετοχή της Ciments Français στις συνεδριάσεις της ECEC. Ο κ. Clemente το λαμβάνει υπόψη, αλλά υπενθυμίζει ότι οι χώρες — μέλη της ECEC είναι εκείνες οι οποίες ορίζουν κατά βούληση τους εκπροσώπους τους στις συνδικαλιστικές οργανώσεις ή στις εταιρείες» ([161]). Είναι γεγονός ότι, όπως προκύπτει από τον κατάλογο των παραληπτών των πρακτικών των συνεδριάσεων και τη γενική αλληλογραφία, η ATIC δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των παραληπτών αυτών. Ωστόσο, η ATIC είναι παραλήπτης του τριμηνιαίου ερωτηματολογίου που πρέπει να συμπληρωθεί και των στατιστικών, αντίθετα με ό,τι συμβαίνει σε άλλες περιπτώσεις (Γερμανία, Ιταλία και Κάτω Χώρες) κατά τις οποίες, όταν η εθνική οργάνωση δεν είναι μέλος, οι ίδιοι οι παραγωγοί — μέλη είναι παραλήπτες του προς συμπλήρωση μηνιαίου ερωτηματολογίου και των στατιστικών (έγγρ. 33126/12524-12534).

Πρέπει επίσης να προστεθεί ότι, όταν οι ενώσεις είναι μέλη της ECEC, διατηρούν την ιδιότητα του μέλους έστω και εάν οι εκπρόσωποι στην ECEC είναι τις περισσότερες φορές διευθυντικά στελέχη του εμπορικού κλάδου τσιμεντοβιομηχανιών που ορίζονται σε εθνικό επίπεδο από τις ενώσεις και/ή τις ίδιες τις εταιρείες (βλέπε έγγραφο 33126/18201-18204).

([161]) Στο πρωτότυπο:
«Le Président donne lecture d'une lettre adressée par M. Meric concernant la non-participation des Ciments Français aux réunions du ECEC. M. Clemente prend note mais rappelle que ce sont les pays qui sont membres du ECEC et qui constituent à leur gré leur représentation au niveau des syndicats ou des sociétés.»

32. **Σχέσεις ECEC-EPC**

(1) Η ιδρυτική πράξη του 1979 προέβλεπε ότι δύο μέλη της Steering Committee έπρεπε να εκλεγούν μεταξύ των μελών που είχαν δικαίωμα για δύο ή τρεις ψήφους, δηλαδή μεταξύ των μεγάλων εξαγωγέων. Η διάταξη αυτή είχε, μεταξύ άλλων, ως αποτέλεσμα να αποτελεί η Steering Committee το σύνδεσμο μεταξύ της ECEC και της EPC. Η επιστολή που προαναφέρεται στο σημείο 30, υπό 2 και η οποία εστάλη μετά τη συνεδρίαση του Παρισιού στις 23 Ιανουαρίου 1979, επιβεβαιώνει το σύνδεσμο μεταξύ των δύο επιτροπών, ιδίως όταν αναφέρει ότι: «Οι μεγαλύτεροι εξαγωγείς θα συνεχίσουν να συνεδριάζουν κατά διαστήματα και οι απόψεις τους για τα εμπορικά προβλήματα θα γνωστοποιούνται στα άλλα μέλη της European Cement Export Committee μέσω των εκπροσώπων τους στην επιτροπή αυτή». ([162]).

(2) Η γνωστοποίηση στην ECEC των απόψεων της EPC («Report from the Policy Committee») πραγματοποιήθηκε, όπως προκύπτει από τα ευρεθέντα πρακτικά, κατά τις ακόλουθες συνεδριάσεις της ECEC. Στις 14 Μαρτίου 1994 (έγγρ. 33126/14257-14262) ο κ. Balbo εκθέτει την κατάσταση των αγορών για λογαριασμό της EPC. Στις 11 Σεπτεμβρίου 1984 (έγγρ. 33126/14303-14309) ο κ. Gac αναφέρει ότι έχει ελάχιστες πληροφορίες να ανακοινώσει. Στις 21 Φεβρουαρίου 1985 (έγγρ. 33126/14266-14267) πραγματοποιήθηκε έκτακτη συνεδρίαση της ECEC για να συζητηθεί η φύση της συμφωνίας μεταξύ ελλήνων και ισπανών παραγωγών για τις ποσοστώσεις εξαγωγών εκτός Ευρώπης, συνεδρίαση κατά την οποία αποφασίσθηκε η σύσταση της Cement Marketing Association, και η σύναψη σχέσεων μεταξύ ECEC και EPC. Στις 22 Μαρτίου 1985 (έγγρ. 33126/14289-14294) ο κ. Balbo και ο κ. Rumeu παρουσίασαν, για λογαριασμό της EPC, έκθεση σχετικά με την κατάσταση των αγορών, το μέλλον της EPC μετά τη σύσταση της Cement Marketing Association και τις δραστηριότητες της EPC, και εξέφρασαν τις απόψεις τους για διακεκριμένες προσωπικότητες της EPC και της ECEC. Στις 22 Ιανουαρίου 1986 (έγγρ. 33126/12614-12616 και 12667-12674) συζητήθηκαν οι σχέσεις μεταξύ ECEC και EPC και φάνηκε ότι υπάρχει μια ορισμένη ένταση μεταξύ των δύο επιτροπών. Στις 10 Ιουνίου 1986 (έγγρ. 33126/12607-12610) ο πρόεδρος αναφέρεται στη συνομιλία που είχε με τον πρόεδρο της EPC σε μια προσπάθεια να άρει η EPC τις επιφυλάξεις της ως προς τη συνέχιση παροχής πληροφοριών στην ECEC. Η Επιτροπή έχει επίσης στη διάθεσή της την ημερήσια διάταξη δύο άλλων συνεδριάσεων: της 7ης Δεκεμβρίου 1983 (έγγρ. 33126/14184) και της 14ης Δεκεμβρίου 1984 (έγγρ. 33126/14310-14315). Για την πρώτη συνεδρίαση η Επιτροπή δεν διαθέτει πρακτικά, ενώ τα πρακτικά της δεύτερης αναφέρουν ότι το θέμα αυτό δεν αποτέλεσε το αντικείμενο σχετικής συζήτησης.

(3) Η ιδρυτική πράξη του 1986 (βλέπε σημείο 31, υπό 2) δεν προέβλεπε ειδικό ρόλο για τους μεγάλους εξαγωγείς στη Steering Committee. Ωστόσο, φαίνεται ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, συνέχισαν να παρέχονται στην ECEC πληροφορίες από την EPC, ακόμη και μετά το Σεπτέμβριο του 1986. Τα επίσημα πρακτικά της συνεδρίασης της ECEC, στις 23 Σεπτεμβρίου 1988 (έγγρ. 33126/12627-12634) αναφέρουν ότι, κατόπιν γενικής συμφωνίας μεταξύ των προέδρων της ECEC και της EPC, μπορούν να παρασχεθούν στα μέλη της ECEC πληροφορίες για τις συνεδριάσεις με τους παραγωγούς της Άπω Ανατολής (βλέπε επίσης σημείωμα της Ciments Français, (έγγρ. 33126/18218-18219). Από τα χειρόγραφα σημειώματα της Italcementi σχετικά με την ίδια συνεδρίαση (έγγρ. 33126/3418-3421) προκύπτει ότι η EPC συνέχισε να παρέχει πληροφορίες στην ECEC. Πράγματι, μολονότι τα στατιστικά στοιχεία για κάθε χώρα ήταν γενικά, η Italcementi σημειώνει στη σελίδα 3419: «EPC 25% κατά το πρώτο τρίμηνο-τάση 1988 — σύνολο EPC 10 εκατομμύρια. Hispacement, Ηρακλής, Valenciana, Τιτάνας, + 7 εκατομμύρια, Ciments Français, Lafarge, Norcem, Cementos del Mar, Hornos Ibericos, Rezola, Cementa, Blue Circle, Χαλκίς + 3 εκατομμύρια»· στη σελίδα 3421 αναφέρονται τα εξής: «Hispacement 1,1 εκατομμύρια· Ηρακλής 2,8 εκατομμύρια τόννοι· Τιτάν 1,8· Valenciana 1 εκατομμύριο — σύνολο 10 εκατομμύρια». Πρόκειται ασφαλώς για ανταλλαγή πληροφοριών στα πλαίσια της EPC. Αυτό προκύπτει όχι μόνο από τη σαφή αναφορά της EPC, αλλά και από το γεγονός ότι η Italcementi, ανήκε μεν στην ECEC, δεν ήταν όμως μέλος της EPC.

33. **Δραστηριότητες της ECEC**

α) *Στατιστικές*

(1) Σύμφωνα με τα όσα ανέφερε ο κ. Gac στην επιστολή της 30ής Μαρτίου 1990, σελ. 10, (έγγρ. 33126/16776), τα στατιστικά στοιχεία δημοσιεύονται σε σωρευτική βάση και ανά χώρα, στο τέλος κάθε τριμήνου του έτους. Επομένως, τα στοιχεία για το 2°, 3° και 4° τρίμηνο καλύπτουν όχι μόνο το υπό εξέταση τρίμηνο, αλλά και όλα τα προηγούμενα τρίμηνα («Year to date»).

Κάθε μέλος γνωστοποιεί ανά τρίμηνο για τη χώρα του τις ποσότητες που προορίζονται για εξαγωγή σε κάθε παραλήπτρια χώρα μη μέλος της Cembureau (βλέπε π.χ. έγγρ. 33126/12706).

Βάσει των στοιχείων που γνωστοποίησαν τα μέλη και των πληροφοριών για τις αγορές, ο κ. Gac δημοσιεύει τα ακόλουθα στοιχεία: έναν πίνακα που δείχνει τις τρέχουσες ποσότητες ανά χώρα και τις συνολικές ποσότητες για την προηγούμενη περίοδο, καθώς και τις ποσότητες τσιμέντου και clinker που υπολογίζεται ότι θα εξαχθούν κατά την εναπομένουσα περίοδο, και έναν πίνακα στον οποίο εμφαίνονται οι ζητηθείσες ποσότητες τσιμέντου ή clinker κατά την περίοδο που παρήλθε, και οι ποσότητες που μπορούν να ζητηθούν κατά το εναπομένον διάστημα από διάφορες χώρες εισαγωγής (έγγρ. 33126/3410-3412, 12707-12709). Στο τέλος κάθε έτους, δημοσιεύεται λεπτομερέστερος πίνακας σχετικά με τις εξαγωγές κάθε χώρας (π.χ. έγγρ. 33126/16814-16817). Κατά διαστήματα δημοσιεύονται

([162]) Στο πρωτότυπο:
«Les plus grands exportateurs continueront à se réunir de temps à autre et leurs points de vue sur les problèmes commerciaux seront partagés avec les autres membres de European Cement Export Committee à travers leurs représentants dans ce Comité.»

επίσης στοιχεία σχετικά με τις προβλέψεις εξαγωγών και τις πωλήσεις για κάθε έτος και για κάθε χώρα (έγγρ. 33126/3422-3433, 12721-12728) ([163]).

β) *Σύγκριση προσφοράς — ζήτησης και εξέταση των αγορών*

(2) Η κατάσταση των διάφορων αγορών εξαγωγών επανεξετάσθηκε σε συνεδριάσεις της Steering Committee και σε συνεδριάσεις ολομέλειας. Τα μέλη διορθώνουν, εάν χρειασθεί, τα μεταβιβασθέντα στοιχεία και ανακοινώνουν τις προβλέψεις τους όσον αφορά τις πωλήσεις του τρέχοντος έτους και τις εκτιμήσεις τους για τις πωλήσεις του επόμενου έτους. Βάσει των συλλεγόμενων στοιχείων, η συνολική προσφορά των μελών συγκρίνεται με τη ζήτηση και διαπιστώνεται κατά πόσο υπάρχει, για το τσιμέντο χύδην και σε σάκους καθώς και για το clinker, πλεονάζουσα ζήτηση ή προσφορά. Με την εξέταση της κατάστασης των σημαντικών αγορών εξαγωγών, διαπιστώνεται ποιο μέλος εξάγει στις αγορές αυτές και τι ποσότητες προβλέπεται να εξάγει, ποιο μέλος κατασκεύασε ή σκοπεύει να κατασκευάσει εγκαταστάσεις για την εκφόρτωση τσιμέντου ή clinker, και ποιες τιμές επιβάλλονται ([164]).

γ) *Τιμές των εξαγόμενων προϊόντων*

(3) Όπως αναφέρεται στο στοιχείο β), λαμβάνονται υπόψη οι τιμές στις διάφορες αγορές εξαγωγών σε συνάρτηση με τον ανταγωνισμό από τρίτους.

Κατά τη Γενική Συνέλευση της 14ης Φεβρουαρίου (εγγρ. 33126/14257-14262), προτάθηκαν οι τιμές αναφοράς τις οποίες έπρεπε να εφαρμόζουν τα μέλη για τις χώρες προορισμού των εξαγωγών. Κατά τη Γενική Συνέλευση της 11ης Σεπτεμβρίου 1984 (έγγρ. 33126/14303-14309), τα μέλη επανεξέτασαν την πρόοδο όσον αφορά το στόχο μιας κοινής τιμής αναφοράς, ανταλλάσσοντας πληροφορίες για το πραγματικό επίπεδο των τιμών στις αγορές εξαγωγών, κάθε κράτους μέλους και διαπίστωσαν ότι ο μέσος όρος των τιμών αυτών ήταν 34 $ (28-32 $) για το τσιμέντο σε σάκους, 25 $ (23-24 $) για το τσιμέντο χύδην και 20-21 $ (17-19$) για το clinker. Κατά τη Γενική Συνέλευση της 22ας Μαρτίου 1985 (έγγρ. 33126/14289-14294) διαπιστώθηκε ότι η κατάσταση της αγοράς δεν επέτρεπε να διατυπωθούν «ρεαλιστικές συστάσεις» για τις τιμές. Ωστόσο, τα μέλη συμφώνησαν να επανεξετάσουν τις τρέχουσες τιμές και, μετά από συζήτηση, διαπιστώθηκε ότι οι τιμές αυτές ήταν οι εξής: τσιμέντο σε σάκους 29/32 $, τσιμέντο χύδην 21/22 $, clinker 18 $. Κατά τη Γενική Συνέλευση της 11ης και 12ης Σεπτεμβρίου 1985 (έγγρ. 33126/6139-6142) διαπιστώθηκε ότι οι τιμές που εφήρμοζαν τα μέλη της ECEC το 1985 ήταν χαμηλότερες από τις τιμές που είχαν προταθεί για το έτος αυτό. Ο συντάκτης των πρακτικών συνάγει τα εξής συμπεράσματα: «Οι συνεδριάσεις της ECEC είναι χρήσιμες επειδή καθιστούν δυνατή την ανεπίσημη επικοινωνία μεταξύ των εκπροσώπων των εταιρειών εξαγωγής τσιμέντου. Εντούτοις, πρέπει να διαπιστωθεί ότι η πολιτική συνεννοήσεων μεταξύ των εξαγωγέων της Cembureau για την αναχαίτιση της πτώσης των τιμών λόγω της υπερβάλουσας προσφοράς, απέτυχε. Οι εταιρείες που έχουν εργοστάσια σε παράκτιες περιοχές και μπορούν να αποστείλουν φορτία χύδην (clinker και τσιμέντου), με μεγάλα πλοία και μειωμένο κόστος μεταφοράς, υπάρχει κίνδυνος να αφανίσουν με τις τιμές τους τους μικρούς και λιγότερο ευνοημένους από γεωγραφική άποψη εξαγωγείς ([165]). Στη Γενική Συνέλευση της 23ης Σεπτεμβρίου 1988, (έγγρ. 33126/12627-12634) συζητήθηκαν οι τιμές που επικρατούσαν στις αγορές και έγινε η κοινή διαπίστωση ότι οι τιμές είχαν αυξηθεί κατά 2-4 $ για το τσιμέντο σε σάκους και κατά 1-2 $ για το clinker. Μολονότι η προσφορά δεν ήταν πολύ υψηλή, αναμενόταν γενικώς μια μείωση των τιμών λόγω των εξαγωγών της Σαουδικής Αραβίας. Κατά τη συνεδρίαση της Steering Committee της 16ης δεκεμβρίου 1988 (έγγρ. 33126/12570-12575), διαπιστώθηκε ότι οι τιμές FOB σημείωσαν ελαφρά άνοδο το 1988, ενώ το 1989 οι τιμές αναμενόταν να κυμανθούν στα ίδια επίπεδα με εκείνες του Δεκεμβρίου 1988.

δ) *Κατάσταση των εισαγωγών στα κράτη μέλη*

(4) Κατά τις συνεδριάσεις της ECEC, τα μέλη εξέτασαν επίσης την κατάσταση των εισαγωγών στα κράτη μέλη, ιδίως στο πλαίσιο του ανταγωνισμού από τρίτες χώρες.

Συνεπώς, στη Γενική Συνέλευση της 22ας Μαρτίου 1985 (έγγρ. 33126/14289-14294) αναφέρθηκε ότι η Blue Circle αγοράζει 400 000 τόνους τσιμέντο χύδην από την Ανατολική Γερμανία.

Σε μεταγενέστερες γενικές συνελεύσεις (έγγρ. 33126/12617-12674), κάθε μέλος παρείχε πληροφορίες για τις εισαγωγές τσιμέντου στη χώρα του, συνήθως από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

([163]) Η Επιτροπή διαθέτει στατιστικά στοιχεία για την περίοδο 1985-1989 (έγγρ. 33126/16790-16824, 12544-12557, 12706-12708, 3410-3412), για την περίοδο 1982-83 (έγγρ. 33126/14027-14029), και για τα έτη 1983-1984-1985 (έγγρ. 33126/14245-14249, 14295-14298)· διαθέτει επίσης ένα «Πανόραμα» που περιλαμβάνει έξι πίνακες, από το 1975 έως το 1986 (έγγρ. 33126/12721-12728), και από το 1975 έως το 1988 (έγγρ. 33126/3422-3433).

([164]) Η Επιτροπή διαθέτει όλα τα πρακτικά των συνεδριάσεων από το 1986 έως το 1989 (έγγρ. 33126/12558-12674), καθώς επίσης και τα πρακτικά των συνεδριάσεων της 14.3.1984 (έγγρ. 33126/14257-14262), 11.9.84 (έγγρ. 33126/14303-14309), 14.12.1984 (έγγρ. 33126/14311-14316, 21.2.1985 (έγγρ. 33126/14300-14301), 22.3.1985 (έγγρ. 33126/14289-14294), 11.9.1985 (έγγρ. 33126/61.39-6142).

([165]) Στο πρωτότυπο:
«Les réunions du ECEC sont utiles en ce qu'elles permettent des communications informelles entre les représentants des sociétés cimentières exportatrices. Toutefois, on doit constater l'échec de la politique de concertation entre les exportateurs de Cembureau en vue d'enrayer la dégradation des prix provoquée par une offre supérieure à la demande. On peut craindre que les sociétés possédant des usines au bord de l'eau et capables d'effectuer des chargements en vrac (clinker et ciment), sur de gros navires avec un coût minimum d'approche, n'éliminent par le prix les petites exportateurs moins favorisés par la situation géographique.»

ε) *Εσωτερικές αγορές*

(5) Κατά την εξέταση της κατάστασης της αγοράς τσιμέντου, τα μέλη ελάμβαναν υπόψη τις πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση στα κράτη μέλη.

Στις 26 Μαρτίου 1987 (έγγρ. 33126/12594-12598), η Steering Committee παρατηρεί ότι η εσωτερική ζήτηση στην Ισπανία είναι μεν μεγάλη, αντισταθμίζεται όμως εν μέρει από μείωση των εξαγωγών, και ότι η ισπανική τσιμεντοβιομηχανία μείωσε την παραγωγική της ικανότητα.

Στις 10 Μαρτίου 1988 (έγγρ. 33126/12579-12581), η Steering Committee πληροφορείται ότι η Ισπανία είναι αποφασισμένη να μειώσει στο ελάχιστο τις εξαγωγές για να ανταποκριθεί στην εσωτερική ζήτηση.

Τα σημειώματα της Italcementi σχετικά με τη συνεδρίαση της Steering Committee στις 21 και 23 Σεπτεμβρίου 1988 (έγγρ. 33126/3415-3416 και 3419) περιέχουν τις ακόλουθες πληροφορίες: «Η πλωτή εξέδρα που βρισκόταν στο λιμένα της Brest ανοίχθηκε στο πέλαγος με κατεύθυνση μάλλον την Αλγερία, μετά από πιθανές συμφωνίες με τη Lafarge (η εξέδρα στην οποία αναφέρεται η Italcementi είναι κατά πάσα πιθανότητα εκείνη του Libexim που προοριζόταν για την εκφόρτωση ελληνικού τσιμέντου, σ.σ.). «Η πλωτή εξέδρα Gizan βρίσκεται πάντα στο λιμένα της Sète και είναι ευπρόσδεκτη από τους λιμενεργάτες που επιθυμούν να εκδικηθούν τη Lafarge επειδή έκλεισε ένα εργοστάσιο τσιμέντου στην περιοχή από το οποίο εξαγόταν τσιμέντο». «Η Blue Circle αγοράζει clinker από το Λίβανο (Holderbank) για το Ηνωμένο Βασίλειο· αγοράζει επίσης και στο Βέλγιο».

Τα σημειώματα της Italcementi όσον αφορά τη συνεδρίαση της Steering Committee στις 16 Δεκεμβρίου 1988 (έγγρ. 33126/3401-3402) αναφέρουν ότι το Ηνωμένο Βασίλειο θα εισάγει το 1989 2 εκατομμύρια τόνους τσιμέντο και clinker. Ο συντάκτης των σημειωμάτων παρατηρεί ότι, εάν η Italcementi «είχε σχετική άδεια» ως εμπορική εταιρεία, θα μπορούσε να διοχετεύει στην αγορά ποσότητες π.χ. γιουγκοσλαβικού τσιμέντου, με προορισμό το Ηνωμένο Βασίλειο ([166]).

Τα πρακτικά της συνεδρίασης της Steering Committee στις 13 Απριλίου 1989 (έγγρ. 33126/12566-12569) αναφέρουν ότι οι γαλλικές εξαγωγές clinker μειώθηκαν, επειδή η παραγωγική ικανότητα της χώρας αυτής έχει περιορισθεί και υπάρχει έντονη ζήτηση στις γειτονικές αγορές όπου οι τιμές είναι πιο συμφέρουσες. Αν και οι γαλλικές εξαγωγές σε χώρες εκτός της Δυτικής Ευρώπης μειώθηκαν, οι συνολικές τοπικές πωλήσεις και εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 80% κατά το πρώτο τρίμηνο του 1989.

([166]) «Nel 1989 il Regno Unito avrà bisogno di 2 milioni di tonn. di cemento e clinker d'importazione; se fossimo autorizzati ad agire come Intertrading potremmo cercare di inserirci nelle forniture, per esempio con prodotto iugoslavo».

34. **Διάλυση της ECEC**

Με επιστολές στις 8 και 18 Οκτωβρίου 1993, οι δικηγόροι της ECEC κοινοποίησαν στην Επιτροπή τα πρακτικά της συνεδρίασης της ECEC στις 19 Μαρτίου 1993, κατά τη διάρκεια της οποίας τα μέλη, αφού πληροφορήθηκαν τις παραιτήσεις των Partek Cement, Italcementi, Cementir, Unicem, της τσιμεντοβιομηχανίας «Χαλκίς» και της Τουρκικής Ένωσης, αποφάσισαν να διαλυθεί η ECEC και να μεταφερθούν τα αρχεία της στο δικηγορικό γραφείο Simmons & Simmons (solicitors). Στο διαβιβαστικό έγγραφο η Simmons & Simmons ανέφερε ότι δεν είχε λάβει ακόμη τα αρχεία της ECEC.

B) EUROPEAN EXPORT POLICY COMMITTEE (EPC)

35. **Διάρθρωση και καθήκοντα της EPC**

(1) Το 1978, οι μεγάλοι εξαγωγείς — μέλη του «London Club» αποφάσισαν, (βλέπε σημείο 30) να δημιουργήσουν το δικό τους όργανο, την European Export Policy Committee, όπου συμμετείχαν οι παραγωγοί οι οποίοι μπορούσαν να εξάγουν τουλάχιστον 500 000 τόνους ετησίως.

(2) Σύμφωνα με τις δηλώσεις του κ. Gac (έγγρ. 33126/16766-16777, σελίδα 5), η EPC συστάθηκε όταν οι εταιρείες, οι οποίες είχαν δημιουργήσει μεγάλες ικανότητες παραγωγής κατά τη δεκαετία του '60, αναγκάσθηκαν, λόγω της κρίσης που ξέσπασε στις χώρες τους το 1973, να στραφούν προς τις εξαγωγές για να διαθέσουν την παραγωγή τους, κυρίως προς τις χώρες της ΟΠΕΚ, που άρχισαν να παρουσιάζουν ενδιαφέρον και να είναι προσιτότερες μετά την επαναλειτουργία της διώρυγας του Σουέζ. Δεδομένου ότι τα προβλήματα εξαγωγών δεν ήταν τα ίδια για τις μικρές και τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι τελευταίες αποφάσισαν να δημιουργήσουν οικείες επιτροπές με στόχο την προώθηση των εξαγωγών εκτός της Ευρώπης. Αντίθετα προς την ECEC, όπου οι χώρες εκπροσωπούνται από επαγγελματικές οργανώσεις ή επιχειρήσεις, η ECEC είναι ένωση διευθυντικών στελεχών επιχειρήσεων.

(3) Σύμφωνα με τις δηλώσεις του κ. Gac, τα ιδρυτικά μέλη της ECEC ήταν τα εξής: οι γαλλικές τσιμεντοβιομηχανίες Ciments Lafarge και Ciments Français· η βρεττανική τσιμεντοβιομηχανία Blue Circle· η σκανδιναβική τσιμεντοβιομηχανία Norcem· οι ισπανικές τσιμεντοβιομηχανίες Hispacement, Valenciana (η οποία όμως στη σελίδα 39 της απάντησής της στην κοινοποίηση των αιτιάσεων υποστηρίζει ότι ήταν μέλος από το 1981), Cementos del Mar, Exponor (την οποία διαδέχθηκε το 1984 η Rezola ως κύριος μέτοχος — έγγρ. 33126/14041)· οι ελληνικές τσιμεντοβιομηχανίες Τιτάν, Ηρακλής και Χαλκίς. Στην 1η Ιουλίου 1982 προστέθηκε η Hornos Ibericos και την 1η Ιανουαρίου 1983 η Cementa. Την 1η Ιανουαρίου 1987 η Norcem και η Cementa συγχώνευσαν τις διεθνείς δραστηριότητές τους και τη θέση τους στην EPC κατέλαβε η Scancem. Η Rezola αποχώρησε στις 31 Δεκεμβρίου 1985, η Blue Circle στις 12 Οκτωβρίου 1985 και η Ciments Français στις 17 Φεβρουαρίου 1989.

Η Valenciana υποστηρίζει στην απάντηση που έδωσε στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σελίδα 41, ότι από το

1986 δεν συμμετείχε πλέον στις συνεδριάσεις της EPC, εφόσον η επωνυμία της δεν αναφέρεται μετά την ημερομηνία αυτή. Η Επιτροπή δεν μπορεί να αποδεχθεί τον ισχυρισμό αυτό, εφόσον η Valenciana εκπροσωπήθηκε, από τον κ. Manglano, στις γενικές συνελεύσεις της EPC στις 13 Μαΐου 1987, 15 Οκτωβρίου 1987 και στις 16 Φεβρουαρίου 1989 και είχε εκφράσει τη λύπη της για την απουσία της από τη συνεδρίαση της 18ης Φεβρουαρίου 1988. Επίσης, η επωνυμία «Valenciana» με το μερίδιο της στην αγορά εξαγωγών της EPC, αναφέρεται σε όλες τις στατιστικές της EPC από το 1986 έως το 1989 (έγγρ. 33126/12967-12970, 12987-12998, 13004-13011, 12915-12966, 12808-12814).

(4) Η Επιτροπή δεν έχει στη διάθεσή της αντίγραφο του καταστατικού της EPC. Επίσης, σύμφωνα με δήλωση του κ. Gac, παρόμοιο καταστατικό δεν υπήρχε μέχρι τη διάλυσή της στις 19 Μαΐου 1989, ημερομηνία κατά την οποία δημιουργήθηκε μια άλλη ένωση με καταστατικό, η Committee for Development of International Trade (CDICT).

Αντίθετα, η Επιτροπή έχει στη διάθεσή της διάφορα έγγραφα που αναφέρονται σε ορισμένες δραστηριότητες της EPC και, ως εκ τούτου, επιτρέπουν να εντοπισθεί ένα από τα καθήκοντα που της ανέθεταν τα μέλη της.

(5) Σύμφωνα με ένα αχρονολόγητο χειρόγραφο σημείωμα της Ciments Français (έγγρ. 33126/4454) που βρέθηκε στο γραφείο του Εμπορικού Διευθυντή (έγγρ. 33126/4365), με τη δημιουργία της Policy Committee το 1978, «πρόθεση των προέδρων ήταν να ελέγχουν τους εξαγωγείς». Η ερμηνεία αυτή φαίνεται να επιβεβαιώνεται από το εσωτερικό σημείωμα της Blue Circle της 9ης Απριλίου 1981 (έγγρ. 33126/11340): «Σύμφωνα με την ιδέα που αποτέλεσε τη βάση της εν λόγω Policy Committee, οι εταιρείες-μέλη θα εκπροσωπούνται σε επίπεδο βασικών διευθυντικών στελεχών, ώστε να διευκολυνθεί, όπως ευελπιστείται, η χάραξη πολιτικών που θα σταθεροποιήσουν την αγορά, εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό καλύτερες τιμές για όλους. Εξάλλου, επικρατούσε προφανώς η αντίληψη ότι σε τόσο υψηλό επίπεδο εκπροσώπησης έπρεπε να ήταν δυνατό να ληφθούν αποφάσεις με τόσο σοβαρές συνέπειες όσο εκείνες που αποσκοπούσαν στην απορρόφηση σημαντικών ποσοτήτων από την αγορά για να διατηρηθεί η ισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης» ([167]). Το σημείωμα συνεχίζει παρατηρώντας ότι, αν και Policy Committee δεν ήταν αναποτελεσματική, δεν επέτυχε το βασικό της στόχο λόγω της δυσπιστίας που επικρατούσε μεταξύ των ελλήνων και των ισπανών παραγωγών, και εξαιτίας της προσφοράς, από τους έλληνες και ισπανούς παραγωγούς, μεγάλων ποσοτήτων τσιμέντου που είχαν ως αποτέλεσμα τη συμπίεση των τιμών.

(6) Η Ciments Français, στο εσωτερικό σημείωμα της 7ης Μαρτίου 1989 (έγγρ. 33126/4466-4467) αναφέρει τη White Cement Committee σε σχέση με την EPC: «Πρόκειται για ανεπίσημο όργανο που είναι για το λευκό τσιμέντο ό,τι η Policy (Export Policy Committee σ.σ.) είναι για το κοινό τσιμέντο ([168]). Το αχρονολόγητο χειρόγραφο σημείωμα της Ciments Français (έγγρ. 33126/4454) αναφέρει σχετικά με τη White Cement Committee τα εξής: «Πρόκειται για ένωση: στόχος: η προστασία των εσωτερικών αγορών — κανόνας: καθένας σέβεται τις εσωτερικές αγορές και εξάγει την πλεονάζουσα παραγωγή του με τη σύμφωνη γνώμη όλων» ([169]).

Τέσσερεις παραλήπτες της κοινοποίησης των αιτιάσεων αναφέρονται στο σημείωμα της 1ης Μαρτίου 1989 (Τιτάν σελ. 30, Hornos Ibericos σελ. 30, Ciments Français σελ. 27, ECMEC παράρτημα 2, σελ. 2), ενώ μόνο δύο από αυτούς, η Ciments Français και η ECMEC σχολιάζουν το περιεχόμενό του ([170]).

(7) Κατά τη συνεδρίαση της Steering Committee στις 19 Ιανουαρίου 1987 (έγγρ. 33126/13045-13049): ο πρόεδρος της EPC, ενώ διαμαρτύρεται για το μειωμένο ενδιαφέρον ορισμένων μελών όσον αφορά τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις, ανέφερε σχετικά με την EPC τα εξής: «Κατά πάσα πιθανότητα, το μεγαλύτερο όφελος που κάθε μέλος μπορεί να αποκομίσει από τη συμμετοχή του είναι η δημιουργία και ανάπτυξη προσωπικών στενών επαφών. Οι συνεδριάσεις αποτελούν θεσμοθετημένο μέσο με το οποίο οι σχέσεις αυτές μπορούν να ευδοκιμήσουν» ([171]).

([167]) Στο πρωτότυπο:
«The idea behind this Policy Committee was that member companies would be represented at Chief Executive level, thereby, it was hoped, making it possible to establish policies which would lead to a stronger market and hence better prices for all. Foremost in people's minds, of course, was the thought that at Chief Executive level it might be possible to take such weighty decisions as holding back sizeable tonnages from the market in order to keep supply in line with demand».

([168]) Στο πρωτότυπο:
«C'est un Club informel qui est au ciment blanc ce que le Policy (Export Policy Committee, n.d.r.) est au gris.»

([169]) Στο πρωτότυπο:
«C'est un club: objet: protection des marchés intérieurs — règle: chacun respecte ses marchés intérieurs et exporte ses surproductions dans un consensus général.»

([170]) Στην απάντηση που έδωσε στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σελ. 127, η Ciments Français ισχυρίζεται ότι, όταν ο κ. Dupuis συνέταξε το σημείωμα (7ης Μαρτίου 1989) δεν γνώριζε πολλά πράγματα για τις διάφορες επιτροπές, εφόσον ανέλαβε την εμπορική διεύθυνση μόλις τον Ιανουάριο του 1988. Οι ισχυρισμοί της ECMEC βαίνουν προς την ίδια κατεύθυνση και βασίζονται στη δήλωση του κ. Dupuis της 12ης Φεβρουαρίου 1992, που υπεβλήθη στα πλαίσια της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων. Ωστόσο, όσον αφορά τους ισχυρισμούς αυτούς, πρέπει να υπενθυμισθούν τα όσα συνέβησαν την εποχή εκείνη: συγκεκριμένα ο κ. Meric, ιεραρχικά ανώτερος του κ. Dupuis και παραλήπτης του σημειώματος, δεν είχε την ίδια αντίληψη, εφόσον έστειλε (βλέπε έγγρ. 33126/18217) στον πρόεδρο της ECEC την επιστολή με την οποία ο κ. Dupuis του πρότεινε ένα σχέδιο στο παράρτημα του σημειώματος αυτού, σχέδιο που βασιζόταν στην παρουσίαση του θέματος από τον κ. Dupuis στο εν λόγω σημείωμα. Σημειωτέον επίσης ότι οι εκπρόσωποι της Ciments Français στην EPC και τη White Cement Committee ήταν τα ίδια άτομα (βλέπε σημείωμα της 7ης Μαρτίου 1989), τα οποία ήταν, ως εκ τούτου, σε θέση να ενημερώσουν τον εμπορικό διευθυντή έχοντας επίγνωση του θέματος».

([171]) Στο πρωτότυπο:
«Probably the greatest advantage that individual members obtain from their membership is to establish and develop close personal contacts. The role of the meetings is to provide the formal structure around which such relationships may blossom.»

(8) Η EPC είχε πάντα μια ορισμένη διάρθρωση στα πλαίσια της οποίας τα ίδια συλλογικά όργανα — ήτοι οι «Clinker sub-Committee» και μια «bulk sub-Committee» — συνεδρίαζαν σε τακτά χρονικά διαστήματα. Υπήρχε επίσης μια «Steering Committee», η οποία συνεδρίαζε υπό την προεδρία ενός μέλους που ενεργούσε με την ιδιότητα του προέδρου της EPC, επικουρούμενου από τρεις αντιπροέδρους και ένα γραμματέα.

(9) Βάσει των εγγράφων που συνελέγησαν ([172]) και έχοντας υπόψη το γεγονός ότι τα επίσημα έγγραφα δεν αντανακλούν πάντα, όπως διαπιστώνεται κατά την παρουσίαση της παρούσας υπόθεσης, τις πραγματικές συζητήσεις στις διάφορες συνεδριάσεις, συνάγεται ότι μεταξύ των στόχων της EPC συγκαταλέγεται και η προώθηση του σεβασμού των αντίστοιχων εσωτερικών αγορών με τη συνεργασία των μελών στον τομέα των εξαγωγών.

36. **Τα ενδοευρωπαϊκά προβλήματα**

(1) Ορισμένα έγγραφα που αναφέρονται προηγουμένως και τα ακόλουθα έγγραφα που αποτελούν προϊόν των δραστηριοτήτων της EPC δείχνουν ότι η τελευταία δεν ασχολείτο μόνο με τις εξαγωγές εκτός Ευρώπης, αλλά και με το ενδοευρωπαϊκό εμπόριο.

(2) Η επιστολή με την οποία διαβιβάσθηκαν στη Blue Circle τα πρακτικά της συνεδρίασης της EPC στις 18 Νοεμβρίου 1983 (έγγρ. 33126/11364) περιέχει το εξής υστερόγραφο: «Σας αποστέλλω προς ενημέρωση της BCC μόνο, αντίγραφο του σχεδίου πρακτικών της συζήτησης για θέματα που δεν εμπίπτουν συνήθως στις αρμοδιότητες της EPC, αλλά τα οποία ενδέχεται να σας ενδιαφέρουν» ([173]). Τα πρακτικά που απεστάλησαν στη Blue Circle (έγγρ. 33126/11365-11373) περιέχουν, στη σελ. 4, τα ακόλουθα σχόλια που δεν περιλαμβάνονται στα επίσημα πρακτικά (έγγρ. 33126/14062-14068): «; Τα ακόλουθα αφορούν τις ενδοευρωπαϊκές δραστηριότητες και δεν είμαι βέβαιος εάν πρέπει να συμπεριληφθούν στα πρακτικά.

Μια νορβηγική εταιρεία μεταφορών, η PF Basoe, άρχισε να αγοράζει τσιμέντο σε σάκους από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και τις Κάτω Χώρες και να το διοχετεύει στην αγορά του Stavanger. Αντιληφθήκαμε ότι μακροπρόθεσμος στόχος της είναι να δημιουργήσει εξέδρα για την εισαγωγή τσιμέντου σε σάκους στη Νορβηγία.

Η αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου δέχεται πιέσεις από τους ισπανούς προμηθευτές. Ο κ. Manglano διαβεβαίωσε τους αντιπροσώπους ότι ούτε η Valenciana, ούτε η Cementos del Mar διεξάγουν εμπόριο με το Ηνωμένο Βασίλειο» ([174]).

(3) Στις 21 Αυγούστου 1985, ο κ. Gac κατήρτισε για τον πρόεδρο της EPC σημείωμα με τίτλο «Ανακοίνωση για τη συνεδρίαση της Steering Committee της EPC, στην Αθήνα στις 12 Σεπτεμβρίου 1985», το οποίο αφορούσε τα προς συζήτηση θέματα της συνεδρίασης αυτής (έγγρ. 33126/12804). Το εν λόγω σημείωμα αναφέρει: στο σημείο 1, την ανάγκη να εξακριβωθεί κατά πόσο ενδιαφέρει τους ισπανούς η συνέχιση της συμμετοχής τους στην EPC με τη δημιουργία της Cement Marketing Association, στο σημείο 2, την ανάγκη να διαπιστωθεί κατά πόσο η Cement Marketing Association έχει όντως συσταθεί και μπορεί να επιβιώσει μετά το 1985, στο σημείο 3, την ανάγκη να εξακριβωθεί η σοβαρότητα της διαφοράς μεταξύ Hispacement και Ηρακλή για τις προμήθειες στην Αίγυπτο και «ο σοβαρός χαρακτήρας της απειλής να διοχετευθεί ισπανικό τσιμέντο σε σάκους στην εξέδρα της Bouri στην Αγγλία» ([175]), και στο σημείο 4, την ανάγκη να συναφθούν σαφείς συμφωνίες σε περίπτωση που η Steering Committee αποφασίσει να συνεχισθεί η λειτουργία της EPC. Η Επιτροπή δεν έχει στη διάθεσή της ούτε πρακτικά ούτε σημειώματα που να αναφέρουν ποιες ήταν οι πραγματικές συζητήσεις που διεξήχθησαν κατά τη συνεδρίαση των Αθηνών στις 12 Σεπτεμβρίου 1985.

(4) Στο έγγραφο που κατήρτισε ο κ. Gac την 1η Σεπτεμβρίου 1986 με τίτλο «Η EPC μετά το 1986» («EPC Beyond 1986») προτείνονται τρεις εναλλακτικές λύσεις (έγγρ. 33126/12771-12773): «Πρώτη εναλλακτική λύση, διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης πραγμάτων»· «Δεύτερη εναλλακτική λύση, διάλυση της EPC»· «Τρίτη εναλλακτική λύση, νέα EPC». Στην πρώτη εναλλακτική λύση, το έγγραφο αναφέρει συγκεκριμένα τα εξής: «Η συνεχής μείωση του επιπέδου των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και οι προστριβές μεταξύ των ευρωπαίων λόγω της πρόθεσης της Ελλάδας να εξάγει προϊόντα στις αγορές της Δυτικής Ευρώπης, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι δεν είναι πλέον σύμφορη η συνέ-

([172]) Σύμφωνα με την επιστολή της 30ής Μαρτίου 1990 (έγγρ. 33126/16766-16777), ο κ. Gac κράτησε μόνο τα έγγραφα της EPC από την 1η Ιανουαρίου 1987 μέχρι τη διάλυσή της στις 19 Μαΐου 1989. Τα χειρόγραφα σημειώματα της τελευταίας συνεδρίασης της EPC, που πραγματοποιήθηκε στις 19 Μαΐου 1989 (έγγρ. 33126/12820-12823), αναφέρονται, μεταξύ άλλων στις ακόλουθες συζητήσεις: «Πρακτικά και στατιστικές. Gordon (Marshall, πρόεδρος της EPC, σ.σ.). Αρχεία EPC; Φάκελλοι; Νομικές συμβουλές για τα αρχεία. Καμία αναφορά στο παρελθόν». Καμία αναφορά στις συζητήσεις αυτές δεν γίνεται στα επίσημα πρακτικά (έγγρ. 33126/12824-12825). Σύμφωνα με τον κ. Gac (έγγρ. 33126/16775), πρέπει να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο να είχε ο Δρ. Gordon Marshall στην κατοχή του τα έγγραφα που αναζητήθηκαν και δεν βρέθηκαν κατά τη διενέργεια του ελέγχου. Στην απάντηση που έδωσε στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, παράρτημα 2, σελ. 4, η ECMEC-EPC προσθέτει ότι δεν υπήρχε καμία νομική υποχρέωση διατήρησης των εγγράφων την περίοδο πριν από το 1987, και ότι στις 19 Μαΐου 1989 η ECMEC δεν γνώριζε τίποτα για τον επικείμενο έλεγχο στα γραφεία της. Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί τους ισχυρισμούς αυτούς. Ωστόσο, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι η ημερομηνία της 19ης Μαΐου 1989 είναι μεταγενέστερη της ημερομηνίας των πρώτων ελέγχων της Επιτροπής (25 Απριλίου 1989).

([173]) Στο πρωτότυπο:
«PS. I also enclose a copy of the draft Minutes for BCC's information only, which includes the discussion on matters normally not within the EPC remit, which might be of interest to you».

([174]) Στο πρωτότυπο:
«?The following concerns intra-European business and I am not sure it should be included in out Minutes?
A Norwegian shipping company, PF Bassoe, have started buying bagged cement in West Germany and Holland to supply the Stavanger market. It is undrstood that it is their ultimate intention to establish a bulk importing terminal in Norway.
The UK market is under pressure from Spanish suppliers. Mr. Manglano assured delegates that neither Valenciana non Cementos del Mar are involved in any UK trade».

([175]) Στο πρωτότυπο:
« To etablish the seriousness of the threat that Spanish bulk will be supplied to the Bouri terminal in England».

χιση της λειτουργίας της EPC στο πλαίσιο της ισχύουσας συμφωνίας» ([176]).

(5) Σε ένα άλλο έγγραφο της 4ης Νοεμβρίου 1986 με τίτλο «Το μέλλον της EPC» (έγγρ. 33126/12775-12778), ο κ. Gac αναφέρει τις εντυπώσεις του για τη συνεδρίαση της EPC τον Οκτώβριο του 1986 και για ένα σχέδιο διεθνούς οργάνωσης του τομέα του τσιμέντου. Ο κ. Gac σημειώνει ότι στη συνεδρίαση της EPC παρατηρήθηκε μια ορισμένη απάθεια των συμμετεχόντων και έλλειψη πρωτοβουλιών, διερωτάται για το μέλλον της EPC, εάν αυτή συνεχίσει να λειτουργεί, και επισημαίνει το πρωταρχικό πρόβλημα που είναι κατά το γνώμη του το εξής: «Το συγκεκριμένο πρόβλημα που διστάζουμε κάπως να εξετάσουμε είναι η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στη Δυτική Ευρώπη και, όλο και περισσότερο, σε άλλα μέρη του κόσμου. Η δυσκολία έγκειται στον τρόπο με τον οποίο πρέπει να τεθεί το πρόβλημα, επειδή, αν και το πρόβλημα αυτό έχει αρχίσει να διαφαίνεται στον ορίζοντα των αγορών μας, δεν είναι αρκετά απτό για να αποτελέσει το αντικείμενο εντατικών συζητήσεων» ([177]).

(6) Στις 14 Μαΐου 1987, σε σημείωμά του προς τη Blue Circle, ο πρόεδρος της EPC κ. Marshall, ανακεφαλαίωσε, τα θέματα που συζητήθηκαν κατά τη συνεδρίαση της EPC στις 13 Μαΐου 1987 (έγγρ. 33126/11344-11345). Εάν συγκρίνει κανείς τα θέματα που θίγονται στο σημείωμα αυτό με τα επίσημα πρακτικά της συνεδρίασης (έγγρ. 33126/13004-13011), θα διαπιστώσει ότι το πρώτο («Summary»), το δεύτερο («Turkey»), και το τέταρτο σημείο («Freight») του σημειώματος του κ. Marshall αντιστοιχούν στα σημεία III («Review of statistics») και IV («Review of Market Development») των επίσημων πρακτικών. Το σημείωμα του κ. Marshall δεν αναφέρεται στα θέματα V («Dr. Marshall's meeting with Asean producers»), VI («East-Wst Meeting in Tokyo») και VII («Administration») που περιλαμβάνονται στα επίσημα πρακτικά. Αντίθετα, τα επίσημα πρακτικά δεν περιέχουν καμία αναφορά στα άλλα θέματα του σημειώματος του κ. Marshall, και συγκεκριμένα: «USA», «Bourie», «Τιτάν», «Cembureau Task Force», «Lafarge», «Norcem». Στο σημείωμα αυτό, τα σημεία «Bourie» και «Τιτάν» αφορούν συζητήσεις στην EPC για τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, συσχετίζοντας ορισμένες πτυχές των συναλλαγών αυτών με τις δραστηριότητες ορισμένων μελών της EPC στις αγορές εξαγωγών (το σημείο σχετικά με τη Cembureau Task Force εξετάσθηκε στο σημείο 24, υπό 3). Τα σημεία «Bourie» και «Τιτάν» διατυπώνονται ως εξής: «Bouri(e) — (η Bouri είναι ο μεσάζοντας που χρησιμοποιούν οι έλληνες παραγωγοί για να εξάγουν τσιμέντο στο Ηνωμένο Βασίλειο). Τα οικονομικά της προβλήματα φαίνεται να επιδεινώνονται, εφόσον οι προμηθευτές διέκοψαν τις παραδόσεις τους στην Αλγερία επειδή, από τον Οκτώβριο του 1986, δεν είναι πλέον συμφέρουσες. Ο Τιτάν διέκοψε τις σχέσεις του με τη Bouri στο Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά προμηθεύει τώρα τη Lagan (Βόρειος Ιρλανδία) αντί των γερμανών. Ένα δεύτερο πλοίο του Ηρακλή κατευθύνεται τη στιγμή αυτή στη Bouri, στο Ηνωμένο Βασίλειο. Κυκλοφορούν όλο και περισσότερες φήμες ότι η Bouri ετοιμάζεται να στραφεί προς τη Γαλλία και την Ισπανία, και ότι και άλλοι έμποροι ενδιαφέρονται να στραφούν προς διαφορετικές αγορές, όχι όμως οπωσδήποτε προς την ελληνική αγορά. Οι γάλλοι, συγκεκριμένα, ζήτησαν πληροφορίες σχετικά με τα άτομα και τις εταιρείες που ασχολούνται με το εμπόριο στο Ηνωμένο Βασίλειο, επειδή έχουν την εντύπωση ότι αντιμετωπίζουν κατάσταση παρόμοια με εκείνη που είχε προκύψει πριν από δύο χρόνια.

Τιτάν. Είναι ικανοποιημένος από τις επαφές με τη Blue Circle και, ιδιαίτερα, με τον Philip Hawkesworth. Ο κ. Ιβάν Τρύφωνας παρατήρησε ότι, κατά τη γνώμη του, επεκράτησε τελικά σύνεση, τουλάχιστον στον Τιτάνα. Εκτίμησε τη μεταχείριση που του επεφυλάξαμε στις ΗΠΑ και κρίνει ότι οι παραδόσεις του Τιτάνα στη Βόρειο Ιρλανδία δεν είναι τόσο λεπτό θέμα όπως οι παραδόσεις στη Μεγάλη Βρετανία. Εν τω μεταξύ, η Διεύθυνση του Ηρακλή δέχεται πιέσεις όχι μόνο από την κυβέρνηση, αλλά και από τον Τύπο της «Δεξιάς»που θεωρεί όλες τις ενέργειές του ως απόδειξη ανεπαρκούς σοσιαλιστικής διαχείρισης ([178]).

(7) Μετά από σχετικές συζητήσεις στη συνεδρίαση της EPC της 20ης Οκτωβρίου 1988 (έγγρ. 33126/12791-12799 και 12971-12977), τα μέλη επανήλθαν στο πρόβλημα της αύξησης του ενδοευρωπαϊκού εμπορίου κατά τη συνεδρίαση της Steering Committee στις 15 Δεκεμβρίου 1989 (έγγρ. 33126/13019-13021): «Διεξήχθη σύντομη συζήτηση για την κατάσταση στην παγκόσμια αγορά και τις τάσεις της. Στις περισσότερες χώρες της Δυτικής Ευρώπης, η εσωτερική ζήτηση έχει αυξηθεί και, σε ορισμένες περιπτώσεις, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των εισαγωγών για να καλυφθεί η ανεπαρκής παραγωγή. Για παράδειγμα, το Ηνωμένο Βασίλειο εισήγε περισσότερο από ένα εκατομμύριο τόνους τσιμέντου

([176]) Στο πρωτότυπο:
«The continuing decline in volume of business as well as intra-Europena friction produced by the Greek intention to export into West european markets, suggest that there is no further benefit in continuing EPC under the proesent agreement».

([177]) Στο πρωτότυπο:
«The particular problem, to which we are somewhat reluctant to address ourselves is overcapacity in Western Europe, and increasingly, in other parts of the world. Our difficulties lie in formulation of the question, for while the problem looms over the horizon of our domestic markets, it is not tangible enough to become a subject of lively discussion».

([178]) Στο πρωτότυπο:
«Bourie. Their financial troubles seem to get worse with suppliers withdrawing from Algeria because they have not paid them since October 1986. Titan have withdrawn from Bourie in the UK but have taken over from the Germans in supplies to Lagan (Northern Ireland).
A second ship is on its way from Heracles to Bourie in the UK. Rumours regarding Borie looking at both France and Spain abound and other traders are interested as well but not necessarily with Greek cement. The French particularly asked for details of people and companies involved in trading in the UK as they feel they are going through a similar experience to the one we had nearly two years ago.
Titan. They were pleased with their contact with Blue Circle and particularly Philip Hawkesworth. Ivar Tryfonas commented that with bindsignt he believes that common sense is beginning to prevail, certainly in Titan. They, respect the way we have dealt with them in the US and feel that their supplying Northern Ireland is not as emotive as to the mainlad. Meanwhile the Heracles management are under pressure not only from their Government but also from the «" press who criticise everything they do as being inefficient socialist management.»

και clinker, και οι ανάγκες του το 1989 θα ανέλθουν σε 2 εκατομμύρια τόνους περίπου. Για το λόγο αυτό, ένας από τους μεγαλύτερους παραγωγούς έθεσε εκ νέου σε λειτουργία ορισμένες παλαιές καμίνους από τις οποίες αναμένει παραγωγή 300 000 τόνων. Η εγχώρια ζήτηση στην Ελλάδα αυξήθηκε το 1988 κατά 8% και θα πρέπει να παραμείνει στο ίδιο επίπεδο το 1989. Οι εσωτερικές τιμές εξακολουθούν να είναι χαμηλές.

Η τσιμεντοβιομηχανία Χαλκίς μείωσε την παραγωγική της ικανότητα κατά ένα εκατομμύριο τόνους, αλλά αυτό δεν αρκεί για να εξασφαλίσει την αποδοτική λειτουργία της εταιρείας αυτής.

Η Ισπανία δέχεται συνεχώς αυξανόμενες πιέσεις από τους εισαγωγείς. Ειδικότερα, η Καταλωνία είναι αναπτυσσόμενη αγορά, αλλά το +50% της αύξησης της ζήτησης καλύπτεται από εισαγωγές» ([179]).

(8) Τα πρακτικά που κατήρτισε η Ciments Français για τη συνεδρίαση της EPC στις 20 Οκτωβρίου 1988 αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στην πορεία των διαπραγματεύσεων μεταξύ της Lafarge και Ηρακλή και Τιτάνα για την προμήθεια τσιμέντου ή clinker. Οι συμβάσεις αυτές αναφέρθηκαν στο πλαίσιο της ETF (βλέπε σημείο 28, υπό 18 και 19), όπου διαπιστώθηκε η καταλληλότητά τους για ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

(9) Στη σελίδα 2 του παραρτήματος 2 της απάντησης που έδωσε στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, η ECMEC υποστηρίζει ότι ο κ. Marshall κατήρτισε το σημείωμα της 14ης Μαΐου 1987 για τους συναδέλφους του της ίδιας εταιρείας υπό την ιδιότητά του ως Διευθυντής της Blue Circle και όχι ως πρόεδρος, της EPC, και παραθέτει απόσπασμα γραπτής δήλωσης του κ. Marshall στις 13 Φεβρουαρίου 1992 «Επιβεβαιώνω ότι το περιεχόμενο του εγγράφου αυτού.... δεν αφορά θέματα που συζητήθηκαν σε συνεδρίαση της EPC, εκτός από τις παραγράφους με τίτλο «Summary», «Turkey» και «Freight». Το έγγραφο το κατήρτισα εγώ ο ίδιος ως ενημερωτικό σημείωμα για τους συναδέλφους μου στο Διοικητικό Συμβούλιο της Blue Circle. Δεν το κατήρτισα υπό την ιδιότητά μου ως πρόεδρος της EPC. Δεν ήταν έγγραφο της EPC. Δεν απεστάλη σε κανένα μέλος της EPC, ούτε στο Γραμματέα της. Απεστάλη *μόνο* στα άτομα που ασχολούνται με τις εσωτερικές υποθέσεις της Blue Circle ([180]).

Η Επιτροπή υπενθυμίζει τα ακόλουθα γεγονότα: ο κ. Marshall ασκούσε ταυτόχρονα καθήκοντα προέδρου της EPC και ιθύνοντος διευθυντικού στελέχους της Blue Circle (ήταν μέλος του διοικητικού συμβουλίου). Το υπό εξέταση σημείωμα έχει τον τίτλο «European Export Policy Committee — Meeting on 13th May 1987». Στο σημείωμα δεν γίνεται πουθενά διάκριση μεταξύ θεμάτων που εξετάσθηκαν στο παρασκήνιο της συνεδρίασης της EPC, ή άλλων. Όλα τα εξεταζόμενα θέματα αναφέρονται, το ένα μετά το άλλο, υπό τον ίδιο τίτλο: «European Export Policy Committee — Meeting on 13th May 1987».

(10) Ορισμένες επιχειρήσεις (βλέπε συγκεκριμένα στις απαντήσεις που έδωσαν στην κοινοποίηση των αιτιάσεων: η Blue Circle, σημεία 6.13-6.15, η Ciments Français, σ. 128-134, η Lafarge, σ. 68-70, ο Τιτάν, σ. 29-31) ισχυρίζονται ότι το γεγονός ότι στα πλαίσια συνεδριάσεων της EPC εξετάσθηκαν ορισμένες καταστάσεις εντός της Κοινότητας, δεν αποδεικνύει ότι ίσχυε μια αρχή σεβασμού των εγχώριων αγορών, ούτε μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το ενδοκοινοτικό εμπόριο αποτελούσε θέμα συζήτησης των επιτροπών, ούτε μπορεί ακόμη να αμφισβητηθεί η νομιμότητα των συζητήσεων αυτών, ιδίως όταν είχαν ως αντικείμενο το ενδοκοινοτικό εμπόριο «με ντάμπινγκ» (υπαινιγμός προφανώς για τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνταν στις ελληνικές επιχειρήσεις).

Κανείς δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει τον σκοπό της EPC, αφού υποστηριζόταν πάντα ότι η επιτροπή αυτή ήταν μια ανεπίσημη ένωση χωρίς ιδρυτική πράξη ή καταστατικό. Η Επιτροπή δεν μπορεί παρά να διαπιστώσει ότι οι επιχειρήσεις παραδέχονται, όπως αποδεικνύουν τα έγγραφα, ότι στην EPC εσυζητούντο όχι μόνο οι εξαγωγές εκτός Ευρώπης, αλλά και οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές. Η Επιτροπή αναγνωρίζει το δικαίωμα των επιχειρήσεων όχι μόνο να επισημαίνουν στις αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανόμενης και της ίδιας της Επιτροπής, εάν χρειασθεί, τις ενδεχόμενες παραβάσεις των εθνικών ή κοινοτικών διατάξεων, αλλά και το δικαίωμά τους να ενεργούν από κοινού προς το σκοπό αυτό, πράγμα που προϋποθέτει αναγκαστικά τη δυνατότητα αμοιβαίων προκαταρκτικών συζητήσεων. Αντίθετα, το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις ανησυχούσαν για τις κρατικές ενισχύσεις που εχορηγούντο σε άλλους ευρωπαίους ανταγωνιστές δεν δικαιολογεί σε καμία περίπτωση τη λήψη άλλων μεμονωμένων μέτρων εκτός από τη γνωστοποίηση του θέματος στις αρμόδιες αρχές. Η ανησυχία αυτή δεν εξηγεί το λόγο για τον οποίο,

([179]) Στο πρωτότυπο:
«General Market Conditioins. There was a brief discussion of the world market situation and its trends. In most West European countries the domestic demand was high, and in some cases led to considerable imports to meet the shortfall in local production. For example, UK imported over 1 million tonnes of cement and clinker and will require something in the order of 2 million tonnes in 1989. Subsequently one of the leading manufactuers is restarting old kilns expecting to produce 300 000 tonnes.
Greek domestic demand rose by 8% in 1988 and should stay at that level in 1989. The domestic price remains modest.
Halkis has reduced its capacity by 1 million tonnes but even that is not sufficient to ensure the viability of the company.
Spain is under increasing pressure from the importers. In particular, Catalonia is a growing market but some 50% of the increase in demand is taken up by importers.»

([180]) Στο πρωτότυπο:
«I confirm that the contents of this document (referred to in point 16, page 40 of the SO).... do not relate to matters discussed at any EPC meeting save for the paragraphs headed Summary and Turkey and Freight.
The document was prepared by me solely as a briefing paper to Board Colleagues within Blue Circle. It was not prepared by me in my capacity as chairman of EPC. It was not an EPC document. It was not livrulated to any other EPC members nor to the EPC Secretary. It was circulated only to addressees within Blue Circle.»

όπως προκύπτει από τα έγγραφα που μόλις προαναφέρθηκαν, οι επιχειρήσεις εξέλαβαν την πρόθεση επιχειρήσεων κράτους μέλους της Cembureau να εξάγουν προς ένα άλλο κράτος μέλος, ως κίνδυνο για την επιβίωση της EPC, τη στιγμή κατά την οποία η τελευταία θεωρείται ότι ασχολείται αποκλειστικά με θέματα εξαγωγών προς τρίτες χώρες.

37. **Συνεργασία μεταξύ των μελών στις αγορές εξαγωγών**

(1) Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι, όπως υπεστήριξαν ορισμένες επιχειρήσεις, οι δραστηριότητες της EPC αφορούσαν κυρίως τις αγορές εξαγωγών. Παραδέχεται επίσης ότι η συνεργασία επιχειρήσεων στις αγορές αυτές δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης παρά μόνο εφόσον η συνεργασία αυτή επηρεάζει, τουλάχιστο δυνητικά, το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών της Κοινότητας. Το ότι υπήρχε όντως τέτοια πιθανότητα προκύπτει από τις προηγούμενες παραγράφους ενώ σχετικές συνέπειες εξετάζονται στο ακόλουθο κεφάλαιο 10. Εντούτοις, αν και η συνεργασία στις αγορές τρίτων χωρών δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παράβαση αυτή καθεαυτή, είναι χρήσιμο να εκτεθεί εν συντομία, με ορισμένα παραδείγματα, το περιεχόμενο της συνεργασίας αυτής. Πράγματι, όπως υπενθύμισε η Επιτροπή στο σημείο 36, η εν λόγω συνεργασία ενδέχεται να έχει περιορίσει τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

(2) Η συνεργασία αυτή αφορούσε την κατανομή των αγορών, τον καθορισμό των τιμών, την ανταλλαγή δεδομένων και την επιδίωξη συμφωνιών με άλλους οργανισμούς εξαγωγών με έδρα την Ασία.

α) *Η κατανομή των αγορών*

(3) Κατά τη συνεδρίαση της EPC στις 1 και 2 Ιουλίου 1981 (έγγρ. 33126/11442-11451), τα μέλη ενέκριναν τους γενικούς κανόνες της συμφωνίας («Principles of Understanding») (έγγρ. 33126/11452-11455) η οποία, προς εξασφάλιση της σταθερότητας των ανά τον κόσμο αγορών, υποχρεώνει όλα τα μέλη να τηρούν κατά τις εξαγωγές τσιμέντου χύδην τις ακόλουθες αρχές:

— Τα μέλη που δηλώνουν ότι έχουν συμφέροντα σε ορισμένες αγορές («Captive market») έχουν προτεραιότητα στον εφοδιασμό των αγορών αυτών.

— Τα μέλη που δηλώνουν ότι έχουν μακροχρόνιες συμβάσεις σε ορισμένες αγορές («controlled market») έχουν προτεραιότητα στις παραδόσεις, αλλά εάν δεν είναι σε θέση να καλύψουν όλες τις ανάγκες των αγορών αυτών, πρέπει να μοιρασθούν δίκαια τις προμήθειες με τα άλλα μέλη.

— Τα μέλη που ενδιαφέρονται για προμήθειες στις ελεύθερες αγορές («free market») πρέπει να ορίσουν έναν αρμόδιο για τις διαπραγματεύσεις και την κατανομή των προμηθειών.

— Όταν ένα μέλος προτίθεται να μεταβάλει τις ποσότητες που προορίζει για εξαγωγή, οφείλει να ενημερώσει σχετικά την EPC.

— Όταν είναι απαραίτητο για την εξασφάλιση περισσότερο συμφερουσών τιμών, τα μέλη μεταβάλλουν τις προσφερόμενες ποσότητες χωρίς, ωστόσο, να επιτρέπουν σε τρίτους να διεισδύσουν στην αγορά.

— Πρέπει να επιδιώκονται ρυθμίσεις με άλλους φορείς (ECEC και άλλους) για τη δημιουργία κλίματος σταθερότητας στην αγορά.

(4) Οι κανόνες αυτοί επιβεβαιώθηκαν στην πράξη κατά τη συνεδρίαση της EPC στις 14 Σεπτεμβρίου 1983 (έγγρ. 33126/11400) και από την επιστολή του προέδρου της EPC την ίδια ημέρα (έγγρ. 11414-11415), στην οποία η Blue Circle απάντησε στις 6 Οκτωβρίου 1983 (έγγρ. 33126/11416), επισημαίνοντας ότι είχε επίσης αγοράσει ορισμένες ποσότητες από την Ανατολική Γερμανία με στόχο, μεταξύ άλλων, την απορρόφηση των ποσοτήτων αυτών από τους μεσάζοντες για την προστασία των μελών της EPC, των οποίων θα εζητείτο ως εκ τούτου η συνεργασία για τη διάθεσή τους.

β) *Καθορισμός των τιμών*

(5) Όπως αναφέρεται στο σημείο 3 στοιχεία γ) και δ) των γενικών κανόνων της συμφωνίας, οι τιμές καθορίζονται από κοινού για κάθε σημείο εκφόρτωσης, ενώ κάθε τροποποίηση αποτελεί το αντικείμενο συνεννοήσεων ([181]). Παραδείγματα αποφάσεων σχετικά με τις τιμές περιέχονται στα πρακτικά της συνεδρίασης «Bulk Sub-Committee» την 1η Ιουλίου 1981 (έγγρ. 33126/11442-11446) και στα πρακτικά των συνεδριάσεων της EPC στις 12 Νοεμβρίου 1981 (έγγρ. 33126/11432-11440), στις 10 Νοεμβρίου 1982 (έγγρ. 33126/11417-11420) και στις 14 Σεπτεμβρίου 1983 (έγγρ. 33126/11401-11407). Κατά τη συνεδρίαση της EPC στις 18 Νοεμβρίου 1983 (έγγρ. 33126/11383-11390) συμφωνήθηκε να μην αναφέρονται πλέον στα επίσημα πρακτικά οι καθορισθείσες τιμές (σύγκρινε τα προαναφερόμενα επίσημα πρακτικά της συνεδρίασης της 18ης Νοεμβρίου 1983 με τα ανεπίσημα πρακτικά της ιδίας συνεδρίασης, (έγγρ. 33126/11391-11399). Η πρακτική αυτή να μην αναφέρονται οι καθορισθείσες τιμές στα επίσημα πρακτικά επιδοκιμάσθηκε κατά τη συνεδρίαση της EPC στις 16 Φεβρουαρίου 1984 (έγγρ. 33126/11356-11363) ([182]). Τα άλλα πρακτικά που

([181]) «c) Price levels will be established and maintained for all terminals.
d) Any intended price changes will be co-ordinated through the Sub-Committee».

([182]) «It was agreed that the practice instituted with the November Minutes not quote prices should be continued. In case of doubt, members could consult the Secretriat about prices discussed at the meeting».

είναι διαθέσιμα δεν αναφέρουν πλέον τις καθορισθείσες τιμές ([183]).

γ) *Ανταλλαγή πληροφοριών*

(6) Κάθε μέλος δήλωνε τις ποσότητες που διέθετε για εξαγωγή και τις ποσότητες που είχε πράγματι εξάγει σε κάθε χώρα εισαγωγής. Τα μερίδια της αγοράς κάθε μέλους υπολογίζονταν κατά διαστήματα από την EPC, η οποία τα γνωστοποιούσε στα μέλη. Υπάρχουν διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία για όλα τα έτη ([184]).

δ) *Συμφωνίες με άλλους οργανισμούς*

(7) Προκειμένου να αποφευχθεί η αποσταθεροποίηση των αγορών, τα μέλη της EPC είχαν διαβουλευθεί με τα μέλη της ECEC (βλέπε σημείο 32) και, όπως ορίζουν οι γενικοί κανόνες της συμφωνίας υπό 3, επεδίωκαν ρυθμίσεις τόσο με αυτά όσο και με τους παραγωγούς και/ή τις οργανώσεις παραγωγών της Ασίας. Πραγματοποιήθηκαν συνεδριάσεις μεταξύ της EPC και, μερικές φορές, των εκπροσώπων της Cembureau και των εν λόγω παραγωγών της Ασίας («East/West Meeting») με στόχο τη ρύθμιση της προσφοράς τσιμέντου στην παγκόσμια αγορά (έγγρ. 33126/11291-11306, 11328-11331 και πρακτικά των συνεδριάσεων της EPC, τα πρακτικά της συνεδρίασης της Steering Committee της EPC στις 18 Μαΐου 1989 και τα πρακτικά της συνεδρίασης της CDICT στις 19 Οκτωβρίου 1989 βλέπε σημείο 35, υπό 4 αναφέρονται στις τελευταίες συνεδριάσεις).

Εξετάσθηκε επίσης και η σύσταση ενός οργανισμού ρύθμισης της αγοράς με ποσοστώσεις για τις μεγάλες χώρες εξαγωγής. Προς το σκοπό αυτό υπεβλήθη στις 3 Οκτωβρίου 1986 πρόταση σύστασης της International Cement Organisation, στην οποία έπρεπε να συμμετάσχουν 25 χώρες εξαγωγής (έγγρ. 33126/11307-11319, 11346-1348). Η πρόταση αυτή φαίνεται ότι εξετάσθηκε στην «East/West Meeting» στο Τόκυο, στις 13 Απριλίου 1987, και καταρτίσθηκε σχέδιο συμφωνίας (έγγρ. 33126/11297). Δεν είναι γνωστό κατά πόσο το σχέδιο αυτό υλοποιήθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

White Cement Committee (WCC)

38. **Φύση και καθήκοντα της WCC**

(1) Σύμφωνα με τον ορισμό που έδωσε η Ciments Français σε αχρονολόγητο χειρόγραφο σημείωμα της (έγγρ. 33126/4454) και στο εσωτερικό σημείωμα της 7ης Μαρτίου 1989 (έγγρ. 33126/4466-4467), η WCC είναι ένωση στην οποία συμμετέχουν παραγωγοί που εξάγουν λευκό τσιμέντο (βλέπε επίσης πρακτικά της συνεδρίασης της WCC στις 3 Οκτωβρίου 1985, που συνέταξε η CBR (έγγρ. 33126/9962-9966).

(2) Όπως υποστηρίζουν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις η WCC δεν είχε καταστατικό. Δεν υπήρχε ιδρυτική πράξη και δεν είναι γνωστή η ημερομηνία σύστασής της. Επειδή δεν είχε διάρθρωση, χρέη γραμματείας εκτελούσαν εκ περιτροπής τα μέλη της. Σύμφωνα με τα πρακτικά των συνεδριάσεων από τις 6/7 Μαΐου 1982 έως τις 26 Μαΐου 1988 που περιλαμβάνονται στο σχετικό φάκελο ([185]), το μόνο βέβαιο είναι ότι τα μέλη της συνεδριάζουν δύο φορές ετησίως και ότι οι δραστηριότητες της ένωσης αυτής υποστηρίζονται από μια White Cement Promotion Committee (WCPC), η οποία απαρτίζεται μόνο από μέλη της WCC (βλέπε πρακτικά των συνεδριάσεων της WCC στις 19 Ιουνίου και 30 Οκτωβρίου 1986, (έγγρ. 33126/9962-9966 και 2760-2763) και ασχολείται με την προώθηση του λευκού τσιμέντου και την ανταλλαγή πληροφοριών για τις διάφορες χρήσεις του.

(3) Κατά τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε στις 13 Φεβρουαρίου 1990, ο Εμπορικός Διευθυντής της Ciments Français δήλωσε γραπτώς τα εξής: «Οι επιτροπές της ECMEC είναι, από ό,τι γνωρίζω, όλα τα συλλογικά όργανα: ήτοι, η Export Policy Committee, η European Cement Export Committee και η White Cement Committy ([186]) (έγγρ. 33126/18138). Με επιστολή στις 3 Οκτωβρίου 1990 η ECMEC αμφισβήτησε τους ισχυρισμούς της Ciments Français (έγγρ. 33126/16766-16777). Όπως αναφέρεται στην τρίτη υποσημείωση στο σημείο 35, υπό 6, η Ciments Français υποστηρίζει στην απάντηση που έδωσε στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, ότι Εμπορικός Διευθυντής της υπέπεσε σε λάθος με τη δήλωση αυτή, όπως επίσης και κατά το προηγούμενο έτος όταν συνέταξε το σημείωμα της 7ης Μαρτίου 1989. Προς το

([183]) Είναι διαθέσιμα τα πρακτικά των ακόλουθων συνεδριάσεων της EPC: 1/2.7.81 (έγγρ. 33126/11442-11455), 12.11.81 (έγγρ. 33126/11431-11440), 13.5.82 (έγγρ. 33126/11421-11430), 10.11.82 (έγγρ. 33126/11417-11420), 17.2.83 (έγγρ. 33126/14148-14154), 5.7.83 (έγγρ. 33126/14094-14097), 14.9.83 (έγγρ. 33126/14401-14418), 18.11.83 (έγγρ. 33126/11365-11399, 14062-14085), 16.2.84 (έγγρ. 33126/11356-11363, 14035-14042), 22.11.84 (έγγρ. 33126/13845-13850)· όλα τα πρακτικά από το 1987 έως το 1989 (έγγρ. 33126/12762-12770, 12788-12799, 12805-12807, 12815, 12817-12832, 12967-13050, 18169-18172, 18179-18180, 18188-18191).

([184]) Στατιστικά στοιχεία: 1981-1982 (έγγρ. 33126/14155-14166)· 1982-1983 (έγγρ. 33126/14027-14029, 14046-14061, 14086-14092, 14098-14147, 14167-14169, 14175-14180, 14186-14229, 14237-14243)· 1983-1984 (έγγρ. 33126/14270-14284)· 1984-1985-1986 (έγγρ. 33126/12866-12870)· 1986-1987 (έγγρ. 33126/12871-12874)· 1987-1988 (έγγρ. 33126/12876-12882,12892-12896)· 1988-198912732-12734, 12808-12814, 12889-12891). Panorama: 1979-1983 (έγγρ. 33126/12864)· 1979-1986 (έγγρ. 33126/12761, 12897-12904)· 1979-1988 (έγγρ. 33126/12915-12966)· 1980-1988 (έγγρ. 33126/12883-12888).

([185]) Τα πρακτικά των συνεδριάσεων από τις 6/7 Μαΐου 1982 έως τις 26 Μαΐου 1988, καθώς και τα σημειώματα και τα στατιστικά δεδομένα σχετικά με τη WCC περιλαμβάνονται στο φάκελλο 33126, σελ. 2720-2884, 3370-3385, 4454, 4466-4467, 9859-9988, 12816-12817, 15545-15549, 18135, 18138, 18198, 19354.

([186]) Στο πρωτότυπο:
«"L'ECME Committees est, à ma connaissance, l'ensemble des regroupements, à savoir l'Export Policy Committee, l'European Cement Export Committee et le White Cement Committee.»

σκοπό αυτό, η Ciments Français συναπέστειλε ως παράρτημα 1 της απάντησης στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, την επιστολή την οποία ο Εμπορικός Διευθυντής είχε απευθύνει, στις 12 Φεβρουαρίου 1992, στους δικηγόρους της ECMEC, αναγνωρίζοντας το σφάλμα που διέπραξε στη δήλωση της 13ης Φεβρουαρίου 1990. Πρέπει εν προκειμένω να υπενθυμισθούν όσα προαναφέρονται στην τρίτη υποσημείωση του σημείου 35, υπό 6, και να προστεθεί ότι η Ciments Français εκπροσωπείτο στη EPEC και στη WCC, κατά την υπό εξέταση περίοδο, από τα ίδια άτομα, δηλαδή από τον κ. Kervenoael (συνοδευόμενο μερικές φορές από τον κ. Leboeuf ή τη δ. Deneuville) στην EPC και από τον κ. Leboeuf (συνοδευόμενο μερικές από τον κ. Kervenoale ή τη δ. Deneuville) στη WCC.

(4) Κατά τον έλεγχο που διενεργήθηκε στις 17 Ιουλίου 1990 ο Διευθυντής εξαγωγών του Τιτάνα δήλωσε εγγράφως τα εξής: «Το 1984/85, ο Τιτάν και ο Ηρακλής απευθύνθηκαν στον κ. Gac, γραμματέα της WCC, για να πληροφορηθούν με ποιο τρόπο μπορούσαν να αποκτήσουν την ιδιότητα του μέλους της WCC. Ο κ. Gac απάντησε ότι έπρεπε να υποβληθεί έγγραφη αίτηση στον πρόεδρο της WCC». Στην απάντηση που έδωσε στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, παράρτημα 2, σελ. 3 και 4, η ECMEC συμπεριέλαβε δήλωση στην οποία προέβη, κατόπιν αιτήματος των δικηγόρων της ECMEC, το Μάρτιο του 1992, ο Διευθυντής εξαγωγών του Τιτάνα, σύμφωνα με την οποία ήταν λογικό να συμπεράνει κανείς ότι ο κ. Gac, που ήταν γραμματέας της ECMEC και της EPC, έπρεπε μάλλον να είναι και γραμματέας της WCC.

(5) Σύμφωνα με σημείωμα της Italcementi της 30ής Αυγούστου 1985 (έγγρ. 33126/2802), υπενθυμίζεται ότι η WCC δεν είναι «προϊόν» της Cembureau, αν και συστάθηκε από τα μέλη της Cembureau πριν από πολλά χρόνια, τα ιδρυτικά μέλη της WCC ήταν τα εξής: Aalborg Portland (Δανία), Alsen Breitenburg και Dyckerhoff (Γερμανία), CBR (Βέλγιο), Lafarge (Γαλλία), Blue Circle (Ηνωμένο Βασίλειο), Italcementi (Ιταλία). Αργότερα έγιναν μέλη πρώτα η Ciments Français (Γαλλία) και στη συνέχεια η Valenciana (Ισπανία). Από τον Ιανουάριο του 1984 έπαυσαν να είναι μέλη η Aalborg, η Asen Bretenburg και η Blue Circle για λόγους που εκτίθενται παρακάτω.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου της 13ης Φεβρουαρίου 1990 (έγγρ. 33126/18135), η Ciments Français δήλωσε εγγράφως ότι «είχε αποχωρήσει από όλες τις επιτροπές της ECEC (Οκτώβριος 1988 και Μάρτιος 1989) και ειδικότερα από εκείνες που αναφέρονται στα σημεία 3 και 4» [187] (3. WCC, 4. EPC, σ.σ.). Οι σχετικές επιστολές της Ciments Français είναι οι εξής: επιστολή αποχώρησης από την EPC προς τον πρόεδρό της στις 17 Φεβρουαρίου 1989 (έγγρ. 33126/18216)· επιστολή αποχώρησης από όλες τις επιτροπές της ECMEC προς τον πρόεδρο της ECEC στις 10 Μαρτίου 1989 (έγγρ. 33126/18217)· επιστολή της 25ης Απριλίου 1989 προς τον κ. Gac — ECMEC, με την οποία η Ciments Français επιβεβαιώνει την παραίτησή της από όλες τις επιτροπές της ECMEC και συναποστέλλει επιταγή για την πληρωμή της συνεισφοράς της το 1989 (έγγρ. 33126/18198). Στην απάντηση που έδωσε στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, παράρτημα 2, σελ. 2 και 3, η ECMEC επιβεβαιώνει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε σφάλμα όταν υπεστήριξε ότι η Ciments Français είχε παραιτηθεί από την WCC με την επιστολή της 25ης Απριλίου 1989, εφόσον στην επιστολή αυτή δεν γίνεται καθόλου λόγος για αποχώρηση από την εν λόγω επιτροπή. Δεδομένου ότι η επιστολή της 17ης Φεβρουαρίου 1989 αφορά την αποχώρηση από την EPC και η επιστολή της 10ης Φεβρουαρίου 1989 την αποχώρηση από όλες τις επιτροπές της ECMEC, και επειδή ο κ. Gac υποστηρίζει ότι η ECMEC δεν περιλαμβάνει τη WCC, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Ciments Français δεν υπέβαλε καμία επιστολή αποχώρησης από την WCC. Στην απάντηση που έδωσε στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, σημείο 14.3.3 «Η αποχώρηση της Ciments Français», η εταιρεία αυτή ισχυρίζεται τα εξής: «Συνεπώς, το 1988, η Ciments Français έκρινε ότι λόγω των μειωμένων εξαγωγών της, η συμμετοχή της στη WCC δεν ήταν πλέον δικαιολογημένη και, για το λόγο αυτό, αποφάσισε να μην λαμβάνει πλέον μέρος στις εργασίες της» [188].

(6) Η Επιτροπή κρίνει ότι οι προαναφερόμενες δηλώσεις έχουν αρκετά κοινά σημεία που της επιτρέπουν να συνάγει το συμπέρασμα ότι η ECMEC απαρτιζόταν από τις τρεις επιτροπές εξαγωγών, δηλαδή την ECEC την EPC και τη WCC.

(7) Από τα πρακτικά των συνεδριάσεων προκύπτει ότι τα καθήκοντα και οι δραστηριότητες στην WCC ήταν τα εξής:

39. **Σεβασμός των εγχώριων αγορών των μελών**

(1) Σύμφωνα με αχρονολόγητο χειρόγραφο σημείωμα της Ciments Français (έγγρ. 33126/4454), η WCC «είναι ένωση: στόχος: η προστασία των εσωτερικών αγορών — κανόνας: καθένας σέβεται τις εσωτερικές αγορές και εξάγει την πλεονάζουσα παραγωγή του κατόπιν συμφωνίας όλων» [189].

(2) Ο εν λόγω στόχος και ο κανόνας αυτός επιβεβαιώνονται από ορισμένα πρακτικά των συνεδριάσεων της WCC. Τα πρακτικά της συνεδρίασης της 9ης Μαΐου 1985, τα οποία συνέταξε η Ciments Français (έγγρ. 33126/2793-2798) αναφέρουν στο σημείο 2 «Σχέσεις με την Aalborg BC και ABZ/Ιαπωνία», ότι είχε αποφασισθεί να μην προσκαλείται πλέον η Aalborg στις συνεδριάσεις, και ότι «Υπενθυμίζεται ότι η τήρηση των

[187] Στο πρωτότυπο:
«a démissionné de tous les comités (octobre 1988 et mars 1989) constituant ECEC et en particulier de ceux mentionnés aux 3 et 4 ci-dessus».

[188] Στο πρωτότυπο:
«En 1988, Ciments Français a donc estimé qu'eu égard à la faiblesse de ses exportations, une appartenance au WCC ne se trouvait plus être justifiée, et a donc décidé de ne plus y participer.»

[189] Στο πρωτότυπο:
«est un Club: objet: protection des marchés intérieurs — règle: chacun respecte ses marchés intérieurs et exporte ses surproductions dans un consensus général».

«home markets» είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στη WCC και τη WCPC» ([190]).

(3) Μετά τη συνεδρίαση της 3ης Οκτωβρίου 1985, ο εκπρόσωπος της CBR διατύπωσε ορισμένες παρατηρήσεις και συνεπέρανε τα εξής (έγγρ. 33126/9958-9961):

«5. Γενικά συμπεράσματα

5.1. Η WCC, υπό τη σημερινή της μορφή, δεν συμβάλει «πλέον» στη διατήρηση των εσόδων από τις πωλήσεις.

5.2. Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, πρέπει να συμμετέχουν στη WCC δύο εξαγωγείς όπως η Asland και η Aalborg. Όλα τα σημερινά μέλη αντιτίθενται στην επανένταξη της Aalborg, επειδή η σημερινή Διεύθυνση της Dansk (Aalborg) δεν έχει πλέον την εμπιστοσύνη τους.

5.3. Τα σημερινά μέλη σέβονται ορισμένους αμοιβαίους «κανόνες του παιχνιδιού», αλλά μέχρι πότε; (π.χ. η Τυνησία).

5.4. Οι περισσότεροι παραγωγοί λευκού τσιμέντου έχουν μεγάλα έσοδα εντός των συνόρων των χωρών τους (Italcementi, Ciments Français, Dyckerhoff. Η τελευταία δέχεται ένα είδος επίθεσης από την Aalborg, μέσω της Alsen).

5.5. Ο σεβασμός της «home market» δεν μας προσιδιάζει, επειδή περιορίζει εκ των πραγμάτων τη φυσική μας αγορά στις χώρες της Μπενελούξ.

5.6. Συνεπώς, πρέπει να βασιζόμαστε στις δυνάμεις μας και να είμαστε σε θέση να παράγουμε ανταγωνιστικό λευκό τσιμέντο από άποψη ποιότητας και χαμηλότερου κόστους. Έχουμε την εντύπωση ότι είμαστε πιο ανταγωνιστικότεροι από τους περισσότερους συναδέλφους μας. Πρέπει να φθάσουμε στο επίπεδο της Aalborg» ([191]).

(4) Τα πρακτικά της συνεδρίασης της 2ας Οκτωβρίου 1986, που συνέταξε η CBR (έγγρ. 33126/9874-9875), σημείο 1, Aalborg, αναφέρονται σε συνομιλία μεταξύ εκπροσώπων της Ciments Français και της Aalborg: (Aalborg) «Δεν σας ευχαριστεί πάντα η παρουσία μας στην WCC»· (Ciments Français) «Γνωρίζετε καλά για ποιους λόγους δεν συμμετέχετε πλέον στη WCC. Οι εξαγωγές όλων μας έχουν μειωθεί αναλόγως. Δεν υπήρχε «συμφωνία κυρίων» για το σεβασμό της εγχώριας αγοράς» ([192]). Στα πρακτικά της Italcementi για την ίδια συνεδρίαση (έγγρ. 33126/2737-2739), αφού υπενθυμίζεται ότι η Aalborg είχε επίσης αποκλεισθεί από τη WCPC επειδή το επιθυμούσαν τα άλλα μέλη (όχι όμως η Italcementi), επιβεβαιώνεται ότι ο κ. Leboeuf επωφελήθηκε της ευκαιρίας που του προσέφερε η συνομιλία του με τον εκπρόσωπο της Aalborg, για να υπενθυμίσει το σεβασμό των εθνικών αγορών ([193]).

(5) Συγκεκριμένες περιπτώσεις αποδεικνύουν την εφαρμογή του κανόνα του σεβασμού των εγχώριων αγορών.

α) *Aalborg*

(6) Κατά τη συνεδρίαση της 13ης Σεπτεμβρίου 1983 (έγγρ. 33126/2855-2558), τα εννέα παρόντα μέλη διαπιστώνουν ότι η Aalborg έχει αυξήσει την παραγωγική της ικανότητα κατά 250 000 και ίσως κατά τα 300 000 τόνους, τη στιγμή κατά την οποία υπάρχει η εσωτερική ζήτηση ανέρχεται σε 20 000 τόνων και ότι, αντίθετα προς τις δεσμεύσεις που ανέλαβε κατά τη συνεδρίαση της Cembureau στις 31 Μαΐου 1983, μείωσε τις τιμές υποχρεώνοντας την Valenciana να ακολουθήσει το παράδειγμά της. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Valenciana ανακοινώνει ότι δεν είναι πλέον διατεθειμένη να συμμετέχει στις συνεδριάσεις της WCC.

(7) Τον Ιανουάριο του 1984 (έγγρ. 33126/2850-2852), η Italcementi, η Dyckerhoff, η Lafarge, η Ciments Français και η CBR συνεδρίασαν στα πλαίσια μιας ολιγομελούς επιτροπής και, αφού διαπίστωσαν ότι η συνεργασία με την Aalborg δεν ήταν πλέον δυνατή, απεφάσισαν να διαλύσουν την πρώην WCC και να δημιουργήσουν μια νέα. Η Valenciana, που δεν συμμετείχε στη συνεδρίαση αυτή, έλαβε στις 10 Ιανουαρίου 1984 τέλεξ (έγγρ. 33126/2853) με το οποίο οι πέντε συμμετέχοντες στη συνεδρίαση της ανακοίνωσαν ότι επιθυμούσαν να γνωρίζουν κατά πόσο η απουσία της σήμαινε αποχώρηση από τη WCC. Με τέλεξ στις 17 Ιανουαρίου 1984 (έγγρ. 33126/2854), η Valenciana επιβεβαιώνει την πρόθεσή της να συνεχίσει τη συμμετοχή της από κοινού με τις πέντε προαναφερόμενες επιχειρήσεις.

(8) Στις 13 Μαρτίου 1984 η νέα WCC, συγκροτούμενη από την Italcementi, την Dyckerhoff, τη Lafarge, τη Ciments Français, τη CBR και τη Valenciana, επιβεβαίωσε την απόφαση για προσωρινό αποκλεισμό της Aalborg (έγγρ.

([190]) Στο πρωτότυπο:
«Ils rappellent que le respect des 'home markets' est la condition sine qua non aux participations au WCC ou au WCPC».

([191]) Στο πρωτότυπο:
«5. Conclusions générales
5.1. Le WCC, dans sa forme actuelle, ne contribue pas (ou plus) à préserver les rendements des ventes.
5.2. Pour y arriver, deux exportateurs comme Asland et Aalborg devraient y siéger. Tous les membres actuels sont opposés à la réintégration d'Aalborg, car la Direction actuelle de la Dansk (Aalborg, n.d.r.) n'a plus leur confiance.
5.3. Les membres actuels respectent entre eux une certaine règle du jeu, mais jusques à quand? (exemple de la Tunisie)
5.4. La plupart des cimentiers blancs vivent confortablement à l'intérieur de leurs frontières (Italcementi, Ciments Français, Dyckerhoff. Ces derniers sont un peu attaqués par Aalborg, via Alsen).
5.5. Ce respect du home market ne nous convient pas bien, car il limite de fait notre marché naturel au Benelux.
5.6. Nous devons donc ne compter que sur nous-mêmes et être capables de produire un ciment blanc compétitif au point de vue qualité au meilleur coût. Nous avons le sentiment d'être plus compétitifs que la plupart de nos collègues. Nous devons rattraper Aalborg.»

([192]) Στο πρωτότυπο:
«Vous ne voulez toujours pas de nous au WCC»; (Ciments Français) «Vous connaissez bien pour quelles raisons vous n'êtes plus dans le WCC. Nous sommes tous touchés proportionnellement aux exportations que nous faisions. Il y avait un gentlemen's agreement (to) respect home market».

([193]) Στο πρωτότυπο:
«L'occasione è stata opportuna a M. Leboeuf per far cenno al rispetto dei mercati nazionali».

33126/2842-2444), η οποία ενημερώθηκε σχετικά με επιστολή της 19ης Μαρτίου 1984 (έγγρ. 33126/9977).

(9) Κατά τη συνεδρίαση της 21ης Μαΐου 1984 (έγγρ. 33126/2830-2832), «μετά από ανταλλαγή απόψεων αποκαλύπτεται ότι κανένα από τα λίγα μέλη της WCC δεν επιθυμεί τη συμμετοχή της Aalborg στην επιτροπή» ([194]), πράγμα που επιβεβαιώθηκε κατά τη συνεδρίαση της 2ας Οκτωβρίου 1984 (έγγρ. 33126/2815-2817). Μετά τη συνεδρίαση αυτή, ο προσωρινός, όπως φαινόταν στην αρχή, αποκλεισμός της Aalborg μετατράπηκε σε αποπομπή επειδή, σύμφωνα με πληροφορίες, η Aalborg είχε διοχετεύσει στην αγορά της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας 2 000 τόνους λευκού τσιμέντου και στις 9 Μαΐου 1985 (έγγρ. 33126/2791-2792) είχε διαθέσει 3 000 τόνους λευκού τσιμέντου στο Βέλγιο, ενώ ετοιμαζόταν να πωλήσει στην Ευρώπη λευκό τσιμέντο σε σάκους 5 kg. Υπό τις συνθήκες αυτές, τα μέλη της WCC, αφού διαπίστωσαν ότι η Aalborg δεν είχε δώσει καμία συνέχεια στην επιστολή που της είχαν απευθύνει στις 19 Μαρτίου 1984, αποφασίζουν ομόφωνα να μην καλούν πλέον την Aalborg όχι μόνο σε συνεδριάσεις της WCC αλλά ούτε και της WCPC, επειδή «ο σεβασμός των «home markets» είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στη WCC ή στη WCPC» ([195]).

(10) Η Aalborg ήλθε σε επαφή με ορισμένα μέλη της WCC, αλλά η αντίδρασή τους ήταν αρνητική (πρακτικά της συνεδρίασης της 22ας Ιανουαρίου 1986, έγγρ. 33126/9942-9945).

(11) Κατά της συνεδρίαση στις 19 και 20 Ιουνίου 1986 (έγγρ. 33126/9914-9920), και στο πλαίσιο της εξέτασης της δυσμενούς συγκυρίας για τις εξαγωγές, διεφάνη ο κίνδυνος να εξαπολύσει η Aalborg, όπως έδειχνε η συμπεριφορά της, επίθεση στις αγορές όλων των μελών, όπως «συνέβη ήδη στο Βέλγιο, την Ολλανδία και τη Βόρειο Γερμανία. Η Dyckerhoff πρότεινε να εξετασθεί το πρόβλημα από κοινού με τη CBR, αλλά προς έκπληξή μας, τα άλλα μέλη της WCC έκριναν ότι το πρόβλημα αυτό αφορούσε και αυτά τα ίδια. Τα πρόσφατα προβλήματα που δημιούργησε η διοχέτευση ελληνικού κοινού τσιμέντου στην αγορά δεν είναι ενδεχομένως άσχετα από τη συμπεριφορά αυτή. Συμφωνήθηκε λοιπόν να πραγματοποιηθεί στις Βρυξέλλες, στις 24 Ιουλίου, συνεδρίαση εργασίας της WCC με τα εξής θέματα: «Ποια αντίποινα μπορούν να εφαρμοσθούν για να αντιμετωπισθεί ενδεχόμενη επίθεση της Aalborg στις εγχώριες αγορές μας;» Οι δράσεις μπορούν να καλύπτουν και το κοινό τσιμέντο. Τα περισσότερα από τα παρόντα μέλη δεν επιθυμούν να συμμετάσχει η Valenciana (δικαιολογημένη απούσα) ([196]), στη συνεδρίαση αυτή.

(12) Στις 24 Ιουλίου 1986 (έγγρ. 33126/2751-2755 και 9876-9883), τα πέντε παρόντα μέλη, καθότι η Valenciana δεν είχε προσκληθεί, εξέτασαν μια σειρά αντιποίνων και ασχολήθηκαν, μεταξύ άλλων, με τα ακόλουθα προβλήματα:

— Είναι η απειλή της Aalborg πραγματική; Ναι, απαντά η Dyckerhoff και «επισημαίνει ότι έχει χάσει δύο πελάτες (4 000 τόνους) οι οποίοι μετά από «επίσκεψη» της Aalborg υπέκυψαν στα επιχειρήματα των Δανών (τιμή, τσιμέντο ASTM τύπου V). Εν συνεχεία, ένας εκπρόσωπος της Dyckerhoff, σ.σ.) επισκέφθηκε τον κ. Ole Stevens Larsen και τον απείλησε με αντίποινα στη δανική αγορά λευκού τσιμέντου. Η Dyckerhoff κρίνει ότι είναι η μόνη γλώσσα την οποία καταλαβαίνουν οι Δανοί» ([197]).

— Έχει η WCC το δικαίωμα να ομιλεί περί κοινού τσιμέντου; Ναι, απαντά η Lafarge: «Δεν πρέπει να αποκρύπτεται η αλήθεια. Δύσκολα μπορεί κανείς να κάνει λόγο για λευκό τσιμέντο και να παραβλέπει το κοινό τσιμέντο. Εάν η CBR ή η Dyckerhoff δεχθούν επίθεση από την Aalborg, υπάρχει κίνδυνος, σε μια προσπάθεια προάσπισης των συμφερόντων τους, να μειώσουν με τη σειρά τους τις τιμές στις γειτονικές αγορές και να ζημιωθούν όλοι. Η Aalborg είναι λοιπόν εχθρός. Επειδή ο κ. Leboeuf δεν είναι εξουσιοδοτημένος να ομιλεί περί κοινού τσιμέντου, δεν θα εξετασθεί σήμερα το θέμα αυτό, αλλά κάθε μέλος θα συμβουλευθεί τη διοίκηση της εταιρείας του για να πληροφορηθεί κατά πόσο η λύση των αντιποίνων για το κοινό τσιμέντο μπορεί να σχεδιασθεί και να μελετηθεί, αν όχι να εφαρμοσθεί.» ([198])

([194]) Στο πρωτότυπο:
«un tour de table révèle que personne parmi les membres du WCC restreint ne désire reprendre Aalborg dans le comité»

([195]) Στο πρωτότυπο:
«ils rappellent que le respect des 'home markets' est la condition sine qua non aux participations au WCC ou au WCPC».

([196]) Στο πρωτότυπο:
«c'est déjà le cas en Belgique, en Hollande et dans le Nord de l'Allemagne. Dyckerhoff a suggéré d'examiner ce problème avec CBR, mais à notre grande surprise, les autres membres du WCC ont considéré que ce problème les concernait également. Les problèmes récents posés par le ciment grec sur le marché du gris ne sont sans doute pas étrangers à cette attitude; Il est donc convenu d'organiser à Bruxelles le 24 juillet une séance de travail WCC avec pour thème: 'Quels sont les moyens de rétorsion à mettre en oeuvre pour contrer une éventuelle attaque de Aalborg sur nos marchés intérieurs?' Les actions peuvent couvrir le ciment gris également. La majorité des membres présents ne souhaitent pas que la Valenciana (absente excusée, n.d.r.) soit comprise».

([197]) Στο πρωτότυπο:
«signale avoir perdu deux clients (potentiel de 4 000 T) 'visités' par Aalborg et qui ont succombé face aux arguments des Danois (prix, ciment ASTM type V). Suite à cela, ils (Dyckerhoff, n.d.r.) ont rendu visite à Ole Stevens Larsen et l'ont menacé de représailles en ciment gris sur le marché danois. Dyckerhoff estime que c'est le seul langage que les Danois comprennent».

([198]) Στο πρωτότυπο:
«Il ne faut pas se voiler la face. On peut difficilement évoquer le blanc sans se soucier du gris. Si CBR ou Dyckerhoff sont attaqués par Aalborg, ils risquent de se défendre en cassant à leur tour les prix sur les marchés voisins et tout le monde sera affecté. Aalborg est bien l'ennemi.
M. Leboeuf n'étant pas mandaté pour parler de ciment gris, on ne parlera pas de ce sujet aujourd'hui, mais chaque membre reconsultera sa direction pour savoir si un scénario basé sur une riposte en gris peut être échafaudé et étudié, sinon appliqué.»

(13) Κατά τη συνεδρίαση της 2ας Οκτωβρίου 1986 (έγγρ. 33126/9874-9875 και 2737-2739), τα πέντε μέλη, καθότι η Valenciana δεν εκπροσωπείτο, απεφάσισαν να αντιδράσουν μεμονωμένα και όχι από κοινού στις επιθέσεις της Aalborg («réaction de chacun dans sa maison») και να απορρίψουν ακόμη και το αίτημα της Aalborg να συμμετέχει στη WCPC επειδή, όπως η Ciments Français υπενθύμισε στην Aalborg, πρέπει να τηρηθεί η «gentlement's agreement (to) respect home market».

β) *Blue Circle και Alsen Breitenburg*

(14) Στην αρχή ανεστάλη και εν συνεχεία αφαιρέθηκε από τη Blue Circle και την Alsen Breitenburg η ιδιότητα του μέλους της WCC και της WCPC, επειδή η Alsen Breitenburg σταμάτησε την παραγωγή λευκού τσιμέντου και η Blue Circle δεν παράγει πλέον για εξαγωγή, καθώς επίσης και επειδή και οι δύο αυτές επιχειρήσεις αγοράζουν προϊόντα της Aalborg και τα διοχετεύουν σε αλλοδαπούς πελάτες τους ([199]) (βλέπε πρακτικά των συνεδριάσεων στις 13 Σεπτεμβρίου 1983, Ιανουάριος 1984, 21 Μαΐου 1984 και επιστολές της 19ης Μαρτίου 1984, έγγρ. 33126/2855-2858, 2850-2852, 2830-2832, 9975-9976).

(15) Η αίτηση της Blue Circle, της 5ης Ιουλίου 1985, να γίνει εκ νέου δεκτή στο «Club» απορρίφθηκε (έγγρ. 33126/2785, 2781-2784). Στις 19 Ιουνίου 1986, η αίτηση της Blue Circle επανεξετάσθηκε και, επειδή δεν συγκέντρωσε την πλειοψηφία των ψήφων, η απόφαση ήταν αρνητική. «ΣΗΜ.: 1) Η CBR έκανε νύξη των επαφών με τη Blue Circle (θέση έναντι των εισαγωγών της Aalborg στη Σκωτία) 2) Η Ciments Français κρίνει ότι η Aalborg προμηθεύει ή προμήθευσε λευκό clinker στη Blue Circle» ([200]) (έγγρ. 33126/9914-9920).

Η ίδια τύχη επιφυλάχθηκε και στην αίτηση της Blue Circle της 11ης Νοεμβρίου 1986 (έγγρ. 33126/2735), στην οποία δόθηκε απάντηση με επιστολή της 19ης Ιανουαρίου 1987 (έγγρ. 33126/9907-9908), σύμφωνα με την οποία η κατάσταση παραμένει αμετάβλητη λόγω των περιορισμένων εξαγωγών της Blue Circle.

γ) *Blue Circle-Lafarge*

(16) Στα πρακτικά της συνεδρίασης της WCC, της 2ας Οκτωβρίου 1984, (σελ. 2), τα οποία συνέταξε η Italcementi (έγγρ. 33126/2815-2817), μεταξύ των πληροφοριών που συνετάγησαν αναφέρεται και η εξής: ο κ. Wggins, πρώην Γραμματέας της WCC ζήτησε από τον κ. Balbo της Lafarge προμήθειες λευκού τσιμέντου για το Ηνωμένο Βασίλειο. Ο κ. Balbo απάντησε ότι θα μπορούσε να λάβει υπόψη το αίτημα αυτό μόνο μετά από προηγούμενες συμφωνίες με τη Blue Circle» ([201]).

δ) *Italcementi-Dyckerhoff*

(17) Στις 23 Δεκεμβρίου 1987, ο εκπρόσωπος της Italcementi στην WCC κατήρτισε, για τον Εμπορικό Διευθυντή της εταιρείας αυτής, σημείωμα με τίτλο «Παρατηρήσεις σχετικά με την αγορά λευκού τσιμέντου» (έγγρ. 33126/3370-3375). Το σημείωμα αυτό αναλύει, στις σελ. 5 και 6, τις μελλοντικές προοπτικές κάθε αγοράς και, όσον αφορά τη γερμανική αγορά, αναφέρει: «Στη Γερμανία, όπου είμαστε υποχρεωμένοι να μην ενοχλούμε απευθείας την Dyckerhoff η Sebino (άλλος μικρός ιταλός παραγωγός λευκού τσιμέντου σ.σ.) θα μπορούσε να διοχετεύσει, με την υποστήριξή μας, ένα μέρος της παραγωγής της έναντι ποσοτικών αντισταθμίσεων για λογαριασμό μας στην Αυστρία και την Ελβετία» ([202]).

40. Η συνεργασία μεταξύ των μελών

(1) Από τα πρακτικά των συνεδριάσεων προκύπτει ότι η συνεργασία στην WCC καλύπτει όλους τους τομείς.

α) *Παραγωγικές ικανότητες και παραγωγή*

(2) Τα μέλη της WCC αναλύουν, κατά διαστήματα, (έγγρ. 33126/2855, 2843, 2833-2836, 2798, 2779, 3376), για κάθε παραγωγό — μέλος και κάθε χώρα, τις υφιστάμενες και μελλοντικές ικανότητες παραγωγής, καθώς και την παραγωγή που έχει πραγματοποιηθεί. Τα στοιχεία αυτά συγκρίνονται με τις δυνατότητες απορρόφησης των αντίστοιχων εθνικών αγορών και, κατά περίπτωση, με τις δυνατότητες εξαγωγής.

Οταν ένα μέλος προβλέπει να αυξήσει την παραγωγική του ικανότητα, ενημερώνει αμέσως σχετικά τα άλλα μέλη. Συνεπώς, η Aalborg ενημέρωσε τη WCC για την αύξηση της παραγωγικής της ικανότητας από 100 000 σε 250 000 και, ίσως σε 300 000 τόνους ετησίως (πρακτικά της συνεδρίασης της 13ης Σεπτεμβρίου 1983, έγγρ. 33126/2855). Στα πλαίσια αυτά, η Ciments Français ενημέρωσε τα άλλα μέλη ότι «θα αυξήσει την παραγωγική της ικανότητα κατά 20 000 τόνους ετησίως με βελτίωση της υφιστάμενης καμίνου. Η αύξηση της παραγωγής προορίζεται κυρίως για την κάλυψη της αύξησης της κατανάλωσης λευκού τσιμέντου στη Γαλ-

([199]) «Conseguentemente, diventa anche improponibile la collaborazione con l'inglese Blue Circle, che sembra aver ripreso la produzione di clinker per cemento blanco ma solo per il mercato interno, e la Alsen Breitenburg, che ha cessato la produzione di clinker sino a tempo indeterminato, dato che queste due società si avvarrebbero del prodotto della Aalborg per forniture a loro clienti esteri» Σημείωμα της Italcementi της 27.1.1984 (έγγρ. 33126/2850-2852).

([200]) Στο πρωτότυπο:
«NB: 1) CBR a fait allusion à ses contacts avec Blue Circle (position vis-à-vis des importations de Aalborg en Ecosse). 2) Ciments Français pense que Aalborg fournit ou a fourni du clinker blanc à Blue Circle.»

([201]) Στο πρωτότυπο:
«Mr. Wiggins, ex-segretario del WCC, interpellato M. Balbo della Lafarge per forniture di cemento blanco in Inghilterra. M. Balbo ha risposto che avrebbe potuto prendere in considerazione la richiesta solo previ accordi con la Blue Circle».

([202]) Στο πρωτότυπο:
«- in Germania dove siamo impegnati a non disturbare direttamente la Dyckerhoff, ma dove la Sebino potrebbe collocare con il nostro appoggio, parte della propria produzione, con compensi quantitativi a noi sia in Austria che in Svizera».

λία» ([203]) (πρακτικά της συνεδρίασης της 17ης Φεβρουαρίου 1987, (έγγρ. 33126/9990)).

β) *Πωλήσεις στις εθνικές αγορές*

(3) Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων, τα μέλη της WCC ανταλλάσσουν στοιχεία όσον αφορά τις ποσότητες ή-/και τα ποσοστά των πωλήσεων στις αντίστοιχες εθνικές αγορές για την περίοδο πριν από την συνεδρίαση, καθώς και προβλέψεις για τις πωλήσεις κατά την περίοδο που ακολουθεί (έγγρ. 33126/2882, 2859, 2863, 2851, 9943-9944, 2771, 2756, 2769, 9874, 2739, 9837, 3370, 2726).

γ) *Πωλήσεις προϊόντων για εξαγωγή*

(4) Σε κάθε συνεδρίαση, τα μέλη της WCC ανταλλάσσουν ποσοτικά στοιχεία σχετικά με τις εξαγωγές τους σε κάθε τρίτη χώρα και τις προβλέψεις τους όσον αφορά τις πωλήσεις. Κοινοποιούν επίσης τις αντίστοιχες συμβάσεις που υπέγραψαν στις χώρες εισαγωγής και τις ποσότητες που διαθέτει κάθε παραγωγός για εξαγωγή (βλέπε όλα τα πρακτικά και τα παραρτήματά τους).

δ) *Τιμές εξαγωγών*

(5) Οι τιμές στις διάφορες αγορές εξαγωγών συμφωνούνται ή/και συζητούνται κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων (έγγρ. 33126/2877, 2871-2875, 2842-2843, 2826-2829, 2834, 2815, 9969, 9962-9964, 2764-2767).

Υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες οι συμφωνηθείσες τιμές δεν τηρήθηκαν και προέκυψαν προστριβές μεταξύ των μελών: «3. *Ειδική περίπτωση της Τυνησίας* (προσφορά 50 000 τόνων). Ο κ. Bouzol της Lafarge εξέφρασε την οργή του για το θέμα αυτό. Κατηγόρησε σε ήπιο τόνο την CBR ότι προσέφερε τιμές ελαφρώς χαμηλότερες των «συμπεφωνημένων», αλλά κατηγόρησε με δριμύτητα τη Valenciana ότι «καταπόντισε» τις τιμές. Η Valenciana ισχυρίζεται ότι προσέφερε κανονική τιμή FOB σε ένα μεσάζοντα. Η Valenciana υποστηρίζει ότι δεν εγνώριζε με ποιο τρόπο ο εν λόγω μεσάζοντας εκτίμησε το κόστος μεταφοράς και διαπραγματεύθηκε τους όρους του αντιπραγματισμού. Η Lafarge αποδέχθηκε την αρχή της αποζημίωσης. Η CBR παρατηρεί ότι το αποτέλεσμα είναι το ίδιο και ότι πρόκειται για επικίνδυνη πρακτική. Στην ουσία, η Lafarge επιτίθεται κατά της Valenciana για να αμυνθεί καλύτερα.

Σχόλια. Έχω την εντύπωση ότι η πρακτική αυτή (= αποζημίωση) θα μπορούσε να γενικευθεί. Με τον τρόπο αυτό θα χορηγούνται εμμέσως εκπτώσεις στις τιμές. Η Lafarge δεν εφήρμοσε τους «όρους του παιχνιδιού» με ειλικρίνεια. Ισχυρίζεται ότι αναγκάσθηκε να το πράξει λόγω των παραδοσιακών σχέσεων της με την Τυνησία» ([204]). (Σχόλιο της CBR μετά τη συνεδρίαση της WCC στις 3 Οκτωβρίου 1985, έγγρ. 33126/9958-9961).

ε) *Τιμές στις εθνικές αγορές*

(6) Τα μέλη ανταλλάσσουν κατά διαστήματα τις αντίστοιχες τιμές τους σε κάθε εθνική αγορά τόσο για το λευκό όσο και για το κοινό τσιμέντο (έγγρ. 33126/2884, 2877-2879, 2859, 2862, 2842, 2849, 2833, 2837, 2815, 2825, 2791, 2797, 2800, 2768, 3377, 2725, 2721).

Οι ανταλλαγές αυτές πληροφοριών για τις τιμές στις αντίστοιχες αγορές μπορούσαν επίσης να αφορούν και μεταβολές των τιμών που δεν είχαν ακόμη αρχίσει να ισχύουν. Συνεπώς, κατά τη συνεδρίαση της 19ης Μαΐου 1983 (έγγρ. 33126/2862), οι εκπρόσωποι των γαλλικών εταιρειών ανακοίνωσαν τις τιμές που θα ίσχυαν από την 1η Ιουνίου 1983, και στη συνεδρίαση της 9ης Μαΐου 1985 (έγγρ. 33126/2797), οι εκπρόσωποι των γαλλικών, βελγικών και ιταλικών εταιρειών ανακοίνωσαν τις τιμές που θα ίσχυαν από 1η Ιουνίου 1985.

41. Τύχη της WCC

Τα πρακτικά της συνεδρίασης της 26ης Μαΐου 1988 (έγγρ. 33126/9885-9887) προέβλεπαν το ακόλουθο χρονοδιάγραμμα επόμενων συνεδριάσεων:

« — Δουβλίνο: 22 Σεπτεμβρίου 1988, το πρωί.

— Ιταλία: Σικελία ή Πορτοφίνο, 25 Μαΐου 1989 (Italcementi)».

Η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να επιβεβαιώσει κατά πόσο οι συνεδριάσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν ή κατά πόσο διεξήχθησαν στη συνέχεια και άλλες συνεδριάσεις. Ορισμένες επιχειρήσεις ισχυρίσθηκαν πολύ αόριστα ότι η WCC δεν συνεδρίασε έκτοτε (χωρίς να αναφέρουν την ημερομηνία για τη λέξη «έκτοτε»). Δεν υποβλήθηκαν πρακτικά για τη διάλυσή της, ούτε κατά τους ελέγχους, ούτε μεταγενέστερα.

([203]) Στο πρωτότυπο:
«elle augmentera sa capacité de production de 20 000 T/an par l'aménagement du four existant. Cette augmentation de production est principalement destinée à faire face à l'augmentation de la consommation de ciment blanc en France».

([204]) Στο πρωτότυπο:
«3. *Cas particulier de la Tunisie* (offre de 50 000 tonnes). M. Bouzol de Lafarge a fait un éclat à ce sujet. Il a modérément reproché à CBR d'avoir légèrement coté en dessous du prix 'convenu' mais violemment à Valenciana d'avoir 'dégringolé' les prix. Valenciana prétend avoir coté FOB à un intermédiaire, à un prix normal. Valenciana prétend ne pas savoir comment cet intermédiaire a évalué les coûts de transport et négocié les conditions de troc. Lafarge a effectivement accepté le principe de la compensation. CBR fait remarquer que ceci revient au même et que c'est une pratique dangereuse. En fait, Lafarge attaque Valenciana pour mieux se défendre.
Commentaires. j'ai le sentiment que ce type de pratique (= la compensation) pourrait se généraliser. De cette façon, des ristournes sur les prix sont accordées de façon détournée. Lafarge n'a pas joué le jeu franchement. Elle prétend y avoir été forcée de par ses relations traditionnelles avec la Tunisie.»

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

ΤΜΗΜΑ Ι

ΑΡΘΡΟ 85 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

42. Το άρθρο 85, παράγραφος 1, της συνθήκης απαγορεύει ως ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά όλες τις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες τις αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς και κυρίως εκείνες οι οποίες συνίστανται στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής, τον περιορισμό ή τον έλεγχο της παραγωγής, της διάθεσης, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων και στην κατανομή των αγορών και των πηγών εφοδιασμού.

43. Οι υπό εξέταση συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές εμπίπτουν στην απαγόρευση του άρθρου 85 παράγραφος 1, και οι εν λόγω επιχειρήσεις αποτελούν επιχειρήσεις υπό την έννοια του άρθρου αυτού.

44. **Εφαρμογή του άρθρου 85 στις ενώσεις επιχειρήσεων**

(1) Το πρόβλημα αυτό παρουσιάζεται πολλές φορές στην έκθεση του παρόντος τμήματος· κατά συνέπεια, είναι σκόπιμο να καθοριστούν, συνοπτικά, οι βασικότερες αρχές που ισχύουν για τις περιπτώσεις συμμετοχής ενώσεων σε επιλήψιμες συμπεριφορές δυνάμει του άρθρου 85.

(2) Η Cembureau ισχυρίζεται ότι το άρθρο 85 δεν μπορεί να εφαρμοσθεί στην περίπτωσή της, δεδομένου ότι αυτή δεν ασκεί καμία εμπορική δραστηριότητα. Επιπλέον, τα μέλη της, πλην ορισμένων εξαιρέσεων, δεν είναι επιχειρήσεις, αλλά εθνικές επαγγελματικές ενώσεις, οι οποίες με τη σειρά τους δεν ασκούν καμία εμπορική ή παραγωγική δραστηριότητα.

Άλλες ενώσεις (βλ. υπομνήματα προς απάντηση στην κοινοποίηση των αιτιάσεων της SFIC σ. 97, της FIC σ. 44, της Oficemen σ. 73 και της Atic σ. 42, καθώς και πρακτικά της διοικητικής ακρόασης, συνεδρίαση της 3ης Μαρτίου 1993) ισχυρίζονται ότι υπό την ιδιότητά τους αυτή δεν μπορούν να αναλάβουν δεσμεύσεις με εμπορικές επιπτώσεις, δεδομένου ότι η εμπορική δραστηριότητα δεν εμπίπτει στον θεσμικό σκοπό τους. Επιπλέον, κρίνουν ότι η Επιτροπή θα μπορούσε να τους καταλογίσει ορισμένες συμπεριφορές μόνο εάν αυτή αποδείκνυε ότι η ένωση μπορούσε, βάσει του καταστατικού της ή έχοντας λάβει άδεια προς τούτο από τα μέλη της, να αναθέσει σε εκπρόσωπο της βιομηχανίας τη διεξαγωγή συζητήσεων με θέμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού και να καταλήξει σε συμπεράσματα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την εμπορική συμπεριφορά των μελών της.

Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι κανόνες του ανταγωνισμού εφαρμόζονται επίσης στις ενώσεις επιχειρήσεων. Στην υπόθεση 67/63 (Sorema/Haute Autorité) ([205]), το Δικαστήριο είχε ήδη επιβεβαιώσει ότι μια συμφωνία μεταξύ δύο ενώσεων επιχειρήσεων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 65 της συνθήκης ΕΚΑΧ, το οποίο χρησιμοποιεί τους ίδιους όρους με το άρθρο 85 της συνθήκης ΕΚ όσον αφορά τις συμφωνίες, τις αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και τις εναρμονισμένες πρακτικές. Στο πλαίσιο της συνθήκης ΕΚ, το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε πρόσφατα στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις Τ-39 και -40/92 «τραπεζικές κάρτες», (σημεία 76 και 86 του αιτιολογικού), ότι το άρθρο 85 παράγραφος 1 εφαρμόζεται στις ενώσεις επιχειρήσεων και ότι, όταν μια ένωση δεσμεύεται, αρκεί οι συμφωνίες να εκτελεσθούν από τα μέλη της. Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει επισημάνει σε πολλές αποφάσεις ότι το άρθρο 85 παράγραφος 1 εφαρμόζεται όσον αφορά τις ενώσεις επιχειρήσεων όταν η δραστηριότητα αυτών ή των συμμετεχουσών επιχειρήσεων αποσκοπεί στην επίτευξη επιλήψιμων αποτελεσμάτων κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου ([206]).

Κατά συνέπεια, δεν είναι απαραίτητο οι ενώσεις να έχουν ίδια εμπορική δραστηριότητα προκειμένου να τύχουν της εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1. Αρκεί τα επιλήψιμα αποτελέσματα να απορρέουν από τη δραστηριότητα των μελών των ενώσεων. Εξάλλου, οι τελευταίες δρουν προς το συμφέρον των μελών τους και τα εκπροσωπούν έναντι άλλων οργανισμών, δημόσιων ή ιδιωτικών. Όσα προαναφέρθηκαν σχετικά με τις εθνικές ενώσεις ισχύουν και για τη Cembureau, η οποία αποτελεί ένωση ενώσεων επιχειρήσεων και ένωση επιχειρήσεων, διότι τελικά η δραστηριότητα της Cembureau αποβαίνει προς όφελος των επιχειρήσεων τσιμέντου, οι οποίες κατά το μεγαλύτερο διάστημα δεν είναι μεν άμεσα μέλη της Cembureau για πρακτικούς λόγους που συνδέονται με τον αριθμό τους, εξακολουθούν όμως να συμμετέχουν στη Cembureau έμμεσα μέσω των εθνικών τους ενώσεων.

([205]) Συλλογή 1964, σ. 317.

([206]) Απόφαση της 23 Φεβρουαρίου 1994, στις υποθέσεις Τ-39 και -40/92, τραπεζικές κάρτες, Συλλογή 1994, σ. II-49, επίσης, απόφαση της 15ης Μαΐου 1975, στην υπόθεση 71/74 FRUBO, Συλλογή 1975, σ. 563, απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 1980, υποθέσεις 209-215 και 218/78, (Van Landewyck), Συλλογή 1980, σ. 3125· απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 1983, στις υποθέσεις 96-102, 104, 105, 108 και 110/82 (IAZ), Συλλογή 1983, σ. 3369· απόφαση της 30ης Ιανουαρίου 1985, υπόθεση 123/83, BNIC/Clair, Συλλογή 1985, σ. 391.

Η αποδοχή της θέσης της Cembureau θα σήμαινε, όπως ανέφερε ο Γενικός Εισαγγελέας Gordon Slynn στις προτάσεις του επί της υπόθεσης 123/83 (BNIC/Clair) ([207]), ότι παρέχεται στις επιχειρήσεις η δυνατότητα «να αυτοεξαιρούνται της εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού. (...). *Μολονότι μια ένωση ενώσεων επιχειρήσεων μπορεί να λάβει διαφορετική μορφή από μια ένωση επιχειρήσεων, κατ'ουσίαν μεταξύ τους δεν υφίσταται καμία διαφορά και δεν υπάρχει λόγος να αποκλεισθεί η εφαρμογή του άρθρου 85*».

(3) Ο ισχυρισμός ορισμένων ενώσεων (βλ. υπομνήματα προς απάντηση στην ανακοίνωση των αιτιάσεων της FIC σ. 44 και της SFIC σ. 63) ότι η Επιτροπή μπορεί να τους καταλογίσει επιλήψιμες συμπεριφορές μόνο όταν είναι σε θέση να αποδείξει ότι οι εν λόγω συμπεριφορές είναι σύμφωνες με το καταστατικό ή ότι, εν πάση περιπτώσει, τα καταστατικά όργανα εξουσιοδότησαν ορισμένο πρόσωπο προκειμένου να συζητήσει με άλλους τα προβλήματα του ανταγωνισμού δεν μπορεί να γίνει αποδεκτός, κατ'αρχήν επειδή ο εταιρικός σκοπός ορίζεται στο καταστατικό με τόση ασάφεια ώστε είναι αδύνατο να καθορισθούν τα όρια της δραστηριότητας της ένωσης. Κατά δεύτερον, ανεξάρτητα από όσα αναφέρει το καταστατικό, είναι γεγονός ότι οι ενώσεις εκπροσωπήθηκαν στις διάφορες συνεδριάσεις. Όρισαν ενώπιον της Cembureau τους Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής και των διαφόρων επιτροπών της Cembureau, τα δε ορισθέντα πρόσωπα δεν ήταν κατώτεροι υπάλληλοι, αλλά ανώτερα διευθυντικά στελέχη των επιχειρήσεων μελών και ενίοτε των ενώσεων.

Το επιχείρημα αυτών των ενώσεων ισοδυναμεί με άρνηση κάθε έννομης συνέπειας της αναφοράς στις ενώσεις επιχειρήσεων που γίνεται στο άρθρο 85 παράγραφος 1. Πράγματι, επεκτείνοντας την απαγόρευση του άρθρου 85 παράγραφος 1, και στις ενώσεις, οι συντάκτες της συνθήκης θέλησαν να συμπεριλάβουν τη δυνατότητα οι ενώσεις να συμμετέχουν *εν τοις πράγμασι* σε συμφωνίες ή/και σε εναρμονισμένες πρακτικές που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού. Είναι προφανές ότι παρόμοιος παράνομος σκοπός δεν θα αναγραφόταν στο καταστατικό μιας ένωσης. Εντούτοις, οι συντάκτες της συνθήκης έκριναν απαραίτητο να περιλάβουν και τις ενώσεις μεταξύ των οντοτήτων που αφορά το άρθρο 85.

Προς υποστήριξη των ισχυρισμών της, η FIC επιβεβαίωσε κατά τη διοικητική ακρόαση (βλ. πρακτικά της συνεδρίασης της 3ης Μαρτίου 1993, σ. 10) ότι στο διοικητικό συμβούλιο της ένωσης υποβλήθηκαν τα πρακτικά μόνο μιας από τις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, ήτοι τα πρακτικά της συνεδρίασης της 7ης Νοεμβρίου 1984. Επρόκειτο για σημείωμα του κ. Van Hove, Προέδρου της FIC, προς τα μέλη των διοικητικού συμβουλίου της εν λόγω ένωσης, το οποίο τελειώνει με τη διαβεβαίωση ότι δεν εξετάσθηκε κανένα εσωτερικό πρόβλημα της Κοινότητας.

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το σημείωμα του κ. Van Hove, στο οποίο αναφέρεται η FIC (βλ. έγγρ. 33126/2063-2069 και 2436-2447), φέρει μεν πράγματι στο κάτω μέρος της σελίδας την ένδειξη *«δεν εξετάσθηκε ούτε αναφέρθηκε κανένα εσωτερικό πρόβλημα της Κοινότητας»*, περιέχει όμως επίσης, στο σημείο 1 του επισυναπτόμενου εγγράφου σχόλια σχετικά με την αγορά της Δυτικής Γερμανίας. Κατά συνέπεια, αναρωτιέται κανείς τι θα μπορούσε να φαντάζεται ο συντάκτης ως «εσωτερικό» πρόβλημα, δεδομένου ότι το περιεχόμενο του εγγράφου αποκλίνει σημαντικά από τα αναγραφόμενα στο εξώφυλλο. Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι το διοικητικό συμβούλιο της FIC συζήτησε σχετικά με τις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας και των λοιπών οργάνων της Cembureau τουλάχιστον μια ακόμα φορά. Πράγματι, τα πρακτικά του διοικητικού συμβουλίου της FIC αριθ. 88, της 23ης Μαρτίου 1983 (έγγρ. 33126/2035-2043) αναφέρουν: σημείο *«7 Cembureau — 7.1 Προπαρασκευαστική συνεδρίαση της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 14ης Ιανουαρίου 1983: Καταχωρημένη πληροφορία — 7.2 Γενική συνέλευση 1983 — Κέρκυρα, 30 Μαΐου/1η Ιουνίου 1983: σύνθεση της βελγικής αντιπροσωπείας (...)»· σημείο «18 Επιτροπή Συνδέσμου: αγορά του τσιμέντου: — εισαγωγές τσιμέντου από χώρες που δεν ανήκουν στην ΕΟΚ. Καταχωρημένες πληροφορίες»*. Συνάγεται λοιπόν το συμπέρασμα ότι αφενός, οι διαβεβαιώσεις της FIC διαψεύδονται από τα ίδια της τα έγγραφα και, αφετέρου, τα πρακτικά της εν λόγω ένωσης δεν αποδίδουν πάντοτε το πραγματικό περιεχόμενο των συζητήσεων που διεξάγονται στους κόλπους του διοικητικού συμβουλίου.

(4) Ορισμένες ενώσεις και επιχειρήσεις υποκίνησαν το ζήτημα της εκπροσώπησης μιας ένωσης σε ορισμένα όργανα ή επιτροπές της Cembureau ή σε ορισμένα όργανα των διαφόρων επιτροπών εξαγωγών, όπως οι Steering Committees, καθώς και το ζήτημα της απουσίας από ορισμένες συνεδριάσεις. Είναι πολύ φυσικό, όταν μια ένωση περιλαμβάνει πολλά μέλη, ορισμένα όργανα, όπως η γενική συνέλευση, να αποτελούνται από όλα τα μέλη ενώ άλλα να αποτελούνται από περιορισμένο αριθμό προσώπων που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση. Η διαφορετική αυτή σύνθεση των οργάνων δεν σημαίνει κατ'ανάγκη ότι οι αποφάσεις ή/και οι συμφωνίες που συνάπτονται στους κόλπους ενός οργάνου με περιορισμένη εκπροσώπηση δεν εφαρμόζονται όσον αφορά τα μέλη που δεν εκπροσωπούνται. Αντίθετα, αυτό που έχει σημασία είναι το γεγονός ότι τα μέλη των οργάνων αυτών ορίσθηκαν από όλα τα μέλη της ένωσης και ότι τα αποτελέσματα των συζητήσεων που διεξάγονται στους κόλπους των οργάνων αυτών θεωρείται ότι αφορούν όλες τις επιχειρήσεις. Οι αποφάσεις ή/και οι συμφωνίες αυτές εφαρμόζονται σε όλα τα μέλη της ένωσης.

Η απουσία από τις συνεδριάσεις των οργάνων μελών που έχουν δικαίωμα συμμετοχής δεν συνεπάγεται τη μη εφαρμογή των αποφάσεων ή/και των συμφωνιών που συνάπτονται στους κόλπους των εν λόγω οργάνων για ή από τα απόντα αυτά μέλη.

([207]) Συλλογή 1985, σ. 391.

Κατά γενικό κανόνα, η συμμετοχή σε μια ένωση σημαίνει την αποδοχή των κανόνων και συμπεριφορών και προϋποθέτει τη συνειδητοποίηση ότι η ένωση ή/και οργάνωση ενεργεί επίσης χάρη στην άμεση ή έμμεση συνεισφορά κάθε μέλους και στο γεγονός ότι αυτή μπορεί να υπολογίζει στη συναίνεση και στην υποστήριξή του. Εάν δεν υπάρξει έμπρακτη διαφωνία, τα ανωτέρω ισχύουν όχι μόνο για τις δραστηριότητες που προβλέπονται από το καταστατικό, αλλά και για τις *εν τοις πράγμασι* δραστηριότητες αυτής.

(5) Μια τελευταία παρατήρηση γενικού χαρακτήρα αφορά τη μομφή για ασάφεια που διατυπώθηκε κατά της ανακοίνωσης των αιτιάσεων η οποία έκανε λόγο αλλού για παραβάσεις των μελών της Cembureau, τα οποία στην πλειοψηφία τους είναι ενώσεις, και αλλού για «ευρωπαίους παραγωγούς». Η μομφή αυτή είναι αβάσιμη για δύο λόγους: κατ'αρχήν επειδή κάθε συμμέτοχος στην παράβαση ορίζεται ονομαστικά στη νομική εκτίμηση· κατά δεύτερον, επειδή, μολονότι αληθεύει ότι στην ανακοίνωση χρησιμοποιείται ενίοτε ο όρος «ευρωπαίοι παραγωγοί τσιμέντου», αυτό γίνεται με σκοπό να καταστεί σαφές ότι οι παραγωγοί αυτοί επωφελούνται πραγματικά από τις συμφωνίες και πρακτικές που περιορίζουν τον ανταγωνισμό. Εξάλλου, δεν θα μπορούσε να είναι διαφορετικά, δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, οι ενώσεις εκπροσωπούν τα συμφέροντα των μελών τους, που είναι παραγωγοί τσιμέντου, και εάν οι ενώσεις αυτές αναλαμβάνουν δεσμεύσεις, το πράττουν προς το συμφέρον των μελών τους και εξ ονόματός τους και όχι προς ίδιο συμφέρον. Πράγματι οι παραγωγοί τσιμέντου είναι οι αληθινοί ενεργοί παράγοντες οι οποίοι δρουν μέσω των επαγγελματικών τους οργανώσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Οι συμφωνίες και πρακτικές που περιγράφονται στα κεφάλαια 3 και 4 [208]

45. **Ο σεβασμός των εγχώριων αγορών**

(1) Στο πλαίσιο της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 14ης Ιανουαρίου 1983, η Cembureau και τα μέλη της συνήψαν συμφωνία για το σεβασμό των εγχώριων αγορών και τη ρύθμιση των πωλήσεων από τη μια χώρα στην άλλη, υποστηριζόμενη από άλλες συμφωνίες σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών. Η συγκεκριμένη εφαρμογή της συμφωνίας αυτής ανατέθηκε στα αμέσως ενδιαφερόμενα μέρη μέσω συνεδριάσεων και διμερών ή πολυμερών επαφών που διευκολύνθηκαν από τα όργανα της Cembureau.

Ο στόχος και το περιεχόμενο της συμφωνίας αυτής προκύπτουν από την επιστολή σύγκλησης της συνεδρίασης της 14ης Ιανουαρίου 1983 καθώς και από το σχέδιο εισαγωγικής έκθεσης του Προέδρου (βλ. σημείο 19 υπό 2 και 5).

(2) Το περιεχόμενο της συμφωνίας αυτής επικυρώθηκε από τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 19ης Μαρτίου 1984 (βλ. σημείο 19, στοιχείο β). Από τις σημειώσεις της συνεδρίασης αυτής προκύπτει ότι η Cembureau και τα μέλη της επανεξέτασαν συλλογικά τις εντάσεις που δημιουργούσαν οι διασυνοριακές ροές, ότι επεδίωξαν να μειώσουν τις συναλλαγές σε τσιμέντο μεταξύ των χωρών μελών της Cembureau και ότι ο στόχος αυτός επιτεύχθηκε. Πράγματι, τα πρακτικά αυτά επιβεβαιώνουν (βλ. σημείο 19, υπό 10) ότι *«η πίεση που οφειλόταν στο εμπόριο μεταξύ των μελών υποχώρησε σημαντικά χάρη στη βελτίωση των διμερών επαφών. Οι εξαγόμενες ποσότητες παρουσιάζουν μάλλον μείωση, εξακολουθεί όμως να υφίσταται η απειλή από τους outsiders»*.

Το περιεχόμενο της εν λόγω συμφωνίας επιβεβαιώθηκε επίσης κατά τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 7ης Νοεμβρίου 1984 (βλ. σημείο 19, στοιχείο γ) και κυρίως υπό 14), κατά την οποία η Cembureau και τα μέλη της υποστήριξαν τη διοχέτευση των ελληνικών και ισπανικών πλεονασμάτων παραγωγής με σκοπό την αποτροπή της αποσταθεροποίησης των ευρωπαϊκών αγορών.

(3) Η ύπαρξη αυτής της συμφωνίας καθώς και το περιεχόμενο αυτής επιβεβαιώνονται από τα εσωτερικά σημειώματα της Blue Circle (βλ. σημείο 18, υπό 2 και 3), ένα της 1ης Δεκεμβρίου 1983 και ένα χωρίς ημερομηνία, τα οποία χαρακτηρίζουν τη συμφωνία αυτή ως «συμφωνία Cembureau ή αρχή Cembureau για το σεβασμό των εγχώριων αγορών». Η Blue Circle προσπάθησε να μειώσει την αξία αυτών των σημειωμάτων (βλ. σημείο 18, υπό 7), η Επιτροπή όμως εκτιμά ότι η αποδεικτική τους αξία καταφαίνεται από το ρόλο της Blue Circle στους κόλπους της Cembureau και το ρόλο του κ. Reiss στους κόλπους της Blue Circle.

Όσον αφορά το ρόλο της Blue Circle στους κόλπους της Cembureau, αρκεί να υπομνησθεί ότι κατ'αρχάς, από το 1975 έως το 1985, ο sir J. Milne, πρόεδρος του Blue Circle, και στη συνέχεια, από το 1985, ο Δρ. Gordon Marshall, αναπληρωτής γενικός διευθυντής της ίδιας εταιρίας, είχαν αναλάβει τα καθήκοντα του Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της βρετανικής τσιμεντοβιομηχανίας (βλ. σημείο 18, υπό 7).

Όσον αφορά το ρόλο του κ. Reiss, συντάκτη των σημειωμάτων, η Επιτροπή επισημαίνει ότι από ορισμένα σημειώματα και έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή της Blue Circle προκύπτει ότι ο κ. Reiss, κατά το χρόνο σύνταξης των εν λόγω σημειωμάτων, ασκούσε καθήκοντα που σχετίζονταν με αυτά του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης και διέθετε ήδη πείρα αρκετών ετών σε θέματα ευρωπαϊκών σχέσεων για λογαριασμό της Blue Circle, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής του στις διεθνείς οργανώσεις των παραγωγών τσιμέντου (βλ. κεφάλαιο 6, στοιχείο Β — EPC). Τα

[208] Από λογική άποψη, η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών που εκτίθενται στο κεφάλαιο 5 θα έπρεπε να συμπεριληφθεί στο παρόν κεφάλαιο και ενίοτε θα γίνεται αναφορά στη Cembureau Task Force ή European Task Force. Η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών που εκτίθενται στο κεφάλαιο 5 περιλαμβάνεται σε ξεχωριστό κεφάλαιο απλά και μόνο για πρακτικούς και όχι λογικούς ή νομικούς λόγους.

ανωτέρω συνάγονται ιδίως από τα ακόλουθα έγγραφα Από το εσωτερικό σημείωμα της 9ης Απριλίου 1981 (έγγρ. 33126/11339) απευθυνόμενο προς το Δρα Gordon Marshall προκύπτει ότι ο κ. Reiss επρόκειτο να εκπροσωπήσει τη Blue Circle στη συνεδρίαση της EPC της 7ης Μαΐου 1981, ενώ από τα πρακτικά της EPC (βλ. έγγρ. 33126/11417-11440, 11442-11455, 13845-13850, 14035-14042, 14062-14085, 14094-14097, 14148-14154, 14401-14418) προκύπτει ότι ο κ. Reiss ήταν παρών στις συνεδριάσεις αυτής της επιτροπής από την προαναφερθείσα ημερομηνία. Από χειρόγραφη σημείωση στο επάνω μέρος του σημειώματος της 1ης Δεκεμβρίου 1983 προκύπτει ότι αυτό εστάλη προφανώς στον κ. Shepherd, μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Blue Circle Cement. Από τα πρακτικά της συνεδρίασης της EPC της 18ης Νοεμβρίου 1984 (έγγρ. 33126/14062) συνάγεται ότι ο κ. Reiss είχε άμεσες σχέσεις με το Δρα Gordon Marshall.

Η Blue Circle ισχυρίζεται επίσης ότι η ονομασία «συμφωνία Cembureau ή αρχή Cembureau» αποτελεί απλά και μόνο έκφραση της *«ειδικής γλώσσας με την οποία περιγράφονται τα οικονομικά γεγονότα της ζωής που περιορίζουν φυσικά τη δυνατότητα για το τσιμέντο να υπερβεί τα σύνορα μεταξύ των παραγωγών χωρών»* (βλ. σημείο 18, υπό 7). Η διευκρίνιση αυτή, ωστόσο, είναι αβάσιμη στο βαθμό που η οικονομική πραγματικότητα δεν απέκλειε στην πράξη παρόμοιες διακρατικές συναλλαγές και οι συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας διεξάγονταν ακριβώς για να αναχαιτίσουν αυτή την πραγματικότητα, προκειμένου να αποτραπεί η πιθανότητα *«οι μεταφορές τσιμέντου μεταξύ των χωρών μελών να έχουν επιζήμιες συνέπειες»* για την ευρωπαϊκή τσιμεντοβιομηχανία (βλ. επιστολή σύγκλησης της συνέλευσης της 14ης Ιανουαρίου 1983, σημείο 19, υπό 2).

(4) Η ίδια η Cembureau, μολονότι είχε αρνηθεί την ύπαρξη της εν λόγω συμφωνίας βεβαιώνοντας ότι δεν υφίσταται καμία συμφωνία ή αρχή Cembureau για τον σεβασμό των εγχώριων αγορών, παραδέχθηκε τελικά έμμεσα την ύπαρξή της όταν δηλώνει (βλ. σημείο 18, υπό 4) ότι πρόκειται για *«κανόνες καλής γειτονίας που ενθαρρύνονται από την Cembureau»* ή για *«είδος συμπεριφοράς που είναι επιθυμητό από τα μέλη, αλλά δεν περιλαμβάνει καθεαυτό κανέναν καταναγκασμό ούτε a fortiori καμία κύρωση»* ή ακόμα για *«συναλλακτικούς και δεοντολογικούς κανόνες που έχουν προκύψει προοδευτικά από τη συνεργασία των επιχειρήσεων και από την οικονομική εξέλιξη στις διάφορες χώρες»*. Με τις περιφράσεις αυτές, η Cembureau απλά και μόνο παραδέχεται την ύπαρξη της συμφωνίας σεβασμού των εγχώριων αγορών και ρύθμισης των πωλήσεων, συμφωνία η οποία, εξάλλου, προκύπτει από τα έγγραφα που έχει στην κατοχή της η εν λόγω ένωση.

(5) Η Επιτροπή εκτιμά ότι ο κανόνας του σεβασμού των εγχώριων αγορών και της ρύθμισης των πωλήσεων από τη μια χώρα στην άλλη αποτελεί συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων είτε άμεσα είτε μέσω της ένωσης αυτών, η οποία αντιβαίνει στο άρθρο 85 παράγραφος 1 και προέρχεται από τη σύμπτωση βουλήσεων που αποσκοπούν στο σεβασμό της εγχώριας αγοράς των άλλων και τη ρύθμιση των μεταφορών τσιμέντου από τη μια χώρα στην άλλη και, κατά συνέπεια, στον περιορισμό της εμπορικής ελευθερίας των επιχειρήσεων. Η ύπαρξη της σύμπτωσης βουλήσεων συνάγεται από το αντικείμενο, τις συζητήσεις και τις αποφάσεις των συνεδριάσεων των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, και συγκεκριμένα των συνεδριάσεων της 14ης Ιανουαρίου 1983 και 19ης Μαρτίου 1984, καθώς και από την εφαρμογή της συμφωνίας από τις επιχειρήσεις στις οποίες απευθύνεται η παρούσα απόφαση. Η εν λόγω συμφωνία δεσμεύει όλα τα μέλη της Cembureau και συνεπώς όλη τη τσιμεντοβιομηχανία που εκπροσωπείται στη Cembureau, δεδομένου ότι η προσχώρηση στη συμφωνία αυτή έγινε από τους Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, οι οποίοι μπορούν να συγκριθούν με τους *«εκπροσώπους των κυβερνήσεων στους διεθνείς οργανισμούς» (. . .) και ορίζονται «για να ασκήσουν το δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση»* (βλ. σημείο 15, υπό 4).

(6) Για να υπάρξει συμφωνία, δεν είναι απαραίτητο, όπως φαίνεται να ισχυρίζεται η Cembureau, να προβλέπονται καταναγκασμοί ή κυρώσεις. Η συμφωνία υπάρχει από τη στιγμή που τα μέρη συμφωνήσουν με τους *«κανόνες καλής γειτονίας»* ή τους *«συναλλακτικούς και δεοντολογικούς κανόνες»* ή *«ορισμένους κανόνες του παιγνιδιού τους οποίους όλοι έχουμε συμφέρον να τηρήσουμε»* ([209]).

Η δήλωση του Προέδρου κ. Καλογερόπουλου, η οποία περιέχεται στα πρακτικά της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου της ΑΓΕΤ Ηρακλής της 15ης Ιουνίου 1986 (βλ. σημείο 18, υπό 5), επιβεβαιώνει το γεγονός ότι η συμφωνία σεβασμού των εγχώριων αγορών υπήρχε εδώ και τριάντα περίπου χρόνια. Η Επιτροπή, δεδομένου ότι δεν διαθέτει άλλες αποδείξεις όσον αφορά την τόσο μακρά διάρκεια της εν λόγω συμπεριφοράς πέραν της προαναφερθείσας δήλωσης, εκτιμά ότι η σχετική συμφωνία άρχισε να ισχύει από τις 14 Ιανουαρίου 1983, ημερομηνία διεξαγωγής της συνεδρίασης κατά την οποία συζητήθηκαν *«ορισμένοι κανόνες του παιγνιδιού τους οποίους όλοι έχουμε συμφέρον να τηρήσουμε»* (βλ. σημείο 19, υπό 5) και οι οποίοι επικυρώθηκαν κατά τις επακόλουθες συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας. Η Επιτροπή δεν διαθέτει πραγματικά στοιχεία για να προσδιορίσει την ημερομηνία τερματισμού της παράβασης και δεν είναι, άλλωστε, σε θέση να αποδείξει ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις τερμάτισαν τη εν λόγω συμπεριφορά.

(7) Τα μέρη ισχυρίζονται ότι, ακόμα και αν η Επιτροπή αποδείκνυε την ύπαρξη συμφωνίας, δεν θα μπορούσε να καταλογισθεί σε ένωση ενώσεων επιχειρήσεων ή σε ενώσεις επιχειρήσεων οποιαδήποτε συμπεριφορά στην αγορά συνεπακόλουθη της συμφωνίας αυτής. Όσον αφορά το ζήτημα αυτό, η Επιτροπή κρίνει ότι έχει ήδη απαντήσει στο σημείο 44.

([209]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Οκτωβρίου 1980 στις υποθέσεις 209 έως 215 και 218/78, (Van Landewyck/Επιτροπή), Συλλογή 1980, σ. 3125, σημεία 85 και 86 του αιτιολογικού· απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιανουαρίου 1990, στην υπόθεση 277/87, (Sandoz/Επιτροπή), Συλλογή 1990, σ. 47, σημεία 8 έως 13 του αιτιολογικού.

(8) Ορισμένες επιχειρήσεις ισχυρίζονται επίσης ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς την ύπαρξη σύμπτωσης των βουλήσεων των επιχειρήσεων, διότι δεν υπέδειξε το έγγραφο ή την πράξη από τα οποία να προκύπτει η εν λόγω σύμπτωση βουλήσεων. Στο μέτρο που αυτή η μομφή αφορά την επάρκεια των αποδεικτικών στοιχείων που επικαλείται η Επιτροπή προς υποστήριξη της άποψής της, η Επιτροπή εκτιμά ότι τα αποδεικτικά μέσα που εκτίθενται ανωτέρω και επί των οποίων επεστάθη η προσοχή των επιχειρήσεων κατά το στάδιο της ανακοίνωσης των αιτιάσεων, επαρκούν πλήρως. Υπενθυμίζει εξάλλου ότι απάντησε επίσης στα σχόλια που οι επιχειρήσεις είχαν τη δυνατότητα να διατυπώσουν για λογαριασμό τους τόσο στις απαντήσεις τους στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, όσο και κατά τη διοικητική ακρόαση.

Εάν, αντίθετα, η παρατήρηση αυτή των επιχειρήσεων πρέπει να εκληφθεί ότι σημαίνει ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν υπάρχει συμφωνία stricto sensu, η θέση της Επιτροπής είναι η ακόλουθη.

Κατ'αρχήν, η Επιτροπή θεωρεί πράγματι ότι αυτά που αποκαλύπτουν τα έγγραφα που εξετάσθηκαν αποτελούν συμφωνία κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης. Όντως, η ύπαρξη παρόμοιας συμφωνίας μπορεί να συναχθεί από κάθε στοιχείο το οποίο αποδεικνύει συμμετοχή σε συμπεριφορά που προτείνεται από άλλον ([210]).

Η συμμετοχή αυτή, εξάλλου, δεν αφορά μόνο τις επιχειρήσεις που είχαν αρχίσει διμερείς συνομιλίες μετά τις υποδείξεις που έγιναν κατά τη συνεδρίαση της 14ης Ιανουαρίου 1983. Επρόκειτο για γενικές οδηγίες από τα όργανα της ένωσης που εκπροσωπεί την ευρωπαϊκή βιομηχανία προς όλα τα μέλη της, τα αποτελέσματα των οποίων ανακοινώθηκαν στη συνέχεια σε όλα τα εν λόγω μέλη.

Από την πρόταση που διατυπώθηκε κατά τη συνεδρίαση της 14ης Ιανουαρίου 1983 προέκυπτε ότι έπρεπε να δράσουν μόνο οι επιχειρήσεις που εμπλέκονταν σε «καίριο ζήτημα», ήτοι στη μη τήρηση της αρχής της εγχώριας αγοράς, δεδομένου ότι παρόμοιες αιτίες τριβών έπρεπε να αποτελούν αντικείμενο διμερών συνομιλιών. Στην πρόταση αυτή δόθηκε συνέχεια, όπως επιβεβαιώνεται από τις σημειώσεις της συνεδρίασης της 19ης Μαρτίου 1984.

Τόσο η πρόταση όσο και τα αποτελέσματα της εφαρμογής ανακοινώθηκαν παρουσία όλων των μελών της Cembureau και όχι μόνο όσων εμπλέκονταν σε ένα οποιοδήποτε «καίριο ζήτημα». Κατά συνέπεια, δεν έχει σημασία αν μια δεδομένη επιχείρηση δεν αναγκάσθηκε, κατά την υπό εξέταση περίοδο, να αναλάβει συγκεκριμένη δράση εφαρμόζοντας τις οδηγίες που δόθηκαν στις 14 Ιανουαρίου 1983. Τόσο αυτές που αναγκάσθηκαν να ενεργήσουν, όσο και οι υπόλοιπες συμμετείχαν στην εν λόγω συμφωνία (βλ. σημεία 18 και 19).

Δεύτερον, ακόμα και αν υποτεθεί ότι η υπό κρίση συμπεριφορά πρέπει να χαρακτηρισθεί ως «εναρμονισμένη πρακτική», αυτό δεν αρκεί για να εξαιρεθεί από την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1, το οποίο απαγορεύει τόσο τις συμφωνίες όσο και τις εναρμονισμένες πρακτικές που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς.

Μία συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική που έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα το σεβασμό των εγχώριων αγορών των κρατών μελών της Κοινότητας και τη ρύθμιση των πωλήσεων προς τις αγορές των άλλων κρατών μελών εμπίπτει προφανώς στην προαναφερθείσα κατηγορία και αποτελεί παράδειγμα συμπεριφοράς (κατανομή των αγορών) που αναφέρεται ρητά στο άρθρο 85 παράγραφος 1.

Οι έννοιες της συμφωνίας και της εναρμονισμένης πρακτικής δεν αλληλοαποκλείονται ούτε και υπάρχει, εξάλλου, ασυνέχεια μεταξύ τους ([211]).

(9) Το αντικείμενο της υπό κρίση συμφωνίας είναι ο σεβασμός των εγχώριων αγορών και η ρύθμιση των πωλήσεων από τη μια χώρα στην άλλη, ήτοι η κατανομή των αγορών.

(10) Τα μέρη που συμμετείχαν στη συμφωνία σεβασμού των εγχώριων αγορών και ρύθμισης των πωλήσεων από τη μια χώρα στην άλλη είναι τα εξής: Cembureau, Fédération de l'Industrie Cimentière, Aalborg, Syndicat Français de l'Industrie Cimetière, Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, Association of the Greek Cement Industrie, Irish Cement, Italcementi, Unicem, Cementir, Ciments Luxembourgeois, Vereniging Nederlandse Cement-Industrie, ATIC, Oficemen και British Cement Association. Επίσης, συμμετείχαν έμμεσα στη συμφωνία αυτή, με τη συμμετοχή τους στους διάφορους διακανονισμούς και στα μέτρα που συμπληρώνουν τη γενική συμφωνία ή/και συμβάλλουν στην εφαρμογή της οι εξής: Holderbank, Aker, Euroc, Alsen Breitenburg, Nordcement, Dyckerhoff, Heidelberger, CBR, Asland, Hispacement, Hornos Ibericos, Uniland, Valenciana, Cedest, Ciments Français, Lafarge, Vicat, Χαλκίς, Ηρακλής, Τιτάν, Buzzi, ENCI, Cimpor, Secil, Blue Circle, Castle, Rugby.

(11) Όσον αφορά την Oficemen και την ATIC, καθώς και τις επιχειρήσεις που είναι μέλη τους, η Επιτροπή θα μπορούσε να λάβει υπόψη τις εντός της Κοινότητας συνέπειες της συμμετοχής τους στην εν λόγω συμφωνία από την ημερομηνία που συμμετείχαν σε αυτή. Ωστόσο, εξε-

([210]) Βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιανουαρίου 1990 στην υπόθεση 277/87, (Sandoz/Επιτροπή), Συλλογή 1990, σ. 47, σημείο 12 του αιτιολογικού.

([211]) Βλ. ανάλυση των εννοιών της συμφωνίας και της εναρμονισμένης πρακτικής που πραγματοποιήθηκε από τον δικαστή κ. Bo Vesterdorf, ο οποίος άσκησε καθήκοντα γενικού εισαγγελέα στις υποθέσεις πολυπροπυλενίου, υπόθεση T-1/89 (Rhône Poulenc/Επιτροπή), Συλλογή 1991, II-σ. 867, και κυρίως σ. 929 επ. και σ. 944.

τάζει την παράβαση από 1ης Ιανουαρίου 1986, δεδομένου ότι η συμμετοχή των ισπανικών και πορτογαλικών επιχειρήσεων είχε, σύμφωνα με τα στοιχεία που διαθέτει η Επιτροπή, σημαντικές συνέπειες εντός της Κοινότητας μόνο μετά την προσχώρηση των χωρών τους στην Κοινότητα. Η Επιτροπή λαμβάνει επίσης υπόψη την παράβαση από 11 Μαΐου 1983 για την Buzzi, από 28 Μαΐου 1986 για την Holderbank και από 9 Ιουνίου 1986 για την Aker και την Euroc.

(12) Η British Cement Association, μέλος της Cembureau από την 1η Ιουνίου 1988, ευθύνεται επίσης, ως διάδοχος, για τις συμπεριφορές του πρώην μέλους της Cembureau, της Cement Makers Federation ([212]). Πράγματι, τα μέλη της Cement Makers Federation ήταν μέλη της Cement and Concrete Association. Την 1η Ιουνίου 1988, επήλθε λύση της Cement Makers Federation, και οι δραστηριότητές της καθώς και η εκπροσώπηση των συμφερόντων των βρετανών παραγωγών τσιμέντου αναλήφθηκαν από την Cement and Concrete Association η οποία, πάντοτε την 1η Ιουνίου 1988, τροποποίησε το καταστατικό της και την επωνυμία της σε British Cement Association. Υπάρχει, συνεπώς, συνέχεια, στο πλαίσιο της British Cement Association, της δραστηριότητας της Cement Makers Federation και ταυτότητα των μελών των δύο ενώσεων.

Η British Cement Association υποστηρίζει (υπόμνημα προς απάντηση στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, σ. 38, σημείο 58) ότι τα διευθυντικά στελέχη της Cement Makers Federation δεν γνώριζαν ούτε όφειλαν να γνωρίζουν τη συμφωνία σεβασμού των εγχώριων αγορών.

Η Επιτροπή δεν μπορεί να δεχθεί αυτή την άποψη. Υπενθυμίζει σχετικά τις παρατηρήσεις της (βλ. σημείο 44, υπό 3) όσον αφορά το γεγονός ότι όποιο και αν είναι το περιεχόμενο του καταστατικού μιας ένωσης επιχειρήσεων, το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης και ο κανονισμός αριθ. 17 απαγορεύουν, ωστόσο, στις ενώσεις να επιδίδονται *εν τοις πράγμασι* στις συμπεριφορές στις οποίες αναφέρονται οι εν λόγω διατάξεις. Ακολούθως, όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά, η Επιτροπή δεν μπορεί να δεχθεί ότι τα διευθυντικά στελέχη της Cement Makers Federation αγνοούσαν τη συμφωνία σεβασμού των εγχώριων αγορών, δεδομένου ότι όριζαν πάντα τον βρετανό Επικεφαλής Αντιπροσωπείας και τους άλλους βρετανούς εκπροσώπους στη Cembureau. Η Cement Makers Federation ήταν αυτή που εκπροσωπούσε το Ηνωμένο Βασίλειο στους κόλπους της Cembureau από το 1972 (βλ. σημείο 18, υπό 7). Η Cement Makers Federation γνώριζε κατ'ανάγκη ό,τι συνέβαινε στα διάφορα όργανα της Cembureau στα οποία αυτή εκπροσωπείτο.

(13) Η Unicem παρατήρησε ότι κανένας από τους εκπροσώπους της δεν είχε ποτέ την ιδιότητα του Επικεφαλής Αντιπροσωπείας. Αυτό δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, δεδομένου ότι ο κ. Nasi της Unicem ήταν, κατά το χρόνο που συνέβησαν τα πραγματικά περιστατικά και συνέχισε να είναι τουλάχιστον μέχρι το 1988, Επικεφαλής Αντιπροσωπείας (βλ. «Members Directory» της Cembureau του Ιουλίου 1988, σ. 56). Το γεγονός ότι δεν ήταν παρών στις συνεδριάσεις δεν σημαίνει ότι η Unicem δεν συμμετείχε στη συμφωνία σεβασμού των εγχώριων αγορών και ρύθμισης των πωλήσεων από τη μία χώρα στην άλλη επειδή, κατ'αρχήν ήταν παρόντες άλλοι ιταλοί Επικεφαλής Αντιπροσωπείας που εκπροσωπούσαν τη χώρα τους, κατά δεύτερον η ένωση δρα χάρη στη συνεισφορά όλων των μελών, παρόντων και απόντων και, τέλος, επειδή όταν η Unicem υπέστη μαζί με τους άλλους ιταλούς παραγωγούς τις συνέπειες των εισαγωγών από την Ελλάδα της παρασχέθηκε υποστήριξη από τα άλλα μέλη της Cembureau (βλ. σημείο 27), επωφελούμενη κατ'αυτό τον τρόπο της αλληλεγγύης που ήταν συμφυής με τον κανόνα της εγχώριας αγοράς.

(14) Οι τρεις ιταλοί παραγωγοί ισχυρίζονται ότι η Ιταλία δεν μπορεί να ενέχεται στη συμφωνία για το σεβασμό των εγχώριων αγορών δεδομένου ότι δεν έκανε ούτε εισαγωγές ούτε εξαγωγές. Η θέση αυτή δεν είναι ορθή διότι η Ιταλία ενέχεται, λόγω των διασυνοριακών ροών, σε τέτοιο σημείο ώστε οι συναλλαγές Ιταλίας-Ελβετίας (άλλη χώρα της Cembureau) συζητήθηκαν, ως «καίριο ζήτημα», κατά τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 19ης Μαρτίου 1984 (βλ. σημείο 19, υπό 9 και 10), οι ελληνικές εξαγωγές αποτέλεσαν αντικείμενο μέτρων εκ μέρους της Cembureau Task Force (βλ. σημείο 27) και υπάρχουν εμπορικές ροές μεταξύ της Ιταλίας και της Γαλλίας (βλ. ανωτέρω, παρ. 20). Εν πάση περιπτώσει, ακόμα και αν αληθεύει ότι η Ιταλία ή άλλες χώρες δεν ενέχονται σε διασυνοριακές ροές, quod non, αυτό δεν σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις των χωρών αυτών, μέλη της Cembureau, δεν συμμετείχαν σε συμφωνία με αντιανταγωνιστικό αντικείμενο ([213]).

46. **Μια ενιαία και διαρκής «συμφωνία»**

(1) Η Επιτροπή εκτιμά ότι το σύνολο των διακανονισμών που αποφασίσθηκαν στο πλαίσιο της Cembureau και των διμερών ή/και πολυμερών συνεδριάσεων και επαφών (βλ. σημείο 45) αποτέλεσε μία «ενιαία και διαρκή συμφωνία», που απαρτίζεται από επί μέρους διακανονισμούς οι οποίοι μπορούν να θεωρηθούν καθ' εαυτοί παραβάσεις.

Συγκεκριμένα, η Επιτροπή εκτιμά ότι αυτή η «ενιαία και διαρκής συμφωνία» μπορεί να συναχθεί από τη συμμετοχή των σχετικών επιχειρήσεων στον κοινό κανόνα του σεβασμού των εγχώριων αγορών, ο οποίος διέπει και ρυθμίζει όλους τους λοιπούς διακανονι-

([212]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 1975 επί των συνεκδικασθεισών υποθέσεων 40 και 48, 50, 54 έως 56, 111, 113 και 114/73, (Suiker Unie και άλλοι/Επιτροπή), Συλλογή 1975, σ. 1663, σημεία 75 έως 87 του αιτιολογικού.

([213]) Απόφαση της 24ης Οκωβρίου 1991, στην υπόθεση T-1/89, (Rhône Poulenc/Επιτροπή), Συλλογή 1991, II-σ. 867.

σμούς που συνήφθησαν προς συμπλήρωση του κανόνα αυτού ή/και προς διευκόλυνση της εφαρμογής του.

Το γεγονός ότι οι ημερομηνίες των διαφόρων διακανονισμών ενδεχομένως να μην συμπίπτουν μεταξύ τους ή/και με το γενικό κανόνα, ουδόλως μειώνει τον ενιαίο και διαρκή χαρακτήρα της παράβασης, δεδομένου ότι σημασία έχει η ύπαρξη ενός κοινού κανόνα, ενώ οι εκτελεστικοί ή συνοδευτικοί διακανονισμοί μπορούν να πραγματοποιηθούν όταν προκύψει ανάλογη ανάγκη.

(2) Η Unicem και η Castle (υπομνήματα προς απάντηση στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, σ. 47 επόμ. και 84 επόμ. αντίστοιχα) ισχυρίσθηκαν ότι στο πλαίσιο της υπό εξέταση υπόθεσης, δεν μπορεί να γίνει λόγος για ενιαίο και διαρκή χαρακτήρα δεδομένου ότι δεν υπάρχει ταύτιση αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, στην προκειμένη περίπτωση υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ των δύο αυτών στοιχείων. Το αντικειμενικό στοιχείο είναι ταυτόσημο σε όλες τις περιπτώσεις, ήτοι ο κοινός κανόνας σεβασμού των εγχώριων αγορών, ενώ οι λοιποί διακανονισμοί αποτελούν απλά και μόνο μέτρα εφαρμογής ή συμπλήρωσης αυτού του κανόνα. Το υποκειμενικό στοιχείο είναι επίσης ταυτόσημο διότι η κατάσταση χαρακτηρίζεται από τη συμμετοχή της ευρωπαϊκής τσιμεντοβιομηχανίας, άμεσα ή μέσω των εθνικών επαγγελματικών οργανώσεων, σε έναν κοινό κανόνα, και από τη θέση σε εφαρμογή αυτού του κανόνα, στις διάφορες συγκεκριμένες περιπτώσεις, από τους πλέον άμεσα ενδιαφερόμενους. Επιπλέον, το γεγονός ότι οι καταστάσεις τριβών μεταξύ δύο μερών συζητήθηκαν από κοινού στο πλαίσιο των συνεδριάσεων των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας καταδεικνύει ότι οι καταστάσεις αυτές παρουσίαζαν, κατά τις εκτιμήσεις της Cembureau και των μελών της, κοινό ενδιαφέρον.

Το γεγονός ότι οι διαφορετικές επιχειρήσεις μπορούν να διαδραματίσουν διάφορους ρόλους κατά την επιδίωξη του κοινού στόχου δεν καταργεί το υποκειμενικό ταυτόσημο. Αντίθετα, αποτελεί την ίδια την ουσία της συνδρομής των επιχειρήσεων στην υλοποίηση ενός κοινού σχεδίου, έστω και αν υπάρχουν διαφορετικές ενέργειες και δρώντες που, ωστόσο, αλληλεπιδρούν μεταξύ τους συμβάλλοντας στην επίτευξη ενός κοινού στόχου.

Όταν ο επιδιωκόμενος στόχος είναι τέτοιος που μπορεί να επιτευχθεί με διαφορετικά μεταξύ τους μέσα ή όταν, από καιρού εις καιρόν, παρεμβαίνουν άλλοι παράγοντες, αυτό δεν αποκλείει το χαρακτηρισμό της παράβασης ως ενιαίας και διαρκούς. Εξάλλου, η ίδια η Cembureau και τα μέλη της αναγνώρισαν, από τη στιγμή που οι καταστάσεις τριβών μεταξύ δύο μερών υποβλήθηκαν προς επίλυση στις συνεδριάσεις των συμβουλίων, ότι οι εν λόγω καταστάσεις μπορούσαν *«να έχουν επιζήμιες συνέπειες για τη βιομηχανία μας» (βλ. σημείο 19, υπό 2, η), ότι έπρεπε «να εξευρεθούν (από κοινού), πιθανές λύσεις ικανές να μετριάσουν την εξέλιξη των αγορών, και να προταθούν, τουλάχιστον σε επίπεδο αρχών, ορισμένοι κανόνες του παιγνιδιού τους οποίους όλοι έχουμε συμφέρον να τηρήσουμε»* (βλ. σημείο 19, υπό 5). Η Cembureau και τα μέλη της αναγνωρίζουν, συνεπώς, ότι οι τριβές που οφείλονται στις συναλλαγές μεταξύ των μελών αφορούν το κοινό συμφέρον διότι αποτελούν *«παραβάσεις»* των κοινών *«κανόνων του παιχνιδιού»*. Οι διμερείς αυτές καταστάσεις αποτελούν επομένως συγκεκριμένη έκφραση της γενικής συμφωνίας σεβασμού των εγχώριων αγορών.

Στο πλαίσιο αυτό, δεν είναι απαραίτητο να έχει γίνει ρητή αναφορά σε κάθε διμερή ή πολυμερή κατάσταση κατά τις συνεδριάσεις της Cembureau, μολονότι αυτό μπορεί να αποδειχθεί για ορισμένες από αυτές. Σημασία έχει οι διάφορες καταστάσεις να ανταποκρίνονται στα προβλεπόμενα στο πλαίσιο της γενικής συμφωνίας, στην οποία συμμετείχαν όλοι.

Πράγματι, από τα έγγραφα της Cembureau συνάγεται ότι, κατά τις συνεδριάσεις των συμβουλίων, συζητήθηκαν μόνο οι καταστάσεις που δεν κατέστη προφανώς δυνατόν να επιλυθούν μέσω των άμεσων επαφών μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών. Για παράδειγμα, το «κεϊριο ζήτημα» μεταξύ της Ιταλίας και της Ελβετίας, το οποίο περιλαμβάνεται στο Υπόμνημα προς Πρόεδρο της συνέλευσης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 19ης Μαρτίου 1984 (βλ. σημείο 19, υπό 9), δεν φαίνεται να συζητήθηκε σε συμβούλιο, διότι «η διαφορά (. . .) *οδεύει προς επίλυση»* (βλ. σημείο 19, υπό 10 και 11). Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι στο πεδίο εφαρμογής της γενικής συμφωνίας εμπίπτουν όχι μόνο οι περιπτώσεις που αναφέρονται κατ'ιδίαν στα έγγραφα της Cembureau, αλλά και εκείνες για τις οποίες έχει εξευρεθεί, κατά τα φαινόμενα, λύση μέσω των άμεσων επαφών μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών, όπως συμβαίνει με τη γαλλο-ιταλική και την ισπανοπορτογαλική περίπτωση.

(3) Όσον αφορά τις παραβάσεις που διέπραξαν οι ισπανικές και πορτογαλικές ενώσεις και επιχειρήσεις στο πλαίσιο της εν λόγω «ενιαίας και διαρκούς συμφωνίας», η Επιτροπή θεωρεί (βλ. σημείο 45, υπό 11) ως περίοδο των παραβάσεων την περίοδο που αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 1986, ημερομηνία προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας στην Κοινότητα. Αυτό δεν σημαίνει βέβαια ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει έναντι των ισπανικών και πορτογαλικών ενώσεων και επιχειρήσεων τα πραγματικά περιστατικά και τα έγγραφα που προηγούνται της ημερομηνίας αυτής προκειμένου να αποδείξει το διαρκή χαρακτήρα της παράβασης.

47. **Οι πληροφορίες σχετικά με τις τιμές**

α) *Οι ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις τιμές κατά τις συνεδριάσεις*

(1) Κατά τις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 14ης Ιανουαρίου 1983, της 30ης Μαΐου 1983 και της 19ης Μαρτίου 1984 (βλ. σημείο 16), εξετάσθηκε η κατάσταση των τιμών στις διάφορες χώρες της Cembureau. Η εξέταση αυτή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο συνεδριάσεων κατά τις οποίες συζητήθηκε το πρόβλημα της αύξησης των εμπορικών ροών μεταξύ

των χωρών μελών και προτάθηκαν αντίστοιχες λύσεις. Σύμφωνα με την επιστολή σύγκλησης και το σχέδιο εισαγωγικής έκθεσης του Προέδρου της συνεδρίασης της 14ης Ιανουαρίου 1983 (βλ. σημείο 19, υπό 2 και 5) καθώς και το Υπόμνημα και τις σημειώσεις της συνεδρίασης της 19ης Μαρτίου 1984 (βλ. σημείο 19, υπό 9 και 10), σκοπός των ανταλλαγών αυτών ήταν *«να εκτιμηθούν οι κίνδυνοι που μπορούν να ανακύψουν από την αύξηση ορισμένων εισαγωγών σε συνδυασμό με τη σημαντική μείωση του επιπέδου ορισμένων τιμών»* (βλ. σημείο 19, υπό 5), καθώς και *«να επισημανθούν οι αιτίες αντιπαράθεσης που ενδεχομένως υπάρχουν»* (βλ. σημείο 19, υπό 10) και *«να μειωθούν σταδιακά»* οι αποκλίσεις τιμών προκειμένου να εξαλειφθούν οι επιθυμίες για εξαγωγές (βλ. σημείο 19, υπό 9).

(2) Με τις ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις τιμές η Cembureau και τα μέλη της αποσκοπούσαν στην επίτευξη ενός άλλου στόχου, ήτοι της καθιέρωσης μεταξύ τους κανόνων θεμιτού ανταγωνισμού κατά τις εξαγωγές τόσο μεταξύ των μελών όσο *και προς το εξωτερικό* (βλ. σημείο 17).

Στόχος των κανόνων αυτών, η εφαρμογή των οποίων συνίστατο για τις εξαγωγές μεταξύ των μελών της Cembureau, ήταν να υποκινήσουν κάθε παραγωγό να ευθυγραμμίσει τις τιμές του με τον τοπικό «price leader» σε περίπτωση πώλησης εκτός συνόρων και να αποτρέψουν, κατά συνέπεια, τη διατάραξη του επιπέδου των τιμών στην αγορά της άλλης χώρας από κάθε παραγωγό που παραδίδει προϊόντα στη χώρα αυτή (βλ. σημείο 17, υπό 2, 3, 4, 9 και 10).

Οι κανόνες σχετικά με την καθιέρωση «υγιούς και συγχρόνως ρεαλιστικού» ανταγωνισμού για τις μεγάλες εξαγωγές (βλ. σημείο 17, υπό 5 έως 8) αποσκοπούσαν στην ενίσχυση των «κανόνων θεμιτού ανταγωνισμού», δημιουργώντας, μεταξύ των μελών της Cembureau, ένα κλίμα συνεργασίας ούτως ώστε να μην επιτραπεί στις επιθετικές συμπεριφορές εκτός των χωρών της Cembureau να επηρεάσουν αρνητικά τις συμπεριφορές στο εσωτερικό.

(3) Οι προσανατολισμοί σε θέματα τιμών που καθορίστηκαν κατά τις συνεδριάσεις της 14ης Ιανουαρίου 1983 και της 30ης Μαΐου 1983 έγιναν πράγματι σεβαστοί, όπως επιβεβαιώνεται από τις σημειώσεις της συνεδρίασης της 19ης Μαρτίου 1984 από τις οποίες συνάγεται (βλ. σημείο 19, υπό 10) ότι *«μολονότι τα συγκεντρωθέντα στοιχεία δεν μπορούν να συγκριθούν απόλυτα μεταξύ τους λόγω των διαφορών όσον αφορά την ποσόστωση των τιμών, συμφωνήθηκε ότι η οπτική παρουσίαση του φάσματος των τιμών αποτελούσε αποτελεσματικό τρόπο για να υπογραμμισθούν οι αιτίες αντιπαράθεσης που ενδεχομένως υπάρχουν»*. Από τις σημειώσεις αυτές προκύπτει ότι τα μέρη συμφώνησαν να συγκρίνουν τις πληροφορίες για τις τιμές με τον τρόπο που αναφέρεται στο ανωτέρω απόσπασμα καθώς και ότι υπήρξε πραγματική ανταλλαγή των πληροφοριών αυτών.

(4) Από τα έγγραφα που αναφέρονται στα σημεία 16 και 17 και, συγκεκριμένα, από τα έγγραφα σχετικά με τις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 14ης Ιανουαρίου 1983 και της 19ης Μαρτίου 1984, προκύπτει ότι στόχος αυτής της ανταλλαγής πληροφοριών ήταν η ενίσχυση της γενικής συμφωνίας σεβασμού των εγχώριων αγορών και, επομένως, η συγκράτηση των ενδοκοινοτικών συναλλαγών τσιμέντου.

(5) Αυτή η ανταλλαγή πληροφοριών αποτέλεσε συμφωνία αντίθετη προς το άρθρο 85 παράγραφος 1 και, συνεπώς, παράβαση που άρχισε στις 14 Ιανουαρίου 1983 και διήρκεσε μέχρι της 14 Απριλίου 1986.

Στη συμφωνία αυτή συμμετείχαν, στο πλαίσιο της Cembureau, η Fédération de l'Industrie Cimentière, η Aalborg, το Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, η Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, η Ένωση Ελληνικής Τσιμεντοβιομηχανίας, η Irish Cement Ltd, η Italcementi, η Unicem, η Cementir, η Ciments Luxembourgeois, η Vereniging Nederlandse Cement-Industrie, η British Cement Association, η ATIC και η Oficemen. Όπως προαναφέρθηκε στο σημείο 45, υπό 11, και στο σημείο 46, υπό 3, η Επιτροπή θεωρεί ως χρόνο έναρξη της παράβασης που βαρύνει την ATIC και την Oficemen την 1η Ιανουαρίου 1986.

(β) *Οι περιοδικές πληροφορίες για τις τιμές*

(6) Όσον αφορά τις περιοδικές αυτές πληροφορίες, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ δύο περιπτώσεων, ήτοι μεταξύ των χωρών της Μπενελούξ και των άλλων χωρών.

i) Χώρες της Μπενελούξ

(7) Όπως αποδείχθηκε στο σημείο 16, υπό 10 η FIC ανακοινώνει στη Cembureau, και η τελευταία γνωστοποιεί, τις τιμές που ισχύουν σε όλο τον κλάδο. Πρόκειται για τιμές που έχουν λάβει την έγκριση των δημοσίων αρχών μετά από αίτηση που υποβάλλει η FIC στο όνομα των τριών βέλγων παραγωγών. Ενώ οι εγκεκριμένες τιμές είναι οι ανώτατες τιμές και τα τιμολόγια που δημοσιεύει η FIC δεν περιέχουν καμία ένδειξη για τις τιμές του τσιμέντου που παραδίδεται με φορτηγά αυτοκίνητα, ήτοι για το μεγαλύτερο τμήμα των πωλήσεων, η FIC ανακοινώνει στη Cembureau, και αυτή γνωστοποιεί στα μέλη, όχι μόνο τις ανώτατες τιμές, αλλά και τις ελάχιστες για τις παραδόσεις με φορτηγό αυτοκίνητο (βλ. απάντηση στην κοινοποίηση των αιτιάσεων της FIC, σημείο 101).

(8) Ο μόνος παραγωγός από το Λουξεμβούργο δημοσιεύει τιμολόγια χωρίς καμία προφανή ένδειξη των όρων πώλησης, ενώ στα στοιχεία που γνωστοποιεί η Cembureau επαναλαμβάνονται οι τιμές εκ του εργοστασίου, για τσιμέντο χύδην, συμπεριλαμβανομένης της έκπτωσης (βλ. σημείο 16, υπό 17).

(9) Όσον αφορά τις Κάτω Χώρες, οι τιμές που ανακοινώνονται στη Cembureau και τις οποίες η τελευταία γνωστοποιεί περιλαμβάνουν τόσο μια ελάχιστη όσο και μια ανώτατη τιμή για τις μεταφορές με φορτηγό αυτοκίνητο (βλ. σημείο 16, υπό 18).

(10) Από τα προαναφερθέντα πρέπει να υπογραμμισθεί το γεγονός ότι η Cembureau και, μέσω αυτής όλα τα μέλη της, λαμβάνουν πληροφορίες που μπορούν εύκολα να επηρεάσουν την ανταγωνιστική συμπεριφορά τους έναντι των παραγωγών από το Βέλγιο, τις Κάτω Χώρες και το Λουξεμβούργο. Πράγματι, η ανακοίνωση των

ελάχιστων τιμών αυτών των παραγωγών ή, στην περίπτωση του παραγωγού από το Λουξεμβούργο, των τιμών που ισχύουν πραγματικά, τιμές που δεν ανακοινώνονται δημοσίως, είχε ως αποτέλεσμα να καταστήσει γνωστό στους πραγματικούς ή στους ενδεχόμενους ανταγωνιστές το επίπεδο τιμών βάσει του οποίου οι παραδόσεις εμπορεύματος εκ μέρους τους θα μπορούσαν να ανταγωνισθούν τις παραδόσεις των τοπικών παραγωγών. Οι τελευταίοι, εξάλλου, δεν είχαν κανένα συμφέρον να αποκαλύψουν τις πληροφορίες αυτές, παρά μόνο να αναγκάσουν τους πραγματικούς ή ενδεχόμενους ανταγωνιστές να εισέλθουν στις αγορές της Μπενελούξ εφαρμόζοντας τις «τοπικές» τιμές και, κατά συνέπεια, να σεβασθούν τους κανόνες θεμιτού ανταγωνισμού για τις εξαγωγές μεταξύ των μελών της Cembureau (βλ. υπό 2).

(11) Κατά τη διοικητική διαδικασία, οι επιχειρήσεις του Βελγίου, των Κάτω Χωρών και του Λουξεμβούργου δεν προέβαλαν καμία εναλλακτική ερμηνεία η οποία να δικαιολογεί το γεγονός ότι ανακοίνωναν τις πληροφορίες αυτές στη Cembureau και ότι αυτή τις γνωστοποιούσε σε όλα τα μέλη της Στην πραγματικότητα, περιορίσθηκαν στο να αναφερθούν στην υποχρέωσή τους να γνωστοποιούν τις αυξήσεις των τιμών στις εθνικές αρχές. Ωστόσο, αυτό προφανώς αφορά μόνο τις *ανώτατες* τιμές. Δεδομένου ότι οι παραγωγοί δεν είχαν αναφερθεί στο εν λόγω ζήτημα γραπτώς, τους ζητήθηκε να απαντήσουν σε προφορική ερώτηση (πρακτικά της διοικητικής ακρόασης, συνεδρίαση της 3ης Μαρτίου 1993, σ. 22-26). Ούτε και αυτή τη φορά δόθηκε καμία διευκρίνιση όσον αφορά το γεγονός ότι οι ελάχιστες τιμές ανακοινώθηκαν στη Cembureau με σκοπό την περαιτέρω γνωστοποίησή τους.

(12) Πρόκειται για εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ των μελών της Cembureau, η οποία επιτυγχάνεται μέσω αυτής και έχει ως αντικείμενο να επηρεάσει τη συμπεριφορά κάθε πραγματικού ή ενδεχόμενου ανταγωνιστή στην αγορά του Βελγίου, των Κάτω Χωρών και του Λουξεμβούργου, αποκαλύπτοντάς του τη συμπεριφορά, και συγκεκριμένα τις ελάχιστες τιμές των παραγωγών από το Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες καθώς και τις τιμές με έκπτωση του παραγωγού από το Λουξεμβούργο, τις οποίες αποφάσισαν να εφαρμόσουν οι ίδιοι στις αγορές τους.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες σχετικά με τις τιμές που παρέχει η Cembureau, οι οποίες για τις προαναφερθείσες χώρες αφορούν τα έτη 1984 έως 1988 (έγγρ. 33126/15096), η παράβαση διήρκεσε τουλάχιστον από την 1η Ιανουαρίου 1984 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1988. Όσον αφορά την Oficemen και την ATIC, η Επιτροπή εξετάζει την παράβαση από την 1η Ιανουαρίου 1986.

Την παράβαση αυτή διέπραξαν η Cembureau και τα μέλη της, τα οποία ορίζονται ονομαστικά ανωτέρω υπό 5, και όχι μόνο η Cembureau και τα ενεχόμενα μέλη από τις τρεις χώρες της Μπενελούξ. Πράγματι, το γεγονός ότι είχαν ανακοινωθεί επί μακρύ χρονικό διάστημα στους παραγωγούς των άλλων χωρών, μέσω της ένωσή τους, οι πληροφορίες αυτές που έχουν ιδιαίτερη αξία από πλευράς ανταγωνισμού, συνεπάγεται τη συμμετοχή αυτών στην εναρμονισμένη πρακτική ([214]). Δεν έχει σημασία το γεγονός ότι μόνο ορισμένα από τα λοιπά μέλη, άμεσα ή έμμεσα, της Cembureau ήταν, σε δεδομένη στιγμή, πραγματικοί ή ενδεχόμενοι ανταγωνιστές στην αγορά της Μπενελούξ. Σύμφωνα με την επισήμανση του Πρωτοδικείου στο πλαίσιο των υποθέσεων πολυπροπυλενίου ([215]), προκειμένου να υπάρξει εναρμονισμένη πρακτική αρκεί η συμμετοχή σε εναρμονισμένη συμπεριφορά με αντιανταγωνιστικό αντικείμενο, ανεξάρτητα εάν η συμμετοχή κάθε μέλους στην παράβαση μπορεί να περιορίσει τον ανταγωνισμό.

Το γεγονός ότι οι εν λόγω πληροφορίες σχετικά με τις τιμές κοινοποιήθηκαν από τη Cembureau μετά την έναρξη ισχύος τους, αν και είχαν διαβιβασθεί στη Cembureau από την FIC και την ENCI/VNC πριν από την έναρξη ισχύος τους, δεν μειώνει το μέγεθος της παράβασης, διότι πρόκειται για πληροφορίες, όπως οι ελάχιστες τιμές και οι τιμές με έκπτωση, στις οποίες η πρόσβαση στην αγορά είναι αδύνατη ή δυσχερής και απαιτεί μακροσκελείς έρευνες.

ii) Άλλες χώρες

(13) Η κοινοποίηση τιμολογίων που διενεργείται από μια επαγγελματική οργάνωση προς τα μέλη της αποτελεί έναν από τους τρόπους με τους οποίους τα μέλη αυτά μπορούν να ενημερωθούν σχετικά με τη λειτουργία των διαφόρων αγορών. Κατά τη διαδικασία, ορισμένες επιχειρήσεις ισχυρίσθηκαν ότι η κοινοποίηση αυτών των τιμολογίων, τα οποία αφορούν γενικά τις τρέχουσες τιμές και όχι τις μελλοντικές, δεν έχει καμία συνέπεια επί του ανταγωνισμού ή ότι οι συνέπειες είναι μικρότερες από εκείνες που επιφέρει η άμεση ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις τιμές μεταξύ των επιχειρήσεων.

Αναγνωρίζοντας ότι η εν λόγω ανταλλαγή πληροφοριών είναι λιγότερο σοβαρή από εκείνη που αφορά τις χώρες της Μπενελούξ, πρέπει να υπομνησθεί ότι αυτή έγινε μετά τις συζητήσεις επί των τιμών που πραγματοποιήθηκαν στους κόλπους της Cembureau (βλ. σημεία 17 και 19). Μολονότι η ανταλλαγή αυτή άρχισε το 1981, η Επιτροπή δεν μπορεί να αποκλείσει από την εκτίμησή της το γεγονός ότι η ανταλλαγή αυτή συνεχίσθηκε μετά τις συζητήσεις στο πλαίσιο των συνεδριάσεων των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας (βλ. σημεία 16, 17 και 19) και ότι συμβάλλει στην εφαρμογή της συμφωνίας για το σεβασμό των εγχώριων αγορών και τη ρύθμιση των πωλήσεων από τη μία χώρα στην άλλη, καθώς και στην ενίσχυση του σεβασμού των κανόνων θεμιτού ανταγωνισμού κατά τις εξαγωγές μεταξύ των μελών της Cembureau.

([214]) Βλ. ιδίως την απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 1991 στην υπόθεση T-1/89, (Rhône-Poulenc/Επιτροπή), Συλλογή 1991, II-σ. 867, σημεία 122 και -123 του αιτιολογικού.

([215]) Βλ. ιδίως την απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1991 στην υπόθεση T-6/89, (Enichem/Επιτροπή), Συλλογή 1991, II-σ. 1623, σημεία 213-220 του αιτιολογικού.

Όπως προαναφέρθηκε (υπό 1), οι συζητήσεις στο πλαίσιο των συνεδριάσεων των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας αφορούσαν κυρίως την ανάγκη αποτροπής του κινδύνου αύξησης των εισαγωγών, εξακρίβωσης των αιτιών των αντιπαραθέσεων και μείωσης των αποκλίσεων μεταξύ των τιμών προκειμένου να αποτραπούν οι επιθυμίες για εξαγωγές.

(14) Ορισμένες επιχειρήσεις ισχυρίσθηκαν επίσης ότι η γνωστοποίηση αυτών των πληροφοριών σχετικά με τις τιμές δεν μπορεί να έχει επίδραση επί της αγοράς, δεδομένου ότι πρόκειται για μη εξατομικευμένες πληροφορίες που αφορούν άλλοτε τις κλίμακες τιμών που έχουν εγκριθεί από τις αρχές και άλλοτε τις μέσες τιμές. Πρέπει να παρατηρηθεί σχετικά ότι:

— οι κλίμακες των τιμών της Δανίας και της Ιρλανδίας αναφέρονται σε ατομικές επιχειρήσεις. Καταπίπτει, επομένως, αφεαυτής η παρατήρηση ότι οι εν λόγω πληροφορίες δεν ήταν εξατομικευμένες,

— όσον αφορά την Ιταλία, την Ελλάδα και την Πορτογαλία, οι κλίμακες τιμών που διαβιβάσθηκαν ήταν αυτές που είχαν εγκρίνει οι δημόσιες αρχές και αφορούν όλο τον κλάδο κάθε χώρας. Οι επιχειρήσεις μπορούν να λάβουν αυτές τις πληροφορίες, εντούτοις όμως, παρά τον κρατικό χαρακτήρα αυτών, έκριναν αναγκαίο να τις αποστείλουν και να τις κοινοποιήσουν. Οι επιχειρήσεις έκριναν απαραίτητη την κοινοποίηση των κλιμάκων τιμών του κλάδου της χώρας τους, διότι παρόμοια κοινοποίηση πληροφοριών ενέπιπτε στο πλαίσιο των συζητήσεων των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας· όπως προαναφέρθηκε (υπό 1). Οι συζητήσεις αυτές είχαν ως αντικείμενο την ανάγκη αποτροπής του κινδύνου αύξησης των εισαγωγών, εξακρίβωσης των αιτιών των αντιπαραθέσεων και μείωσης των αποκλίσεων μεταξύ των τιμών προκειμένου να αποτραπούν οι επιθυμίες για εξαγωγές,

— στις μέσες τιμές που απέστειλαν η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο δεν καθορίζονταν οι παραγωγοί. Οι πληροφορίες αυτές κοινοποιήθηκαν, μέσω της Cembureau, στο πλαίσιο των συζητήσεων των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας (βλ. υπό 1). Οι εν λόγω μέσες τιμές δεν ήταν δημόσιες και, εν πάση περιπτώσει, δεν μπορούσαν να εντοπισθούν εύκολα. Πρόκειται για ισχύουσες μέσες τιμές και, συνεπώς, για πληροφορίες που θα μπορούσαν να διευκολύνουν τη διείσδυση στις αγορές, ενώ κατ' αρχήν καμία επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων που κοινοποίησε αυτές τις πληροφορίες δεν είχε συμφέρον σε παρόμοια διείσδυση, πέρα από τον εξαναγκασμό των υπαρχόντων ή ενδεχομένων ανταγωνιστών να διεισδύσουν στην αγορά τους μόνο εάν εφαρμόσουν τις «τοπικές» τιμές.

(15) Στο προαναφερθέν πλαίσιο, η κοινοποίηση πληροφοριών σχετικά με τα τιμολόγια, τα οποία, σύμφωνα με τα διαθέσιμα έγγραφα ίσχυσαν τουλάχιστον από το 1984 έως το 1988, αποτέλεσε, από την 1η Ιανουαρίου 1984 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1988, εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ της Cembureau και των μελών της, τα οποία ορίζονται ονομαστικά (υπό 5). Για την Oficemen και την ATIC η Επιτροπή εξετάζει την παράβαση από 1ης Ιανουαρίου 1986. Η εναρμονισμένη αυτή πρακτική περιορίζει τον ανταγωνισμό, κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1, δεδομένου ότι αποσκοπεί, ως μέτρο συμπληρωματικό της συμφωνίας σεβασμού των εγχώριων αγορών, στο συντονισμό της συμπεριφοράς των παραγόντων της αγοράς.

Στην πραγματικότητα, οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να προβούν σε εξαγωγές θα μπορούσαν να πληροφορηθούν τις τιμές των ανταγωνιστών τους στη χώρα προορισμού, πλην όμως είναι γεγονός ότι η διαδικασία αυτή είναι πολυπλοκότερη και απαιτεί περισσότερο χρόνο. Εν πάση περιπτώσει, η Cembureau και τα μέλη της εκτιμούν ότι η μέθοδος αυτή δεν είναι επαρκώς σίγουρη και αξιόπιστη, δεδομένου ότι θεσμοποίησαν την κοινοποίηση των τιμολογίων. Εξάλλου, δεν θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι αυτά καθεαυτά τα τιμολόγια δεν επιτρέπουν συχνά πλήρη σύγκριση μεταξύ των τιμών των διαφόρων χωρών διότι, όπως παραδέχεται και η Cembureau, *«ένας παραγωγός τσιμέντου που γνωρίζει καλά τους κανόνες και το κόστος μεταφοράς μπορεί προφανώς να χρησιμοποιήσει αυτές τις τιμές»* (βλ. σημείο 16, υπό 22).

48. **Οι συμπεριφορές που περιγράφονται στο κεφάλαιο 4 σημείο 20: Γαλλία — Ιταλία**

(1) Οι συμπεριφορές που περιγράφονται στο εν λόγω σημείο 20 εμπίπτουν στο πλαίσιο της εφαρμογής της γενικής συμφωνίας σεβασμού των εγχώριων αγορών που αποσκοπεί αφενός, στον περιορισμό των εμπορικών ροών μεταξύ των μελών της Cembureau και, αφετέρου, στην ευθυγράμμιση με τις τοπικές τιμές σε περίπτωση υπέρβασης των συνόρων.

(2) Η Buzzi υποστηρίζει ότι δεν είναι μέλος της Cembureau και ότι, επομένως, η συμπεριφορά της δεν αποτελεί εφαρμογή της αρχής Cembureau. Πράγματι, η Buzzi μεν δεν είναι μέλος της Cembureau, είναι γεγονός όμως ότι οι τρεις γάλλοι παραγωγοί συμμετέχουν έμμεσα σε αυτήν μέσω της ένωσής τους. Μολονότι η Buzzi δεν ήταν μέλος της Cembureau, στην πράξη έχει εφαρμόσει την υπό κρίση συμφωνία μέσω των επαφών της με τους γάλλους παραγωγούς, οι οποίοι συνδέονταν με τη Cembureau. Σημασία έχει το αντικειμενικό στοιχείο το οποίο συμπίπτει με τη γενική συμφωνία. Το γεγονός ότι οι σχέσεις μεταξύ της Buzzi και των γάλλων παραγωγών δεν αναφέρθηκαν κατά τις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας δεν σημαίνει ότι δεν πρόκειται εν προκειμένω για εφαρμογή της γενικής συμφωνίας (βλ. σημείο 45, ιδίως υπό 8, και σημείο 46, υπό 2). Τέλος, όποια και αν είναι η θέση της Buzzi όσον αφορά τη Cembureau καθώς και ο βαθμός γνώσης της σχετικά με την εν λόγω συμφωνία, παραμένει γεγονός ότι οι εναρμονισμένες πρακτικές που περιγράφονται κατωτέρω συνιστούν αυτές καθεαυτές παράβαση εκ μέρους της του άρθρου 85 παράγραφος 1.

α) *Lafarge — Buzzi*

(3) Το γεγονός ότι η Buzzi αποκάλυψε, κατά τις συνομιλίες της με τη Lafarge στις 26 Νοεμβρίου 1988, την πρόθεσή της να αφήσει την αγορά της νότιας Γαλλίας στη Lafarge, να μην παρενοχλήσει την αγορά της Κυανής Ακτής, να αποφύγει τον ανταγωνισμό («τον πόλεμο») και να επιδιώξει μάλλον συμφωνίες προς αποτροπή των αντιπαραθέσεων, καθώς και τα μελλοντικά σχέδιά της για την κατανομή των πηγών ανεφοδιασμού αποτελεί εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1.

Ενώ οι διατάξεις του προαναφερθέντος άρθρου απαγορεύουν κάθε άμεση ή έμμεση επαφή που σκοπό έχει να αποκαλύψει στον ανταγωνιστή τη στάση που αποφασίσθηκε ή που ενδέχεται να κρατηθεί στην αγορά, οι Buzzi και Lafarge, με τις επαφές τους της 26ης Νοεμβρίου 1988, ήλθαν σε συνεννόηση, υπό τους όρους που περιγράφονται στο σημείο 20, υπό 3 και 7, προκειμένου να περιορίσουν την αυτονομία συμπεριφοράς που διέθεταν, και κυρίως την αυτονομία συμπεριφοράς της Buzzi, και, τέλος, για να κατανείμουν την αγορά της νότιας Γαλλίας καθώς και για να περιορίσουν τη μελλοντική τους αυτονομία όσον αφορά τις πηγές παραγωγής στις περιοχές κατά μήκος των γαλλοϊταλικών συνόρων. Πράγματι, όπως προκύπτει από το σημείο 20 υπό 7, η Lafarge έλαβε από τη Buzzi πληροφορίες σχετικά με τη στάση που η τελευταία σκόπευε να κρατήσει στην αγορά και την οποία όντως κράτησε ([216]).

β) *Ciments Français — Buzzi*

(4) Το γεγονός ότι η Ciment Français κοινοποίησε στη Buzzi στις 17 Ιανουαρίου 1988, μετά από αίτηση της τελευταίας, τις τιμές του εργοστασίου του Beaucaire και την προβλεπόμενη μέση αύξηση κατά τη διάρκεια του έτους, αποτελεί εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1.

(5) Η Ciments Français βεβαιώνει (βλ. πρακτικά της διοικητικής ακρόασης, συνεδρίαση της 5ης Μαρτίου 1993, παράρτημα 4) ότι δεν είναι ανταγωνίστρια της Buzzi, δεδομένου ότι το εργοστάσιό της του Beaucaire βρίσκεται 200 χλμ. από τα ιταλικά σύνορα, το 86% των πωλήσεων του εργοστασίου αυτού πραγματοποιούνται στα γαλλικά διαμερίσματα που δεν συνορεύουν με την Ιταλία και ότι δεν θα ήταν λογικό να αναμένει κανείς ότι η Buzzi θα προωθήσει τις πωλήσεις της στην περιοχή του Beaucaire, εφόσον έχει τη δυνατότητα να πωλήσει στη δική της περιφερειακή αγορά. Προσθέτει επίσης ότι το τιμολόγιο που απεστάλη είχε μόνο ιστορική αξία και ότι η αναγγελθείσα αύξηση δεν ήταν παρά μια υπόθεση που διαψεύθηκε στη συνέχεια, αφού η εν λόγω αύξηση ήταν της τάξης του 2,5%.

Η Επιτροπή περιορίζεται να υπενθυμίσει τα εξής πραγματικά περιστατικά: κατ'αρχάς, η Buzzi εξάγει στη Γαλλία· δεύτερον, ακόμα και αν γίνει δεκτή η θέση των γάλλων παραγωγών, σύμφωνα με την οποία η ακτίνα μεταφοράς του τσιμέντου είναι 150/200 χλμ., οι «φυσιολογικές» αγορές της Ciments Français (της οποίας το εργοστάσιο του Beaucaire βρίσκεται σε απόσταση 200 χλμ. από τα ιταλικά σύνορα) και της Buzzi (της οποίας το εργοστάσιο του Robilante βρίσκεται σε απόσταση μικρότερη των 80 χλμ. από τα γαλλικά σύνορα) αλληλοεπικαλύπτονται. Κατά συνέπεια, η Ciments Français και η Buzzi είναι πραγματικές ή τουλάχιστον εν δυνάμει ανταγωνίστριες επιχειρήσεις.

Το τιμολόγιο του Μαρτίου 1987 που απεστάλη στη Buzzi το Μάρτιο του 1988 είχε, αντίθετα με τις διαβεβαιώσεις της Ciments Français, πραγματική και όχι μόνο ιστορική αξία, δεδομένου ότι η Ciments Français μετέβαλε τις τιμές της του Beaucaire την 1η Σεπτεμβρίου 1988. Η γνωστοποιηθείσα πρόβλεψη αύξησης αποτελούσε, όπως υποδηλώνει η ίδια η λέξη, πρόβλεψη ακόμα και για την ίδια τη Ciments Français η οποία, ανακοινώνοντας την εν λόγω πρόβλεψη, επέτρεψε στη Buzzi να κάνει προβλέψεις με μεγάλο βαθμό βεβαιότητας σχετικά με την πολιτική της επί των τιμών ακόμα και μετά τις προβλεπόμενες τροποποιήσεις των τιμών.

Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι η Ciments Français και η Buzzi είναι πραγματικοί ή τουλάχιστον εν δυνάμει ανταγωνιστές και ότι κάθε ενημέρωση του ανταγωνιστή σχετικά με τη στάση που ενδέχεται να κρατηθεί στην αγορά, η οποία κατ'αυτό τον τρόπο επηρεάζει την ανταγωνιστική συμπεριφορά του τελευταίου, αποτελεί παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1.

γ) *Vicat — Buzzi*

(6) Οι ανταλλαγές τιμολογίων της 11ης και 16ης Μαΐου 1983 και του Απριλίου και Ιουλίου 1986 καθώς και η ανακοίνωση της Buzzi προς τη Vicat της 23ης Απριλίου 1986 σχετικά με την πρόθεσή της να μην αναλάβει τις παραγγελίες που προέρχονταν από τη Νίκαια και την Τουλόν αποτελούν εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1.

Ακόμα και αν τα τιμολόγια μπορούν να εξευρεθούν μέσω των πελατών, η μέθοδος αυτή είναι πολυπλοκότερη και απαιτεί περισσότερο χρόνο. Δεύτερον, οι ανταλλαγές δεν αφορούσαν μόνο τα τιμολόγια, αλλά επίσης, σε μία περίπτωση, τις προβλέψεις για αύξηση των τιμών.

Με την εναρμονισμένη αυτή πρακτική, αφενός η Buzzi καθησύχασε τη Vicat γνωστοποιώντας σ'αυτή την επιθυμία της να μην διαταράξει την αγορά στη νότια Γαλλία και αφετέρου, με τις ανταλλαγές τιμολογίων και την κοινοποίηση των αυξήσεων των τιμών, η Vicat και η Buzzi θέλησαν να βεβαιωθούν ότι οι εξαγωγές που θα συνεχίζονταν να πραγματοποιούνται θα διεξάγονταν βάσει πολιτικής τιμών παρόμοιας με εκείνη που εφάρμοζε η Vicat. Με τον τρόπο αυτό εξαλείφθηκε ένα μεγάλο μέρος του συνήθους κινδύνου, που είναι συμφυής με κάθε αυτόνομη αλλαγή συμπεριφοράς στην αγορά.

([216]) Βλ. τις αποφάσεις επί των υποθέσεων πολυπροπυλενίου και κυρίως την απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 1991 στην υπόθεση T-1/89, (Rhône-Poulenc/Επιτροπή), Συλλογή 1991, II- σ. 867, σημείο 123.

δ) *Διάρκεια των παραβάσεων*

(7) Η διάρκεια των παραβάσεων για κάθε έναν από τους τέσσερις ενεχόμενους παραγωγούς πρέπει να καθορισθεί λαμβάνοντας υπόψη τις ημερομηνίες που εφμαίνονται στα στοιχεία που αποδεικνύουν τις συνεννοήσεις.

Όσον αφορά τη Buzzi, ήλθε κατ'αρχάς σε συνεννόηση με τη Vicat, στη συνέχεια με τη Ciments Français και τέλος με τη Lafarge. Η συνεννόηση με τη Vicat αφορούσε τις τιμές και την κατανομή της αγοράς της νότιας Γαλλίας, η συνεννόηση με τη Lafarge αφορούσε την κατανομή της αγοράς της νότιας Γαλλίας και την κατανομή των πηγών εφοδιασμού και η συνεννόηση με τη Ciments Français αφορούσε τις τιμές.

Καθίσταται, επομένως, δυνατή η διαπίστωση μιας συνέχειας στη συμπεριφορά της Buzzi, η οποία εκδηλώθηκε διαδοχικά με τις περιπτώσεις των τριών γάλλων ενεχομένων παραγωγών. Η παράβαση της Buzzi, κατά συνέπεια, πρέπει να θεωρηθεί ότι αρχίζει από την ημερομηνία της πρώτης συνεννόησης με τη Vicat, ήτοι από τις 11ης Μαΐου 1983. Ελλείψει άλλων ακριβών ενδείξεων όσον αφορά τον τερματισμό της παράβασης, η Επιτροπή εκτιμά ότι η αυτή διήρκεσε τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 1988, δεδομένου ότι η τελευταία συνεννόηση με τη Lafarge έγινε στις 26ης Νοεμβρίου 1988 και αποτελεί εκδήλωση προς τη Lafarge της μελλοντικής στάσης που θα τηρούσε η Buzzi στην αγορά.

Ο Δεκέμβριος 1988 πρέπει να θεωρηθεί ότι σηματοδοτεί τον τερματισμό της παράβασης και για τους τρεις γάλλους παραγωγούς. Πράγματι, οι εκδηλώσεις της Buzzi, μολονότι υπήρξαν χωριστές προς τους τρεις γάλλους παραγωγούς, σήμαναν το τέλος και για τους τρεις. Κατά συνέπεια, ακόμα και αν η αρχή της παράβασης μπορεί να είναι διαφορετική για τους τρεις παραγωγούς αναλόγως των ημερομηνιών των αποδεικτικών στοιχείων, ο τερματισμός της είναι μάλλον κοινός.

Συνεπώς, η Επιτροπή εκτιμά ότι παραβίασαν το άρθρο 85, παράγραφος 1:

— η Buzzi	από 11 Μαΐου 1983 έως 31 Δεκεμβρίου 1988
— η Vicat	από 11 Μαΐου 1983 έως 31 Δεκεμβρίου 1988
— η Ciments Français	από 17 Μαΐου 1988 έως 31 Δεκεμβρίου 1988
— η Lafrage	από 26 Νοεμβρίου 1988 έως 31 Δεκεμβρίου 1988

49. **Οι συμπεριφορές που περιγράφονται στο κεφάλαιο 4 σημείο 21: Ισπανία -Πορτογαλία**

(1) Οι περιορισμοί που συμφωνήθηκαν κατά τις συνεδριάσεις της 22ας Ιουλίου 1985 και της 24ης Απριλίου 1989 μεταξύ των Oficemen, Cimpor και Secil αποτελούν συμφωνία κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1.

Με τη συμφωνία αυτή, η ισπανική ένωση και οι ενεχόμενες πορτογαλικές επιχειρήσεις επέλεξαν σκόπιμα και έχοντας συνείδηση του γεγονότος ότι παραβιάζουν τους νόμους των χωρών τους καθώς και τους κοινοτικούς κανόνες για τον ανταγωνισμό (βλ. πρακτικά της συνεδρίασης της 22ας Ιουλίου 1985, σημείο 21, υπό 2) μια μορφή συνεργασίας με σκοπό να περιορίσουν, αν όχι να παρεμποδίσουν, το εμπόριο τσιμέντου μεταξύ των δύο χωρών, εξασφαλίζοντας κατ'αυτό τον τρόπο το σεβασμό των αντίστοιχων παραδοσιακών τους αγορών πωλήσεων και παγιώνοντας το διαχωρισμό της ισπανικής από την πορτογαλική αγορά.

Η εν λόγω συμφωνία αποτέλεσε παράβαση, από την 1η Ιανουαρίου 1986, ημερομηνία προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας στην Κοινότητα, έως τις 24 Απριλίου 1989 τουλάχιστον.

(2) Η συμφωνία αυτή εφαρμόσθηκε στην πράξη. Πράγματι, ο εκπρόσωπος της Secil δήλωσε στην Hispacement (βλ. σημείο 21, υπό 2) ότι η επιχείρησή του ήταν αποφασισμένη να σεβασθεί τη συμφωνία με τους Ισπανούς και ότι η Cimpor είχε αντισταθεί στην επιθυμία να εξαγάγει παρά τις παραγγελίες που δεχόταν από την Ισπανία. Τα μέρη που συμμετείχαν στη συμφωνία αντάλλαξαν όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τον έλεγχο και την παρεμπόδιση των εξαγωγών τρίτων (βλ. σημείο 21, υπό 7). Η Compor αρνήθηκε να πωλήσει στην Ισπανία με τη δικαιολογία ότι «δεν υπάρχουν διαθέσιμες ποσότητες προς εξαγωγή», ενώ είναι αποδεδειγμένο ότι, κατά τις ίδιες περιόδους, ικανοποίησε συγκεκριμένες παραγγελίες τσιμέντου από τρίτες χώρες (βλ. σημείο 21, υπό 8).

Επομένως, οι ενεχόμενες επιχειρήσεις προσφέρθηκαν εθελοντικά να περιορίσουν, και πραγματικά περιόρισαν, τον ανταγωνισμό ο οποίος θα εδημιουργείτο από τις παραδόσεις εμπορευμάτων μεταξύ των δύο χωρών, αν δεν υπήρχε αυτός ο περιορισμός.

(3) Όπως προαναφέρθηκε στο σημείο 21, υπό 11, εάν όντως τα μέρη επεδίωκαν να αποφύγουν την κυκλοφορία τσιμέντου που δεν ανταποκρινόταν στα πρότυπα μιας χώρας, παρόμοια ανησυχία δεν εξηγεί το λόγο για τον οποίο οι έλεγχοι των κινήσεων τσιμέντου μεταξύ των δύο χωρών από τους ίδιους τους παραγωγούς θα ήταν σε θέση να καταστήσουν το εξαγόμενο τσιμέντο σύμφωνο με τα πρότυπα της χώρας προορισμού. Επιπλέον, όπως επεσήμανε το Πρωτοδικείο ([217]), δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα μιας επιχείρησης (ή μιας ένωσης επιχειρήσεων) να υποκαθιστά, με δική της πρωτοβουλία, τις δημόσιες αρχές που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή των νόμων της χώρας της και να θεσπίζει *«μέτρα με σκοπό τον αποκλεισμό των προϊόντων που θεωρεί, καλώς ή κακώς, επικίνδυνα ή τουλάχιστον ποιότητας κατώτερης από τα δικά της»*.

([217]) Απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1991 στην υπόθεση T-30/90, (Hilti/Επιτροπή), Συλλογή 1991, II-σ. 1439, σημείο 118 του αιτιολογικού.

(4) Το επιχείρημα των μερών σύμφωνα με το οποίο η συμφωνία δεν παρεμπόδισε τις κινήσεις τσιμέντου μεταξύ των δύο μερών κι έτσι οι πορτογαλικές εξαγωγές στην Ισπανία παρουσίαζαν κάθε χρόνο αύξηση μέχρι το 1988, δεν έχει καμία βαρύτητα. Όπως ήδη επεσήμανε το Δικαστήριο το 1966 ([218]), το γεγονός ότι μια συμφωνία δεν παρεμποδίζει καθόλου, αλλά αντίθετα ευνοεί την αύξηση του όγκου του διακρατικού εμπορίου, δεν αποκλείει τον περιορισμό του ανταγωνισμού ούτε την πιθανότητα η συμφωνία να επηρεάσει το διακρατικό εμπόριο, δεδομένου ότι το εμπόριο αυτό θα μπορούσε, ελλείψει της περιοριστικής συμφωνίας, να αναπτυχθεί υπό άλλους όρους.

(5) Το επιχείρημα της Oficemen σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή δεν μπορεί να λάβει υπόψη το έγγραφο που αφορά τη συνεδρίαση της 22ας Ιουλίου 1985 διότι η συνεδρίαση αυτή διεξήχθη πριν από την προσχώρηση των δύο χωρών στην Κοινότητα, δεν είναι βάσιμο. Πράγματι, η Επιτροπή, για την ανάλυση μιας συμφωνίας που συνάφθηκε πριν από την προσχώρηση κράτους μέλους, και διατηρήθηκε και μετά από αυτή και η οποία συμφωνία διαπιστώνεται ότι έχει επιφέρει αποτελέσματα και μετά την προσχώρηση, μπορεί να λάβει υπόψη κάθε έγγραφο σχετικό με την εν λόγω συμφωνία ανεξάρτητα από την ημερομηνία την οποία φέρει.

50. **Οι συμπεριφορές που περιγράφονται στο κεφάλαιο 4, σημείο 22: Γαλλία — Γερμανία**

α) *Οι συμφωνίες κατανομής των αγορών*

(1) Από τα έγγραφα που απαριθμούνται στο εν λόγω σημείο 22 προκύπτουν δύο συμφωνίες, εκ των οποίων η μία αφορά την κατανομή της αγοράς του Sarre και η λλη τη γενικότερη ρύθμιση των παραδόσεων τσιμέντου μεταξύ της Γαλλίας και της Γερμανίας.

(2) Τα σημειώματα της 23ης Ιουνίου 1982, της 22ας Ιουλίου 1982 και της 17ης Νοεμβρίου 1982 (βλ. σημείο 22, υπό 1, 4 και 7) καταδεικνύουν ότι η κατανομή των πωλήσεων στην αγορά του Sarre μεταξύ της Ciments Français, της Cedest, της Heidelberger και της Dyckerhoff αποτελούσαν κεκτημένη κατάσταση την οποία δεν αμφισβητούσε καμία από τις ενεχόμενες επιχειρήσεις, διότι η αμφισβήτηση αφορούσε άλλες αγορές («εκτός από το Sarre»).

Η ύπαρξη αυτής της συμφωνίας επιβεβαιώνεται από τη δήλωση στην οποία προέβη η Dyckerhoff προς τη Ciments Français κατά τη συνάντησή τους στις 9 και 10 Μαΐου 1983 (βλ. σημείο 22, υπό 9) και σύμφωνα με την οποία δεν σκόπευε να πωλήσει στο Sarre και στη Γαλλία το τσιμέντο που είχε στη διάθεσή της από την κονιοποίηση 100.000 τόνων clinker στις εγκαταστάσεις της Ciments Luxembourgeois.

Η συμφωνία αυτή κατανομής της αγοράς του Sarre αφορούσε κατ'αρχάς τη Ciments Français, τη Cedest, τη Heidelberger και τη Dyckerhoff. Ωστόσο, λαμβανομένων υπόψη των όσων αναφέρονται κατωτέρω υπό 3, 4 και 5, η Επιτροπή εκτιμά ότι η συμφωνία αυτή αποτελεί μέρος ευρύτερων διακανονισμών που αφορούν το σύνολο των σχέσεων μεταξύ των γερμανών και των γάλλων παραγωγών που δεν περιορίζονταν πλέον στους προαναφερθέντες τέσσερις.

(3) Ύστερα από τις εξαγωγές της Cedest στα γερμανικά ομόσπονδα κράτη εκτός από το Sarre και τις αντιδράσεις στη Γαλλία των γερμανών παραγωγών, έλαβαν χώρα διμερείς συνεννοήσεις με σκοπό τον περιορισμό των διασυνοριακών ροών τσιμέντου.

Κατ'αυτό τον τρόπο, το Syndicat Français de l'Industrie Cimentière είχε συνομιλίες με τη Bundesverband der Deutschen Zementindustrie και άσκησε, από κοινού με τους άλλους ενδιαφερόμενους γάλλους παραγωγούς, πιέσεις στη Cedest προκειμένου η τελευταία να μειώσει τις εξαγωγές της στη Γερμανία (βλ. σημείωμα της 23ης Ιουνίου 1982 στο σημείο 22, υπό 4). Η Cedest δήλωσε στη Dyckerhoff και τη Heidelberger ότι δεν ήθελε να προβαίνει σε πωλήσεις στην ΟΔΓ παρά μόνο στην RMC και την PZW και ότι συμφωνούσε *«να προσαρμόσει μελλοντικά τις προμήθειές της προς την ΟΔΓ (αποκλειομένου πάντα του Sarre) στην εξέλιξη των αποστολών προς τη χώρα αυτή, είτε μειώνοντας είτε αυξάνοντάς τις»* (βλ. σημείωμα της 17ης Νοεμβρίου 1982 στο σημείο 22, υπό 7).

Η Lafarge και η Dyckerhoff κατέβαλαν προσπάθειες για να αποτραπεί η οποιαδήποτε επιθετικότητα και να αποκαταστήσουν κλίμα αρμονίας μεταξύ των γάλλων και γερμανών παραγωγών που ενδιαφέρονταν για εξαγωγές (βλ. σημειώματα της 23ης Ιουνίου 1982, της 28ης Ιουλίου 1982 και της 2ας Σεπτεμβρίου 1982 στο σημείο 22, υπό 4, 5 και 6). Η Dyckerhoff ανακοίνωσε στη Ciments Français τα σχέδιά της προκειμένου να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό της Cedest καθώς και την πρόθεσή της να μην προβεί σε πωλήσεις στη Γαλλία (βλ. σημειώματα της 25ης Ιανουαρίου 1983 και της 17ης Μαΐου 1983 στο σημείο 22, υπό 8 και 9).

Το πρόβλημα των γαλλο-γερμανικών σχέσεων συζητήθηκε ως «καίριο ζήτημα» κατά τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 19ης Μαρτίου 1984 (βλ. σημείο 19, υπό 9).

Όλες αυτές οι εναρμονισμένες πρακτικές οδήγησαν στη σύναψη συμφωνίας μεταξύ των ενδιαφερομένων γαλλικών και γερμανικών επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων. Πράγματι, στην επιστολή της 22ας Σεπτεμβρίου 1986 αναφέρονται οι πρόοδοι που σημειώθηκαν σε σχέση με την κατάσταση που επικρατούσε το 1984 κατά τη διάρκεια των περιοδικών συνεδριάσεων των κ.κ. Laplace, Lose και Brenke. Γίνεται επίσης λόγος για μια συμφωνία που συνήφθη το 1984, για τις πιθανότητες ανανέωσης αυτής και για την ύπαρξη απόκλισης μεταξύ των γαλλικών και γερμανικών παραδόσεων. Το σημείωμα της 12ης Αυγούστου 1987 αναφέρεται στη συνέχιση των συζητήσεων με σκοπό την επίλυση των ζητημάτων για τα οποία γινόταν λόγος στην επιστολή της 22ας Ιουνίου 1986 (βλ. σημείο 22, υπό 10).

Από τις ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ της γερμανικής και της γαλλικής ένωσης (βλ. σημείο 22, υπό 12)

([218]) Απόφαση της 13ης Ιουλίου 1966, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 56 και 58/64, (Grundig-Consten/Επιτροπή), Συλλογή 1966, σ. 429 .

προκύπτει ότι επιτεύχθηκε η επιδιωκόμενη μείωση της απόκλισης μεταξύ των γαλλικών και γερμανικών παραδόσεων.

Οι εναρμονισμένες πρακτικές που περιγράφονται στο παρόν σημείο και οι οποίες έλαβαν χώρα από το 1982 έως το 1984 καθώς και η συμφωνία του 1984 η οποία προκύπτει από την επιστολή της 22ας Σεπτεμβρίου 1986, αποτελούν παραβάσεις του άρθρου 85 παράγραφος 1, τις οποίες διέπραξαν το Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, η Cedest, η Ciments Français, η Lafarge, η Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, η Dyckerhoff και η Heidelberger.

(4) Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η συμφωνία για την κατανομή της αγοράς του Sarre, οι εναρμονισμένες πρακτικές για την εξεύρεση λύσης όσον αφορά τον περιορισμό των πωλήσεων της Cedest στη Γερμανία, εκτός από το Sarre, καθώς και η συμφωνία του 1984, για την οποία γίνεται λόγος στην επιστολή της 22ας Σεπτεμβρίου 1986, είχαν όλες τους ως αντικείμενο την κατανομή των αγορών και τον περιορισμό των διασυνοριακών ροών τσιμέντου μεταξύ της Γαλλίας και της Γερμανίας, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι εν λόγω συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές μπορούν να θεωρηθούν ως παράβαση ενιαία και διαρκής.

Επιπλέον, μολονότι στην αρχή το Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, η Bundesverband der Deutschen Zementindustrie και η Lafarge δεν συμμετείχαν στη συμφωνία για το Sarre, την αποδέχθηκαν από τις 23ης Ιουνίου 1982, ήτοι από τη στιγμή που ανέλαβαν δράση για την επέκταση της συμφωνίας για το Sarre και σε άλλα γερμανικά ομόσπονδα κράτη και για την ένταξή της στο ευρύτερο πλαίσιο της ρύθμισης των γαλλο-γερμανικών εμπορικών ροών.

Η ενιαία και διαρκής παράβαση που αφορά τον περιορισμό των διασυνοριακών ροών μεταξύ της Γαλλίας και της Γερμανίας διαπράχθηκε από τις 23 Ιουνίου 1982 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 1989 από το Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, τη Cedest, τη Ciments Français, τη Lafarge, τη Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, τη Dyckerhoff και τη Heidelberger.

β) *Η ανταλλαγή πληροφοριών*

(5) Οι ανταλλαγές στατιστικών στοιχείων μεταξύ του Syndicat Français de l'Industrie Cimentière και της Bundesverband der Deutschen Zementindustrie αποτελούν, βάσει των υπαρχόντων στοιχείων (βλ. σημείο 22, υπό 12), από την 1η Ιανουαρίου 1985 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 1989, συντονισμένη πρακτική που περιορίζει τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1. Πράγματι, οι εν λόγω ανταλλαγές πρέπει να συνδυασθούν με τις προαναφερθείσες συμφωνίες σχετικά με την κατανομή της αγοράς. Σκοπός τους είναι να επιτρέψουν στις δύο ενεχόμενες ενώσεις τον έλεγχο της τήρησης των ποσοτικών περιορισμών των εξαγωγών καθώς και του προορισμού τους ανά ομόσπονδο κράτος (βλ. σημείο 22, υπό 12). Όπως επισημάνθηκε στο σημείο 22, υπό 12 και 18, ο προορισμός ανά ομόσπονδο κράτος των εξαγωγών δεν μπορεί να ερμηνευθεί εύλογα παρά μόνον αν ενταχθεί στο πλαίσιο μιας συνεννόησης που βασίζεται στην ανταλλαγή πληροφοριών. Η πρακτική αυτή δημιουργεί μια τεχνητή κατάσταση αγοράς, στην οποία η αφύσικη διαφάνεια και σταθερότητα του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών τείνουν να παγιώσουν τη συμπεριφορά των οικονομικών παραγόντων και να εξαλείψουν τους συμφυείς με τον ανταγωνισμό κινδύνους.

51. **Οι συμπεριφορές που περιγράφονται στο κεφάλαιο 4, σημείο 23: Βέλγιο — Κάτω Χώρες — Γερμανία**

Η Επιτροπή είχε ήδη ανακοινώσει στη σ. 34, σημείωση 10, της ανακοίνωσσης των αιτιάσεων ότι η συμφωνία CBS θα εξεταζόταν στο πλαίσιο χωριστής διαδικασίας.

Οι ενεχόμενες επιχειρήσεις και οι ενώσεις επιχειρήσεων προέβαλαν τον ισχυρισμό, κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, ότι δεν μπορούσαν να αμυνθούν αποτελεσματικά κατά της αιτίασης της κατανομής της ολλανδικής αγοράς που είχε διατυπωθεί εναντίον τους, εκτός αν η Επιτροπή λάβει συνολικά θέση η οποία να συμπεριλαμβάνει εκτίμηση της συμφωνίας CBS.

Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να μη λάβει θέση, στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης, όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά που εκτίθενται στο κεφάλαιο 4 σημείο 23.

52. **Οι επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών**

Όλες οι συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που αναφέρονται στο κεφάλαιο αυτό έχουν άμεσες συνέπειες επί των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών. Αποτελούν μέρος ενός συνόλου σκοπός του οποίου είναι ο επηρεασμός των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και, επιπλέον, αυτές καθαυτές, στοχεύουν είτε στον αποκλεισμό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, είτε στη δημιουργία τέτοιων όρων ώστε το εμπόριο να διεξάγεται στο πλαίσιο συμφωνιών που αφορούν τις ποσότητες που μπορούν να εξαχθούν από τη μία χώρα στην άλλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Οι συμφωνίες και οι πρακτικές που περιγράφονται στο κεφάλαιο 5

53. **Μια «συμφωνία» ενιαία και διαρκής**

(1) Η Cembureau Task Force ή European Task Force αποτελεί σοβαρή και κατάφωρη εφαρμογή της συμφωνίας ή της αρχής Cembureau για το σεβασμό των εγχώριων αγορών. Πράγματι, η σύσταση αυτής της Task Force είναι μεταγενέστερη των ετών 1983-1984 και οι μεγάλες αποφάσεις ελήφθησαν από τους Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, μέλη της Cembureau. Όλοι όσοι εκπροσωπούνταν στην Task Force συμμετείχαν στη διάρθρωση της

Cembureau. Δεν έχει σημασία ότι η συμφωνία προϋπέθετε τη λήψη διαφόρων μέτρων που συνεπάγονταν είτε την παρέμβαση των πλέον άμεσα ενδιαφερομένων επιχειρήσεων, είτε την παρέμβαση των επιχειρήσεων που ήταν οι καταλληλότερες για να επιτύχουν τους στόχους της Task Force, κυρίως διότι κατείχαν σημαντική θέση στο παγκόσμιο εμπόριο τσιμέντου.

(2) Στο πλαίσιο της «ενιαίας και διαρκούς συμφωνίας» για το σεβασμό των εγχώριων αγορών, η Cembureau και οι επιχειρήσεις που θα κατονομασθούν στη συνέχεια συνήψαν ενιαία και διαρκή «συμφωνία» (η οποία καλείται εφεξής συμφωνία), τα στοιχεία της οποίας αποτελούνται από το σύνολο των μέτρων που θεσπίσθηκαν κατά τις συνεδριάσεις που διεξήχθησαν από τις 28 Μαΐου 1986 έως το τέλος Μαΐου 1987.

Η σύμπτωση της βούλησης όλων των συμμετεχόντων εκφράσθηκε κατά τις διάφορες συνεδριάσεις, και ιδίως εκείνες των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, καθώς και μέσω της συμμετοχής στις διάφορες αναληφθείσες ενέργειες.

(3) Η συμφωνία αυτή παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: 1) μια Task Force, η οποία έχει συσταθεί με κοινή συμφωνία των συμμετεχόντων στην παράβαση, μελέτησε και προπαρασκεύασε τα διάφορα μέτρα αποτροπής και υποκίνησης καθώς και ρύθμισης των αγορών (βλ. σημείο 25, υπό 2 έως 6)· 2) τα μέτρα αυτά υποβλήθηκαν προς λήψη σχετικής απόφασης στους Επικεφαλής Αντιπροσωπείας οι οποίοι ενέκριναν ορισμένα από αυτά (βλ. σημείο 25, υπό 10, 24 έως 32, 40 έως 41)· 3) στη συνέχεια, τα μέτρα αυτά εφαρμόσθηκαν από τα διάφορα μέλη της Task Force (βλ. σημεία 26, 27, 28).

(4) Ο ισχυρισμός ορισμένων επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων ότι δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για τα εκπονηθέντα μέτρα δεδομένου ότι δεν συμμετείχαν στις συνεδριάσεις της Task Force ή των υπο-ομάδων αλλά μόνο στις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, είναι αβάσιμος. Πράγματι, μολονότι δεν συμμετείχαν στις συνεδριάσεις της Task Force, διότι αυτή αποτελείτο από περιορισμένο αριθμό μελών, συμμετείχαν στις συνεδριάσεις των επικεφαλής Αντιπροσωπείας κατά τις οποίες κυρώθηκαν οι προτάσεις της Task Force και εγκρίθηκαν τα μέτρα. Όπως προαναφέρθηκε στο σημείο 44, το γεγονός ότι η σύνθεση των διαφόρων οργάνων μπορεί να ποικίλλει δεν σημαίνει ότι δεν μπορούν να καταλογισθούν σε όλα τα μέλη αυτής της διάρθρωσης όλες οι δραστηριότητες των μερών, δεδομένου ότι η διάρθρωση αυτή δρα μέσω της συνδρομής όλων των μελών και θεμελιούται επ' αυτής.

(5) Άλλες επιχειρήσεις, που συμμετείχαν μόνο στις συνεδριάσεις της Task Force ή μόνο στην εφαρμογή των ληφθέντων μέτρων, κρίνουν ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να τους καταλογίσει όλες τις συμπεριφορές που σχετίζονται με τη Cembureau ή τη European Task Force. Η Επιτροπή έχει ήδη απαντήσει σε παρόμοια παρατήρηση στο σημείο 44 ανωτέρω επισημαίνοντας ότι η συμμετοχή σε οργάνωση σημαίνει αποδοχή των επιβαλλόμενων κανόνων και συμπεριφορών. Υπενθυμίζει επίσης ότι, όπως υπογραμμίζεται στην απόφαση του Πρωτοδικείου ([219]), δεν είναι απαραίτητο, δεδομένου του πολύπλοκου χαρακτήρα μιας συμφωνίας, όλες οι επιχειρήσεις να έχουν εκφράσει επίσημα τη συμφωνία τους με μια συμπεριφορά υιοθετούμενη από τις άλλες. Όσον αφορά ορισμένες από αυτές, αρκεί ότι παρέχουν τη γενική τους υποστήριξη και δρουν κατά συνέπεια. Επιπλέον, από τη φύση της ενιαίας και διαρκούς «συμφωνίας» συνεπάγεται η ύπαρξη ενός σκοπού, ενός ενιαίου στόχου και ενός καταμερισμού, μεταξύ των συμμετεχόντων, των καθηκόντων και ενεργειών που καθίστανται αναγκαίες για την επίτευξή του. Τέλος, πρέπει να υπομνησθεί ότι το έγγραφο που συντάχθηκε στο Céligny-Ζυρίχη προκειμένου να υποβληθεί στους Επικεφαλής Αντιπροσωπείας, οι οποίοι έλαβαν πράγματι γνώση αυτού κατά τη συνεδρίαση της Στοκχόλμης και το οποίο εγκρίθηκε τουλάχιστον όσον αφορά ορισμένες από τις θέσεις, αναφέρει ότι οι χαρασσόμενες στρατηγικές αποτελούν απάντηση που βασίζεται στην αλληλεγγύη και ότι η συνεργασία όλων των παραγωγών είναι απαραίτητη για τη σταθερότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας τσιμέντου.

(6) Οι γερμανικές επιχειρήσεις υποστήριξαν ότι τα πρόσωπα που μετείχαν στις συνεδριάσεις της Στοκχόλμης, του Baden-Baden και των Βρυξελλών δεν είχαν την ιδιότητα του Επικεφαλής Αντιπροσωπείας. Υπενθυμίζεται ότι η ιδιότητα αυτή αποδόθηκε από την Task Force και από τα πρακτικά και όχι από την Επιτροπή.

(7) Ο επιδιωκόμενος ενιαίος στόχος συνάγεται από τα πρακτικά της συνεδρίασης της ETF στη Γενεύη στις 19 Αυγούστου 1986 (βλ. σημείο 25, υπό 15): «*Στόχος της ETF είναι να μελετήσει τα μέτρα για την εξουδετέρωση των εισαγωγών στη Δυτική Ευρώπη, που προς το παρόν προέρχονται από την Ελλάδα. Η ETF προτείνει τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν οι Επικεφαλής Αντιπροσωπείας*». Ο στόχος είναι, επομένως, γενικός και δεν περιορίζεται μόνο στο πρόβλημα των ελληνικών εξαγωγών. Συνεπώς, εμπίπτει πλήρως στο πλαίσιο της συμφωνίας Cembureau για το σεβασμό των εγχώριων αγορών.

(8) Η Lafarge ισχυρίσθηκε κατά τη διοικητική ακρόαση (βλ. πρακτικά της συνεδρίασης της 12ης Μαρτίου 1993, παράρτημα II) ότι το άρθρο 85 παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όσον αφορά τα κράτη μέλη της European Task Force διότι αυτά ενήργησαν ευρισκόμενα σε νόμιμη άμυνα κατά των εξαγωγών των ελλήνων παραγωγών που ελάμβαναν παράνομες ενισχύσεις από τις αρχές της χώρας τους.

([219]) Απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 1991, στην υπόθεση T-2/89, (Petrofina/Επιτροπή), Συλλογή 1991, II-σ. 1087, σημείο 210 του αιτιολογικού.

Η Επιτροπή παρατηρεί, κατ'αρχάς, ότι δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα των επιχειρήσεων να υποκαθιστούν τις κοινοτικές αρχές, οι οποίες είναι αρμόδιες για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της συνθήκης, και να παρεμποδίζουν την κυκλοφορία, εντός της Κοινότητας, προϊόντων που αυτές κρίνουν, δικαίως ή αδίκως, ότι λαμβάνουν κρατικές ενισχύσεις ([220]). Ασφαλώς η Επιτροπή αναγνωρίζει το δικαίωμα των επιχειρήσεων όχι μόνο να επισημαίνουν στις αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένης και της ίδιας της Επιτροπής, τις ενδεχόμενες παραβιάσεις των εθνικών ή κοινοτικών διατάξεων, αλλά επίσης να προβαίνουν σε συλλογικές εκδηλώσεις για τον σκοπό αυτό πράγμα το οποίο προϋποθέτει κατ'ανάγκη τη δυνατότητα διεξαγωγής προπαρασκευαστικών συζητήσεων μεταξύ τους.

Αντίθετα, το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις ανησυχούσαν για τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνταν σε άλλους ευρωπαίους ανταγωνιστές δεν δικαιολογεί, σε καμία περίπτωση, τη λήψη μέτρων που επιπλέον στερούνται της δυνατότητας ενημέρωσης των αρμόδιων αρχών σχετικά με την υπόθεση.

Δεύτερον, αντίθετα με τον Ηρακλή και τη Χαλκίδα, ο Τιτάν δεν ελάμβανε κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνταν υπέρ της τσιμεντοβιομηχανίας. Η εν λόγω επιχείρηση άσκησε μάλιστα προσφυγή κατά της απόφασης της Επιτροπής, που δημοσιεύθηκε στις 4 Ιανουαρίου 1992, για την περάτωση της διαδικασίας όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στον «Ηρακλή» (βλ. πρακτικά της διοικητικής ακρόασης, συνεδρίαση της 4ης Μαρτίου 1993, σ. 1-3). Τα διάφορα μέτρα που ελήφθησαν από τα μέλη της European Task Force κατά της εταιρίας Τιτάν δεν μπορούν, συνεπώς, να δικαιολογηθούν από υποτιθέμενη κατάσταση ανάγκης ή νόμιμης άμυνας. Η επιχειρηματολογία των επιχειρήσεων υστερεί στην πράξη.

Τρίτον, από τα έγγραφα των συνεδριάσεων της European Task Force προκύπτει ότι αυτή δεν συστάθηκε για την αντιμετώπιση συγκεκριμένου κινδύνου, αλλά για την επίτευξη γενικότερων στόχων. Πράγματι, *«στόχος της ETF είναι να μελετήσει τα μέτρα για εξουδετέρωση των εισαγωγών στη Δυτική Ευρώπη, που προς το παρόν προέρχονται από την Ελλάδα»* (βλ. σημείο 25, υπό 15). Οι γενικότεροι αυτοί στόχοι επιβεβαιώνονται, εξάλλου, από το γεγονός ότι η European Task Force δεν φαίνεται να έχει διαλυθεί: *«το όργανο διατηρήθηκε ώστε να είναι έτοιμο να χρησιμοποιηθεί»* (βλ. σημείο 25, υπό 48).

(9) Οι ενώσεις επιχειρήσεων και οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην ενιαία και διαρκή συμφωνία σχετικά με τη συγκρότηση της Cembureau Task Force ή European Task Force καθώς και τα διάφορα ληφθέντα μέτρα κατά τις συνεδριάσεις με σκοπό την εξάλειψη των εισαγωγών στη Δυτική Ευρώπη και ιδίως για την παρεμπόδιση των εισαγωγών ελληνικού τσιμέντου στις χώρες της Κοινότητας είναι οι ακόλουθες: Cembureau, όμιλος Holderbank, Blue Circle, Oficemen, Asland, Uniland, Hispacement, Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, Lafarge, Ciments Français, Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, Heidelberger, Dyckerhoff, CBR, Aker και Euroc, Aalborg, Irish Ciment, Italcementi, Unicem, Cementir.

(10) Δεδομένου ότι η θέση ορισμένων επιχειρήσεων και ενώσεων προσδιορίστηκε κατά την έκθεση των πραγματικών περιστατικών, απομένει να προσδιοριστεί η κατάσταση τριών επιχειρήσεων.

(11) Με επιστολή της 16ης Ιουλίου 1992, η Επιτροπή ενημέρωσε τις Aker και Euroc ότι τους απεστάλη η ανακοίνωση των αιτιάσεων εξαιτίας της συμμετοχής τους στη Cembureau Task Force ή European Task Force, που είχε ως αντικείμενο την παρεμπόδιση των παραδόσεων ελληνικού τσιμέντου στην Κοινότητα, την απορρόφηση αυτού του τσιμέντου ή τη διοχέτευση εκτός Ευρώπης του πλεονάσματος της ελληνικής παραγωγής.

(12) Όσον αφορά τη Cementir, η οποία δεν συμμετείχε στις συνεδριάσεις της Task Force, η Επιτροπή εκτιμά ότι υπήρχε σύμπτωση βούλησης κατά τη γενική συμφωνία μέσω της συμμετοχής της σε ένα ή περισσότερα από τα μέτρα που έλαβε η Cembureau Task Force ή European Task Force, ήτοι στα μέτρα άμυνας της ιταλικής αγοράς (βλ. σημείο 27).

(13) Η Ciments Français δέχεται ότι ο κ. Laplace συμμετείχε στην Task Force ως Πρόεδρος του Συνδικάτου (δηλαδή του Syndicat Français de l'Industrie Cimentière) και της Επιτροπής Συνδέσμου. Μολονότι ο κ. Laplace συμμετείχε, όπως και άλλοι εκπρόσωποι, υπό την ιδιότητά του ως Προέδρου μιας ένωσης ή μιας επιτροπής, δεν μπορούσε να παραβλέψει, συμμετέχοντας στις συνεδριάσεις, την ιδιότητά του ως Προέδρου της Ciments Français. Η παρουσία του, επομένως, αποτελούσε εγγύηση για τον ρόλο που διαδραμάτιζε το συνδικάτο και η επιτροπή στους κόλπους της Task Force, καθώς και για τον ρόλο της εταιρίας την οποία εκπροσωπούσε.

(14) Η ενιαία και διαρκής συμφωνία για τη Cembureau Task Force ή European Task Force συνιστά, από τις 28 Μαΐου 1986, παράβαση κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1, η οποία έχει ως αντικείμενο την παρεμπόδιση των συναλλαγών τσιμέντου στο εσωτερικό της Κοινότητας και την στεγανοποίηση των εθνικών αγορών υπέρ των τοπικών παραγωγών και εις βάρος των χρηστών. Η διαπραχθείσα παράβαση καθίσταται ακόμα βαρύτερη καθόσον διήρκεσε επί μακρόν και η Επιτροπή έχει λόγους να υποθέτει ότι διαρκεί ακόμα. Πράγματι, παρά τη δήλωση της Holderbank σύμφωνα με την οποία η Task Force διαλύθηκε στα τέλη Μαΐου 1987, με βάση το σημείωμα της Lafarge της 1ης Ιουνίου 1987, *«η αποστολή της ομάδας που συστάθηκε πριν από ένα χρόνο ακριβώς περιορίζεται εφεξής αυστηρά στις ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με συγκεκριμένα θέματα. Οι Άγγλοι επιθυμούσαν την κατάργησή της, αλλά οι Ελβετοί έπεισαν τελικά τους συναδέλφους*

([220]) Απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1991, στην υπόθεση T-30/89, (Hilti/Επιτροπή), Συλλογή 1991, II-σ. 1439, σημεία 115 έως 119 του αιτιολογικού. Βλ. επίσης την απόφαση της 7ης Ιουνίου 1983, στις υποθέσεις 100 έως 103/80, (S.A. Musique Diffusion Française και λοιποί/Επιτροπή), Συλλογή 1983, σ. 1825, σημείο 100 του αιτιολογικού.

τους ότι αυτό θα ήταν σφάλμα: το όργανο διατηρήθηκε ώστε να είναι έτοιμο να χρησιμοποιηθεί». Φαίνεται, επομένως, ότι «το εργαλείο» διατηρήθηκε «έτοιμο για χρήση» μετά το Μάιο 1987. Αυτό φαίνεται ακόμα πιθανότερο λόγω του ότι τα μέτρα για την απορρόφηση του «αποσταθεροποιητικού» τσιμέντου εφαρμόζονταν μέχρι το 1991 (βλ. σημείο 28) και η Joint Trading Company λύθηκε μόλις στις 26 Μαρτίου 1993 (βλ. σημείο 26, υπό 16).

54. **Η συμφωνία σχετικά με τη σύσταση της Joint Trading Company**

(1) Η απόφαση για τη σύσταση της Joint Trading Company, Interciment S.A., η οποία ελήφθη κατά τη συνεδρίαση των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 9ης Ιουνίου 1986 (βλ. σημείο 26, υπό 1), αποτελεί συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1. Πράγματι, ο σκοπός που επιδιώκει η συμφωνία αυτή είναι η εκτέλεση των «προτρεπτικών» και «αποτρεπτικών» μέτρων («either for «stick» or «carrot» measures»), ήτοι, όπως καθορίζεται στο έγγραφο που συντάχθηκε στο Céligny-Ζυρίχη, η αγορά και η εμπορία τσιμέντου και clinker των χωρών που απειλούν τη σταθερότητα των αγορών των χωρών μελών, η εξαγωγή τσιμέντου και clinker στις χώρες που απειλούν τη σταθερότητα των αγορών των χωρών μελών και, η αφαίρεση των αγορών εξαγωγής από τις χώρες που απειλούν τη σταθερότητα των αγορών των χωρών μελών.

(2) Μολονότι η Interciment S.A. δεν κατέστη προφανώς λειτουργική, μπορούσε, ωστόσο, να γίνει ανά πάσα στιγμή δεδομένου ότι, μολονότι είχε αποφασισθεί η εταιρία να παραμείνει εκείνη την εποχή «αδρανής», όλοι συμφώνησαν ότι ήταν σημαντικό να εξασφαλισθεί ότι ήταν έτοιμη να καταστεί λειτουργική («it was important to ensure that it be «ready for operation»», βλ. πρακτικά της συνεδρίασης των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας της 9ης Σεπτεμβρίου 1986, τα οποία προαναφέρθηκαν στο σημείο 26, υπό 1). Εν πάση περιπτώσει, αυτή η Joint Trading Company μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως απειλή κατά των ελλήνων παραγωγών και οποιουδήποτε άλλου μέλους της Cembureau που θα επιχειρούσε να παραβιάσει τον κανόνα της εγχώριας αγοράς, σύμφωνα εξάλλου με το σκοπό που καθόριζε το έγγραφο του Céligny-Ζυρίχη και οποίος συνίστατο στην εκτέλεση των προτρεπτικών και αποτρεπτικών μέτρων κατά των χωρών που απειλούν τη σταθερότητα των αγορών των χωρών μελών. Η σύστασή της αποτελεί, επομένως, παράβαση του άρθρου 85 από την άποψη του επιδιωκόμενου σκοπού, ανεξάρτητα από τις συνέπειες.

(3) Λαμβάνοντας υπόψη τους συμμετέχοντες στη συνεδρίαση της Στοκχόλμης κατά την οποία αποφασίσθηκε η σύσταση της Joint Trading Company, και στη συνεδρίαση του Baden-Baden κατά την οποία επιβεβαιώθηκαν τα καθήκοντα αυτής της Joint Trading Company, καθώς και το γεγονός ότι η Holderbank ζήτησε την πληρωμή του μεριδίου τους στην Interciment από την Blue Circle για την ατομική της συμμετοχή και από τους άλλους παραλήπτες της επιστολής για τη συμμετοχή των αντίστοιχων χωρών τους (βλ. επιστολή της Holderbank της 22ας Σεπτεμβρίου 1986 που αναφέρεται στο σημείο 26, υπό 6), η Επιτροπή θεωρεί ότι στη συμφωνία για τη σύσταση της Interciment S.A. συμμετείχαν ο όμιλος Holderbank και οι Blue Circle, Oficemen, Asland, Uniland, Hispacement, Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, Lafarge, Ciments Français, Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, Heidelberger, Dyckerhoff, Aker και Euroc, CBR, Italcementi, Unicem και Cementir. Πράγματι, η Holderbank ζήτησε από όλες τις επιχειρήσεις που ενέχονταν άμεσα ή έμμεσα, ή ως εκπρόσωποι άλλων εταιριών που συμμετείχαν στη Cembureau Task Force, την καταβολή του μεριδίου τους.

(4) Η πραγματική εξόφληση των μετοχών της Interciment S.A. δεν έχει ιδιαίτερη σημασία για την απόδειξη της συμμετοχής των επιχειρήσεων στη συμφωνία σχετικά με τη σύσταση της εν λόγω εταιρίας. Σημασία έχει το γεγονός ότι «το όργανο» προέκυπτε ήδη από μια συμφωνία και ότι ήταν έτοιμο να χρησιμοποιηθεί για λογαριασμό των συμμετεχόντων στη συμφωνία. Πράγματι, η εταιρία λύθηκε στις 26 Μαρτίου 1993 (βλ. σημείο 26, υπό 15) και τα προτρεπτικά μέτρα που συνίσταντο στην απορρόφηση του ελληνικού τσιμέντου και clinker εκτελούνταν μέχρι το 1991 (βλ. σημείο 28).

(5) Μετά τη σύσταση της Interciment S.A., τέθηκε το πρόβλημα της συμβατότητάς της με το άρθρο 85 (βλ. σημείο 26, υπό 11 και 13). Ωστόσο, η λύση του προβλήματος δεν ήταν η εκκαθάριση της εταιρίας, αλλά η εξεύρεση τρόπων για να παρακαμφθεί το εμπόδιο. Πράγματι, κατά τη συνεδρίαση των Βρυξελλών της 6ης Νοεμβρίου 1986, αποφασίσθηκε να μην εγγραφεί καμία κοινοτική εταιρία στο κεφάλαιο της Interciment S.A., ενώ κατά τις συνεδριάσεις του Μιλάνου της 9ης Ιανουαρίου 1987 και της Γενεύης της 11ης Φεβρουαρίου 1987, εξετάσθηκε η λύση της εξεύρεσης άλλου τρόπου για την είσπραξη των εισφορών των άλλων παραγωγών.

(6) Η Holderbank δήλωσε, χωρίς όμως να προσκομίσει αποδείξεις σχετικά, ότι εξαγόρασε όλες τις μετοχές και ότι, κατά συνέπεια, έμεινε μόνη μέτοχος της Interciment S.A. (βλ. σημείο 26, υπό 9).

(7) Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι οι συνέπειες της σύστασης της Interciment υπήρξαν ασαφείς, υπογραμμίζει όμως ότι, παρ'όλα αυτά, τα μέλη επέλεξαν να διατηρήσουν την εταιρία εν ζωή μέχρι τις 26 Μαρτίου 1993. Θεωρεί, επιπλέον, ότι η παράβαση είναι σοβαρή από τη φύση της. Το περιοριστικό της αντικείμενο είναι προφανές.

(8) Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα, η Επιτροπή θεωρεί ότι η συμφωνία σχετικά με τη σύσταση της Interciment S.A. αποτελεί παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 η οποία διήρκεσε από τις 9 Ιουνίου 1986 έως τις 26 Μαρτίου 1993.

55. **Τα μέτρα άμυνας της ιταλικής αγοράς**

α) *Οι πιέσεις που ασκήθηκαν επί της Calcestruzzi*

(1) Οι πιέσεις που ασκήθηκαν επί της Calcestruzzi και η μη εκτέλεση εκ μέρους αυτής της σύμβασης αγοράς τσιμέντου από τον Τιτάνα αποτελούν μέρος των αποτρεπτικών μέτρων της Task Force και συνιστούν το αποτέλεσμα εναρμονισμένων πρακτικών μεταξύ των ιταλών παραγωγών Italcementi, Unicem και Cementir καθώς και μεταξύ αυτών και των άλλων συμμετεχόντων στη «Cembureau Task Force», οι οποίοι προαναφέρθηκαν στο σημείο 53, υπό 9, με σκοπό να στερήσουν τους έλληνες παραγωγούς από έναν πελάτη σημαντικό για την εξασφάλιση της διείσδυσή τους στην ιταλική αγορά. Τα άλλα μέλη της Cembureau Task Force συμμετέχουν επίσης στις εναρμονισμένες πρακτικές, δεδομένου ότι το πρόβλημα Calcestruzzi συζητήθηκε σε πολλές συνεδριάσεις της Task Force και των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας (βλ. σημείο 27, υπό 3 και 5) και οι στρατηγικές που χάραξε η Task Force βασίζονται στην αλληλεγγύη όλων των συμμετεχόντων (βλ. σημείο 25, υπό 3).

Οι εν λόγω εναρμονισμένες πρακτικές αποτελούν παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, η οποία διήρκεσε από τις 17 Ιουνίου 1986 έως τις 15 Μαρτίου 1987.

β) *Οι συμβάσεις και συμφωνίες με την Calcestruzzi*

(2) Οι συμβάσεις και συμφωνίες που υπογράφησαν στις 3 και 15 Απριλίου 1987 (βλ. σημείο 27, υπό 6) αποτελούν την εφαρμογή μιας συμφωνίας μεταξύ της Italcementi, της Unicem και της Cementir, η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1 και, κατά συνέπεια, συνιστούν παράβαση από την ημερομηνία υπογραφής τους και για την χρονική διάρκεια των συμβάσεων και των συμφωνιών, ήτοι έως τις 3 Απριλίου 1992. Πράγματι, όπως προκύπτει από τα πρακτικά της 11ης Γεβρουαρίου 1987 και της 15ης Μαρτίου 1987, η συμφωνία αυτή είχε ως στόχο να αποφευχθεί η απειλή εισαγωγής 1,5 MT ελληνικού τσιμέντου από την Calcestruzzi σε δέκα περίπου λιμένες, γεγονός που θα ήταν καταστροφικό για τις τιμές (βλ. σημείο 27, υπό 5).

(3) Η θέση των ενδιαφερομένων ιταλών παραγωγών σύμφωνα με την οποία οι εισαγωγές ελληνικού τσιμέντου στην Ιταλία παρουσίαζαν αύξηση κάθε χρόνο και ότι η συμφωνία δεν είχε επιπτώσεις επί των εισαγωγών και, επομένως, δεν έδρασε περιοριστικά ως προς τον ανταγωνισμό, δεν είναι ορθή. Πράγματι, το άρθρο 85 απαγορεύει όχι μόνο τις συμπεριφορές που έχουν ως αποτέλεσμα, αλλά και αυτές που έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Επιπλέον, το γεγονός ότι οι εισαγωγές ελληνικού τσιμέντου αυξήθηκαν παρά την ύπαρξη της συμφωνίας δεν αποδεικνύει ότι δεν υπήρξε παράβαση, ούτε ότι η συμφωνία δεν ήταν δυνατόν να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, δεδομένου ότι το εμπόριο, ελλείψει της περιοριστικής συμφωνίας, θα μπορούσε να αναπτυχθεί υπό διαφορετικές συνθήκες ([221]). Στο βαθμό που αποδεικνύεται ότι ο Τιτάν μπόρεσε να πωλήσει στην Ιταλία, είναι προφανές ότι κατάφερε να το πράξει παρά τα εμπόδια που έθεσαν οι ιταλοί παραγωγοί.

56. **Οι αγορές ελληνικού τσιμέντου και clinker**

(1) Όλες οι αγορές και οι συμβάσεις που αναφέρονται στο σημμείο 28 αποτελούν την εφαρμογή συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών που αντιβαίνουν στο άρθρο 85 παράγραφος 1. Πράγματι, όπως προκύπτει από την έκθεση του κεφαλαίου 5, οι εν λόγω αγορές και συμβάσεις αποτελούν μέρος των προτρεπτικών μέτρων («carrot actions»), τα οποία θέσπισε η Cembureau Task Force με σκοπό τη διοχέτευση του πλεονάσματος της ελληνικής παραγωγής σε άλλες αγορές και την παύση ή τουλάχιστον την αναχαίτιση των εξαγωγών στην Ευρώπη εκ μέρους των ελλήνων παραγωγών τσιμέντου.

Κατ'αρχάς, όλες οι αγορές και οι συμβάσεις που αναφέρονται στη συνέχεια πρέπει να θεωρηθούν ως εφαρμογή συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών που αντιβαίνουν στο άρθρο 85 και, συνεπώς, παρεμποδίζουν αυτές καθευατές τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1. Αυτό ισχύει όχι μόνο για τις παραδόσεις στους παραγωγούς της Κοινότητας, αλλά επίσης για τις συμβάσεις που αφορούν παραδόσεις εκτός Κοινότητας, σκοπός των οποίων ήταν η εκτροπή των ροών τσιμέντου που σε αντίθετη περίπτωση θα μπορούσε να διοχετευθεί στις αγορές των κρατών μελών. Αυτό αληθεύει και για το λόγο ότι οι έλληνες παραγωγοί είχαν ήδη αρχίσει να εξαγάγουν στις χώρες της Κοινότητας τις οποίες θεωρούσαν περισσότερο ευάλωτες και ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός των εν λόγω αγορών και συμβάσεων ήταν η παύση ή/και η αναχαίτιση των εξαγωγών αυτών.

(2) Οι ακόλουθες συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές αποτελούν παραβάσεις κατά την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, για την περίοδο που καθορίζεται για κάθε μία από αυτές:

α) *Βρετανοί παραγωγοί — έλληνες παραγωγοί*

(3) i) Οι αγορές τσιμέντου της Blue Circle από τον Τιτάνα, οι οποίες συμφωνήθηκαν με τέλεξ στις 4 Ιουλίου, 11 Αυγούστου, 14 Αυγούστου, 1η Σεπτεμβρίου και 5 Σεπτεμβρίου (βλ. σημείο 28, υπό 15, πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφιο), συνιστούν το αποτέλεσμα συντονισμένης πρακτικής μεταξύ της Blue Circle, της Rugby και της Castle με σκοπό την παρεμπόδιση και/ή τη μείωση των εισαγωγών ελληνικού τσιμέντου στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η εν λόγω εναρμονισμένη πρακτική προκύπτει από τα σημειώματα της Blue Circle με ημερομηνίες 16 Ιουνίου,

([221]) Απόφαση της 13ης Ιουλίου 1966, στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 56 και 58/64 (Grundig/Consten/Επιτροπή) Συλλογή 1966, σ. 429.

7 Ιουλίου και 17 Σεπτεμβρίου 1986, 7 Σεπτεμβρίου, 22 Οκτωβρίου και 18 Δεκεμβρίου 1987 και 8 Ιανουαρίου 1988 (βλ. σημείο 28, υπό 8 και 12).

Η παράβαση διήρκεσε από τις 16 Ιουνίου έως τις 5 Σεπτεμβρίου 1986.

(4) Με επιστολή της 16ης Ιουλίου 1992, η Επιτροπή επεσήμανε στη Castle Cement Ltd ότι οι αιτιάσεις που της κοινοποιήθηκαν αφορούσαν, ως προς αυτήν, την περίοδο μετά τον Απρίλιο του 1988. Δεδομένου ότι η Castle Cement Ltd διαδέχθηκε και συνεχίζει τις οικονομικές δραστηριότητες της RTZ Cement Ltd και συγκεκριμένα των εταιριών Tunnel Cement Ltd, Castle Cement (Ribblesdale) Ltd, Castle Cement (Ketton) Ltd, Castle Cement (Clyde) Ltd, Castle Cement (Padeswood) Ltd, Castle Cement (Pitstone) Ltd, οι αιτιάσεις που της κοινοποιήθηκαν αφορούσαν, ως προς αυτήν, τις παραβάσεις που διέπραξαν οι προαναφερθείσες εταιρίες πριν από τον Απρίλιο του 1988 ([222]).

(5) ii) Οι αγορές της Blue Circle από τον Τιτάνα οι οποίες συμφωνήθηκαν με τέλεξ στις 4 Ιουλίου, 11 Αυγούστου, 14 Αυγούστου, 1 Σεπτεμβρίου, 5 Σεπτεμβρίου και 17 Δεκεμβρίου 1986, και 7 Ιανουαρίου, 15 Ιανουαρίου, 12 Φεβρουαρίου, 26 Φεβρουαρίου, 1η Απριλίου και 3 Αρπιλίου 1987 καθώς και οι συμβάσεις που συνήφθησαν στις 14 Οκτωβρίου 1986, 1 Αυγούστου 1987 και 24 Οκτωβρίου 1988, καθώς και προσθήκες τους, μεταξύ της Blue Circle και του Τιτάνα (βλ. σημείο 28 υπό 15), αποτελούν την έκφραση μιας συμφωνίας μεταξύ επιχειρήσεων που αντιβαίνει στο άρθρο 85 παράγραφος 1 και διήρκεσε από τις 4 Ιουλίου 1986 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1989. Πράγματι, στόχος αυτών των συμβάσεων ήταν η διοχέτευση των σχετικών ποσοτήτων προς αγορές εκτός Ευρώπης και αυτό ήταν γνωστό στα δύο μέρη (βλ. σημείο 28, υπό 1 έως 11 και 15).

β) *Έλληνες παραγωγοί — όμιλος Holderbank*

(6) i) Οι αγορές του ομίλου Holderbank του Ιουνίου και Ιουλίου 1986 από τον Τιτάνα καθώς και οι συμβάσεις που συνήφθησαν μεταξύ του ομίλου Holderbank και του Τιτάνα με ημερομηνίες 16 Ιανουαρίου και 18 Δεκεμβρίου 1987 και 20 Αυγούστου 1988 (βλ. σημείο 28 υπό 16) αποτελούν την έκφραση μιας συμφωνίας μεταξύ των εν λόγω επιχειρήσεων που αντιβαίνει στο άρθρο 85 παράγραφος 1 και διήρκεσε από τις 19 Ιουνίου 1986 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990.

(7) ii) Οι συμβάσεις που υπεγράφησαν μεταξύ του ομίλου Holderbank και του Ηρακλή στις 9 Μαΐου 1986 και 19 Μαΐου 1988 (βλ. σημείο 28, υπό 17) αποτελούν την έκφραση συμφωνίας μεταξύ των εν λόγω επιχειρήσεων που αντιβαίνει στο άρθρο 85 παράγραφος 1 και διήρκεσε από τις 9 Μαΐου 1986 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990.

(8) Πράγματι, στόχος αυτών των συμβάσεων ήταν να αποφευχθούν οι άμεσες πωλήσεις των δύο ελλήνων παραγωγών στις ευρωπαϊκές αγορές και να διοχετευθεί ένα μέρος των σχετικών ποσοτήτων προς άλλες αγορές, αυτό δε ήταν γνωστό στα ενεχόμενα μέρη (βλ. σημείο 28 υπό 1 έως 7, 16 και 17).

γ) *Έλληνες παραγωγοί — Lafarge*

(9) i) Οι αγορές της Lafarge από τον Τιτάνα, άμεσες ή έμμεσες, στις 22 Ιουλίου και 19 Αυγούστου 1986 και 12 Ιουνίου 1987 καθώς και οι συμβάσεις μεταξύ της Lafarge και του Τιτάνα με ημερομηνίες 3 Ιουνίου και 20 Οκτωβρίου 1988 (βλ. σημείο 28 υπό 18) αποτελούν την έκφραση συμφωνίας μεταξύ των εν λόγω επιχειρήσεων που αντιβαίνει στο άρθρο 85 παράγραφος 1 και διήρκεσε από τις 22 Ιουλίου 1986 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1991.

(10) ii) Η σύμβαση μεταξύ της Lafarge και του Ηρακλή της 17ης Ιουνίου 1988 (βλ. σημείο 28 υπό 19) αποτελεί την έκφραση μιας συμφωνίας μεταξύ των εν λόγω επιχειρήσεων που αντιβαίνει στο άρθρο 85 παράγραφος 1 και διήρκεσε από την 1η Ιουνίου 1988 έως τις 15 Ιουνίου 1991.

(11) Πράγματι, στόχος αυτών των συμβάσεων ήταν να αποφευχθούν οι άμεσες πωλήσεις των δύο ελλήνων παραγωγών στις ευρωπαϊκές αγορές και να διοχετευθεί ένα μέρος των σχετικών ποσοτήτων προς άλλες αγορές και αυτό ήταν γνωστό στα ενεχόμενα μέρη (βλ. σημείο 28 υπό 1 έως 7, 18 και 19).

δ) *Έλληνες παραγωγοί — CBR μέσω Holderbank*

(12) Η σύμβαση μεταξύ Umar και CBR της 15ης Ιουλίου 1988 (βλ. σημείο 28 υπό 20 και 21), η οποία συνιστά έμμεση εφαρμογή μιας εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ της CBR, του Ηρακλή και του Τιτάνα για τον περιορισμό των πωλήσεων των εν λόγω ελλήνων παραγωγών στη Μπενελούξ ως αντιστάθμισμα αγορών εκ μέρους της CBR, αποτελεί παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1, η οποία διήρκεσε από τις 4 Μαΐου 1988 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990.

Πράγματι, στόχος της εν λόγω σύμβασης ήταν να αποφευχθούν οι άμεσες πωλήσεις των δύο ελλήνων παραγωγών στις αγορές της Μπενελούξ και αυτό ήταν γνωστό στα ενεχόμενα μέρη (βλ. σημείο 28 υπό 1 έως 7, 16, 17, 20 και 21).

([222]) συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 40-48, 50, 54-56, 111-114/73, (Suiker Unie), Συλλογή 1975, σ. 1663, σημείο 87 του αιτιολογικού· υποθέσεις 29-30/83, (Compagnie Royale Asturienne des Mines), Συλλογή 1984, σ. 1679, σημεία 8 και 9 του αιτιολογικού· Απόφαση 85/74/ΕΟΚ της Επιτροπής «υπεροξυγονούχα προϊόντα», ΕΕ L 35, 7.2.1985, σ. 1, σημείο 49 αιτιολογικής σκέψης.

ε) *Έλληνες παραγωγοί — Scancem (Aker/Euroc)*

(13) Οι συμβάσεις μεταξύ του Τιτάνα και της Scancem (Aker/Euroc) με ημερομηνίες 28 Ιανουαρίου, 7 Οκτωβρίου και 15 Οκτωβρίου 1987, καθώς και οι προσθήκες τους (βλ. σημείο 28 υπό 22), αποτελούν την έκφραση μιας συμφωνίας μεταξύ των εν λόγω επιχειρήσεων που αντιβαίνει στο άρθρο 85 παράγραφος 1 και διήρκεσε από τις 28 Ιανουαρίου 1987 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990.

Πράγματι, στόχος των εν λόγω συμβάσεων ήταν να διοχετευθούν οι σχετικές ποσότητες προς αγορές εκτός Ευρώπης και αυτό ήταν γνωστό στα δύο μέρη (βλ. σημείο 28 υπό 1 έως 7 και 22).

57. **Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών**

Όλες οι συμφωνίες και οι εναρμονισμένες πρακτικές που εκτίθενται στο παρόν κεφάλαιο έχουν άμεσες επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Αποτελούν μέρος ενός συνόλου σκοπός του οποίου είναι ο επηρεασμός των συναλλαγών μεταξύ κρατών μελών και, επιπλέον, αυτές καθαυτές, έχουν ως αντικείμενο είτε την εκτροπή των ροών των συναλλαγών από μία κοινοτική χώρα προς άλλες κοινοτικές χώρες είτε την αποφυγή της εμπορίας των σχετικών ποσοτήτων στις αγορές των κρατών μελών. Είναι, επομένως, ικανές από τη φύση τους να επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Οι πρακτικές που περιγράφονται στο κεφάλαιο 6

58. **Οι εναρμονισμένες πρακτικές στους κόλπους της ECEC**

(1) Προκειμένου να καταστεί δυνατή η καλύτερη εκτίμηση της δραστηριότητας της ECEC, πρέπει να τοποθετηθεί κατ'αρχήν στο ιστορικό πλαίσιο.

(2) Όπως αναφέρεται στα κεφάλαια 3 και 8, η Cembureau και τα μέλη της συνήψαν τη συμφωνία ή την αρχή Cembureau σεβασμού των εγχώριων αγορών. Μολονότι η Επιτροπή διαπιστώνει παράβαση σε αυτό το πλαίσιο μόνο από τις 14 Ιανουαρίου 1983, υπάρχουν (βλ. σημείο 45, υπό 6) ορισμένες ενδείξεις σύμφωνα με τις οποίες η αρχή υπήρχε και πριν από την εν λόγω ημερομηνία. Προς διασφάλιση της τήρησής της, έπρεπε να εξευρεθούν τρόποι για τη διοχέτευση των πλεονασμάτων της παραγωγής των μελών της Cembureau και προς αποφυγή της εκτροπής τους προς τις ευρωπαϊκές αγορές. Για το λόγο αυτό, δημιουργήθηκε κατ'αρχήν η European Export Committee στους κόλπους της Cembureau, στη συνέχεια το «London Club» εκτός της Cembureau, καθώς και η ECEC και η EPC μετά τη διάσπαση των δραστηριοτήτων του Club αυτού. Εξάλλου, ακόμη και αν η δημιουργία των επιτροπών αυτών είχε προηγηθεί της συμφωνίας ή της αρχής Cembureau για σεβασμό της αρχής των εγχώριων αγορών, οι δραστηριότητές τους αποτελούσαν ένα από τα μέτρα εφαρμογής ή συνόδευαν αυτή τη συμφωνία ή αρχή.

Ο σεβασμός των εγχώριων αγορών συμβαδίζει με τη διοχέτευση των εξαγωγών (βλ. σημείωμα της Blue Circle της 1ης Δεκεμβρίου 1983, σημείο 18, υπό 2), δεδομένου ότι, αν δεν καταστεί δυνατό να εξευρεθούν αγορές στο εξωτερικό, ο κίνδυνος παραβίασης της αρχής του σεβασμού των εγχώριων αγορών είναι μεγάλος.

(3) Επομένως, μολονότι από την ιδρυτική πράξη της ECEC δεν προκύπτει άμεση σχέση μεταξύ του κανόνα της εγχώριας αγοράς και της διοχέτευσης των εξαγωγών, αυτό δεν σημαίνει ότι η σχέση αυτή δεν υφίσταται. Η σχέση αυτή συνάγεται από τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά:

α) Τα μέλη της ECEC συμμετέχουν συγχρόνως είτε άμεσα στη Cembureau (αυτό ισχύει για την Aalborg, τη SFIC, την Ένωση Ελληνικής Τσιμεντοβιομηχανίας, την Irish Cement, την Italcementi, τη Unicem, τη Cementir, την Oficemen και την ATIC) είτε έμμεσα μέσω των εθνικών τους ενώσεων (αυτό ισχύει για τη Dyckerhoff, την Alsen, τη Nordcement, την ENCI και την Castle) (βλ. σχετικά τα αναφερόμενα στο σημείο 44). Κατά συνέπεια, υπόκεινται όλα στην υποχρέωση σεβασμού της αρχής των εγχώριων αγορών. Για το λόγο αυτό, η συμπεριφορά τους επηρεάζεται από την υποχρέωση αυτή, κατά την έννοια ότι οφείλουν να διοχετεύουν προς τρίτες χώρες το πλεόνασμα της παραγωγής τους.

β) Συγχρόνως, τα μέλη της ECP (βλ. σημείο 35, υπό 3), εκτός από τη Blue Circle, συμμετέχουν έμμεσα, μέσω των εθνικών τους ενώσεων, στην ECEC. Κατά συνέπεια, η δραστηριότητα της EPC επηρεάζει τη συμπεριφορά και τη δραστηριότητα της ECEC και των μελών της. Επίσης, έως το 1986, υπήρχε θεσμικός δεσμός και από το Σεπτέμβριο 1986 υπάρχει de facto δεσμός μεταξύ των δύο επιτροπών (βλ. σημείο 32).

γ) Εν πάση περιπτώσει, από τα έγγραφα της ECEC (βλ. σημείο 33, υπό 4 και 5) προκύπτει ότι, στην πράξη, οι δραστηριότητές της δεν περιορίσθηκαν στις αγορές των μεγάλων εξαγωγών. Πράγματι, κατά τις συνεδριάσεις τους, τα μέλη της ECEC εξέταζαν την κατάσταση των εισαγωγών καθώς και την κατάσταση της προσφοράς και της ζήτησης που ίσχυαν στα κράτη μέλη. Επομένως, τα ίδια τα μέλη της ECEC καθιέρωσαν τη σχέση μεταξύ των εσωτερικών αγορών και των αγορών των μεγάλων εξαγωγών.

Είναι αλήθεια ότι οι κύριες δραστηριότητες της ECEC συνίστανται στη συλλογή και διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις τιμές στις διάφορες αγορές εξαγωγών των τρίτων χωρών. Επιπλέον, κατά τις συνεδριάσεις, γίνεται διεξοδική ανάλυση της προσφοράς και της ζήτησης στις διάφορες αγορές εξαγωγών, των επιχειρησιακών σχεδίων των μελών στο πλαίσιο των εν λόγω αγορών, καθώς και των τιμών

που θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν στις αγορές αυτές ή που ήδη εφαρμόζονται. Ωστόσο, όλα αυτά συνδέονται στενά με τις ανησυχίες των μελών της ECEC σχετικά με τις εσωτερικές αγορές. Πράγματι, η γνώση αυτών των στοιχείων δημιουργεί αίσθημα ασφάλειας στα μέλη της ECEC όσον αφορά την αποτελεσματική διοχέτευση των πλεονασμάτων της παραγωγής. Κατ'αυτό τον τρόπο, τα μέλη της ECEC είναι βέβαια ότι τα εν λόγω πλεονάσματα δεν θα καταλήξουν, εκτός από ορισμένες περιορισμένες ποσότητες, στις ευρωπαϊκές αγορές.

(4) Από υποκειμενική άποψη, τα ίδια τα μέλη της ECEC δημιούργησαν τη σχέση μεταξύ εσωτερικών αγορών και αγορών εξαγωγών. Από αντικειμενική άποψη, από τη στιγμή που τα μέλη της ECEC ήλθαν σε συνεννόηση όσον αφορά τις πωλήσεις στις αγορές εξαγωγών (βλ. σημείο 33, υπό 1 έως 3), οι συνεννοήσεις αυτές επηρέασαν τις εμπορικές τους αποφάσεις σχετικά με τις εσωτερικές αγορές δεδομένου ότι, εάν δεν γίνονταν συνεννοήσεις και υπήρχε αβεβαιότητα ως προς τις εξαγώγιμες ποσότητες και τις εφαρμοστέες τιμές, θα είχαν αποφασίσει να διακινήσουν περισσότερα προϊόντα στα κράτη μέλη και, κατ'αυτό τον τρόπο, θα είχαν τροποποιήσει τη δομή των διακοινοτικών συναλλαγών ([223])

Κατά συνέπεια, οι εναρμονισμένες πρακτικές σχετικά με την ακολουθητέα εμπορική πολιτική όσον αφορά τις εξαγωγές στις τρίτες χώρες δεν μπορούν να εξετασθούν μεμονωμένα, αλλά ως αναπόσπαστο μέρος της συμφωνίας σεβασμού των αντίστοιχων εθνικών αγορών.

(5) Η θέση σύμφωνα με την οποία η απαγόρευση του άρθρου 85 παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όσον αφορά τις πρακτικές που περιορίζουν τον ανταγωνισμό για τα προϊόντα που προορίζονται για εξαγωγή διότι αυτές οι πρακτικές δεν έχουν επιπτώσεις στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή. Πράγματι, στόχος και αποτέλεσμα της συνεργασίας στους κόλπους της ECEC ήταν η ενίσχυση του κανόνα σεβασμού των εγχώριων αγορών.

(6) Οι εναρμονισμένες πρακτικές που αναφέρονται στο σημείο 33 και συνδέονται με την εξέταση της κατάστασης στο εσωτερικό των κρατών μελών και τις εξαγωγές στις τρίτες χώρες αποτελούν παραβάσεις κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1, και διήρκεσαν από τις 14 Μαρτίου 1984 έως τις 22 Σεπτεμβρίου 1989, ημερομηνίες της πρώτης και τελευταίας συνεδρίασης τις οποίες γνωρίζει η Επιτροπή. Με τις πρακτικές αυτές, τα μέλη της ECEC παραιτήθηκαν από την εφαρμογή μιας αυτόνομης εμπορικής πολιτικής δημιουργώντας σύστημα αλληλεγγύης και ελέγχου, προκειμένου να αποφευχθεί η διείσδυση ανταγωνιστών στις αντίστοιχες εθνικές αγορές εντός της Κοινότητας.

(7) Οι εν λόγω παραβάσεις διαπράχθηκαν: από τις 14 Μαρτίου 1984 έως τις 22 Σεπτεμβρίου 1989 από τη Fédération de l'Industrie Cimentière, την Aalborg, το Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, τη Dyckerhoff, την Alsen, τη Nordcement, την Ένωση Ελληνικής Τσιμεντοβιομηχανίας, την Irish Cement, την Italcementi, την Unicem, τη Cementir και την ENCI και από την 1η Ιανουαρίου 1986 έως τις 22 Σεπτεμβρίου 1989 από την Oficemen, την ATIC και την Castle.

(8) Όπως προσδιορίζεται στο σημείο 56, υπό 4, η Castle Cement, ως διάδοχος της RTZ Cement, ευθύνεται για τις παραβάσεις επίσης κατά την περίοδο πριν από τον Απρίλιο 1988.

(9) Η Fédération de l'Industrie Cimentière, η οποία υποκαταστάθηκε στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις της λυθείσας Cimbel S.A. (πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου αριθ. 102 της FIC της 16ης Οκτωβρίου 1985 έγγρ. 33126/2070-2079), ευθύνεται επίσης, ως διάδοχος, για τις παραβάσεις που καταλογίζονται στη Cimbel S.A., πρώην μέλος της ECEC.

59. **Οι εναρμονισμένες πρακτικές στους κόλπους της EPC**

(1) Η ίδια σχέση που υπάρχει μεταξύ του κανόνα της εγχώριας αγοράς και της διοχέτευσης των πλεονασμάτων της παραγωγής υφίσταται στην περίπτωση της συνεργασίας στους κόλπους της EPC. Αυτή αποδεικνύεται όχι μόνο από το ιστορικό πλαίσιο της δημιουργίας της EPC, αλλά και από τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά.

α) Σύμφωνα με ένα από τα μέλη της, τη Ciments Français, δημιουργώντας την EPC «οι Πρόεδροι θέλησαν να ελέγχουν τους εξαγωγείς» (βλ. σημείο 35, υπό 5). Η Ciments Français, ορίζοντας τη WWC σε συνάρτηση με την EPC, επισημαίνει ότι η WWP είναι «ανεπίσημο Club το οποίο αποτελεί για το λευκό τσιμέντο ό,τι η Policy για το κοινό» (βλ. σημείο 35, υπό 6). Ο κανόνας της WWC είναι ο σεβασμός των εσωτερικών αγορών.

β) Τα μέλη της EPC συμμετέχουν έμμεσα, μέσω των εθνικών τους ενώσεων, στη Cembureau και υποχρεούνται, επομένως, να σέβονται την αρχή των εγχώριων αγορών.

γ) Τα εσωτερικά προβλήματα των κοινοτικών χωρών εξετάσθηκαν επανειλημμένα στο πλαίσιο της EPC.

Έτσι, η Valenciana διαβεβαίωσε τους συναδέλφους της ότι ούτε η ίδια ούτε η Cementos del Mar συμμετείχαν στις εξαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο (βλ. σημείο 36, υπό 2). Ο κ. Gac αναφέρθηκε στην ανάγκη να εξακριβωθεί η σοβαρότητα της ισπανικής απειλής για εξαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο (βλ. σημείο 36, υπό 3). Ο κ. Gac έθεσε επίσης το ερώτημα αν, μετά τις απειλές για ελληνικές εξαγωγές στην Ευρώπη, η EPC μπορούσε να συνεχίσει στο πλαίσιο της ισχύουσας συμφωνίας (βλ. σημείο 36, υπό 4). Ο κ. Gac αναφέρθηκε στον κίνδυνο που πλανάται στον ορίζοντα των εθνικών αγορών εξαιτίας της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας στην Ευρώπη και παγκοσμίως (βλ. σημείο 36, υπό 5). Ο Πρόεδρος της EPC επικαλέσθηκε τις συμφωνίες μεταξύ των ελλήνων και των βρετανών παραγωγών και έθεσε

([223]) Απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1975, στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 40-48, 50, 54-56, 111, 113-114/73, (Suiker Unie και λοιποί/Επιτροπή), Συλλογή 1975, σ. 1663, σημεία 579-580 του αιτιολογικού.

ερωτήματα όσον αφορά την υφιστάμενη ζωτικότητα της Cembureau Task Force (βλ. σημείο 36, υπό 6). Εξετάσθηκαν το πρόβλημα της αύξησης του ενδοκοινοτικού εμπορίου και η ελλειμματική κατάσταση της προσφοράς στο Ηνωμένο Βασίλειο έναντι της αύξησης της ζήτησης (βλ. σημείο 36, υπό 7). Η Ciments Français αναφέρθηκε στην κατάσταση των διαπραγματεύσεων μεταξύ της Lafarge αφενός και του Ηρακλή και Τιτάνα αφετέρου για την απορρόφηση των «αποσταθεροποιητικών» προϊόντων (βλ. σημείο 36, υπό 8). Επομένως, τα ίδια τα μέλη της EPC καθιέρωσαν τη σχέση μεταξύ των εσωτερικών αγορών και των αγορών εξαγωγών. Ο Πρόεδρος και ο γραμματέας έθεσαν το ερώτημα εάν είναι δυνατή η επιβίωση της EPC ενόψει των εξαγωγών μελών της EPC προς τις χώρες άλλων μελών αυτής.

Είναι αλήθεια ότι οι κύριες δραστηριότητες της EPC συνίστανται στη συλλογή και διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις πωλήσεις των μελών στις διάφορες αγορές εξαγωγών τρίτων χωρών. Επιπλέον, τα μέλη κατανέμουν μεταξύ τους τις αγορές εξαγωγών και, καθορίζουν ή κοινοποιούν μεταξύ τους τις τιμές που πρέπει να εφαρμοσθούν ή που εφαρμόζονται ήδη στις διάφορες αγορές. Πάντως, όλα αυτά συνδέονται στενά με τις ανησυχίες των μελών της EPC σχετικά με τις εσωτερικές αγορές. Πράγματι, η γνώση αυτών των στοιχείων δημιουργεί αίσθημα ασφάλειας στα μέλη της ECEC όσον αφορά την αποτελεσματική διοχέτευση των πλεονασμάτων της παραγωγής. Κατ'αυτό τον τρόπο, τα μέλη της ECEC είναι βέβαια ότι τα εν λόγω πλεονάσματα δεν θα καταλήξουν, εκτός από ορισμένες περιορισμένες ποσότητες, στις ευρωπαϊκές αγορές.

(2) Από τη στιγμή που προκύπτει από τον ορισμό ότι ορισμένα μέλη καθορίζουν τα ίδια τους στόχους της EPC και τον κανόνα που στηρίζει τη δραστηριότητά της, και λαμβάνοντας υπόψη τις ανησυχίες που τα ίδια τα μέλη εκφράζουν όσον αφορά τη δυνατότητα επιβίωσης της EPC σε περίπτωση ενδοκοινοτικών συναλλαγών, τις σχέσεις που τα μέλη καθιερώνουν μεταξύ των εσωτερικών αγορών, του ενδοκοινοτικού εμπορίου και των αγορών προς εξαγωγή σε τρίτες χώρες, η Επιτροπή πρέπει να θεωρεί ότι ο σεβασμός των εγχώριων αγορών αποτελεί τον λανθάνοντα κανόνα για τη συνεργασία στο πλαίσιο των μεγάλων εξαγωγών, συνεργασία που μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση όταν ένα μέλος της EPC απειλεί με τις εξαγωγές του την εσωτερική αγορά άλλου μέλους αυτής. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συνάγει το συμπέρασμα ότι ένας από τους στόχους της EPC είναι ο περιορισμός του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της Κοινότητας.

Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι, όπως και στην περίπτωση της ECEC, δεν πρέπει να μας εξαπατήσει το γεγονός ότι οι δραστηριότητες της EPC αφορούσαν ουσιαστικά τις αγορές τρίτων χωρών. Πράγματι, η εν λόγω συνεργασία στις αγορές για μεγάλες εξαγωγές συνδεόταν στενά με τον κανόνα σεβασμού των εγχώριων αγορών στο πλαίσιο των χωρών μελών της Cembureau, και συνέβαλλε κατά τρόπο αποφασιστικό στην τήρησή του.

(3) Η συνεργασία μεταξύ των μελών, που υλοποιείται μέσω της συνεκτίμησης της κατάστασης που επικρατεί στις κοινοτικές αγορές, της κατανομής των αγορών των τρίτων χωρών, του καθορισμού των τιμών των προϊόντων που προορίζονται για τις μεγάλες εξαγωγές, και της ανταλλαγής εξατομικευμένων πληροφοριών σχετικά με τις διαθέσιμες ποσότητες προς εξαγωγή και τις εξαγωγές που πραγματοποιούνται προς τις τρίτες χώρες, αποτελεί διαρκή εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ των μελών της EPC.

Μέσω της εν λόγω εναρμονισμένης πρακτικής, τα μέλη της EPC παραιτήθηκαν από την εφαρμογή αυτόνομης εμπορικής πολιτικής και δημιούργησαν σύστημα αλληλεγγύης και ελέγχου με σκοπό την αποτροπή της διείσδυσης ανταγωνιστών στις αντίστοιχες εθνικές αγορές στο εσωτερικό της Κοινότητας.

(4) Αυτή η εναρμονισμένη πρακτική αποτελεί παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 που διαπράχθηκε: από την 1η Ιουλίου 1981 έως τις 19 Μαΐου 1989, ημερομηνίες της πρώτης και τελευταίας συνεδρίασης που γνωρίζει η Επιτροπή, από τη Lafarge, τον Τιτάνα, τον Ηρακλή και τη Χαλκίδος· από 1ης Ιουλίου 1981 έως τις 17 Φεβρουαρίου 1989 από τη Ciments Français· από 1ης Ιουλίου 1981 έως τις 12 Οκτωβρίου 1987 από τη Blue Circle, ακι από την 1η Ιανουαρίου 1986 έως τις 19 Μαΐου 1989 από την Hispanocement, τη Hornos Ibéricos, τη Valenciana και τη Cementos del Mar.

(5) Οι αιτιάσεις κατά της Cementos del Mar S.A. και της Cementos del Atlantico S.A. ανακοινώθηκαν στην Compañía Valenciana de Cementos Portland S.A.. Η Valenciana παρατήρησε ότι, κατά το χρόνο των πραγματικών περιστατικών και της ανακοίνωσης των αιτιάσεων, δεν ασκούσε τον έλεγχο της Cementos del Mar και της Cementos del Atlantico και ζήτησε νέα ανακοίνωση των αιτιάσεων και νέα πρόσβαση στο φάκελο που αφορά τις εν λόγω εταιρίες.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι κακώς ισχυρίζεται η Valenciana ότι δεν είχε τον έλεγχο της Cementos del Mar και της Cementos del Atlantico. Στην πραγματικότητα, κατά το χρόνο της κοινοποίησης των αιτιάσων, η Valenciana κατείχε αφενός το 50% του κεφαλαίου της Cementos del Mar, ενώ το 25% κατείχε η Banco Bilbao Vizcaya και το υπόλοιπο 25% η Banco Central (σύμφωνα με την εφημερίδα «El País» της 21ης Μαΐου 1990, οι δύο προαναφερθείσες τράπεζες κατείχαν τις μετοχές απλά και μόνο ως εγγύηση για τα δάνεια που είχαν χορηγήσει στη Valenciana: «Por cuestiones de formalización de la operación de aval, el BBV y el Central tomaron el 25% cada uno de Cementos del Mar, filial de Valenciana») και, αφετέρου, το 50% του κεφαλαίου της Cementos del Atlantico, ενώ το υπόλοιπο 50% κατείχε η Cementos del Mar. Το διοικητικό συμβούλιο της Cementos del Mar, σύμφωνα με κοινοποίηση της Cementos del Mar της 23ης Νοεμβρίου 1990 η οποία καταχωρήθηκε στο Registro Mercantil de Madrid υπ'αριθ. 189, αποτελείται, από τις 3 Οκτωβρίου 1990 από τα ακόλουθα πρόσωπα:

Πρόεδρος:	Emilio Serratosa Ridaura (που ήταν συγχρόνως και πληρεξούσιος σύμβουλος της Valenciana)·
Αντιπρόεδρος:	José Antonio Carranza Alonso (που ήταν συγχρόνως μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Valenciana)·

Πληρεξούσιος Σύμβουλος: José M. Garnica Gutierrez (εκπρόσωπος της εταιρίας DASA, η οποία, σύμφωνα με την «El País»της 21ης Μαΐου 1990, ανήκε στις οικογένειες Serratosa και Garnica: «una instrumental partcipada por la mencionada familia (Serratosa) y los Garnica»)·

Σύμβουλοι:
— José Serratosa Ridaura (που ήταν συγχρόνως αντιπρόεδρος και πληρεξούσιος σύμβουλος της Valenciana)·
— Carlos Perez-Manglano Rodrigo (που ήταν συγχρόνως εμπορικός διευθυντής της Valenciana)·
— Ramon Marraco Coello de Portugal·
— Angel Luis Galán Gil.

Από τα προαναφερθέντα προκύπτει, επομένως, ότι η Valenciana, που από τον Απρίλιο 1992 κατέχει το 99,95% του κεφαλαίου της Cementos del Mar, είχε τον έλεγχο της προαναφερθείσας εταιρίας κατά το χρόνο της κοινοποίησης των αιτιάσεων, δεδομένου ότι τουλάχιστον 4 (ίσως και 5) από τα 7 μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκπροσωπούσαν τη Valenciana στο διοικητικό συμβούλιο της Cementos del Mar.

Η Valenciana, η οποία έχει τον έλεγχο της Cementos del Mar από το 1990, είναι υπεύθυνη, ως διάδοχος και συνεχιστής της οικονομικής δραστηριότητας της εν λόγω εταιρίας, για τη συμπεριφορά αυτής.

60. **Οι επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών**

Οι περιορισμοί του ανταγωνισμού που περιγράφονται στο παρόν κεφάλαιο είναι ικανοί να επηρεάσουν σημαντικά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Αποτελούν μέρος ενός συνόλου, σκοπός του οποίου είναι ο επηρεασμός των συναλλαγών μεταξύ κρατών μελών και επιπλέον, αυτοί καθεαυτοί, αποσκοπούν στην αποφυγή της διάθεσης των πλεονασμάτων της παραγωγής στο εσωτερικό της Κοινότητας και στη διοχέτευση αυτών σε τρίτες χώρες.

Ακόμα και αν ήταν δυνατόν να υπάρξει διαχωρισμός, quod non, μεταξύ της συμφωνίας για το σεβασμό των εγχώριων αγορών και των πρακτικών που αποσκοπούν στη διοχέτευση των εξαγωγών, η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει τις συνολικές συνέπειες των συμπεριφορών που σκοπό είχαν τη διατήρηση των κανονικών ροών συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών ([224]).

([224]) Απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1975, στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 40-48, 50, 54-56, 11, 113-114/73, (Suiker Unie και λοιποί/ Επιτροπή), Συλλογή 1975, σ. 1663, σημεία 579-580 του αιτιολογικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Οι συμφωνίες και οι πρακτικές που περιγράφονται στο κεφάλαιο 7

61. **Ο σεβασμός των εσωτερικών αγορών των μελών της WCC**

(1) Από τα έγγραφα που αναφέρονται στο σημείο 38 προκύπτει ότι σκοπός της WCC είναι η προστασία των εσωτερικών αγορών των μελών της και η εξαγωγή των πλεονασμάτων της παραγωγής τους στο πλαίσιο γενικής συμφωνίας.

(2) Τα μέλη της WCC καθιέρωσαν στενή συνεργασία και κοινότητα συμφερόντων στο πλαίσιο της οποίας ο καταμερισμός των κοινοτικών αγορών αποτελεί τη βάση μιας γενικότερης συναίνεσης μεταξύ τους. Προκειμένου ο εν λόγω καταμερισμός να είναι αποτελεσματικός, ενισχύθηκε από την πρακτική της διοχέτευσης προς τις εξαγωγές σε τρίτες χώρες του τμήματος της παραγωγής που δεν είναι δυνατόν να απορροφηθεί από τις αγορές των χωρών στις οποίες είναι εγκατεστημένο το κάθε μέλος. Επομένως, η προστασία των εσωτερικών αγορών και η διοχέτευση προς τις εξαγωγές των πλεονασμάτων της παραγωγής αποτελούν δύο αδιάρρηκτα συνδεδεμένες πτυχές μιας και της αυτής υποχρέωσης.

(3) Ο κανόνας της εγχώριας αγοράς εφαρμόστηκε: το αποδεικνύουν οι περιπτώσεις της Blue Circle-Lafarge (βλ. σημείο 39 στοιχείο γ) και Italcementi-Dyckerhoff (βλ. σημείο 39 στοιχείο δ). Η παραβίαση αυτού του κανόνα τιμωρήθηκε πράγματι όπως αποδεικνύεται από την περίπτωση της Aalborg (βλ. σημείο 39 στοιχείο α) καθώς και από τις περιπτώσεις της Alsen και της Blue Circle (βλ. σημείο 39 στοιχείο β), οι οποίες συνδέονται με την περίπτωση της Aalborg.

(4) Ο κανόνας της εγχώριας αγοράς παρουσιάζει συγχρόνως τόσο στοιχεία εναρμονισμένης πρακτικής όσο και στοιχεία συμφωνίας. Ο κανόνας αυτός μπορεί να θεωρηθεί ως εναρμονισμένη πρακτική από τις 6 Μαΐου 1982 έως τις 20 Μαΐου 1984, δεδομένου ότι μέχρι την ημερομηνία αυτή τα πρακτικά δεν αναφέρουν τη σύμπτωση βουλήσεων η οποία είχε εκφραστεί από τα μέλη. Μπορεί επίσης να θεωρηθεί ως συμφωνία από τις 21 Μαΐου 1984 (βλ. σημείο 39, υπό 9), δεδομένου ότι, κατά τη συνεδρίαση αυτή, τα μέρη εξέφρασαν με σαφήνεια τη βούλησή τους να συμμετάσχουν σε μία συμφωνία εφόσον *«υπενθυμίζουν ότι» ο σεβασμός των «home markets» αποτελεί προϋπόθεση sine qua non για τη συμμετοχή τόσο στη WCC όσο και στη WCPC»* και η συμφωνία επιβεβαιώθηκε σε επόμενες συνεδριάσεις.

Η περίπτωση της Italcementi-Dyckerhoff (βλ. σημείο 39 στοιχείο δ) καθώς και της Blue Circle-Lafarge (βλ. σημείο 39 στοιχείο γ) αποτελούν εφαρμογές της εν λόγω συμφωνίας. Η εναρμονισμένη πρακτική και η συμφωνία που αφορούν τον κανόνα της εγχώριας αγοράς αποτελούν διαρκή παράβαση από τις 6 Μαΐου 1982 έως τις 26 Μαΐου 1988, δεδομένου ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι υπήρξε συνέχεια μεταξύ της WCC με τα εννέα μέλη

και της WCC με τα έξι μέλη, τουλάχιστον όσον αφορά την τελευταία.

(5) Η διοχέτευση των πλεονασμάτων της παραγωγής προς τις τρίτες χώρες, η οποία αποτελεί συνεπακόλουθο της εναρμονισμένης πρακτικής και της συμφωνίας για το σεβασμό των εγχώριων αγορών, αποτελεί διαρκή εναρμονισμένη πρακτική από το 1982 έως το 1988.

(6) Οι εν λόγω διαρκείς εναρμονισμένες πρακτικές και συμφωνία αποτελούν, από τις 6 Μαΐου 1982 έως τις 26 Μαΐου 1988, ημερομηνίες της πρώτης και της τελευταίας συνεδρίασης τις οποίες γνωρίζει η Επιτροπή, παραβιάσεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 που διέπραξαν οι Italcementi, Dyckerhoff, Lafarge, Ciments Français και, CBR και από την 1η Ιανουαρίου 1986 έως τις 26 Μαΐου 1988 η Valenciana.

(7) Η εναρμονισμένη πρακτική και η συμφωνία που έχουν ως αντικείμενο και ως αποτέλεσμα την προστασία των εθνικών αγορών απαγορεύονται ρητά από το άρθρο 85 παράγραφος 1 στοιχείο γ). Παρόμοια προστασία αντιβαίνει σε έναν από τους θεμελιώδεις στόχους της Συνθήκης, ήτοι τη δημιουργία κοινής αγοράς. Ο περιορισμός του ανταγωνισμού είναι σημαντικός διότι αφορά το μεγαλύτερο μέρος του εμπορίου των εν λόγω προϊόντων εντός της κοινής αγοράς.

(8) Η εναρμονισμένη πρακτική που αφορά τη διοχέτευση των πλεονασμάτων της παραγωγής προς τις εξαγωγές περιορίζει επίσης τον ανταγωνισμό. Μέσω της πρακτικής αυτής, τα μέλη της WCC παραιτήθηκαν από την εφαρμογή μιας αυτόνομης εμπορικής πολιτικής δημιουργώντας σύστημα αλληλεγγύης και ελέγχου με σκοπό να αποτραπούν οι διεισδύσεις των ανταγωνιστών στις αντίστοιχες εθνικές αγορές εντός της Κοινότητας.

62. **Η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μελών της WCC**

(1) Το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών (σημείο 40), δυνάμει του οποίου τα μέλη της WCC γνωστοποιούν μεταξύ τους, κατά τις συνεδριάσεις, εξατομικευμένα στοιχεία ανά επιχείρηση τα οποία αφορούν την παραγωγική ικανότητα, την παραγωγή, τις εσωτερικές πωλήσεις και τις εξαγωγές, τις εσωτερικές αγορές του λευκού και του κοινού τσιμέντου και τις τιμές εξαγωγής, αποτελεί σύστημα επαρκώς σαφές ώστε να αποτελεί, από τις 6 Μαΐου 1982 έως τις 26 Μαΐου 1988 τουλάχιστον, διαρκή εναρμονισμένη πρακτική αντίθετη προς το άρθρο 85 παράγραφος 1. Παρόμοιο σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών έχει ως αντικείμενο τη γνωστοποίηση της συμπεριφοράς την οποία κάθε μέλος προτίθεται να εφαρμόσει στις διάφορες κοινοτικές αγορές και στις εξαγωγές και δημιουργεί, μεταξύ των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, σύστημα αλληλεγγύης και αλληλεπίδρασης που αποσκοπεί στην επίτευξη συντονισμού των οικονομικών τους δραστηριοτήτων.

(2) Η παραβίαση του άρθρου 85 παράγραφος 1, διαπράχθηκε από τις 6 Μαΐου 1982 έως τις 26 Μαΐου 1988 από τις Italcementi, Dyckerhoff, Lafarge, Ciments Français και CBR και από την 1η Ιανουαρίου 1986 έως τις 26 Μαΐου 1988 από τη Valenciana.

63. **Οι επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών**

(1) Ο κανόνας της εγχώριας αγοράς καθώς και ο κανόνας της διοχέτευσης των πλεονασμάτων της παραγωγής προς τις εξαγωγές σε τρίτες χώρες έχουν ως αντικείμενο τον αποκλεισμό ή τον περιορισμό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών. Οι κοινοτικές συναλλαγές, επομένως, επηρεάζονται άμεσα και σε μεγάλο βαθμό.

(2) Το σύστημα της ανταλλαγής πληροφοριών μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών στο βαθμό που συντελεί στην εφαρμογή συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση ή τον περιορισμό των συναλλαγών λευκού τσιμέντου μεταξύ των κρατών μελών της Κοινότητας. Η επίδραση αυτή επί του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών απορρέει επίσης από το γεγονός ότι κάθε μία από τις επιχειρήσεις που ενέχονται στη συναλλαγή αυτή αναγκάζεται να καθορίσει την πολιτική της σε θέματα τιμών και πωλήσεων σε συνάρτηση με την πολιτική των άλλων συμμετεχόντων παραγωγών και, κατά συνέπεια, οι φυσιολογικές εμπορικές ροές μεταξύ των κρατών μελών επηρεάζονται τεχνητά σε σημαντικό βαθμό.

ΤΜΗΜΑ II

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

64. **Άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 17**

Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει παράβαση των διατάξεων του άρθρου 85 παράγραφος 1, μπορεί να υποχρεώσει τις ενεχόμενες επιχειρήσεις να παύσουν την παράβαση αυτή σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 17.Οι περισσότερες επιχειρήσεις αρνήθηκαν την ύπαρξη των περισσότερων παραβάσεων του άρθρου 85 παράγραφος 1. Μολονότι ένας αρκετά μικρός αριθμός επιχειρήσεων πληροφόρησε την Επιτροπή ότι είχαν λάβει μέτρα προκειμένου να απαγορεύσουν στο προσωπικό τους να συμμετάσχει σε συνεδριάσεις ή να έχει επαφές με τους εκπροσώπους άλλων επιχειρήσεων σχετικά με εμπορικά θέματα, η Επιτροπή δεν είναι βέβαιη ότι οι παραβάσεις που περιγράφονται στα σημεία 45, 46, 47, 49, 50, 53, 55, 56, 61, και 62 έπαυσαν ποτέ πραγματικά. Επίσης, η Επιτροπή δεν είναι βέβαιη ότι οι εναρμονισμένες πρακτικές στους κόλπους της EPC δεν συνεχίζονται στο πλαίσιο της νέας Επιτροπής CDICT.

Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή οφείλει όχι μόνο να διαπιστώσει ότι διαπράχθηκαν παραβάσεις, αλλά και να αναγκάσει τις επιχειρήσεις να παύσουν τη σχετική συμπεριφορά.

65. **Άρθρο 15, παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17**

(1) Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, η Επιτροπή μπορεί, με απόφασή της, να επιβάλει στις επιχειρήσεις πρόστιμα κυμαινόμενα από χίλια έως ένα εκατομμύριο ECU, ή και ποσού μεγαλύτερου από αυτό αλλά μη υπερβαίνοντας το 10% του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο, σε κάθε μία από τις επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην παράβαση, όταν, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, διαπράττουν παράβαση των διατάξεων του άρθρου 85 παράγραφος 1. Για τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα και η διάρκεια των παραβάσεων.

(2) Οι επιχειρήσεις και οι ενώσεις επιχειρήσεων προς τις οποίες απευθύνεται η παρούσα απόφαση παραβίασαν εκ προθέσεως το άρθρο 85 παράγραφος 1. Οι παραβάσεις αναφέρονται ρητά στο άρθρο 85 παράγραφος 1. Μολονότι γνώριζαν αναμφίβολα την απαγόρευση που επιβάλλει το κοινοτικό δίκαιο και τον κίνδυνο επιβολής σημαντικών κυρώσεων (βλ. ειδικότερα σημείο 19, υπό 3 και 5, σημείο 21, υπό 2, σημεία 25 και 26), θέσπισαν, στο πλαίσιο της Cembureau και ενός συστήματος συνεδριάσεων και διμερών ή πολυμερών επαφών και τριών επιτροπών εξαγωγών, μέτρα και ρυθμίσεις με σκοπό το σεβασμό των εγχώριων αγορών, την κατανομή των αγορών και την ανταλλαγή πληροφοριών. Πρόκειται, κατά συνέπεια, για παραβάσεις που αναιρούν τη βασική αρχή της κοινής αγοράς, δηλαδή την απουσία εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων.

(3) Επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που συμμετείχαν στη συμφωνία ή την αρχή Cembureau.

Όλες οι ενώσεις επιχειρήσεων και οι επιχειρήσεις στις οποίες απευθύνεται η παρούσα απόφαση προσχώρησαν στη συμφωνία ή στην αρχή σεβασμού των εγχώριων αγορών όσον αφορά του κοινού τσιμέντου, η οποία συνάφθηκε στις 14ης Ιανουαρίου 1983 μεταξύ των ενώσεων και επιχειρήσεων που είναι άμεσα μέλη του Cembureau. Η συμφωνία αυτή δέσμευε από την ημερομηνία αυτή τις εν λόγω επιχειρήσεις καθώς και τις επιχειρήσεις μέλη των ενδιαφερομένων εθνικών ενώσεων. Η Buzzi, η οποία δεν ήταν συνδεδεμένη με την Cembureau μέσω μιας εθνικής ένωσης, προσχώρησε αργότερα (βλ. υπό 4). Ωστόσο, η Επιτροπή δεν λαμβάνει υπόψη, στα πλαίσια της παρούσας απόφασης, παρά μόνο τις επιχειρήσεις που εκπροσωπούνται στη Cembureau μέσω της ένωσής τους και οι οποίες, εκτός από το ότι ανήκουν στην ένωση, έχουν εκδηλώσει ρητά την προσχώρησή τους στη συμφωνία συμμετέχοντας στις διάφορες ενέργειες που περιγράφονται στα κεφάλαια 4, 5 και 6 και παρατίθενται κατωτέρω.

Πράγματι, η συμφωνία προέβλεπε, όπως προκύπτει από τα έγγραφα της Cembureau που αναφέρονται στο σημείο 19, κατανομή των αγορών σύμφωνα με την οποία κάθε παραγωγός θα πωλούσε τα προϊόντα του μόνο στην εθνική του αγορά ή, σε περίπτωση πωλήσεων σε άλλη αγορά, θα έπρεπε να τηρεί τις τιμές και τους όρους πώλησης που εφαρμόζουν οι τοπικοί παραγωγοί. Από τα έγγραφα που αναφέρονται στο σημείο 19 προκύπτει ότι μόνο σε περίπτωση μη τήρησης του κανόνα αυτού έπρεπε να ληφθούν μεμονωμένα μέτρα για να εξασφαλισθεί η εφαρμογή της συμφωνίας (όπως τα μέτρα που αναφέρονται στα έγγραφα του σημείου 19 καθώς και τα μέτρα που περιγράφονται στο κεφάλαιο 4). Τα μέτρα που περιγράφονται στα κεφάλαια 5 και 6 εντάσσονται στο ίδιο πλαίσιο με μία συλλογική απάντηση στη μη τήρηση της συμφωνίας και ένα συλλογικό έλεγχο της αποτελεσματικής διοχέτευσης της πλεονάζουσας παραγωγής προς τις τρίτες χώρες. Όλες αυτές οι ενέργειες συνιστούν συγκεκριμένη εφαρμογή μίας αρχής, η οποία ίσχυε από τις 14 Ιανουαρίου 1983.

Συγκεκριμένα:

α) Οι επιχειρήσεις Cembureau, Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, Fédération de l' Industrie Cimentière, Oficemen, Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, Ένωση Ελληνικής Τσιμεντοβιομηχανίας, Vereniging Nederlandse Cement-Industrie, ATIC, British Cement Association και οι επιχειρήσεις Aalborg, Irish Cement, Cementir, Italcementi, Unicem, Ciments Luxembourgeois προσχώρησαν, ως μέλη της Cembureau, στη συμφωνία η αρχή του σεβασμού των εγχώριων αγορών κατά το χρόνο κατά τον οποίο συνάφθηκε και καταρτίσθηκε η εν λόγω συμφωνία ή αρχή. Οι ενώσεις και οι επιχειρήσεις αυτές, εκτός από τη Ciments Luxembourgeois, συμμετείχαν επίσης στη λήψη μέτρων και στη σύναψη διακανονισμών για τη συμπλήρωση της συμφωνίας ή αρχής αυτής ή/και για τη διευκόλυνση της εφαρμογής της.

Η Aker και η Euroc, ως μητρικές επιχειρήσεις των παραγωγών Norcem και Cementa αντίστοιχα, οι οποίοι είναι μέλη της Cembureau, προσχώρησαν στη συμφωνία ή αρχή αυτή κατά το χρόνο κατάρτισης και σύναψής της.

β) Οι επιχειρήσεις Blue Circle, CBR, Ciments Français, Lafarge, Dyckerhoff, Heidelberger, Τιτάν, ENCI, Asland και Cimpor, παρόλο που δεν ήσαν άμεσα μέλη του Cembureau, εκπροσώπησαν την εθνική τους ένωση ως «Head Delegates» κατά τις συσκέψεις που οργάνωσε το Cembureau στις 14 Ιανουαρίου 1983, 19 Μαρτίου 1984 και 7 Νοεμβρίου 1994. Η συμμετοχή των επιχειρήσεων αυτών στη συμφωνία δεν τίθεται, επομένως, υπό αμφισβήτηση. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις αυτές συμμετείχαν στη λήψη των μέτρων που αναφέρονται στο στοιχείο γ).

γ) Άλλες επιχειρήσεις έθεσαν σε εφαρμογή τη συμφωνία ή αρχή για το σεβασμό των εγχώριων αγορών συμμετέχοντας στη λήψη των διάφορων μέτρων και στη σύναψη διακανονισμών για τη συμπλήρωση της συμφωνίας ή αρχής αυτής ή/και για τη διευκόλυνση της εφαρμογής της. Συγκεκριμένα, κάθε μία από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στο παρόν στοιχείο καθώς και στο στοιχείο β) συμμετείχαν στα ακόλουθα μέτρα και διακανονισμούς:

— Η Holderbank συμμετείχε στη συμφωνία σχετικά με την Cembureau ή European Task Force·

— Η Alsen Breitenburg συμμετείχε στις εναρμονισμένες πρακτικές στα πλαίσια της ECEC·

— Η Nordcement συμμετείχε στις εναρμονισμένες πρακτικές στα πλαίσια της ECEC·

— Η Dyckerhoff συμμετείχε σε συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές σχετικά με τη ρύθμιση της διάθεσης τσιμέντου μεταξύ της Γαλλίας και Γερμανίας, στη συμφωνία σχετικά με τη Cembureau ή European Task Force και στις εναρμονισμένες πρακτικές στα πλαίσια της ECEC·

— Η Heidelberger συμμετείχε στις συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που αφορούν τη ρύθμιση της διάθεσης τσιμέντου μεταξύ της Γαλλίας και της Γερμανίας και στη συμφωνία σχετικά με τη Cembureau ή European Task Force·

— Η CBR συμμετείχε στη συμφωνία σχετικά με τη Cembureau ή European Task Force·

— Η Asland συμμετείχε στη συμφωνία σχετικά με τη Cembureau ή European Task Force·

— Η Hispacement συμμετείχε στη συμφωνία σχετικά με τη Cembureau ή European Task Force και στη συνεχή εναρμονισμένη πρακτική στα πλαίσια της EPC·

— Η Hornos Ibericos συμμετείχε στη συνεχή εναρμονισμένη πρακτική στα πλαίσια της EPC·

— Η Uniland συμμετείχε στη συμφωνία σχετικά με τη Cembureau ή European Task Force·

— Η Valenciana συμμετείχε στη συνεχή εναρμονισμένη πρακτική στα πλαίσια της EPC·

— Η Cedest συμμετείχε στις συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές σχετικά με τη ρύθμιση της διάθεσης τσιμέντου μεταξύ της Γαλλίας και της Γερμανίας·

— Η Ciments Français συμμετείχε στην εναρμονισμένη πρακτική με την Buzzi, στις συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που αφορούν τη ρύθμιση της διάθεσης τσιμέντου μεταξύ της Γαλλίας και Γερμανίας, στη συμφωνία σχετικά με τη Cembureau ή European Task Force και στη συνεχή εναρμονισμένη πρακτική στα πλαίσια της EPC·

— Η Lafarge συμμετείχε στην εναρμονισμένη πρακτική με την Buzzi, στις συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές σχετικά με τη ρύθμιση της διάθεσης τσιμέντου μεταξύ της Γαλλίας και της Γερμανίας, στη συμφωνία σχετικά με τη Cembureau ή European Task Force και στη συνεχή εναρμονισμένη πρακτική στα πλαίσια της EPC·

— Η Vicat συμμετείχε στην εναρμονισμένη πρακτική με την Buzzi·

— Η Χαλκίς συμμετείχε στη συνεχή εναρμονισμένη πρακτική στα πλαίσια της EPC·

— Ο Ηρακλής συμμετείχε, στα πλαίσια της Cembureau ή European Task Force, στις συμφωνίες με την Holderbank, και τη Lafarge και στην εναρμονισμένη πρακτική με την CBR, με στόχο να αποφευχθούν οι απευθείας πωλήσεις τσιμέντου στην Ευρώπη, καθώς και στη συνεχή εναρμονισμένη πρακτική στα πλαίσια της EPC·

— Ο Τιτάν συμμετείχε, στα πλαίσια της Cembureau ή European Task Force, στις συμφωνίες με τις Blue Circle, Holderbank, Lafarge, Aker και Euroc καθώς και στην εναρμονισμένη πρακτική με την CBR με στόχο την αποφυγή των απευθείας πωλήσεων τσιμέντου στην Ευρώπη, καθώς και στη συνεχή εναρμονισμένη πρακτική στα πλαίσια της EPC·

— Η Buzzi, παρότι δεν είναι μέλος της Cembureau, εφάρμοσε εν τοις πράγμασι, μέσω των εναρμονισμένων πρακτικών με τις Ciments Français, Lafarge και Vicat, οι οποίες ήσαν συνδεδεμένες με την Cembureau, τη συμφωνία ή αρχή σεβασμού των εγχώριων αγορών·

— Η ENCI συμμετείχε στις εναρμονισμένες πρακτικές στα πλαίσια της ECEC·

— Η Cimpor συμμετείχε στη συμφωνία σχετικά με τον έλεγχο της διακίνησης τσιμέντου μεταξύ Ισπανίας και Πορτογαλίας·

— Η Secil συμμετείχε στη συμφωνία σχετικά με τον έλεγχο της διακίνησης τσιμέντου μεταξύ Ισπανίας και Πορτογαλίας·

— Η Blue Circle συμμετείχε στη συμφωνία σχετικά με τη Cembureau ή European Task Force, καθώς και στη συνεχή εναρμονισμένη πρακτική στα πλαίσια της EPC·

— Η Castle συμμετείχε, στα πλαίσια της Cembureau ή European Task Force, στην εναρμονισμένη πρακτική με στόχο την παρακώλυση ή/και τον περιορισμό των εισαγωγών ελληνικού τσιμέντου στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και στις εναρμονισμένες πρακτικές στα πλαίσια της ECEC·

— Η Rugby συμμετείχε, στα πλαίσια της Cembureau ή European Task Force, στην εναρμονισμένη πρακτική με στόχο την παρακώλυση ή/και τον περιορισμό των εισαγωγών τσιμέντου στο Ηνωμένο Βασίλειο.

(4) *Διάρκεια των παραβάσεων*

Οι παραβάσεις διήρκεσαν επί μακρόν.

Η συμφωνία ή αρχή Cembureau αποτελεί παράβαση που λαμβάνεται υπόψη από τις 14 Ιανουαρίου 1983, έστω και εάν η πράξη που αποτελεί την απόδειξη της ενεργούς συμμετοχής των επιχειρήσεων είναι μεταγενέστερη. Επίσης, έστω και αν ορισμένες από τις δραστηριότητες που περιγράφονται στην παρούσα απόφαση ξεκίνησαν πριν από την ημερομηνία αυτή, και μολονότι υπάρχουν ενδείξεις σύμφωνα με τις οποίες η ίδια η αρχή Cembureau είχε τεθεί σε ισχύ προγενέστερα (βλ. σημείο 45, υπό 6), λήφθηκαν υπόψη ως μέτρα εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας ή αρχής αποκλειστικά από τις 14 Ιανουαρίου 1983.

Πάντως, για τις επιχειρήσεις που αναφέρονται κατωτέρω, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη, για τον καθορισμό της έναρξης των παραβάσεων, τις ακόλουθες ημερομηνίες:

— για την Buzzi, την 11η Μαΐου 1983. Πράγματι, η Buzzi δεν ήταν μέλος, άμεσο ή έμμεσο, της Cembureau. Είναι λοιπόν η έναρξη της εναρμονισμένης πρακτικής στην οποία μετείχε η Buzzi που πρέπει να θεωρηθεί ως παρέχουσα την απόδειξη της συμμετοχής της στη συμφωνία ή αρχή Cembureau για το σεβασμό των εγχώριων αγορών (βλ. σημείο 48),

— για τις Oficemen, Asland, Hispacement, Hornos Ibericos, Uniland, Valenciana, ATIC, Cimpor, Secil, την 1η Ιανουαρίου 1986 (βλ. σημείο 45, υπό 11). Γι' αυτές τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων, η Επιτροπή δεν διαθέτει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το ότι η συμμετοχή τους στη συμφωνία ή αρχή Cembureau είχε πραγματοποιηθεί στο εσωτερικό της Κοινότητας πριν από την ημερομηνία αυτή,

— για την Holderbank, την 28η Μαΐου 1986 (βλ. σημείο 53, υπό 14). Για την εν λόγω επιχείρηση, η Επιτροπή δεν διαθέτει αποδεικτικά στοιχεία ότι η συμμετοχή της στη συμφωνία ή αρχή Cembureau πραγματοποιήθηκε στο εσωτερικό της Κοινότητας πριν από την ημερομηνία αυτή,

— για τις Aker και Euroc, την 9η Ιουνίου 1986 (βλ. σημείο 53, υπό 11). Για τις επιχειρήσεις αυτές, η Επιτροπή δεν διαθέτει αποδεικτικά στοιχεία ότι η συμμετοχή τους στη συμφωνία ή αρχή Cembureau πραγματοποιήθηκε στο εσωτερικό της Κοινότητας πριν από την ημερομηνία αυτή.

Μολονότι η Επιτροπή είναι σε θέση να προσδιορίσει την ημερομηνία έναρξης της παράβασης που συνεπάγεται η συμφωνία ή αρχή Cembureau, δεν είναι βέβαιη ότι η παράβαση αυτή πράγματι τερματίστηκε και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να προσδιορίσει την ημερομηνία τερματισμού της παράβασης. Ωστόσο, δεδομένου ότι η τελευταί εμφανής και γνωστή στην Επιτροπή εκδήλωση της συμφωνίας έχει επέλθει με την διάλυση, στις 26 Μαρτίου 1993, της Interciment S.A., η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη την εν λόγω ημερομηνία για τον προσδιορισμό της περιόδου αναφοράς του προστίμου.

Στη χωριστή αγορά του λευκού τσιμέντου, η παράβαση WCC διήρκεσε από τις 6 Μαΐου 1982 μέχρι τις 26 Μαΐου 1988 τουλάχιστον. Για την Valenciana, η παράβαση λήφθηκε υπόψη από την 1ης Ιανουαρίου 1986, εφόσον η Επιτροπή δεν διαθέτει αποδεικτικά στοιχεία για τη συμμετοχή της στο εσωτερικό της Κοινότητας πριν από την ημερομηνία αυτή.

(5) *Σοβαρότητα των παραβάσεων*

Προκειμένου να καθοριστεί το συνολικό ποσό των προστίμων, η Επιτροπή έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η παράβαση την οποία συνιστούν η συμφωνία ή αρχή Cembureau και οι διάφορες πράξεις εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας παρουσιάζει ιδιαίτερη σοβαρότητα, και δικαιολογεί την επιβολή σημαντικών προστίμων, για τους εξής λόγους:

— η σύμπραξη σε θέματα κατανομής αγορών και ανταλλαγής πληροφοριών για το σκοπό αυτό αποτελεί αυτή καθεαυτή σοβαρότατο περιορισμό του ανταγωνισμού,

— η αγορά του τσιμέντου συνιστά βασικό βιομηχανικό τομέα, πολύ σημαντικό για τη βιομηχανία των οικοδομικών και τεχνικών έργων και την οικονομία γενικότερα,

— οι επιχειρήσεις και οι ενώσεις επιχειρήσεων που συμμετέχουν στις παραβάσεις αποτελούν το σύνολο σχεδόν της αγοράς τσιμέντου της Κοινότητας, μίας αγοράς στην οποία άλλωστε δεν εντάσσονται νέα μέλη,

— η σύμπραξη θεσμοθετήθηκε στους κόλπους διεθνών οργανώσεων ή ενώσεων και διμερών ή πολυμερών επαφών που σκοπό είχαν τη ρύθμιση και την οργάνωση της αγοράς του τσιμέντου,

— παρά το γεγονός ότι η σύμπραξη υλοποιήθηκε σε θεσμικό πλαίσιο το οποίο είχε επίσης νόμιμους σκοπούς, οι επιχειρήσεις εξέφρασαν, όταν επρόκειτο για συμπεριφορές που μπορούσαν να παραβιάσουν τους κανόνες του ανταγωνισμού, τη βούληση να περιβάλουν με το απόρρητο τις πράξεις ή/και τις αποφάσεις τους (βλ. ειδικότερα σημεία 19 και 20 έως 28). Ακόμη και όταν υπήρχε πρόβλεψη για κοινοποίηση ορισμένων πρακτικών στην Επιτροπή, η κοινοποίηση αυτή δεν έλαβε χώρα (βλ. σημείο 26).

(6) Η Επιτροπή, καθορίζοντας το ύψος των προστίμων, έλαβε υπόψη το γεγονός ότι οι κοινοτικές επιχειρήσεις έπρεπε να αντιμετωπίσουν, στη διάρκεια της εξεταζομένης περιόδου σημαντικές και απρόβλεπτες εισαγωγές τσιμέντου, τη στιγμή που η κοινοτική βιομηχανία κατέβαλε προσπάθειες προκειμένου να βγει από την δυσμενή οικονομική συγκυρία.

(7) Η Επιτροπή καθόρισε χωριστά πρόστιμα για τις παραβάσεις που αφορούν τις αγορές γκρίζου τσιμέντου και λευκού τσιμέντου, ήτοι:

— πρόστιμα για την ομάδα παραβάσεων που περιγράφονται στα κεφάλαια 8, 9 και 10 και αφορούν την αγορά γκρίζου τσιμέντου·

— πρόστιμα για τις παραβάσεις που περιγράφονται στο κεφάλαιο 11 και αφορούν την αγορά λευκού τσιμέντου.

(8) Για την ομάδα παραβάσεων που αφορούν την αγορά γκρίζου τσιμέντου, η Επιτροπή καθόρισε:

— κατ' αποκοπήν πρόστιμο για την Cembureau και τις ενώσεις επιχειρήσεων, για τις παραβάσεις στις οποίες συμμετείχαν και περιγράφονται στα κεφάλαια 8 και 9 και στο σημείο 58. Πράγματι, η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να επιβληθούν κυρώσεις και στις ενώσεις επιχειρήσεων προκειμένου να αποτρέψει αυτές από τη λήψη πρωτοβουλιών και τη συμμετοχή σε συμπράξεις στο μέλλον,

— ένα συνολικό πρόστιμο για κάθε επιχείρηση λόγω της συμμετοχής της στη συμφωνία ή αρχή Cembureau και στα μέτρα εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας ή αρχής. Δεδομένης της συνάφειας όλων αυτών των πράξεων, η Επιτροπή δεν θεωρεί απαραίτητο να επιβάλει χωριστά πρόστιμα όσον αφορά τα διάφορα μέτρα εφαρμογής.

(9) Προκειμένου να καθοριστεί το ποσό των προστίμων για κάθε επιχείρηση όσον αφορά τις παραβάσεις που περιγράφονται στα κεφάλαια 8, 9 και 10, η Επιτροπή ξεκίνησε από το συλλογισμό ότι όλες οι επιχειρήσεις, όπως αναλύεται ανωτέρω υπό 3, προσχώρησαν στη συμφωνία ή αρχή του σεβασμού των εγχώριων αγορών. Πάντως έλαβε υπόψη, στο πλαίσιο της εν λόγω γενικής διαπίστωσης, τον ρόλο που διαδραμάτισε κάθε επιχείρηση κατά τη σύναψη της συμφωνίας ή αρχής του σεβασμού των εγχώριων αγορών καθώς και τις διευθετήσεις και τα μέτρα που συμφωνήθηκαν για την ολοκλήρωση αυτής της συμφωνίας ή αρχής ή/και την ενίσχυση της εφαρμογής την, τη συμμετοχή κάθε επιχείρησης στα διάφορα μέτρα ή διευθετήσεις που συμφωνήθηκαν για την ολοκλήρωση της εν λόγω συμφωνίας ή αρχής και/ή την ενίσχυση της εφαρμογής της, καθώς και τη διάρκεια των εν λόγω μέτρων και διευθετήσεων. Βάσει των στοιχείων αυτών, η Επιτροπή εκτιμά τα εξής:

α) Οι περισσότερες επιχειρήσεις συμμετείχαν στη συμφωνία ή αρχή Cembureau μέσω της προσχώρησης ή-/και της εφαρμογής των μέτρων και των διευθετήσεων που συμφωνήθηκαν για την ολοκλήρωση της εν λόγω συμφωνίας ή αρχής και είχαν άμεσα αποτελέσματα που έτειναν στη στεγανοποίηση των εγχώριων αγορών. Κατά τον τρόπο αυτό:

— Οι Aker, Euroc, Aalborg, Irish Cement, Cementir, Italcementi, Unicem, ως μέλη της Cembureau, συμμετείχαν αμέσως στη σύναψη της συμφωνίας ή αρχής για την κατανομή των εγχώριων αγορών και συμμετείχαν στα μέτρα εφαρμογής που αποσκοπούσαν στην άμεση προστασία των εγχώριων αγορών.

— Οι Dyckerhoff, Heidelberger, CBR, Asland, Ciments Français, Lafarge, ENCI, Cimpor, Blue Circle ανέλαβαν, μέσω των ανωτάτων διευθυντικών τους στελεχών, την αρμοδιότητα των επικεφαλής αντιπροσωπείας στην Cembureau είτε κατά την εποχή που συνάφθηκε η συμφωνία ή αρχή κατανομής των εγχώριων αγορών είτε κατά την περίοδο της εφαρμογής της. Ο βασικός ρόλος των εν λόγω επιχειρήσεων στη σύναψη ή/και την εφαρμογή της συμφωνίας δεν προκαλεί λοιπόν αμφισβητήσεις. Επιπλέον, οι εν λόγω επιχειρήσεις, πλην της ENCI, συμμετείχαν σε μέτρα εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας ή αρχής που αποσκοπούσαν στην άμεση προστασία των εγχώριων αγορών. Η ENCI συμμετείχε σε εναρμονισμένες πρακτικές που αποσκοπούσαν στο να διοχετεύσουν σε τρίτες χώρες την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα.

— Οι Holderbank, Hispacement, Uniland, Vicat, Buzzi, Secil, Castle, Rugby συμμετείχαν σε μέτρα εφαρμογής της συμφωνίας ή αρχής Cembureau που αποσκοπούσαν στην άμεση προστασία των εγχώριων αγορών.

β) Οι λοιπές επιχειρήσεις φέρουν μικρότερη ευθύνη για τους λόγους που αναφέρονται χωριστά για κάθε μία από αυτές.

— Οι Alsen Breitenburg, Nordcement, Hornos Ibericos, Valenciana, Τσιμέντα Χαλκίδος συμμετείχαν αποκλειστικά στα μέτρα εφαρμογής της συμφωνίας ή αρχής Cembureau που αποσκοπούσαν να διοχετεύσουν σε τρίτες χώρες την πλεονασματική παραγωγική ικανότητα. Τα μέτρα αυτά είχαν λιγότερο άμεσα αποτελέσματα ως προς την προστασία των εγχώριων αγορών απ' ό,τι τα μέτρα που περιγράφονται στα κεφάλαια 4 και 5.

— Οι Cedest, Τιτάν και Ηρακλής, έχοντας συμμετάσχει στα μέτρα εφαρμογής της συμφωνίας ή αρχής Cembureau που αποσκοπούν στην άμεση προστασία των εγχώριων αγορών, προσπάθησαν να αποφύγουν την εκτέλεση της συμφωνίας Cembureau, στην οποία μετείχαν.

— Η Ciments Luxembourgeois, έστω και αν υπήρξε άμεσο μέλος της Cembureau και έχοντας συμμετάσχει σε συνεδριάσεις των επικεφαλής αντιπροσωπείας κατά τη διάρκεια των οποίων συνάφθηκε η συμφωνία ή αρχή Cembureau, δεν εφήρμοσε, σύμφωνα με όσα γνωρίζει η Επιτροπή, κανένα μέτρο εκτέλεσης. Κατά συνέπεια, ο λιγότερο ενεργός ρόλος της αιτιολογεί την ταξινόμησή της στην ομάδα επιχειρήσεων που φέρει μικρότερη ευθύνη.

(10) Για τον καθορισμό του ποσού των προστίμων που πρέπει να επιβληθούν στις επιχειρήσεις Buzzi, Oficemen, Asland, Hispacement, Hornos Ibericos, Uniland, Valenciana, Atic, Cimpor, Secil, Holderbank, Aker και Euroc, η Επιτροπή έλαβε υπόψη στην παρούσα απόφαση τη μικρότερης χρονικής διάρκειας παράβαση των εν λόγω επιχειρήσεων (βλ. σημείο 65, υπό 4).

(11) Για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων για κάθε επιχείρηση για τις παραβάσεις που περιγράφονται στο κεφάλαιο 11, η Επιτροπή έλαβε υπόψη το γεγονός ότι οι εν λόγω παραβάσεις υπήρξαν σοβαρές στο σύνολό τους καθώς και το ότι όλες οι επιχειρήσεις διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο. Για την Valenciana, λήφθηκε υπόψη η μικρότερη χρονική διάρκεια των παραβάσεών της,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι Cembureau-Association Européenne du Ciment, Fédération de l'Industrie Cimentière, S.A. Cimenteries CBR, Aalborg Portland A.S, Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, Lafarge Coppée S.A., Société des Ciments Français S.A., Vicat S.A., Cedert S.A., Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, Heidelberger Zement AG, Dycherhoff AG, Alsen-Breitenburg Zement-und Kalkwerke Gmbh, Nordcement AG, Ένωση Ελληνικής Τσιμεντοβιομηχανίας, Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν, ΑΓΕΤ Ηρακλής, Τσιμέντα Χαλκίδος Α.Ε., Irish Cement Ltd., Italcementi-Fabbriche Riunite Cemento S.p.A., Unicem S.p.A., Cementir-Cementerie del Tirreno S.p.A, S.A. des Ciments Luxembourgeois, Vereniging Nederlandse Cement-Industrie, Eerste Nederlande Cement-Industrie NV, British Cement Association, Blue Circle Industries Plc, The Rugby Group Plc και Castle Cement Ltd από 14 Ιανουαρίου 1983, η F.lli Buzzi SpA από τις 11 Μαΐου 1983, οι ATIC Associação Técnica da Indústria do Cimento, Cimpor-Cimentos de Portugal S.A., SECIL-Companhia Geral de Cal e Cimento S.A., Agrupación de Fabricantes de Cementos de España-Oficemen, Qsland S.A., Corporación Uniland S.A., Hispacement S.A., Hornos Ibericos Alba S.A., και Compãnia Valenciana de Cementos Portland S.A., από την 1η Ιανουαρίου 1986, η Holderbank Financière Glaris S.A., από τις 28 Μαΐου 1986, και οι AKER a.s. και EUROC AB από τις 9 Ιουνίου 1986 έχουν παραβιάσει τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας συμμετέχοντας σε συμφωνία που έχει ως αντικείμενο τον σεβασμό των εγχώριων αγορών και τη ρύθμιση των μεταφορών τσιμέντου από τη μία χώρα στην άλλη.

Άρθρο 2

1. Οι Cembureau-Association Européenne du Ciment, Fédération de l'Industrie Cimentière, Aalborg Portland, Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, Ένωση ελληνικής τσιμεντοβιομηχανίας, Irish Cement Ltd., Italcementi-Fabbriche Riunite Cemento S.p.A., Unicem S.p.A., Cementir-Cimenterie del Tirreno S.p.A, S.A. des Ciments Luxembourgeois, Vereniging Nederlandse Cement-Industrie, και British Cement Association, από τις 14 Ιανουαρίου 1983 έως τις 14 Απριλίου 1986, και οι ATIC-As Sociaçao Tecnica da Industria do Cimento και Agrupación de Fabricantes de Cementos de España-Oficemen από την 1η Ιανουαρίου 1986 έως τις 14 Απριλίου 1986, έχουν παραβιάσει τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας σε συμφωνίες όσον αφορά ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις τιμές, με σκοπό τη διευκόλυνση της εκτέλεσης της συμφωνίας που αναφέρεται στο άρθρο 1 καθώς και στις συνεδριάσεις των Επικεφαλής Αντιπροσωπείας και της Εκτελεστικής Επιτροπής της Cembureau.

2. Οι Cembureau-Association Européenne du Ciment, Fédération de l'Industrie Cimentière, Aalborg Portland, Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, Ένωση ελληνικής τσιμεντοβιομηχανίας, Irish Cement Ltd., Italcementi-Fabbriche Riunite Cemento S.p.A., Unicem S.p.A, Cementir-Cimenterie del Tirreno S.p.A, S.p.A, S.A. des Ciments Luxembourgeois, Vereniging Nederlandse Cement-Industrie, British Cement Association, από την 1η Ιανουαρίου 1984 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1988, και οι ATIC-Associaçao Tecnica da Industria do Cimento και Agrupación de Fabricantes de Cementos de España-Oficemen από την 1η Ιανουαρίου 1986 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1988, έχουν παραβιάσει τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας σε εναρμονισμένες πρακτικές με σκοπό τη διευκόλυνση της εκτέλεσης των συμφωνιών που αναφέρονται στο άρθρο 1, οι οποίες αφορούν:

α) τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις κατώτατες τιμές για τις παραδόσεις τσιμέντου με φορτηγό αυτοκίνητο των βέλγων και ολλανδών παραγωγών καθώς και σχετικά με τις τιμές, συμπεριλαμβανομένων των εκπτώσεων, του παραγωγού από το Λουξεμβούργο,

β) τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις ατομικές κλίμακες τιμών των δανών και ιρλανδών παραγωγών, τις κλίμακες τιμών του κλάδου που ισχύουν στην Ελλάδα, στην Ιταλία και στην Πορτογαλία, καθώς και σχετικά με τις μέσες τιμές που εφαρμόζονται στη Γερμανία, στη Γαλλία, στην Ισπανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Άρθρο 3

1. α) Η Lafarge Coppée S.A. και η F.lli Buzzi S.p.A. έχουν παραβιάσει, από τις μβρίου 1988 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1988, τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας σε εναρμονισμένη πρακτική σχετικά με την κατανομή της αγοράς στη νότια Γαλλία και τον περιορισμό της αυτονομίας συμπεριφοράς όσον αφορά τις πηγές της παραγωγής.

β) Η Ciments Français S.A. και η F.lli Buzzi S.p.A. έχουν παραβιάσει από τις 17ης Μαρτίου 1988 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1988, τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας σε εναρμονισμένη πρακτική όσον σχετικά με τις ανταλλαγές

πληροφοριών σχετικά με τις ισχύουσες τιμές και την πρόβλεψη αύξησης αυτών, με στόχο τον περιορισμό της αυτονομίας τους συμπεριφοράς.

γ) Vicat S.A. και η F.lli Buzzi S.p.A. έχουν παραβιάσει, από τις 11 Μαΐου 1983 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1988, τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας σε εναρμονισμένη πρακτική σχετικα με τις ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις τιμές, με στόχο τον περιορισμό της αυτονομίας τους συμπεριφοράς όσον αφορά τις παραδόσεις τσιμέντου στη νότια Γαλλία.

2. Οι Agrupación de Fabricantes de Cementos de España-Oficemen, Cimpor-Cimentos de Portugal S.A., και Secil-Companhia Geral de Cal e Cimento S.A. έχουν παραβιάσει από την 1η Ιανουαρίου 1986 έως τις 24 Απριλίου 1989, τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας σε συμφωνία όσον αφορά τον έλεγχο των ροών τσιμέντου μεταξύ της Ισπανίας και της Πορτογαλίας καθώς και το σεβασμό των αντίστοιχων εγχώριων αγορών.

3. α) Οι Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, Lafarge Coppée S.A., Ciments Français S.A., Cedest S.A., Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, Dyckerhoff AG, Heidelberger Zement AG έχουν παραβιάσει, από τις 23 Ιουνίου 1982 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 1989 τουλάχιστον, τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας σε συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές όσον αφορά τη ρύθμιση των παραδόσεων τσιμέντου από τη Γαλλία προς τη Γερμανία και αντιστρόφως.

β) Οι Syndicat Français de l'Industrie Cimentière και Bundesverband der Deutschen Zementindustrie έχουν παραβιάσει, από την 1η Ιανουαρίου 1985 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 1989, τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας σε εναρμονισμένη πρακτική όσον αφορά την ανταλλαγή στοιχείων με σκοπό τον έλεγχο της τήρησης των ποσοτικών περιορισμών των εξαγωγών μεταξύ της Γαλλίας και της Γερμανίας καθώς και των προορισμών τους στα διάφορα γερμανικά ομόσπονδα κράτη.

Άρθρο 4

1. Η Cembureau-Association Européenne du Ciment, ο όμιλος Holderbank Financière Glaris S.A. και οι Blue Circle Industries Plc, Agrupación de Fabricantes de Cementos de España-Oficemen, Asland S.A., Corporacion Uniland S.A., Hispacement S.A., Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, Lafarge Coppée S.A., Ciments Français S.A., Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, Dyckerhoff AG, Heidelberger Zement AG, S.A. Cimenteries CBR, AKER a.s. και EUROC AB, Aalborg Portland, Irish Cement Ltd., Italcementi-Fabbriche Riunite Cemento S.p.A., Unicem S.p.A. και Cementirr-Cimenterie del Tirreno S.p.A έχουν παραβιάσει, από τις 28 Μαΐου 1986, τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας σε συμφωνία όσον αφορά τη σύσταση της Cembureau Task Force ή European Task Force.

2. Ο όμιλος Holderbank Finançière Glaris S.A., και οι Blue Circle Industries Plc, Agrupación de Fabricantes de Cementos de España-Oficemen, Asland S.A., Corporacion Uniland S.A., Hispacement S.A., Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, Lafarge Coppée S.A., Ciments Français S.A., Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, Dyckerhoff AG, Heidelberger Zement AG, AKER a.s. και EUROC AB, S.A. Cimenteries CBR, Italcementii-Fabbriche Riunite Cemento S.p.A., Unicem S.p.A. και Cementirr-Cimenterie del Tirreno S.p.A. έχουν παραβιάσει, από τις 9 Ιουνίου 1986 έως τις 26 Μαρτίου 1993, τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας σε συμφωνία όσον αφορά τη σύσταση της Joint Trading Company, Interciment S.A., με σκοπό την εφαρμογή των προτρεπτικών και αποτρεπτικών μέτρων έναντι των απειλούντων τη σταθερότητα των αγορών των χωρών μελών.

3. α) Η Cembureau-Association Européenne du Ciment, ο όμιλος Holderbank Financière Glaris S.A. και οι Blue Circle Industries Plc, Agrupación de Fabricantes de Cementos de España-Oficemen, Asland S.A., Corporacion Uniland S.A., Hispacement S.A., Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, Lafarge Coppée S.A., Ciments Français S.A., Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, Dyckerhoff AG, Heidelberger Zement AG, S.A. Cimenteries CBR, AKER a.s., EUROC AB, Aalborg Portland, Irish Cement Ltd., Italcementi-Fabbriche Riunite Cemento S.p.A., Unicem S.p.A. και Cementir-Cimenterie del Tirreno S.p.A έχουν παραβιάσει, από τις 17 Ιουνίου 1986 έως τις 15 Μαρτίου 1987, τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας σε εναρμονισμένες πρακτικές με σκοπό να παύσει η Calcestruzzi να είναι πελάτης των ελλήνων παραγωγών και ιδιαίτερα του Τιτάνα.

β) Η Italcementi-Fabbriche Riunite Cemento S.p.A., η Unicem S.p.A. και η Cementir-Cimenterie del Tirreno S.p.A. έχουν παραβιάσει, από τις 3 Απριλίου 1987 έως τις 3 Απριλίου 1992, τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας σε συμφωνία όσον αφορά τις συμβάσεις και τις συμφωνίες που υπεγράφησαν στις 3 και στις 15 Απριλίου 1987 και αποσκοπούσαν στην αποτροπή των εισαγωγών ελληνικού τσιμέντου εκ μέρους της Calzestruzzi.

4. Οι ακόλουθες επιχειρήσεις έχουν παραβιάσει τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας σε συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές με σκοπό την εκτροπή των πλεονασμάτων της ελληνικής παραγωγής και την αναχαίτιση των εισαγωγών ελληνικού τσιμέντου στις χώρες της Κοινότητας. Συγκεκριμένα:

α) η Blue Circle Industries Plc, η Castle Cement Ltd και η Rugby Group Plc από τις 16 Ιουνίου 1986 έως τις 5 Σεπτεμβρίου 1986 συμμετέχοντας σε εναρμονισμένη πρακτική με σκοπό την παρεμπόδιση ή/και τη

μείωση των εισαγωγών ελληνικού τσιμέντου στο Ηνωμένο Βασίλειο,

β) η Blue Circle Industries Plc και η Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν, από τις 4 Ιουλίου 1986 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1989, συμμετέχοντας σε συμφωνία με σκοπό την εκτροπή των ποσοτήτων τσιμέντου και clinker που παρήγαγε ο Τιτάν προς τις Ηνωμένες Πολιτείες και τη Νιγηρία καθώς και την αποτροπή των άμεσων πωλήσεων αυτών των προϊόντων εκ μέρους του Τιτάνα προς τις ευρωπαϊκές αγορές,

γ) ο όμιλος Holderbank Financière Glaris S.A. και η Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν, από τις 19 Ιουνίου 1986 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990, συμμετέχοντας σε συμφωνία με σκοπό την εκτροπή των ποσοτήτων τσιμέντου και clinker που παρήγαγε ο Τιτάν προς τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Αφρική καθώς και την αποτροπή των άμεσων πωλήσεων των προϊόντων εκ μέρους του Τιτάνα προς τις ευρωπαϊκές αγορές,

δ) ο όμιλος Holderbank Financière Glaris S.A. και η ΑΓΕΤ Ηρακλής, από τις 9 Μαΐου 1986 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990, συμμετέχοντας σε συμφωνία με σκοπό την αποτροπή των άμεσων πωλήσεων τσιμέντου και clinker εκ μέρους του Ηρακλή προς τις ευρωπαϊκές αγορές καθώς και την εκτροπή προς άλλες αγορές των ποσοτήτων τσιμέντου και clinker που παρήγαγε ο Ηρακλής,

ε) η Lafarge Coppée S.A. και η Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν, από τις 22 Ιουλίου 1986 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1991, συμμετέχοντας σε συμφωνία με σκοπό την εκτροπή των ποσοτήτων clinker που παρήγαγε ο Τιτάν προς τον Καναδά καθώς και την αποτροπή των άμεσων πωλήσεων του Τιτάνα στις ευρωπαϊκές αγορές·

στ) η Lafarge Coppée S.A. και η ΑΓΕΤ Ηρακλής, από την 1η Ιουνίου 1988 έως τις 15 Ιουνίου 1991, συμμετέχοντας σε συμφωνία με σκοπό την εκτροπή των ποσοτήτων τσιμέντου και clinker που παρήγαγε ο Ηρακλής εκτός Ευρώπης καθώς και την αποτροπή των άμεσων πωλήσεων αυτών των προϊόντων εκ μέρους του Ηρακλή προς τις ευρωπαϊκές αγορές,

ζ) η S.A. Cimenteries CBR, η ΑΓΕΤ Ηρακλής και η Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν, από τις 4 Μαΐου 1988 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990, συμμετέχοντας σε εναρμονισμένη πρακτική σχετικά με τις παραδόσεις, μέσω της UMAR, clinker προοριζόμενου για τις εταιρίες CBR και ENCI στο Βέλγιο και στις Κάτω Χώρες, με σκοπό την αποτροπή των άμεσων πωλήσεων των δύο ελλήνων παραγωγών προς τις ευρωπαϊκές αγορές,

η) η AKER a.s. και EUROC AB και η Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν, από τις 28 Ιανουαρίου 1987 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990, συμμετέχοντας σε συμφωνία με σκοπό την εκτροπή των ποσοτήτων τσιμέντου και clinker που παρήγαγε ο Τιτάν προς την Αφρική, τις Ηνωμένες Πολιτείες και τις Μπαχάμες, καθώς και την αποτροπή των άμεσων πωλήσεων αυτών των προϊόντων εκ μέρους του Τιτάνα προς τις ευρωπαϊκές αγορές.

Άρθρο 5

Οι Fédération de l'Industrie Cimentière, Aalborg Portland, Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, Dyckerhoff AG, Alsen-Breitenburg Zement- und Kalkwerke GmbH, Nordcement AG, Ένωση ελληνικής τσιμεντοβιομηχανίας, Irish Cement Ltd, Italcimenti-Fabbriche Riunite Cemento S.p.A., Unicem S.p.A., Cementir-Cimenterie del Tirreno S.p.A., Eerste Nederrlandse Cement Industrie N.V. από τις 14 Μαρτίου 1984 έως τις 22 Σεπτεμβρίου 1989, και οι Castle Cement Ltd, ATIC-Asσociaçao Tecnica da Industria do Cimento και Agrupación de Fabricantes de Cementos de España-Oficemen, από την 1η Ιανουαρίου 1986 έως τις 22 Σεπτεμβρίου 1989, έχουν παραβιάσει τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας, στο πλαίσιο της ECEC, σε εναρμονισμένες πρακτικές όσον αφορά την ανταλλαγή στοιχείων σχετικά με την κατάσταση της προσφοράς και της ζήτησης σε τρίτες χώρες εισαγωγείς, τις τιμές που εφαρμόζοντοι στις εξαγωγές, την κατάσταση των εισαγωγών στις χώρες μέλη και την κατάσταση της προσφοράς και της ζήτησης των εσωτερικών αγορών, με σκοπό την αποτροπή των διεισδύσεων των ανταγωνιστών στις αντίστοιχες εθνικές αγορές της Κοινότητας.

Άρθρο 6

Οι Lafarge Coppée S.A., Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν, ΑΓΕΤ Ηρακλής και Τσιμέντα Χαλκίδος Α.Ε., από την 1η Ιουλίου 1981 έως τις 19 Μαΐου 1989, η Ciments Français S.A. από την 1η Ιουλίου 1981 έως τις 17 Φεβρουαρίου 1989, η Blue Circle Industries Plc από την 1η Ιουλίου 1981 έως τις 12 Οκτωβρίου 1987, οι Hispacement S.A., Hornos Ibericos Alba S.A., Compañia Valenciana de Cementos Portland S.A. και η θυγατρική της Cementos del Mar S.A. από την 1η Ιανουαρίου 1986 έως τις 19 Μαΐου 1989 έχουν παραβιάσει τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας, στο πλαίσιο της EPC, σε διαρκή εναρμονισμένη πρακτική όσον αφορά την ανάλυση της κατάστασης των κοινοτικών αγορών, την κατανομή των αγορών των τρίτων χωρών, τον καθορισμό των τιμών για τα προϊόντα που προορίζονται για εξαγωγές προς τρίτες χώρες, την ανταλλαγή εξατομικευμένων στοιχείων σχετικά με τις διαθέσιμες ποσότητες για εξαγωγή και τις πραγματοποιούμενες εξαγωγές προς τρίτες χώρες, με σκοπό την αποτροπή των διεισδύσεων των ανταγωνιστών στις αντίστοιχες εθνικές αγορές της Κοινότητας.

Άρθρο 7

Οι Italcementi-Fabbriche Riunite Cemento S.p.A., Dyckerhoff AG, Lafarge Coppée S.A., Ciments Français S.A. και S.A. Cimenteries CBR από τις 6 Μαΐου 1982 έως τις 26 Μαΐου 1988, και η Compañia Valenciana de Cementos Portland S.A από την 1 Ιανουαρίου 1986 έως τις 26 Μαΐου 1988, παραβίασαν τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης συμμετέχοντας, στο πλαίσιο της WCC, στην εναρμονισμένη πρακτική και στη συμφωνία όσον αφορά το σεβασμό των εγχώριων αγορών, στη διαρκή εναρμονισμένη πρακτική όσον αφορά τη διοχέτευση προς τις εξαγωγές σε τρίτες χώρες των πλεονασμάτων

της παραγωγής καθώς κα, σε διαρκή εναρμονισμένη πρακτική σχετικά με τις ανταλλαγές εξατομικευμένων πληροφοριών ανά επιχείρηση ως προς την παραγωγική ικανότητα, την παραγωγή, τις εσωτερικές πωλήσεις και τις εξαγωγές, τις εσωτερικές τιμές για το λευκό και το κοινό τσιμέντο καθώς και τις τιμές εξαγωγής.

Άρθρο 8

Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 1 έως 7 τερματίζουν αμέσως τις παραβάσεις που αναφέρονται στα εν λόγω άρθρα (εφόσον δεν το έχουν ήδη πράξει) και απέχουν μελλοντικά, στο πλαίσιο των αγορών κοινού και λευκού τσιμέντου, από κάθε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική που ενδέχεται να έχει ταυτόσημο ή παρόμοιο αντικείμενο, συμπεριλαμβανομένης κάθε ανταλλαγής εμπιστευτικών εμπορικών πληροφοριών με σκοπό τον έλεγχο της εφαρμογής οποιασδήποτε ρητής ή σιωπηρής συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής που αφορά την κατανομή των αγορών στην Κοινότητα.

Άρθρο 9

Τα ακόλουθα πρόστιμα επιβάλλονται στις ενεχόμενες επιχειρήσεις λόγω των που διαπιστώνονται στο άρθρο 1, τις οποίες διέπραξαν ακολουθώντας τη συμπεριφορά που περιγράφεται στα άρθρα 2 έως 6:

1. Cembureau-Association Européenne du Ciment, πρόστιμο ύψους 100.000 ECU
2. Holderbank Financière Glaris S.A., πρόστιμο ύψους 5.331.000 ECU
3. AKER a.s., πρόστιμο ύψους 40.000 ECU
4. EUROC AB, πρόστιμο ύψους 40.000 ECU
5. Bundesverband der Deutschen Zementindustrie, πρόστιμο ύψους 100.000 ECU
6. Alsen-Breitenburg Zement- und Kalkwerke Gmbh, πρόστιμο ύψους 3.841.000 ECU
7. Dyckerhoff AG, πρόστιμο ύψους 12.296.000 ECU
8. Heidelberger Zement AG, πρόστιμο ύψους 15.652.000 ECU
9. Nordcement AG, πρόστιμο ύψους 1.850.000 ECU
10. Fédération de l'Industrie Cimentière, πρόστιμο ύψους 100.000 ECU
11. S.A. Cimenteries CBR, πρόστιμο ύψους 7.196.000 ECU
12. Aalborg Portland A/S, πρόστιμο ύψους 4.008.000 ECU
13. Agrupación de Fabricantes de Cementos de España-Oficemen, πρόστιμο ύψους 70.000 ECU
14. Asland S.A., πρόστιμο ύψους 5.337.000 ECU
15 Hispacement S.A., πρόστιμο ύψους 102.000 ECU
16. Hornos Ibericos Alba S.A., πρόστιμο ύψους 1.784.000 ECU
17. Corporación Uniland S.A., πρόστιμο ύψους 1.971.000 ECU
18. Compañia Valenciana de Cementos Portland S.A., πρόστιμο ύψους 1.312.000 ECU
19. Syndicat Français de l'Industrie Cimentière, πρόστιμο ύψους 100.000 ECU
20. Cedest S.A., πρόστιμο ύψους 2.522.000 ECU
21. Société des Ciments Français S.A., πρόστιμο ύψους 24.716.000 ECU
22. Lafarge Coppée S.A., πρόστιμο ύψους 22.872.000 ECU
23. Vicat S.A., πρόστιμο ύψους 8.272.000 ECU
24. Ένωση Ελληνικής Τσιμεντοβιομηχανίας, πρόστιμο ύψους 100.000 ECU
25. Τσιμέντα Χαλκίδος Α.Ε., πρόστιμο ύψους 1.856.000 ECU
26. ΑΓΕΤ Ηρακλής, πρόστιμο ύψους 5.748.000 ECU
27. Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν, πρόστιμο ύψους 5.625.000 ECU
28. Irish Cement Ltd, πρόστιμο ύψους 3.524.000 ECU
29. F.lli Buzzi S.p.A., πρόστιμο ύψους 3.652.000 ECU
30. Cementir-Cementerie del Tirreno S.p.A., πρόστιμο ύψους 8.248.000 ECU
31. Italcementi-Fabbriche Riunite Cemento S.p.A., πρόστιμο ύψους 32.492.000 ECU
32. Unicem S.p.A., πρόστιμο ύψους 11.652.000 ECU
33. S.A. des Ciments Luxembourgeois, πρόστιμο ύψους 1.052.000 ECU
34. Vereniging Nederlandse Cement-Industrie, πρόστιμο ύψους 100.000 ECU
35. Eerste Nederlande Cement-Industrie N.V., πρόστιμο ύψους 7.316.000 ECU
36. ATIC-Associaçao Tecnica da Industria do Cimento, πρόστιμο ύψους 70.000 ECU
37. Cimpor-Cimentos de Portugal S.A., πρόστιμο ύψους 9.324.000 ECU
38. SECIL-Companhia Geral de Cal e Cimento S.A., πρόστιμο ύψους 3.017.000 ECU
39. British Cement Association, πρόστιμο ύψους 100.000 ECU
40. Blue Circle Industries Plc, πρόστιμο ύψους 15.824.000 ECU
41. Castle Cement Ltd, πρόστιμο ύψους 7.964.000 ECU
42. The Rugby Group Plc, πρόστιμο ύψους 5.144.000 ECU

Άρθρο 10

Τα ακόλουθα πρόστιμα επιβάλλονται στις ενεχόμενες επιχειρήσεις για τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 7:

1. Italcementi-Fabbriche Riunite Cemento S.p.A., πρόστιμο ύψους 1.088.000 ECU
2. Dyckerhoff AG, πρόστιμο ύψους 988.000 ECU
3. Lafarge Coppée S.A., πρόστιμο ύψους 1.028.000 ECU
4. Société des Ciments Français S.A., πρόστιμο ύψους 1.052.000 ECU
5. S.A. Cimenteries CBR, πρόστιμο ύψους 836.000 ECU
6. Compañia Valenciana de Cementos Portland S.A., πρόστιμο ύψους 554.000 ECU

Άρθρο 11

Τα πρόστιμα που επιβάλλονται στα άρθρα 9 και 10 καταβάλλονται εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης

της παρούσας απόφασης στον τραπεζικό λογαριασμό 310-0933000-43 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Banque Bruxelles-Lambert
Agence Européenne
Rond Point Schuman, 5
B-1040 Bruxelles

Μετά τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, καταβάλλονται αυτόματα τόκοι υπερημερίας με επιτόκιο το οποίο χρεώνεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας για τις πράξεις του σε ECU κατά την πρώτη εργάσιμη ημέρα του μηνός κατά τον οποίο εκδόθηκε η παρούσα απόφαση, συν 3,5 ποσοστιαίες μονάδες, ήτοι 9,25%.

Άρθρο 12

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις ακόλουθες επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων:

1. Cembureau — Association Européenne du Ciment Rue d'Arlon 55
B — 1040 BRUXELLES

2. Holderbank — Financière Glarus AG
c/o Alsen-Breitenburg Zement- und Kalkwerke GmbH
Ost-West-Straße 69
D — 20457 HAMBURG

3. AKER A/S
Fjordalléen 16
N — 0250 OSLO

4. EUROC AB
Annetorpsvägen 100
S — 21610 MALMÖ

5. Bundesverband der Deutschen Zementindustrie e.V.-BDZ
Pferdmengesstraße 7
D — 50968 KÖLN

6. Heidelberger Zement AG
Berliner Straße 6
D — 69120 HEIDELBERG

7. Dyckerhoff AG
Biebricher Straße 69
D — 65203 WIESBADEN

8. FIC — Fédération de l'Industrie Cimentière
Rue César Franck 46
B — 1050 BRUXELLES

9. Cimenteries CBR S.A.
Chaussée de La Hulpe 185
B — 1170 BRUXELLES

10. Aalborg Portland
Rørdalsvej 44
DK — 9000 AALBORG

11. Agrupación de Fabricantes de Cementosde España — Oficemen
José Abascal, 53-1°
E — 28003 MADRID

12. Asland S.A.
Córcega, 325
E — 08037 BARCELONA

13. Corporación Uniland S.A.
Córcega, 299-5°
E — 08008 BARCELONA

14. Hispacement S.A.
Moll del Contadic s/n
E — 08039 BARCELONA

15. SFIC — Syndicat Français de l'Industrie Cimentière
Avenue de Friedland 41
F — 75008 PARIS

16. Lafarge Coppée S.A.
Rue des Belles Feuilles 61
F — 75782 PARIS CEDEX 16

17. Société des Ciments Français
Tour ARIANE
Place de la Pyramide 5
Quartier Villon
F — 92800 PUTEAUX

18. Vicat S.A.
Tour GAN
Place de l'Iris 16
F — 92082 PARIS LA DÉFENSE CEDEX 13

19. Cedest S.A.
Rue de la Pompe 183
F — 75116 PARIS

20. Ένωση Ελληνικής Τσιμεντοβιομηχανίας
Πλατεία Καρίτσης 10
GR — 10561 ATHENS

21. Irish Cement Limited
Stillorgan Road
Stillorgan
IRL — Co. DUBLIN

22. Italcementi — Fabbriche Riunite Cemento S.p.A.
Via G. Camozzi, 124
I — 24100 BERGAMO

23. Unicem S.p.A.
Via Carlo Marenco, 25
I — 10126 TORINO

24. Cementir — Cementerie del Tirreno S.p.A.
Corso di Francia, 200
I — 00191 ROMA

25. Fratelli Buzzi S.p.A.
Corso Giovane Italia, 39
I — 15033 CASALE MONFERRATO (Alessandria)

26. Ciments luxembourgeois S.A.
Boîte postale 146
L — 4002 ESCH-SUR-ALZETTE

27. Vereniging Nederlandse Cementindustrie-VNC
Gebouw Cementrum
Sint Teunislaan 1
NL — 5231 BS 's-HERTOGENBOSCH

28. Eerste Nederlandse Cement Industrie NV-ENCI
Gebouw Cementrum
Sint Teunislaan 1
NL — 5231 BS 's-HERTOGENBOSCH

29. ATIC — Associação Técnica da Indústria do Cimento
Av. 5 Outubro, 54, 2°D
P — 1000 LISBOA

30. Cimpor —Cimentos de Portugal, EP
Rua Alexandre Herculano, 35
Apartado 2211
P — 1106 LISBOA CODEX

31. SECIL — Companhia Geral de Cal e Cimento S.A.Av. Cons.
Fernando de Sousa, 19, 16°
P — 1092 LISBOA CODEX

32. British Cement Association
Century House
Telford Avenue
Crowthorne
GB — BERKSHIRE RG11 6YS

33. Blue Circle Industries PLC
84 Eccleston Square
GB — LONDON SW1V 1PX

34. The Rugby Group PLC
Crown House
GB — RUGBY CV21 2DT

35. Castle Cement Limited
Park Square
3160 Solihull Parkway
Birmingham Business Park
GB — BIRMINGHAM B37 7YN

36. Alsen-Breitenburg Zement- und Kalkwerke GmbH
Ost-West-Straße 69
D — 20457 HAMBURG

37. Nordcement AG
Warmbüchenstraße 19
D — 30159 HANNOVER

38. Τσιμεντοβιομηχανία TITAN
Οδός Χαλκίδος 22Α
GR — 11143 ATHENS

39. Τσιμεντοβιομηχανία ΗΡΑΚΛΗΣ
Σ. Βενιζέλου 49-51
GR — 14123 LYCOVRISSI

40. Τσιμεντοβιομηχανία ΧΑΛΚΙΣ
Πύργος Αθηνών
GR — 11527 ATHENS

41. Hornos Ibericos Alba S.A.
Núñez de Balboa, 35-A
E — 28001 MADRID

42. Compañía Valenciana de Cementos Portland S.A.
Cólon, 66-68
E — 46004 VALENCIA

Η παρούσα απόφαση συνιστά εκτελεστό τίτλο σύμφωνα με το άρθρο 192 της συνθήκης ΕΟΚ.

Βρυξέλλες, 30 Νοεμβρίου 1994

Για την Επιτροπή
Karel VAN MIERT
Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Παραγωγική ικανότητα — clinker

(σε 1 000 τόνους)

	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Βέλγιο	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	8 400	8 400
Δανία	1 850	2 050	2 050	2 050	2 050	2 270	2 270	2 270	2 635
Γαλλία	26 833	26 553	23 057	23 057	23 403	22 355	23 392	23 951	n.d.
Γερμανία	41 400	39 900	39 600	39 500	38 800	36 700	36 300	36 300	36 100
Ελλάδα	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	11 930	11 980	12 010
Ιρλανδία	2 460	2 460	2 460	2 390	2 390	1 990	1 990	2 040	2 040
Ιταλία	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Λουξεμβούργο	960	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Κάτω Χώρες	1 700	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	1 270	n.d.	n.d.
Πορτογαλία	7 220	6 400	7 104	7 512	7 512	7 428	7 528	7 528	7 528
Ισπανία	35 443	35 433	35 868	34 618	34 618	34 558	34 013	34 500	36 000
Ηνωμένο Βασίλειο	15 191	14 980	14 067	14 354	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

Πηγή: Cembureau.
n.d.: μη διαθέσιμο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Παραγωγική ικανότητα — τσιμέντο

(σε 1 000 τόνους)

	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Βέλγιο	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	8 520	8 520
Δανία	2 110	2 335	2 335	2 435	2 240	2 500	2 515	2 485	2 875
Γαλλία	37 213	37 382	33 437	33 437	33 360	33 882	34 159	35 581	34 000
Γερμανία (α)	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	48 356 (b)	63 486 (c)	35 132 (d)
Ελλάδα	17 000	16 400	16 500	16 200	16 200	15 300	15 350	15 550	15 450
Ιρλανδία	2 585	2 585	2 585	3 200	3 200	2 900	2 900	2 170	2 170
Ιταλία	53 730	54 685	54 470	55 735	55 743	58 598	58 894	59 156	59 073
Λουξεμβούργο	420	420	420	600	600	600	360	650	650
Κάτω Χώρες	5 060	4 700	4 700	4 700	4 700	3 900	5 200	3 900	3 900
Πορτογαλία	n.d.	8 316	8 376	8 376	8 436	7 856	8 300	8 300	8 300
Ισπανία	41 113	41 113	41 607	40 157	40 157	40 087	39 455	40 050	38 500
Ηνωμένο Βασίλειο	15 996	15 776	14 817	15 118	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

(α) World Cement Directory 1991.
(β) Μη συμπεριλαμβανομένης της Ανατολικής Γερμανίας.
(γ) Συμπεριλαμβανομένης της Ανατολικής Γερμανίας.
(δ) Όλες οι επιχειρήσεις έχουν κοινοποιήσει σχετικά δεδομένα.
Πηγή: Cembureau.
n.d.: μη διαθέσιμο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Παραγωγή (1) τσιμέντου παραγόμενου με εισαγόμενο clinker, συμπεριλαμβανομένου του εξαγόμενου c

(σε 1 000 τόνους)

	1991	% 1991/1990	1990 (3)	1990	% 1990/1989	1989	% 1989/1988	1988	% 1988/1987	1987	% 1987/1986	1986	% 1986/1985	1985	% 1985/1984	1984	% 1984/1983	1983
Βέλγιο	7 184	3,7	6 929	6 929	2,4	6 766	4,9	6 451	13,4	5 689	– 1,2	5 760	4,0	5 537	– 3,0	5 708	– 0,2	5 719
Δανία	1 623	33,3	1 218	1 218	– 23,7	1 597	19,4	1 338	– 13,3	1 543	– 7,6	1 670	17,8	1 418	– 2,2	1 450	10,8	1 309
Γαλλία	25 799	– 4,6	27 052	27 052	0,8	26 827	3,1	26 031	7,9	24 121	1,9	23 668	0,5	23 548	– 2,0	24 025	– 6,9	25 817
Γερμανία (2)	31 137	– 10,9	34 939	27 712	4,6	26 505	8,6	24 398	6,0	23 018	– 5,6	24 373	6,2	22 944	– 12,5	26 224	– 5,9	27 874
Ελλάδα	13 424	0,2	13 394	13 394	8,1	12 392	– 4,0	12 902	– 0,6	12 975	– 1,4	13 159	– 2,7	13 520	0,4	13 460	– 4,1	14 032
Ιρλανδία	1 510	– 13,7	1 750	1 750	– 6,4	1 869	10,0	1 699	16,4	1 460	4,4	1 398	– 6,0	1 487	8,0	1 377	– 7,2	1 484
Ιταλία	40 806	– 0,1	40 855	40 855	0,8	40 522	5,1	38 556	4,2	37 008	2,9	35 973	– 3,7	37 361	– 3,9	38 891	– 3,2	40 175
Λουξεμβούργο	1 282	– 2,8	1 319	1 319	6,3	1 241	– 0,9	1 252	24,2	1 008	13,9	885	3,8	853	– 12,3	973	– 3,8	1 011
Κάτω Χώρες	3 302	– 4,0	3 439	3 439	– 1,1	3 479	4,3	3 337	14,7	2 910	– 6,3	3 105	7,9	2 877	– 9,4	3 176	2,7	3 093
Πορτογαλία	7 473	2,7	7 277	7 277	7,9	6 743	2,9	6 556	11,2	5 896	8,3	5 444	1,5	5 364	– 2,2	5 483	– 10,0	6 095
Ισπανία	28 008	– 2,3	28 662	28 662	1,6	28 217	9,5	25 776	4,8	24 588	2,3	24 042	– 0,6	24 197	– 9,2	26 643	– 14,7	31 229
Ηνωμένο Βασίλειο	12 506	– 10,1	13 910	13 910	– 11,8	15 761	– 2,8	16 221	13,3	14 311	6,3	13 465	0,5	13 403	– 1,1	13 552	0,7	13 457
Ευρωπαϊκή Ένωση	172 209	– 3,5	178 464	173 237	2,70	168 682	4,2	161 957	5,9	152 887	0,95	151 442	0,32	150 959	– 5,33	159 462	– 6,1	169 795

(1) Εκτός από το ενδοεμπορικό clinker.
(2) Μόνο το δυτικό μέρος μέχρι το 1990.
(3) Συμπεριλαμβάνει την Ανατολική Γερμανία.
Πηγή: Cembureau.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Κατανάλωση τσιμέντου

(σε 1 000 τόνους)

	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Βέλγιο	4 107	4 051	4 028	4 083	4 115	4 793	5 137	5 431
Δανία	1 226	1 359	1 435	1 704	1 593	1 404	1 367	1 326
Γαλλία	22 859	21 428	21 024	21 742	22 359	24 146	24 740	25 157
Γερμανία	27 712	26 170	22 802	24 371	23 183	24 194	25 791	27 325
Ελλάδα	6 257	6 118	5 925	6 126	6 036	6 515	7 330	7 546
Ιρλανδία	1 469	1 367	1 278	1 206	1 221	1 288	1 547	1 589
Ιταλία	39 820	38 619	37 273	36 442	37 392	40 290	42 297	43 089
Λουξεμβούργο	296	284	271	286	331	385	393	430
Κάτω Χώρες	4 750	4 798	4 659	5 020	4 892	5 132	5 753	5 539
Πορτογαλία	6 301	5 476	5 293	5 424	5 833	6 428	6 638	7 124
Ισπανία	17 924	16 186	16 551	18 297	20 235	22 671	26 026	28 572
Ηνωμένο Βασίλειο	13 547	13 792	13 720	13 829	(d) (a) (b) 15 050/15 064	17 738	18 267	16 232

(a) Eur. annual Review N° 11 (88-89).
(b) World Stat. Review N° 11 (87-88).
(d) World Stat. Review N° 10 (86-87).
Πηγή: Cembureau.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

Σύνολο εξαγωγών του κωδικού ΣΟ 2523

1983

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	360 413	319	23 300	5 422	1 108	0	5	0	0	0	390 567
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	1 968	0	73 855	88 001	410	133	0	1	0	0	0	164 368
Κάτω Χώρες 60-87	13 331	1 495 193	0	1 529 363	701	484	0	28	0	0	0	3 039 100
Γερμανία 60-87	259 696	530 854	167 669	0	2 303	175	0	426	0	0	0	961 121
Ιταλία 60-87	59 967	13	20	673	0	120	0	2	0	0	0	60 795
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	31	4 663	96 115	81 440	3	0	87 655	84	0	0	0	269 991
Ιρλανδία 73-87	0	0	2 462	25 464	10	21 525	0	1	0	0	0	49 462
Δανία 73-87	0	0	1 500	17 373	0	130	0	0	0	0	0	19 003
Ελλάδα 81-87	6	0	2	42	431	57	0	5	0	0	0	543
Ενδοκοινοτικά 58-87	334 997	2 391 135	341 941	1 765 652	9 280	23 732	87 656	551	0	0	0	4 954 944

1984

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	344 174	37	55 717	6 321	801	0	9	0	0	0	407 059
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	1 755	0	175 321	108 673	450	525	0	0	0	0	0	286 724
Κάτω Χώρες 60-87	11 327	1 493 279	0	1 564 840	1 519	130	0	35	0	0	0	3 071 130
Γερμανία 60-87	787 134	492 384	190 715	0	2 215	492	10	219	0	0	0	1 473 169
Ιταλία 60-87	62 850	0	4	1 154	0	55	0	1	0	0	0	64 064
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	6 086	17 405	64 966	79 328	110	0	80 311	101	0	0	0	248 307
Ιρλανδία 73-87	0	0	3 130	0	85	46 664	0	0	0	0	0	49 879
Δανία 73-87	2 000	0	0	15 201	25	94	0	0	0	0	0	17 320
Ελλάδα 73-87	11	0	0	37	295	3	0	5	0	0	0	351
Ενδοκοινοτικά 58-87	871 163	2 347 240	434 172	1 824 950	11 019	48 763	80 321	370	0	0	0	5 617 998

1985

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	357 219	41	52 843	7 365	745	0	8	35 782	0	0	454 003
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	1 050	0	198 583	102 173	418	182	0	4	0	0	0	302 410
Κάτω Χώρες 60-87	15 284	1 336 123	0	1 487 050	2 325	286	0	37	0	0	0	2 841 105
Γερμανία 60-87	262 584	454 286	153 959	0	1 883	133	0	247	0	0	0	873 092
Ιταλία 60-87	55 541	2	26	771	0	166	0	5	0	0	0	56 511
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	37 440	9 303	66 731	45 153	159	0	257 266	270	0	0	0	416 322
Ιρλανδία 73-87	0	0	3 566	0	131	51 169	0	0	0	0	0	54 866
Δανία 73-87	5	51	231	25 684	9	159	0	0	0	0	0	26 139
Ελλάδα 81-87	19	0	0	0	121	0	0	5	0	0	0	145
Ενδοκοινοτικά 70-87	371 922	2 156 987	423 136	1 713 673	12 411	52 839	257 266	579	35 782	0	0	5 024 595

1986

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	323 063	298	54 461	10 785	737	0	0	0	0	57	389 401
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	1 301	0	179 350	111 179	339	148	0	0	0	0	0	292 317
Κάτω Χώρες 60-87	12 478	1 473 914	0	1 570 807	2 680	922	0	17	0	0	0	3 060 818
Γερμανία 60-87	270 585	520 855	150 909	0	1 723	139	0	853	0	0	0	945 064
Ιταλία 60-87	57 435	0	0	1 082	0	151	0	0	0	0	0	58 668
Ηνωμένο Βασίλειο 60-87	74 058	10 511	36 547	25 878	300	0	144 469	1 601	5 523	72	47 835	346 794
Ιρλανδία 73-87	0	0	3 702	44	38	44 520	0	0	0	0	10 469	58 773
Δανία 73-87	0	0	55	10 704	17	215	0	0	0	0	0	10 991
Ελλάδα 81-87	35	0	0	17	111	32	0	10	0	0	0	205
Πορτογαλία 86-87	0	0	0	60	5	43	0	0	0	0	136 422	136 530
Ισπανία 86-87	12	0	33	413	84	196	0	0	0	2 594	0	3 332
Ενδοκοινοτικά 70-87	415 902	2 328 344	370 895	1 774 641	16 080	47 103	144 469	2 482	5 523	2 666	194 781	5 302 886

1987

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	366 871	1 089	65 184	16 866	483	0	2	0	26	3 035	453 556
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	2 103	0	175 191	111 122	390	174	0	2	0	0	0	288 982
Κάτω Χώρες 60-87	29 585	1 451 022	0	1 355 499	2 917	311	0	0	0	0	58 933	2 898 267
Γερμανία 60-87	222 944	600 642	142 953	0	1 156	294	0	935	0	0	10	968 934
Ιταλία 60-87	61 357	0	25	751	0	87	0	0	105 316	0	90	167 626
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	96 179	13 700	40 782	33 464	163	0	227 013	2 008	161 856	18	35 958	611 141
Ιρλανδία 73-87	1 320	0	932	56	44	44 722	0	0	0	0	28 523	75 597
Δανία 73-87	24	0	965	12 075	25	128	0	0	0	0	0	13 217
Ελλάδα 81-87	23	0	0	4	133	0	0	6	0	0	1	167
Πορτογαλία 86-87	0	0	30	0	24	39	0	0	48 769	0	55 678	104 540
Ισπανία 86-87	17	0	0	537	30	108	0	0	12 569	31 797	0	45 058
Ενδοκοινοτικά 58-87	413 553	2 432 237	361 967	1 578 692	21 746	46 343	227 013	2 953	328 510	31 840	182 228	5 627 082

1988

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ 86-87
Γαλλία 60-87	0	389 131	4 233	69 241	12 898	632	0	0	0	156	2 859	479 150
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	3 111	0	247 217	123 742	12	193	0	0	85 901	0	0	460 176
Κάτω Χώρες 60-87	35 263	1 491 065	0	1 520 563	1 108	341	0	32	41 190	0	90 948	3 180 510
Γερμανία 60-87	234 738	570 067	134 955	0	457	532	0	150	0	15	50	940 964
Ιταλία 60-87	61 635	29	219	687	0	21	0	1	1 183 438	0	0	1 246 030
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	388 103	171 129	38 718	313 757	128	0	490 906	56 683	261 119	50 879	341 354	2 112 776
Ιρλανδία 73-87	25	1 690	2 026	3	0	54 313	0	0	0	0	31 543	89 600
Δανία 73-87	36	0	603	11 670	21	159	0	0	0	0	5	12 494
Ελλάδα 81-87	10	0	0	5	46	21	0	10	0	0	0	92
Πορτογαλία 86-87	27	0	0	0	16	4	0	0	0	0	4 181	4 228
Ισπανία 86-87	117	9	0	363	149	154	0	0	0	79 293	0	80 085
Ενδοκοινοτικά 58-87	723 064	2 623 117	427 973	2 040 031	14 835	56 368	490 906	56 875	1 571 648	130 343	470 939	8 606 099

1989

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ 70-92
Γαλλία 60-92	0	341 721	7 639	85 800	15 412	904	4	0	88 743	8	392	540 623
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	2 312	0	300 585	94 937	44	148	0	3	60 000	0	66	458 095
Κάτω Χώρες 60-92	39 846	1 462 188	0	1 585 006	1 221	246	0	0	88 000	0	97 546	3 274 053
Γερμανία 60-92	252 457	583 518	145 865	0	462	323	0	332	0	0	0	982 957
Ιταλία 60-92	67 646	0	29	618	0	3	0	7 085	1 304 000	0	0	1 379 381
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	745 057	252 194	33 998	821 819	33	0	516 362	237 272	527 398	14 481	296 461	3 445 075
Ιρλανδία 73-92	8 001	8 670	5 066	2 890	0	156 036	0	0	0	0	30 753	211 416
Δανία 73-92	0	0	24	11 789	0	57	0	0	0	0	6	11 876
Ελλάδα 81-92	2 762	0	0	3	5 024	0	0	15	0	0	0	7 804
Πορτογαλία 86-92	190	6	0	20	36	0	22	0	3 300	0	3 902	7 476
Ισπανία 86-92	515	6	0	259	235	149	0	0	42 705	17 340	0	61 209
Ενδοκοινοτικά 58-92	1 118 787	2 648 301	493 205	2 603 140	22 467	157 866	516 388	244 706	2 114 146	31 830	429 125	10 379 961

1990

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ 70-92
Γαλλία 60-92	0	367 547	9 124	86 185	4 931	301	0	26	90 318	1 494	51 224	611 150
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	4 502	0	447 928	88 906	90	188	0	2	84 283	0	0	625 899
Κάτω Χώρες 60-92	30 163	1 550 822	0	1 606 326	1 436	612	1	0	44 977	0	135 683	3 370 020
Γερμανία 60-92	281 516	641 537	144 347	0	444	1 819	0	3 447	57 040	0	31 300	1 161 450
Ιταλία 60-92	107 961	23	183	563	0	5 500	0	0	1 796 152	0	0	1 910 382
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	466 368	204 673	29 392	369 772	75	0	342 487	14 575	560 383	0	107 396	2 095 121
Ιρλανδία 73-92	57	8	4 913	32	11	203 240	0	0	0	10 040	35 796	254 097
Δανία 73-92	0	625	186	13 423	409	86	0	0	0	0	1	14 730
Ελλάδα 81-92	8	0	0	119	79	466	0	12	0	0	0	684
Πορτογαλία 86-92	606	0	0	11	0	21	3 170	0	0	0	52	3 860
Ισπανία 86-92	5 960	4	0	339	69	341	56	0	170 456	4 425	0	181 650
Ενδοκοινοτικά 58-92	897 139	2 765 237	636 072	2 165 675	7 543	212 573	345 713	18 064	2 803 609	15 959	361 452	10 229 036

1991

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ 70-92
Γαλλία 60-92	0	554 848	1 539	98 181	3 954	484	0	0	109 909	1	7 454	776 370
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	5 051	0	381 128	97 299	31	135	0	36	57 191	0	0	540 871
Κάτω Χώρες 60-92	16 039	1 545 882	0	1 637 209	1 994	345	0	50	50 038	0	243 935	3 495 492
Γερμανία 60-92	314 044	665 538	175 019	0	792	2 371	5	42 174	22 002	13 180	85 358	1 320 483
Ιταλία 60-92	77 173	18	0	950	0	120	0	0	2 015 123	0	0	2 093 384
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	235 838	97 939	77 284	193 617	182	0	275 461	198 842	656 521	0	52 039	1 787 723
Ιρλανδία 73-92	31	1 255	4 631	0	109	229 562	0	0	0	5 173	53 908	294 669
Δανία 73-92	15	157	179	10 996	0	28 718	0	0	0	0	4 268	44 333
Ελλάδα 81-92	273	45	0	134	687	26	0	60	0	0	0	1 225
Πορτογαλία 86-92	1 360	2	0	20	24	6	3 702	0	0	0	232	5 346
Ισπανία 86-92	31 101	22	0	467	84	478	0	49	485 239	7 510	0	524 950
Ενδοκοινοτικά 58-92	680 926	2 865 705	639 779	2 038 870	7 854	262 243	279 168	241 211	3 396 023	25 864	447 192	10 884 835

1992

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-93	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-93	Κάτω Χώρες 60-93	Γερμανία 60-93	Ιταλία 60-93	Ηνωμένο Βασίλειο 73-93	Ιρλανδία 73-93	Δανία 73-93	Ελλάδα 81-93	Πορτογαλία 86-93	Ισπανία 86-93	ΕΚ 70-93
Γαλλία 60-93	0	1 320 660	103	126 377	4 244	470	0	25	120 815	4 008	1 346	1 578 048
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-93	4 201	0	448 847	151 363	25	808	0	22	23 978	23	0	629 267
Κάτω Χώρες 60-93	23 897	1 481 973	0	1 740 531	1 475	196	0	0	27 493	6 120	182 243	3 463 928
Γερμανία 60-93	301 172	785 318	150 220	0	490	10 337	131	240 089	21 678	0	41 307	1 550 742
Ιταλία 60-93	154 590	8	0	1 025	0	201	0	32	2 635 211	0	22	2 791 089
Ηνωμένο Βασίλειο 73-93	136 474	40 342	21 495	161 849	4	0	281 314	148 982	605 777	0	67 077	1 463 314
Ιρλανδία 73-93	34	0	5 653	51	23	268 067	0	0	0	5 274	55 380	334 482
Δανία 73-93	0	3	0	21 209	16	40 271	0	0	52 086	0	19 462	133 047
Ελλάδα 81-93	34	0	0	160	788	86	0	255	0	0	18 466	19 789
Πορτογαλία 86-93	382	634	22	44	21	27	25	10	0	0	417	1 582
Ισπανία 86-93	3 350	4	104	553	205	356	6	171	354 943	6 296	0	365 988
Ενδοκοινοτικά 58-93	624 137	3 628 940	626 445	2 203 162	7 292	320 822	281 476	389 589	3 841 981	21 721	385 721	12 331 286

Πηγή: Eurostat.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6

Σύνολο εισαγωγών του κωδικού ΣΟ 2523

1983

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	1 492	13 821	365 201	56 538	61	83	0	0	0	0	437 196
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	354 486	0	1 480 023	503 657	72	11 340	0	11	0	0	0	2 349 589
Κάτω Χώρες 60-87	23	91 444	0	172 627	72	161 058	2 366	6	0	0	0	427 596
Γερμανία 60-87	23 894	88 956	1 452 539	0	120	79 492	25 438	12 086	7	0	0	1 682 532
Ιταλία 60-87	6 650	426	562	1 780	0	3	0	1	139	0	0	9 561
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	359	48	661	109	28	0	22 574	100	0	0	0	23 879
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	0	0	87 200	0	0	29	0	0	87 229
Δανία 73-87	6	0	104	252	2 500	88	10	0	6 380	0	0	9 340
Ελλάδα 81-87	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ενδοκοινοτικά 58-87	385 416	182 365	2 947 712	1 043 625	59 329	339 238	50 472	12 201	6 556	0	0	5 026 914

1984

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	1 421	15 610	294 116	60 333	6 138	2	2	5	0	0	377 627
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	315 000	0	1 446 617	501 596	1	8 534	0	1	0	0	0	2 271 749
Κάτω Χώρες 60-87	18	147 441	0	184 601	92	114 218	500	0	40	0	0	446 910
Γερμανία 60-87	56 343	108 778	1 483 720	0	827	63 268	148	11 570	4	0	0	1 724 658
Ιταλία 60-87	6 376	328	1 960	1 981	0	22	74	12	7	0	0	10 760
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	889	27	333	185	12	0	48 421	47	0	0	0	49 914
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	0	0	73 452	0	0	0	0	0	73 452
Δανία 73-87	8	0	61	2 926	0	105	0	0	50	0	0	3 150
Ελλάδα 81-87	0	0	235	0	0	0	0	0	0	0	0	235
Ενδοκοινοτικά 58-87	378 634	257 996	2 948 536	985 404	61 265	265 739	49 145	11 632	106	0	0	4 958 457

1985

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	1 051	15 691	262 744	55 707	2 124	21	0	14	0	0	337 352
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	352 712	0	1 382 883	456 127	0	3 780	0	4	0	0	0	2 195 506
Κάτω Χώρες 60-87	49	199 102	0	158 948	30	121 313	587	1	100	0	0	480 130
Γερμανία 60-87	52 792	132 133	1 417 271	0	345	40 431	68	15 255	0	0	0	1 658 295
Ιταλία 60-87	9 938	466	2 505	1 525	0	0	115	22	26	0	0	14 597
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	759	235	99	91	112	0	64 181	81	34	0	0	65 592
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	0	0	105 715	0	0	0	0	0	105 715
Δανία 73-87	7	7	84	481	3 133	88	31	0	122	0	0	3 953
Ενδοκοινοτικά 58-87	416 253	332 996	2 818 534	879 915	59 327	273 452	65 004	15 363	295	0	0	4 861 139

1986

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	1 104	12 514	261 557	57 426	8 628	0	23	15	0	7	341 274
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	332 766	0	1 491 489	516 052	17	5 534	0	0	0	17	0	2 345 875
Κάτω Χώρες 60-87	0	209 783	0	136 671	71	84 539	560	125	0	3	15	431 767
Γερμανία 60-87	54 236	111 819	1 534 256	0	516	23 904	23	10 332	3	24	109	1 735 222
Ιταλία 60-87	14 123	141	2 957	1 070	0	225	78	35	6	0	1	18 636
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	1 094	96	345	153	49	0	48 655	40	0	0	56	50 488
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	0	0	121 199	0	0	0	0	0	121 199
Δανία 73-87	0	0	8	845	48	689	0	0	105	0	0	1 695
Ελλάδα 81-87	0	0	0	0	0	223	0	0	0	0	0	223
Πορτογαλία 86-87	0	0	0	0	0	0	12	0	0	0	2 439	2 451
Ισπανία 86-87	22	0	24	6	46	43 810	10 469	0	88	135 563	0	190 028
Ενδοκοινοτικά 58-87	402 238	322 943	3 041 591	916 353	58 173	288 752	59 797	10 555	217	135 606	2 627	5 238 852

1987

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	2 147	29 215	210 967	60 817	9 642	2 054	2	32	0	11	314 887
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	304 475	0	1 452 598	592 360	26	8 391	0	15	0	41	0	2 357 906
Κάτω Χώρες 60-87	979	172 231	0	157 561	172	26 473	0	993	0	0	0	358 409
Γερμανία 60-87	66 179	114 746	1 375 325	0	824	6 769	31	10 990	0	0	34	1 574 898
Ιταλία 60-87	23 330	393	2 716	927	0	6	20	32	1	0	645	28 070
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	610	1	53	125	116	0	50 943	19	2	2	61	51 932
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	0	0	167 285	0	0	0	0	0	167 285
Δανία 73-87	3	0	104	1 217	1 768	23	41	0	50	0	2	3 208
Ελλάδα 81-87	0	0	0	3	270 746	151 487	0	0	0	48 769	0	471 005
Πορτογαλία 86-87	0	0	0	0	0	20	0	0	0	0	28 968	28 988
Ισπανία 86-87	2 923	24	59 055	5	175	27 436	23 567	1	0	55 727	0	168 913
Ενδοκοινοτικά 58-87	398 498	289 541	2 919 067	963 165	334 643	397 534	76 655	12 053	84	104 539	29 721	5 525 500

1988

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ12 70-92
Γαλλία 60-92	0	2 968	35 010	237 782	61 355	361 316	0	0	81	0	227	698 739
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	386 763	0	1 505 727	576 446	161	180 449	0	2	47	26	31	2 649 652
Κάτω Χώρες 60-92	3 718	249 386	0	139 450	0	130 261	50	757	1	2	24	523 649
Γερμανία 60-92	66 742	147 131	1 686 839	0	445	134 729	292	9 538	4	1	56	2 045 777
Ιταλία 60-92	13 191	18	477	498	0	706	0	0	22	1	42	14 955
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	940	20	159	89	5 436	0	53 936	312	23	6	85	61 006
Ιρλανδία 73-92	0	0	0	0	0	492 994	0	0	5	0	0	492 999
Δανία 73-92	0	0	229	240	0	49 375	0	0	0	0	29	49 873
Ελλάδα 81-92	0	98 105	28 185	0	1 043 594	329 723	0	0	0	0	0	1 499 607
Πορτογαλία 86-92	27	2	39	0	24	46 918	0	0	0	0	67 373	114 383
Ισπανία 86-92	2 916	0	90 981	107	0	311 729	32 039	4	0	4 182	0	441 958
Ενδοκοινοτικά 58-92	474 295	497 628	3 347 646	954 611	1 111 014	2 038 198	86 317	10 611	182	4 219	67 867	8 592 588

1989

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ12 70-92
Γαλλία 60-92	0	2 191	606	268 869	67 342	557 980	0	76	128	149	720	898 061
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	360 465	0	1 472 239	611 445	120	238 539	8 671	0	20	0	26	2 691 525
Κάτω Χώρες 60-92	7 102	297 300	0	140 186	1	566 432	0	52	6	0	0	1 011 079
Γερμανία 60-92	86 342	118 011	1 670 038	0	189	215 473	0	11 700	0	9	207	2 101 969
Ιταλία 60-92	17 196	77	488	521	0	31	0	1	6	0	63	18 383
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	155	174	1 542	109	3	0	156 415	30	7	7	78	158 520
Ιρλανδία 73-92	0	0	0	0	0	530 915	0	0	0	0	0	530 915
Δανία 73-92	77	28	0	186	0	263 683	0	0	79	0	0	264 053
Ελλάδα 81-92	99 955	38 339	11 190	32 040	1 361 769	552 362	0	0	0	3 152	23 105	2 121 912
Πορτογαλία 86-92	0	0	26	0	0	24 988	0	0	0	0	2 576	27 590
Ισπανία 86-92	411	0	276	84	0	292 357	30 794	0	0	3 898	0	327 820
Ενδοκοινοτικά 58-92	571 701	456 121	3 156 406	1 053 439	1 429 424	3 242 760	195 878	11 858	245	7 214	26 773	10 151 819

1990

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ12 70-92
Γαλλία 60-92	0	3 528	364	317 350	106 589	278 028	0	55	108	590	4 269	710 881
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	371 901	0	1 557 435	666 449	126	40 330	40	27	0	1	1	2 636 310
Κάτω Χώρες 60-92	8 713	447 589	0	153 526	23	231 447	0	533	0	120	0	841 951
Γερμανία 60-92	91 768	93 836	1 728 747	0	1 784	24 766	51	8 471	16	0	352	1 949 791
Ιταλία 60-92	3 654	42	395	556	0	24	0	0	54	0	54	4 779
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	583	165	194	577	48	0	200 908	9 241	0	4	246	211 966
Ιρλανδία 73-92	0	0	2	0	0	267 096	0	0	0	3 170	0	270 268
Δανία 73-92	63	43	50	4 915	0	22 997	0	0	30	0	4	28 102
Ελλάδα 81-92	96 106	69 417	60 888	0	1 599 852	421 768	0	0	0	0	226 792	2 474 823
Πορτογαλία 86-92	1 500	5	0	0	0	22	10 027	0	0	0	78	11 632
Ισπανία 86-92	50 509	24	97	31 322	44	78 375	37 362	4	0	24	0	197 761
Ενδοκοινοτικά 58-92	624 796	614 648	3 348 172	1 174 694	1 708 468	1 364 850	248 388	18 331	207	3 909	231 795	9 338 258

1991

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ12 70-92
Γαλλία 60-92	0	5 075	654	329 383	73 085	201 270	4	3	232	1 370	12 586	623 662
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	535 798	0	1 560 668	684 727	62	52 510	48	150	0	2	1	2 833 966
Κάτω Χώρες 60-92	2 589	380 899	0	172 616	18	75 545	22	268	0	142	1	632 100
Γερμανία 60-92	105 183	102 939	1 658 729	0	413	48 477	55	14 187	78	1	342	1 930 404
Ιταλία 60-92	1 944	0	139	366	0	13	0	0	65	0	103	2 630
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	1 065	135	1 290	9 207	1	0	229 021	29 243	11	27	471	270 471
Ιρλανδία 73-92	28	24	0	4	0	162 417	0	0	0	3 702	0	166 175
Δανία 73-92	27	92	14	56 357	0	218 911	0	0	60	1	44	275 506
Ελλάδα 81-92	66 809	52 096	45 986	22 000	2 004 224	362 418	0	0	0	0	484 960	3 038 493
Πορτογαλία 86-92	2	0	0	13 180	5 124	0	3 220	0	0	0	2 161	23 687
Ισπανία 86-92	6 830	24	23	115 510	26	0	55 886	17	0	179	0	178 495
Ενδοκοινοτικά 58-92	720 272	541 281	3 267 500	1 403 349	2 082 954	1 121 559	288 257	43 867	446	5 424	500 668	9 975 577

1992

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-93	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-93	Κάτω Χώρες 60-93	Γερμανία 60-93	Ιταλία 60-93	Ηνωμένο Βασίλειο 73-93	Ιρλανδία 73-93	Δανία 73-93	Ελλάδα 81-93	Πορτογαλία 86-93	Ισπανία 86-93	ΕΚ12 70-93
Γαλλία 60-93	0	6 950	220	331 925	155 365	141 322	23	68	27	491	4 418	640 809
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-93	1 313 048	0	1 469 739	818 569	3	37 597	0	0	0	0	1	3 638 957
Κάτω Χώρες 60-93	1 230	448 747	0	159 911	1	50 589	0	37	0	0	0	660 515
Γερμανία 60-93	128 189	153 332	1 734 300	0	282	21 768	166	30 038	71	0	714	2 068 860
Ιταλία 60-93	3 271	52	214	331	0	10	0	0	22	9	52	3 961
Ηνωμένο Βασίλειο 73-93	135	796	59	9 130	33	0	265 052	46 875	55	17	344	322 496
Ιρλανδία 73-93	0	24	0	0	0	159 312	0	0	0	22	15	159 373
Δανία 73-93	36	22	26	249 655	22	149 122	0	0	100	8	123	399 114
Ελλάδα 81-93	159 624	23 978	0	18 593	2 297 372	401 819	0	112 830	0	0	479 089	3 493 305
Πορτογαλία 86-93	17	23	1 568	0	54	7	3 824	0	0	0	85	5 578
Ισπανία 86-93	1 264	276	0	41 351	48	272	61 934	19 500	0	238	0	124 883
Ενδοκοινοτικά 58-93	1 606 816	634 201	3 398 746	1 629 467	2 453 182	961 819	331 000	209 347	275	785	484 842	11 710 480

Πηγή: Eurostat

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7

Σύνολο εξαγωγών των κωδικών ΣΟ 2523 20 (1983/1987), 2523 21 και 2523 21 00 (1988/1992)

1983

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	0	4	97	865	47	0	0	0	0	0	1 013
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	133	0	19	7 974	0	78	0	0	0	0	0	8 204
Κάτω Χώρες 60-87	0	0	0	9 038	0	77	0	0	0	0	0	9 115
Γερμανία 60-87	1 327	0	351	0	38	36	0	0	0	0	0	1 752
Ιταλία 60-87	616	0	1	50	0	18	0	0	0	0	0	685
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	5	0	530	20	0	0	1 058	0	0	0	0	1 613
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	1 960	0	4 180	0	0	0	0	0	6 140
Δανία 73-87	0	0	0	471	0	25	0	0	0	0	0	496
Ελλάδα 81-87	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	6
Πορτογαλία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ισπανία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ενδοκοινοτικά 58-87	2 081	0	905	19 610	909	4 462	1 058	0	0	0	0	29 025

1984

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	0	0	230	1 850	50	0	0	0	0	0	2 130
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	104	0	1 063	2 426	0	48	0	0	0	0	0	3 641
Κάτω Χώρες 60-87	0	0	0	11 621	0	5	0	0	0	0	0	11 626
Γερμανία 60-87	5 856	0	284	0	52	68	0	0	0	0	0	6 260
Ιταλία 60-87	857	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	857
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	0	0	0	0	43	0	91	0	0	0	0	134
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	1 360	0	5 607	0	0	0	0	0	6 967
Δανία 73-87	0	0	10	395	0	105	0	0	0	0	0	510
Ελλάδα 81-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Πορτογαλία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ισπανία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ενδοκοινοτικά 58-87	6 817	0	1 357	16 033	1 945	5 883	91	0	0	0	0	32 126

1985

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	0	0	188	4 960	0	0	0	0	0	0	5 148
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	124	0	1 662	20 128	0	13	0	0	0	0	0	21 927
Κάτω Χώρες 60-87	21	0	0	10 612	43	8	0	0	0	0	0	10 684
Γερμανία 60-87	3 029	0	188	0	225	3	0	0	0	0	0	3 445
Ιταλία 60-87	919	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	922
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	44	0	0	25	164	0	85	0	0	0	0	318
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	718	0	2 740	0	0	0	0	0	3 458
Δανία 73-87	0	0	23	256	53	0	0	0	0	0	0	332
Ελλάδα 81-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Πορτογαλία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ισπανία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ενδοκοινοτικά 58-87	4 137	0	1 872	31 929	5 445	2 763	85	0	0	0	0	46 231

1986

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	0	0	8	10 109	0	0	0	0	0	0	10 117
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	591	0	3 223	271	25	0	0	0	0	0	40	4 150
Κάτω Χώρες 60-87	0	0	0	9 485	0	149	0	0	0	0	0	9 634
Γερμανία 60-87	2 645	0	105	0	1 197	0	0	0	1	0	0	3 948
Ιταλία 60-87	1 160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 160
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	0	0	1	0	24	0	72	0	0	0	0	97
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	1 100	0	1 217	0	0	0	0	0	2 317
Δανία 73-87	0	0	0	45	26	0	0	0	0	0	0	71
Ελλάδα 81-87	0	0	0	0	200	0	0	0	0	0	0	200
Πορτογαλία 86-87	0	0	0	0	0	18	0	0	0	0	0	18
Ισπανία 86-87	67	0	0	0	25	0	0	0	0	0	0	92
Ενδοκοινοτικά 58-87	4 463	0	3 328	10 909	11 607	1 383	72	0	1	0	40	31 803

1987

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	0	0	2	6 756	11	0	0	0	0	29	6 798
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	564	0	1 779	42	0	0	0	0	0	0	0	2 385
Κάτω Χώρες 60-87	0	0	0	9 980	23	657	0	0	0	0	0	10 660
Γερμανία 60-87	1 018	0	152	0	219	0	0	0	0	0	0	1 389
Ιταλία 60-87	1 121	0	0	0	0	0	0	0	257 589	0	0	258 710
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	5	0	0	0	57	0	12 195	0	0	0	0	12 257
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	639	0	1 260	0	0	0	0	0	1 899
Δανία 73-87	0	0	0	5	49	100	0	0	6 500	0	0	6 654
Ελλάδα 81-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Πορτογαλία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ισπανία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	99	0	99
Ενδοκοινοτικά 58-87	2 708	0	1 931	10 669	7 104	2 028	12 195	0	264 089	99	29	300 852

1988

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ12 70-92
Γαλλία 60-92	0	0	51	711	0	31	0	0	0	0	0	793
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	780	0	3 728	7 886	0	0	0	0	0	1	0	12 395
Κάτω Χώρες 60-92	0	0	0	13 275	0	1 104	0	0	0	0	0	14 379
Γερμανία 60-92	1 230	0	156	0	0	0	0	0	0	0	0	1 386
Ιταλία 60-92	925	0	0	29	0	6	0	0	4 235	0	0	5 195
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	0	0	49	6	0	0	0	0	794	0	0	849
Ιρλανδία 73-92	0	0	0	506	0	3 073	0	0	0	0	0	3 579
Δανία 73-92	0	0	0	176	0	12	0	0	0	0	0	188
Ελλάδα 81-92	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Πορτογαλία 86-92	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	24
Ισπανία 86-92	64	0	0	0	99	5	0	0	0	31	0	199
Ενδοκοινοτικά 58-92	3 021	0	3 985	22 589	99	4 230	0	0	5 029	32	2	38 987

1989

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ12 70-92
Γαλλία 60-92	0	0	25	853	327	25	0	0	0	0	0	1 230
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	254	0	2 849	6 875	0	177	0	0	0	0	0	10 155
Κάτω Χώρες 60-92	1	0	0	10 290	0	2 762	0	0	0	0	21	13 074
Γερμανία 60-92	658	0	363	0	49	6	0	0	0	0	0	1 076
Ιταλία 60-92	796	0	0	26	0	0	0	0	4 076	0	0	4 898
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	160	0	0	0	20	0	0	0	0	0	0	180
Ιρλανδία 73-92	0	0	0	528	0	2 327	0	0	0	0	21	2 876
Δανία 73-92	0	0	0	52	0	0	0	0	0	0	0	52
Ελλάδα 81-92	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Πορτογαλία 86-92	63	0	0	0	0	21	0	0	0	0	1	85
Ισπανία 86-92	578	0	0	0	0	0	0	0	20	0	0	598
Ενδοκοινοτικά 58-92	2 515	0	3 237	18 624	396	5 318	0	0	4 096	0	44	34 230

1990

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ12 70-92
Γαλλία 60-92	0	0	16	1 032	0	68	0	0	0	0	195	1 311
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	158	0	6 571	191	0	6	0	0	0	0	0	6 926
Κάτω Χώρες 60-92	0	0	0	9 464	0	2 491	0	0	0	0	0	11 955
Γερμανία 60-92	786	0	121	0	5	114	0	0	0	0	0	1 026
Ιταλία 60-92	679	0	0	9	0	0	0	0	1 211	0	0	1 899
Ηνωμένο Βασίλειο 72-92	27	0	0	7	0	0	8	0	0	0	0	42
Ιρλανδία 73-92	0	0	0	572	0	3 391	0	0	0	0	0	3 963
Δανία 73-92	0	0	0	120	0	6 851	0	0	0	0	0	6 971
Ελλάδα 81-92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Πορτογαλία 86-92	45	0	0	0	0	20	0	0	0	0	1	66
Ισπανία 86-92	1 439	0	0	0	0	112	0	0	0	0	0	1 551
Ενδοκοινοτικά 58-92	3 133	0	6 708	11 394	5	13 052	8	0	1 211	0	196	35 707

1991

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ12 70-92
Γαλλία 60-92	0	0	27	1 320	37	54	0	0	0	0	454	1 892
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	418	0	4 024	31	0	12	0	0	0	0	0	4 485
Κάτω Χώρες 60-92	0	0	0	10 812	0	14	0	0	0	0	0	10 826
Γερμανία 60-92	855	0	143	0	90	11 190	0	0	0	0	0	12 278
Ιταλία 60-92	590	0	0	24	0	0	0	0	396	0	0	1 010
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	0	0	1 422	0	0	0	6 750	0	0	1	0	8 173
Ιρλανδία 73-92	0	0	80	990	0	1 578	0	0	0	0	0	2 648
Δανία 73-92	0	0	0	93	0	17	0	0	0	0	0	110
Ελλάδα 81-92	4	0	0	0	0	22	0	0	0	0	0	26
Πορτογαλία 86-92	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	43	91
Ισπανία 86-92	1 375	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1 376
Ενδοκοινοτικά 58-92	3 289	0	5 696	13 271	126	12 887	6 750	0	396	1	497	42 913

1992

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-93	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-93	Κάτω Χώρες 60-93	Γερμανία 60-93	Ιταλία 60-93	Ηνωμένο Βασίλειο 73-93	Ιρλανδία 73-93	Δανία 73-93	Ελλάδα 81-93	Πορτογαλία 86-93	Ισπανία 86-93	ΕΚ12 70-93
Γαλλία 60-93	0	0	0	2 035	47	3	0	0	0	5	0	2 090
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-93	225	0	3 110	333	1	43	0	0	0	0	0	3 712
Κάτω Χώρες 60-93	163	0	0	9 111	23	150	0	0	0	0	0	9 447
Γερμανία 60-93	1 120	0	42	0	1 614	1 103	0	0	0	1	0	3 880
Ιταλία 60-93	512	0	0	19	0	6	0	0	99	0	0	636
Ηνωμένο Βασίλειο 73-93	0	0	0	0	0	0	440	0	0	0	0	440
Ιρλανδία 73-93	0	0	0	769	0	3 826	0	0	0	0	0	4 595
Δανία 73-93	0	0	0	232	0	47	0	0	0	0	0	279
Ελλάδα 81-93	0	0	0	0	22	0	0	0	0	0	0	22
Πορτογαλία 86-93	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31	46
Ισπανία 86-93	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	8
Ενδοκοινοτικά 58-93	2 035	0	3 153	12 508	1 707	5 178	440	0	99	5	31	25 156

Πηγή: Eurostat.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8

Σύνολο εισαγωγών των κωδικών ΣΟ 2523 20 (1983/1987), 2523 21 και 2523 21 00 (1988/1992)

1983

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	163	74	1 753	394	9	0	0	0	0	0	2 393
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	5 230	0	14 007	18 787	1	0	604	0	0	0	0	38 629
Κάτω Χώρες 60-87	0	0	0	360	0	1 898	170	0	0	0	0	2 428
Γερμανία 60-87	447	418	9 036	0	77	4 449	1 979	57	0	0	0	16 463
Ιταλία 60-87	85	0	0	11	0	0	0	0	36	0	0	132
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	368	46	43	0	0	0	3 525	0	1	0	0	3 983
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	0	0	21	0	0	56	0	0	77
Δανία 73-87	1	0	2 945	5 831	0	119	40	0	0	0	0	8 936
Ελλάδα 81-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Πορτογαλία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ισπανία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ενδοκοινοτικά 58-87	6 130	627	26 105	26 742	472	6 496	6 318	57	92	0	0	73 039

1984

(οε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	73	356	5 912	614	0	0	0	0	0	0	6 955
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	3 992	0	15 005	136	0	108	1 080	0	0	0	0	20 321
Κάτω Χώρες 60-87	0	166	0	308	0	51 002	100	0	0	0	0	51 576
Γερμανία 60-87	414	354	8 245	0	25	21 806	1 440	0	0	0	0	32 284
Ιταλία 60-87	1 599	0	0	4	0	0	0	0	37	0	0	1 640
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	315	14	0	63	22	0	3 597	0	1	0	0	4 012
Ιρλανδία 73-87	0	0	26	0	0	142	0	0	0	0	0	168
Δανία 73-87	0	0	6 736	4 540	0	40	40	0	0	0	0	11 356
Ελλάδα 81-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Πορτογαλία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ισπανία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ενδοκοινοτικά 58-87	6 320	607	30 368	10 963	661	73 098	6 257	0	37	0	0	128 311

1985

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	102	48	3 367	517	40	0	0	0	0	0	4 074
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	4 729	0	18 021	499	0	0	1 300	0	0	0	0	24 549
Κάτω Χώρες 60-87	0	1 105	0	379	0	12 264	317	0	0	0	0	14 065
Γερμανία 60-87	31	51	9 782	0	30	7 275	736	137	0	0	0	18 042
Ιταλία 60-87	3 854	0	0	170	0	0	0	0	36	0	0	4 060
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	110	0	12	0	0	0	1 309	0	0	0	0	1 431
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	0	0	120	0	0	0	0	0	120
Δανία 73-87	0	0	6 628	6 317	127	1 852	62	0	0	0	0	14 986
Ελλάδα 81-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Πορτογαλία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ισπανία 85-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ενδοκοινοτικά 58-87	8 723	1 258	34 492	10 732	674	21 551	3 723	137	36	0	0	81 326

1986

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	438	47	10 415	469	915	0	0	0	44	24	12 352
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	6 290	0	20 949	148	0	40	1 180	0	0	0	0	28 607
Κάτω Χώρες 60-87	0	1 488	0	38	0	20 884	194	0	0	0	0	22 604
Γερμανία 60-87	7	166	10 465	0	0	10 529	924	0	0	0	353	22 444
Ιταλία 60-87	8 360	0	0	1 191	0	0	0	0	0	0	0	9 551
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	101	0	118	0	0	0	1 254	0	0	18	0	1 491
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	0	0	40	0	0	0	0	0	40
Δανία 73-87	1	0	5 250	4 762	55	1 310	44	0	0	0	0	11 422
Ελλάδα 81-87	0	0	0	5	30	18 025	0	0	0	0	0	18 060
Πορτογαλία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ισπανία 86-87	0	501	0	0	0	4 400	0	0	0	807	0	5 708
Ενδοκοινοτικά 58-87	14 759	2 592	36 829	16 558	554	56 143	3 596	0	0	868	377	132 276

1987

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-87	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	Κάτω Χώρες 60-87	Γερμανία 60-87	Ιταλία 60-87	Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	Ιρλανδία 73-87	Δανία 73-87	Ελλάδα 81-87	Πορτογαλία 86-87	Ισπανία 86-87	ΕΚ 70-87
Γαλλία 60-87	0	475	408	7 782	1 024	0	0	0	20	16	15	9 740
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-87	6 704	0	28 526	79	0	773	900	0	0	0	0	36 982
Κάτω Χώρες 60-87	177	1 499	0	56	0	10 508	64	0	0	0	0	12 304
Γερμανία 60-87	28	474	10 423	0	6	25 248	639	0	0	0	554	37 372
Ιταλία 60-87	1 047	0	9	165	0	0	0	0	0	0	24	1 245
Ηνωμένο Βασίλειο 73-87	52	0	638	0	0	0	1 822	0	0	0	0	2 512
Ιρλανδία 73-87	0	0	0	0	0	3 080	0	0	0	0	0	3 080
Δανία 73-87	0	0	9 401	5 659	26	5 589	22	0	92	0	0	20 789
Ελλάδα 81-87	0	0	0	0	101 532	25 174	0	0	0	0	9 040	135 746
Πορτογαλία 86-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	30
Ισπανία 86-87	40	0	0	0	0	6 845	0	0	0	0	0	6 885
Ενδοκοινοτικά 58-87	8 048	2 448	49 404	13 740	102 588	77 216	3 447	0	112	16	9 662	266 681

1988

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ12 70-92
Γαλλία 60-92	0	778	406	7 708	925	970	0	0	0	8	69	10 864
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	5 994	0	27 427	7 530	208	82	1 252	0	0	0	39	42 532
Κάτω Χώρες 60-92	180	1 965	0	56	0	19 037	77	0	0	0	0	21 315
Γερμανία 60-92	8 693	1 501	13 406	0	0	53 167	397	1 210	0	3	362	78 739
Ιταλία 60-92	92	0	5	0	0	0	0	0	1	0	47	145
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	58	7	1 174	10	0	0	1 106	0	0	14	7	2 376
Ιρλανδία 73-92	0	0	0	0	0	20	0	0	0	0	0	20
Δανία 73-92	0	0	10 108	4 821	0	12 623	0	0	62	0	0	27 614
Ελλάδα 81-92	0	10	0	0	10 568	800	0	0	0	0	20	11 398
Πορτογαλία 86-92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8 650	8 650
Ισπανία 86-92	28	0	0	0	0	29 777	0	0	0	0	0	29 805
Ενδοκοινοτικά 58-92	15 046	4 260	52 526	20 125	11 701	116 475	2 832	1 210	63	25	9 195	233 458

1989

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ12 70-92
Γαλλία 60-892	0	247	56	9 376	728	138 668	0	0	0	9	85	149 169
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	17 106	0	26 440	2 641	198	16 698	1 137	0	0	13	2	64 235
Κάτω Χώρες 60-92	26	2 706	0	490	0	7 563	0	0	0	0	0	10 785
Γερμανία 60-92	1 085	1 478	10 676	0	28	92 525	484	2	0	0	97	106 375
Ιταλία 60-92	108	0	17	27	0	0	0	0	0	0	0	152
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	15	177	2 781	6	0	0	1 685	0	0	0	13	4 677
Ιρλανδία 73-92	0	0	28	0	0	14 809	0	0	0	0	0	14 837
Δανία 73-92	275	27	10 891	6 947	0	13 991	0	0	94	0	0	32 225
Ελλάδα 81-92	0	0	0	0	2 451	0	0	0	0	0	0	2 451
Πορτογαλία 86-92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	141	141
Ισπανία 86-92	0	0	0	0	0	7 675	0	0	0	1	0	7 676
Ενδοκοινοτικά 58-92	18 614	4 635	50 888	19 488	3 404	291 928	3 305	2	94	23	338	392 719

1990

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ12 70-92
Γαλλία 60-92	0	103	72	10 637	655	113 872	0	0	0	46	216	125 601
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	10 443	0	25 911	669	241	173 600	1 335	0	0	55	4	212 258
Κάτω Χώρες 60-92	53	6 576	0	38	0	15 681	221	0	0	0	19	22 588
Γερμανία 60-92	893	1 093	10 151	0	0	114 794	396	0	0	1	0	127 328
Ιταλία 60-92	104	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	109
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	7	27	2 553	0	0	0	3 300	0	0	20	0	5 907
Ιρλανδία 73-92	0	0	0	0	0	141 096	0	0	0	0	0	141 096
Δανία 73-92	18	0	10 377	7 775	0	24 441	40	0	159	0	0	42 810
Ελλάδα 81-92	0	0	0	0	5 886	0	0	0	0	0	0	5 886
Πορτογαλία 86-92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5
Ισπανία 86-92	1	0	0	0	0	26 229	0	0	0	2	0	26 232
Ενδοκοινοτικά 58-92	11 518	7 797	49 064	19 123	6 782	609 713	5 291	0	159	125	244	709 816

1991

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-92	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	Κάτω Χώρες 60-92	Γερμανία 60-92	Ιταλία 60-92	Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	Ιρλανδία 73-92	Δανία 73-92	Ελλάδα 81-92	Πορτογαλία 86-92	Ισπανία 86-92	ΕΚ12 70-92
Γαλλία 60-92	0	492	0	3 564	563	16 956	0	0	0	64	155	21 794
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-92	13 123	0	30 906	8 893	309	102 544	1 816	0	0	42	142	157 775
Κάτω Χώρες 60-92	0	4 018	0	54	0	100 626	66	0	0	0	0	104 764
Γερμανία 60-92	1 528	4 377	12 572	0	8	26 895	662	0	0	0	68	46 110
Ιταλία 60-92	0	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	8
Ηνωμένο Βασίλειο 73-92	65	2	48	67	0	0	2 769	0	0	2	0	2 953
Ιρλανδία 73-92	0	0	0	0	0	139 922	0	0	0	0	0	139 922
Δανία 73-92	0	0	12 196	9 716	0	77 428	0	0	60	2	0	99 402
Ελλάδα 81-92	0	0	0	0	347	81 712	0	0	0	0	0	82 059
Πορτογαλία 86-92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ισπανία 86-92	1 104	0	0	0	0	47 710	0	0	0	23	0	48 837
Ενδοκοινοτικά 58-92	15 819	8 892	55 722	22 297	1 227	593 791	5 313	0	60	132	365	703 618

1992

(σε τόνους)

Χώρες μέλη	Δηλούσες χώρες											
	Γαλλία 60-93	Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-93	Κάτω Χώρες 60-93	Γερμανία 60-93	Ιταλία 60-93	Ηνωμένο Βασίλειο 73-93	Ιρλανδία 73-93	Δανία 73-93	Ελλάδα 81-93	Πορτογαλία 86-93	Ισπανία 86-93	ΕΚ12 70-93
Γαλλία 60-93	0	131	0	2 671	510	6 003	21	0	0	0	34	9 370
Βέλγιο-Λουξεμβούργο 60-93	7 451	0	33 434	10 070	209	136	2 218	0	0	91	291	53 900
Κάτω Χώρες 60-93	25	3 138	0	41	0	45 359	66	0	0	0	0	48 629
Γερμανία 60-93	1 729	3 451	10 896	0	0	63 528	579	48	19	0	24	80 274
Ιταλία 60-93	85	0	0	1 345	0	0	0	0	0	0	7	1 437
Ηνωμένο Βασίλειο 73-93	6	0	0	22	0	0	3 152	0	0	1	0	3 181
Ιρλανδία 73-93	0	0	0	0	0	113 946	0	0	0	0	0	113 946
Δανία 73-93	25	0	10 516	13 079	0	74 092	0	0	0	0	0	97 712
Ελλάδα 81-93	0	0	0	0	49	0	0	0	0	0	0	49
Πορτογαλία 86-93	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	24	27
Ισπανία 86-93	112	0	0	0	0	52 975	0	0	0	2	0	53 089
Ενδοκοινοτικά 58-93	9 436	6 721	55 101	27 229	768	356 040	6 036	48	19	94	380	461 872

Πηγή: Eurostat.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9-1

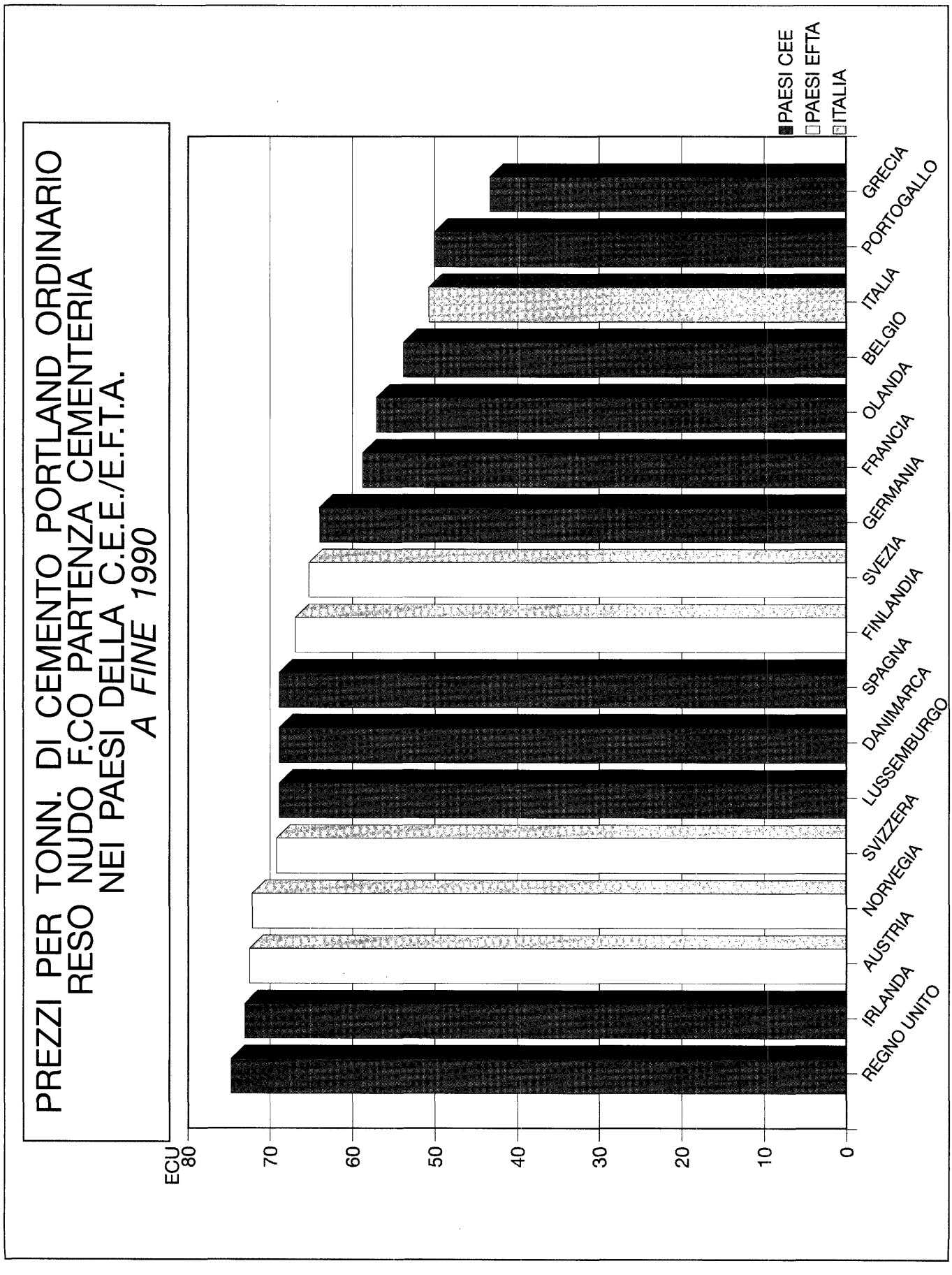

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9-2

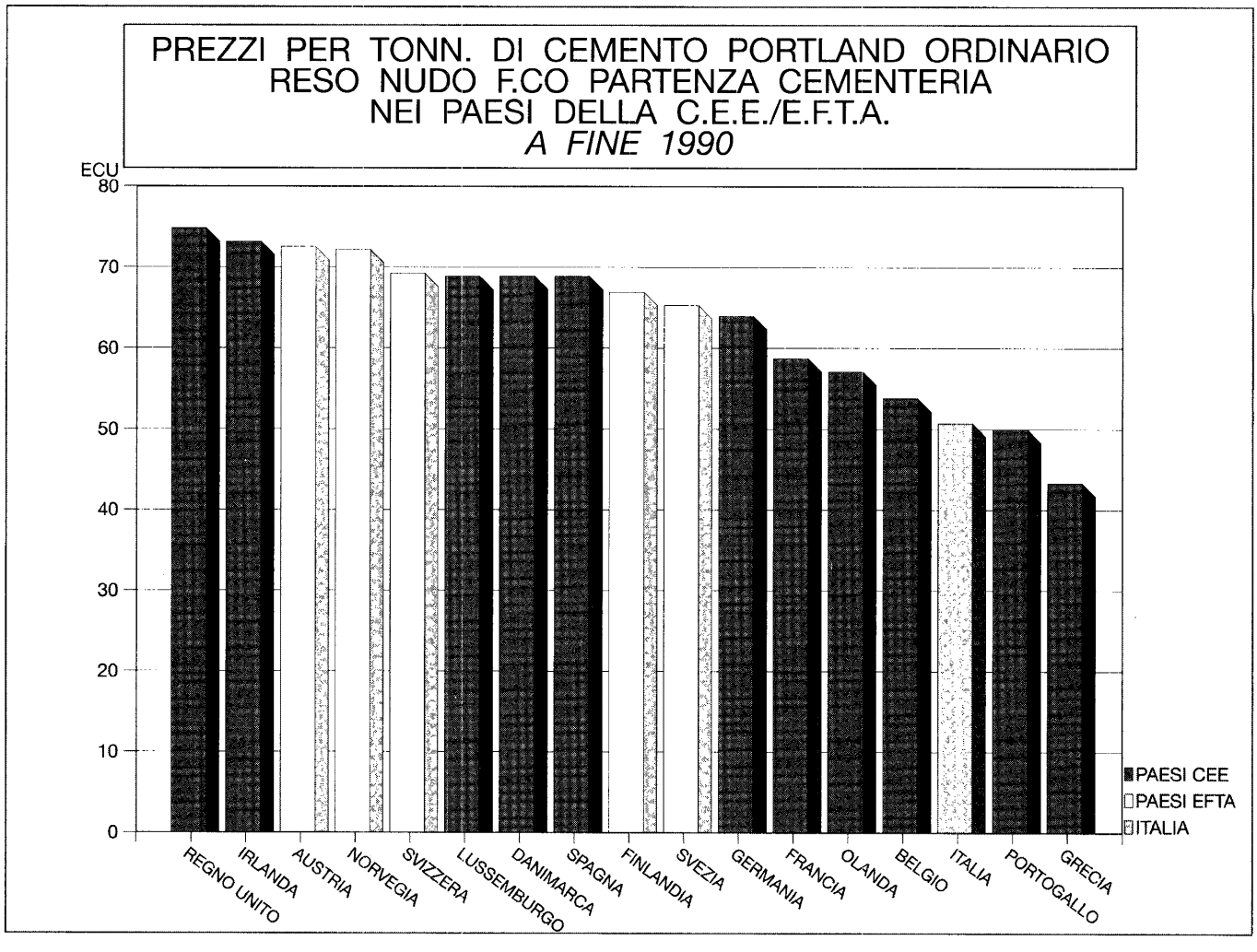

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9-3

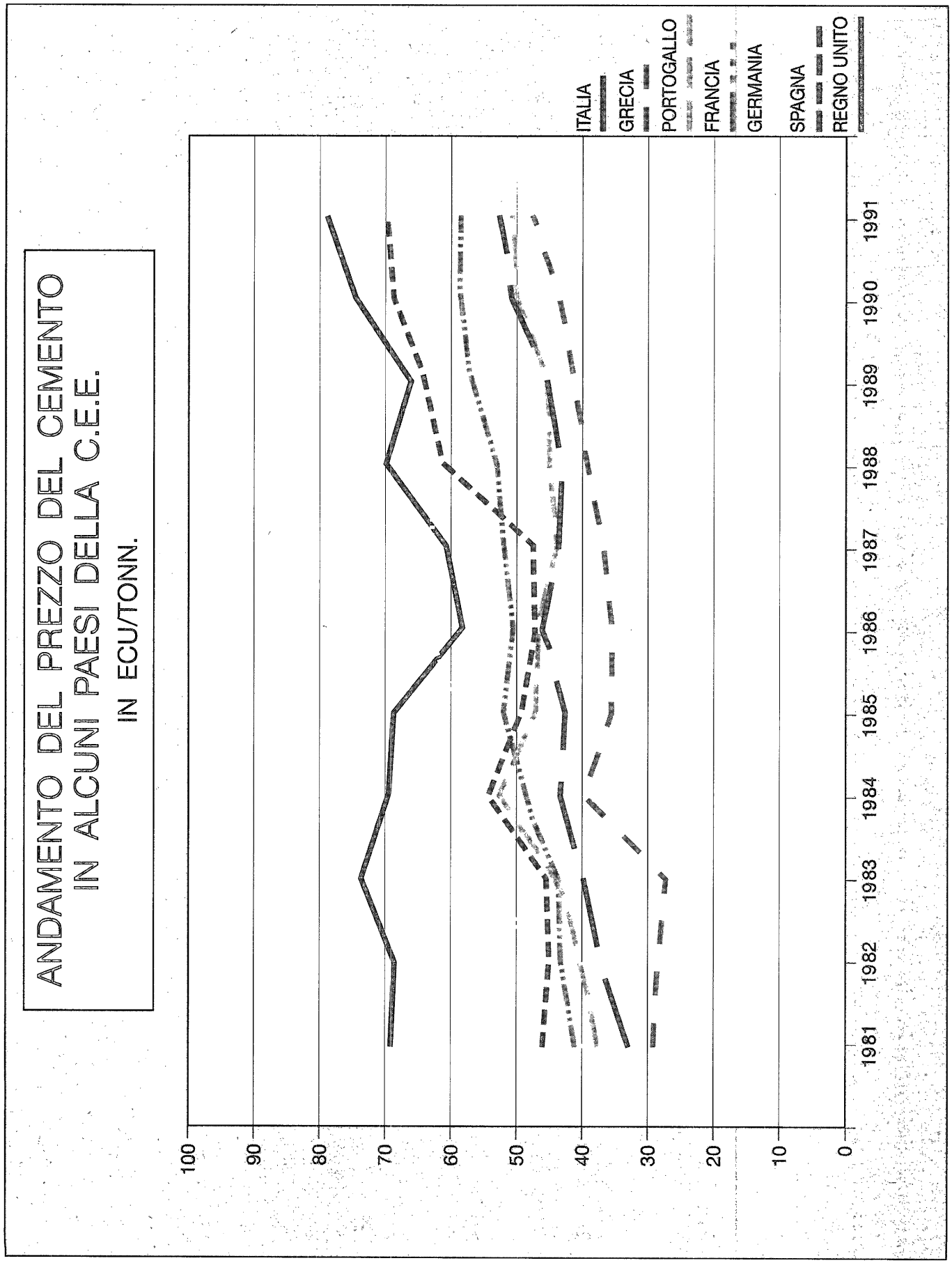

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9-4

